T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
İSLAM HUKUKU BİLİM DALI

H. 1313-1315 TARİHLİ C-147 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1-50 VARAKLARINDAKİ KAYITLARIN FIKIH İLMİ AÇISINDAN TASNİF VE TAHLİLİ

(Yüksek Lisans Tezi)

SEYİT MUHAMMED ENES PINARBAŞI

İSTANBUL - 2019

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL İSLAM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
İSLAM HUKUKU BİLİM DALI

H. 1313-1315 TARİHLİ C-147 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1-50 VARAKLARINDAKİ KAYITLARIN FIKIH İLMİ AÇISINDAN TASNİF VE TAHLİLİ

(Yüksek Lisans Tezi)

SEYİT MUHAMMED ENES PINARBAŞI

DANIŞMAN: PROF. DR. KEMAL YILDIZ

İSTANBUL – 2019

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

TEZ ONAY BELGESİ

TEMEL İSLAM BİLİMLERİ Anabilim Dalı İSLAM HUKUKU Bilim Dalı TEZLİ YÜKSEK LİSANS öğrencisi SEYİT MUHAMMED ENES PINARBAŞI'nın H.1313-1315 TARİHLİ C-147 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1-50 VARAKLARINDAKİ KAYITLARIN FIKIH İLMİ AÇISINDAN TASNİF VE TAHLİLİ adlı tez çalışması, Enstitümüz Yönetim Kurulunun 16.08.2019 tarih ve 2019-26/2 sayılı kararıyla oluşturulan jüri tarafından oy birliği / ~~oy çokluğu~~ ile Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi ....29/....08/...2019.

Öğretim Üyesi Adı Soyadı			**İmzası**
1.	Tez Danışmanı	Prof. Dr. KEMAL YILDIZ	
2.	Jüri Üyesi	Doç. Dr. MÜNTEHA MAŞALI	
3.	Jüri Üyesi	Doç. Dr. ASIM CÜNEYT KÖKSAL	

İçindekiler

Sayfa No.

ÖNSÖZ 5

ÖZET 7

ABSTRACT 8

KISALTMALAR 9

GİRİŞ 11

I. ÇALIŞMANIN KONUSU VE ÖNEMİ 11

II. ÇALIŞMANIN GAYESİ 11

III. ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ VE SINIRLADIRILMASI 12

IV. ÇALIŞMANIN KAYNAKLARI 16

V. GENEL OLARAK ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANITIMI 18

1. BÖLÜM 21

BURSA ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE C-147 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1-50 VARAKLARINDAKİ KAYITLARIN TASNİFİ 21

1.1 BURSA ŞER'İYYE SİCİLLERİ 21

1.2 C-147 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TANITIMI 21

1.3 C-147 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN MUHTEVA YÖNÜNDEN TASNİFİ 24

1.3.1 İbadât 25

1.3.2 Nikah 25

1.3.3 Talak 26

1.3.4 Bey' Akitleri 27

1.3.5 İcâre 28

1.3.6 Kefâlet 28

1.3.7 Rehin 28

1.3.8 Âriyet 28

1.3.9 Hibe 29

1.3.10 Şirket 29

1.3.11 Vekâlet 29

1.3.12 Fuzûlî 30

1.3.13 Sulh ve İbrâ 30

1.3.14 İkrar 31

1.3.15 Şehâdet 31
1.3.16 Tahlîf 32
1.3.17 en-Nükûl ‘Ani’l-Yemin. 32
1.3.18 Hüküm 32
1.3.19 Vakıf 33
1.3.20 Arazi Hukuku 33
1.3.21 Deyn 34
1.3.22 Karz 34
1.3.23 Lukata 34
1.3.24 Vesâyet 34
1.3.25 Vasiyet 35
1.3.26 Ferâiz 35
1.3.27 Şühûdü’l-Hâl 35
1.3.28 Tayinât 36
1.3.29 İhtida 36
1.3.30 Ferman 36
2. BÖLÜM 37
C-147 NUMARALI SİCİLİN 1-50 VARAKLARINDAKİ KAYITLARIN TAHLİLİ 37
2.1 İbadât 37
2.1.1 Cuma ve Bayram Namazı İzni 37
2.1.2 Hilalin Görülmesi 38
2.2 Nikah 38
2.2.1 Kefâet 38
2.2.2 Mehir 39
2.3 Talak 41
2.3.1 Ric‘i Talak 41
2.3.2 Bâin Talak 42
2.3.3 Hidâne 44
2.3.4 Nafaka 46
2.3.5 Nüşûz 52
2.4 Bey‘ 53
2.4.1 Bey‘-i Bât 53
2.4.2 Bey‘u’l-Müzâyede 54

2.4.3 Belgede Geçen Mebi‘ ve Semen Miktarları 55
2.5 İcâre 56
2.5.1 İcare-i Mutlaka 56
2.5.2 İcâre-i Âdemî 56
2.6 Kefâlet 58
2.7 Rehin 59
2.8 Âriyet 61
2.9 Hibe 61
2.10 Şirket 62
2.11 Vekâlet 63
2.12 Fuzûlî 65
2.13 Sulh ve İbrâ 65
2.13.1 Sulh 65
2.13.2 İbrâ 67
2.14 İkrar 68
2.15 Şehâdet 68
2.16 Tahlîf 70
2.17 en-Nükûl ‘Ani’l-Yemin 70
2.18 Hüküm 71
2.19 Vakıf 73
2.20 Arazi Hukuku 74
2.20.1 Mülk Arazi 74
2.20.2 Miri Arazi 75
2.20.3 Vakıf Arazisi 76
2.21 Deyn 77
2.22 Karz 77
2.23 Lukata 78
2.24 Vesâyet 78
2.25 Vasiyet 79
2.26 Ferâiz 80
2.27 Şühûdü’l-Hâl 80
2.28 Tayinât 81
2.29 İhtidâ 81

2.30 Ferman....83
2.31 Berat....84
3. BÖLÜM....85
C-147 NUMARALI SİCİLİN 1-50 VARAKLARINDAKİ KAYITLARIN COĞRAFİ İSİMLER İNDEKSİ....85
3.1 BURSA COĞRAFİ İSİMLER İNDEKSİ....85
3.1.1 Köy Adları....85
3.1.2 Mahalle Adları....86
3.1.3 Nahiye, Kasaba, Kaza Adları....88
3.2 KAYITLARDAKİ DİĞER COĞRAFİ İSİMLER İNDEKSİ....89
SONUÇ....92
BİBLİYOGRAFYA....94
EKLER....98
1. C-.147 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU 98

ÖNSÖZ

Rahman ve Rahim Allah Teâlâ'nın adıyla

Hamd alemlerin Rabbi olan Allah Teâlâ'ya mahsustur. Salat ve selam Peygamber Efendimizin, ailesinin ve ashabının üzerine olsun.

Devletler ilk dönemlerden itibaren toplum içerisindeki düzeni ve birliği, genellikle dini ve örfi esaslarla sağlamışlardır. Osmanlı Devleti de hukuk sistemini dini ahkamı esas alarak kurmuş ve tebaasını asırlar boyunca Fıkıh ilminin belirlemiş olduğu ana ilkelere dayalı olarak huzur ve refah içerisinde yönetmiştir.

Her türlü hukuki olayın muhafaza edilip kayda geçirildiği şer'iyye sicilleri, Fıkıh ilminin Osmanlı Devleti'ndeki uygulamasını gösteren birinci el kaynakları arasında yer almaktadır. şer'iyye sicillerinin incelenmesi bölgenin sosyal, siyasal, iktisadi, idari yapısının aydınlatılmasına da katkı sağlamaktadır.

Çalışmanın konusu, bir dönem Osmanlı'ya başkentlik yapmış olan mahruse-i Bursa sicillerinden, Milli Kütüphane'de C-147 numara ile kaydedilmiş, h. 1313-1315 / m.1895-1897 yıllarında "Şer'î Mahkeme'ye" intikal eden dava, hüccet ve fermanların kayda geçirildiği sicil defterinin 1-50 varakları arasındaki kayıtların Fıkıh ilmi açısından tasnif ve tahlile tabi tutulmasıdır.

Çalışma; giriş, üç bölüm ve sonuç kısımlarından oluşmaktadır. Giriş kısmında, çalışmanın konusu, önemi, yöntemi ve kaynakları ile ana hatlarıyla sicillerinin tanıtımına yer verilmiştir. Birinci bölümde Bursa Şer'iyye Sicilleri hakkında genel bilgiler verilerek çalışmanın konusu olan C-147 numaralı sicil tanıtılmıştır. Ayrıca bu bölümde, sicilin konu taraması yapılarak dizin oluşturulmuştur. Çalışmada, *Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye* ve bu kanunda yer almayan konular içinde Halebî'nin *Mülteka* kitabının sistematiği esas alınarak konular tasnif edilmiştir.

İkinci bölüm, çalışmanın esas kısmını oluşturmaktadır. Çalışmanın bu bölümünde, dönemin hukuk anlayışına ışık tutan sicil, içerik itibariyle tasnif kısmında tespit edilen fıkhi konular yine *Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye* ve *Mülteka* kitapları esas alınarak tahlil edilmiştir. Böylece ilgili dönemde Fıkıh ilminin nasıl uygulandığı ve adaletin nasıl tevzi edildiği sicilden örneklerle ortaya konmaya çalışılmıştır.

Çalışmanın üçüncü ve son bölümünde de sicilde geçen vilayet, sancak, mahalle, köy ve diğer yer adlarının indeksine yer verilmiştir. Sicilde yer alan cami, vakıf ve

dergâh adlarının indeksine de bu bölümde yer verilmiştir. Sonuç kısmında ise çalışmada ulaşılan sonuçlar belirtilmiştir.

Tezin hazırlanmasında yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen saygıdeğer danışmanım Prof. Dr. Kemal YILDIZ'a, emeği geçen muhterem hocalarım Prof. Dr. Erol ÖZVAR'a, Dr. Öğr. Üyesi Nevzat Erkan'a, Haydar Murad HEPSEV'e, dostlarıma ve her zaman yanımda olan aileme teşekkür etmeyi bir borç bilirim.

Seyit Muhammed Enes PINARBAŞI

İstanbul, 2019

ÖZET

YAZAR: : Seyit Muhammed Enes PINARBAŞI

ANABİLİM DALI :Temel İslam Bilimleri

BİLİM DALI : İslam Hukuku

TEZ DANIŞMANI :Prof. Dr. Kemal YILDIZ

TEZ TÜRÜ VE TARİHİ : Yüksek Lisans – Ağustos 2019

ANAHTAR KELİMELER :Mahkeme, Kadı, Şer'iyye Sicili, Dava, Hüküm, Bursa, Fıkıh, Tasnif, Tahlil

H. 1313-1315 TARİHLİ C-147 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1-50 VARAKLARINDAKİ KAYITLARIN FIKIH İLMİ AÇISINDAN TASNİF VE TAHLİLİ

İnsanların haklarını koruyup adaleti tevzi edecek olan "Adli Yargı Birimi" bir devletin en önemli kurumlarından biri sayılır. Bu sebeple asr-ı saadetten itibaren İslam devletlerinde her zaman adaletin sağlam bir şekilde yürütülebilmesi için her türlü tedbir alınmıştır. Bunlardan birisi mahkeme kayıtlarının düzenli bir şekilde tutulmasıdır. Osmanlı Devleti zamanında kayda geçirilen şer'iyye sicilleri muhafaza edilmiş ve çoğu günümüze ulaşmıştır. Söz konusu siciller, İslam tarihi, ve özellikle de Fıkıh tarihi açısından büyük önem arz etmektedir. Ayrıca bu belgeler, Fıkıh ilminin teorisinin pratikteki uygulamasını da gösteren birinci el kaynaklardır. Bu siciller arasında, İstanbul Şer'iyye Sicillerinden sonra sayı ve içerik bakımından Bursa Şer'iyye Sicilleri ikinci sırayı almaktadır. Çalıştığımız Bursa Şer'iyye Sicili, Milli Kütüphane'de C-147 numara ile kaydedilmiş olup h. 1313-1315 yıllarında Bursa'da "Şer'i Mahkeme'ye" intikal eden dava, ilâm, hüccet, ferman ve beratları içermektedir. Söz konusu sicil, imkân nispetinde hatasız bir şekilde okunmuş ve latinize işlemi yapılmıştır. Bu esnada konu taraması yapılarak konular tasnif edilmiştir. İlgili dönemin kanun kitabı olan *Mecelle* ve en çok başvurulan Hanefi fıkıh kaynaklarına dayanılarak kayıtlar tahlil edilmiştir.

ABSTRACT

CANDIDATE : Seyit Muhammed Enes PINARBAŞI
DEPARTMENT: Basic Islamic Studies
FIELD : Islamic Law
SUPERVISER: Prof. Dr. Kemal YILDIZ
TYPE OF THE THESIS AND THE DATE: M.A.:Thesis – Agust 2019
KEY WORDS : court, judge, kadi, register, case, deed, jurisprudence, Bursa, classification, examination

CLASİFİCATİON AND ANALYSİS OF THE RECORDS BETWEEN FOLİOS 1-50 OF BURSA COURT RECORDS NUMBERED C-147 AND DATED 1313-1315 ACCORDİNG OF İSLAMİC LAW

The Judicial Unit, which protects people's rights and distributes justice, is considered one of the most important institutions of a state. For this reason, all kinds of measures have been taken to ensure that justice is carried out in a sound manner in Islamic states since the Age of Bliss. One of the said measures is the regular keeping of court records. The Sharia Court (Şer'iyye Sicilleri) Records, which were recorded in the time of the Ottoman Empire, were preserved and most of them reached to the present day. The said registers are of great importance in terms of Islamic history, and in particular the history of Fiqh. These documents are also first-hand sources which show the practical application of the theory of Fiqh. Among these registries, Bursa Sharia Registries take second place in terms of number and content after İstanbul Sharia Registries. Bursa Sharia Registries, which were studied within this thesis, have been recorded under the number C-147 at the National Library of Turkey and they include the cases, sentences, deeds, imperial orders and licences passed to the aforementioned court. Within possibility, a simple transcription has been made in this study by reading without errors. The topics have been analyzed and classified accordingly. The records have been analyzed based on the Majalla, the law book of the relevant period, and the most frequently used Hanafi Fiqh sources.

KISALTMALAR

b.	:bin
bkz.	:bakınız
bs.	:baskı
BŞC.	:Bursa Şer‘iyye Sicilleri
c.	:cilt
cc.	:celle celalehu
DİA	:Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
D.İ.B.	: Diyanet İşleri Başkanlığı
h.	:Hicri
hzr.	:hazırlayan
İSAM	:İslam Araştırmaları Merkezi
m.	:Miladi
MŞH.ŞSC.	:Meşihat Şer‘îyye Sicili
nmr.	:Numara
ra.	:radiyallahu anh
s.	:sayfa
sas.	:sallahu aleyhi ve sellem
sy.	:sayı
T.C.	:Türkiye Cumhuriyeti
TDV.	:Türkiye Diyanet Vakfı
thk.	:tahkik eden
trc.	:tercüme eden
ts.	:tarihsiz
T.T.K.	:Türk Tarih Kurumu

U.Ü.İ.F.D. :Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi

vb. :ve benzeri

Y.Y.L.T. :Yayınlanmamış yüksek lisans tezi

GİRİŞ

I. ÇALIŞMANIN KONUSU VE ÖNEMİ

Çalışmanın konusu bir dönem Osmanlı'ya başkentlik yapmış olan mahruse-i Bursa sicillerinden h. 1313-1315/m.1896-1898 yıllarında kayda geçirilmiş c-147 numaralı sicilin 1-50 varakları arasındaki kayıtların Fıkıh ilmi açısından tasnif ve tahlil edilmesidir. Sağlıklı bir tasnif ve tahlil için metnin 1-50 varaklarındaki kayıtların latinizesinin yapılması gerekli olmuştur.

Fıkıh ilmi bireyin günlük hayatını, dinin esaslarına uygun olarak nasıl yaşaması gerektiğini inceleyen bir ilim dalıdır. Kişinin doğumundan ölümüne kadar, yani hayatının her safhasında, ibadetlerinde, muamelatında, toplum ve devletle olan ilişkilerinde uyması gereken bütün hükümler fıkıh ilminin kaynak eserlerinde en ince ayrıntılara kadar kayıt altına alınmıştır. Osmanlı Devleti mahkemelerinde tutulmuş olan şer'iyye sicilleri, Fıkıh ilmi eserlerinde yer alan hükümlerin sosyal hayat içinde nasıl yaşandığını pratik olarak gösteren birinci el tarihi ve hukuki kaynaklardır.[1] Çalışma konusu olan C-147 numaralı sicil, Osmanlı Devleti'nin en önemli kanunlaştırma faaliyeti olan *Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye*'nin yürürlüğe girmesinden sonraki dönemde kayda geçirilmiş olması sebebiyle *Mecelle*'nin mahkemelerdeki yargılamalarda ve diğer işlemlerde ne şekilde tezahür etmiş olduğunu tespit etmek bu çalışmada gözetilen önemli hususlardandır.

II. ÇALIŞMANIN GAYESİ

Çalışma için Bursa C-147 numaralı Şer'iyye Sicilinin seçilmesindeki amaç Tanzimat dönemin Osmanlı Hukuk Tarihi açısından bir dönüm noktası teşkil etmesidir. Bu dönemde tanzimat ilan edilmiş, Ahmed Cevdet Paşa başkanlığındaki komisyon tarafından *Mecelle-i Ahkamı Adliyye* telif edilmiş, *Arazi Kanûnnâmesi* çıkarılmış ve İsti'naf mahkemeleri kurulmuştur. Araştırmada sicilden hareketle yaşanan bu yeniliklerin hukuk sahasında nasıl uygulandığını kayıtlardan örneklerle ortaya koymak bu çalışmanın ana gayesidir. Bu arada imkân nispetinde *Mecelle* öncesi dönemdeki uygulamalarla da mukayese yapmaya gayret edilecektir.

[1] Ali Duman, "Kadı Defterleri, Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi", EKEV Akademi Dergisi, Sayı: 33, (Yıl: Güz 2007), s. 153

III. ÇALIŞMANIN YÖNTEMİ VE SINIRLADIRILMASI

Tez çalışmasına yazma halinde bulunan c-147 numaralı Bursa Şer'iyye Sicilinin latinizesiyle başlanmıştır. Latinize yapılırken metnin aslına sadık kalınmıştır. Tespit edilen yazım hataları dipnotlarda tashih edilmiştir.

Latinize işlemi sırasında konu taraması yapılarak çalışmanın ikinci bölümü olan tasnif bölümü oluşturulmuştur. Tasnifte *Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye*'nin sistematiği esas alınmakla birlikte orada bulunmayan aile- miras hukuku gibi konularda *Mülteka*'nın sistematiğine itibar edilmiştir. Tasnif bölümünde bütün kayıtlar tablolar halinde gösterilmiştir.

Son olarak ilgili dönemde kadıların başvuru kaynak kitabı olan *Mülteka'l-Ebhur* ve dönemin kanun kitabı olan *Mecelle*'de belirtilen esaslar doğrultusunda kayıtların tahlili yapılmıştır. Kayıtlar tahlil edilirken gerekli görülen yerlerde Şeyhzâde Damad Efendi tarafından telif edilen *Mecme'u'l-Enhur fi Şerhi Mülteka'l-Ebhur* ve Ali Haydar Efendi'nin telif ettiği *Dürerü'l-Hükkâm Şerhü Mecelleti'l-Ahkam* eserlerinden de istifade edilmiştir. Tahlil yapılırken konu bütün yönleriyle açıklanmayıp belgede yer alan şartlara, durumlara, olaylara göre ilgili kaynaklardaki maddeler, hükümler doğrultusunda tahlil ve açıklamalar yapılmıştır. Maddeler ve hükümler örnek belgelerle veya örnek belgelere dipnotta işaret edilerek ilgili dönemdeki uygulaması da gösterilmiştir. Dönemde hâkim olan Hanefi mezhebinin ana kaynaklarına da imkan nispetinde müracaat edilmiştir.

C-147 numaralı Bursa Şer'iyye Sicilinin 1-50 varakları arasındaki belgelerin tamamının latinizesi yapılmıştır. Sicil latinize edilirken takip edilen metot maddeler halinde gösterilmiştir.

a. Sicile başvurmak isteyenlere kolaylık olacağı düşüncesiyle sicildeki sahifelerde ve belgelerde yer alan numaralar latinize yapılan metinde, sicilde yer aldığı şekilde kullanılıp varaklar A/B diye numaralandırılmamıştır. (Örneğin; [Sahîfe 46] [Nümero 146]
b. Farsça ve Arapça kelimelerde uzatma işareti (^), kalın harflerinde üzerinde çizgi (ā) ile gösterilmiştir.
c. Sicilde geçen Arapça, Farsça, Fransızca kökenli ve Türkçe kelimelerin aslına dokunulmayıp kelimenin sonlarında bulunan (d, b, c) harfleri

belgede yazılı olduğu şekilde yazılmıştır. (Örnek: Ahmed, nümero, gelüb, idüğünde).

d. Türkçe'de "erkek çocuk" anlamına gelen "ibni/bin" ve "kız çocuk" anlamına gelen "binti" kelimesi olduğu gibi kullanılmıştır.
e. Türkçe olmayan kelimelerdeki "ayn" harfi (') şeklinde, hemze ise (') şeklinde gösterilmiştir.
f. Okunmasında emin olamadığımız kelimelerden sonra soru işareti (?) konmuştur. Okunamayan kelimeler ise (*) işareti ile gösterilmiştir.
g. Sicilde yer alan yazım hataları da olduğu gibi transkribe edilmiştir. Tespit edilebilen hatalar dipnotlarda gösterilmiştir.
h. Belgenin siyak ve sibakından anlaşılan eksiklikler parantez içinde yazılmıştır. (Örneğin; zikr-i (âtî) husûsda)
i. Belgenin yan taraflarına yazılı olan harc miktarı, belgenin konusu ve sonradan eklenen notlar ilgili yerde köşeli parantez ile gösterilmiştir. (Örneğin; [İşbu hâmişin aslı Mehmed Kâmil sicilinde ve zimmetinde fî 8 Zi'l-hicce sene 1322 târîh ve 336 'adedlü hüccetdir.], [Nümero 112, Vekâlet, Harc 40])
j. Rakam ile yazılan tarihler ve numaralar rakam ile harflerle yazılan sayılar da harflerle metinde gösterilmiştir
k. Üzeri çizilerek iptal edilen kayıtlar, cümleler ve kelimelerin imkan nispetinde latinezesi yapılarak belgedeki gibi üstü çizilmiştir. (Örneğin; câ'iz ~~olmamakla~~ olmakla).

C-147 numaralı Bursa Şer'iyye Sicilinin 1-50 varakları arasındaki kayıtlar tahlil edilirken izlenilen metot sırasıyla şu şekildedir;

a) Konunun girişinde kaynak olarak esas alınan eserlerde geçen terim manasına yer verilecektir. Eğer bu eserlerde anlaşılır veya açık bir tanıma yer verilmemişse Ömer Nasuhi Bilmen tarafından telif edilen ve Prof. Dr. Abdullah Kahraman tarafından sadeleştirilen "*Fıkıh İlmi & İslam Hukuku Terimleri Sözlüğü*" eserinden istifade edilecektir. Örneğin;

Rehin, *Mecelle'*nin 701. maddesinde şöyle tarif edilmiştir; "bir malı istifası mümkün olan bir hak mukabilinde mahbus ve mevkuf kılmaktır. Ol mala merhun denildiği gibi rehin dahi denilir."

b) Konunun şart ve rükünleri belirtilip ilgili kayıtlarda nasıl yer aldığı örnek metinlerle gösterilecektir. Şart veya rükunlarda farklı görüşler mevcud ise o görüşlere ve tercih edilen görüşün sebebine yer verilecektir. Örneğin;

Muhâlea'nın rüknü olan icab ve kabul kayıtlarda şöyle geçmektedir; "…zevcim mezbûr ile muhâla'a-i sahîha-i şer'iye ile hul' olduğumda ol dahi hul'u mezkûru ba'de'l-kabûl…"

c) Kayıtlarda konu ile ilgili geçen meseleleri *Mecelle* veya *Mülteka* eserindeki meselelerin sıralamasına göre ele alacağım. Örneğin hidâne konusunda sırasıyla şu meseleler tahlil edilecektir;

a. Hidâne hakkına sahip olanlar

a.a Kayıtlarda hidâne hakkına sahip kimseler

b. Hidâne hakkının sona ermesine sebep olan olaylar

b.a Kayıtlarda hidâne hakkının sona erdiren olaylar

c. Hidâne hakkının erkek çocuklarda sona ermesi

c.a Kayıtlarda hidânenin erkek çocuklarda sona ermesi

d. Hidâne hakkının kız çocuklarda sona ermesi

d.a Kayıtlarda hidânenin kız çocuklarda sona ermesi

d) Meseleler tahlil edilirken kaynak olarak kullandığımız eserlerde meselenin hükmü ve daha sonrasında ise sicilde konunun nasıl kayda geçirildiği, nasıl karara bağlandığı örneklerle açıklanması gereken kısımlarda örneklerle, diğer yerlerde ise ilgili örnek belge numaralarıyla dipnotlarda gösterilecektir. Örneğin;

Kadın dengi olmayan bir kimseyle evlenirse o zaman velisi için itiraz etme hakkı doğar. Sicilde küfüvden dolayı velinin itiraz etmesi ile ilgili bir kayıt yer almaktadır. Bu kayıtta veli, kendisinden izinsiz olarak kızı dengi olmayan biriyle nikah kıydığından dolayı kadıya başvurup itiraz hakkını kullanmıştır. Veli, kızına denk olmadığının sebeplerini kayıtta şu şekilde sıralamıştır;

- Soyunun meçhul olması

- Fasık olması
- Mehr-i mu‘accel i ödemeye güç yetirememesi
- Yiyecek ve giyecek masraflarına güç yetirememesi

e) Kayıtları tahlil ederken İbadetler, Aile Hukuku ve Miras Hukuku ile ilgili kayıtlarda *Mülteka* adlı eser; Eşya Hukuku, Borçlar Hukuku, Yargı Hukuku ile ilgili kayıtlarda da *Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye* esas alınacaktır. İki farklı tarzda kaynağa başvuru yapılacağından dolayı ikisinde de izlenilen metot farklı olacaktır.

f) Klasik usulde telif edilmiş olan *Mülteka* ile ilgili konuları ihtiva eden kayıtları tahlil ederken kullanılacak metot şu şekilde olacaktır;

İlk olarak kadı tarafından verilen karar ile bu eserin tercih ettiği fetva arasındaki uyuma dikkat çekilecektir. İkinci olarak *Mülteka*'da yer alan bu fetvanın Hanefi mezhebi genelinde tercih edilen görüş ile bir farklılık gösterip göstermediğine işaret edilecek. Eğer kayıtlarda, kaynaklarda geçen fetvalardan farklı olarak bir karar verilmişse bunun hangi esaslara, delillere dayanılarak verildiği, daha önce bu fetvanın hangi klasik eserlerde yer aldığı belirtilecektir.

g) Kanun kitabı olarak telif edilen *Mecelle* ile ilgili konuları içeren kayıtları tahlil ederken de şu yöntem izlenecektir;

İlk önce kayıtlarda geçen durumlar, ilgili maddeler ışığında açıklanarak verilen kararların *Mecelle*'de yer alan maddelerle ne derecede paralellik gösterdiği ortaya konulacaktır. Maddelere muhalif bir durum söz konusu olursa kadıyı bu karara iten etkenler ve bu kararın Fıkıh ilmindeki ve tarihindeki yerinin ne olduğu araştırılacaktır.

h) Kayıtlar günümüzle mukayese edilerek ele alınmayacaktır. Günümüz ile mukayesesi iki türlü yapılabilir. Ya Modern hukuk sistemiyle Tanzimat döneminde hukuk sistemine konulan kanunlar, kayıtlar üzerinden mukayese edilerek yapılabilir ki bu çalışma alanımızı genişletip zorlaştıracaktır, ya da Tanzimat dönemi hayatı ile modern hayat karşılaştırması yapılabilir ki bu konu da Sosyoloji ve Tarih ilminin kapsamı alanına girmektedir.

IV. ÇALIŞMANIN KAYNAKLARI

Çalışmada faydalanılan ana kaynaklar ve onların çalışmaya katkı yönleri hakkında özet bir bilginin burada verilmesi isabetli olacaktır.

1. C- 147 numaralı Bursa Şer'iyye Sicili

Çalışmanın birinci bölümünde detaylı bilgi verilmiştir.

2. Heyet, ***Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye***

Tanzimat'tan itibaren Osmanlı Devleti'nde gerek adlî teşkilât gerekse kanunlaştırma alanında köklü yenilikler yaşanmıştır. Bu yeniliklerin en önemlilerinden birisi borçlar, kısmen eşya , şahıs hukuku ve yargılama hukukunun hükümlerini ihtiva eden, 1868-1876 yıllarında Ahmed Cevdet Paşa başkanlığındaki heyet tarafından hazırlanmış olan *Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye*'dir. Aile ve miras hukukuna ait meselelere ise yer verilmemiştir.[2] *Mecelle*, Fıkıh ilmine dayalı olarak hazırlanmış, mevzu edilmiş olduğu sahalarda ilk kanun olması sebebiyle sadece Osmanlı hukuk tarihi bakımından değil Fıkıh ilmi tarihi bakımından da büyük bir öneme sahiptir.[3] Çalışmada, *Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye'de* düzenlenmiş olan hususlara ilgili kayıtlarda başvurulmuştur. Kayıtların önemli bir kısmının ilgili olduğu konuların hükümleri, *Mecelle*'de düzenlenmemiş olduğu için *Mülteka* başta olmak üzere Hanefi mezhebinin ana kaynaklarına müracaat edilmiştir.

3. İbrahim Halebî, ***Mülteka'l-ebhur***

İbrahim Halebî, *el-Muhtâr*, *Kenzü'd-dekâ'ik* ve *el-Vikâye* ile birlikte hicri 4. asırda Hanefî muhtasar geleneğini en iyi şekilde yansıtan Ahmed b. Muhammed el-Kudûrî'nin *el-Muhtasar*'ını esas alarak *Mülteka'*nın metnini telif etmiştir. *Mülteka'l-Ebhur,* Osmanlı coğrafyasında kapsam ve muhteva bakımından uygulamaya esas kabul edilecek hükümlerin sınırlarının nihaî şekilde tesbitine yönelik giderek artan ihtiyaç neticesinde kaleme alınmış ve 23 Receb 923 tarihinde (11 Ağustos 1517) tamamlanmıştır. Tamamlandıktan sonra Osmanlı coğrafyasının en yaygın fıkıh metni olmuştur. Ayrıca Hanefi mezhebindeki farklı görüşlere yer vermesi ve bu görüşler

[2] Ali Haydar Efendizâde, *Dürerü'l-hükkâm Şerhu Mecelleti'l-ahkâm*, İstanbul: Diyanet İşleri Başkanlığı, 2016, c.1,s.9

[3] Mehmet Akif Aydın, "Mecelle-i Ahkam-ı Adliyye", *DİA*,(Ankara: TDV Yayınları,2003), c. 28: s. 231.

arasında "sahih, muhtâr, esah, müftâ bih, ma'mûlün bih" gibi kavramlarla tercih de bulunması eseri sicil çalışmaları için temel başvuru kaynağı haline getirmiştir. [4]

4. Hocaeminefendizâde Ali Haydar Efendi, ***Dürerü'l-Hükkâm Şerhu Mecelleti'l-Ahkâm***

Mecelle'nin mevcut şerhleri arasında en meşhuru ve en hacimlisi olan *Dürerü'l-hükkâm* kendisinden sonra yazılan bütün şerhlere de kaynak olmuştur. Eser *Mecelle*'nin tam bir şerhidir; bütün maddeler klasik hukuk şerhleri sisteminde açıklanmış ve ihtiva ettikleri şer'î hükümlerin alındığı fıkıh kitapları, fetva mecmuaları ve risâleler belirtilmiştir. Ayrıca müellif fıkıh kitaplarında zikredilen, *Mecelle*'nin ihmal ettiği konulara da eserinde yer vermiştir. Yazar eserinde bazen Osmanlı uygulama örneklerine ve hukukî düzenlemelere atıflar yapmakta, bazen de tenkitlerini belirtmektedir. Müellif, hukukî meseleler hakkında muteber fıkıh kitaplarındaki şer'î hükümleri nakletmiş, ihtilâf söz konusu olan yerlerde meseleleri tartışmış, *Mecelle*'nin hangi görüşü tercih ettiğini veya hangisinin tercih edilmesi gerektiğini belirtmiştir. Müellif, şerh ettiği maddenin diğer ilgili maddelerle mukayesesini yapmıştır.[5]

5. Habibullah Habib, h.1008-1009/m.1599-1600 tarihli B-18 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicilinin Tasnifi ve Fıkıh İlmi Açısından Tahlili, (Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Ana Bilim Dalı İslam Hukuku Bilim Dalı /Y.Y.L.T., İstanbul, 2019)

Fıkıh alanında yapılmış olan yüksek lisans tez çalışması giriş, üç bölüm ve sonuç kısmından oluşmaktadır. Tezin giriş bölümünde, tezin konusu, önemi, yöntemi ve kaynakları ile şer'iyye sicillerinin tanıtımına ana hatlarıyla yer verilmiştir. Birinci bölümde Bursa Şer'iyye Sicilleri hakkında genel bilgiler verildikten sonra, tezin konusu olan şer'iyye sicili tanıtılmıştır. Yine bu bölümde, şer'iyye sicilinde konu taraması yapılarak tasnif bölümü oluşturulmuştur. İkinci bölümde de dönemin hukuk anlayışına ışık tutan sicil, muhteva itibariyle tasnif kısmında tespit edilip belirlenen fıkhi konular *Mülteka* kitabı esas alınarak tahlil edilmiştir. Üçüncü bölümde de yer adları ve diğer bazı konuların indeksine yer verilmiştir. Bu bölümde ayrıca yerleşim mekânları, diğer mülk ve eşyaların fiyatlarıyla ilgili bilgiler de tablolar halinde gösterilmiştir. Tezin

[4] Şükrü Selim Has, , "Mülteka'l-Ebhur", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları,2006), c. 31: s. 549.
[5] Ahmet Akgündüz, "Dürerü'l-Hükkâm", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları,1994), c. 10: s. 28-29

ekler kısmında sicilin tercüme ve transkripsiyon, matbu metni ve sicilden birkaç örnek belgeye de yer verilmiştir[6].

Çalışmada, hazırlanılan bu tezden özellikle usul ve metot açısından istifade edilmiştir.

Ayrıca bu çalışmada, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*'ndeki (*DİA*) ilgili maddelerden, İslam Araştırmaları Merkezi'nde (İSAM) Şer'iyye Sicilleri Kataloğu ve *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*'nde yayımlanan şer'i sicillerle ilgili makalelerden de yararlanılmıştır.

V. GENEL OLARAK ŞER'İYYE SİCİLLERİNİN TANITIMI

Şer'iyye sicilleriyle ilgili olarak üç temel kavramın bilinmesi gereklidir. Bu kavramlar; mahdar, sicil ve sakk-ı şeriftir. Sözlükte huzur ve hazır olmak anlamlarına gelen mahdarın terim olarak da iki manası bulunmaktadır: Birincisi; hukuki bir dava ile ilgili kayıtlar; tarafların iddialarını ve delillerini ihtiva eden, ancak kadının kararına esas teşkil etmeyen yazılı beyanlardır. Kadı, taraftarla ilgili bilgiyi hatırlamak ve müzakere etmek üzere yazılı hale getirir, fakat vereceği karara bu yazılı kayıtları ihtiva eden dava dosyasındaki bilgiler esas teşkil etmez. İkinci terim anlamı ise; herhangi bir mesele hakkında düzenlenen yazılı belgenin muhtevasının doğruluğunu i'lam için, belgenin altında, mecliste hazır bulunanların yazılı olarak takrir şehadet beyanlarını ihtiva eden belgeye de mahdar adı verilir ve bu durumda hüccet ile eş anlamlı olur. Mahdar kavramı ikinci anlamıyla sicillerde daha çok kullanılmıştır.[7]

Temel kavramlardan ikincisi sicildir. Sözlükte okumak, kaydetmek ve karar vermek anlamlarına gelen sicil, terim olarak, toplumla alakalı bütün hukuki olayları, kadılar tarafından verilen kararların suretlerini ve mahkemeyle ilgili tutulan çeşitli kayıtların, beratların, tahrirlerin, vergi taksimlerinin, vakıf tevcihlerinin, kadılara arz edilen çeşitli şikayetlerin, çeşitli dava konularının, ilamların, kadıların devlet merkeziyle yaptıkları resmi yazışmaların, halkın dileklerinin, devlet merkezi tarafından gönderilen ve mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen fermanların, ait olduğu yerin

[6] Habibullah Habib, *h.1008-1009/m.1599-1600 tarihli B-18 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicilinin Tasnifi ve Fıkıh İlmi Açısından Tahlili* (Y.Y.L.T., Marmara Üniversitesi, 2019), s.IX-X

[7] Ahmet Akgündüz, *"İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri"*, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, 2009, sayı: 14, s. 21hbb

sosyal ve iktisadi hayatını yansıtan mahkeme kararlarının ve tebliğlerin kadı tarafından incelenip özetlerinin veya asıllarının kayıt altına alındığı defter anlamına gelmektedir.[8]

Temel kavramlardan üçüncüsü olan sakk-ı şerif sözlükte; berat, hüccet, tapu tezkeresi ve kısaca yazılı belge anlamlarına gelmektedir. Terim olarak ise sicile kaydedilen ya da dava taraflarına verilen yazılı belgelerin yazılmasında ve düzenlenmesinde takip edilen yazım usulünün adıdır.[9]

İçerisinde hukukun bütün dallarıyla ilgili pek çok kaydın yer aldığı şer'iyye sicilleri, Osmanlı Devleti'nin hukuki yapısını net bir şekilde yansıtan ve benzeri olmayan birinci el kaynaklardır. Bundan dolayı da şer'iyye sicilleri incelenmeden Osmanlı hukuku hakkında verilen hükümler ve söylenen sözler gayr-i ilmi vasıfdan kurtulması mümkün değildir. Çünkü tatbikat, nazari bilgileri doğrulayan müşahhas delillerdir.[10]

Şer'iyye sicilleri fıkıh ilminin yanı sıra, sosyal tarih, idari, mali, iktisadi, zirai, ticari, beledi, askeri, siyasi ve tutuldukları yer açısından da birinci el kaynaklar arasında yer almaktadır. Bu sicillerin incelenmesiyle ait oldukları bölgenin insanlarının sosyal özelliklerini ayrı ayrı tespit etmek mümkün olmaktadır. Türk askeri tarihine ait ayrıntılı bilgilere yine şer'iyye sicilleri ile ulaşılabilir. Günümüzde şer'iyye sicilleri incelenerek sanat eserlerinin varlığının ortaya konulmasıyla Türk halkının mimari tarihinin aydınlatılması da mümkündür.[11]

Osmanlı tebaasının içinde bulundukları şartları ve toplumsal düzeni objektif olarak yansıtan yine şer'iyye sicilleridir. Örneğin halkın yaşam tarzı, halktan toplanan vergiler ve diğer konular sicillerden rahatlıkla öğrenilebilir. Ayrıca Osmanlı idari teşkilatından kadı ve naiplik, kaza, sancak, beylerbeyliği, sancak beyliği ve diğer görevleri ve kurumları sicillerdeki kayıtlardan öğrenmek mümkündür.

---

[8] Akagündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri", s.21-22; Murat Hanilçe, "*1812-1813 Tarihli (16 Numaralı) Tokat Şer'iyye Sicili"*, Ankara: T.T.K., 2013, s.1

[9] Akagündüz, "İslam Hukukunun Osmanlı Devletinde Tatbiki: Şer'iye Mahkemeleri ve Şer'iye Sicilleri", s.21-22; Murat Hanilçe, "*1812-1813 Tarihli (16 Numaralı) Tokat Şer'iyye Sicili,* s.2

[10] Habib, "*h.1008-1009/m.1599-1600 tarihli B-18 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicilinin Tasnifi ve Fıkıh İlmi Açısından Tahlili*", s. 5

[11] Münir Atalar,"Şer'î Mahkeme Sicilleri", İslami İlimler Enstitüsü Dergisi, Ankara, 1980, sy.4, s. 312; Ahmet Aksın,218 numaralı Harput Şer'îyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergis*i, Elâzığ, 1999, c. 9: sy. 1, s. 2; Habib, *h.1008-1009/m.1599-1600 tarihli B-18 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicilinin Tasnifi ve Fıkıh İlmi Açısından Tahlili*, s 6,

Vilayet, sancak, kasaba, köy, nahiye, mahalle, semt, vakıf, cami, mescid, çarşı ve pazar, çiftlik gibi yerleşim merkezlerinin isimlerini ihtiva eden şer'iyye sicilleri, Türk milletinin yerleşim tarihi açısından da büyük önem arz etmektedir.

Şer'iyye sicillerinde, eski Türkçe terimler ve bu terimlerin imla özellikleri, ifade ve üslup şekilleri, yiyecek giyecek maddelerinin isimleri gibi dil bilimi açısından önemli bilgiler de bulunmaktadır. Özellikle yabancı dillerden, daha çok da Fransızca ve Farsçadan Türkçeye geçen sözcüklerin ve ıstılahların nasıl bir mantıkla Türkçe'de kullanıldığı, mahkeme sicillerinden rahatlıkla öğrenilebilir.[12]

Bilgi hazinesi olan şer'iyye sicillerinden, İslam Araştırmaları Merkezi (İSAM) Şer'iyye Sicilleri Arşivi'nde 23.429 tane bulunmaktadır. Bunlardan 10.507 tanesi İstanbul'a, 1.062 tanesi Bursa'ya, 7.687 tanesi Anadolu'daki diğer şehirlere ve 4.173 tanesi de şu an Türkiye toprakları dışında yer alan şehirlere aittir.[13]

[12] Habib, *h.1008-1009/m.1599-1600 tarihli B-18 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicilinin Tasnifi ve Fıkıh İlmi Açısından Tahlili*, s. 6
[13] İSAM, Şer'îyye Sicilleri Arşivi.

1. BÖLÜM

BURSA ŞER'İYYE SİCİLLERİ VE C-147 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN 1-50 VARAKLARINDAKİ KAYITLARIN TASNİFİ

1.1 BURSA ŞER'İYYE SİCİLLERİ

Osmanlı Devleti mahkemelerinde, Osman Gazi devrinden şer'i mahkemelerin ilga edildiği 1924 yılına kadar sicil geleneği sürdürülerek kadılar veya naipleri tarafından bütün mahkeme kararları, mahkemenin yetkisine giren her türlü muamele ile resmi vesikaların suretleri şer'iyye sicillerinde kayıt altına alınmıştır.[14] Osmanlı Devleti'nin temellerinin atıldığı, ilk teşkilatlanmaların gerçekleştiği ve ilk başkenti olması dolayısıyla Bursa'da kayda geçirilen şer'iyye sicilleri sicil geleneği itibarıyla önemli bir tarihi geçmişe sahiptir.

İstanbul şer'iyye sicillerinden sonra sayı ve muhteva zenginliği bakımından 1062 adet şer'iyye siciliyle ikinci sırada yer alması ve Osmanlı Devleti'ne ait en eski şer'iyye sicillerini bünyesinde barındırıyor olması, Bursa şer'iyye sicillerinin önemini arttıran iki önemli etmendir. Bursa şer'iyye sicillerine ait bir araştırmada en eski sicilin A-199/808 numaralı 860-891/1455-1486 yıllarına ait sicilin olduğu gösterilmiştir. En yenisi ise İznik ve köylerinin 1342/1923 yılı olaylarını içeren D-37 numaralı sicildir.[15]

1.2 C-147 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİLİNİN TANITIMI

C-147 numaralı Bursa Sicilini şekil yönünden tanıtırken şuna işaret edilmesi gerekir. Sicilin kendisine ve bilgi formuna ulaşılamamış olmasına rağmen sicil, tarafımızdan Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi Başkanlığı'ndan temin edilmiş olan mikrofilm üzerinden tanıtılmıştır.

Sicil ilk yapılan numaralandırmaya göre "720", Milli Kütüphane tarafından yapılan numaralandırmaya göre "C-147", Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi Başkanlığı'nda ise "MŞH.ŞSC." kodu ve "3168" sıra numarası ile kaydedilmiştir. Defterin ebatı "21x56,5 cm" ve karton kapak ile de ciltlenmiştir.

---

[14] Osman Çetin, "Bursa Şeri Mahkeme Sicillerinden Notlar" *U.Ü.İ.F.D.,* 1987, Sayı:2, c.2, s. 60

[15] Mefail Hızlı, " Bursa Mahkeme Sicilleri Rehberi", *U.Ü.İ.F.D.*, 1987, Sayı:1, c.12, s. 369; Osman Çetin , *Sicillere Göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları*, 2. bs, T.T.K. Basımevi, Ankara, 1999, s. 1; Salih Pay, "Bursa Kadı Defterleri ve Önemi", *U.Ü.İ.F.D.*,2001, Sayı: 2, c.10, s. 90

Defterin numaralandırılmasının ilk olarak sayfa usulüne göre yapıldığı anlaşılmaktadır. Cumhuriyetten sonra defter varak usulüne göre Türkçe sayılarla tekrar numaralandırılmıştır. Milli Kütüphane tarafından çekilen mikrofilmde mükerrer sayfalar bulunmasına rağmen Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi Başkanlığı'ndan temin edilen mikrofilmde mükerrer sayfa bulunmamaktadır.

Defterin kapağında bulunan ifadeler şunlardır:

"Bâb / sene 1313-1315 / müseccel 720, 'aded-i evrâk 97, sahîfe 194 / Üç 'aded nukûd-ı vakfiyeleri muharrer"

Defterde numaralandırma ikinci sayfadan başlamakta olup, ilk sayfasında sicilde bulunan sayfa sayısı hakkında şöyle bilgi verilmiştir:

"İşbu zahr-i sahîfeden i'tibâren yüz iki sahifeden ibâret idüğü işbu mahalle şerh virüldi." Ayrıca ilk sayfasında kitabın numaraları, ebatı ve sayfa sayısı Latin harfleriyle yazılmıştır. Defterin burada da varak sayısı 98 olarak belirtilmiştir. Bizim tespitimize göre de sicilde yer alan varak sayısı 98'dir. Son varakta herhangi bir belge kaydı bulunmadığından sicil kapağında belirtilen varak sayısının 97 olarak yazıldığı kanaatini bizde uyandırmıştır.

Defterin ilk sayfasında dönemin Anadolu kazaskeri Kevâkîzâde Seyyid Mehmed 'Atâ'ullah tarafından Kastamonu kadısı olan Mehmed Hayreddîn ibni Halîl Filibevî'yi Bursa kadısı olarak tayin edildiğini gösteren belge yer almaktadır. Sicilin kayda geçirildiği ilgili dönemde de kadılık görevini sürdürmüştür.

Defterde tek bir yazı türü takip edilmeyip birçok yazı türünün kullanıldığı müşahede edilmiştir. Defter içinde çok farklılık göstermeyen birtakım yazı değişiklikleri tespit edilmiştir. Bu da birden çok kâtib tarafından kaleme alındığına işaret sayılabilir.

Defter Osmanlı Türkçesiyle kaleme alınmıştır. Defterde yer alan üç adet vakıf kaydının giriş kısmı ise Arapça yazılmıştır. Ayrıca defterde ferman, tayin, şukka dışındaki i'lâm ve hüccetler numaralandırılarak belgenin kenarına yazılmıştır. Bu numaralandırmaya göre defterin tamamında 505 adet belge yer almakta, 1-50 varaklar arasında tez çalışmasının kaynağı olan kısımda ise 270 adet belge bulunmaktadır. Belgenin yan tarafına Rumi tarih, harç miktarı ve bazı kayıtlarda belgeyi deftere

geçirme esnasında daha önceden yazılması unutulan bazı bilgiler ve fetva eminliğinden gelen notlar da kaydedilmiştir.

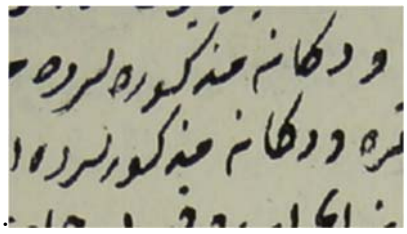
Tayin, şukka ve hilalin görüldüğüne dair belgeler sicilin birinci ve ikinci sayfalarında kayda geçirilmiştir.

Belgeler açık ve net bir şekilde deftere kaydedilmiştir. Belgenin sonunda Arapça olarak yıl, ay ve gün belirtilmek suretiyle tarih yazılmıştır. Belgelerin en sonuna bazen "Şuhûd" kelimesi veya "Şuhûdü'l-Hal" kelimesi çizgi halinde yazılmış ve bazen bu metnin altında boydan boya bir çizgi çekilerek, bir kısmında "hazirûn" kaydıyla genel bir ibare kullanılmış, bir kısmında sol taraftan başlanarak şuhûdü'l-hâlin kimlik bilgilerine yer verilmiş, diğer bir kısmında da boş bırakılmıştır.

Tespitlerimize göre 10, 11, 15 ve 62. sahifedeki belgeler kâtip tarafından üzerlerine çizgiler çekilerek iptal edilmiştir. Bu tür üstü çizilerek iptal edilen belgeleri, cümleleri, kelimeleri de transkript etmeye çalıştık.

Sicil hicri 1313 ile 1315 tarihleri arasını kapsamaktadır. Sicilde yer alan ilk belgenin tarihi h. 3 Şaban 1313/ 19 Ocak 1896 iken, son belgenin tarihi de h. 20 Rebî'ü'l-ahîr 1315/ m 18 Eylül 1897'dir. Bu belge çalışmanın kaynağı olan 1-50 varakları arasında yer almaktadır. Bu durumun da gösterdiği gibi belgeler kayda geçirilirken kronolojik tarih esas alınmamıştır.

Katip belgeleri sicil defterine kayıt ederken kelimelerin yazımına ve dil kurallarına ihtimam göstermemiştir. Örnek olarak kürt kelimesi bir kayıtta "ت"[16] harfi ile yazılmışken başka bir kayıtta "د"[17] harfiyle yazılmıştır. Diğer bir örnek de resimde yer alan kayıtta "dükkân-ı mezkûrelerde / dükkân-ı mezkûrlarda" olarak yapılan yazım hatasıdır. Kurulan sıfat tamlamasında sıfat ilk önce müennes olarak kullanılmışken ikinci yerde müzekker olarak kullanılmıştır.

[16] Örnek olarak bkz. nmr:1.
[17] Örnek olarak bkz. nmr: 7.

1.3 C-147 NUMARALI BURSA ŞER‘İYYE SİCİLİNİN MUHTEVA YÖNÜNDEN TASNİFİ

Şer’iyye sicillerinde yer alan bir belge, tek bir konuyla ilgili olabildiği gibi birden fazla konuyu da içerebilmektedir. Bundan dolayı belgeleri tasnif ederken bir belgenin içinde birden çok konu bulunabildiği için birden çok başlık altında aynı belgeye yer verilebilmektedir. Bu konuyu izah mahiyetinde bir belgenin örnek olarak gösterilmesi faydalı olacaktır:

“Mahrûse-i Brusa mahâllatından Selîmiye Mahallesi sâkinlerinden zâtî Sālih Ağa İbni Murâd ve Mehmed Emîn Ağa ibni Sālih ta‘rîfleriyle mu‘arrefe ‘Ayşe Hatun ibneti Hasan mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevc-i sâbıkı Yûsuf ‘İzzeddîn Ağa ibni ‘Abdullâh muvâcehesinde mezbûr Yûsuf ‘İzzeddîn Ağa beş yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim işbu târîh-i i‘lâmdan on dokuz gün mukaddem irâden elinde olsun deyü beni bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel alacak hakkım olan beş yüz bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i bakiye-i ma‘lûmem için bi’t-terâhî ta‘yîn olunan yetmiş kuruşun cem‘an beş yüz yetmiş bir kuruş mezbûr Yûsuf ‘İzzeddîn Ağa’dan hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr Yûsuf ‘İzzeddîn Ağa dahi cevâbında müdde‘iye-i mezbûre ‘Ayşe Hatun’a ol mikdâr mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ve târîh-i mezkûrda bâyinen tatlîk eylediğini ve nafaka-i iddet-i bakiye-i ma‘lûme için bi’t-terâhî ta‘yîn olunduğunu ikrâr ve i‘tirâf itmekle ‘alâ mûcebi ikrârihi mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkı olan beş yüz bir kuruşu hâlen ve nafaka-i iddet-i bakiye-i ma‘lûme için bi’t-terâhî ta‘yîn olunan yetmiş kuruş hîne istihkākında müdde‘iye-i mezbûre ‘Ayşe Hatun’a edâ ve teslîmiyle mezbûr Yûsuf ‘İzzeddîn Ağa ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-‘ışrîn min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.”

10 numaralı bu belge dört konuyu içermektedir; Talak, mehir, nafaka ve ikrar. Dolayısıyla böyle bir belge tasnif ve tahlil edilirken içermiş olduğu her konu başlığı altında ayrı ayrı ele alınacaktır.

Şer’iyye Sicilinin konuları, *Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye* esas alınarak bilimsel bir şekilde tasnif edilip, konularla ilgili kaç belge bulunduğu ve belgelerin numaraları tablolar halinde gösterilecektir. *Mecelle*’de yer almayan konularda ise *Mülteka* kitabı esas alınmıştır.

1.3.1 İbadât

Sicilin 1-50 varakları arasındaki bölümde ibadet konularından Cuma ve Bayram namazlarının kılınması için izin istenmesi ve hilalin görülmesi ile ilgili iki belge bulunmaktadır.

ÇEŞİTLERİ	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Hilalin görülmesi	1	2. s.
Cuma ve Bayram Namazı İzni	1	261.

1.3.2 Nikah

Tasnif ve tahlilde faydalandığımız eser olan *Mülteka*'da bu ana başlık altında sadece kefâet ve mehir konuları sicilde bulunduğundan tasnif ederken de yalnızca bunlar üzerinde durulacaktır.

1.3.2.1 Kefâet

Sicilde kefâet konusuyla ilgili sadece bir belge bulunmaktadır.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Kefâet	1	134

1.3.2.2 Mehir

Sicilde, mehrin kısımlarından, mehr-i mü'eccel ve mehr-i mu'accel ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Mehrin misli mi, müsemma mı olduğu ise kayıtlarda belirtilmemiştir. Bir belgede de mutlak olarak mehir lafzı kullanılmıştır.

ÇEŞİT	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Mehr-i Mü'eccel	50	9, 10, 26, 31, 39, 48, 49, 59, 64, 71, 76, 78, 89, 91, 95, 98, 102, 107, 108, 110, 114, 117, 118, 129, 134, 135, 136, 142, 150, 152, 154, 158, 165, 182, 184, 186, 192, 206, 212, 219, 228, 229, 249, 250, 251,255, 265, 266, 269, 270

Mehr-i Mu‘accel	9	89, 108, 134, 142, 150, 152, 158, 184, 269
Mutlak Mehir	1	104
Toplam	**60**	

1.3.3 Talak

Sicilde talak çeşitlerinden rici talak ve bain talakla ilgili belge bulunmaktadır. İki belgede de mutlak olarak talak lafzı kullanılarak talakın hangi çeşidi olduğu belirtilmemiştir. Konu ile ilgili belgeler tabloda gösterilmiştir;

ÇEŞİTİ	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Rici Talak	1	31
Bain Talak	19	9, 10, 39, 76, 78, 102, 108, 110, 117, 118, 129, 134, 135, 142, 150, 152, 184, 212, 219
Mutlak Talak	2	156, 251
Toplam	22	

1.3.3.1 Muhâlea

Sicilde muhâlea konusuyla ilgili on adet belge bulunmaktadır.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Muhâlea	10	5, 20, 48, 49, 71, 145, 154, 165, 206, 249

1.3.3.2 Hidane

İncelendiği kadarıyla sicillerde pek fazla yer almayan hidâne konusu, çalışılan sicilde konunun Osmanlı’daki uygulamasının görülmesi açısından, zengin bir içeriğe sahip olduğu söylenebilir. Sicilin ilgili bölümünde yer alan hidâne kayıtları şu şekildedir;

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Hidane	13	16,37, 40, 67, 85, 96, 109, 115, 143, 177, 227, 236, 257

1.3.3.3 Nafaka

Şer'iyye sicilinin ilgili bölümünde aile hukuku ile ilgili belge sayısı en çok olan konu nafaka konusudur. Sicilde eş nafakası, çocuk nafakası, eş ve çocuk nafakası kayıtlarının yanı sıra usul nafakasından anneye verilen nafaka ve iddet nafakası ile ilgili belgeler bulunmaktadır. Nafaka ile alakalı olan bu kayıtların çeşitlerine ayrılarak tasnif edilmesi daha isabetli olacağı kanaatindeyiz. Sicilde yer alan nafaka kayıtları şu şekildedir;

ÇEŞİTİ	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Eş Nafakası	8	27, 77, 89, 91, 198, 202, 220, 248
Çocuk Nafakası	16	16, 37, 40, 67, 96, 109, 115, 122, 149, 177, 191, 221, 227, 236, 257, 260
Eş ve Çocuk Nafakası	3	80, 81, 234
Usul (Anne) Nafakası	3	92, 119,173
İddet Nafakası	12	9, 10, 29, 39, 70, 110, 135, 152, 165, 183, 186, 247
Toplam	42	

1.3.3.4 Nüşûz

Sicilin ilgili bölümünde nâşize konusu ile alakalı belgeler tabloda gösterilmektedir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Nâşize	21	26, 59, 64, 95, 96, 98, 102, 107, 114, 118, 136, 182, 192, 228, 229, 250, 251, 255, 266, 269, 270

1.3.4 Bey‘ Akitleri

Sicilin ilgili bölümünde bey' akti çeşitlerinden bey'-i bât ile bey'-i müzâyede ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır. İlgili kayıtların çeşitlerine göre tasnifi şu şekildedir;

ÇEŞİTLERİ	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI

Bey‘-i bât	16	8, 51, 121, 124, 157, 167, 168, 170, 171, 205, 222, 223, 224, 232, 239, 262
Bey‘-i müzâyede	2	207, 253

1.3.5 İcâre

Sicilin ilgili bölümünde icâre akdiyle ilgili kayıtlarda mutlak olarak icâre kelimesi kullanılarak icâre akdi yapıldığı gibi, icâre-i mü’eccele, peşinen te’eddi, icâre-i vahîde terimleri kullanılarak da icâre akdi yapılmaktadır. Ayrıca mütevelli tayini ve tebenni ile ilgili konularda da icâre lafzı kullanılmadan icâre-i ademi akdi kurulmuştur. Bu sebeplerden dolayı icâre çeşitlerinin her biri ayrı başlıklar altında tabloda gösterilmektedir.

ÇEŞİTLERİ	BELGE SAYISI	BELGE NUMARASI
İcare-i mü’eccele	7	2, 21, 35, 38, 93,174, 210
İcâre-i mu‘accel e	1	112
İcâre-i Mutlaka	3	17, 32, 126
İcare-i Ademi	11	42, 43, 50,-57,88, 128, 161, 164, 191, 221, 245
Toplam	22	

1.3.6 Kefâlet

Sicilin ilgili bölümünde kefâletin kısımlarından sadece kafâlet bi’l-mal ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır. İlgili belgeler tabloda gösterilmiştir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Kefalet	4	1, 112, 126, 222

1.3.7 Rehin

Sicilin ilgili bölümündeki rehin ile ilgili belgeler tabloda gösterilmektedir;

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Rehin	6	3, 34, 111, 195, 211, 224

1.3.8 Âriyet

Sicilin ilgili bölümünde ariyet konusuyla ilgili bir adet belge yer almaktadır.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARASI
Ariyet	1	224

1.3.9 Hibe

Sicilin ilgili bölümünde hibe konusuyla ilgili bir adet belge yer almaktadır.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARASI
Hibe	1	58

1.3.10 Şirket

Sicilin ilgili bölümünde şirket konusuyla ilgili dokuz tane belge bulunmaktadır. Bunlar tabloda şu şekilde gösterilmektedir;

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Şirket	9	17, 35, 72, 100, 125, 148, 176, 218, 232

1.3.11 Vekâlet

Sicilde belge sayısı en çok olan konu vekalet konusudur. Ancak vekaletin kısımlarından sadece vekâlet-i ‘âmme ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Bazı kayıtlarda da sadece icab yer almış, vekilin kabulü daha bulunmadığından mevkûfe olarak kaydedilmiştir. Tasnifte bu konuda verilen vekâletlerde vekâlet-i ‘âmme-i mevkûfe başlığı altında gösterilmiştir.

Sicildeki vekâlet kayıtları Müslümanlar veya zimmiler kendi aralarında yapılmış olup Müslümanlar ile zimmiler arasında herhangi bir vekâlet akdi kurulmamıştır. Tasnif yapılırken bu husus da dikkate alınarak yapılmıştır.

Sicilde bulunan vekîl-i müseccel ve vekîl-i musahhar konuları *Mecelle’*de hüküm başlığı altında ele alındığından çalışmanın hüküm kısmında edilmiştir.

ÇEŞİTİ	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Vekâlet-İ ‘âmme	47	a) Müslümanların birbirine vakâleti: 1, 2, 3, 5, 6, 8, 18, 22, 55, 60, 66, 68, 69, 75, 103, 106, 112, 113, 118, 125, 126, 130, 139, 140, 147, 148, 153, 155, 156, 165, 17,

		193, 196, 200, 209, 214, 231, 237, 238, 242, 265, 267, 268 b) Zimmilerin birbirine vekâleti: 28, 52, 204, 218
Vekâlet-i ‘âmme-i mevkûfe	19	a) Müslümanların birbirine vakâleti: 7,13, 14, 15, 34, 35, 87, 101, 127, 154,158, 181, 243, 262 b) Zimmilerin birbirine vekâleti: 21, 45, 83, 151, 208,
Toplam	66	

1.3.12 Fuzûlî

Sicilin ilgili bölümünde malın sahibinin izni olmadan elinde bulundurulması ile alakalı belgeler tabloda gösterilmektedir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Fuzûlî	19	6, 32, 53, 63, 82, 90, 94, 124, 142, 170, 171, 172, 179, 199, 201, 214, 244, 246, 252

1.3.13 Sulh ve İbrâ

Fıkıh ilminde, taraflar arasında yaşanan anlaşmazlıkların, tartışmalar giderildikten sonra yapılan sulh ve ibra akitlerinin tasnifi bu başlık altında yapılacaktır.

1.3.13.1 Sulh

Sicil defterinin ilgili bölümünde Müslümanların aralarında yaptıkları sulh akdi ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Yine sicilde Müslümanlar ile zimmiler arasında gerçekleşen bir adet sulh belgesi bulunmaktadır. İlgili dönemde zimmiler de sulh konusunda mahkemeye başvurmamışlardır.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Sulh	7	42, 44, 129, 150, 179, 213, 260

1.3.13.2 İbrâ

Sicilin ilgili bölümünde ibrâ konusuyla ilgili on altı adet belge bulunmaktadır.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI

İbra	16	20, 48, 49, 71, 129, 145, 150, 154, 158, 168, 170, 179, 206, 213, 249, 265,

1.3.14 İkrar

Sicilde yer alan kayıtların büyük bir kısmı, kişilerin aralarında yapmış oldukları muamele ve işlemlerle alakalı kadı huzurunda gerçekleşen ikrarlardan oluşmaktadır. Ama bu başlık altında sadece davalarda hüccet olarak kullanılan ikrarlar gösterilmiştir. Ayrıca ikrar edilen konuya göre belgeler, başka başlıklar altında da yer almıştır.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
İkrar	67	8, 9, 10, 11, 17, 19, 25, 26, 31, 36, 39, 44, 51, 53, 56, 64, 65, 73, 76, 78, 84, 86, 94, 95, 97, 98, 104, 107, 114, 117, 124, 129, 133, 134, 135, 136, 141, 142, 143, 146, 150, 151, 152, 157, 159,167, 176, 182, 184, 192, 195, 199, 211, 213, 214, 219, 222, 228, 229, 239, 240, 250, 251, 255, 262, 269, 270

1.3.15 Şehâdet

Sicilde iki kısım şahitlik yer almaktadır. Biri belgelerin muhtevasında o belgenin muhtevasıyla ilgili yapılan şahitlik, diğeri ise belgenin sonunda şuhûdu'l-hâl başlığı altında yer alan şahitliktir. Çalışmanın konusu gereği burada şuhûdu'l-hâl şahitliğinin üzerinde durulmayıp kayıtların muhtevasında bulunan şahitlikler dikkate alınacaktır. İlgili belgeler tabloda gösterilmektedir;

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Şehadet	28	9, 32, 47, 51, 59, 61, 108, 111, 124, 133, 142, 149, 170, 171, 176, 184, 194, 205, 219, 223, 230, 239, 244, 251, 252, 253, 260,263

1.3.16 Tahlîf

Sicilde kayda geçirilmiş, ispat yöntemlerinden biri olan yemin ile ilgili belgeler aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Tahlîf	23	57, 79, 90, 102, 105, 110, 117, 118, 152, 156, 160, 166, 167, 171, 175, 198, 212, 225, 234, 246, 248, 254, 264

1.3.17 en-Nükûl ‘Ani’l-Yemin.

Sicilin ilgili bölümün yer alan nükûl ile alakalı belge ve numaraları tabloda gösterilmiştir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Nükûl ‘ani’l-yemin	4	82, 105, 161, 201

1.3.18 Hüküm

Sicilin ilgili bölümünde sadece hüküm konusu ile alakalı kayıtlarda *Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye*’ye atıf yapılması bu konunun önemini arttırmaktadır. Sicilde atıf yapılan vekil-i müseccel ve vekil-i musahhar konularının belge numaraları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

ÇEŞİTİ	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Vekil-i müseccel	47	19, 20, 29, 31, 32, 40, 42, 53, 67, 79, 82, 91, 98, 100, 104, 107, 111, 114, 115, 117, 134, 136, 142, 160, 167, 170, 172, 182, 184, 187, 192, 203, 210, 211, 223, 224, 233, 239, 244, 260, 263
Vekîl-i musahhar	10	30, 38, 59, 82, 105, 161, 201, 210, 230, 263
Toplam	66	

1.3.19 Vakıf

Osmanlı Devleti, güçlü bir vakıf geleneğine sahipti. Bundan dolayı da sicildeki kayıtlarda vakıf ve vakıfların yaptıkları işlemlerin bulunduğu belge sayısı 22 dir. Özellikle bey‘, icâr, mütevelli tayini, karz gibi konularda vakfın işlemleri ilgili başlıklar altında tasnif edilmiştir. Bu başlık altında sadece vakfiyye kurulması ile ilgili belgelerin tasnif edilmesi daha faydalı olacağı kanaatindeyiz. Sicilde yer alan vakfiyeler tabloda gösterilmiştir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Vakıf	4	Gayri menkul malların vakfı:36, 235, 256 Menkul malların vakfı: s. 65
Toplam	18	

1.3.20 Arazi Hukuku

Sicilin ilgili bölümünde mülk arazi, miri arazi ve vakıf arazisi olmak üzere arazi türlerinin üç kısmı ile alakalı belgeler bulunmaktadır. Bu kayıtlar ilgili arazinin bütün boyutlarını kapsamayıp daha çok tasarruf hakları ve miras ile ilgilidir. Bazı belgelerde birden çok arazi yer aldığından tasnif esnasında aynı belge farklı türlerde tekrarda yazılmıştır. Sicilde yer alan arazi ile ilgili belgelerin numarası çeşidine göre tabloda gösterilmiştir.

ÇEŞİTİ	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Mülk Arazi	28	3, 13, 15, 17, 18, 55, 66, 103, 111, 113, 116, 119, 124, 127, 139, 148, 153, 155, 171, 176, 199, 204, 223, 224, 237, 239, 242, 262
Miri Arazi	25	7, 12, 45, 55, 60, 63, 72, 83, 112, 125, 126, 141, 153, 155, 163, 176, 204, 208, 209, 218, 225, 237, 242, 243, 268
Vakıf Arazisi	24	2, 8, 21, 33, 34, 51, 75, 93, 101, 106, 124, 170, 174, 180,

		203, 205, 210, 211, 231,232, 233, 254
Toplam	77	

1.3.21 Deyn

Çalışılmakta olduğumuz sicilde belge sayısı en çok olan konulardan biri borç konusudur. Konu ile ilgili belgeler aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARASI
Deyn	46	1, 3, 17, 19, 25, 34, 44, 47, 56, 57, 61, 76, 79, 85, 86, 97, 104, 105, 110, 111, 130, 133, 141, 146, 152, 157, 159, 160, 161, 166, 167, 174, 176, 186, 189, 190, 193, 194, 195, 211, 222, 224, 230, 240, 263, 264

1.3.22 Karz

Sicilde bu konuyla ilgili yer alan belgelerin numaraları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARASI
Karz	18	3, 19, 25, 56, 85, 105, 111, 133, 141, 159, 160, 166, 176, 193, 194, 195, 240, 264

1.3.23 Lukata

Sicilin ilgili bölümünde lukata konusuyla ilgili bir adet belge yer almaktadır.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARASI
Lukata	1	253

1.3.24 Vesâyet

Sicilin ilgili bölümündeki vesâyet ile ilgili belgeler tabloda gösterilmektedir;

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Vesâyet	7	100, 119, 127, 151, 152, 258, 259

1.3.25 Vasiyet

Sicilin ilgili bölümünde vasiyet konusuyla ilgili bir adet belge yer almaktadır.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Vasiyet	1	74

1.3.26 Ferâiz

Sicilde yer alan ferâiz ile ilgili belgeler tabloda gösterilmektedir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Ferâiz	26	3, 17, 18, 21, 27, 32, 42, 51, 55, 87, 103, 113, 115, 130, 133, 139, 151, 171, 176, 204, 205, 209, 224, 237, 239, 252

1.3.27 Şühûdü'l-Hâl

Sicilin ilgili bölümünde her kayıttan sonra şühûdü'l-hâl gelmediğinden bu konunun da tasnifinin yapılmasının gerekli olduğu kanaatine vardık. İlgili belgeler tabloda gösterilmektedir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Şühûdü'l-hâl	128	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 11, 12. 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 23, 27, 28, 29, 34, 35, 36, 37, 40, 41, 43, 45, 47, 48, 49, 50, 52, 55, 58, 60, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 77, 80, 81, 83, 87, 88, 89, 91, 92, 100, 101, 103, 106, 109, 112, 113, 115, 119, 122, 123, 125, 126, 127, 130, 133, 139, 140, 145, 147, 148, 149, 151, 153, 154, 155, 158, 163, 164, 165, 168, 169, 173, 174, 176, 177, 180, 181, 183, 185, 187, 191, 193, 198, 200, 202, 204, 206, 208, 209, 218, 220, 221, 226, 227, 233, 234, 235,

		236, 237, 238, 241, 242, 243, 245, 247, 248, 249, 256, 257, 258, 259, 262, 265, 267, 268,

1.3.28 Tayinât

Sicilde çeşitli atamalar ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Sicilde yer alan tayin belgeleri şunlardır; Kadı, kâtib-i sâni, mütevelli, cami ve dergâh görevlisi atamaları bulunmaktadır. Atamalar ve belge numaraları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

ÇEŞİTİ	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
Kadı	1	s. 1
Kâtib-i sâni	2	s. 1, s. 1
Mütevelli	12	43, 50, 57, 88, 123, 128, 164, 169, 185, 241, 245, 266
Dergâh görevlisi	1	46
İmam	1	144
Toplam	17	

1.3.29 İhtida

Tanzimat sonrası dönemde kayıt altına alınmasına daha çok önem gösterilen ihtida ilâmları sicilin ilgili bölümündeki belge numaraları tabloda gösterilmektedir.

ANA KONU	BELGE SAYISI	BELGE NUMARALARI
İhtidâ	13	4, 24, 62, 99, 131, 132, 137, 138, 178, 197, 215, 216,217

1.3.30 Ferman

Sicilin ilgili bölümünde Fransa konsolosluğundan ve İran şehbendarlığından gönderilmiş olan iki ferman ile iki adet berat yer almaktadır. Devletler arası belgeler sicilde numaralandırılmadığından sahife numaraları ve kayıt sıraları tabloda gösterilmiştir. Sicilde numaralı olan beratların ise numaraları yazılmıştır.

ANA KONU	BELGE SAYISI	SAHİFE NUMARASI
Ferman	2	30. s. 1.kayıt, 30. s. 2. kayıt
Berat	3	31. s. 1. kayıt, 46, 144

2. BÖLÜM

C-147 NUMARALI SİCİLİN 1-50 VARAKLARINDAKİ KAYITLARIN TAHLİLİ

Sicilin 1-50 varakları arasındaki kayıtlar, tasnifte belirtilmiş olan konu başlıklarına göre çalışmanın giriş bölünde belirtilen esaslar doğrultusunda tahlil edilecektir.

2.1 İbadât

İbadet konularından Cuma ve bayram namazlarını ikamet ettikleri yerdeki camide kılmak için izin isteyen bir mahalledeki sakinlerin talebiyle ve Ramazan ayının girdiğinin belirlenmesi için hilalin görülmesi ile ilgili olmak üzere iki tür kayıt bulunmaktadır.

2.1.1 Cuma ve Bayram Namazı İzni

Cuma namazı hür, mukim, sağlıklı, görme ve yürüme engeli olmayan her Müslüman erkek üzerine farz kılınmıştır.[18] Cuma namazının şartları, vücûb ve sıhhat şartları olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Köy halkı, bulundukları yerin elli haneden fazla olduğu için şehir hükmünde olduğunu, beş vakit farz namazın mescidde kılındığını belirterek halka açık bir yer olduğunu, cemaat sayısının çok olduğunu, hutbe verilebilecek minber yapılacağını ve cuma ve bayram namazını kıldırmaya liyakat ehli bir kişi bulunduğunu ve kışın cuma namazı kılınan mescitlere gitme de zorluk yaşandığını söyleyerek cuma namazının sıhhat şartlarını yerine getirdiklerini belirtmişlerdir. Kadıdan da cuma namazını kılmak için izin alarak sıhhat şartlarını tamamlayıp cuma ve bayram namazlarını köylerindeki mescitte eda etmek istemektedirler. [19]

Hutbe şartı haricinde bayram namazının sıhhat şartları da cuma namazının sıhhat şartlarının aynısıdır.[20]

---

[18] İbrahim bin Muhammed bin İbrahim Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, nşr. Abdullah Beyler (İstanbul: Şifa Yayınevi 1517/2016), s. 103.;

[19] Örnek olarak bkz. nmr:261.; Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 101.; Ayrıca bkz. Ebu Bekir Razi el-Cessas, *Şerhu Muhtasari't-Tahavî,* thk. İsmetullah İnayetullah Muhammed, (Beyrut: Daru'l-Beşair,h.1341/ m.2010), c.2: s. 123-125.; Muhammed bin Ahmed bin Ebi Sehl Şemsü'l-eimme es-Serahsi, *el-Mebsut,* (Beyrut: Daru'l-Marife,1993), c. 2: s. 24-25.

[20] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.105.; Ayrıca bkz. Serhasi, *el-Mebsut*, c. 2: s. 37

2.1.2 Hilalin Görülmesi

Ramazan ayında mükellef olan Müslümanların oruç tutması farzdır.[21] Farz olan bu ibadetin ifa edilebilmesi için Ramazan ayının girdiğinin tespit edilmesi de büyük önem arz etmektedir. Hicri ayların başlaması da Ay'ın hilal halinde batı ufkunda güneş battıktan sonra görülmesiyle olmaktadır. Bundan dolayı da Şaban ayının son günlerinde hilal gözlemlenmeye başlanır. Hilal görüldüğünde ise halka Şaban ayının bittiği ve Ramazan ayının başladığı bildirilir ve sicillere kaydedilir. Akıllı, âdil ve buluğ çağına ermiş bir Müslüman'ın hilali gördüğünü haber vermesi Ramazan ayının başladığının tespiti için yeterlidir.[22] Birden çok kişinin hilali gördüğü sicilde şu şekilde kayda geçirilmiştir: *"...Cum'a gecesi incilâ-bahş-ı 'uyûn-ı şuhûd olduğu ber-nehc-i şer'-i sâbit olub..."* Sicilin ilgili bölümünde de bu konuyla ilgili bir belge yer almaktadır.[23]

2.2 Nikah

Bu başlık altında nikah konusundan sicilin ilgili bölümünde yer alan kefâet ve mehir konularının tahlili yapılmıştır.

2.2.1 Kefâet

Kendi malında tasarruf etmesi caiz olan herkesin, kendi adına yaptığı nikahın da geçerli olup olmadığı mezhepler arasında ihtilaflıdır. Hanefi mezhebinden Ebu Hanife ve İmam Yusuf'a göre mükellef hür bir kadının kendi malında tasarrufu geçerli olduğu gibi veli izni olmadan kıydığı nikah da geçerlidir. Eğer kadın dengi olmayan bir kimseyle evlenirse o zaman velisi itiraz edip nikahı mahkemeye başvurarak feshettirebilir.[24] Ebu Hanife ve Ebu Yusuf, kadına velisinin izni olmadan evlenme yetkisi verdiği için kefâet konusunda en katı davranıp kriterleri en geniş tutan fakihlerdir.[25] Veliler soy, Müslüman oluş, dindarlık, hürriyet, servet ve sanat olmak üzere toplam altı noktanın birinde veya birkaçında kızına denk olmadığı için mahkemeye başvurabilme ve nikahı fesh ettirebilme hakkına sahiptir.[26]

---

[21] Halebî, *Mülteka'l-ebhur,* s. 140.
[22] Abdurrahman bin Muhammed bin Süleyman Şeyhzâde Damad, *Mecmau'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, thk. Muhammed Hasan Talu, (İstanbul: Tereke Yayınevi h. 1436/2015), c.1: s.235.
[23] Örnek olarak bkz. s. 2.
[24] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 189.; Ayrıca bkz. Ali b. Ebî Bekir b. Abdulcelil el-Fergânî el-Merginânî, *el-Hidâye fî şerhi'l-bidâyeti'l-mübtedi,* thk. Tallal Yusuf, (Beyrut: Daru ihyâi't-turâsi'l-arabî, ts.),c.1: s.195.
[25] Hamza Aktan, "Kefaet", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları,2002), c. 25: s. 166.
[26] Mehmet Akif Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, 12. Baskı, (İstanbul: Beta Yayıncılık, 2014), s. 270.

Sicilde kefâetten dolayı velinin itiraz etmesiyle ilgili bir kayıt bulunmaktadır.[27] Bu kayıtta veli, kendisinden izinsiz olarak kızının dengi olmayan biriyle nikah kıydığı için kadıya başvurarak nikahın fesh edilmesini talep etmektedir. Veli, damadın kızına denk olmadığı noktaları kayıtta şu şekilde sıralamıştır: *"... Bağdâdlı 'Ali bin Mahmûd muvâcehesinde işbu i'lâmdan dört gün mukaddem müvekkilim mûmâileyhin izin ve rızāsı yok iken mechûlü'n-neseb ve fâsık ve mehr-i mu'accelini îfâya ve mezbûreyi infâk ve iksâya gayr-i muktedir müvekkilim mûmâileyhin kızı gā'ibe-i mezbûre küfvü olmayub merkūm 'Ali'nin müvekkilim mûmâileyhe dâmad olmaklığı müvekkilim mûmâileyhe 'âr lâhık olmakla bi'l-velâye nikâh-ı mezbûr fesh ve tefrîkle mehr-i mü'eccel ve mu'accel müsemmâsı olan ber-vech-i muharrer bin beş yüz üç kuruşu bana edâ ve teslîme mezbûr 'Ali'ye tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur..."* kayda bakıldığında şu üç noktada çiftin birbirlerine denk olmadıkları iddia edilmektedir;

- *"mechûlü'n-neseb"* ifadesiyle soy noktasında
- "*fâsık"* ifadesiyle dindarlık noktasında
- *"mehr-i mu'accelini îfâya ve mezbûreyi infâk ve iksâya gayri muktedir"* ifadesiyle de zenginlik noktasında

Yukarıdaki maddelerde belirtildiği üzere veli, kefâet sebeplerinden soy, dindarlık ve zenginlik hususlarında kızının dengi olmadığını şahitlerle de destekleyerek, kadıdan nikahın feshini talep etmiştir. Kaydın karar bölümünde kız, velisinin izni olmadan küfüvvü olmayan biriyle evlendiği için kadı tarafından nikahı fesh edilmiştir. [28]

2.2.2 Mehir

Mehir; fıkıh ilminde kadının nikah akdi ile hak ettiği mal olarak tarif edilmiştir.[29] Mehir; mehr-i müsemma ve mehr-i misli olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır.[30] Tarafların konuşarak belirledikleri ve üzerinde anlaştıkları mehre mehr-i müsemma, mehrin belirlenmediği durumlarda ise kızın babası tarafından akrabaları arasında belirlenmiş mehir miktarına bakılarak sonradan takdir edilen mehre

[27] Örnek olarak bkz. nmr:134.
[28] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.189 .; Ayrıca bkz. Serahsi, *el-Mebsut*, c. 5: s. 26-27.; Ahmed b. Abdülgani b. Ömer İbni Abidin, *Reddü'l-muhtâr ale'd-dürri'l-muhtâr*, 12. Bsk. (Beyrut: Daru'l-Marife) c.4: s. 193-209.
[29] Ömer Nasuhi Bilmen, "Mehr", *Fıkıh İlmi & İslam Hukuku Terimleri Sözlüğü*, hzr. Prof. Dr. Abdullah Kahraman, (İstanbul: Nizamiye Akademi, 2017) s. 138
[30] İmam Alaaddin Muhammed b. Ahmed es-Semerkandî, *Tuhfetü'l-fukaha*, thk.: Muhammed Muntasır Billah el-Katani (Kahire: Dârü'l-kütübi'l-ilmiyye, 2017), c. 3: s. 193.

de mehr-i misil denilmektedir. Kayıtlarda mehrin bu ayrımı belirtilmeyip, ödenme vaktine göre kısımlandırılması dikkate alınmıştır. Mehir ödeme zamanına göre de mehr-i mu'accel ve mehr-i mü'eccel olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Belgede yer alan 61 tane mehir kaydının, 51 tanesini mehr-i mü'eccel oluştururken, 9 tanesini de mehr-i mu'accel oluşturmuştur. Bir kayıtta da mehrin hangi kısımdan olduğu belirtilmemiştir.[31]

Sicilde yer alan mehir ile ilgili kayıtların tutulma amacı, kayıtların ana konusuna göre farklılık göstermiştir. Mehir ile ilgili konuların yer aldığı kayıtların ana konularını; boşanma[32], nüşûz[33], nafaka[34], borç[35], ibra[36], vekalet[37] ve ikrar[38] kayıtları oluşturmaktadır.

Mehir nikah akdinin sonuçlarından birisi olduğu için nikah anında tespit edilmese veya verilmeyeceği şart olarak konulsa bile zifafla veya karı kocadan birinin ölmesiyle mehrin ödenmesi gerekir. Eğer zifaf veya halvet-i sahiha gerçekleşmeden nikah sona erdiyse o zaman mehir miktarının yarısı ödenir.[39] Bu konu ile ilgili belgede şöyle bir kayıt yer almaktadır. Kadın, uzakta yaşayan ve zifaf gerçekleşmeyen kocasıyla anlaşamama ihtimalinden dolayı mehir miktarının yarısı karşılığında muhâlea yapması için vekil tayin etmiştir.[40]

Mülteka'da mehir miktarının en azı 10 dirhem olarak belirlenirken üst sınır belirlenmemiştir.[41] 7 Ekim 1874 tarihinde çıkarılan bir irade ile evlenecek kimseler dört gruba ayrılarak her bir grubun evlilik için yapacakları harcamalar ve kadına ödenecek azami mehir miktarları belirlenmiştir. Buna göre birinci grupta yer alan en zenginler mehr-i mu'accel olarak azami 1000 kuruş, mehr-i mü'eccel olarak azami 10 adet mecidiye yüzüğü, dördüncü grupta yer alan en fakirler 30 kuruştan 100 kuruşa kadar mehr-i mü'eccel ve buna kıyasen de münasip bir miktar mehr-i mu'accel

[31] Örnek olarak bkz. nmr:104.
[32] Örnek olarak bkz. nmr:9.
[33] Örnek olarak bkz. nmr:95.
[34] Örnek olarak bkz. nmr:91.
[35] Örnek olarak bkz. nmr:104.
[36] Örnek olarak bkz. nmr:265.
[37] Örnek olarak bkz. nmr:158.
[38] Örnek olarak bkz. nmr:184.
[39] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 190. Ayrıca bkz. İmam Alaaddin Ebî Bekir b. Mesud el-Kasanî, *Bedai'u's-sanâ'î fi tertîbi'ş-şerâi',* thk. eş-Şeyh Ali Muhammed Muavvaz ve eş-Şeyh Adil Ahmed Abdulmevcud, 3. bsk.(Beyrut: Daru'l-kütübi'l-ilmiyye, 2010), c.3: s.531
[40] Örnek olarak bkz. nmr:154.
[41] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 190.; Ayrıca bkz. Semerkandî, *Tuhefetü'l-fukaha,* c. 3: s. 188-189; İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 4: s. 220.

ödeyeceklerdir.[42] Kayıtlarda geçen en düşük mehir miktarı 101 kuruş iken[43], en yüksek miktarı da 1501 kuruştur.[44] İlgili kayıtlarda tarafların iradede belirtilen grupların hangisinde yer aldığı geçmediği gibi nikah tarihleri de yer almadığından iradenin o dönemde ne derece uygulandığı kayıtlar üzerinden tespit edilememiştir.

Belgede yer alan mehir ile ilgili kayıtların iki tanesi dışında mehir, semen olarak belirlenmiştir. İki kayıtta ise kadın, mehr-i mu'accel olarak verilen eşyaların değerini belirterek aynı mevcut ise aynını, mevcut değil ise değerini talep etmiştir.[45]

2.3 Talak

Fıkhi bir terim olarak talak, şer'an nikahla sabit olan kaydı kaldırmak anlamına gelmektedir.[46] Talak; sonuçlarına göre ric'i talak-bain talak, sünnete uygunluğuna göre de sünni talak-bid'î talak kısımlarına ayrılmaktadır.[47] Sicildeki kayıtlarda talakların sünni talak veya bid'î talak olduğu belirtilmemiştir. Sonuçlarına göre "*... talak-ı ric'i ile tatlîk eyledi...*"[48] ifadesiyle ric'i talak olduğu veya "*… bâyinen tatlîk eyledi…*"[49] ve "*… sîn kâf lafzıyla dinime îmânıma sebb idüb …*"[50] gibi ifadelerle de bain talak olduğu belirtilmiştir.

2.3.1 Ric'i Talak

Ric'i talak, var olan nikahın iddet içerisinde devamını istemektir. Bir kimse hanımını sarih talak lafızlarından "sen boşsun", "seni boşadım", "sen boşandın" lafızlarından birini kullanarak üçten az talakla boşadığında ric'i talak gerçekleşmiş olur.[51] Kişi ric'i talak gerçekleştikten sonra eşinin iddeti devam ettiği süre içerisinde "ben sana döndüm" diyerek veya hürmet-i musahara gerektiren bir fiil ile hanımına geri dönebilir.[52]

---

[42] Halil Cin, *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme,* (Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları,1998),s. 287; Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s.280.; Mehmet Gayretli, *Tanzimat'tan Cumhuriyete Kanunlaştırma Çabaları*, (İstanbul: Nizamiye Akademi, 2015) s. 365.
[43] Örnek olarak bkz. nmr:9.
[44] Örnek olarak bkz. nmr:228.
[45] Örnek olarak bkz. nmr:89. ve 108.
[46] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 203.
[47] Aydın, *Türk Hukuk Tarihi,* s. 284.
[48] Örnek olarak bkz. nmr:31.
[49] Örnek olarak bkz. nmr:10.
[50] Örnek olarak bkz. nmr:9., 118.
[51] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.205-206.
[52] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 217.; Ayrıca bkz. Serahsi, *el-Mebsut*, c. 6: s. 19.; İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 4: s.447.

Tasnifte de belirtildiği üzere kayıtlarda ric'i talak ile ilgili bir kayıt yer almaktadır. Bu kayıtta kocası, eşini sarih talak lafızlarından "*boş ol*" lafzıyla eşini boşamış ve ric'i talak gerçekleşmiştir. İlgili belgede ric'i talak gerçekleştikten sonra eşine dönüp dönmediği ile ilgili bir bilgi yer almamıştır.[53]

2.3.2 Bâin Talak

Bâin talak; tarafların tekrar bir araya gelebilmesi için yeni nikâh akdinin gerekli olduğu boşama türüdür.[54] Kinayeli lafızların söylenmesi durumunda talak bâin olarak gerçekleşir. Ancak kinayeli lafızların söylenmesi durumunda niyete ve halin delaletine bakılır. Çünkü bu lafızlar hem boşamaya hem başka manaya delaleti olan sözlerdir. Sicilde kinayeli lafızlardan "*iraden elinde olsun*" lafzı ile boşanma gerçekleşmiştir. Bu lafız, talak hakkının kadına verilmesi ve artık boşsun istediğinle evlenebilirsin anlamlarına gelmektedir. Kayıtlarda yer alan bilgiye göre koca bu lafzı boşama anlamında kullandığından bain talak gerçekleşmiştir.[55]

Dava kayıtlarında davacılar çoğunlukla hangi talak lafzının kullandığına yer vermeyip "*beni bâyinen tatlîk eyledi*" iddiasında bulunmuşlardır. Bu lafzın dışında kayıtlarda geçen diğer talak lafızları şunlardır;

1- *"sîn kâf lafzıyla dînime îmânıma sebb idüb"*[56]
2- *"irâden elinde olsun"*[57]
3- "*zevcemi terk ittim bırakdım irâdesi elinde olsun*"[58]

İlgili kayıtlarda kadın, kocasının bâin talak ile boşadığını iddia etmiş kocası da onun iddiasını ikrar edip tasdik ettiği takdirde mahkeme ona göre davayı kayıt etmiştir.[59] Eğer kocası inkâr ederse hâkim *Mecelle'*nin yetmiş altıncı maddesi mucibince kadından iddiasına muvafık şahit talep etmiş ve şahitlerin şehadetine göre karar verilip mahkemede kayıt altına almıştır.[60] Kadın iddiasına muvafık şahit

[53] Örnek olarak bkz. nmr:31.
[54] H. İbrahim Acar, "Talak", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 2010), c.39: s. 496.
[55] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.209.; Ayrıca bkz. İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 4: s.443-446.
[56] Örnek olarak bkz. nmr:9.,118.
[57] Örnek olarak bkz. nmr:10.,102.
[58] Örnek olarak bkz. nmr:184.
[59] Örnek olarak bkz. nmr:10., 39.
[60] Mecele 76. madde: "Beyyine müdde'i için ve yemin münker üzerinedir."; Örnek olarak bkz. nmr:9., 184.

getiremediği takdirde ise yine aynı madde mucibince kadının talebiyle münkire yemin ettirilerek hüküm verilmiştir.[61]

Kişi, talakı zevcesi için şarta bağlayabilir. Şart yerine geldiğinde de talak hüküm doğurmaya başlar.[62] Bu konu sicilde şöyle geçmektedir:

"...zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i i'lâmdan üç mâh mukaddem bir dahi 'usret ider isem benden boş ol deyü ba'dehu mezbûr Hüseyin târîh-i mezkûrda yine 'usret idüb ol vechile mutallaka olub 'iddetim içünde bana mürâca'at itmemekle..." İlk olarak kayıtta kadın, kocasının zevcesi olduğunu ikrar ettikten sonra kocasının talakı bağladığı şartı gerçekleştirdiğini ve iddet müddeti içerisinde de kendisine rucû' etmediğinden talakın gerçekleştiğini iddia etmiştir. [63]

İlgili kayıtlarda geçen talak davaları mehir, nafaka gibi alacak haklarını talep etmek için açıldığı gibi boşanmanın gerçekleştiğini ikrar ve itiraf etmek için de açılmıştır.[64]

2.3.2.1 Muhâlea

Nikahtan ayrılmak anlamına gelen hul', *el-Muhtâr* adlı eserde şöyle tarif edilmiştir; *"kendisini boşaması için kadının kocasına bir malı fidye olarak vermesidir."*[65]

Muhâlea'nın rüknü olan icab ve kabul kayıtlarda şöyle geçmektedir:[66] *"...zevcim mezbûr ile muhâla'a-i sahîha-i şer'iye ile hul' olduğumda ol dahi hul'-i mezkûru ba'de'l-kabûl..."*[67]

Tarafların ihtiyaç halinde başvurabileceği boşanma yollarından biri olan muhâlea ile ilgili kayıtların hepsinde sebep olarak aralarında hüsnü muaşeretin olmaması veya olmama ihtimali gösterilmiştir. [68]

---

[61] Örnek olarak bkz. nmr:102., 110.
[62] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 213.; Ayrıca bkz. Cessas, *Şerhü Muhtasaru't-Tahavî*, c.5: s. 83.
[63] Örnek olarak bkz. nmr:219.
[64] Örnek olarak bkz. nmr:78.
[65] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.222.; Ayrıca bkz. Abdullah b. Mahmud b. Mevdud el-Mevsîlî el-Hanefî, *el-İhtiyâr li-ta'lîl-i Muhtâr*, thk. eş-Şeyh Mahmud Ebû Dakîka, (Kahire: Matbaatü'l-Halebî h.1356/m. 1937), c. 3: s. 156.
[66] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.222.; Fahreddin Atar, "Muhâlea", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları,2005), c.39: s. 399.
[67] Örnek olarak bkz. nmr:20., 48.
[68] Örnek olarak bkz. nmr:20.,48.,49.

Muhâlea kayıtlarında kadının feragat ettiği hakları veya muhtarda geçen tabirle fidye olarak verdiği hakları şu şekilde sıralayabiliriz;

1- Mehir hakkından feragat etme[69]
2- İddet süresi boyunca alacağı nafakadan feragat etme[70]
3- Barınma masraflarından feragat etme[71]
4- Küçük çocuğunun nafakasını üstlenmek[72]

İlgili dönemde taraflar muhâlea yaptıktan sonra zimmetlerini ibra etme amacıyla mahkemeye başvurmuşlardır. [73]

Muhâlea kayıtları, *Mülteka'*da belirtilen şartlara uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Kanaatimizce mahkemelerde muhâlea kayıtlarının tutulmasının temel sebebi şiddetli geçimsizlik ile ayrılan bireylerin feragat edilen haklar hususunda ileride bir sorun ve tartışma yaşanmasına engel olmaktır.

2.3.3 Hidâne

Hidâne, küçüğün ve bu hükümde olan kimselerin gerektiği şekilde büyütülüp yetiştirilmesi, korunup gözetilmesi ve eğitilmesi amacıyla, kanun koyucunun belli şahıslara tanıdığı hak, yetki ve sorumluluğu ifade eder.[74]

Gayrimüslim olsa bile anne, kocasından ayrılmadan önce de ayrıldıktan sonra da hidâne hakkına sahip olmaya en layık olan kişidir. Bu hakka anneden sonra sırasıyla anneannesi, babaannesi, kız kardeşi, teyzesi ve halası sahip olan akrabalardır.[75]

Hidâne hakkı, bu hakkı elinde bulunduranın vefat etmesiyle[76] veya çocuğun mahremi olmayan birisiyle evlenmesi durumunda düşmektedir.[77] *"...sulbiye sagîre kızı bir yaşında Bedriye nâm sagîre kızım hâzire mezbûrenin bi-hakk-ı hidâne hacr u terbiyesinde iken kızım hâzıra-i mezbûre 'Âkıle Hatun nefsi sagîre-i mezbûreye ecnebi olan Bahâ Bey'e tezvîc idüb ol vechile hakk-ı hidâne kendüden sâkıt ve bana mürâci'*

[69]Örnek olarak bkz. nmr:5., 20.
[70] Örnek olarak bkz. nmr:5., 20.
[71] Örnek olarak bkz. nmr:20.,48.,49.
[72] Örnek olarak bkz. nmr:206.
[73] Örnek olarak bkz. nmr:20.,48.,49.,
[74] Bilmen, "Hidâne", *Fıkıh İlmi Terimleri Sözlüğü*, s. 96.
[75] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.239.; Ayrıca bkz. İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 5: s.259.
[76] Örnek olarak bkz. nmr:16.
[77] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.239.; Ayrıca bkz. İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 5: s.272.

olmakla …" örneğinde olduğu gibi hâdine mahremi olmayan bir kişiyle evlendiğinden dolayı hidâne hakkı annesinden düşüp anneannesine geçmiştir.[78]

Çocuğun doğumu ile başlayan hidâne hakkının sona ermesiyle ilgili fakihler kız ve erkek çocukları için farklı dönemler belirlemiştir. Erkek çocuklarında yeme, içme, giyinme ve kendi başına temizlenme ihtiyaçlarını başkasının yardımı olmadan yapabilecek duruma geldikleri yaşta hidâne hakkının sona ereceğini belirtmişlerdir. Çocuğun yaşı bakımından *Mülteka*'da yedi ya da dokuz yaş olarak belirlenmiştir. Kız çocuklarında ise annesinin veya ninesinin yanında buluğ çağına ermesiyle hidâne hakkı sona ermektedir. İmam Muhammed'in görüşüne göre ise anne ve nine dışındaki diğer hidâne hakkı sahiplerinde olduğu gibi şehvet uyandıracak yaşa geldiğinde kız çocuğu üzerindeki hidâne hakkı sona ermektedir.[79] Bu yaş da dokuz olarak takdir edilmiştir.[80] İbrahim Halebî eserinde zamanın kötü olmasından dolayı İmam Muhammed'in görüşünü tercih etmiş ve bu görüşle fetva verilmesi gerektiğini söylemiştir.[81] Sicilde erkek ve kız çocuğunda hidâne hakkının sona ermesi ile ilgili iki kayıt yer almaktadır.[82] Kadı, bu dönemde eğer çocuk ihtiyaçlarını kendi başına karşılayabiliyorsa erkek çocuğunda Hassaf Şeybani'den gelen fetvayı esas alarak yedi yaşını[83], kız çocuğun da *Mülteka* tarafından tercih edilen dokuz yaşını tamamlanması yeterli görmüştür. Hidâne hakkının sona ermesi kayıtlarda şöyle geçmektedir: "…S*ulbiye sagîre kızım Şükriye dokuz yaşını tekmîl idüb bi'z-zât ekl ü şurba kâdire ve âharı î'ânesinden müstagnî olub hakk-ı hidâneden sâkıt olub bana râci' olmakla su'âl olunub sagîre-i mezbûre Şükriye'yi bana teslîme mezbûre 'Âdile Hatun tenbîh olunmak murâdımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl ve'l-ikrâr 'alâ mûcebi ikrârihâ sagîre-i mezbûre Şükriye'yi babası ve velîsi 'Abdullâh Ağa'ya teslîme mezbûre 'Âdile Hatun'a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu."*

Hidâne ile ilgili davalar, zamanın şartları göz önünde bulundurularak yine klasik dönemde verilen fetvalar ışığında kadı tarafından karara bağlanmıştır.

---

[78] Örnek olarak bkz. nmr:236.
[79] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.240.; Ayrıca bkz. Serahsi, *el-Mebsut*, c. 5: s. 207-208.
[80] Abdülgani bin Talib bin Hammade bin İbrahim el-Guneymi ed-Dimeşkı el-Meydani, *el-Lübab fi Şerhi'l-Kitab*, thk. Muhammed Muhyiddin bin Abdülhamid, (Beyrut: Mektebetü'l-İlmiyye); c. 3: s. 103
[81] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.240.; Ayrıca bkz. İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 5: s.273-275.
[82] Örnek olarak bkz. nmr:85. ve 143.
[83] Meydani, *el-Lübab*, c.3: s. 103.

2.3.4 Nafaka

Fıkhi bir terim olarak nafaka; "hayatiyetin ve yararlanmanın devamlılığını sağlamak için yapılması zorunlu olan harcamalar" şeklinde ifade edilebilir.[84] Kişi nafakasını karşılamakla yükümlü olduğu kimselerin yiyecek, giyecek, mesken ve zaruri ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlüdür. Örfi olarak nafaka, sadece yiyecek anlamında kullanıldığından dolayı kayıtların bir kısmında nafaka lafzından sonra giyecek, mesken ve diğer zaruri ihtiyaçlar da özel olarak belirtilmiştir.[85] Bu durum kayıtlarda şöyle geçmektedir: *"...nafaka ve kisve-i bahâ ve sâir levâzım-ı zarûriyesi içün ..."*[86]

Fıkıh ilminde nafaka, aile hukuku ilişkisinden ve mülkiyet ilişkisinden doğan nafaka olmak üzere iki ana başlığa ayrılmaktadır. Aile hukuku ilişkisinden doğan nafaka da eş ve akrabalık nafakası; mülkiyet ilişkisinden doğan nafaka da kölelerin, hayvanların ve cansız varlıkların nafakası alt başlıklarına ayrılmaktadır.[87] Sicilin ilgili bölümünde sadece aile hukuku ilişkisinden doğan, eş ve akrabalık nafakaları yer alırken mülkiyet ilişkisinden doğan nafaka ile ilgili kayıtlar yer almamıştır. Aile hukuku ilişkisinden dolayı nafaka almak için mahkemeye başvuran kimseler şunlardır:

1- Eş[88]
2- Çocuk[89]
3- Eş ve çocuk[90]
4- Anne[91]

Nafaka ile ilgili davalarda, diğer dava konularından farklı olarak hâkimin hükmü yer almıştır. Hâkim; davacıyı dinledikten sonra davalının durumuna ve bölgesinde bulunan adete göre aylık yiyecek, giyecek ve diğer zaruri ihtiyaçları için ücret belirleyerek karar vermiştir.[92] Ayrıca her nafaka davasının sonunda ihtiyaç olduğu zaman hâkim, davacıya, davalı adına borç almaya da izin vermiştir. Hanefi mezhebinde

---

[84] Celal Erbay, "Nafaka", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları,2006), c. 32: s. 282.
[85] Bilmen, "Nafaka", *Fıkıh İlmi Terimleri Sözlüğü,* s.159.; Ayrıca bkz. İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 5: s.273.
[86] Örnek olarak bkz. nmr:27.
[87] Sariye Abay Bakırcan*, İslam-Osmanlı Hukukunda Nafaka: İstanbul Bab Mahkemesi Örneği (1249-1253/1833-1837)*,(Y.Y.L.T., Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslami İlimler Anabilim Dalı, İslam Hukuku Bilim Dalı, 2013), s.11
[88] Örnek olarak bkz. nmr:27.,77.
[89] Örnek olarak bkz. nmr:16.,37.
[90] Örnek olarak bkz. nmr:80.,81.
[91] Örnek olarak bkz. nmr:92., 119.
[92] Örnek olarak bkz. nmr:234.,248.

herhangi bir sebepten dolayı nafaka temin edilemediğinde ve nafaka temin edicek bir sorumlu bulunamadığında kadına istidâne (kocası namına borç alabilme) hakkı verilir.[93] Kadının aldığı bu borcu kocası ödemekle yükümlüdür. Bu durum kayıtlarda şöyle geçmektedir: *"... ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer zevcî gâ'ib-i mezbûr Ahmed Ağa üzerine rucû'a mezbûre Ayşe Hatun'a izin virilmeğin…"*

Hâkim nafaka takdir etmemişse veya karı-koca kendi aralarında anlaşmamışsa geçen müddet için hâkim kocanın üzerine nafaka ödemesine hükmedemez.[94] Bundan dolayı kayıtların karar bölümünde "*bi't-terahî"* ibaresine yer verilmiştir.*[95]*

2.3.4.1 Zevciyet Nafakası

Kadın; Müslüman veya ehl-i kitab olsun, kocasının evinde onunla uyumlu bir hayat yaşadığı takdirde nafakası, giyeceği ve oturduğu yerin temin edilmesi kocası üzerine vaciptir. Ancak kadın nâşize olursa o zaman kocanın üzerinden nafaka yükümlülüğü düşmektedir.[96]

Kadının yiyecek ihtiyacının her ay, giyecek ihtiyacının ise her altı ay için belirlenerek nafaka ödenmesi gerekir.[97] Lakin sicildeki kayıtların karar bölümünde kadının nafakası için bu ayrıma gidilmezken yiyecek, giyecek ve zaruri ihtiyaçları için toplu olarak çoğu zaman aylık[98] bazen de günlük[99] olarak bir miktar belirlenmiştir. Kanaatimizce eşler arasında bir niza'a sebep olmaması için bu yöntem kullanılmıştır.

Aile nafakasıyla ilgili sicilde üç tür kayıt bulunmaktadır. Biri kocası kayıp olan kadının nafakasının kocasına yüklenmesi,[100] ikincisi askere gittiğinden dolayı kayıp olan kocasının ödemesi gereken nafakanın kocanın akrabalarına yüklenmesi,[101] üçüncüsü de çeşitli sebeplerden dolayı ihtiyaçları karşılanmayan kadının nafakasının kocasına yüklenmesi için tutulmuş olan kayıtlardır.[102]

Kayıp kişinin; eşinin, çocuğunun ve muhtaç olan ebeveyninin nafakaları o kişinin malından veya evli olduklarını ikrar eden veya hâkimin bildiği malını emanet

[93] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 242.
[94] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 242.
[95] Örnek olarak bkz. nmr:202.
[96] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 242.
[97] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.241.
[98] Örnek olarak bkz. nmr:77.
[99] Örnek olarak bkz. nmr:89.
[100] Örnek olarak bkz. nmr:198., 248.
[101] Örnek olarak bkz. nmr:27., 77.
[102] Örnek olarak bkz. nmr:89., 91.

olarak verdiği kişinin, ortağının veya borçlunun yanındaki kayıp kişiye ait olan maldan ödenmesi gerekir. [103] Kadın durumu hâkime anlattıktan sonra anlattıklarını tasdik eden şahitler getirir. Hâkim, kocasının ihtiyaçlarını karşılamadan kaybolduğuna dair kadının yemin etmesini ister. Bu konu kayıtlarda şöyle geçmektedir: *"... Zevc-i dâhilim gā'ib 'ani'l-meclis Ahmed Tal'at Efendi ibni Emîn işbu târîh-i vesîkadan sekiz mâh mukaddem benî bi-lâ-nafaka ve lâ münfik-i şer'î terk iderek memleketi olan Konya Vilâyeti dâhilinde Niğde Sancağı'nda 'azîmet idüb cinsi nafakadan bir nesne dahi irsâl itmeyüb gā'ib olduğu ecilden ben nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmamla nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün zevcem gā'ib-i mezbûr üzerine kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblag farz ve takdîr buyurulmak bi'l-vekâle matlûbumdur didikde mezbûr Nûriye Hanım'ın takrîr-i meşrûhu vâkı'a mutābık ve nefsi'l-emre muvâfık ve zikr-i âtî takdîr olunacak meblag tarafeynin hâline göre kadr-i ma'rûf idüğü hâncî el-Hâcc Süleymân Ağa ibni Mehmed ve Rızā Molla ibni Nu'mân ve Hasan Ağa ibni 'Abdullâh ihbârlarıyla lede'ş-şer'i'l-enver zāhir ve mütekarrir olmağın mezbûre Nûriye Hanım ba'de't-tahlîfi'ş-şer'î kıbel-i şer'den dahi mezbûre Nûriye Hanım'ın nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün işbu târîh-i vesîkadan i'tibâren zevc-i gā'ib-i mezbûr Ahmed Tal'at Efendi üzerine şehriye doksan kuruş farz ve takdîr olunub …"* [104]

Kocasının barınma ihtiyacının ve ikinci eşinden yani kumasından ötürü nafaka ihtiyacının karşılanmadığından dolayı da kadın veya vekilleri tarafından nafaka davaları açılmıştır. [105] Barınma için mesken ihtiyacının karşılanmadığı davalarda kadı, koca üzerine günlük olarak nafaka tayin etmiştir.[106] Kumasından dolayı nafakasının karşılanmadığını iddia eden kadına da hâkim tarafından aylık nafaka tayin edilmiştir.[107]

Sicilde yer alan nafaka kayıtları *Mülteka*'da belirtilmiş olan hükümler ışığında görülüp karar verilmiştir.

Sicilin ilgili bölümünde yer alan eşe ödenen nafaka miktarları ve belge numaraları tabloda gösterilmektedir;

[103] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 243.; Ayrıca bkz. Cessas, *Şerhü Muhtasari't-Tahavî,* c. 5: s. 282-284, Serahsi, *el-Mebsut*, c. 5: s. 185.; İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 5: s.332-338.
[104] Tamamı için bkz. nmr: 248.
[105] Örnek olarak bkz. nmr:91.,202.
[106] Örnek olarak bkz. nmr:89., 91.
[107] Örnek olarak bkz. nmr:202.

BELGE NUMARASI	NAFAKA MİKTARI
27	Şehriye 60 kuruş
77	Şehriye 30 kuruş
89	Yevmiye 2 kuruş
91	Yevmiye 60 para
198	Şehriye 150 kuruş
202	Şehriye 30 kuruş
220	Şehriye 30 kuruş
248	Şehriye 90 kuruş

2.3.4.2 İddet Nafakası

İddet fıkıh ilminde; evliliği sona eren kadının yeniden evlenebilmesi için gereken süre olarak tarif edilmiştir. Sicilde bu süre boyunca kadının, nafakasını ve diğer zaruri ihtiyaçlarını karşılaması için kadı tarafından tayin edilen nafaka kayıtları yer almaktadır. Sicilin incelediğim bölümünde bu konuyla ilgili 4 tanesi hamile kadınlar için olmak üzere toplam 11 tane kayıt yer almaktadır.

Bain veya ric'i talak ile boşanmış iddet bekleyen kadına iddet müddeti bitinceye kadar oturacağı yeri temin etmesi ve nafaka vermesi kocası üzerine vaciptir.[108] Eğer kadın muhâlea yaparken iddet müddeti içerisinde alacağı nafaka hakkından vazgeçen[109] veya nâşize olan kadın için [110] erkeğin iddet nafakası ödemesi vacip değildir.

Hanefi mezhebine göre hür bir kadının iddet müddeti üç hayız dönemi iken hamile kadının iddet müddeti de doğum gerçekleşene kadar sürmektedir.[111] Bundan dolayı hamile kadınla ilgili kayıtlarda iddet nafakası aylık olarak belirlenmiş, diğer hür kadınlarda iddet müddetinin tamamı için belirli bir ücret beyan edilmiştir.

Sicilin ilgili bölümünde yer alan iddet nafakası miktarları ve belge numaraları tabloda gösterilmektedir;

BELGE NUMARASI	NAFAKA MİKTARI
9	100 kuruş
10	70 kuruş

[108] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 243.
[109] Örnek olarak bkz. nmr:20.
[110] Örnek olarak bkz. nmr:26. 59.
[111] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 232-233.

29	Şehriye 80 kuruş
39	120 kuruş
70	Şehriye 60 kuruş
110	150 kuruş
135	150 kuruş
152	75 kuruş
183	Şehriye 80 kuruş
186	200 kuruş
247	Şehriye 30 kuruş

2.3.4.3 Furu‘ Nafakası

Kız veya erkek çocuğun nafakasının zengin veya fakir olmasına bakılmaksızın baba tarafından karşılanması vaciptir. Bu yükümlülük, erkek çocuk buluğ çağına erişip çalışmaya güç yetirinceye kadar, kız çocuk ise evleninceye kadar devam eder. Çocuklarının nafakasını karşılama konusunda hiçbir kimse babaya yardımcı olmakla mükellef değildir.[112] Eğer bir çocuğun babası olmadığı durumda ise baba tarafından dedesi veya öz kardeşi bulunsa Ebû Hanife'ye göre bu durumda nafaka yükümlülüğü sadece dedeye aittir. [113]

Sicilde çeşitli sebeplerden dolayı furu‘ nafakası kayıtları tutulmuştur. Bu sebepler şu şekildedir;

1. Hâkim, çocuğun nafakasını annesinin talebiyle takdir edip nafakayı babası üzerine hükmetmiştir.[114]
2. Hâkim, çocuğun nafakasını hâdinin talebiyle takdir edip nafakayı babası üzerine hükmetmiştir. [115]
3. Hâkim, babası askere gidip gaib olan çocuğun nafakasını takdir edip dedesi veya amcaları üzerine hükmetmiştir.[116]
4. Hâkim, çocuğun nafakasını babasının fakir olmasından dolayı annenin talebiyle annenin ödemesine hükmetmiştir .[117]

[112] Halebi, *Mülteka'l-ebhur,* s. 244.
[113] İbn Abidin, "Tahrîru'n-nükûl fî nafakati'l-fürû'l-ve'l-usûl" , terc. Kemal Yıldız, İlyas Yıldırım, Mehmet Gayretli, *İslam Hukuku .Araştırmaları .Dergisi,* sy.13, 2009, s. 447.
[114] Örnek olarak bkz. nmr:37.,40.
[115] Örnek olarak bkz. nmr:16.
[116] Örnek olarak bkz. nmr:149.,177.
[117] Örnek olarak bkz. nmr: 122.

5. Hâkim, çocuğun nafakasını annesinin talebiyle gaip babasının malından takdir etmiştir.[118]
6. Velisi tarafından çocuğun nafakasının temin edilmesi ve yetiştirilmesi için çocuk güvenilir, varlıklı ailelere teslim edilmiştir. [119]
7. Belirlenen nafaka miktarının yetmemesinden dolayı annesi tarafından zam istenmiştir.[120]

Sicilin ilgili bölümünde yer alan furu' nafaka miktarları ve belge numaraları tabloda gösterilmektedir.

BELGE NUMARASI	NAFAKA MİKTARI
16	Şehriye 60 Kuruş
37	Şehriye 40 Kuruş
40	Şehriye 30 Kuruş
67	Şehriye 375 Kuruş
96	Şehriye 25 Kuruş
109	Şehriye 30 Kuruş
115	Şehriye 675 Kuruş
122	Şehriye 30 Kuruş
149	Şehriye 90 Kuruş
177	Şehriye 225 Kuruş
191	Şehriye25 Kuruş
221	Şehriye 25 Kuruş
227	Şehriye 120 Kuruş
236	Şehriye 30 Kuruş
257	Şehriye 40 Kuruş

Sicilde çocuk ve annesi nafakalarının karşılanması içinde mahkemeye başvurmuşlardır. İlgili belge numaraları ve nafaka miktarları tabloda gösterilmektedir;

BELGE NUMARASI	NAFAKA MİKTARI
80	Şehriye 50 kuruş
81	Şehriye 50 kuruş

[118] Örnek olarak bkz. nmr234.
[119] Örnek olarak bkz. nmr: 191. ve 221.
[120] Örnek olarak bkz. nmr:67.

234	Şehriye 300 Kuruş

2.3.4.4 Usûl Nafakası

Sadaka almayı haram kılacak kadar zenginliğe sahip olan oğul ve kız evlat üzerine eşit olacak şekilde, fakir olan usûlüne nafaka vermesi vaciptir.[121] Sicilde usûlden sadece anneye verilmesi için tutulmuş olan üç tane nafaka kaydı bulunmaktadır.[122]

İlgili kayıtlarda anne fakir, hasta ve ihtiyaçlarını karşılayacak parayı kazanmaya güç yetiremediğinden dolayı zengin olan oğlundan nafakasının karşılanmasını talep etmiştir. Hâkim de zengin olduğu bildirilen evlat üzerine annenin yiyecek, giyecek ve diğer zorunlu ihtiyaçlarını karşılaması için aylık nafaka tayin etmiştir. Bir belgede de mecnûne olan annenin malı satılıp nafakasının karşılanması için kadıdan izin istenmektedir.[123]

Sicilin ilgili bölümündeki usûl nafaka miktarları ve belge numaraları tabloda gösterilmektedir;

BELGE NUMARASI	**NAFAKA MİKTARI**
92	Şehriye 30 Kuruş
173	Şehriye 30 Kuruş

2.3.5 Nüşûz

Nüşûz; kadının kocasının evinden izni olmaksızın çıkıp eşini kendisinden haksız yere uzak tutmasıdır.[124] Nüşûzun sebebi olarak farklı görüşler bulunmakla birlikte dört mezhep fakihleri, kadının kocasının izni olmadan veya haklı bir sebep yokken evinden çıkmasını ve özrü bulunmadığı halde eşiyle birlikte olmamasını nüşûz sebebi olarak saymışlardır. Nafakanın vacip olmasının sebebi de kadının evinde kocasıyla birlikte yaşaması olduğundan eğer kadın bu sebebi ortadan kaldırıp kocasının tedarik ettiği evden ayrılırsa o zaman kocası üzerindeki nafaka hakkı da düşer.[125]

Nüşûz ile ilgili kayıtlarda; itâ'at, inkıyâd, hukuk-ı zevciyete murâ'ât ve kocasının evi dışında başka bir yerde ikamet etmesi gibi alimlerin üzerinde ittifak ettiği nüşûz sebeplerinden dolayı erkekler mahkemeye başvurmuşlardır. Bu kavramlar

[121] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s. 245.; İbn Abidin, "Tahrîru'n-nükûl fî nafakati'l-fürû'l-ve'l-usûl", s. 443; Ayrıca bkz. Serahsi, *el-Mebsut,* c. 5: s. 222.; İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 5: s.347-350.
[122] Örnek olarak bkz. nmr:92., 119., 173.
[123] Örnek olarak bkz. nmr:119.
[124] Bilmen, "Naşize", *Fıkıh İlmi Terimleri Sözlüğü,* s. 160.
[125] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.242.; Erbay, "Nafaka", *DİA*, s. 283.; Ayrıca bkz. Serahsi, *el-Mebsut*, c. 5: s. 186.; İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 5: s.335.

kayıtlarda şöyle geçmektedir; " …*Düriye Hatun müvekkilim mezbûrun yedi yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhûlehâsı olub lâkin müvekkilim mezbûre itā'at ve inkıyâd ve hukûk-ı zevciyete murâ'ât itmeyüb nâşizeten ebveynî menzilinde sâkin olmakla…"*[126]

İlgili kayıtların karar bölümünde kadın, kocasının tutup hazırlamış olduğu evde kocasına itaat etmesi için uyarılmıştır.[127]

İlgili dönemde evlenen kadınlar hemen mehr-i mu'accel alabildikleri gibi boşanma zamanına talik ettikleri mehr-i mü'eccel de alabilmektelerdi. Kanaatimizce erkeklerin nüşûzla ilgili mahkemeye başvurmalarının temel sebebi de kadının nâşize olduğunu tescil ettirip, nüşûzun devam etmesi durumunda mehri ödeme yükümlülüğünden kurtulmak istemeleridir.

2.4 Bey'

Bey' akdi, *Mecelle'* nin 105. maddesinde "malı mala değişmektir." diye tarif edilmiştir.[128] Sicilde bey' çeşitlerinden bey'-i bât ve bey'u'l-müzâyede ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır.

2.4.1 Bey'-i Bât

Bey'-i bât, bey'-i bi'l-vefâ ve istiğlâlin karşılığı olarak kullanılan kesin satış anlamına gelen hukuki bir terimdir.[129] Bey'-i bât kayıtlarda, *"…tarafeynden bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâten ve sahîhan be-safka-i vâhide on sekiz 'aded lira-i 'Osmânî semen medfû' ve makbûza bana bey' ve temlîk ve teslîm ben dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb…"*[130] örneğinde olduğu gibi bazen bey'-i bât lafzıyla kurulurken, bazen de sadece bey' lafzıyla kurulmuştur.[131]

Belgenin ilgili kısmında müstakil olarak bey' akdinin yer aldığı sadece bir kayıt bulunmaktadır. Bey' ile alakalı tutulan kayıtların ana konularını, taraflar arasında

[126] Tamamı için bkz. nmr: 192.
[127] Örnek olarak bkz. nmr:95.
[128] Akit, *Mecelle'* nin 103. maddesinde şöyle tarif edilmiştir; "Akid, tarafeynin bir hususu iltizam ve teahüd etmeleridir ki icab ve kabulün irtibatından ibarettir."
[129] Bey'-i bât, *Mecelle*' nin 117. maddesinde şöyle tarif edilmiştir; "Bey'-i bât, bey'-i kat'i demektir."; Hocaeminefendizâde Ali Haydar Efendi, *Dürerü'l-hükkâm Şerhu Mecelleti'l-ahkâm*, (İstanbul: D.İ.B., 2006) c. 1: s. 207.
[130] Tamamı için bkz. nmr: 171.
[131] Örnek olarak bkz. nmr:157.

mülkiyetin fuzûlî olarak zapt edilmesi[132], bayi'in alacağını tahsil edememesi[133], lukatanın satılması[134], veraset[135], ortaklık[136] ve vekâlet[137] konuları oluşturmaktadır. Bundan dolayı da kayıtlarda mebi'[138] ile ilgili ayrıntılı bilgilere yer verilmeyip *Mecelle*'de belirtildiği gibi diğer şeylerden ayıran hal ve vasıfların kaydedilmesiyle yetinilmiştir.[139] Mesela; mebi' ev ise hangi mahallede yer aldığı ve sınırlarının belirlenmesiyle yetinilip içinde kaç oda bulunduğu, bahçeli veya bahçesiz olması gibi ayrıntılı bilgilere yer verilmemiştir. Semenin[140] ise miktarı net olarak belirtilmiştir. Bir kayıtta ise sadece "*semeni ma'lûm*" denilerek mücmel bir ifade kullanılmış ve semenin miktarı belirtilmemiştir. [141]

Kayıtlarda mütebayi'ân ister kadın olsun ister erkek, Müslüman olsun veya zimmi olsun yaşanabilecek anlaşmazlıkların önüne geçmek için kimliklerin tespiti net bir şekilde yapılıp kayda geçirilmiştir. Kayıtlarda mütebayi'ânın kimlik tespiti adının, künyesinin, ikamet ettiği şehrin, mahallesinin veya köyünün bilgisi verilerek yapılmıştır.

Kayıtlarda bey' akdi, akdin rüknü olan icab ve kabul ile gerçekleştiği ve bayi' tarafından mebi'in müşteriye teslim edildiği, müşterinin de semeni ödediği belgelerde açık bir şekilde ifade edilmektedir. Kayıtların hepsinde satıcının sattığını vurgulamak için mebi'i müşterinin de satın aldığı belgelerde kayıt altına alınmıştır. Böylece herhangi bir anlaşmazlığın ortaya çıkmasına engel olunduğu anlaşılmaktadır. Belgede yer alan bey' akdiyle ilgili kayıtlarla *Mecelle'*de belirtilen şartlar arasında hiçbir çelişki bulunmamaktır.

2.4.2 Bey'u'l-Müzâyede

Bey'u'l-müzâyede, fıkhi bir terim olarak satış işleminde açık arttırma yöntemini ifade etmektedir ki bir malın birden fazla alıcının tekliflerine sunulması ve bu

[132] Örnek olarak bkz. nmr:171. ve 239.
[133] Örnek olarak bkz. nmr:157. ve 167.
[134] Örnek olarak bkz. nmr:253.
[135] Örnek olarak bkz. nmr:51. ve 205.
[136] Örnek olarak bkz. nmr:232.
[137] Örnek olarak bkz. nmr:13. ve 34.
[138] Mebi', *Mecelle'*nin 151. maddesinde şöyle tarif edilmiştir; "Mebi', satılan şey ki bey' de ta'ayyün eden ayndır ve bey'de maksûd-u asli olur."
[139] *Mecelle* 201. madde; "Mebi'in malûmiyeti sairinden temyiz edecek hal ve vasfını beyan ile olur."
[140] Semen, *Mecelle'*nin 152. maddesinde şöyle tarif edilmektedir; "Semen, satılan şeyin bahasıdır ki zimmete taalluk eden şeydir."
[141] Örnek olarak bkz. nmr:205.

tekliflerden en uygun olana malın satılması işlemidir. Bu işlemi mal sahibinin bizzat kendisi yapabileceği gibi temsilcisi veya vekili de yapabilmektedir.[142] Sicilde bey‘ akdinin bu türüyle ilgili olarak üç belge yer almaktadır.[143]

Sicilde yer alan bey‘ akdiyle ilgili bütün belgeler, *Mecelle*’de belirtilen bey‘in, mütebayi‘in ve mebi‘in şart ve vasıflarına uygun bir şekilde görülüp kayıt altına alınmıştır.

2.4.3 Belgede Geçen Mebi‘ ve Semen Miktarları

Sicildeki bey‘ ile ilgili kayıtlarda satıma konu olan mebi‘ ve semen miktarları aşağıdaki tabloda gösterilmektedir;

Mebi‘	**Semen**	**Belge Numarası**
1 adet ev	100 adet Mecidiye altını	8
Evin üçte ikisi	2.000 kuruş	51
2 dönüm dut bahçesi	2.000 kuruş	51
1 adet ev	1.375 kuruş	124
2 adet beygir	600 kuruş	157
Koyun derisi[144]	2.843 kuruş	167
4 dönüm bahçe	550 kuruş	170
1 adet ev ve 3 adet bahçe	18 adet lira-i Osmani	171
1 çift elmas küpe ve gümüş ayna	849 kuruş	207
1 adet beygir	210 kuruş	222
6 dönüm dut bahçesi	3.500 kuruş	223
1 adet ev	2.900 kuruş	232
Evin yarısı	300 kuruş	239
Kısrak	295 kuruş	253
120 zira arsa	12 adet lira-i Osmani	262

[142] Cengiz Kallek, “Müzâyede”, *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 2006), c. 32: s.236; Habib, *h.1008-1009/m.1599-1600 tarihli B-18 Numaralı Bursa Şer’iyye Sicilinin Tasnifi ve Fıkıh İlmi Açısından Tahlili*, s. 80

[143] Örnek olarak bkz. nmr:207.,224. ve 253

[144] İlgili belgede sayısı net olarak belirtilmeyip “*ma‘lûmu’l-mikdâr*” denilerek taraflar tarafından sayının bilindiği kastedilmiştir.

2.5 İcâre

Sicilde icâre akdi türlerinden, sadece icâre-i mutlaka ve icâre-i âdemî ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır.

2.5.1 İcare-i Mutlaka

İcâre; *Mecelle*'nin 405. maddesinde şöyle tarif edilmiştir: "İcâre lügat-ı arabda ücret manasındadır. Fakat icâr manasında dahi istimal olunmuştur. Istılah-ı fukahada menfaat-i malûmeyi ivâz-ı malûm mukabelesinde bey' etmek demektir."[145]

İcâre ile ilgili kayıtlarda âcir ve müstecirin kimlik bilgilerine, mecur ve ivaz ile ilgili bilgilere, icâre süresine, vekalet söz konusu olmuşsa vekilin kimliği ve vekalet niteliğine sahip olup olmadığı hususlar sicile kaydedilmiştir. Kayıtlarda mecur olarak değirmen, bağ, bahçe[146], ev[147], arsa[148] ve dükkân[149] geçmektedir. Sicilde yer alan icâre akitlerinde icâre ücreti, aylık veya yıllık olarak belirlenmiştir. Kayıtlarda ivaz olarak genellikle para belirlenirken, bir belgede ise tarafların anlaşmış olduğu sayıda kuzu ve kıyye kuyruk ile birlikte para belirlenmiştir.[150] İvaz olarak belirlenen adedi malların sadece sayısının akit esnasında belirlendiği belgede geçmektedir.[151]

İcâre akdi tarafların anlaşmasına bağlı olarak mü'eccel veya mu'accel olarak kurulabilir. Örneğin:*"...yirmi 'aded lira ve yirmi kıyye kuyruk ve bir re's kuzu peşînen te'eddi itmek üzre îcâr ve teslîm eylediğimde ..."*112 numaralı bu belgede icâre bedeli peşin olarak şart koşulduğundan akit mu'accel olarak kurulmuşken, *"...senevî on beş kuruş icâre-i mü'eccelelü..."* 38 numaralı kayıtta da kurulan akdin mü'eccel olduğu belirtilmiştir. Eğer akit mu'accel olarak kurulmuşsa müstecirin icâret bedelini peşinen ödemesi gerekmektedir.[152]

2.5.2 İcâre-i Âdemî

İcâre-i âdemî, işçinin ücret karşılığında belli bir süre çalışması veya belli bir işi görmesi üzerine kurulan icâre akdidir.[153] Bir kimse bir hizmeti yerine getirmek veya bir

---

[145] Ayrıca bkz. Kasanî, *Bedai'u's-sanâ'i*, c.5:s. 516-517.
[146] Örnek olarak bkz. nmr:17.
[147] Örnek olarak bkz. nmr:21.
[148] Örnek olarak bkz. nmr:93.
[149] Örnek olarak bkz. nmr:210.
[150] Örnek olarak bkz. nmr:112.
[151] *Mecelle* 465. madde " Bedel-i icâre uruzdan yahut mevkiylat ya mevzunat yahut adediyyat-ı müterakıbeden olduğu halde miktarıyla beraber vasfını dahi beyan etmek lazım gelir."
[152] *Mecelle* 468. madde "şart-ı ta'cil ile ücret lazım olur."
[153] Ali Bardakoğlu, "İcâre", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 2000), c. 21: s.384.

sanat icra etmek için süresi yahut yapılacak iş belli olduğu takdirde icâre-i âdeminin caiz olduğu belirtilmiştir.[154]

Kayıtlarda icâre-i âdemî ile kurulan iki tür iş vardır. Bunlardan ilki vakfa mütevelli tayini, ikincisi de icâr-ı sagîr uygulamasıdır.

2.5.2.1 Mütevelli Tayini

Mütevelli, vakfın işlerini şer'i hükümler ve vakfiye şartları dairesinde idare etmek üzere tayin olunan kimse demektir. Mütevelli iki kısma ayrılır; birincisi vâkıfın şartı gereği mütevelli olması, diğeri de kadı tarafından tayin edilen mütevellidir.[155] Bu başlık altında kadı tarafından tayin edilmiş mütevelli ile alakalı belgeler tahlil edilmiştir.

İlgili belgelerde ahali, ölüm, ayrılma gibi sebeplerden ötürü vakıfta yapılması gereken işlerin yapılmadığı gerekçesiyle halk tarafından sevilen, vakıf işlerini yürütebilecek güvenilir bir kişiyi mahkemeye bildirip mütevelli olarak tayin edilmesini istemişlerdir. Kadı da halkın önerdiği bu kişiyi yıllık bir ücret karşılığında vakfa mütevelli olarak tayin etmiştir.[156] Kayıtların bir kısmında işin ücretsiz olarak yapılacağı belirtilmiştir.[157]

2.5.2.2 Îcâr-ı Sagîr

Varlıklı aileler, kendilerine hizmet etmesi için daha çok fakir aile çocuklarının velileriyle anlaşarak belirli bir ücret karşılığında kiralamışlardır. Bu uygulamanın temel amacı, ahiret sevabı kazanmak ümidiyle fakir aile çocuklarının ihtiyaçlarını gidermek ve onları himâye etme isteğidir. [158]

Bu konuyla ilgili sicilde iki belge bulunmaktadır.[159] İlgili belgede dul bir kadın çocuğunun nafakasını karşılayamadığı için diğer belgede de kadı velâyeti kendisinde olan kimsesiz çocuğu icâr-ı sagîr akdi yaparak çocukları varlıklı ailelerin hizmetine vermiştir. Hizmetçi olarak verilen çocuğun aylık maaşından hem nafakası karşılanmış

[154] *Mecelle* 562. madde "Hizmet veya icra-yı san'at için bab-ı saninin fasl-ı salisinde bey an olunduğu üzre müddet beyanıyla yahut diğer sûrette ameli ta'yin ile icâre-i ademî caizdir."; Ali Haydar, *Dürerü'l-hükkâm*, c. 1: s. 808

[155] Bilmen, "Mütevelli", *Fıkıh İlmi Terimleri Sözlüğü,* s. 156

[156] Örnek olarak bkz. nmr:43.,50.,57.,88.128.

[157] Örnek olarak bkz. nmr:123.,169.,185, 266

[158] Abdurrahman Kurt, *Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi (1839-1876) -Sosyo Ekonomik Yapı, Gelenek ve Görenekler*", 2. Baskı (Ankara: Sentez Yayınları,2013), s. 103

[159] Örnek olarak bkz. nmr:191., 221.

hem de rüşd çağına geldiğinde kendisine verilmek üzere para biriktirilmiştir. Böylece buluğ çağına eren çocuk, ailenin yanından ayrıldığı zaman elinde iş kurabileceği, yuva kurabileceği vb. miktarda para bulunmaktaydı. Ancak kayıtlardaki diğer çocuklara verilen nafaka miktarlarıyla karşılaştırıldığında icâr-ı sagîr uygulamasında verilen tutarın düşük olduğu görülmektedir. İcâr-i sagîr uygulaması kayıtlarda şöyle geçmektedir:

"... dokuz yaşında 'Âdile nâm sagïrenin aslâ mâlı ve benden başka münfik-i şer'îsi olmayub sagïre-i mezbûreyi infâk ve iksâya iktidârım olmamakla ben kızım hâzira-i mezbûreyi müvekkile-i mûmâileyhâ 'Ayşe Hanım'a ber-mu'tâd hizmet itmek üzre 'aded-i şuhûr ve eyyâm beyân olunmaksızın işbu târîh-i vesîkadan i'tibâren şehriye yirmi beş kuruş ücret tesmiyesiyle ve ücret-i mezkûrenin mâh be-mâh yirmi iki kuruşu kızım sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarf ile bâkı üç kuruşunu vakt-i rüşd sedâdına değin yedinde hıfz ve ibkâya ta'ahhüd eyledi ..."[160] Anne, çocuğunu hizmet etmesi için verdiği Ayşe hanımı, "*müvekkile-i mûmâ ileyhâ"* ifadesiyle anlaşmada belirtildiği üzere ve adeten bilindiği şekliyle çalıştırıp hak ettiği ücreti çocuğun kendisine harcamak ve geri kalan kısmını biriktirmek üzere vekil tayin etmiştir.

Sicilde icâre ile ilgili yer alan bu işlemler, *Mecelle'*de konulan maddelerle uyum içerisindedir.

2.6 Kefâlet

Kefâlet, *Mecelle'*nin 612. maddesinde şöyle tarif edilmektedir: "Kefâlet bir şeyin mütâlebesi hakkında zimmeti zimmete zamm etmektir. Yani bir kimse zatını diğer kimsenin zatına zamm ve onun hakkında lazım gelen mutâlebeyi kendi dahi iltizâm eylemektir."

Kefâlet; kefâlet bi'n-nefs, kefâlet bi'l-mâl, kefâlet bi't-teslîm, kefâlet bi'd-derek ve kefâlet-i münecceze olmak üzere dört kısma ayrılır.

Sicilde yer alan kefâlet kayıtlarının hepsi kefâlet bi'l-mâl kısmına girmektedir. Bu kayıtlarda da kefil ile asil[161] arasında kefaletin nasıl gerçekleştiği yer almamıştır. Kefâlet ile ilgili kayıtların ana konusunu, kefilden veya asilden alacağı tahsil etmek için

[160] Tamamı için bkz. nmr: 191.

[161] *Mecelle* 618. madde: "Kefil, kendi zimmetini aharın zimmetine zammeden yani aharın müteahhid olduğu şeye kendi dahi müteahhid olan kimsedir ki ol ahara asil ve mekfûlun anh denilir."

vekil tayin edilmesi oluşturmuştur. Bu durum da *Mecelle'*nin 644. maddesinde şöyle geçmektedir: "Tâlib mutâlebede muhayyerdir. Alacağını dilerse kefilden dilerse asilden mutâlebe eder. Birinden mutâlebesi diğerinden mutâlebe hakkını iskât etmeyip mutâlebe ettikten sonra diğerinden yahud ma'an ikisinden dahi mutâlebe edebilir."

Kayıtların ana konusunu kefâlet oluşturmadığından kefâletin şartları, rükünleri gibi temel meselelere kayıtlarda değinilmemiştir.

2.7 Rehin

Borç veren kimsenin alacaklarını teminat altına alarak mağdur olmasını engelleyen yollardan biri olan rehin, *Mecelle'*nin 701. maddesinde şöyle tarif edilmiştir: "Bir malı istifası mümkün olan bir hak mukabilinde mahbus ve mevkuf kılmaktır. Ol mala merhun denildiği gibi rehin dahi denilir."

İslamiyet öncesi Arap yarımadasında da uygulanan ve eski bir tarihe sahip olan rehin; Kitap, sünnet, icma delilleriyle meşruiyeti sabit olup İslam Devletleri'nde de alacaklının hakkını güvence altına almak için uygulanmıştır.[162] Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine kadar bu maslahat gözetilerek rehin uygulamasına devam edilmiştir.[163]

İlgili belgelerin tamamında rehin, *Mecelle'*nin 706. maddesine uygun olarak icab ve kabul ile yapılmış ve rahin[164] mürtehine[165] rehni teslim ettiğinde mürtehinin de kabz etmesiyle rehin akdi münakid olmuştur.[166]

Kayıtlarda rehin olarak verilen ev[167], kestanelik[168] ve bağ[169], *Mecelle'*nin 709. maddesinde rehinin sıhhat şartları olarak belirtildiği üzere satılabilen, mevcut ve teslimi mümkün olan mütekavvim mallardır. [170]

[162] Hasan Hacak ve Halit Çalış, "Rehin", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 2007), c. 34: s. 538.
[163] Örnek olarak bkz. nmr:3., 34., 111., 195., 211., 224.
[164] *Mecelle* 703. madde "Rehin veren kimsedir."
[165] *Mecelle* 704. madde "Rehin alan kimsedir."
[166] *Mecelle* 706. madde "Rahin mürtehinin icab ve kabulü ile rehin münakid olur. Fakat kabz bulunmadıkça tamam ve lazım olmaz. Binaen aleyh rahin keble't-teslim rehninden rücu' edebilir."; Örnek olarak bkz. nmr:3., 34., 111., 195., 211., 224
[167] Örnek olarak bkz. nmr:3., 34., 111., 224.
[168] Örnek olarak bkz. nmr:195.
[169] Örnek olarak bkz. nmr:211.
[170] *Mecelle* 709. madde "Merhunun satılığa salih bir şey olması şarttır."

*Mecelle'*nin 733.[171] ve 734.[172] maddelerine göre rahinin vefatıyla rehin hükümsüz olmaz. Varisler borçlarını ödeyerek rehin olarak verilen malı geri alabilirler.[173] *".. bir bâb menzilin mûrisimiz müteveffâ-i mûmâileyhe rehni vaz' ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer irtihân ve teslîm ve kabûl idüb mezkûr yüz elli iki 'aded lira-i 'Osmânî kable'l-ahz vefât itmekle meblag-ı mezkûr mes'ele-i mîrâsımız vechile bizimle mûmâileyh Edhem Efendi mevrûs olmakla biz mezkûr yüz elli iki 'aded lira-i 'Osmânîden hissemizi kendi hissesiyle ma'an gā'ib mûmâileyh Necîb Efendi'den bi'l-verâse ahz u kabza makbûzundan hisse-i irsiyelerimizi irsâl ve îsâle menzil-i mezkûr-i me'mûru huzūrunda rehn-i fekke tarafımızdan karındaşımız mezbûr Edhem Efendi'yi vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ..."* örneğinde olduğu gibi rehin hükümsüz kalmamış, mirasçıları borcu ödeyerek rehni geri alması için kardeşleri Ethem Efendi'yi vekil tayin etmişlerdir.[174]

Borcun ödenmediği durumlarda *Mecelle'*nin 757. maddesine dayanılarak kadı rehini satıp borcun ödenmesi için rahine emreder.[175] Bu durum ilgili belgede şöyle geçmektedir; *"....rehn olan menzil-i mezkûru bi'l-vekâle âhara bey' ile semeninden nukûd-ı mevkûfe-i mezkûreye deyni olan meblağ-ı merkûm iki bin altı yüz elli dört kuruş müvekkil mütevellî-i lâhık el-Hâc Bayram Ağa'ya te'eddi ve îfâ itmek ve fazlasını gā'ib mezbûr Dağıstanlı Mehmed Efendi'ye teslîm olunmak üzre Eytâm Sandığı'nda tevdî'a müvekkil-i mütevellî-i sâbıka* izāfetle *vekîl-i mezbûr el-Hâc Mustafa Efendi'ye tenbih olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu."*[176]

Örneklerde de gösterildiği gibi rehin ile ilgili kayıtlar *Mecelle* maddelerine uygun olarak görülüp karara bağlanmıştır.

---

[171] *Mecelle* 733. madde "Rahin mürtehinin vefatıyla rehn batıl olmaz."
[172] *Mecelle* 734. madde "Rahin fevt oldukda veresesi kibar ise onun makamına kaim olup terekeden tediye deyn ile rehni tahlis etmeleri lazim olur ve eğer veresesi siğar ise yahud kibar olup da gaib yani müddeti sefer baid olan yerde ise vasisi mürtehinin izniyle rehni satıp semeninden teediye deyn eyler."
[173] Örnek olarak bkz. nmr:3., 211. ve 224.
[174] Örnek olarak bkz. nmr:3.
[175] *Mecelle* 757. Madde "Deynin vakt-i edası hulul edipte rahin edasından imtina ettikde rehni bey' ile eda-i deyn etmek üzere hâkim tarafından rahine emir olunur. Eğer eba ve inad ederse hakim rehni bey' ile eda eder."
[176] Örnek olarak bkz. nmr:111. ve 195.

2.8 Âriyet

Fıkıh terimi olarak ‘âriyet; dönülmesi kabil olmak üzere menfaati karşılıksız olarak başkasına temlik edilen mal demektir.[177]

Tasnifte de belirtildiği üzere sicilde ‘âriyet ile ilgili yalnızca bir belge bulunmaktadır. İlgili belgede taraflar arasında rehin akdi gerçekleştikten sonra mürtehin merhûnu i‘âre akdinin rüknü olan icab ve kabul ile râhine geri vermiştir. Bu durum belgede şu şekilde geçmektedir: *“…bir bâb mülk menzilini târîh-i mezkûrda mütevellî-i sâbıkı mûmâileyh İbrâhîm Hakkı Efendi’ye rehn vaz‘ ve teslîm ve mûmâileyh dahi ber-vech-i muharrer irtihân ve tesellüm ve kabûl eyledikden sonra babam ve mûrisimiz müteveffâ-i mezbûre i‘âre ve teslîm eylediğinde ol dahi isti‘âre ve tesellüm ve kabûl idüb…”*[178]

Taraflar arasında kurulan ‘âriyet akdinde müste‘âr olarak verilen mâl kendisinden faydalanılabilen ve belirlenmiş bir evdir.[179] Teberrü‘ât akitlerinden olan âriyet, evin mu‘îr tarafından müste‘îre teslim edilmesiyle hüküm ifade etmiştir.[180]

İslam’ın teşvik ettiği güzel ahlak örneklerinden biri olan ‘âriyetle ilgili sicilin çalıştığım bölümünde sadece bir kayıt yer almasına rağmen o dönemde ‘âriyet uygulamasının nasıl yapıldığını göstermesi açısından önem arz etmektedir.

2.9 Hibe

Hibe, *Mecelle’*nin 833. maddesinde şöyle tarif edilmiştir: “ Bilâ ivâz bir malı ahara temlik etmektir.” Tasnifte de belirtildiği üzere hibe ile ilgili sicilde bir belge yer almaktadır.[181]

Taraflar kendi arasında hibe akdini yaptıktan sonra mahkemeye giderek bu akdi kaydettirmişlerdir. Hibe akdi mahkemede kaydedilirken vâhib ve mevhûbun lehin

[177] Ali Haydar, *Dürerü’l-hükkâm*, c.2: s.1384; Bilmen, “Âriyet”, *Fıkıh İlmi Terimleri Sözlüğü*, s.34; Ayrıca bkz. Molla Hüsrev, *Dürerü’l-hükkâm fî Şerhi Gureri’l-ahkâm,* I-II, Daru İhyayi’l-Kütübi’l-Arabiyye, ts, c. 2, s. 241; Beşir Gözübenli,“Âriyet”, *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 1991), c. 3: s. 379.

[178] Tamamı için bkz. nmr: 224.

[179] *Mecelle* 808. Madde “Müste’ârın intifa‘â salih olması şarttır.”
Mecelle 811. Madde “Müste’ârın tayini lazımdır.”

[180] *Mecelle* 810. Madde “Âriyetde kabz şart olup kable’l-kabz hükmü yoktur.”

[181] Örnek olarak bkz. nmr:58.

kimliği, mevhûbun[182] niteliği ve miktarı belirtilmektedir. Ayrıca belgede hibenin şartı olan icab ve kabul ile teslimin gerçekleştiğine de yer verilmiştir. [183]

İlgili kayıtta hibe akdi *Mecelle*'de belirtilen hibe şartlarına uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir. [184]

2.10 Şirket

Şirket; birden fazla kimsenin bir şeye sahip olması ve o şey üzerinde tasarruf etmesidir. Şirket, şirket-i mülk ve şirket-i akd olmak iki kısma ayrılmaktadır.[185] Şirketin kısımlarında sicilin ilgili bölümünde sadece şirket-i mülk ile ilgili kayıtlar bulunmaktadır.

Şirket-i mülk, bir malın satın alınması, miras kalması veya bedelsiz olarak verilen malın kabul edilmesi gibi temellük sebeplerinden biriyle gerçekleşen şirket türüdür.[186] Sicilde daha çok veraset sebebiyle şirket-i mülk gerçekleşirken bey' sebebiyle de gerçekleşmiştir. Bu iki temellük sebebi dışında başka bir sebepten dolayı ortaklık gerçekleşmemiştir. Şirket belgelerde; ev, arsa, dükkân gibi gayri menkul mallar üzerinde olmuştur.

---

[182] *Mecelle* 833. madde; Bir malı temlik eden kimseye " vâhib ve ol mala mevhûb ve anı kabul edene mevhûbun leh denilir."

[183] *Mecelle* 837. madde: "Hibe icâb ve kabul ile mün'akid ve kabz ile tamam olur."; Ayrıca bkz. Mevsîlî, *İhtiyâr li-talîl-i Muhtâr,* c.3: s.48*;* İcab ve kabul ilgili belgede şöyle geçmektedir; "…Simyonaki Efendi'ye meccânen hîbe ve teslîm eylediğimde merkûm Nikolaki Efendi dahi bi'l-vekâle intihâb ve kabûl idüb ba'de'l-yevm âb-ı mezkûrun fazlası müvekkil-i mûmâileyh Simyonaki Efendi'nin kanavât-ı müsennâtına taba'iyetle mülk-i mevhûbu olmuşdur…"

[184] *Mecelle* 856. madde; " Mevhûbun vakti hibe mevcûd olması şarttır.", 857. madde; "Mevhûb, vâhibin malı olmak şarttır.", 858. madde; " Mevhûbun ma'lûm ve mu'ayyen olması şarttır", 859. madde; "Vâhibin âkıl bâliğ olması şarttır.", 860. madde; "Hibede vâhibin rızâsı lâzımdır." Ayrıca bkz. Semerkandî, *Tuhfetü'l-fukaha*, c.: 4 s. 223-225.; Molla Hüsrev, *Dürerü'l-hükkâm fî Şerhi Gureri'l-ahkâm,* c. 2: s. 221-222.

[185] *Mecelle* 1045. madde ; "Şirket; fi asl birden ziyâde kimselere bir şeyin ihtisası ve anların ol şey ile imtiyazıdır. Fakat öyle bir ihtisasa sebeb olan akd-ı şirket ma'nasında dahi örf ve ıstılah olarak müsta'meldir. Binaenaleyh mutlaka şirket iki kısma taksim olunur, biri şirket-i mülktür ki iştirâ ve ittihâb gibi esbâb-ı temellükden biriyle hasıl olur; diğeri de şirket-i akddir ki şerikler beyninde icab ve kabul ile hasıl olur."

[186] *Mecelle* 1045. madde: "Şirket, fi'l-asl birden ziyâde kimselere bir şeyin ihtisası ve anların ol şeyle imtiyazıdır. Fakat öyle bir ihtisasa sebep olan akd-ı şirket manasında dahi örf ve ıstılah olarak müsta'meldir. Binaenaleyh mutlaka şirket iki kısma taksim olunur biri şirketi mülktür ki iştira ve ittihab gibi esbabı temellükten biriyle hasıl olur, diğeri şirket-i akd'dir ki şerikler beyninde icab ve kabul ile olur."; Ali Haydar, *Dürerü'l-hükkâm*, c. 3: s. 1953.

İlgili belgelerde, ortak olunan malın talibine satılması, arazinin tefviz edilmesi gibi işlemlerin yerine getirilmesi için vekil tayin ettiklerini kayıt altına alma amacıyla mahkemeye başvurmuşlardır. [187]

2.11 Vekâlet

Vekâlet *Mecelle*'nin 1449. maddesinde şöyle tarif edilmiştir: " Bir kimse işini başkasına tefviz etmek ve ol işde anı kendi yerine ikame eylemekdir. Ol kimseye müvekkil ve yerine ikame eylediği kimseye vekil ve ol işe müvekkelün bih denilir."

Vekaletin rüknü diğer akitlerde olduğu gibi icab ve kabuldür.[188] Bu rükünler sicilde şöyle geçmektedir: *"...vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile mûmâileyh 'Ali Bey'i vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagî edâya ta'ahüd ve iltizâm eyledi…"*

Vekâlet akdinde icab için kullanılan elfâz-ı vekâlet dokuz tanedir.[189] Sicilde vekalet lafızlarından "vekâlet, tevkîl, izin ve taslît" kullanılarak vekâlet akdi kurulmuştur. [190]

Sicilde bulunan bazı vekâlet kayıtlarında, vekil mahkemede hazır olmadığından sadece icab yer almıştır. Bundan dolayı akdin mevkuf olduğu sicilde özel olarak belirtilmiştir: *"... Ebû Bekir Bey'i gıyâbında kabûlüne* mevkūfe *vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim…"*[191]

Vekâletin tarafları yani müvekkil ve vekilin kimlik tespitleri bir karışıklığa mahal vermeyecek şekilde ilgili belgelerde net bir şekilde kaydedilmiştir.

Vekâlet, mutlak ve mukayyed olmak üzere iki kısma ayrılır.[192] Sicilde bulunan vekalet kayıtlarının hepsi mutlak vekâlet kısmında yer almaktadır.

Bir kimse bizzat yapabileceği hususat ve muamelata dair her şeyin ifâ ve istifâsında başkasını vekil tayin edebilir. Ancak müvekkelün bihin malum olması şarttır.[193] Sicilde

---

[187] Örnek olarak bkz. nmr:72., 125., 148.
[188] *Mecelle* 1451. madde: "Tevkîlin rüknü icâb ve kabuldür."; Ayrıca bkz. Kasanî, *Bedai'u's-sanâ'î,* c. 7: s. 424
[189] Ali Haydar, *Dürerü'l-Hükkâm*, c. 3: s.2445.
[190] Örnek olarak bkz. nmr:60. ve 83.
[191] Tamamı için bkz. nmr: 7.
[192] *Mecelle* 1456. madde: "Rükn-i tevkil bazan mutlak olur. Yani bir şarta muallak ya bir vakte muzaf yahut bir kayd ile mukayyed olmaz."; Ali Haydar, *Dürerü'l-Hükkâm*, c. 3: s.2460; Kasanî, *Bedai'u's-sanâ'i,* c.7: s. 424
[193] *Mecelle* 1459. madde: "… Müvekkelün bihin malum olması lazımdır."; Ali Haydar, *Dürerü'l-Hükkâm*, c. 3: s.2491.

vekile verilen yetki veya yetkiler açık ve net bir şekilde kayda geçirilmiştir. Müvekkelün bihin kayıtlarda nasıl yer aldığının örnek olarak gösterilmesi faydalı olacaktır: *''...ma'lûmu'l-kıta'ât ve'd-dönüm tarla ve çayırları mahallinde semen ve bedel-i misilleriyle tarafımıza bi'l-istîzân tarafımızdan gönderilecek mühr-i zâtiyemiz ile memhûr tahrîrât me'âlına tevfîkan me'zûnumuza binâ'en tâliblerine bey' ve ferâg ve âhara îcâra müterâkim îcârlarını ahz u kabza ve makbûzunu bize irsâl ve îsâle bey' ve ferâga mezkûrun me'mûru huzūrunda kat'ıyyen ikrâra ve emlâk ve arâzî-i mezkûrlara taraf-ı âhardan müdâhale vukū'bulur ise mahallinde 'â'id olduğu mahkemenin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve i'tirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen muhâkeme ve muhâsama ve redd-i cevâba ve protesto ve sekstro*[194] *ve te'âtî-i evrâka ve kendi imzāsıyla evrâk takdîmine ve tahlîf ve tahallüfe ve şuhûd ikâmesine mütebellîg ve mütebelliga ve icrâ muâmelâtını rü'yete ve âhar-ı tevkîl ve 'azle me'zûn olduğu hâlde..."*[195]

Bir kimse vekil olduğu hususta başka bir kimseyi vekil olarak tayin edemez. Ancak müvekkil, vekilin bunu yapmasına izin verirse o zaman tevkil edebilir.[196] Bundan dolayı ilgili belgelerde müvekkilin vekili tevkil ve azle yetkilendirdiği de belirtilmektedir.

Vekâlet müessesesi günümüzde hukuki işlemlerde avukatlık sistemi olarak varlığını korumaktadır.[197] Tasnifte belirtildiği üzere sicilde iki yüz yetmiş belgenin altmış dokuz tanesi vekâlet akdinin kurulmasını içeren kayıtlardır. Geriye kalan kayıtların da vekîl-i müseccel veya vekîl-i musahhar tarafından takip edilen ya da savunulan davalar da elli bir tanedir. Bu durum, bize ilgili dönemde vekâlet sisteminin ne kadar güçlü ve toplum tarafından ne kadar çok uygulandığını göstermektedir. Kurulan bu akit karşılığında vekilin bir ücret alıp almadığı ise kayıtların hiçbirinde geçmemektedir.

---

[194] Sekstro İtalyanca sequestrodan dilimize geçmiştir. Haciz anlamına gelmektedir. (Mustafa Nihat Özön, *Türkçe Yabancı Kelimeler Sözlüğü,* Inkılap ve Ata Kitapevi Tan Gazatesi Matbaası, İstanbul 1962, s. 199).

[195] Tamamı için bkz. nmr: 14.

[196] *Mecelle* 1466. madde: "Bir kimse vekil olduğu hususta başkasını tevkil edemez. Meğer ki müvekkil ana izin vermiş veyahut re'yinle amel et demiş ola. Ol halde vekil başkasını tevkil edebilir. Ve bu vechile vekilin tevkil ettiği kimse müvekkilin vekili olur. Yoksa ol vekilin vekili olmaz. Hatta vekil-i evvelin azli ile yahut vefatı ile vekil-i sâni mün'azil olmaz

[197] Muhittin Tuş, "Konya Şer'iye Sicil Belgelerine Göre Temsil Müessesesi: Vekâlet", *Tarih İncelemeleri Dergisi*,(1999), c.14: s. 135

Sicilde bulunan vekâlet ile ilgili kayıtlar *Mecelle'*de belirtilen şartlara uygun bir şekilde gerçekleştirilmiştir.

2.12 Fuzûlî

Fuzûlî, *Mecelle*'nin 112. maddesinde şöyle tarif edilmiştir: "Bi gayri izni şer'i diğer bir kimsenin hakkında tasarruf eden kimsedir." Yani fuzûlî, hak sahibinin izin vermediği yetkisiz temsilcidir. İlgili kayıtlarda mal sahibi, malının başka birisi tarafından fuzûlî olarak yani izni olmadan elinde bulundurduğu gerekçesiyle mahkemeye başvurmuştur. Lakin mal, sahibinden zorla ve hukuka aykırı bir şekilde alınmadığı için gasp olarak değerlendirilmeyip gaspla alakalı hükümler uygulanmamıştır. Konu kayıtlarda şöyle geçmektedir:

"...Habîbullâh işbu târîh-i i'lâmdan on sekiz gün mukaddem fuzūlî bi-gayr-i hak ahz u kabz itmekle mezkûr altınlar ve inci ve hamâyil ve dört 'aded sîm bilezik ve sîm köstek ve sîm kemerin emsâlini mâru'z-zikr sâ'at ve küpeler mevcûd ise a'yânını ve müstehlek ise ba'de's-sübût kıymetini zevcem mezbûr Habîbullâh Ağa'dan hâlen taleb ederim deyü da'vâ itdikde...[198] Kayıtta kocasının mallarını hakkı olmadığı halde aldığını iddia ediyor. Bu durum kocasının gasıp olmasını gerektirir. Ancak kadın *"fuzûlî"* ifadesini kullanarak gasıp hükümlerinin değil fuzûlî hükmünün uygulanmasını talep etmektedir.

İlgili kayıtlarda fuzûlî, malda bey', icâre gibi herhangi bir tasarrufta bulunmamıştır.

Hukuki bir sebep olmadan başka birine ait malın alınması caiz değildir.[199] Bundan dolayı da malın sahibi olduğunu iddia eden kişi, iddiasını kanıtladığında fuzûlî malı geri vermesi için uyarılmıştır.[200]

2.13 Sulh ve İbrâ

Fıkıh ilminde, taraflar arasında yaşanan anlaşmazlıkların, tartışmalar giderildikten sonra yapılan sulh ve ibra akitlerinin tahlili bu başlık altında yapılmıştır.

2.13.1 Sulh

Sulh, *Mecelle*'nin 1531. maddesinde şöyle tarif edilmiştir: "Bi't-terâzi niza'ı ref' eden bir akiddir ki icab ve kabul ile mün'akid olur." Sicilde yer alan sulh akitleri

[198] Tamamı için bkz. nmr:: 90.,
[199] *Mecelle* 97. madde: "Bilâ sebeb-i meşrû birinin malını bir kimsenin ahzeylemesi câiz olmaz."
[200] Örnek olarak bkz. nmr:53.

sadece Müslümanlar arasında yapılmış ve akdin rüknü olan icab ve kabul ile gerçekleşmiştir.

Belgelerde davalı ve davacı veya vekilleri arasında yaşanan anlaşmazlıklarda, tartışmalarda aracıların yardımı ile sulh sağlanmaktadır. Daha sonra da taraflar sulh yapılan konuda bir daha anlaşmazlık yaşanmaması için mahkemeye giderek yapılan sulh akdini kaydettirmişlerdir. Ayrıca bu belgelerde aracı olan kimselerin ismine yer verilmeyip "*muslihîn tavassutuyla*" diye genel bir ibare kullanılmıştır.

Sulh akdi, akde konu olan musâlehün aleyh'in[201] hükmüne göre hüküm alır. Eğer akde konu olan musâlahün aleyh 'ayn ise bey'[202], deyn ise semen[203], menfaat ise icâre[204] hükmünü alır.[205] Sicilde sulh akdinin bu üç hükmü ile ilgili belge bulunmaktadır.

Sulh kayıtları, sulh konusu belirtildikten sonra kararlaştırılan sulh bedeli ve miktarıyla birlikte kaydedilmektedir. Ayrıca ilgili kayıtlarda sulh bedeli olarak sadece paraya yer verilmiştir. Belgenin sonunda davacı davasından feragat ederek davalının zimmetini ilgili davada ibra etmiştir. [206] Bu durum kayıtlarda şöyle geçmektedir: *"...alacak hakkım olan beş yüz bir kuruş ile nafaka-i 'iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmemi mezbûr el-Hâcc Habîbullâh Ağa'dan hâlen taleb iderim deyü inkâra mukārin beynimizde muslihîn tavassutuyla ben mâru'z-zikr tasaddî eylediğim mehr ve nafaka müdde'âmdan mezbûr Habîbullâh ile bi't- terâhî üç yüz kuruş üzerine sulh olub ziyâde müdde'âma müte'allıka da'vâdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskât ve yine tarafeynden her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl etmemizle ibrâdan müstagnî bedel-i sulh merkûm üç yüz kuruş mezbûr Habîbullâh Ağa'dan hâlen taleb iderim.."*[207]

Sicilde sulh yapılan konular şunlardır;

---

[201] *Mecelle* 1534. madde: "Sulh bedeli demekdir"
[202] Örnek olarak bkz. nmr:213
[203] Örnek olarak bkz. nmr:129. ve 179.
[204] Örnek olarak bkz. nmr:42
[205] *Mecelle* 1545. madde: "Musalehun aleyh eğer ayn ise mebi' hükmünde ve eğer deyn ise semen hükmünde olur. Binaaleyh bey'de mebi' yahut semen olmaya salih olan şey sulhde bedel-i sulh olmaya dahi sahih olur." ; Ali Haydar, *Dürerü'l-Hükkâm*, c.3: s 2667; Ayrıca bkz. Semerkandî, *Tuhfetü'l-fukaha*, c.4: s. 244-245.
[206] Örnek olarak bkz. nmr:42.,129.,179. ve 213.
[207] Tamamı için bkz. nmr: 129.

1. Mehir[208]
2. İddet nafakası[209]
3. Nafaka[210]
4. İcare-i ademi[211]
5. Borç[212]
6. Mülkiyet[213]

İlgili belgeler incelendiğinde sulh akitleri taraflar arasında *Mecelle* maddelerine uygun olarak yapılıp mahkemede kadı tarafından kayda geçirilmiştir.

2.13.2 İbrâ

İbrâ, bir kimsenin başkasının zimmetinde veya nezdinde olan hakkından karşılıksız olarak vazgeçmesini ifade eden hukukî işlemin adıdır.[214]

İbrâ, ibrâ-i hass[215] ve ibrâ-i amm[216] olmak üzere iki kısma ayrılmaktadır. Belgenin ilgili kısmında ibrâ çeşitlerinden sadece ibrâ-i amm ile ilgili kayıtlar yer almaktadır.

Hanefi mezhebindeki hakim görüşe göre ibrâ, borçlunun kabulüne gerek olmaksızın alacaklının tek taraflı iradesiyle gerçekleşebilirken[217] belgede yer alan kayıtlarda mecliste bulunan tarafların icab ve kabulü ile gerçekleşmiştir. İcab ve kabul, ilgili kayıtta şu şekilde geçmektedir: *"...ibtidâ-i zevciyetlerinden işbu târîh-i vesîkaya gelinceye değin beynlerinde cereyân eden cemî'-i hukûk-ı şer'iyeye müte'allık 'âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz bi'l-asâle ve bi'l-vekâle âharın zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı sahîh-i şer' ile ibrâ ve iskāt ve yine tarafeynden her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını bi'l-vekâle ve bi'l-asâle kabûl eyledik..."*

[208] Örnek olarak bkz. nmr:129., 150. ve 179.
[209] Örnek olarak bkz. nmr:129.
[210] Örnek olarak bkz. nmr:160.
[211] Örnek olarak bkz. nmr:42.
[212] Örnek olarak bkz. nmr:44.
[213] Örnek olarak bkz. nmr:213.
[214] Bilmen, "İbrâ", *Fıkıh İlmi Terimleri Sözlüğü*, s.103.
[215] Madde 1537. "İbrâ-i hass bir hane yahut bir çiftlik veyahut bir cihetden dolayı alacak da'vası gibi bir hususa müteallik da'vadan kimesneyi ibra etmektir."
[216] Madde 1538. " İbrâ-i amm kâffe-i da'vadan bir kimesneyi ibrâ etmektir."
[217] H. Yunus, Apaydın, "İbrâ", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 2000), c. 21: s. 263.

Sicilde ibrâ edilen haklar; zevciyet, mehir, iddet nafakası ve mirastan doğan haklardır. Ayrıca sicilde ibra etmesi için mübri' tarafından verilen vekâlet ile ilgili kayıtlar da bulunmaktadır.[218]

2.14 İkrar

İkrar, *Mecelle*'nin 1572. maddesinde ikrar şöyle tarif edilmektedir: " İkrar, bir kimse diğer kimesnenin kendisinde olan hakkını haber vermektir. Ol kimseye mukirr ve ol kimesneye mukarrun leh ve ol hakka mukarrun bih denilir."

Mukirrin akıllı ve buluğ çağına ermiş olması şart iken mukarrun leh için şart değildir.[219]

İkrar hüccet-i kasıradır.[220] Yani bir kimsenin yaptığı ikrar kendisi için delil olurken başkası için hüccet olarak kabul edilmemiştir.[221] Sicilde yer alan ikrarların tamamı bu madde mucibince kendileri ile ilgili konularda yapılmıştır. Kişi ikrarıyla muaheze olunduğundan yapılan ikrarlar doğrultusunda *"'alâ mûcebi ikrârihi"* yazılarak belgenin karar kısmı yazılmaya başlanmıştır.[222]

İkrar edilen hususlar ve konular sonrasında bir anlaşmazlığa yol açmaması için ayrıntılarıyla birlikte kaydedilmiştir. Bu durum sicilde şöyle geçmektedir: *"...ol mikdâr mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhûlehâsı olduğunu ve târîh-i mezkûrda bâ'inen tatlîk eylediğini ve nafaka-i iddet-i bakiye-i ma'lûme içün bi't-terâhî ta'yîn olunduğunu ikrâr ve i'tirâf itmekle..."* [223]

2.15 Şehâdet

Beyyine davacıya yemin ise davalıya düşer.[224] Külli kaidesi mucibince davacının iddia ettiği hususu kanıtlaması için kullanabileceği en önemli hüccet şehâdettir. Şehâdet *Mecelle*'nin 1684. maddesinde şöyle tarif edilmiştir; " Bir kimsenin ahar kimesnede olan hakkını ispat için huzur-ı hâkimde ve hasmeynin muvacehelerinde şehâdet lafzı

[218] Örnek olarak bkz. nmr:158.
[219] *Mecelle* 1573. madde: "Mukirrin âkil ve bâliğ olması şartdır." 1574. madde: "Mukarrun lehin âkil olması şart değildir."; Ayrıca bkz. Mevsîlî, *İhtiyâr li-ta'lîl-i Muhtâr,* c. 2: s. 128.
[220] Mecelle 78. madde: "Beyyine hücceti müteaddiye ve ikrar hücceti kasıradır."; Ayrıca bkz. Merginânî, *Hidâye,*c.3: s. 178.
[221] Ali Haydar, *Dürerü'l-Hükkâm* c.1: s. 157.
[222] *Mecelle* 79. madde: "Kişi ikrarıyla mu'ahaze olunur."
[223] Tamamı için bkz. nmr: 10.
[224] *Mecelle* 76. madde: "Beyyine müddei için yemin münker üzerinedir."; Geniş bilgi için bkz. Kemal Yıldız, *İslam Yargılama Hukukunda Şahitlik,*(İstanbul:Hacegan Akademi Kitaplığı 2005),s. 45

ile yani şehâdet ederim deyü haber vermektir. İşbu muhbire şâhid ve ol kimseye meşhudun leh ve ol kimesneye meşhudun aleyh ve ol hakka meşhudun bih denilir."

Kul hakkı olan konuların şahitliği için iki erkek veya bir erkek iki kadın şahit yeterli olmaktadır.[225] Sicildeki şahit bulunan kayıtlarda en az iki erkek şahit vardır.

Şahit olacak kimsenin âdil olması şarttır.[226] Bundan dolayı da ilgili kayıtlarda şahitlerin "*'adl ü makbûlü'ş-şehâde idükleri*" denerek âdil oldukları vurgulanmıştır.

Eğer şahitler meşhûdun bih olan konuda anlaşmazlığa düşerlerse şahitlikleri kabul edilmez. Yani meşhudun bihde şahitlerin lafız ve manasında bir farklılık olmaması gerekmektedir.[227] Bundan dolayı kayıtlarda "*her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ*" ibaresi konularak şahitlerin meşhûdun bihde ihtilaf yaşamadıkları belirtilmiştir.

Şahitler, mahkeme tarafından hem gizli hem de açık soruşturmaya tabi tutulurlar. Gizli soruşturma sonunda fıkıh ilminde "mestûre" denilen evrak verilir. Bu evrakta müddei ve müddealeyhin isimlerine, müddeabih ve şahitlerin hiçbir karışıklığa mahal vermeyecek seviyede kimlik bilgilerine ve ihtiyaç halinde meslek gibi diğer bilgilere de yer verilir.[228] Bu durum sicilde şöyle geçmektedir: *"...şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mensûb oldukları mârru'l-beyân Altı Parmak Mahallesi Destereci Sa'id Ağa ibni Sun'ullah bin Sa'îd ve Kasab Sālih Ağa ibni Emîn ve İbrâhîm Ağa ibni 'Ali Ağa'dan sırren ve ba'dehu yine mezbûrûn ile 'Ali Ağa ibni Mehmed ve Edhem Ağa ibni Ahmed'den dahi bi'l-muvâcehe 'alenen lede't-tezkiye ..."*[229]

Sicilin ilgili bölümünde davalarda yapılan şahitlikler *Mecelle*'de belirtilen maddelere uygun bir şekilde yapılmıştır.

---

[225] *Mecelle* 1685. madde: "Hukuk-ı ibadda şehâdetin nisabı iki er yahud bir er ile iki hatundur. Fakat erkeklerin ıttılaı mümkün olmayan yerlerde yalnız hatunların mal hakkında şehadetleri kabul olunur."
[226] *Mecelle* 1705. madde: "Şahidin âdil olması şarttır. Âdil, hasenatı seyyiatına galip olan kimsedir."
[227] *Mecelle* 1712. madde: "Şahidler meşhûdun bihde ihitlaf etseler şehadetleri makbul olmaz."
[228] *Mecelle* 1717. madde: "Şahidler gerek sırren ve gerek alenen mensub oldukları canibden yani talebe-i ulumdan ise sakin oldukları medrese müderrisi ile mu'temed ahâlisinden ve askeriden ise taburu zabitan ve katiblerinden ve ketebeden ise kalemi zabitan ve hülafasından ve tüccardan ise tüccarın müteberanından ve esnafdan ise kethüdasiyle lonca ustalarından ve sunufu sairden isemahalle ve karyelerinin mevsuk ve mü'temen ahâlisinden tezkiye olunur."; Mecelle 1718. madde:"sırren tezkiye ıstılah-ı fukahada mesture tabir olunur varaka ile icra olunur."
[229] Tamamı için bkz. nmr: 30

2.16 Tahlîf

Fıkhi bir terim olarak tahlîf, taraflardan birine yemin vermek ve yemin ile haberin iki taraftan birinin muksemun bihi ile yani yemin edilen şeyle kuvvetlendirilmesi demektir. [230]

Eğer davacı iddiasını şahitlerle ispat edemezse o zaman, davacının talebiyle davalının yemin etmesi istenir.[231] Sicilde davacı davayı ispat edememesini şu cümlesiyle beyan etmiştir: "*aslâ şâhidim yokdur*."

Yemin edilirken Allahu Teala'nın ismi veya sıfatlarından biri üzerine yemin edilmesi gerekir.[232] Sicilde yer alan kayıtlarda ise kanaatimizce yemin sözcükleri malum olduğundan dolayı yemin lafızlarına yer verilmemiştir. Davada ispat aracı olan yemin sadece kadı veya naibi huzurunda gerçekleşmiştir. Sicildeki yeminler de buna uygun olarak kadı veya naibi huzurunda yapılmıştır.[233] İlgili belgelerde tahlîf şöyle geçmektedir:

"...müdde'î vekîl-i mezbûrdan ziyâde müdde'âsına mutābık beyyine taleb olunduk da aslâ şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı 'acz idüb bi't-taleb mezbûr 'Ali Ağa bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î tahlîf olunmağın mûcebince..."[234]

Sicilde yer alan yemin ile ilgili hususlar *Mecelle*'de konmuş maddeler mucibince gerçekleştirilmiştir.

2.17 en-Nükûl 'Ani'l-Yemin

Bir müddeî veya müddeâ aleyhin kendisine yöneltilen ve teklif edilen yemini etmekten kaçınması ve yüz çevirmesidir.[235] Esbab-ı hükümden birisi de teklif edilen yemini etmekten kaçınmaktır.[236]

Tasnifte de belirtildiği üzere sicilin ilgili bölümünde konu ile ilgili dört belge yer almaktadır. Bu kayıtlarda yeminle yükümlü davalı olan taraf yemin etmekten

---

[230] Ali Haydar, *Dürerü'l-Hükkâm*, c. 4: s. 3138.
[231] *Mecelle* 1742. madde: "Esbab-ı hükümden biri dahi yemin yahut yeminden nükûldür. Şöyle ki müdde'i davasını isbattan izhar-ı acz eylediği takdirde anın talebi ile müddealeyhe yemin verilir."
[232] *Mecelle* 1743. madde: "Hasmeynden biri tahlif olunacak olduğu halde vallahi yahut billahi deyü Allah hazretlerinin ismine kasem ettirilir."; Ali Haydar, Dürerü'l-Hükkam, s. 3144
[233] *Mecelle* 1744. madde: "Yemin ancak hâkimin yahut naibinin huzurunda olur. Başka kimesne huzurunda olan yeminden nükula itibar yokdur."
[234] Tamamı için bkz. nmr: 160.
[235] Bilmen, "Nükûl ani'l-yemin", *Fıkıh İlmi Terimleri Sözlüğü,* s. 164.
[236] *Mecelle* 1742. madde Esbab-ı hükümden biri dahi yemin yahut yeminden nükûldür."

kaçınmaktadır. Davalıların ortak özelliği vekil-i musahhar olmalarıdır. Kadı, en-nükûl ani'l-yemin mucebince davacının lehine hüküm vermiştir.

2.18 Hüküm

Hüküm yargı hukukunda, hâkimin davayı çözümleyip sona erdirmesi demektir. Hüküm, hükm-i vicâhi ve hükm-i gıyâbi olmak üzere iki kısma ayrılır. Dava anında tarafların veya vekil-i müseccellerinin mahkemede hazır bulunmasının şart olduğu gibi hüküm açıklanırken de tarafların hazır bulunması şarttır.[237] Bu durumda verilen hükme hükm-i vicâhi adı verilir. Eğer hüküm esnasında davalı mahkemede hazır bulunmazsa verilen hükme de hükm-i gıyâbi denmektedir.

Kadı huzurunda hak, delil ile sabit olunca cumhur ulemaya göre gaib olan kimsenin aleyhinde hüküm verilmesi caizdir. Hanefi alimler ise, kadının gaib olan kimsenin aleyhine hüküm vermesinin caiz olmadığı konusunda ittifak etmişlerdir.[238] Ancak davalının zorla da olsa mahkemeye getirilme imkânı olmadığı durumlarda davacının hakkını korumak adına gıyâben davanın görülmesi gerekli olmuştur ki Cevâhirzâde yalnız bu gizli tarafı için hükm-i gıyâbinin caiz olduğuna fetva vermiştir.[239]

Davacının talebi ve dilekçesi üzerine kadı davalıyı mahkemeye çağırır. Meşru bir sebebi olmadan mahkemeye gelmez veya vekil göndermez ise zorla mahkemeye getirilir. Eğer zorla da getirilmesi mümkün olmaz ise farklı günlerde üç defa kendisine mahkemeye mahsus olan varaka-i davetiye gönderilerek mahkemede hazır olması istenir. Hâkim, gelmediği takdirde bu sefer davalının yerine bir vekil tayin ederek davacının davasını dinleyeceğini bildiren bir yazı gönderir.[240] Bu şekilde kadı tarafından tayin edilen vekil-i musahhar ataması Hanefi fakihlerinin göre caizdir.[241]

---

[237] *Mecelle* 1618. madde: "Hın-i davada hasımın huzuru şarttır."; Mecelle 1830. madde: " Hın-i hükümde tarafeynin huzuru şarttır. Yani tarafeyn bi'l-muvâcehe muhâkeme edildikten sonra hükmolunacağı vakit meclis-i hükümde hazır olmaları lazımdır."

[238] Ali Haydar, *Dürerü'l-hükkam*, c. 4: s. 3336

[239] Ali Haydar, *Dürerü'l-hükkam*, c.4: s. 3337

[240] *Mecelle* 1833.madde: "Müddeinin taleb ve istid'ası üzerine hakim tarafından müddeaaleyh mahkemeye davet olunur. Mazereti meşruası olmadığı halde mahkemeye gelmekden ve vekil gödermekden imtina ederse bi'l-icbar mahkemeye ihzar kılınır."; Mecelle 1834. madde: Müddeaaleyh mahkemeye gelmekden vekil göndermekden imtina edib de celb ve ihzarı kabil olmadığı takdirde müddeinin talebi ile mahkemeye mahsus olan varaka-i davetiye ayrı günlerde üç defa kendine gönderilerek mahkemeye davet ve gelmediği suretde hakim ana bir vekil nasbı ile müddeinin dava ve beyyinesini istima' edeceğini kendine tefhim eder. Bunun üzerine müddeaaleyh yine mahkemeye gelmez ve vekil göndermezse hakim anın muhafaza edecek bir kimseyi ana vakil nasb edip vekil-i mezbur muvacahesinde müddeinin dava ve beyyinesini istima' ve tedkik ederek mukarin-i sıhhat olduğu tebeyyün ederse ba'de's-sübut hükmeder.

[241] Ali Haydar, *Dürerü'l-hükkam*, c. 4: s.3339

Gaibin hakkının savunulması için atanan vekil-i musahharın görevi davayı inkâr etmekten ibarettir.[242] Hüküm verildikten sonra vekil-i musahhar muvacehesinde verilen hükmün müddea aleyhe tebliğ edilmesi gerekir.[243]

Vekil-i musahhar görevlendirilirken dikkat edilen şey liyakatti, işin ehli olup olmadığını belirlemek de ehl-i vukûfun göreviydi.[244] Liyakat sahibi olan kimse ister Müslüman olsun ister gayrimüslim olsun vekil olarak kadı tarafından görevlendirilirdi. Kayıtlarda Müslümanın zimmiye veya zimminin Müslüman'a vekil olarak atandığını görmekteyiz.[245] İlgili belgelerde vekil-i müseccil ve musahhar uygulamaları *Mecelle*'de belirtilen maddelere göre uygulanmış ve kayıtlarda ilgili maddelere de yer verilmiştir. Konu ile alakalı bir belgenin örnek olarak burada verilmesi faydalı olacaktır:

"... Mahrûse-i Brusa mahallâtından Tefsîrhân Mahallesi ahâlîsinden Turhal muhâcirlerinden Şa'bân Nûrî Efendi ibni el-Hâcc Hasan mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de zevce-i menkûhası Turhal muhâcirlerinden Hadîce Hatun ibneti Hâcî Hüseyin Efendi'den itā'at da'vâlarının fasl ve hasmiyçün mezbûr Şa'bân Nûrî Efendi'nin taleb ve ısrârına mebnî mahkeme-i mezkûreye mahsūs varaka-i da'vetiye ile ayru ayru üç def'a irsâl olunan mürâsele-i şer'iyede her birinde gelmekden ve vekîl göndermekden imtinâ' eylediği misillü üçüncü def'a irsâl olunan mürâsele-i şer'iyede yine gelmez ve vekîl-i şer'î göndermediği hâlde Mecelle-i Ahkâm-ı 'Adliyye'nin bin sekiz yüz otuz dördüncü mâddesine tevfîken müdde'î-i mezbûrun talebiyle tarafından vekîl-i musahhar ta'yîniyle gıyâben rü'yet ve fasl ve hasem olunacak iş'âr ve ihtār olunmuşiken yine gelmekden ve vekîl-i şer'i göndermekden sūret-i istinkâf gösterdiği mürâsele-i mezkûrenin zîrine tahrîren beyân idüb ol vechile mezbûre Hadîce Hatun'un bi'z-zât gelmek ve tarafından vekîl göndermekde ta'annud ve temerrüdü 'ınde'ş-şer'i'l-enver zāhir ve mutahakkık olmağın Mecelle-i Celîle'nin mâdde-i mezkûresine tevfîkan mezbûre Hadîce Hatun'un Hukūkunu muhâfazaya muktedir ve ibkâ-i vekâleti ehil olduğu ehl-i vukūf ihbârlarıyla mütahakkık olan da'vâ vekîllerinden Mustafâ Efendi ibn Hasan mezbûre Hadîce Hanım tarafından vekîl-i musahhar ta'yîn olunub ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl itmekle müdde'î-i mezbûr Şa'bân Nûrî Efendi tekrâr meclis-i şer'imizde vekîl-i musahhar-ı mezbûr Mustafâ

[242] Ali Haydar, *Dürerü'l-hükkam*, c.4 : s. 3340
[243] *Mecelle* 1835. madde:"Ber- minval meşruh vâki' olan hükm-i gıyâbi müddeaaleyhe tebliğ edilir."
[244] Ehl-i vukûf ile ilgili ayrıntılı bilgi için bkz. Ali Şafak, "Ehl-i vukûf", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 1994), c.10: 531-533.
[245] Örnek olarak bkz. nmr: 38., 105.

Efendi muvâcehesinde müvekkile-i mezbûre Hadîce Hanım beş yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehası olub lâkin bana ita'ât ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete mürâ'ât itmemek üzre zevcem müvekkile-i mezbûre Hadîce Hanım'a izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr Mustafâ Efendi'ye tenbîh olunmak murâdımdır deyü da'vâ itdikde müvekkilem mezbûre Hadîce Hanım'a izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr Mustafâ Efendi dahi cevâbında müvekkilem mezbûr Hadîce Hanım müdde'î-i mezbûrun ol mikdâr mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehası olduğunu inkâr itmekle müdde'î-i mezbûrdan ber-vech-i muharrer tasaddî eylediği da'vâ-i mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda …"[246]

2.19 Vakıf

Sicilde yer alan vakfiyelerde İmam-ı Azam Ebu Hanife ve İmameynin görüşlerine yer verilmiştir. Ebu Hanife ve imameyn de vakıf için farklı tarifler yapmışlardır. Ebu Hanife'ye göre vakfın tarifi şöyledir; bir mülkün aynı, sahibinin mülkünde kalmak üzere menfaatinin bir yöne tasadduk edilmesidir. İmameyne göre ise vakıf, bir mülkün menfaatini halka tahsis edip aynını Allah'ın cc. mülkü hükmünde olarak temlik ve temellükten ebediyen men etmek demektir. Tariflerden de anlaşılacağı üzere İmam-ı Azam'a göre vakfedilen malın mülkiyeti kişide kalırken, İmameyne göre ise mevkuf, bir daha geri dönmemek üzere vâkıfın mülkiyetinden çıkıp Allah'ın cc. mülkü hükmünde olmuştur.[247]

İlgili vakfiye kayıtlarında vâkıf, İmam-ı Azam'ın görüşünü hüccet göstererek yapılan vakıf işleminin sahih olduğunu, ancak ariyet hükmünde olduğu için vakıftan dönmenin de caiz olduğunu söyleyip mütevelli heyetinin mevkûfu geri iade etmesi için kadıya başvurmuştur. Mütevelli heyeti de Ebu Yusuf'a göre "vakeftü(vakfettim)" lafzıyla, İmam Muhammed'e göre de mevkûfun teslimiyle vakfın lazım yani bağlayıcı olup ve geri dönülemez olduğunu söylemiştir.[248] Kayıtta yer alan bilgiye göre dönemin uleması da İmameynin görüşünü tercih etmiştir. Ayrıca karar bölümünde Bakara Suresinin 181. ayeti de delil gösterilerek ilgili davalarda mütevelli heyeti haklı bulunmuş ve vakfedilen malın vâkıfa geri verilmemesi yönünde kadı karar vermiştir. *Mültekâ'da* ise tercih edilen görüş İmam-ı Azam'ın görüşü olan vakfın ariyet

[246] Tamamı için bkz. nmr: 59
[247] Bilmen, "Vakıf", *Fıkıh İlmi Terimleri Sözlüğü,* s. 210.
[248] Ayrıca bkz. Halebi, *Mülteka'l-ebhur,* s.325.; Ayrıca bkz. Serahsi, *el-Mebsut*, c. 12: s. 27-31.; İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 6: s.534-539.

hükmünde olmasıdır. Ancak kadı tarafından malın vakfedildiğine dair hüküm verilirse o zaman mevkûf, vâkıfın mülkiyetinden çıkar ve bağlayıcı olur.[249]

Sicilin ilgili bölümünde Ulu Cami'ye menkul mallardan olan ünlü Osmanlı hattatlarından Hattat Arif Efendi'nin[250] yazmış olduğu hilye-i şerifin vakf edildiği kaydedilmektedir. Belirlenmiş menkûl malların da vakfedilmesi caizdir.[251] Diğer belgelerden farklı olarak bu belgenin hicri tarihi belge sonunda yazılmamıştır.

Sicilde yer alan vakıf ile ilgili vakfın alacağını talep etmesi, vakfa ait arazinin tevfiz ve ferağ işlemleri, vakfa mütevelli tayini gibi diğer konularda ilgili konu başlıkları altında tahlil edilmiştir.

2.20 Arazi Hukuku

Arazinin tabi olduğu hukuki esaslar, toplumun hem iktisadi ve mali yapısı hem toplumdaki fertlerin sahip oldukları tasarruf hakları bakımından önem taşımaktadır. Fıkıh ilmine göre arazi, özel mülkiyete konu olabildiği gibi kamu mülkiyetine de konu olabilmektedir. Arazinin statüsünü belirleyen temel faktör ise bu arazinin İslam devletinin eline nasıl geçtiğidir. Osmanlı devleti diğer konularda fıkıh ilmini tatbik ettiği gibi arazi hukukunda da fıkıh ilminin belirlemiş olduğu esasları uygulamıştır.[252] Osmanlı Devlet'inde arazi beş kısma ayrılır. Bunlar; mülk arazi, miri arazi, vakıf arazisi, metruk arazi ve mevad arazidir.[253]Arazi kısımlarından sicilin ilgili bölümünde mülk arazi, miri arazi ve vakıf arazisi bulunduğundan çalışmanın tahlil bölümünde bu üç kısım üzerinde durulacaktır.

2.20.1 Mülk Arazi

Mülk arazi hem çıplak mülkiyeti hem de tasarruf hakkı şahıslara devredilmiş olan arazidir. Bu tür arazi sahipleri bunlar üzerinde her türlü tasarrufta bulunabilirler. Yani hukuki ve tabii semerelerinden yararlanabilirler, bunlar üzerinde bey', icâre, âriyet gibi her türlü hukuki işlem yapabilirler.[254]

---

[249] Halebî, *Mülteka'l-ebhur,*s.323.
[250] Bilgi için bkz. M.Uğur Derman, " Ârif Efendi, Filibeli", *DİA,* (Ankara: TDV Yayınları,1991), c.3: s. 364
[251] Halebî, *Mülteka'l-ebhur,*s.324.
[252] Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 361; Habib, "*h.1008-1009/m.1599-1600 tarihli B-18 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicilinin Tasnifi ve Fıkıh İlmi Açısından Tahlili*", s.84
[253] Arâzi Kânûnnâmesi 1. madde: "Memâlik-i Devlet-i Aliyyede olan arâzî beş kısımdır. Kısm-ı evvel, arâzi-yi memlûke yani ber-vech-i mülkiyet tasarruf olunur, yerlerdir. Kısm-ı sânî, arazî-yi emiriyyedir. Kısm-ı sâlis, arâzî-yi mevkûfedir. Kısm-ı râbî, arâzî-yi metrukedir. Kısm-ı hâmis, arâzî-yi mevâttır.
[254] Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 362.

Sicilde mülk arazinin mülkiyet sebeplerinden satın alma ve mirasın intikali geçmektedir. Sicilde yer alan kayıtlarda; bey'[255], icâre[256], miras[257], rehin[258] ve arazi ile ilgili hukuki tasarrufları için vekâlet vermesi [259]arazi sahiplerinin mülklerinde yapmış olduğu işlemlerdir.

2.20.2 Miri Arazi

Miri arazi, çıplak mülkiyeti devlete ait olup, süresiz bir şekilde işletilmek üzere sadece tasarruf hakkı devletçe tayin edilen yetkililer tarafından belli bir bedel karşılığında şahıslara tefviz edilen araziye denir. Arazinin çıplak mülkiyeti devlete ait olduğundan dolayı mutasarrıf denilen çiftçiler ancak mülk sahibi devletin izin verdiği tasarrufları yapabilirler.

Mutasarrıf araziyi başkasına devredebilir ki bu işleme ferağ denilir veya intikal ettirebilir ki buna da tefviz adı verilir. Bir görüşe göre yapılan ferağ işlemi kira akdidir; kira akdinin başkasına devri, bir alt kiradır. İkinci görüşe göre ise mücerret bir haktan vazgeçmedir. Her iki görüşe göre ferağ iki taraflı bağlayıcı hukuki bir işlemdir. Ferağın bir bedel karşılığında veya bedelsiz olarak yapılabilmesi mümkündür.[260]

Tevfiz arazi hukukunda, gayri menkullerin tasarruf haklarını bir kimsenin üstüne verilmesi anlamına gelmektedir.[261] Miri arazi sahibi olan devletle mutasarrıfı arasındaki ilişkinin kira akdi olması dolayısıyla mutasarrıfın ölmesiyle söz konusu kullanım hakkının sona ermesi gerekir. Devletin ve toplumun maslahatı için tasarruf haklarının intikalini mutasarrıfın ölümünden sonra belli derecedeki yakınlarına intikali kabul edilmiştir. İntikal hakkı sahibi bulunmadığı zaman arazideki tasarruf hakkı rayiç bir bedelle ölen mutasarrıfın belli derecedeki yakınlarına belirlenen sırayla devredilmektedir. Böyle bir yakın bulunmadığı zaman ise tasarruf hakkı açık arttırma ile isteyenlere devredilmektedir.[262]

[255] Örnek olarak bkz. nmr: 119., 262.
[256] Örnek olarak bkz. nmr: 13.
[257] Örnek olarak bkz. nmr: 17.,18.
[258] Örnek olarak bkz. nmr:3., 111.
[259] Örnek olarak bkz. nmr: 148. 153.
[260] Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 370
[261] Orhan Çeker, "Tefviz", Arazi Kanûnnâmesi, Ebru Yayınları, İstanbul: 1979, s.91
[262] Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 371

Sicilde konu ile alakalı yer alan kayıtların muhtevası ferağ[263], tefviz işlemleri[264] ve bu işlemlerin yapılması için vekalet verilmesidir.[265]

2.20.3 Vakıf Arazisi

Vakıf arazisi müstakil bir arazi türü olmayıp mülk veya miri arazinin vakf edilmesiyle oluşan bir arazi türüdür. Vakfedilen arazi mülk kısmından ise ortada sahih bir vakıf, miri kısmından ise gayrisahih bir vakıf arazisi var demektir. Sahih vakıf arazisinin hem mülkiyeti hem de tasarruf hakları vakfa aittir. Gayri sahih vakıf arazisinde ise mülkiyet devlete ait olmakla birlikte vakıflar bu arazilerden farklı şekillerde tasarruf ederek istifade edebilir.[266]

İlgili belgeler incelendiğinde vakıf arazilerin aslında mülk arazisi olduğu görülmektedir. Çünkü hem mülkiyeti hem de tasarruf hakları vakfa ait olduğu anlaşılmaktadır. Sicilde vakıf arazisi ile ilgili de genellikle arazinin tasarruf hakkının tefvizi ve feragıyla ilgili kayıtlar bulunmaktadır. Belgelerden anlaşıldığına göre vakıflar vakfedilen arazileri işletmek, gelir elde etmek ve halka yardımcı olmak gibi amaçlarla mülkiyeti kendilerinde kalmasıyla birlikte, bir bedel karşılığında tasarruf hakkını şahıslara tefviz ve ferağ etmektedir. Vakıf arazisinin mutasarrıfı, tasarrufunda olan vakıf arazisini vakıf mütevellisinin izniyle tasarruf hakkını bir bedel karşılığında başka birisine tefviz ve ferağ etmektedir.[267]

Sicilin ilgili bölümünde arazinin taksimi ile ilgili bir belge bulunmaktadır.[268] Miras ile intikal eden vakıf arazisinin taksiminin adaletli olmadığından yani faydası az olan yerin küçük çocuğa bırakıldığı gerekçesiyle vasisi mahkemeye başvurmuştur. Kadı, *Arazi Kânûnnâmesi'*nin on sekizinci bendine göre arazinin tekrar taksim edilmesine karar vermiştir.[269]

---

[263] Örnek olarak bkz. nmr: 141.,218,
[264] Örnek olarak bkz. nmr: 72., 83.
[265] Örnek olarak bkz. nmr: 141.,163.
[266] Aydın, *Türk Hukuk Tarihi*, s. 364
[267] Örnek olarak bkz. nmr: 21., 33.
[268] Belge için bkz.: 100.
[269] *Arâzî Kanûnnâmesi* 18. madde: Müştereken arâzî mutasarrıfları yahud içlerinden bazıları sair ve sagire olduğu sûretde 15. maddede beyân olunan vechile kabil-i taksim olan arâzîleri, vasileri marifetiyle taksim olunur. Mecnun ve mecnune ve matuh ve matuhenin arazileri dahi kezalik vasileri marifetiyle taksim olunur."

2.21 Deyn

Istılahi olarak deyn, gerek para gerek misli eşya olsun zimmette sabit olan şey anlamına gelmektedir.[270] Borç muamelesinin unsurları, borcun tarafları yani alacaklı ve borçlu, konusu ve sebebinden oluşmaktadır.[271]

Sicilin ilgili bölümünde yer alan borç muamelesiyle ilgili birçok belge bulunmaktadır. Belgelerde borçlu ve alacaklı, borcun konusu, sebebi ve tarihi ile ilgili bilgilere yer verilmektedir. Örnek olarak bu konu belgede şöyle geçmektedir;

"…*Hüsniye Hatun ibneti Halîl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de zevc-i sâbıkı Na'lband Mehmed Ağa ibni Ahmed muvâcehesinde mezbûr Mehmed Ağa bundan akdem yedi yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i i'lâmdan bir mâh mukaddem beni bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kûdun 'aleyh mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkım olan yedi yüz bir kuruş ile nafaka-i 'iddet-i bakıyye-i ma'lûmem içün beynimizde bi't-terâhî ta'yîn olunan yüz elli kuruşla cem'an sekiz yüz elli bir kuruş mezbûr Mehmed Ağa'dan hâlen taleb iderim deyü...*"[272]

Örnek belgede de görüldüğü üzere ilgili belgelerde alacaklının ve borçlunun isim, künye, adres ve varsa meslek bilgisine yer verildikten sonra borcun sebebi ve tarihi de kaydedilmiştir.

Sicilde geçen belgelerde borç sebebi olarak, mehir, iddet nafakası, alışveriş, kira, iş akdi gibi konular geçmektedir. Ayrıca sicilde borç karşılığında borçludan bir malın rehin alındığı, vekâlet aracılığı ile borcun istendiği, borcun ibra edildiği kayıtlarda bulunmaktadır.[273]

2.22 Karz

Fıkhi bir terim olarak karz, ödünç verilen mal anlamına gelmektedir. Bir kimsenin nakit veya ölçülen cinsten misli bir malın daha sonra benzerini almak üzere vermesine denir.[274] Türkçe'deki ödünç kelimesi hem karzı hem de âriyet, vedia gibi akitleri de

[270] *Mecelle* 78. madde: "Deyn, zimmette sabit olan şeydir."
[271] Mehmet Akif Aydın, "Borç", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 1992), c. 6: s. 285
[272] Tamamı için bkz. nmr: 110.
[273] Örnek olarak bkz. nmr:97.,104.,107.
[274] Bilmen, "Karz", *Fıkıh İlmi Terimleri Sözlüğü,* s.119.

içine almaktadır. Fıkhi terim olarak aralarındaki temel fark ise, karz tüketilebilen misli malların ödünç alınması iken, âriyet kullanılan malların ödünç olarak alınmasıdır.[275]

Sicilde bulunan ilgili belgelerde karz konusu altın ve para gibi değerli misli mallardan olup karz olarak verilen malın miktarı kayıtlarda yazılmıştır. Ayrıca ilgili dönemde karz uygulaması yapılırken "karz-ı şer'î veya ikrâz" ifadeleri kullanılmıştır.

Bu konu ile alakalı belgeler incelendiğinde, Osmanlı Bursa'sının incelenen döneminde, İslâm'ın tavsiye ettiği karşılıksız maddi yardımda bulunma ve Kur'an'daki ismiyle "karz-ı hasen" uygulamasının ne kadar çok yapıldığı görülmektedir.

2.23 Lukata

Fıkıhta mâliki bilinmeyen, fakat mubah mal grubunda da yer almayan buluntu mala lukata denilir. Eğer böyle bir malı bulan kimse onu sahibine geri vermek için aldığını ilan edip ve buna da şahit getirirse, ittifakla bulduğu mal onun elinde emanet sayılır.[276]

Sicilde lukata ile ilgili bir belge bulunmaktadır. Bu belgede kaybettiği kısrağın beytü'l-mal tarafından satıldığını iddia ederek malının değerinin kendisine verilmesini talep etmektedir.[277]

Hanefi mezhebinde hayvanın lukata olması caizdir. Lukata olan hayvana fıkıh literatüründe dâlle adı verilir. Dâlleyi bulan kimse onun için harcama yapmazsa veya harcama yapıldığı takdirde bu harcamalar malın kıymetini aşacak miktara ulaşacağı bilinirse kadı onun satılıp parasının korunmasını malı bulan kimseye emreder.[278]

Belgede kısrağını kaybeden kişi, dâllenin kendisine ait olduğunu şahitler ile kanıtlamış ve bedelinin kendisine ödenmesini talep etmiştir. Kadı da bedelin dâlle sahibine ödenmesine karar vermiştir.

2.24 Vesâyet

Vesâyet terim olarak, edâ ehliyeti bulunmayan, eksik olan ya da ehliyeti sonradan kısıtlananların velisinin vefatından sonra veraset yoluyla ona intikal eden malı ve menfaati koruma, işletme, onlar adına mallarında ve diğer haklarında tasarruf etme

[275] H. Yunus Apaydın, "Karz", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları,2001), c. 24: s. 521.
[276] Şeyhzâde Damad, *Mecmau'l-enhur fi Şerhi Mülteka'l-ebhur*, c.2: s. 539, Saffet Köse, "Lukata", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları,2003), c. 27: s. 223; Ayrıca bkz. Serahsi, *el-Mebsut*, c. 11: s. 3-4.
[277] Tamamı için bkz. nmr: 253.
[278] Şeyhzâde Damad, *Mecmau'l-enhur*, c.2: s. 543.

yetki ve sorumluluğunun veli veya hâkim tarafından bir kimseye verilmesini ifade etmektedir.[279]

Sicilde kayda geçirilen vasiyet ile alakalı belgelerin beş tanesi vasînin mûsâ bihle ilgili tasarrufları ve bu tasarruflarla ilgili kadıdan alınan izni ihtiva etmektedir.[280] İki belge sadece vasî tayini konusunu içermektedir.[281]

Osmanlı devrinde kadı, küçük çocuklara babalarının ölümünden sonra ve mecnûn olan kimselere vasi tayin edip onların himayesini ve mallarının zapt edilip korunmasını sağlamıştır. Kadı, vasî tayin ederken vaside güvenilir, istikâmet, vesayet ile vesayet ile ilgili görevleri yerine getirebilecek özelliklere haiz olma gibi birtakım nitelik ve vasıfları şart koşarak güvenilir, sağlam ve dürüst, mûsâ 'aleyhin haklarına riayet edebilen ve mallarını koruyabilen bir kişiyi şahitler huzurunda vesâyetin rüknü olan icab ve kabul ile vasî tayin etmiştir. Belgenin sonuç kısmında vasînin kimlik bilgileri kaydedilmektedir. Bu durum kayıtlarda şöyle geçmektedir;

"*…vefât iden Hammâl Hâcî 'Ali Ağa ibni Halîl bin 'Abdullâh'ın sulbiye kebîre kızı bî-şu'ûr Ayşe ve sagîre Halîme'nin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn lâzim ve mühimm olamakla emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsūfe ve umûr-ı vesâyeti her vechile rü'yete muktedire olduğu Fazlullâh Paşa Mahallesi ahâlîsinden Yûsuf Ağa ibni Hüseyin ve Hâcî Sevindik Mahallesi ahâlîsinden Dâvûd Ağa ibni Receb ihbârlarıyla zâhir ve nümâyân olan mezbûretânın vâlideleri zâtî muhbirân mezbûrân ta'rîfleriyle mu'arrefe işbu bâ'isetü'l-vesîka Hadîce Hatun ibneti Halîl bî-şu'ûre mezbûrenin sıhhu hâline ve sagîre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vâsï ta'yîn olunup ol dahi vesayet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğin…"*[282]

2.25 Vasiyet

Istılahı olarak vasiyet; kişinin ölümünden sonrasına izafetle mülk edindirmesidir.[283] Vasiyet eden kişiye mûsî ya da vâsi, vasiyetten yararlanacak kişiye

[279] Ahmet Öney, *İslâm Hukukunda ve 1875/61 Numaralı Trabzon Şer'iyye Sicili Uygulamasında Vesâyet Müessesi*, (Y.Y.L.T., Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2002), s. 3; Ali Bardakoğlu, "Vesâyet", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 2013), c. 43: s.66.
[280] Örnek olarak bkz. nmr: 100., 119, 127. ,151., 152.
[281] Örnek olarak bkz. nmr:258., 259.
[282] Tamamı için bkz. nmr: 259.
[283] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.585.; Ayrıca bkz. İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 10: s. 353.

veya hayır cihetine mûsâ leh, vasiyet konusu mal veya menfaate mûsâ bih denir.[284] Belgede vasiyetin rüknü olan icâb ve kabul ile tarafların kimlik bilgileri kayda geçirilmiştir.[285]

Mûsî, vasiyetnamesinde mirasçıların yerine getirmekle yükümlü olmadığı teçhiz, tekfin ve tedfin masrafları ve borçlarının karşılanmasını vasiyet etmiştir.

Sicilde yer alan vasiyetnamede vasiyet şartlarına uygun olarak vâsi terekesinden teçhiz, tekfin, tedfin masrafları ve borçları ödendikten sonra malının üçte biri ile ıskatı salat ve savm yapılmasını istemiştir.[286] Daha sonra geriye kalan kısmıyla da belgede belirtilen hayır işlerinde kullanması için vasiyetini yerine getirme konusunda damadını mûsâ leh olarak tayin etmiştir. Musâ lehte yapılan bu vasiyeti yerine getirmeyi kabul etmiştir. [287]

2.26 Ferâiz

Ferâiz, varislerin hisselerini bildiren ilim dalıdır.[288] Sicilin ilgili bölümünde miras ile alakalı birçok belge bulunmaktadır. Ancak bu belgeler tereke kaydı olarak tutulmamıştır.

Miras ile ilgili kayıtlarda yer alan mirasla intikal eden alacağın talep edilmesi,[289] mirasın satımı, tefviz ve diğer işlemler için vekalet verilmesi[290] gibi konular yer almaktadır.

2.27 Şühûdü'l-Hâl

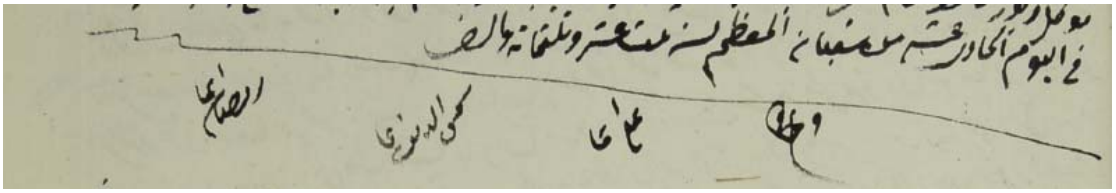
Mahkemelerde adil karar verildiğini ve davaların topluma açık olarak yapıldığını tespit etme maksadıyla bulunan bir tür gözlemci olan kimselere şühûdü'l-hâl denir. Kayıtların altında ismi bulunan şühûdü'l-hâllerin üç önemli işlevi vardır. Bunlardan birincisi, mahkemenin bütün halka açık olarak görüldüğünün göstergesidir. İkincisi, bir davanın hukuka aykırı olarak ikinci bir kez kadının önüne gelmesine engel olunmasıdır. Şöyle ki, başka bir kadının huzuruna getirilen dava veya zaman aşımı konusunda bir takım kuşku ve sorunların olduğu davalar olabilir. Eğer bu durumda sicilde yer alan

[284] Abdusselam Arı, "Vasiyet", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 2012), c. 42: s. 552.
[285] Halebî, *Mülteka'l-ebhur*, s.585.; Ayrıca bkz. İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 10: s. 353.
[286] Halebi, *Mülteka'l-Ebhur,* s.585-586; Ayrıca bkz. Serahsi, *el-Mebsut*, c. 27: s. 143-144.; İbni Abidin, *Reddü'l-muhtar*, c. 10: s. 355-356.
[287] Örnek olarak bkz. nmr: 74.
[288] Bilmen, "Ferâiz", *Fıkıh İlmi Terimleri Sözlüğü*, s. 73.
[289] Örnek olarak bkz. nmr:27., 133.
[290] Örnek olarak bkz. nmr:115.,139.

kayıtlarda ilgili dava bulunamazsa tarafların elindeki belgelerin sıhhatı için şühûdü'l-hâle başvurulur. Üçüncü işlevi de, doğrudan örfi uygulamalar veya beldede eskiden beri sürdürülen gelenek ve göreneklerin tespiti ile ilgili kadıların istişare ettiği kişilerdi.[291]

Belgenin sonuna bir çizgi çekilerek sicilimizde genelde soldan başlanarak şühûdü'l-hâlin isimleri yazılmıştır. İsimlerden sonra da genellikle "*gayruhum*" yazılmıştır.[292]

Sicilden konu ile ilgili bir örnek vermemiz faydalı olacaktır;

Şühûdü'l-hâl; Ramazān Ağa, Şemseddîn Ağa, 'Ali Ağa ve gayruhum.

2.28 Tayinât

İlişkin belgeler incelendiğinde Osmanlı döneminde cami görevlisi, dergâh görevlisi, mütevelli tayinleri gibi çeşitli atamaların mahkeme tarafından yapıldığı görülmektedir. O dönemde bir işe görevli tayin edildiğinde, atanacak kişide liyakat, ehliyet, güvenilirlik, dürüstlük, doğruluk, kabiliyet vb. özellikler aranmaktadır. O dönemde tayin edilen mütevellinin maaşı yıllık olarak belirlenip deftere kaydedilmiştir.[293] Naib, imam ve dergâh görevlisi olarak görevlendirilen tayin belgelerinde ise maaş bilgisine yer verilmemiştir.[294]

2.29 İhtidâ

İhtidâ terim olarak, inançsız iken veya başka bir dine mensupken İslâm dinini benimsemeyi ifade etmektedir.[295] İhtida kayıtları sicillerde ihtidâ i'lâmı olarak geçmektedir.

[291] Hülya Taş, Osmanlı Kadı Mahkemesindeki "Şühûdü'l-Hâl" Nasıl Değerlendirilebilir*?", Bilig: Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi,* sy. 44 (Kış/2008): s. 31-32; Sefa Çelik, *11 Nolu Eğin Şer'iyye Sicili Transkripsiyonu ve Hukuki Değerlendirmesi* (Y.Y.L.T.,Erzincan Üniversitesi, Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı İslam Hukuku Bilim Dalı, 2018), s. 11-12

[292] Bazı kayıtlarda "gayruhum" ifadesine yer verilmemiştir. Örnek olarak bkz. nmr:100.

[293] Örnek olarak bkz. nmr: 42.,43.,50.

[294] Örnek olarak bkz. nmr: 46., 144.

[295] Ali Köse, "İhtida", *DİA*, (Ankara: TDV Yayınları, 2000), c. 21: s.554

Tanzimat'tan sonra ihtidâ i'lâmlarında düzenlemeye ve değişikliğe gidilerek bu kayıtlar için bazı esaslar belirlenmiştir.[296] Bu esaslar doğrultusunda sicilde yer alan ihtidâ i'lâmlarında mühtedinin yaptığı işlemler sırasıyla şu şekildedir;

1. Mühtediler, Müslüman olduklarını veya böyle bir isteklerinin bulunduğunu *"Meclis-i İdâre-i Vilâyet'e"* bildiriyordu.
2. Vilâyet İdare Meclisi'nde mühtedinin *"Nizâmi"* sorgusu yapılarak mühtedinin kimliği, milleti ve adresi tespit edilip hür, akıl ve baliğ olup olmadığı araştırılıyordu.
3. Mühtedi mecliste kelime-i şehâdet getirerek İslam dinini kabul ettiğini söylüyordu.
4. Son olarak mühtedi kendi isteği doğrultusunda ismini İslâm'a uygun bir isimle değiştiriyordu.

Bütün bu işlemler bittikten sonra ihtidâ i'lâmı bütün teferruatı ve ayrıntısı ile sicillere kaydediliyor ve durum "*taraf-ı âsafânelerine*" bildiriliyordu.

Sicilde yer alan bütün ihtidâ i'lâmları aynı esaslar ve işlemler çerçevesinde kayda geçirilmiştir. Örnek olarak sicilde yer alan 99 numaralı ihtidâ i'lamı şu şekildedir; "*Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki;*

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Çoban Bey Mahallesi mütemekkinelerinden ve teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Ermeni milleti nisvâtından tahmînen on yedi yaşında Serbik binti Hactor nâm hür 'âkıle ve bâliga şeref-i İslâm ile müşerrefe olmak arzûsuyla bâ-istid'â Meclis-i İdâre-i Vilâyet'e mürâca'at idüb meclis-i mezkûrda mu'âmele-i nizâmiyesi bi'l-ikmâl ve meclis-i münîrde dahi kelimeteyn-i şehâdeteyni tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm'ı kabûl ve talebiyle ismi Hûriye tesmiye olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzûr-ı âsafânelerine i'lâm olundu, el-emrü li-men lehü'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min Zi'l-hicceti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf."

Sicilde yer alan ihtidâ i'lâmlarında mühtedi ile ilgili verilen bilgiler şu şekildedir;

[296] Osman Çetin, *Sicillere Göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları*, 2. Bsk,(Ankara: T.T.K.,1999), s.4-6.

Milleti	Yaşı	Aldığı İsim	Belge Tarihi	Belge Numarası
Ermeni	35	‘Abdü’l-kerîm	10 Şa‘ban 1313	4
Katolik	45	Ahmed	8 Ramazan 1313	24
Rum	40	Mahmûd Nesîm	2 Zi’l-ka’de 1313	62
Ermeni	17	Hûriye	13 Zi’l-hicce 1313	99
Rum	18	Safiye	2 Safer 1314	131
Yahudi	34	Ali Kâmil	3 Safer 1314	132
Rum	16	İfakat	9 Safer 1314	137
Yahudi	20	Hüsnü	9 Safer 1314	138
Rum	17	Fatma Makbule	10 Rebî‘ü’l-evvel 1314	178
Rum	16	Fatma Fevziye	5 Rebî‘ü’l-evvel 1314	197
Rum	22	Naciye	6 Rebî‘ü’l-âhir 1314	215
Rum	40	İbrahim	6 Rebî‘ü’l-âhir 1314	216
Ermeni	40	İbrahim	16 Rebî‘ü’l-âhir 1314	217

2.30 Ferman

Ferman, padişah emri demek olup Dîvân-ı Hümâyûn veya Paşakapısı’ndaki dîvânlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve üzerinde tuğra bulunan vesikalardır. Osmanlı diplomasisinde önemli bir yere sahip olan fermanların kendine has bazı özellikleri vardır ki, bunlara fermanın rükün ve şartları denmektedir. Bir vesikanın ferman olup olmadığının göstergesi olan rükünler şunlardır;

a. Tuğra,
b. Padişaha yakışan ifade,
c. Gönderilen kimsenin rütbesine riâyet,
d. Ferman kelimesi veya aynı anlama gelen bir terkibin mutlaka kullanılması,
e. Gönderilenin isminin yazılmasından önce senâda[297], isminden sonra ise mevkiine uygun bir duâda bulunulması,[298]
f. Fermanın gönderilmesine sebep olan olayın yazılması,
g. Fermanı gönderenin isteğini belirtmesi,

[297] İlgili vesikada yer alan senâ ifâdesi şu şekildedir: “akdâ’l-kudâti’l-müslimîn evlâ vülâti’l-muvahhidîn ma‘deni’l-fazli ve’l-yakîn râfi‘ i‘lâmu’ş-şerî‘ati ve’d-dîn vârisü’l-‘ulûmi’l-enbiyâ-i ve’l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi ‘inâyeti’l-mülki’l-mu‘în”.
[298] İlgili vesikada yer alan duâ ifâdesi şu şekildedir: “zîde fezâ’ilehu”.

h. İsteğin yerine getirilmesinin emredilmesi,

i. Gerekenin yapılması için duâ ile son vermek[299]

İlgili vesikalarda ferman yerine "*tevkî'-i refî'-i hümâyunum*" terkibi kullanılmıştır. Fermanlardan ilkinin içeriği, Fransa Devleti vatandaşlarının ve tüccarlarının haklarının korunması için konsolos vekili atanmasıdır. İkincisinin muhtevası İran Devleti'nin Bursa şehbender değişimi ile ilgilidir. Ayrıca ferman için olması gereken şartlardan biri vesika da padişahın tuğrasının bulunmasıdır. Merkezden gönderilen belgeler kadılar tarafından sicile geçirildiğinden dolayı padişahın tuğrası sicilde bulunmamaktadır. Kaydın sonuna ise "*Mahrûse-i Kostantiniye*" yazılmıştır.

2.31 Berat

Berat, Osmanlı devlet teşkilatında padişah tarafından bazı vazife, hizmet ve memuriyete tayin edilenlere vazifelerini yapma yetkisi verilerek, padişahın tuğrası ile verilen izin, mezuniyet, tasarruf veya mülkiyet hakkı te'min eden ya da atama emirleridir. Beratlarda padişaha ait belgeler olduğundan dolayı fermanlarla benzer şart ve rükûnlara sahiptir.[300] Sicilde yer alan beratlar; İran şehbendârı ve yanındakilerinin yaptığı seyahatlerinde can ve mal güvenliğinin sağlanmasını, cami ve dergâh görevlilerinin tayinini içermektedir.[301]

[299] Yaşar Uğurlu, *16. Yüzyıl Sonunda Merkez Taşra İlişkilerinde Çirmen Örneği (15 Nolu Çirmen Şer'iye Sicilinde Padişaha Ait Vesikaların Transkripsiyon ve Değerlendirmesi)*, (Y.Y.L.T., Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı,2008), s. 123-124.
[300] Uğurlu, *16. Yüzyıl Sonunda Merkez Taşra İlişkilerinde Çirmen Örneği (15 Nolu Çirmen Şer'iye Sicilinde Padişaha Ait Vesikaların Transkripsiyon ve Değerlendirmesi)*, s. 139.
[301] Örnek olarak bkz. nmr:46.,144.

3. BÖLÜM

C-147 NUMARALI SİCİLİN 1-50 VARAKLARINDAKİ KAYITLARIN COĞRAFİ İSİMLER İNDEKSİ

Bu bölümde araştırmacılara kolaylık sağlaması amacıyla, sicilin ilgili bölümünde yer alan köy mahalle ve Bursa dışındaki coğrafi yerlerin isimlerinin indeksi gösterilmiştir.

3.1 BURSA COĞRAFİ İSİMLER İNDEKSİ

Bu başlık altında kaza, köy, mahalle, nahiye, diğer yer isimlerinin indeksi harf sırasıyla gösterilecektir.

3.1.1 Köy Adları

KÖY ADI	BELGE NUMARASI
‘İsâ Bey	7
Ada	223
Atlaslı	84
Balıklı Sagîr	157
Bilâd-ı Yûnus	100, 180, 258
Burak Fakih	175
Cami‘li Kızık	230
Canbazlar	124
Cihângîr	256, 261
Çeltik	225
Değirmenli Kızık	1, 232
Dere Kızık	216
Egür	149
Evciler	252
Fidye Kızık	1, 77
Fledar	203, 263
Fodra	194
Gölcük	80
Gülbasan	201
Kâdiriye	36
Kestel	114
Kilisan	171
Maksem	202
Misi	104
Orancık	97
Panayır	88, 199
Sa‘id Abâd	228
Samanlı	155

Susığırlık	51, 72, 166, 170
Timurcu	128, 146
Timurtaş	83, 210
Vakf-ı Susığırlık	25, 27, 37
Zeynîler	233

3.1.2 Mahalle Adları

MAHALLE ADI	BELGE NUMARASI
‘Abdal Mehmed	61, 241
‘Ala’eddîn Mahallesi	253
‘Ali Paşa	148, 109
‘Azeb Bey	54
‘Îsâ Bey	203, 235
‘Îsâ Bey Fenârî	63
Ahmed Dâ‘î	16, 94, 119
Ahmed Paşa Fenârî	240
Alaca Hırka	226, 270
Alaca Mescid	183, 184, 187, 237, 265
Anarlı	222, 250
Araba Yatağı	107
Baba Zâkir	108
Babadağ	104
Babağ	71
Bâb-ı Zemîn	11, 165
Babu’s-sicn	127
Bâlık Bazarı	15
Bâyezid Paşa	173
Bedreddîn	156, 163, 248
Bilecik	79
Bulgârlar	33, 176, 254
Çardak	32, 115
Çelebi Sultân	9, 93
Çelebi Sultân Mehmed Han	268
Çoban Bey	99, 217
Dâye Hatun	135, 264
Değirmenci	43
Duhter-i Şeref	85
Ebî Şahme	93, 207
Elmalık	89
Eşrefîler	111
Fazlullâh Paşa	143, 257
Germenci	57

Hace Tabîb	28
Hacı Baba	19, 21, 208
Hacılar	3, 5, 70, 76, 101, 200, 242, 243
Hamîdiye	153
Hamza Bey	152
Hazret-i Emîr	81, 246, 247
Hoca Hasan	191, 192, 214
Hoca Mehmed Karamanî	140
Hoca Taşkın	229
Hoşkadem Makramevî	110
Hüdâvendigâr	73, 74, 75, 164, 179
Istabl-ı Bâyezid Paşa	251
İbrâhîm Paşa	69
İncirlice	162, 190, 212
Îsâ Molla Fenârî	160
Kara Ağaç	11
Kara Kâdî	44
Kara Şeyh	168
Kavaklı	112, 134, 147,
Kayabaşı	137
Kayganzâde	260
Kız Ya‘kûb	42, 86
Kızlar	267
Kiremidçi	193, 96
Köhne	186
Kuru Çeşme	132, 138
Lâlâ Şahin Paşa	204
Maksem	41, 133
Manastır	3, 172
Mantıcı	145
Meydancık	189, 198
Molla Arap	112, 206
Molla Gürânî	35
Murâd-ı Sâni	136, 154, 169, 255
Mücellidi	102, 227
Mürekkebci	211
Nakkaş ‘Ali Paşa	262
Namazgah	188, 195
Narlı	245
Orhan Gâzî	212
Pazar-ı Esb	95, 219, 220
Pazar-ı Mâh	215

Reyhân Paşa	38, 39, 40, 47, 90, 125, 129
Ruscuk	78
Sa‘di Fakîh	82
Sa‘d-ı Kabza	53
Selcan Hatun	14
Selçuk Hâtun	66
Selimiyye	10, 20, 64, 221, 249, 266
Ser Pınar	116
Simidci	50
Sultân Orhan Gâzî	60, 231
Süzen Kefen	244
Şehâbeddîn Paşa	45, 68, 131
Şehre Küstü	106, 118
Şeker Hoca	126, 238
Şeyh Konevî	48, 167
Şeyh Paşa	8, 209
Şeyh Sünbül	123
Şeyh Sünbüllü	67
Şükrü Hâce	117
Tatarlar	34
Tefsîrhân	59
Timur Kayu	130
Timurtaş Paşa	5, 13, 18
Veled-i Bevvâb	177
Veled-i Habîb	12, 29, 31, 139, 196, 234
Veled-i Harîr	2, 269
Veled-i Helvâyî	224
Veled-i Kazzaz	55
Veled-i Mîzân	150
Veled-i Na‘lband	56, 259
Veled-i Saray	26, 92
Yahşi Bey	218
Yıldırım	141
Zagferânlık	91, 239

3.1.3 Nahiye, Kasaba, Kaza Adları

Sicilde birlikte yer alan coğrafi yerlerin indeksi belgede olduğu şekilde tabloda gösterilmiştir.

NAHİYE	KASABA	KAZA	KARYE	MAHALLE	BELGE NUMARASI
		Gemlik	Umûr Bey	Bazar	182, 242

	Bazar Köy			Cami‘-i Kebîr	237
Cebel-i Atîk			Bağlı	Sufûf-ı Bîkar	256, 261
		Bâzarköy	Gürle Müslim		4
		Mudanya	Sebgi?		6
Cebel-i Atîk			Erenler	Karaoran	36
	Kirmasti			Lala Şahîn Paşa	204
		Mihalic		Hüdavendigâr	13
		Mihalic	Keremgir		197
		Gemlik	Dişkiya?		62

3.2 KAYITLARDAKİ DİĞER COĞRAFİ İSİMLER İNDEKSİ

Bu başlık altında sicilin ilgili bölümünde kayda geçirilmiş, Bursa vilayetinin sınırları dışında bulunan emaret, vilayet, nahiye kasaba, kaza, köy, mahalle indeksi belgelerde yazılı olduğu şekilde tabloda gösterilmiştir.

EMÂRET	VİLÂYET	SANCAK	NAHİYE	KASABA	KAZA	KARYE	MAHALLE	BELGE NMR
	Hüdâvendigâr		Cebel-i Atîk					2
	Hüdâvendigâr	Ertuğrul	Lefke					22
	Hüdâvendigâr	Kütahya	Eğrigöz, Emet, Tavşanlı			Küçük ilest, Kışla, Tag Timurlu		52
	Hüdâvendigâr	Ertuğrul		Nefs-i Sükûr				103
	Hüdâvendigâr	Ertuğrul		İnegöl			Sinân Bey	121
	Edirne		Ota			Karaağaç		12
	Cezair Bahr-i Sefîd		Rodos					15
	Trabzon				Of	Harvel		60
Bulgaristan					Varna	Göklüce		87

Bulgaristan					Selimiye	Dursunlu		127
					Selimiye		Hacî Hasan	127
	Aydın	Manisa				Horoz		216
	Selanik		Vardar					243
	Konya	Niğde						248
	Erzurum	Çıldır			Posco			41
	Erzurum				Bayburd			41, 69, 133
	Aydın	Saruhan						47
	Manastır				Nasaliç	Şişan		62
					Gemlik	Dişkiya		62
	Yanya		Zagor			Mavradon		72
	Manastır				Külikesere	Çereşina		83
	Sivas						Kayseri Kapusu	113
	Bosna	Hersek			Foça	Mecûdine		116
	Erzurum	Çıldır			Bosho			133
	Sivas	Tokat		Zile				151
	Aydın							165
	Aydın	Manisa						200
	Ankara				Beyân Abad	Şeyhler	Bağır	209
		Harput	Cöngüş			Sertab		7
		İzmir						74
		Prizen					Kurıla	148

		Niğde				Irvan		178
		Kara Hisar-ı Sâhib						236
		Kara Hisar-ı Sâhib					Marulcu	193
			İstinye				Başmakçı Şücâ‘üddîn	17
				Tophâne			Fîrûz Ağa	35
					Foça	Bofobca		116
					Nevesin	Lokova		116
					Ruscuk	Koşarna		78
				Mihaliç				45
				Kirmasti				79
				Nefs-i Sükûr			Orta Cami’	103
					Enes	Foçalı		130
					Ahyolu Burgazı	Gökanlı		153
					Şehriköy	Rakoviçe		163

SONUÇ

Osmanlı Devleti; hukuki, askeri, idari, iktisadi ve sosyal alanlardan incelendiğinde bir medeniyetin temel unsurlarını taşıyan bir sisteme sahip olduğu görülmektedir. Özellikle adaletin tevziinde İslam ahkamını esas alarak uygulaması ve bunu sicillerde kayıt altına almış olması Osmanlı Devleti'ni Fıkıh ilmi tarihinde mühim bir yere koymaktadır.

C- 147 numaralı Bursa Şeriyye Sicili'nde; ibadet konularından Cuma ve bayram namazı izni, ramazan ayı hilalinin görülmesi, aile hukuku konuları (kefâet, mehir, talak, hidâne, nafaka vb.), bey', icâre, kefâlet, rehin, âriyet, hibe, şirket, vekâlet, sulh, ibra, vesayet, karz, deyn, vesayet, feraiz gibi farklı konular ile ilgili belgelerle fermanlar, beratlar, ihtida ilamları ve tayin vesikaları bulunmaktadır. Sicilde ceza hukuku konusu ile alakalı herhangi bir belge bulunmamaktadır.

Davaların hepsi belirli usullerle görülmekte, ihtiyaç duyulduğunda şahitler dinlenmekte, davalıya yemin ettirilmektedir. Görülen davalar kadı veya naibi tarafından da büyük bir titizlikle kayıt altına alınmaktadır.

Sicilde en çok yer alan konu vekalet konusudur. İlgili dönemde bireyler; bey', ferağ, hul', protesto, sekstro gibi her türlü hukuki işlemlerini yaptırmak için aralarında vekalet akdi yapmışlardır. Yapılan bu akitler de kadı huzurunda kayda geçirilmiştir. Ayrıca o dönemde vekil-i müseccel ve vekil-i musahhar uygulaması da yaygın olarak kullanıldığı kayıtlardan anlaşılmaktadır. Vekalet akdinde liyakata önem gösterilip zimmi birisine Müslüman bir kişinin vekil olması veya Müslüman birisine zimminin vekil olması ilgili dönemde toplumda güvenin olduğunu ve liyakatin esas alındığını göstermektedir.

Sicilde *Mecelle'*de yer alan konular arasından sadece vekil-i musahhar konusunda *Mecelle* maddelerine ve arazinin taksim edilmesiyle alakalı da *Arâzi Kanunnâmesi'*nin ilgili kanuna atıf yapılmıştır. Vakfiyenin iptali konusunda da Hanefi mezhep imamlarının görüşleri yazılıp bu görüşler arasından devrin ulemalarının da tercih ettiği belirtilen Ebu Yusuf, İmam Muhammed'in görüşlerine göre hüküm verilmiştir.

Bakıma muhtaç olan çocukların koruma altına alınması düşüncesiyle sicilin ilgili bölümünde hikâye ve romanlara da konu olan icâr-ı sağîr uygulaması ile alakalı kayıtlar da bulunmaktadır.

Sicilin ilgili bölümünde poligami ile alakalı bir belgenin yer alması ilgili dönemde çok eşliliğin toplumda nadir olarak uygulandığını göstermektedir.

Tazimattan sonra tutulmasına daha çok önem gösterilen ve yeni düzenlemeler getirilen ihtida ilamları konusunda sicilde önemli sayıda örnekler yer almaktadır.

Uluslararası hukuk alanında mühim bir yere sahip olan fermanlar ve beratlar sicilde kayıt altına alınarak muhafaza edilmiştir. Bu tür belgeler ilgili dönemdeki diğer Şer'iyye sicillerinde bulunan kayıtlarla birlikte incelenmesi ile o zamanda yaşanan uluslararası ilişkilerin aydınlatılmasına da katkı sunacaktır.

Şer'iyye sicilleri dönemin sanat ve mimari anlayışını da ortaya çıkarmaktadır. Sicilde devrin önemli hattatlarından Hattat Arif Efendi tarafından yazılmış hilye-i saadetin Ulu Cami'nin şadırvanına talik etmesi için vakf ettiği ile ilgili bir belge yer almaktadır.

Osmanlı Şeriyye Sicilleri, Osmanlı mahkemelerinin işleyiş tarzını, hangi olayların o dönemde daha çok gündemde olduğunu, mahkemelerin nasıl karar verdiğini, hangi yöntemleri kullandığını, kadı ve toplum arasındaki ilişkiyi ve devletin gayrimüslim halka karşı olan tutumunu da göstermektedir. İncelediğimiz sicilde kadılar, Hanefi mezhebinin esaslarını temel alarak hazırlanmış *Mecelle* maddelerine ve bu kanun kitabında yer almayan konularda ise *Mülteka'*da belirtilen hükümlere uygun bir şekilde karar vermişlerdir.

Fıkıh ilminin tarihteki uygulamasını ve Osmanlı Devleti'ndeki sosyal yapıyı ortaya koyması açısından birinci el kaynak olan sicillerden latin harflerine çevirdiğimiz çalışma konumuz olan defterin diğer disiplinler açısından da incelenmesinin bilim dünyasına katkı sağlayacağı kanaatindeyiz.

BİBLİYOGRAFYA

Acar, H. İbrahim. "Talak". *DİA*. 39: 496-500. Ankara: TDV Yayınları, 2010.

Aktan, Hamza. "Kefaet". *DİA*. 25: 166-168. Ankara: TDV Yayınları, 2002.

Arı, Abdusselam. "Vasiyet". *DİA*. 42: 552-555. Ankara: TDV Yayınları, 2012.

Akgündüz, Ahmet. "Dürerü'l-Hükkâm". *DİA*. 10: 28-29, Ankara: TDV Yayınları, 1994.

Aksın, Ahmet. "218 numaralı Harput Şer'îyye Sicilinin Tanıtımı ve Fihristi". *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 9/2. (1999): 341-371.

Apaydın, H. Yunus. "İbrâ". *DİA*. 21: 263-266. Ankara: TDV Yayınları, Ankara: TDV Yayınları, 2000.

_____. "Karz". *DİA*. 24: 520-525. Ankara: TDV Yayınları, 2001.

Atar, Fahreddin. "Muhâlea". *DİA*.39: 399-402. Ankara: TDV Yayınları,2005.

Aydın, Mehmet Akif. *Türk Hukuk Tarihi.* 12. bsk.İstanbul: Beta Yayınevi, 2014

_____. "Borç". *DİA*. 6: 285-291.1992. Ankara: TDV Yayınları, 1992.

Bakırcan, Sariye Abay. *İslam-Osmanlı Hukukunda Nafaka: İstanbul Bab Mahkemesi Örneği (1249-1253/1833-1837).* Y.Y.L.T.. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimler Anabilim Dalı İslam Hukuku Bilim Dalı. 2013.

Bardakoğlu, Ali. "Vesâyet". *DİA*. 2013. c. 43. s.66-70.

Berki, Ali Himmet. *Açıklamalı Mecelle.* İstanbul: Hikmet Yayınları. 1990.

Bilmen, Ömer Nasuhi. *Fıkıh İlmi & İslam Hukuku Terimleri Sözlüğü*. hzr. Prof. Dr. Abdullah Kahraman. 2. bs. İstanbul: Nizamiye Akademi. 2017.

BŞS. C-147 NO. V/KAYIT

Cessas, Ebu Bekir Razi. *Şerhu Muhtasari't-Tahavî*. thk. İsmetullah İnayetullah Muhammed. Beyrut: Daru'l-Beşair. h.1341/ m.2010.

Cin, Halil. *İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme*. Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları.1998.

Çelik, Sefa. *11 Nolu Eğin Şer'iyye Sicili Transkripsiyonu ve Hukuki Değerlendirmesi.* Y.Y.L.T. Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı İslam Hukuku Bilim Dalı, 2018.

Çetin, Osman. "Bursa Şer'i Mahkeme Sicillerinden Notlar". *U.Ü.İ.F.D.* 2/2 (1987): 59-71.

_____. *Sicillere Göre Bursa'da İhtida Hareketleri ve Sosyal Sonuçları*. 2. bsk. Ankara: T.T.K., 1999.

Derman, M.Uğur. " Ârif Efendi, Filibeli". *DİA*. 3: 364. Ankara: TDV Yayınları, 1991.

Duman, Ali. "Kadı Defterleri. Mahiyetleri. Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi". *EKEV Akademi Dergisi* 33 (Güz 2007): 139-156.

Erbay, Celal. "Nafaka". *DİA*. 32: 282-285. Ankara: TDV Yayınları, 2006.

Fatma Fahrünnisa Hanım. *1896 Baharında Bursa.* 2. bsk. Bursa Büyükşehir Belediyesi, 2010.

Gayretli, Mehmet. *Tanzimat'tan Cumhuriyete Kanunlaştırma Çabaları*. İstanbul: Nizamiye Akademi, 2015.

Habib, Habibullah. *h.1008-1009/m.1599-1600 tarihli B-18 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicilinin Tasnifi ve Fıkıh İlmi Açısından Tahlili.* Y.Y.L.T. . Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel İslami İlimler Anabilim Dalı İslam Hukuku Bilim Dalı. 2019.

Hacak. Hasan ve Çalış. Halit. "Rehin". *DİA*. 34: 538-542. Ankara: TDV Yayınları, 2007.

Halebî, İbrahim b. Muhammed b. İbrahim. *Mültekâ'l-ebhûr*. nşr. Abdullah Beyler. İstanbul: Şifa Yayınevi, h.1517/m.2016.

Hanilçe, Murat. *"1812-1813 Tarihli (16 Numaralı) Tokat Şer'iyye Sicili"*. Ankara: T.T.K., 2013.

Heyet. *Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye*.

Hızlı, Mefail. " Bursa Mahkeme Sicilleri Rehberi". *U.Ü.İ.F.D.* 1/12 (1987): 368-425.

Hocaeminefendizâde, Ali Haydar Efendi. *Dürerü'l-Hükkâm Şerhu Mecelleti'l-Ahkâm*. 1-4. İstanbul: D.İ.B., 2016.

İbni Abidin, Ahmed b. Abdülgani b. Ömer. *Reddü'l-muhtar ala'd-Dürri'l-muhtar.*12 c. Beyrut: Daru'l-Marife. h.1439/m. 2018.

_____. "Tahrîru'n-nükûl fî nafakati'l-fürû'l-ve'l-usûl". terc. Kemal Yıldız. İlyas Yıldırım. Mehmet Gayretli, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi* 13 (2009): 441-470.

İSAM. *Şer'iyye Sicilleri Arşivi*.

Gözübenli, Beşir. "Âriyet". *DİA*. 3: 379. Ankara: TDV Yayınları, 1991.

Kallek, Cengiz. "Müzâyede". *DİA*. 32: 236-238. Ankara: TDV Yayınları, 2006.

Kaplanoğlu, Raif. *Bursa Yer Adları Ansiklopedisi,* Bursa Ticaret Borsası Kültür Yayınları, İstanbul, 1996.

Kasanî, İmam Alaaddin Ebî Bekir b. Mesud. *Bedai'u's-sanâ'î fi Tertîbi'ş-şerâi'*. thk. eş-Şeyh Ali Muhammed Muavvaz ve eş-Şeyh Adil Ahmed Abdulmevcud. 3. bsk. 10 c. Beyrut: Daru'l-kütübi'l-ilmiyye, 2010.

Köse, Ali. "İhtida". *DİA*. 2000. 21:554-558. Ankara: TDV Yayınları, 2000.

Köse, Saffet. "Lukata". *DİA*. 27: 223-225. Ankara: TDV Yayınları, 2003.

Kur'ân-ı Kerim Meali. 22. bsk. Ankara: D.İ.B., 2012.

Kurt, Abdurrahman. *Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi (1839-1876) -Sosyo Ekonomik Yapı. Gelenek ve Görenekler*- 2. bsk.Ankara: Sentez Yayınları.2013

Merginânî, Ali b. Ebî Bekir b. Abdulcelil el-Fergânî. *el-Hidâye fî şerhi'l-bidâyeti'l-mübtedi.* thk. Tallal Yusuf. 4 c. Beyrut: Daru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî. ts.

Meydânî, Abdülgani b. Talib b. Hammade b. İbrahim el-Guneymi ed-Dimeşkı. *el-Lübab fi Şerhi'l-Kitab*. thk. Muhammed Muhyiddin bin Abdülhamid. 4 c. Beyrut: Mektebetü'l-İlmiyye, ts.

Mevsîlî, Abdullah b. Mahmud b. Mevdud el-Hanefî. *el-İhtiyâr li-ta'lîl-i Muhtâr*. thk. eş-Şeyh Mahmud Ebû Dakîka. 5 c. Kahire: Matbaatü'l-Halebî, h.1356/m.1937

Molla Hüsrev. *Dürerü'l-hükkâm fi Şerhi Gureri'l-ahkâm*. 2 c. Dâru İhyayi'l-Kütübi'l-Arabiyye, ts.

Öney, Ahmet. *İslâm Hukukunda ve 1875/61 Numaralı Trabzon Şer'iyye Sicili Uygulamasında Vesâyet Müessesi.* Y.Y.L.T. . Karadeniz Teknik Üniversitesi Temel İslam Bilimleri Anabilim Dalı İslam Hukuku Bilim Dalı, 2002

Özön, Mustafa Nihat. *Türkçe Yabancı Kelimeler Sözlüğü*. İstanbul: Inkılap ve Ata Kitapevi Tan Gazatesi Matbaası, 1962.

Pay, Salih. "Bursa Kadı Defterleri ve Önemi". *U.Ü.İ.F.D.* 2/10 (2001): 87-95

Semerkandî, İmam Alaaddin Muhammed b. Ahmed. *Tuhfetü'l-Fukaha*. thk.: Muhammed Muntasır Billah el-Katani. 4 c. Kahire: Dârü'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1438/2017.

Serahsi, Muhammed bin Ahmed bin Ebi Sehl Şemsü'l-eimme . *el-Mebsut*. 30 c. Beyrut: Daru'l-Marife.1414/1993.

Sezen, Tahir. *Osmanlı Yer Adları*. 2. bsk.Ankara: T.C. Başbakanlık Arşivleri Genel Müdürlüğü, 2017.

Şafak, Ali. "Ehl-i vukuf". *DİA.*10:531-533. Ankara: TDV Yayınları, 1994.

Şeyhzâde Damad, Abdurrahman b. Muhammed b. Süleyman. *Mecmau'l-Enhur fi Şerhi Mülteka'l-Ebhur*, thk. Muhammed Hasan Talu, İstanbul: Tereke Yayınevi 1436/2015.

Taş, Hülya. Osmanlı Kadı Mahkemesindeki "Şühûdü'l-Hâl" Nasıl Değerlendirilebilir?". *Bilig: Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi* 44 (Kış/2008): s. 25-44.

Tuş, Muhittin. "Konya Şer'iye Sicil Belgelerine Göre Temsil Müessesesi: Vekâlet". *Tarih İncelemeleri Dergisi* 14 (1999):135-155

Uğurlu. Yaşar. *16. Yüzyıl Sonunda Merkez Taşra İlişkilerinde Çirmen Örneği (15 Nolu Çirmen Şer'iye Sicilinde Padişaha Ait Vesikaların Transkripsiyon ve Değerlendirmesi).* Y.Y.L.T. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı.2008.

Yıldız, Kemal. *İslam Yargılama Hukukunda Şahitlik*. İstanbul: Hacegan Akademi Kitaplığı. 2005.

EKLER

1. C-.147 NUMARALI BURSA ŞER‘İYYE SİCİLİNİN TRANSKRİPSİYONU

Bâb / sene 1313-1315 / müseccel 720, ‘aded-i evrâk 97, sahîfe 194

Üç ‘aded nukūd-ı vakfiyeleri muharrer

İşbu zahr-i sahîfeden i‘tibâren yüz iki sahifeden ibâret idüğü işbu mahalle şerh virüldi

Hüve

[Sahîfe 1]

[Ta‘yîn]

Fazïlet-me’âb Şerî‘at-nisâb Kastamonu Merkez Nâ’ibi İstanbul Pâyelülerinden Fazïletlü Hayreddîn Efendi Hazretleri,

Ba‘de’t-tahiyyeti’l-vâfiye inhâ olunur ki Hüdâvendigâr Vilâyeti merkezinin umûr-ı ahkâm-ı şer‘iyyesi meclis-i intihāb-ı hükkâm-ı şer‘den vâkı‘ olan ifâde üzerine kırâ’at-ı sâmi-i Hazret-i Fetvâpenâhînin tensîblerine Nezāret-i ‘âmmemize binâ’en Bin üç yüz on üç senesi Şa‘bâni’l-mu‘azzamın gurresinden i‘tibâren ‘uhde-i fâdılânenize tezkîre isâle ve tefvîz olunmuşdur. Gerekdir ki merkez-i mezkûr gurre-i mezbûreden bi’n-niyâbe zabt idüb beyne’l-ahâlî icrâ-i ahkâm-ı şer‘-i ‘âlîye sa‘y ü gayret ve vuku‘iyyâtına olan muhālefât-ı mevnâ-yı ‘askeriyyenin mûcib-i tahrîr olanlarını tahrîr ve terkïm ve beyne’l-verese bi’l-farîzati’ş-şer‘iye tevzî‘ ve taksîm husūsuna ihtimâm ve dikkat eyleyesiz, ve’s-selâm.

el-Fakîr Kevâkîzâde Seyyid Mehmed ‘Atā’ullah el-Kādi -i Mu‘asker-i Anadolu

[Ta‘yîn]

‘İzzet-me’âb Şerî‘at-nisâb Hâlen Kassâm Kalemi Bâşkâtibi Mekremetlü Süleymân Necîb Efendi-i Kâm-yâb,

Gıbbü’t-tahiyyeti’l-vâfiye inhâ olunur ki kalem-i mezkûr kâtib-i sânîliği bir müddetden beru münhal olub kâtib-i sânî ta‘yîni ehemm ve elzem olmakla kalem-i mezkûr mütehayyizânından işbu bâ‘isü’l-mürâsele Mekremetlü Hasan Hilmî Efendi erbâb-ı istihkākdan olduğu gibi fenn-i kitâbetde dahi mahâret ve iktidârı müsellem ve

âşikâr ve istikāmet ile ma‘rûf mücerrebü’l-etvâr olduğu nümâyân olmakla Efendi-i mûmâileyh bi’l-intihāb kalem-i mezkûrda kâtib-i sânî nasb ve ta‘yîn olunmuşdur. Gerekdir ki kalem-i mezkûra Kâtib-i Sânî hizmetinde istihdâm olunub hizmet-i mezkûreye ke-mâ kân müstekïmâne hareket ve umûr-ı şer‘iyyeye kemâl-i dikkatle isticlâb de‘avât-ı hayriyeye sa‘y ü gayret eyleyesiz, ve’s-selâm.

Hurrire fi’l-yevmi’r-râbi‘ ‘aşer min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Nâ’ib-i Vilâyet-i Şer‘-i Hüdâvendigâr Mehmed Hayreddîn ibni Halîl Filibevî

[Ta‘yîn]

‘İzzet-me’âb Şerî‘at-nisâb Hâlen Kassâm Kalemi Bâşkâtibi Mekremetlü Süleymân Necîb Efendi-i Kâm-yâb,

Gıbbü’t-tahiyyeti’l-vâfiye inhâ olunur ki kalem-i mezkûr Kâtib-i sânîsi Hasan Hilmî Efendi’nin vukū‘-ı vefâtıyla kalem-i mezkûra kâtib-i sânî ta‘yîni ehemm ve elzem olmakla kalem-i mezkûr ketebesinden işbu bâ‘isü’l-mürâsele Mekremetlü Mehmed Şükrü Efendi erbâb-ı istihkākdan olduğu gibi fenn-i kitâbetde dahi mahâret ve iktidârı müsellem ve âşikâr ve istikāmet ile ma‘rûf mücerrebü’l-etvâr olduğu nümâyân olmakla Efendi-i mûmâileyh bi’l-intihāb kalem-i mezkûr kâtib-i sânî nasb ve ta‘yîn olunmuşdur. Gerekdir ki kalem-i mezkûre kâtib-i sânî hizmetinde istihdâm olunub hizmet-i mezkûreye ke-mâ kân müstekïmâne hareket ve umûr-ı şer‘iyyeye kemâl-i dikkatle isticlâb dea‘vâtı hayriyeye sa‘y ü gayret eyleyesiz, ve’s-selâm.

Fi’l-yevmi’l-hâdi ‘aşer min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf

Nâ’ib-i Vilâyet-i Şer‘-i Hüdâvendigâr Mehmed Hayreddîn ibn Halîl Filibevî

[Şukka]

Bâb-ı Fetvâ Dâ’ire-i Meşîhat-ı İslâmiye Mektûbî Kalemi ‘aded 464

Hüdâvendigâr Vilâyeti Merkez-i Şer‘iyesine

Fazïletlü Efendim Hazretleri

Gurre-i Şa‘bân sene 1315 târîhinde hitâm bulacak olan müddetlerinin üç mâh zam ile gurre-i Zi’l-ka’desi târîhine kadar temdîdi ve târîh-i mezkûrdan i‘tibâren

yerlerine Manastır Merkez-i Nâ'ib-i sâbıkı Fazïletlü İbrâhîm Zühdü Efendi'nin icrâ-i me'mûriyeti Meclis-i İntihāb-ı Hükkâmdan bâ-tezkire ifâde olunarak ol vechile îcâbı îfâ idilmiş olduğu beyânıyla şukka-i senâverî tahrîr kılındı.

Fî 20 Rebî'ü'l-âhir sene 1315 ve fî 6 Eylül 1313

Şeyhü'l-İslâm Mehmed Cemâleddîn

[Sahîfe 2]

[İ'lâm]

Ma'rûz-ı dâ'îleridir ki

İşbu Bin üç yüz on beş sene-i bâhirü'l-meymenenin hilâl-i Şa'bâni'l-mu'azzamı cum'a gecesi incilâ-bahş-ı 'uyûn-ı şuhûd olduğu ber-nehc-i şer'-i sâbit olub mâh-ı mübârek-i mezkûrun selhi 'add olunan cum'aertesi gecesi bir nefrûz-ı ufk-ı feyz olan mehmân-ı tahrîrü'l-vucûh hilâl-ı Ramazān 'arz-ı dîdâr-ı envâru'l-leme'ân kılındığı cihetle ber-mûceb-i şer'-i bâhirü'l-iclâl-i 'aliyye salavât-ı'l-melekü'l-min'âl Şa'bâni'l-mu'azzam eyyâmı selâsîn hesâbı üzre sebt günü reşîde-i encâm ve kırdâsı ahad günü Ramazānın gurre-i garrâsı olub meyd-i e'yâm olmakla gece sünnet terâvîhe kıyâm ve sabahında icrâ-i farîze-i sıyâm olunmak şer'an iktizā eylediği huzūr lâmi'-i'n-nûr hazret-i vilâyet-penâhilerine i'lâm olundu. el-Emrü li-men lehü'l-emr, fî selhi Şa'bâni'l-mezkûri li-seneti meymeniti'l-mezbûre.

[Ta'yîn]

'İzzet-me'âb Şerî'at-nisâb Cebel-i Atîk Nâhiyesi Mehmed Bahrî Efendi-i Kâmyâb,

Gıbbu't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki umûr-ı ahkâm-ı şer'iyyesi 'uhdenize muhavvel Hüdâvendigâr Vilâyeti dâhilinde Cebel-i Atîk Nâhiyesi niyâbetinin idâreye muktedir olduğunuz evrâk imtihâniyeniz mûcebince Meclis-i İntihâb-ı Hükkâm'dan nâhiye-i mezkûre niyâbetine îfâ-i ta'yîn ve mürâselenizin iʿtāsı fî 17 Şevvâl 1315 ve fî Şubat 1313 târîhlü ve 786 'adedlü Emirnâme-i Sâmî Hazreti Meşîhat-penâhi muktezāsından olmakla tahlîfiniz bi'l-icrâ işbu Bin üç yüz on beş senesi Şevvâli'l-mükerremin yirmi dördüncü gününden i'tibâren nâhiye-i mezkûre niyâbeti 'uhdenize ihâle ve tefvîz olunmuşdur. Nâhiye-i mezkûre yevm-i mezbûrdan bi'n-niyâbe zabt idüb beyne'l-ahâlî icrâ-i ahkâm-ı şer'-i 'âlîye sa'y u gayret ve vukū'iyyâtına olan muhâlefāt-

ı mevnâ-yı ‘askeriyyenin mûcib-i tahrîr olanlarını tahrîr ve terkïm ve beyne’l-verese bi’l-farîzati’ş-şer‘iyye tevzi‘ ve taksîm husūsuna ihtimâm ve dikkat eyleyesiz, fî yevmi’s-sâdis ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene hamse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Nâ’ib-i Vilâyet-i Şer‘-i Hüdâvendigâr Mehmed Hayreddîn ibn Halîl Filibevî

[Sahîfe 3]

[Nümero 1, Harc 40, Vekâlet Hücceti]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Fidye Kızık Karyesi ahâlîsinden Kastamonî el-Hâcc Hüseyin Ağa ibni Mehmed bin Hüseyin Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de işbu ba‘isü’l-vesîka ‘Ali Bey ibni Mehmed Emîn Bey mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-meram idüb karye-yi mezkûre ahâlîsinden gā’ibân ‘ani’l-meclis Hâcî Veys oğlu ‘Osmân ve Nûrî Çavuş Değirmenli Kızık Karyesi ahâlîsinden ‘Ârif Çavuş kefîli Kürt Halîl ve Sahra Karyesi ahâlîsinden Râşid Dayı zimmetlerinde ma‘lûmu’l-mikdâr bâ-sened ve bi-lâ-sened alacağım olan mebâlig-i medyûnlarım gā’ibûn-ı mezbûrûndan ve kefîl-i mezbûrdan ‘â‘id olduğu muhâkemenin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve i‘tirâzen ve temyîzen taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve istid‘â takdîmine sulh ve ibrâya ve icrâ mu‘âmelâtını rü’yete ve makbûzundan mezkûr Fidye Kızık Karyesi ahâlîsinden gā’ib ‘ani’l-meclis ‘Ali Efendi zimmetimde deynim olan on ‘aded lira-i ‘Osmânîyî edâya ve fazlasını zevcem gā’ibe ‘ani’l-meclis Zekiyye Hanım’a teslîm ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan âharı tevkîle me’zûn olduğu hâlde vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-ı sahîha-i şer‘iyye ile mûmâileyh ‘Ali Bey’i vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didik de gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâlis min Şa‘bâni’l-mu‘azzam, sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emin, İsmâ‘îl Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum

[Nümero 2, Harc 40, Vekâlet Hücceti]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled-i Harîr Mahallesi sâkinlerinden zâtî Tahsildâr Ahmed Efendi ibni Sa‘îd Efendi ve Kahveci ‘Ali Ağa ibni ‘Ali ta‘rifleriyle mu‘arrefe müteveffâ Hâfız Halîl zevcesi Tekfûrdağlı Behiyye Hanım ibneti el-Hâcc Hâfız Mehmed ‘Ali Efendi mahrûse-i mezbûrede Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd-ı Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de li-ebeveyn karındaş

Mehmed ‘İzzi Efendi mahzarında tezkîre-i ‘Osmânîyesinî ibrâz ile ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mârru’z-zikr nefs-i Tekfûrdağı’nda Câmi‘-i Vasat Mahallesi’nde Vâfiye Âsiye Hanım Vakf-ı Şerîfî musakkafâtından senevî üç yüz altmış akçe icâre-i mü’ecceleli bir tarafdan Perto Ağa dâmâdı Hoca ‘Ali Efendi ve bir tarafdan Hüseyin Efendizâde Kâzım Efendi menzilleri ve bir tarafdan dâ’ire-i belediye bahçesi ve taraf-ı râbi‘-i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd üç yüz doksan altı zirâ‘ mikdârı bir bâb vakf-ı muhterik menzil ‘arsası üç sehm i‘tibârıyla bir sehm-i şâyi‘i benim ve iki sehm-i şâyi‘i âharı dahi gā’ib ‘ani’l-beled sadrî kebîr oğlum Mehmed Bahâ’eddin Efendi’nin bâ-sened-i Hākānî kassâmen ve müntakılen taht-ı tasarrufumuzda olmakla ben menzil-i mezkûrda olan ber-vech-i muharrer bir sehm yüz otuz iki zirâ‘ hisse-i şâyi‘amı mahallinde bedel-i misliyle tālibine ferâg tefvîze ve bedelini ahz u kabza makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve ferâg-ı mezkûrunu me’zûn ve kabûlüne huzūrunda takrîre ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan karındaşım mûmâileyh Mehmed ‘İzzi Efendi’yi vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledim didik de gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf

Şuhûdu’l-l-hâl; hâzirûn

[Nümero 3, Harc 40, Vekâlet Hücceti]

Husūsātu’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîri içün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî ketebesinden Hālid Efendi ibni Hüseyin Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahrûse-i Brusa mahallâtından Hacılar Mahallesi’nde vâkı‘ Mahmûd Efendi’nin menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclîs-i şer‘-i ‘âlî itdikde mahalle-i mezkûrede sâkin iken bundan akdem vefât iden Mora Yenişehir muhâcirlerinden Hasan Edhem Efendi ibni Edhem bin Hasan Efendi’nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fethiye Hanım ibneti Hayrî Efendi ile sulbî kebîr oğulları Yûsuf ve Edhem Beyler ve sulbî kebîre kızı ‘Ayşe Hanım münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları kırk sehmden olub sihâm-ı mezkûreden beş sehmî zevce-i mûmâileyhâ Fethiye Hanım’a ve on dört sehimden yirmi sekiz sehmî ebnân-ı mûmâileyhimâ Yûsuf ve Edhem beylere ve yedî sehmî dahi binti mûmâileyhâ ‘Ayniyye Hanım’a isâbeti ba‘de’t-tahakkukı’ş-şer‘î zâtları ‘Osmân Nâ’ilî Efendi ibni ‘Ali ve Süleymân Efendi ibni Halîl Efendi ta‘rîfiyle mu‘arrefe zevce-i mûmâileyhâ Fethiye Hanım ve binti mûmâileyhâ ‘Ayniye Hanım ve

ibni mûmâileyh Yûsuf Bey'den her biri meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda vereseden ibni mûmâileyh Edhem Bey mahzarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz mütevvefâ-i mûmâileyh Edhem Hasan Efendi hayâtında gā'ib 'ani'l-meclis Zuhâle muhâcirlerinden Necîb Efendi ikrâz ve teslîm ol dahi istikrâz ve ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği yüz elli iki 'aded lira-i 'Osmânî mukâbilinde gā'ib mûmâileyh Necîb Efendi mahrûse-i Brusa mahallâtından Manastır Mahallesi'nde vâkı' müstekıllen yedinde mülkü olan bir bâb menzilin mûrisimiz müteveffâ-i mûmâileyhe rehni vaz' ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer irtihân ve teslîm ve kabûl idüb mezkûr yüz elli iki 'aded lira-i 'Osmânî kable'l-ahz vefât itmekle meblag-ı mezkûr mes'ele-i mîrâsımız vechile bizimle mûmâileyh Edhem Efendi mevrûs olmakla biz mezkûr yüz elli iki 'aded lira-i 'Osmânîden hissemizi kendi hissesiyle ma'an gā'ib mûmâileyh Necîb Efendi'den bi'l-verâse ahz u kabza makbûzundan hisse-i irsiyelerimizi irsâl ve îsâle menzil-i mezkûr-i me'mûru huzūrunda rehn-i fekke tarafımızdan karındaşımız mezbûr Edhem Efendi'yi vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didiklerinde gıbbü't-tasdîki'ş-şer'î vâki'-i hâli kâtib-i mûmâileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'-i kavîme gelüb 'alâ vukū'ihi inhâ ve tarkîr itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'r-râbi' min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl; Hâzirûn

[Sahîfe 4]

[Dînî i'lâm]

Ma'rûz-ı dâ'iyeleridir ki

'An aslı Kafkasya'nın Kütabez (?) muhâcirlerinden Gürcü tâifesinden Ermeni milletinden olub mahrûse-i Brusa'ya izāfe Bâzarköy Kazāsı kurâsından Gürle Müslim Karyesi'nde mutavattin tahmînen otuz beş yaşında Onar veled-i Simiko tam hür 'âkıl ve bâlig meclis-i şer'imizde kelimeteyn-i şehadeteyni tekellüm ve dîni mübîni İslâm'ı kabûl ve talebiyle ismi Abdülkerîm tesmiye olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzur-ı âsafânelerine i'lâm olundu, el-emrü li-men lehü'l-emr, fi'l-yevmi'l-'âşir min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf

[Nümero 5, Harc 40, Vekâlet Hücceti]

Hacıoğlu Bazarcığı muhâcirlerinden olub mahrûse-i Brusa'da Timurtaş Mahallesi'nde zâtî Zekeriyyâ bin Ahmed ve Halîl İbrâhîm bin 'Ali ta'rîfleriyle

mu‘arrefe Şerîfe Hatun binti ‘Ali Ağa ibni İbrâhîm mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada mahkeme-i mezkûre a’zâ-yı kirâmı hâzır oldukları hâlde ma‘kūd-ı Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de bâ‘isü’l-vesîka babası mezbûr ‘Ali Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb zevcem mârru’z-zikr Hacıoğlu Bazarcığı’nın Nasreddîn Karyesi ahâlîsinden Süleymân bin Mollâ Ahmed bundan akdem benimle merkūmun firâşından hâsıla ve benden mütevellide tahmînen bir yaşında Emîne nâm sagïreyi bi-lâ-nafaka terk iderek firâr idüb sâlifü’z-zikr Nasreddîn Karyesi’nde sâkin olduğu istihbâr olunmakla mahallinde zevcem gā’ib-i mezbûrdan ahz u kabz ve lede’l-iktiza’ hul’ ve ibrâya tarafımdan âharı tevkîle dahi me’zûn olduğu hâlde babam mezbûr ‘Ali Ağa’yı vekâlet-i ‘amme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyeyle vekîl nasb ve ta‘yîn eyledim didikde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbü’t-tasdîki şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi sâni ‘aşer min Şa‘bân selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, Şemseddîn Ağa, ‘Ali Ağa ve gayruhum

[Nümero 6, Vekâlet]

Mahrûse-i Brusa’ya hem-civârı Mudanya Kazāsı’na tâbi‘ Sebgi? Karyesi sâkinlerinden zâtî Hâfız Ahmed Efendi bin Mehmed ve İsmâ‘îl Efendi bin el-Hâcc Burhân Efendi ta‘rîfleriyle mu‘areffe Müntehâ Hanım binti Muslihiddîn mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada mahkeme-i mezkûre a‘zâ-i kirâmları hâzır oldukları halde ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enverde Dersa‘âdet da‘vâ vekîllerinden işbu ba‘isü’l-vesîka Rif‘atlü ‘Ali Rızā Efendi bin el-Hâcc Hüseyin Hasan Efendi mahzarında Nezāret-i Evkāf-ı Hümâyûn mülükâneye mülhak Evkāfdan Sebgî? Karyesi ahâlîsinden ‘Ali Ağa Vakfı’nın tevelliyeti yedimde olub işbu mu‘âyene olunan vâkıf mûmâileyhin bin yüz senesi Muharremü’l-harâmının yirminci günü târîhiyle müverrah bir kıt‘a ma‘mûl bahâsında mestûr ve muharrer olduğu üzre tevliyet-i mezkûrenin ber-mûceb-i vakfiye-i ma‘mûlehâ meşrut-ı nehy olmamla ecânibden karye-i mezbûre ahâlîsinden Sālih Hoca evlâdı Mehmed Onbaşı ve Tāhir ile Hanîfe ve Emîne hatunlar tevliyet-i mezkûreye fuzūlî ve bi-gayr-i hak müdâhale itmeleriyle vâkı‘ olan müdâhalelerinin men‘ını Mahkeme-i Şer‘iyye ve Nizāmiyede bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve naklen ve i‘âdeten muhâkeme ve muhāsama ve husūmet ve redd-i cevâba ve ‘aleyhimde zuhûr

iden i'lâma i'tirâza ve lehimde istihsāl ideceği i'lâmâtı mevâkı'-i icrâya vaz' ile ahkâmların icrâya ve hacz ve vaz' fekkine ve protesto keşîdesine ve kendi imzāsıyla lâyiha ve istid'â takdîmine iştikâ 'ale'l-hükkâma ve'l-hâsıl husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mûmâileyh 'Ali Rızā Efendi vekâlet-i 'amme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyeyle vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi diyerek de gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Ṣa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; hazirûn

[Nümero 7, Vekâlet]

Fi'l-asl Harput Sancağı'na muzāfe Cöngüş Nâhiyesi'nin Sertab Karyesi ahâlîsinden olub mahrûse-i Brusa kurâsından 'İsâ Bey Karyesi'nde sâkin Kürd 'Ali bin Hüseyin mahrûse-i mezbûrede Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de mârru'z-zikr Sertab Karyeli olub Vakıf Karyesi'nde müsâfireten sâkin Kürd Hüseyin bin Veliyüddîn hâzır olduğu hâlde tezkîre-i 'Osmâniyesini ibrâzıyla ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb sâlifü'z-zikr Sertab Karyesi'nde vâkı' Kürd Ali tarlası dinmekle 'arîf tahdîd ve tavsïfden müstagnî lede'l-ahâlî ma'lûmu'l-hudûd tahmînen bir dönüm mikdârı bir kıt'a tarla müntekılen taht-ı tasarrufumda olmakla ben tarla-i mezkûru dokuz yüz kuruş bedel-i medfû' ve makbûza hâzır merkūm Hüseyin Ağa'ya takrîre ve husūs-ı ber-vech-i muharrer tefarrug ve tefevvüz ve kabûl itmekle ferâg-ı mezkûremi mahallinde me'mûru ve mütevelîsi huzūrunda merkūm Hüseyin Ağa takrîre ve husūs-ı mezkûr mütavvakıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mârru'z-zikr Sertab Karyesi'nde sâkin Ebû Bekir Bey'i gıyâbında kabûlüne mevkūfe vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min Ṣa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; hazirûn

[Nümero 8, Vekâlet]

Husūs-ı âtiyu'l-beyânın mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr içün savb-i şer'-i enverde bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtib-i Sânîsi İsmâ'îl Efendi ibni Ahmed ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le mahrûse-i Brusa mahallâtından Şeyh Paşa

Mahallesi'nde kâ'in müteveffâ Zabtiye Binbaşı Mümtâz Efendi vâlidesi Emetullâh Hanım'ın mutasarrıfa olduğu menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimûn huzūrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i 'âlî itdikde zâtî mahalle-i mezkûre ahâlîsinden ve sipahi? esnâfından Hüseyin Efendi ibni Hasan ve Nakkāş 'Ali Mahallesi ahâlîsinden Burhân Ağa ibni el-Hâcc Mehmed ta'rîfleriyle mu'arrefe mezbûre Emetullâh Hanım ibneti 'Abdülkerîm bin 'Abdullâh meclis-i ma'kūd mezkûrda işbu bâ'isü'l-vesîka Halîl Efendi ibni Halîl mahzarında tezkîre-i 'Osmâniyesini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb 'arsa-yı 'Ali Paşa Vakf-ı şerîfine mukāta'a-i kadîme-i ma'lûmeler işbu derûnunda 'akd-i meclis-i şer'-i 'âlî olunan etrâfı el-yevm Nâfiz Efendi ibni Mehmed Bahrî Efendi ve Kaya Ali bin el-Hâcc Ahmed ve mezkûr Şeyh Paşa Mahallesi Câmi'-i Şerîf-i kıyem-i süknâsı menzilleri ve tarîk-ı 'âmm ile mahdûd ma'lûmü'l-müştemilât ebniyesi mülk-i bir bâb menzil iki kıt'a hüccet-i şer'iye mûcebince müstekıllen yedimde mülk ve taht-ı tasarrufumda olmakla ben menzil-i mezkûru işbu târîh-i vesîkadan altı mâh mukaddem tarafımdan bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâten ve sahîhan gelinim hâzıra bi'l-meclis Hamîde Hanım ibneti Ali'ye yüz 'aded yüzlük Mecidîye altûnu semen-i medfû' bey' ve temlîk ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb meblag-ı mezkûrum ile beher yüz dirhem dört 'aded du'âgûyı fodulamı memûru huzūrunda ikrâr ve kasr-ı yed ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğum umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iye ile mûmâileyh Halîl Efendi'yi vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi didik de gıbbü't-tasdîk-i şeri' vâkı' vâkı'[302] hâli kâtib-i mûmâileyh mahallinde istima' ve ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i kavîme gelüb 'alâ vuku'-ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sânî 'aşer min Ṣa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Sipahi? esnâfından Hüseyin Efendi, Burhân bin el-Hâcc Mehmed, Duhāncı 'Ârif Ağa, Hüdâvedigâr Müdürü Mekremetlü el-Hâcc Hâfız İbrâhîm Efendi ve gayruhum.

[Sahîfe 5]

[302] Belgede iki kere yazılmıştır

[Nümero 9, Da‘vu’d-deyn]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Çelebi Sultān Mahallesi sâkinlerinden zâtî Hasan Ağa ibni Âdem ve Hüseyin Ağa ibni ‘Abdullâh ta‘rîfiyle mu‘arrefe Zâtiye Hatun ibneti Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘i Münîr’de zevc-i dâhilî ‘Abdülkādir Ağa ibni Mehmed muvâcehesinde mezbûr ‘Abdülkādir Ağa yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhili olub işbu târîhi i‘lâmdan yedi gün mukaddem mahalle-i mezkûrede müste’ciren ikāmet ider olduğumuz menzilde sîn kâf lafzıyla dînime îmânıma sebb idüb ol vechile mutallaka olmamla zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkım olan yüz bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i bakiyyem içün ta‘yîn olunan yüz kuruşla cem‘an iki yüz bir kuruş mezbûr ‘Abdülkādir Ağa’dan hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr ‘Abdülkādir Ağa dahi cevâbında müdde‘iye-i mezbûre Zâtiye Hatun’a ol mikdâr mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ikrâr lâkin müdde‘iye-i mezbûrenin da‘vâ-yı mezkûresini külliyen inkâr itmekle müdde‘iye-i mezbûreden da‘vâyı mezkûresine mutābık beyyine taleb olundukda mahrûse-i mezbûrede Hacı Sevindik Mahallesi ahâlîsinden Hasan Ağa ibni Âdem bin Hüseyin ve Hüseyin Ağa ibni Âdem bin Hüseyin nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘iye hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakîka mezbûr ‘Abdülkādir Ağa işbu târîh-i i‘lâmdan yedi gün mukaddem mahalle-i mezkûrede müste’ciren sâkin oldukları menzilde sîn ve kâf lafzıyla dîn ve îmâna sebb eyledi mezbûre-i Zâtiye Hatun mutallakadır biz bu husūsa bu vech üzre şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-ı mevdû’ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mârru’z-zikr Hacı Sevindik Mahallesi ahâlîsinden Mehmed Ağa ibni ‘Ali bin ‘Abdullâh ve İsmâ‘îl Ağa ibni Ahmed bin ‘Abdurrahmân’dan sırren ba‘dehu yine mezbûrûn ile Mehmed Ağa ibni Burhân Ağa ve Yaşar Ağa ibni Hüseyin nâm kimesneler dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince müdde‘ıye-i mezbûrenin bâ’inen mutallaka olduğuna ba‘de’l-hükm mehr-i mü’eccel mezkûre alacak hakkı olan yüz bir kuruş hâlen ve nafaka-i ‘iddet-i bakiye-i ma‘lûme içün ta‘yîn olunan yüz kuruş hîne istihkākında müdde‘ıyye-i mezbûre Zâtiye Hatun’a edâ ve teslîm mezbûr ‘Abdülkādir Ağa’ya tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-‘ışrin min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 10, Da‘vu’d-deyn]

Mahrûse-i Brusa mahâllatından Selîmiye Mahallesi sâkinlerinden zâtî Sālih Ağa İbni Murâd ve Mehmed Emîn Ağa ibni Sālih ta‘rîfleriyle mu‘arrefe ‘Ayşe Hatun ibneti Hasan mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevc-i sâbıkı Yûsuf ‘İzzeddîn Ağa ibni ‘Abdullâh muvâcehesinde mezbûr Yûsuf ‘İzzeddîn Ağa beş yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim işbu târîh-i i‘lâmdan on dokuz gün mukaddem irâden elinde olsun deyü beni bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel alacak hakkım olan beş yüz bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i bakiye-i ma‘lûmem içün bi’t-terâhî ta‘yîn olunan yetmiş kuruşun cem‘an beş yüz yetmiş bir kuruş mezbûr Yûsuf ‘İzzeddîn Ağa’dan hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr Yûsuf ‘İzzeddîn Ağa dahi cevâbında müdde‘iye-i mezbûre ‘Ayşe Hatun’a ol mikdâr mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ve târîh-i mezkûrda bâyinen tatlîk eylediğini ve nafaka-i iddet-i bakiye-i ma‘lûme içün bi’t-terâhî ta‘yîn olunduğunu ikrâr ve i‘tirâf itmekle ‘alâ mûcebi ikrârihi mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkı olan beş yüz bir kuruşu hâlen ve nafaka-i iddet-i bakiye-i ma‘lûme içün bi’t-terâhî ta‘yîn olunan yetmiş kuruş hîne istihkākında müdde‘iye-i mezbûre ‘Ayşe Hatun’a edâ ve teslîmiyle mezbûr Yûsuf ‘İzzeddîn Ağa ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-‘ışrîn min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 11, İkrar]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr içün savb-ı şer‘i enverde bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî ketebesinden Hālid Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahrûse-i Brusa mahallâtından Bâb-ı Zemîn Mahallesi ahâlîsinden Hacı ‘Abdurrahîm Efendi ibni Hasan Efendi’nin menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde mûmâileyh el-Hâcc ‘Abdurrahîm Efendi meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda işbu bâ‘isü’l vesîka sulbî kebîr oğlu Hasan Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Tuz pazarında vâkı‘ bakkāl dükkânında mevcûd bana nisbet olunan bi’l-cümle bakkāl emti‘ası ve alât ve edevâtı ve bâ-defter müfredât ve kumaşın mecmû‘u oğlum oğlum[303] mezbûr Hasan Efendi’nin mâlıdır benim aslâ ve kat‘a alâka ve müdâhalem yokdur deyü mukirr-i mûmâileyh el-Hâcc ‘Abdurrahîm

[303] Belgenin aslında iki kere yazılmıştır.

Efendi'nin sādır olan bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu oğlu mezbûr Hasan Efendi dahi vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ' bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Hocazâde Mekremetlü Sa'îd Efendi, Arastacı Hüseyin Hüsnü Efendi, Peynirci 'Abdülkādir Ağa, Mustafâ Usta ve gayruhum.

[Nümero 12, Vekâlet]

Mahrûse-i Brusa mahâllatından Veled-i Habîb Mahallesi ahâlîsinden mütekâ'id mülkiyeden Râgıb Efendi ibni Rızā Efendi mahrûse-i mezbûrede Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de tezkîre-i 'Osmâniyesini ibrâz ile ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Edirne Vilâyeti nevâhîsinden Ota Nâhiyesi'nin Karaağaç Karyesi'nde Şimendifer İstasyonu civârında vaki' bir tarafdan Çelebi Kadri Bey bağı ve Enbar oğlu İstavri hadîkası ve tarafeyn-i mezkûr Şimendifer İstasyonu hudûd sandığı ile mahdûd tahmînen iki bin altı yüz doksan bir zirâ' bir kıt'a bâğ bâ-sened-i Hākānî müstekıllen tahtı tasarrufumda olmakla ben mahal-i mahdûd-i mezkûru gā'ib 'ani'l-beled sâlifü'z-zikr Edirne Vilâyeti Bâş Kâtibi sâlifu'z-zikr 'Abdullâh Efendi on 'aded lira-i 'Osmânî bedel-i medfû' ve makbûza ferâg ve tevfîz eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefarrug ve tefevvüz ve kabûl itmekle ferâg-i mezkûremi mahalinde me'mûru ve mütevellîsi huzūrunda mûmâileyh 'Abdullâh Efendi ikrâra ve husūs-ı mezkûrun mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mârru'z-zikr Edirne Vilâyeti Defter-i Hākānî Kâtib Nâ'ibi Cemâl Bey ibni Rızā Efendi'yi gıyâbında kabûlüne mevkūfe vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didik de mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-'ışrin min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; hazirûn

[Sahîfe 6]

[Nümero 13, Vekâlet]

Fi'l-asli Minkalisya muhâcirlerinden olub mahrûse-i Brusa mahallâtından Timurtaş Paşa Mahallesi'nde misâfire sâkin Râşid Efendi ibni el-Hâcc Mustafâ mahrûse-i mezbûrede Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de tezkîre-i 'Osmâniyesini ibrâzıyla ikrâr-ı tâm ve takrîr-

i kelâm idüb mahrûse-i mezbûreye muzāfe Mihaliç Kazāsının Hüdâvendigâr Mahallesi'nde vâkı' bir tarafdan Balçık muhâcirlerinden Edhem bin Hâcı Ahmed ve bir tarafdan Nasreddîn Karyeli Hasan Ağa menzilleri ve tarafeyni tarîk-ı 'âmm ile mahdûd bir dönüm mikdârı arâzî üzerine mebni bir bâb menzil bâ-sened-i Hākānî müstekıllen yedimde mülküm olmakla menzil-i mahdûd-i mezkûr mahallinde âhara îcâra ve icârını ahz u kabza tālibi zuhûrunda semen-i misliyle tālibe bey' ve semenini ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve bey'-i mezkûrunu me'mûru huzūrunda takrîre ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mârru'z-zikr Mihaliç Kazāsı'nın Hüdâvendigâr Mahallesi'nde mukïm Babadağ muhâcirlerinden İmâm Hâcı Ahmed Efendi'yi gıyâbında kabûlüne mevkūfe vekîl nasb ve ta'yîn eyledim didik de mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-'ışrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Ramazān Ağa, Emîn Ağa, Ali Ağa ve gayruhum.

[Nümero 14, Vekâlet]

Tahakkuk-ı 'özr-i şer'iye binâ'en husūs-ı âtiyü'l-beyânın mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîriyçün savb-i şer'-i enverde bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtibi es-Seyyid İsmaîl Efendi ibni Ahmed ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le ve Mahkame-i İstînâf'ın Hukūk A'zâ Sânî Mülâzımı Mehmed Bey ile mahrûse-i Brusa mahallâtından Selcan Hatun Mahallesi'nde kâ'in Filibe Pazarcığı muhâcirlerinden Emetullâh Hanım'ın menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzūrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i 'âlî itdikde zâtî muhâcirîn-i merkūmeden Hasan Lütfi Bey ibni el-Hâcc Emîn Efendi ve Âdem Ağa ibni Hüseyin ta'rîfiyle mu'arrefe mezbûre Emetullâh Hanım ibneti Mehmed bin Hüseyin meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda sadriye kebîre kızı zâtî mu'arrefân-ı mezbûrân ta'rîfleriyle mu'arrefe Hadîce Servet Hanım binti merhûm İstanbullu Mehmed Efendi hâzıra olduğu hâlde tezkîre-i 'Osmâniyelerini ibrâz ile takrîr-i kelâm ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb Bulgaristan Emâreti idâresinde mezkûr Filibe Pazarcığı kasabasında kâ'in Kethüdazâde kerîmesi Emetullâh Hanım emlâk ve 'arâzïsi dinmekle 'arîf 'ınde'l-ahâlî ve'l-cîrân kemâl-i şöhretine binâ'en tahdîd ve tavsïfden müstagnî bir bâb mülk muhterik menzil 'arsası ve kasaba-i mezkûre dâhilinde Alâca Karyesi'nde kâ'in bir bâb mülk çiftlik ve çiftlik mezkûre teba'ıyetle civâr ve sâ'ir karyelerde bulunan bi'l-cümle zirâ'at ve harâset olunur ma'lûmu'l-kıta'ât ve elli dönüm tarla ve çayırlar benim mustekılleten yedimde mülk ve tahtı tasarrufumda

olub ben emlâk ve tarla ve çayır mezkûrlar ile kızım hazıra-i mezbûre Hadîce Servet Hanım ile müşteriken tahtı tasarrufumuzda olan kasaba-i mezkûre civârında Kumluk nâm mahalde kâ'in lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûm'ul-hudûd bir bâb mülk ve * değirmende olan hisse-i ma'lûmeleriyle Kasablı Karyesi'nde vâkı' İstanbullu Mehmed Efendi dinmekle 'arîf kemâl-i şöhretine binâ'en ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk çiftlik 'arsası ve çiftlik mezkûre teba'ıyetle lede'l-ahâlî ve'l-cîran ma'lûmu'l-kıta'ât ve'd-dönüm tarla ve çayırları mahallinde semen ve bedel-i misilleriyle tarafımıza bi'l-istîzân tarafımızdan gönderilecek mühr-i zâtiyemiz ile memhûr tahrîrât me'âlına tevfîkan me'zûnumuza binâ'en tāliblerine bey' ve ferâg ve âhara îcâra müterâkim îcârlarını ahz u kabza ve makbûzunu bize irsâl ve îsâle bey' ve ferâga mezkûrun me'mûru huzūrunda kat'ıyyen ikrâra ve emlâk ve arâzî-i mezkûrlara taraf-ı âhardan müdâhale vukū' bulur ise mahallinde 'â'id olduğu mahkemenin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve i'tirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve protesto ve sekstro ve te'âtî-i evrâka ve kendi imzāsıyla evrâk takdîmine ve tahlîf ve tahallüfe ve şuhûd ikāmesine mütebelîg ve mütebelliga ve icrâ muâmelâtını rü'yete ve âharı tevkîl ve 'azle me'zûn olduğu hâlde benimle kızım hazıra-i mezbûre Hadîce Servet Hanım'dan her birimiz vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iye ile mezkûr Bazarcık ahâlîsinden Arnabud 'Ömer Ağa ibni Süleymân kabûle mevkūfe vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledik deyü mukirre-i mezbûre Emetullâh Hanım'ın sādıra olan bi'l-cümle takrîr-i meşrûhâtı kızı hâzıra-i mezbûre Hadîce Servet Hanım dahi vicâhen ve şifâhen tasdîk eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i kavîme gelüb 'alâ vukū'ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-'ışrîn min Şa'bâni'l- mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 7]

[Nümero 15, Vekâlet]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Bâlık Bazarında mütemmekin Yunan Devleti teb'asından ve Doktor Yerekli Vitali veled-i Yani veled-i Etam mahrûse-i mezbûrede Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd meclis-i şer'-i hâzırda takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb Cezâ'ir-i Bahr-i Sefîd Vilâyeti dâhilinde Rodos Cezîresi Nevâhisînden Efendos Nâhiyesi'nde kâ'in Doktor Yerekli Vitali

menzili dinmekle ‘arîf kemâl-i şöhretine binâ’en lede’l-ahâlî ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât bir bâb mülk menzil müstakıllen bâ-sened arâzî yedimde mülküm olmakla ben menzil-i mezkûrun müste’cirin ihrâca ve müterâkim îcârını ve menzil-i mezkûru semen-i misliyle âhara bey‘a ve semenini ahz u kabza ve makbûzun bana irsâle ve îsâle ve bey’-i mezkûrunu me’mûru huzūrunda ikrâra ve menzil-i mezkûr hakkında lehime ve aleyhime vukū‘ bulan da‘vâda mahallinde ‘â’id olduğu muhâkemenin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve i‘tirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen ve i‘âdeten muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba sulh ve ibrâya protestro ve sekstro tanzïm ve takdîmim ve kabûlüne ve kendi imzāsıyla evrâk takdîmine ve istimlâka şuhûd ikāmesine ve icrâ mu‘âmelâtını rü’yete ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan âharı tevkîle me’zûn olduğu hâlde vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘le mezkûr Rodos Cezîresi’nde mukïm da‘vâ vekîllerinden el-Hâcc Hâfız İsmâ‘îl Âsım Efendi’yi kabûlüne mevkūfe vekîl nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didik de mâ hüve’l-vâkı‘ bi-t’taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbî‘ ve’l-‘ışrîn min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Hâzırûn.

[Nümero 16, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa’da Ahmed Dâ‘î Mahallesi sâkinlerinden zâtı ta‘rîf-i şer‘-i ile mu‘arrefe işbu bâ‘isü’l-vesîka Envere Hatun ibneti Mehmed Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de sâbik dâmâdı Mazlûm Ağa ibni Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ta’bîr ‘an(i’l-merâm) idüb sadriye kebîre kızım müteveffiye Bâkıye binti ‘Abdullâh ile mukaddemân hâl-i zevciyet beynlerinde kā’ime iken mezbûrun firâşından hâsıl ve kızım mütevvefiye-i mezbûreden mütevellid sulb-i sagïr oğlu tahmînen sekiz aylık Cemâleddîn nâm, sagïr kızım müteveffiye-i mezbûrenin bi-hakk-ı hidāne hacr u terbiyesinde iken müteveffiye olub ol vechile hakk-ı hidāne bana râci‘ olmakla sagïr-i mezbûrun aslâ mâlı olmayub nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmakla sagïr-i mezbûrun nafaka ve kisve bâhâsı içün babası mezbûr Mazlûm Ağa üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘-i kıbel-i şer‘den dahi sagïr-i mezbûrun nafaka ve kisve bâhâsı içün babası mezbûr Mazlûm Ağa üzerine zikr-i âtî meblag kadr-i ma‘rûf ittigi ahbâr-ı erbab-ı vukūf ile lede’ş-şer‘i’l-enver zāhir olmağın işbu târîh-i kitâbdan i‘tibâren

şehriye altmış kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûr sagïr-i mezbûrun nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer babası mezbûr Mazlûm Ağa üzerine rucû'a ceddesi ve hâdinesi mezbûre Bâkıye Hatun'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl; hâzırûn

[Nümero 17, Hüküm i'lâmı]

Mahrûse-i Galata nevâhîsinden İstinye Nâhiyesi'ne tâbi' Rûmeli Hisarı'nda Başmakçı Şücâ'üddîn Mahallesi'nde dokuz nümerolu sahilhânede mukïm Bâb-ı Vâlây-ı Ser-askerî Levâzımât Dairesi İkinci Şu'be Müdür Mu'âvini Miralây 'İzzetlü Rıf'at Sezâ Bey ibni el-merhûm 'İzzet Paşa tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da'vaya ve ahz u kabza vekîl olduğu yedinde olub işbu sene-i mübâreke Şa'bânü'l-mu'azzamının on ikinci gününe târîhiyle muvarrah ve hâlâ mahrûse-i Galata Kādısı Fazïletlü Mehmed Hâşim Efendi'nin imzā ve hatmini hâvîye ve Fetvâhāne-yi 'Âlî'den musaddak bir kıt'a hüccet-i şer'iye mûcebince vekîl-i şer'iye Yağlıkçızade Mehmed Rıf'at Bey ibni 'Osmân'a mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de mahrûse-i mezbûre mahallâtından Alaca Mescid Mahallesi ahâlîsinden Lofçalı Uncu Ahmed Ağa ibni Süleymân ve şerîki teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Rum milletinden Kocu veled-i Dimitri muvâcehelerinde mahrûse-i mezbûre kurâsından Susurluk Karyesi'nde kâ'in 'İzzet Paşa değirmeni dinmekle 'arîf iki taş devrân iden bir bâb değirmen ve mezkûr değirmen ittisālinde kâ'in ma'lûmu'd-dönüm bir kıt'a bağ bir kıt'a bahçe müvekkilim mûmâileyhin pederleri muşârunileyh 'İzzet Paşa'nın ile'l-vefât yedinde mülki olub ba'de vefâtihi müvekkilim mûmâileyh ile li-ebeveyn karındaş gā'ib 'ani'l-meclis 'İzzetlü Ahmed Rızā Bey'e ber-vech-i münâsefe mevrûs olmakla müvekkilim mûmâileyh değirmen ve bağ ve bahçede olan nısf hisse-i şâyi'asını güzerân iden Bin üç yüz altı senesi Kânûn-i Evveli'nin yirmi dokuzuncu gününden i'tibâren iki seneliğini senevi yüz 'aded lira-i 'Osmânîye merkūmân Ahmed Ağa ve Kocu îcâr ve teslîm onlar dahi ber-minvâl-i muharrer isticâr ve tesellüm ve kabûl itmeleriyle îcâr-ı mezkûrdan bâkı ez gayri mesārif iki bin üç yüz doksan altı kuruş müvekkilim mûmâileyhin merkūmân Ahmed Ağa ve Kocu zimmetlerinde alacak hakkı kalmakla meblag-ı merkūm iki bin üç yüz doksan altı kuruş merkūmân Ahmed Ağa ve Kocu bi'l-vekâle taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl ve'l-ikrâr 'alâ mûcebi ikrârihimâ meblag-ı

bâkı-i merkūm iki bin üç yüz doksan altı kuruş müvekkil-i mûmâileyh Rıf‘at Sezâ Bey içün müdde‘î vekîl-i mezbûr Mehmed Rıf‘at Bey’e edâsıyla merkūmân Ahmed Ağa ve Kocu ilzâm olundukları tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ve ‘aşer min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 18, Vekâlet]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr içün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemi Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ibni Feyzullâh Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le Mahrûse-i Brusa’da Timurtaş Paşa Mahallesi’nde kâ’in Râşid Ağa’nın menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde mahalle-i mezbûrede sâkin iken bundan akdem vefât iden Münkaliye (?) muhâcirlerinden el-Hâcc Mustafâ Ağa ibni el-Hâcc İsmâ‘îl’in verâset-i sulbî kebîr oğulları İbrâhîm ve Râşid Ağa sulbî kebîr kızları ‘Ayşe ve Fâtıma ve Sabriye’ye münhasıra ba‘dehu ibni mezbûr İbrâhîm Ağa dahi vefât idüb verâseti sulbiye kebîre kızları Nâciye ve Berâ ile li-ebeveyn kız karındaşları mezbûrât ‘Ayşe ve Fâtıma ve Sabriye’ye inhisār bi’l-ihtibâr lede’ş-şer‘-i’l-enver zāhir ve mutahakkık olduktan sonra ibni mezbûr Râşid Ağa ve zâtları ta‘rîf-i şer‘-i ile mu‘arrefe mezbûrât ‘Ayşe ve Fâtıma ve Sabriye ve Nâciye ve Berâ meclis-i ma‘kūd mezkûrda mahalle-i mezbûre mahallesinden işbu bâ‘isü’l-vesîka Hasan Efendi ibni İsmâ‘îl mahzarında her biri bi’l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb ‘arsası Timurtaş Paşa Vakfı’na mukāta‘a-i kadîme-i ma‘lûmelü mahalle-i mezbûrede kâ’in etrâfı Lefçeli Hasan Ağa İbni ‘Abdullâh ve Edhem Ağa ibni el-Hâcc Ahmed menzilleri ve mütevelli oğlu Hüseyin Ağa ibni Mustafâ bahçesi tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ve ma‘lûmu’l-müştemilât bir bâb ebniyesi mülk menzili mûrisimiz mütevvâ-i evvel mezbûr el-Hâcc Mustafâ Ağa’nın ile’l-vefât yedinde mülkü olmakla tahtı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi terekesinden be-tarîk-ı münâsahati’ş-şer‘iyye her birimizin bi-hükmi’l-ferâ’iz hisse-i ırsiyyemiz olmakla biz menzil-i mahdûd-ı mezkûru âhara îcâra ve icâresini ahz u kabza ve tālibi zuhûrunda semeni misliyle âhara bey‘ ve ferâğa semenini ahz u kabza ve makbûzunu bize îsâle ve teslîm ber-mûceb-i nizām me’mûru huzūrunda ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan mezbûr Hasan Efendi’yi vekîl nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didiklerinde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘-i kâtib-i mûmâileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve

ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘alâ vukū‘ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ‘aşer min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Ramazān Ağa, İsmâ‘îl Ağa, Emîn Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 8]

[Nümero 19, Hüküm i‘lâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hacı Baba Mahallesi mütemekkinelerinden teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Ermeni milleti nisvâtından şahs-ı ta‘rîf-i şer‘-i ile mu‘arrefe Mârya binti Kigork tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden ‘Abdülkādir Efendi ibni Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Umûr Bey Mahallesi mütemekkinelerinden teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesi nisvâtından şahsı kezâlik ta‘rîf-i şer‘-i ile mu‘arrefe Marim binti Artin muvâcehesinde müvekkilem merkūmenin yedinde olub işbu Bin üç yüz on bir senesi Teşrîn-i evvelin on ikinci günü târîhiyle bir kıt‘a deyn tahvîli mûcebince merkūme Marim Hatun yedinde ve mâlından ikrâz ve teslîm ol dahi istikrâz ve ahz u kabz-ı umûrûna sarfla istihlâk eylediği beşer ‘aded lira-yı ‘Osmâniye alacak hakkı olmakla sâlifü’z-zikr beş ‘aded lira-yı ‘Osmâniye’nin emsâlini merkūme Marim’den bi’l-vekâle taleb iderim deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’s-su’âl merkūme Marim cihet-i karzdan merkūme Marya’ya ol kadar deyni olduğunu ikrâr itmekle ‘alâ mûcib-i ikrârihâ mârru’z-zikr beş ‘aded lira-î ‘Osmâniye’nin emsâlini müdde‘iye-i müvekkile-i merkūme içün vekîl-i mûmâileyh ‘Abdülkādir Efendi’ye edâ ve teslîmiyle merkūme Marim Hatun’a ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-‘ışrîn min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 20, İbrâ]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Selîmiye Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-i ile mu‘arrefe Hadîce Hatun binti Turhan tarafından zikr-i âtî husūsda hul‘ ve ibrâya vekîl-i müseccel-i şer‘iye li-ebeveyn er karındaşı Eyûb Rahmî Efendi Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de müvekkile-i mezbûrenin zevc-i muhâlı‘i Huffâf İsmâ‘îl Ağa ibni Necîb mahzarında hemşîrem müvekkile-i mezbûre Hadîce Hatun’a üç yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûhe-i medhūlehâsı olub ancak beynlerinde

hüsn-i mu‘âşeretleri olmamakla müvekkilem mezbûre hul‘a tālibe mufârakata râgibe olduğu ecilden zevci mezbûr İsmâ‘îl Ağa zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkı olan üç yüz bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmesi üzerlerine mü’ennet süknâsı dahi kendi üzerine olmak üzre zevc-i mezbûr İsmâ‘îl ile muhāla‘a-i sahîha-i şer‘iye ile bi’l-vekâle hul‘ eylediğimde ol dahi hul‘-i mezkûru ba‘de’l-kabûl hukūk-ı zevciyet ve ibtidâ-i zevciyetlerinden işbu târîh-i vesîkaya gelinceye değin beynlerinde cereyân eden cemî‘-i hukūk-ı şer‘iyeye müte‘allık ‘âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz bi’l-asâle ve bi’l-vekâle âharın zimmetini ibrâ-i ‘âmm-ı sahîh-i şer‘ ile ibrâ ve iskāt ve yine tarafeynden her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını bi’l-vekâle ve bi’l-asâle kabûl eyledik deyü mukirr vekîl-i mûmâileyh Eyûb Rahmî Efendi’nin sādır olan bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu mezbûr İsmâ‘îl vicâhen tahkīk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ve’l-‘ışrîn min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; hâzırûn

[Nümero 21, Vekâlet]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hacı Baba Mahallesi’nde mütemekkin teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyyenin Katolik milletinden İstanbullu Tercümaniyân Mihran veled-i Bedros veled-i Mugırdıc mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd-ı meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımi’t-tevfîrde tezkîre-i ‘Osmânîsini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb Harameyn-i Muhterimeyn hazînesinden mazbût idâre olunan Evkāfdan Cennet-mekân Sultān Bayazıd Han Tâbe Serâhu hazretleri Evkāf-ı şerîfinden Dersa‘âdet’de mahrûse-i Galata’ya tâbi‘ Ortaköy’de Burtukal erd (?) Sokağında kâ’in kırk bir nümero ile murakkam lede’l-ahâlî ma‘lûmu’l-hudûd iki yüz on altı zirâ‘ bir bâb muhterik menzil ‘arsası vâlidem mütevveffiye Verdeher veled-i Ösbek sağlığında şehriye on sekiz akçe icâre-i mü’eccele ile bi’l-icâreteyn ve bâ-temessük mütevellî vakf-ı mezkûr tahtı tasarrufunda iken vukū‘-ı vefâtıyla ‘arsa-yı mezkûre benimle li-ebeveyn kız karındaşlarım Der-sa‘âdet’de mütemekkinler her biri teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesi nisvanlarından Peyaşris her senîfeye ber-kânûn-ı münîf-i ‘âdiyen ve seviyyen intikāl itmekle ben ‘arsa-i mezkûrede olan sülüs hisse-i müntakılemi mahallinde bedel-i misliyle tālibine ferâg ve tefvîze ve bedelini ahz u kabza ve

makbûzunu irsâl ve îsâle ve ferâg-ı mezkûrun me'mûr ve mütevellî huzūrunda kat'ıyyen ikrâra ve 'arsa-i mezkûre taraf-ı âhardan müdâhale vukū' bulur ise mahallinde 'â'id olduğu muhâkemenin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve i'tirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen ve i'âdeten ve tashîhan muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve istimlâka ve hacz ü fekke ve hükm ü ve mümeyyiz ve ehl-i hıbre nasb ve 'azline ve sulh ve ibrâya ve ifrâza ve muhâyâta ve istid'â ve levâyîh tanzïm ve kendi imzāsıyla takdîme ve bir protesto ve sekstro keşîdesine teblîg ve tebelluga ve mu'âmelât-ı icrâ-iyeyi rü'yete ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan âharı tevkîl ve 'azle me'zûn olduğu hâlde vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iye ile Dersa'âdet'de Ortaköy Burtukalerd sokağında altı nümerolu hānede sâkin teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden hırdavatçı esnâfından Ohannes Ağa Çırakyan Oseb'i kabûlüne mevkūfe vekîl nasb ve ta'yîn eyledim didik de mâ hüve'l-vâkı' bi't-tâleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâlis min şehri Ramazāni'l-mübârek sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; hâzırûn

[Sahîfe 9]

[Nümero 22, Vekâlet]

Hüdâvendigâr Vilâyeti dâhilinde Ertuğrul Sancağı'na muzāfe Lefke Nâhiyesi'nde vâkı' Nezāret-i Evkāf-ı Hümâyûn 'unvanına? mülhak Evkāfdan Yüzgeç Paşa sülâlesinden Melek 'Îsâ Bey ve Hadîce Hatun vakıflarının tevelliyet hissedârlığına bâ-berât-ı şerîf-i 'âlî şân mutasarrıf olan İsmâ'îl ve 'Ali Rızā ve Mehmed Rıf'at beyler ve Şerîfe ve Nebhiyye hanımlar nâhiye-i mezkûrede Câmi'-i Kebîr Mahallesi ahâlîsinden Nu'mân Beyzâde İsmâ'îl Bey ibni İsmâ'îl mahrûse-i Brusa'da Hükûmet Konağı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Enver'de da'vâ vekîllerinden işbu bâ'isü'l-vesîka Mehmed Mes'ûd Efendi ibni Ahmed Hamdî Efendi mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l- merâm idüb mütevellîsi olduğum vâkıflardan hisse-i tevelliyetimî ber-mûcib-i şart-ı vâkıf te'âmül-i kadîm nizāmı vech ile bâ-ma'rifet-i Evkāf muhâsebesinin rü'yetine ve hisse-i tevelliyetimî Brusa ve Ertuğrul Mâl Sandıklarından ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve umûr-ı mütevelliyetimin kâffe-i mu'âmalâtını 'â'id olduğu muhâkemenin her kısmında ve son derecesine kadar Dersa'âdet ve Brusa ve Ertuğrul

mahkemelerinde bidâyeten ve istînâfen ve i‘tirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve kendi imzāsıyla istid‘â ve lâyiha tanzïm ve takdîme ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iye ile tarafımdan mûmâileyh Mehmed Mes‘ûd Efendi’yi vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini mahallinde kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ve ‘ışrîn min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; hâzirûn.

[Nümero 23, Mülkiyet da‘vâsı]

Hüdâvendigâr Vilâyet-i celîlesi Vâli Vâlâ-şân-ı Düstûr-ı Mükerrem Vezîr-i A‘zam Nizāmı’l-‘Âlem Bâsıtu’l-Keff ve’n-Ni‘amî Şemsi’l-Me‘ârif Bedrü’l-‘Âvârif Fâ’iku’l-Vüzerâ-i’l-İ‘zâm Zübde-i’l-Vükâlâ-i’l-Fehhâm Devletlü Ahmed Münîr Paşa yessera lehüllâhu mâ yürîd ve mâ yeşâ Hazretlerinin merkez vilâyeti olan mahrûse-i Brusa’da Hükûmet Konağı’nda şeref-ı mukïm buyurdukları oda-i mahsūsalerinde ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Ahmedîye ve mahfil-i şeref-i dîn-i Muhammediye’de deheu-küşâ-yı takrîr ve zebân pîrâ-yı ~~ta’zïm~~ tagyîr buyurub mahrûse-i mezbûre fevkında cebel-i mubâhadan büyük Korbalık’da yedi mahalden bey‘ idüb kimesnenin aslâ intifâ‘ı olmadığı ve orada mahv olduğu lede’l-mu‘âyene Vilâyet-i Celîle Defterdârı Sa‘âdetlü Hālid Bey Efendi Hazretiyle Meclis-i İdâre Vilâyet a‘zāsından Sa‘âdetlü ‘Abdullatïf Beyefendi ve Meclis-i Beledî Re’îsi ‘İzzetlü Mümtâz Efendi su yolcular Kethüdâ Hâcı Mustafâ ve Kavaksuyu Yolcusu Mehmed Cânib Ağalar ve sâ’ir zevâtın ihbârlarıyla vilâyet-i muşârunileyhâ Ser-mühendisi ‘İzzetlü Karnakiya Efendi ile belediye kalfası Heci Pandalaki’nin tersîm ve mührüyle takdîm olunub merbût iki kıt‘a harîtadan dahi müstebân olan ve Dersa‘âdet Su Nezāreti’nden celb itdirilüb dâ’ire-i belediyede mevcûd bulunan damgalı lüleyi istiyâb ider dokuz lüle âb-ı lezîzi mahall-i mezkûrdan ve kendi etyâb mâlımdan harc u sarfla îcâbı kadar demir ve toprak kanavât takrîniyle mahall-i mezkûra iki bin metre ba‘de mesâfede bulunan ve Küçük Korbalık tağyîr olunan mahalde Kavak suyu dinmekle ‘arîf kavm-i gayr-i mahsūr ashâb-ı şuffasının mülkü olan âb-ı lezîzin menba‘-ı mecrâsı kadîmine mezkûr Kavak suyunun ashâb-ı şuffasından Sa‘âdetlü Süleymân Beyefendi ibni Mehmed Bey ve ‘İzzet Efendi ibni ‘Ali râzı oldukları kiberi sâ’ir ashâb-ı şuffa dahi ol vechile râzı olub mahkeme-i şer‘iyede

mahfûz zabt ve da‘vâ-yı cerîdesine tahrîr eylediklerinden sonra isâle ve ilhâk ve mezkûr Kavak suyunun kanavât-ı mebsûtasıyla Brusa şehrinde İbrâhîm Paşa Mahallesinde vâkı‘ mezkûr Kavak suyunun birinci mukassımına mülhakan ve mahlûtan cereyân itdirilüb mahall-i isâle ve ilhâk eylediğim dokuz lüle âb-ı lezîzin sülüsü olan üç lüle Kavak suyunun kanavât-ı mefrûşun ücreti olmak üzre ashâb-ı şuffasına bi-kadri’l-hisası terk ve şer‘ iderek mezkûr suyun bâkı sülüsânı olan altı lüle âb-ı lezîzi mukassam mezkûrdan bi’t-tasdîk ahz ile kezâlik Mühendis ‘İzzetlü Efendi ile Belediye Kalfası Hecı Panda tersîm ve mührüyle takdîm olunub merbût olan harîtada gösterildigi vechile olmayub mâlımdan demirden ma‘mûl kanavâtı bast ile Câmi‘-i Kebîr ve ma’bedimiz havlısında kezâlik etyab mâlımdan sarfla mermerden ma‘mûl nevresm ve müzeyyen inşâ eylediğim fıskiyeli dört musluklu çeşmesi ve enmâyu’l-cereyân olmak üzre isâle ve icrâ ve mâ-ı leziz-i mezkûrun sâlifü’z-zikr mukasseminden çeşme-i mezkûre kadar cereyânı içün ferş olunan bâlâdâ muharrer demir anaboruyla (?) küşâ güzergâhında vâkı‘ olur, kezâlik etyab mâlımdan inşâ eylediğim evvelen Velî Şemseddîn Mahallesi’nde Mekteb-i İ’dâdi-i Mülkiye Sokağı başında sâniyen Veled-i Harîrî Mahallesi’nde Akbıyık Türbe-i Şerîfe ittisālinde sâlisen Şükrü Hoca Mahallesi’nde câmi‘-i şerîf ittisālinde râbi‘an Câmi‘-i Kebîr ma‘bedi münîr-i cânib kıble meydanında dört ‘aded birer musluklu çeşmelere dahi mezkûr Anabur’dan kendi ‘uhdemde îfâ ve mezkûr mukassamından bi’t-tefrîk ahz eylediğim altı lüle sudan lüzûmen kadar mâ-ı lezîz tefrîk ve tahsïs ve i‘tā idüb fazlasını dilediğim mahalle cereyân ittirmek üzre mezkûr altı lüle su kâmilen mülk-i sarîhim olub kimesnenin dahli ve ta‘arruzuna hak ve salâhiyeti olmamak üzre bi’t-tescîl yedime bir kıt‘a hüccet-i şer‘iyye iʿtāsı matlûbumdur buyurduklarında hakïkat hâl-i müşârunileyh hazretlerinin takrîr-i meşrûhlarını min külli’l-vücûh mutābık itdiğini her biri mevsûku’l-kelim zevâtdan ve Meclis-i İdâre-i Vilâyet a‘zāsından Mîr-i mûmâileyh el-Hâcc ‘Abdullatïf Bey Efendi ve vilâyet-i müşârun ileyhâ İstînâf Müdde‘ı ‘Umûmiyye Sa‘âdetli Mehmed Râşid Bey Efendi ve mûmâileyh Mümtâz Bey ve su yolcuları mezbûrân Hâcî Mustafâ ve Cânib ağaların her biri meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda ‘alâ tarîkı’ş-şehâde ihbâr ile mütehakkık olmakla mûcebince şer‘ buyurdukları üç lüle sudan mâ ‘adâ ikrâr iderek ber-vech-i meşrûh Câmi‘-i Kebîr havlusunda dört musluklu kebîr çeşme ile mahâll-i müte‘addidedeki ber-vech-i muharrer çeşmelere dâ’imi’yü’l-cereyân olmak üzre isâle ve cereyân itdirdikleri mezkûr altı lüle âb-ı lezîz kanavâtı mebsûta ve mefruşesine teba‘ıyetle muşârunileyh hazretlerinin mülk-i sarîhleri olduğu ba‘de’t-tescîl hıfzen li’l-mezkûrât işbu vesîka-i ânife bâ-emr-i muşârunileyh ketb ve imlâ ve paşa-yı

muşârunileyh hazretlerine takdîm kılındı, fî gurreti şehri Ramazāni'l mübârek sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Defterdâr-ı Vilâyeti Sa'âdetlü Hālid Bey Efendi Hazretleri, Müdde'i-i Umûm-i Sa'âdetlü Reşîd Bey Efendi, Hocazâde Mekremetlü Mehmed Sa'id Efendi ve gayruhum.

[Sahîfe 10]

[Nümero 24, Mühtedi i'lâmı]

'An-asl-i Ankaralı olub mahrûse-i Brusa'da Gümrük hânında misâfire sâkin teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Katolik milletinden tahmînen kırk beş yaşında Andon veled-i Bekos hür 'âkıl bâlig şeref-i İslâm ile müşerref olmak arzûsuyla bâ-istid'â Meclis-i İdâre-i Vilâyet'e mürâca'at idüb mezkûrda mu'âmele-i nizāmiyesi bi'l-ikmâl Meclis-i Şer-i Münîr'de dahi kelimeteyn-i şehâdeyn tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm'ı kabûl ve talebiyle ismi Ahmed tesmiye olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i'lâm olundu, el-emrü li men lehü'l-emr, fî'l-yevmi's-sâmin min şehri Ramazāni'l-mübârek sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 25, Da'vu'd-deyn]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Vakfı Susığırlık Karyesi ahâlîsinden Kürd Mehmed bin Hālid mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de 'İsâ Bey Karyesi'nde sâkin Kürd Hüseyin bin 'Ali muvâcehesinde merkūm Hüseyin zimmetinde cihet-i karz-ı şer'iyeden üç yüz on dokuz kuruş alacak hakkım olmakla meblag-ı merkūm üç yüz on dokuz kuruş merkūm Hüseyin'den hâlen taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl ve'l-ikrâr 'alâ mûcebi ikrârihi meblag-ı merkūm üç yüz on dokuz kuruş müdde'-i mezbûr Mehmed Ağa'ya edâsıyla merkūm Hüseyin ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'ışrin min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 26, İtâ'at]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled-i Saray Mahallesi ahâlîsinden ve bezzâz esnâfından Şâkir Efendi ibni Mustafâ mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de hâlen zevce-i menkûhası zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe Rukiyye binti Hasan muvâcehesinde mezbûre Rukiyye Hatun bin bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle

zevce-i menkûha-i medhūlehâm olub lâkin bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete mürâ‘ât itmeyüb fuzūlî babası menzilinde sâkin olmakla su’âl olunub Hoca Hasan Mahallesi’nde tedârik ve müheyyâ idüb kıbel-i şer‘den lede’l-mu‘âyene mesken-i şer‘î olduğu mütehakkık olan menzilde bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete mürâ‘ât itmek üzre zevcem mezbûre Rukiyye Hatun’a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ itdikde mezbûre Rukiyye Hatun dahi cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olub babası menzilinde sâkin olduğumu tâbî‘aten ve kat‘ıyyen ikrâr ve i‘tirâf itmekle ‘alâ mûcebi ikrârihi zevci mezbûr Şâkir Efendi’nin tedârik eylediği menzilde zevci mezbûr Şâkir Efendi’ye itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete mürâ‘ât itmek üzre mezbûre Rukiyye Hatun’a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâni ‘aşer min şehri Ramazāni’l-mübârek sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 27, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Vakıf ~~Susığırlık~~ Karyesi sâkinlerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe işbu bâ‘isü’l-vesîka ‘Ayşe Hatun binti Hasan Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de Cumalıkızık Karyesi ahâlîsinden Ka’in pederi Mehmed Ağa ibni İbrâhîm mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb ben mezbûr Mehmed Ağa’nın sulbî kebîr oğlu ‘Osmân’ın hâlen zevce-i medhūlehâsı olub zevcem mezbûr ‘Osmân beni bundan akdem bi-lâ-nafaka ve lâ münfik-i şer‘î terk ve ber-mûcib nizām-ı seniyye ‘asâkir-i şâhane ile ordu cânibine azîmet idüb gā’ib olduğu ecilden ben nafakaya muhtâc olmamla zevcem gā’ib-i mezbûrun babası mezbûr Mehmed Ağa üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr buyurulmak matlûbumdur didiğimde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi mezbûre ‘Ayşe Hatun’un nafaka-i zarûriyesi içün işbu târîh-i kitâbdan i‘tibâren bi’t-terâhî şehriye altmış kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru kendi nafakasına harc u sarfa ve lede’l-hâce istidâneye ve ‘ında’z-zafer Ka’in pederi mezbûr Mehmed Ağa üzerine rucû‘a mezbûre ‘Ayşe Hatun’a izin virilmeğin bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; hâzirûn.

10 –

~~Hüdâvendigâr Ertuğrul Vilâyeti dâhilinde Ertuğrul Sancağ’ına muzâfe Lefke Nâhiyesi’nde Evkāfı hümâyûn mülûkâneye mülhak Bozaliliç sülâlesinden Melek ‘Îsâ~~

~~Bey ve Hadîce Hatun vakıflarının tevliyyet hissedârlığına bâ-berât-ı şerîf ‘âlî-şân mutasarrıf olan İsmâ‘îl ve Ali Rızā ve Mehmed Rıf‘at Beyler ve~~ Şerîfe ~~ve Behiyye hanımlara nâhiye-i mezkûrede Câmi’ Kebîr Mahallesi Mahallesi ahâlîsinden Nu‘mân Beyzâde İsmâ‘îl Bey~~

[Nümero 28, Vekâlet]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hace Tabîb Mahallesi mütemekkinlerinden teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Ermeni milletinden Kiyusa oğlu Heci Kirkor veled-i Eragil veled-i Hactûr Meclis-i Şer‘-i hatïr-i lâzım-i’t-tevkîrde da‘vâ vekîllerinden işbu hâmilü’r-rakîm Zârih Efendi veled-i Kigork muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb sulbî kebîr evlâdım her biri teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Robin Heci Mardros ve Ekran ve Mehrediyye emlâk ve arâzî merkūm Robin’den îcâr da‘vâm olmakla ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve i‘tirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen talebü’d-da‘vâ ve ahz u kabza ve onlar tarafından ‘aleyhimde ikāme eyledikleri da‘vâda husūmet ve redd-i cevâba ve protesto ve sekstro tanzïme ve kendi imzāsıyla takdîm ve kabûle ve mümeyyiz ehl-i hıbre nisbete ve icrâ mu‘âmelâtını rü’yete ve lede’l-iktizā sulh ve ibrâya husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile merkūm Zarih Efendi’yi vekîl nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didik de gıbbü’t-tasdîk’ş-şer‘i mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin min şehri Ramazāni’l-mübârek sene selâse ‘aşer selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla ‘Ali, Molla Ramazān, Molla İsmâ‘îl ve gayruhum.

[Nümero 29, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa’da Veled-i Habîb Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘i ile mu‘arrefe işbu bâ‘isetü’l vesîka İffet Hanım ibneti Râgıb Efendi tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden el-Hâcc Mustafâ Efendi ibni el-Hâcc Mehmed Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de müvekkile-i mezbûrenin zevc-i sâbık Mustafâ Efendi ibni Hasan mahzarında bi’l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb müvekkilem mezbûre mezbûr Mustafâ Efendi ile mukaddemen zevciyet beynlerinde kā’ime iken mezbûrun firâşından hâsıl ve müvekkilem mezbûrenin batnında mütebeyyin üç aylık hamli olmakla vaz‘-ı hamli ile ‘iddeti münkaziye

oluncaya değin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir-i levâzım zarûriyesi içün mezbûr Mustafâ Efendi üzerine kıbeli'ş-şer'den kadr-i ma'rûf meblag farz ve takdîr olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î kıbel-i şer'den dahi müvekkile-i mezbûre İffet Hanım vaz'-ı hamli ile 'iddeti münkaziye oluncaya değin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir-i levâzımı zarûriyesi içün bi't-terâhî mezbûr Mustafâ Efendi üzerine işbu târîh-i kitâbdan i'tibaren şehriye seksen kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisvesine harc u sarfa ve lede'l-iktizā istidâneye ve 'ınde'z-zafer mezbûr Mustafâ Efendi üzerine rucû'a müvekkile-i mezbûre 'İffet Hanım'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-hāmis min şehri Ramazāni'l-mübârek sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; İsmâ'îl Ağa, 'Ali Ağa, Emîn Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 11]

[Hüküm i'lâmı]

~~Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kara Ağaç Mahallesi'nde mütemekkin iken bundan akdem vefât iden Devlet-i 'Aliyye'nin Ermeni milletinden Markiryos oğlu Patmiyos veled-i Kerüpe'nin sagïr oğlu olub teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Vesen ve habeşesinin bülûga tahammulü olduğu hâlde bülûğuna mukirr ve mu'terif ber-vech-i âtî rüşd iddi'â iden İstibân Meclis-i Şer'-i Hatïr-i Lâzim-i't-tevkîrde babam müteveffâ-i mezbûrdan mevrûs mâlına vâzi'atü'l-yed olan vasî-i mensûbesi min kıbeli'l-ümm ceddesi kezâlik ve teb'a ve millet-i merkūme nisvâtından şahsî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe İsfohil binti Kirkor muvâcehesinde ben yirmi(yi) mütecâviz 'âkıl ve bâlig ve reşîd ve bülûguma munzam ve zarar ve ziyânımı mümeyyiz kendü umûrumu bi'z-zât tesviyeye muktedir i'âne-i vasîden müstagni olmamla babam müteveffâ-i mezbûrdan mevrûs mâlımın muhâsebesini bi'r-rü'ye bana teslîme vasî-i mezbûreye kıbel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ itdikde vasî-i mezbûre dahi cevâbında müdde'î mezbûr İsteban'ın babası müteveffâ-i mezbûrdan mevrûs mâlına bi'l-vesâye vâzi'atü'l-yed olduğunu ikrâr lâkin rüşd müdde'âsını inkâr itmekle müdde'î mezbût İsteban'dan ber-vech-i muharrer rüşd müdde'âsına mutābık beyyine taleb olundukda her biri teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Kara Ağaç Mahallesi mütemekkinlerinden Eczâcı Şeker oğlu Mihran veled-i Kirkor veled-i Agop ve Selçuk Hatun Mahallesi'nden Çalıkcı Karabet veled-i Kirkor veled-i Kara li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olub eseren li-istişhâd işbu müdde'î~~

~~merkūm İsteyan ‘âkıl ve bâlig ve reşîd ve rüşdü bülûguna munzam olub umûrunu bi’z-zât rü’yete kādirim i‘âne i vasîden müstagnîdir biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ i şehâdet i şer‘iyye itmeleriyle şâhidân ı merkūmdân evvelen bâ varaka i mestûre mezkûr Kara Ağaç Mahallesi muhtârânî Kirkor Ağa veled i Seroyer ve Ohannes veled i Hamislor ve Selçuk Hatun Mahallesi muhtârânî veled i Agop veled i Hamyarson ve Simon veled i Karabet sırren ve ba‘dehu yine mezbûrûn ile Nasip veled i Ohannes ve Begos veled i Agop ve Bedrus veled i Taros ve Andon veled i Serkez’den dahi bi’l muvâcehe ‘alenen lede’t tezkiye makbûlü’ş şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın şehâdetleri ba‘de’l kabûl mûcebince müdde‘î mezbûr İsteban’nın ber vech i muharrer rüşdüne ba‘de’l hükm babası müteveffâ i mezbûrdan mevrûs mâlının muhâsebesini bi’r rü’ye mezbûr İsteban’a edâ ve teslîme vasî i mezbûre İsfohil kıbel i şer‘den tenbîh olunmağın mâ vaka‘a bi’t taleb ketb olundu, fi’l yevmi’s sâbi‘ ve’l ‘işrîn min Şa‘bâni’l mu‘azzam sene~~

[Nümero 30, Hüküm i‘lâmı]

Hüdâvendigâr Vilâyeti Merkez Mahkeme-i Şer‘iyyesinden ‘aleyhlerine sādır olub güzerân iden Bin üç yüz on bir senesi Cemâziye’l-ahïre’nin on yedinci günü târîhli i‘lâmın hükmüne ‘adem-i kanâ‘atla temyîz istid‘âsına dâ’ir Ahmed ve Hadîce imzālarıyla mümzā melfûf lâyîha-i i‘tirâziye mezkûr i‘lâm ile ma‘an Fetvâhāne’ye lede’l-hâvale i‘lâm-ı mezkûrun netîce-i me’âlî tenbîh-i mezkûr hakkında usūlüne muvâfık olub lâyîha-i mezkûre münderecâtına nazaran îfâ-i müktezāsı zımnında Meclis-i Tetkïkāt-ı Şer‘iyyeye havâlesi deyü Cânib Halîl Fetvâhāne’den Bin üç yüz on iki senesi Receb-i şerîfin on beşinci günü târîhinde i’lâm-ı mezkûrun zahrına tahtiye ve tahtîm ve Meclis-i Tedkïkāt-ı Şer‘iye’den dahi müdde‘î vekîlinin vekâleti müseccel olmadığı iş‘âr-ı mahallîden anlaşılmakla şu hâlde muvâcehe-i tarafeynde îcâb-ı şer‘iyyesinin icrâsı işbu Bin üç yüz on üç senesi Muharremü’l-harâmının yirmi sekizinci ve Bin üç yüz on senesi Temmuz’un dokuncu günü târîhli ve iki yüz kırk iki ‘adedlü emîrnâme-i sâmi hazreti Meşîhat-penâhî’de emr ü fermân buyurulmuş imtisâlen evâmirük-‘âlî teşkîl olunan tarafeyn içün Evkāf-ı Hümâyûn Hazînesi’nden idâre olanan Evkāfdan zikr-i âtî vakfa kıbel-i şer‘den li-ecli husâme kā’im-makām mütevellîsi ta‘yîn olunan mahrûse-i Brusa Evkāf Muhâsebecisi Sa‘âdetlü Süleymân ve Bâhir Bey ibni el-merhûm Mehmed Bey tarafından zikri câ’î husūsda vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Evkāf Kalemi ketebesinden

el-Hâcc ‘Abdi Bey ibni Ahmed Bey mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zikr-i âtî ma‘a dükkân bir bâb menzile vaz‘-ı yedleri beyyine-i şer‘iye ile sâbit ve mütehakkık olan ve Özlü Ahmed Ağa ibni ‘Ali ve Hadîce Hatun ibneti İbrâhîm’den ma‘a dükkân nısf-ı menzil da‘vâsından dolayı müdde‘î vekîl-i mûmâileyh el-Hâcc ‘Abdi Bey’in taleb ü ısrârına binâ’en mezbûrân Ahmed ve Hadîce Hatun’un celbine kıyâm olundukda mahkeme-i şer‘iyyeye mahsūs varaka-i da‘vetiyye ile ayru ayru günlerde üç def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyyede her birinde gelmekden ve vekîl göndermekden imtinâ‘ eyledikleri misüllü üçüncü def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyyede vekîl göndermedikleri hâlde Mecelle-i Ahkâm-ı ‘Adliyye’nin bin sekiz yüz otuz dördüncü mâddesine tevfîkan taraflarından vekîl-i musahhar ta‘yîniyle gıyâben rü’yet ve fasl ve hasm olunacağı iş‘âr ve ihtār olunmuş iken yine gelmekden ve vekîl göndermekden sūret-i istinkâf gösterdikleri mürâsele-i mezkûrenin zeyline tahrîren beyân olunub ol vechile merkūmânın bi’z-zât gelmekden ve vekîl göndermekden ta‘annüd ve temerrüdleri ‘ınde’ş-şer‘i’l-enver zāhir ve mutehakkık olmağın Mecelle-i mezkûrenin mâdde-i mezkûresine tevfîkan müdde‘î vekîl-i mûmâileyh el-Hâcc ‘Abdi Bey’in talebiyle merkūmân Ahmed ve Hadîce Hatun’un hukūklarını muhâfazaya muktedir ve îfâ-yı vekâlete ehil olduğu ihbâr-ı ehl-i vukūf ile mütehakkık olan da‘vâ vekîllerinden ‘Ali Bey ibni Hasan merkūmân Ahmed ve Hadîce Hatun taraflarından vekîl-i musahhar ta‘yîn olunub ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ba‘de’l-kabûl müdde‘î vekîl-i mûmâileyh el-Hâcc ‘Abdi Bey meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda vekîl-i musahhar-ı mezbûr ‘Ali Bey ibni Hasan muvâcehesinde mahrûse-i mezbûre mahallâtından Altı Parmak Mahallesi Mescid-i Şerîfi’nin bâ-berât-ı ‘âli-şân İmâmı Hâfız İsmâ‘îl Efendi ibni Hasan hâzır olduğu hâlde Nazāret-i Evkāf-ı Hümâyûn’a mülhak Evkāfdan mârru’z-zikr Altı Parmak Mahallesi’nde vâkı‘ bir tarafdan Râbi‘a Hatun ibneti İbrâhîm bin ‘Abdullâh ve bir tarafdan Orman Me’mûru Mehmed Bey ibni ‘Ali ve el-Hâcc ‘Ali ‘Osmân Ağa ibni Süleymân ba‘zan muhâcir Hâfız Ahmed bin ‘Ali menzilleri ve taraf-ı râbi‘-i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd gallesi mahalle-i mezkûre mescid-i şerîf imâmına meşrûta ma‘a dükkân bir bâb vakıf menzilin nısf-ı şâyi‘i Binbaşı Edhem Efendi zevcesi Fâtıma Zehrâ Hanım ibneti Ahmed’in nısf ve nısf-ı şâyi‘-i âharı ûlâ kerîmesi Esmâ Hanım ibneti Edhem Efendi’nin müşâ‘en ve tefevvüzen bi’l-icâreteyn ve bâ-temessük mütevelli vakıf taht-ı tasarruflarında iken mûmâileyh Fâtıma Zehrâ Hanım bundan akdem bi-lâ-veled vefât-ı müteveffiye olub menzil ve dükkân-ı mahdûd-ı mezkûrlarda nısf-ı hisse-i şâyi‘ası mahlûlen cânib-i vakfa ‘a’id ve râci‘ olmuş iken müteveffiye-i mezbûrenin zevci müvekkil-i mezbûr Ahmed Ağa ile mezbûre Hadîce Hatun’dan her

biri ma‘a dükkân mecmû‘-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûru fuzūlî ve bi-gayr-i hak zabt ve vaz‘-ı yed itmeleriyle su’âl olunub ma‘a dükkân menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısf-ı şâyi‘ından keff-i yed ve vakf-ı mezkûr içün mahlûlen bana teslîme müvekkillerine izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr ‘Ali Bey’e tenbîh olunmak bi’l-vekâle ve bi’t-tevliye matlûbumdur deyü hâzır imâm-ı mûmâileyh Hâfız İsmâ‘îl Efendi’nin tasdîkıyla ma‘an da‘vâ itdikde müvekkillerine izāfetle vekîl-i musahhar merkūm ‘Ali Bey dahi bi’l-vekâle cevâbında müdde‘âya ma‘a müştemilât hāne sırf ‘arsa ve Orhan Gâzî Vakfı Şerîfi’ne mukāta‘a-i kadîme-i ma‘lûmelü olduğu hâlde ‘arsa-i mezkûrenin mutasarrıf-ı ûlâ mahalle-i mezbûrede sâkin Hâcî ‘Ali ‘Osmân Ağa mutasarrıf olduğu ‘arsasından bir mikdâr hamlini ifrâz ve yedinde îfâ idüb mâ ‘adâ ‘arsa-i mâliye-i müfrezeyi bundan akdem bedel-i ma‘kūl medfû‘ ve makbûza müvekkillerim merkūmânın mevrûsları Fâtıma Zehrâ Hanım ile ûlâ kerîmesi Esmâ Hanım’a ber-vech-i münâsefe ferâg ve tefvîz idüb onlar dahi ber-vech-i muharrer teferru‘ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabûl ve ‘arsa-i mezkûre üzerine bundan akdem Fâtıma Zehrâ hayâtında mâlından sarfla mülkü olmak üzre müceddeden taksîm içün binâ ve inşâ ve ihdâs idüb ma‘a dükkân menzil-i mahdûd-ı mezkûr mülkiyet üzre zevci ve kız karındaş müvekkillerim mezbûrân Ahmed ve Hadîce içün mes’ele-i mîrâsları vechile mevrûs ve münhasıra olmakla ol vechile müvekkillerim mezbûrân ma‘a dükkân menzil-i mahdûd-ı mezkûru bi’l-verâse bi-hakk-ı zabt ve vaz‘-ı yed iderler deyü müvekkilleri merkūmânın güzerân iden Bin üç yüz on bir senesi Cemâziye’l-ahïre’nin on yedinci günü târîhinde vicâhen vukū‘ bulân muhâkemelerinde taraflardan husūmet ve redd-i cevâba vekîl eyledikleri da‘vâ vekîllerinden Hasan Hıfzî Efendi’nin ibrâ eylediği cevâbı tekrâr ile müdde‘-i vekîl-i mütevelli-i merkūmun ber-vech-i muharrer vakıf müdde‘âsını inkârına mukārin müdde‘-i vekîl-i mütevelli-i mûmâileyh el-Hâcc ‘Abdi Bey’den da‘vâ-i mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda şâhid olmak üzre isimlerini cerîde-i şer‘iyyeye tahzîr itdirüb ve bunlardan mâ ‘adâ aslâ şâhidim yokdur deyü zeylini temhîr eyledikleri yirmi bir nefer şâhidlerden her biri ‘udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden sâlifü’z-zikr Altı Parmak Mahallesi ahâlîsinden Bağçivan Mehmed Emîn Ağa ibni Şa‘bân bin ‘Abdullâh ve Ahmed Çavuş ibni İbrâhîm bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzirân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakîka Altı Parmak Mahallesi’nde kâ’in bir tarafdan Râbi‘a Hatun ibneti İbrâhîm ve bir tarafdan Orman Me’mûru Mehmed Bey ibni ‘Ali Bey ve bir tarafdan Hâcı ‘Ali ‘Osmân bin Süleymân ba‘zan Muhâcir Hâfız Ahmed bin ‘Ali menzilleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ma‘a dükkân bir bâb menzilin nısf-ı şâyi‘-i Binbaşı Edhem Efendi zevcesi Fâtıma Zehrâ Hanım’ın ve nısf-ı şâyi‘-ı

âharı ûlâ kerîmesi Esmâ Hanım'ın ber-vech-i münâsefe taht-ı tasarruflarında iken mezbûre Fâtıma Zehrâ Hanım bi-lâ-veled müteveffîye olub ma'a dükkân menzil-i mahdûd-ı mezkûrun gallesi Altı Parmak mescid-i şerîf imâmına meşrûta vakıf olduğu bizim ma'lûmumuzdur ve böyle müştehirdir bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'î itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mensûb oldukları mârru'l-beyân Altı Parmak Mahallesi Destereci Sa'id Ağa ibni Sun'ullah bin Sa'îd ve Kasab Sālih Ağa ibni Emîn ve İbrâhîm Ağa ibni 'Ali Ağa'dan sırren ve ba'dehu yine mezbûrûn ile 'Ali Ağa ibni Mehmed ve Edhem Ağa ibni Ahmed'den dahi bi'l-muvâcehe 'alenen lede't-tezkiye 'adl ü makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağın mûcebince ma'a dükkân menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısf-ı şâyi'ından keff-i yed ve cânib-i vakf içün kā'im-makām mütevellîsi müvekkil-i mûmâileyh Süleymân'ın izni içün vekîl-i mûmâileyh el-Hâcc 'Abdi Bey'e teslîme müvekkillerine izāfetle vekîl-i musahhar-ı merkūm 'Ali Bey'e tenbîh olduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi'l-'âşir min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Mührî mutābık beyyine-i mezkûr sağîr usūlüne muvâfık idüğü fî 9 Rebî'ü'l-âhir sene 1314, Mümeyyiz-i İ'lâm-ı Şer'i, Emînü'l-Fetvâ]

[Sahîfe 12]

[Nümero 31, Hüküm i'lâmı]

Mahrûse-i Brusa'da Veled-i Habîb Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta'rîf-i şer'i ile mu'arrefe 'İffet Hanım ibneti Râgıb Efendi tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden el-Hâcc Mustafâ Efendi ibni el-Hâcc Mehmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de müvekkile-i mezbûrenin zevc-i sâbık Mustafâ Efendi ibni Hasan muvâcehesinde mezbûr Mustafâ Efendi müvekkilem mezbûrenin bin iki yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilî olub işbu târîh-i i'lâmdan yirmi gün mukaddem sâkin olduğu hānesinde boş ol diye talâk-ı ric'î ile tatlîk idüb müvekkilem mezbûrenin 'iddeti münkaziye olmaksızın müvekkilem mezbûreye müraca'at dahi itmemekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkı olan bin iki yüz bir kuruş mezbûr Mustafâ Efendi'den bi'l-vekâle taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Mustafâ Efendi dahi cevâbında müvekkile-i mezbûre ol mikdâr kuruş mehr-i mü'eccel

tesmiyesiyle zevce-i medhūlehâsı olduğunu ve târîh-i mezkûrda tatlîkını ve ber-vech-i müdde‘â müraca‘at itmediğini ikrâr itmekle ‘alâ mûcib-i ikrârihi meblag-ı merkūm bin iki yüz kuruş müvekkile-i mezbûre içün vekîl-i mezbûr el-Hâcc Mustafâ Efendi’ye edâsıyla mezbûr Mustafâ Efendi ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l yevmi’s-sâni min şehri Ramazāni’l-mübârek sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 32, Hüküm i‘lâmı]

Mahrûse-i Brusa Çardak Mahallesi sâkinlerinden zâtları ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe Beniyye ve Behiyye ve Fâtıma benât-ı müteveffâ el-Hâcc ‘Osmân ibni Mehmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zikr-i âtî iki kıt‘a tarlayı vaz‘-ı yed beyyine-i şer‘iyye ile mütehakkık olan mahrûse-i mezbûre kurâsından Devirce Karyesi ahâlîsinden ‘Osmân bin Mustafâ muvâcehesinde mahrûse-i mezbûre Evkāf Muhâsebecisi Sa‘âdetlü Süleymân Bey tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Kemâleddîn Efendi hâzır olduğu hâlde Cennet-mekân Hüdâvendigâr Gâzî tâbe serâhu Hazretleri Vakf-ı Şerîfi müstekıllâtından karye-i mezkûrede ve Harmanlar nâm mahalde bir tarafdan Pire Mehmed bin ‘Ali ve bir tarafdan Kel Hüseyin zevcesi ‘Ayşe binti Mehmed ve bir tarafdan ‘Ali Bey ibni Mustafâ ve taraf-ı râbi‘-i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen dört dönüm mikdârı bir kıt‘a tarladan karye-i mezkûrede Taşköprü nâm mahalde vâkı‘ babamız mütevveffâ-i mezbûr el-Hâcc ‘Osmân Ağa’nın ile’l-vefât bâ-temessük Evkāfı mustakıllen taht-ı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi tarlahâ-i mezkûrları bizle li-ebeveyn karındaşımız Mustafâ’ya erbâ‘an ba‘de’l-intikāl karındaşımız mezbûr Mustafâ dahi vefât idüb tarlahâ-i mezkûrlarda olan mâ ‘adâ hissesi oğulları merkūm ‘Osmân ‘Ali gā’ibûne ‘ani’l-meclis Mehmed ve Halîl ve Cemîle’ye intikāl idüb ol vechile tarlahâ-i mezkûrlar on altı sehm i‘tibârıyladır ve bir sehmden on iki sehmi bizim ve birer sehimden dört sehmi dahi merkūm ‘Osmân ve Mehmed ve Halîl ve Cemîle’nin müntekılen ve müşâ‘en taht-ı tasarrufumuzda olub tarlahâ-i mezkûrları işbu sene-i mübârekeye gelinceye değin cümlemiz âharâ îcâr ve îcâresini ahz u kabza ve beynimizde taksîm iderek tasarruf itmekde isek de ve Kum ‘Osmân tarla-yı mezkûrlarda olan bir sehm hisse-i müntekılesine ‘adem-i kana‘âtle bizim tarla-yı mezkûrlarda olan on iki sehm hisselerimizi fuzūlî ve bi-gayr-i hak zabt ve müdâheleye kıyâm itmekle su’âl olunub tarla-yı mezkûrlarda olan on iki sehm hisse-i şâyi‘amızdan keff-i yed birle vâkı‘ olan müdâhelesi men‘ olunmak matlûbumdur deyü vekîl-i hâzır-ı mûmâileyhin tasdîkıyle da‘vâ itdiklerinde merkūm ‘Osmân dahi

cevâbında tarla-yı mezkûrları ber-vech-i müdde‘â ceddim müteveffâ-i mezbûr el-Hâcc ‘Osmân Ağa’nın ile’l-vefât müstakıllen taht-ı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi müdde‘ıyyât-ı merkūmât ile babası mütevveffâ-i merkūm Mustafâ’ya intikāl eylediğini ve tarla-yı mezkûrlara vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin babam mezbûr Mustafâ işbu târîh-i i‘lâmdan yirmi sene mukaddem vefât idüb tarla-yı mezkûrları târîh-i mezkûrdan berû müstekıllen bi-lâ nizâ‘ tasarruf itmemle bi-hakk-ı zabt ve vaz‘-ı yed iderim deyü tarla-yı mezkûrları müdde‘ıyyât-ı merkūmât ile birlikde âharâ îcârların ve îcârelerin ahz u kabz eylediklerini inkâr itmekle müdde‘ıyyât-ı mezbûrât-ı Beniyye ve Behiyye ve Fâtıma hatunlara da‘vâ-yı mezkûrları mutābık beyyine taleb olundukda sâlifü’z-zikr Devirce Karyesi ahâlîsinden el-Hâcc Ahmed ibni Süleymân bin ‘Abdullâh ve Mes’ûd Ağa ibni Mehmed bin Mustafâ nâm kimesneleri li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka tarla-yı mahdûd mezkûrları mütevveffâ-yı mezbûr el-Hâcc ‘Osmân Ağa’nın hayâtında müstekıllen taht-ı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi müdde‘ıyyât-ı merkūmât ile merkūm ‘Osmân’ın babası müteveffâ-ı mezbûr Mustafâ’ya erbâ’an intikāl idüb ba‘dehu mezbûr Mustafâ dahi vefât idüb tarlalarda olan rubu‘ hisseyi evlâdı Velür (?) ‘Osmân ve Mehmed ve Halîl ve Cemîle’ye intikāl idüb tarla-yı mezkûrları on altı sehm i‘tibârıyla dörder sehmden on iki sehm müdde‘ıyyat-ı merkūmât Beniyye ve Behiyye ve Fâtıma’nın birer sehmden dört sehm dahi mezbûr ‘Osmân ile karındaşı gā’ibûn-ı mezbûrun Mehmed ve Halîl ve Cemîle’nin müntekılen ve müşâ‘en taht-ı tasarruflarında olub müdde‘yyât-ı merkūmât ile mezbûrûn ‘Osmân ve Mehmed ve Halîl ve Cemîle’den her biri tarla-yı mezkûrları işbu târîh-i i‘lâma gelinceye değin beher sene birlikde âharâ îcâr ve îcâresini ahz u kabz ve beynlerinde bi-kadri’l-hisesi taksîm iderek müşâ‘en tasarruf eyledikleri bizim ma‘lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘î itmeleriyle şâhidân-ı merkūmân usūl-ı mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mârru’z-zikr zikr Devirce Karyesi muhtâr-ı evveli Hâcı Ahmed Ağa ibni Mehmed ve Şükrü Ağa ibni Ahmed’e sırren ve ba‘dehu mezbûrûn ile ‘Ali Ağa ibni Mehmed ve İsmâ‘îl Ağa ibni Süleymân Ağa’dan dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl ü makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcibince tarla-yı mahdûd-ı mezkûrların bir sehm-ı mezkûr iki sehm-i şâyi‘îndan keff-i yed müdde‘ıyyât-ı merkūmât Beniyye ve Behiyye ve Fâtıma hatunlara teslîme mezbûr ‘Osmân tenbîh olunmakla tarla-yı mezkûrlarının bir sehm-i mezkûrların tasarruflarına dâ’ir cânib arâzïden bedellerine başka başka i‘tāsı

iktizā eylediği tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ min şehri Ramazāni’l-mübârek sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 13]

[Nümero 33, Men‘ i‘lâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Bulgarlar Mahallesi mütemekkinelerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum nisvâtından şahsî ta‘rîfi şer‘î ile mu‘arrefe Eleni binti Yani mahrûse-i mezbûre mahkemesinde meclis-i şer‘-i hatîr’de kezâlik teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden li-ebeveyn er karındaş Derzi Tanaşaki tarafından zikr-i husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Nâ’il Efendi ibni ‘Ali muvâcehesinde Evkāf Muhâsebecisi Sa‘âdetlü Süleymân Bey Efendi tarafından mürsel vekîl-i şer‘iyesi ketebesinden Kemâleddîn Efendi hâzır olduğu mahalle-i mezkûrede vâkı‘ bir tarafdan Havlucu Hiristo veled-i Yani ve bir tarafdan Kostaki veled-i Foti menzilleri ve bir tarafdan değirmen bahçesi ve taraf-ı râbi‘-i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ma‘lûmu’l-müştemilât bir bâb mülk menzil ve Sinân Bey Vakf-ı Şerîfi müstekıllâtından ülfeli cengâr kurbunda vâkı‘ bir tarafdan Hâcî Pozand ve bir tarafdan Hekîm oğlu İstelyanus bahçeleri ve bir tarafdan mezârlık ve taraf-ı râbi‘-i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen beş dönüm mikdârı bir kıt‘a vakıf tut hadîkası ve yine vakf-ı mezkûredan Cermenci Mahallesi civârında vâkı‘ bir tarafdan Penkü ve bir tarafdan Bakkāl Andon ve bir tarafdan Kasâb Mustafâ Bey hadîkaları ve taraf-ı râbi‘-i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen bir buçuk dönüm mikdârı bir kıt‘a vakıf tut hadîkası ve yine Cennet-mekân Sultān Mahmûd Hân-ı Sânî tâbe serâhu Hazretleri Vakf-ı Şerîfi musakkafâtından tavuk bazarında vâkı‘ bir tarafdan Hâcî Yeşe veresesi hanı ve bir tarafdan İnegöllü Hâcî Mehmed Efendi ve bir tarafdan Balıklılı Hâcî Mehmed veresesi dükkânları ve taraf-ı râbi‘-i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd mikdâr mukaddemâ fırancalacı el-yevm bir bâb vakıf na’lband dükkânıyla cem‘îan bir bâb mülk menzili ve iki kıt‘ada altı buçuk dönüm mikdârı vakıf ile tut hadîkası ve bir bâb vakıf ~~tut hadîkası~~ na‘lband dükkânı babamız müteveffâ Yani’nin (ile’l-)el-vefât yedinde mülkü ve taht-ı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi mülk-i menzil-i mahdûd-ı mezkûr dört sehm i‘tibârıyle bir sehm-i şâyi‘î bana ve bir sehm-i şayi‘î karındaşım Kadina’ya ve altı sehm-i şâyi‘-i âharı dahi karındaşım müvekkil-i mezbûr Tanaşaki’ye mevrûs olub ve vakf iki kıt‘a bahçe ve bir bâb fırancalacı dükkânı benimle karındaşlarım merkūmâna intikāl itmekle ben menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan bir

sehm-i mezkûra bir sehm hisse-i irsiyyem ile mârru'z-zikr bahçe ve dükkân-ı mezkûrda olan bir sehm hisse-i müntekılesi işbu târîh-i i'lâmdan üç buçuk sene mukaddem bi-safka-i vâhide iki bin altı yüz kuruş semen ve bedel mukâbilinde me'mûr-ı mütevellîsi huzūrunda kat'ıyyen karındaşım müvekkil-i merkūm Tanaşaki'ye bey' ve ferâg ve tefvîz ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve teferrug ve tefevvüz ve kabûl idüb her ne kadar me'mûru ve mütevellîsi huzūrlarında iki bin altı yüz kuruş semen ve bedel-i medfû' ve makbûza bey' ve ferâg itdim deyü ikrâr itmişsem de karındaşım müvekkil-i merkūm ile beynimizde bi'l-mukāvele biz ölünceye değin beslemek ve hîne te'ehülümde terâhuma virmek şartı mevcûd olub el-hâleti hâzihi infâk ve iksâ itmeyüb terâhum virmekden dahi imtinâ' itmekle şart-ı mezkûruyla olan bey' ve ferâgın şarten fesâdına mebnî rub'-ı menzil-i mezkûr ile bahçe ve dükkân-ı mezkûrda olan sülüs hisse-i müntekılemden keff-i yed ve bana teslîme müvekkil-i merkūm Tanaşaki'ye izāfetle vekîl-i mûmâileyh Nâ'il Efendi'ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü inkâra mukārin müdde'î 'Ali vekîli tarafından ibrâz olunan Defter-i Hākānî senedlerine ba'de'n-nazar senedât-ı mezkûrede müdde'iyye-i mezkûrenin da'vâsı vechile şart-ı mu'âmelâtı münderic olmadığından ber-vech-i muharrer takrîr-i meşrûhu üzerine tasaddî eylediği da'vâyı mesmû'â iltifâta şâyan olmadığı müdde'iyye mezbûre Eleni'ye tefhîm da'vâ-yı mezkûresiyle müvekkil-i merkūm Terzi Tanaş'a izāfetle vekîl-i mezbûr Nâ'il Efendi'ye bi-lâ-beyyine mu'ârızādan men' olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezkûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâni' ve'l-'ışrîn min Şa'bâni'l mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 34, Vekâlet]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Tatarlar Mahallesi ahâlîsinden Plevne muhâcirlerinden Fazlı Ağa ibni Mehmed Ali Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de mahalle-i mezkûre ahâlîsinden Şumnu muhâcirlerinden Arabacı Edhem Ağa hâzır olduğu hâlde tezkîre-i 'Osmâniyesini ibrâz ile ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb 'arsası Cennet-mekân Sultān Yıldırım Bâyezîd Hân-ı Gâzî Hazretleri Vakf-ı Şerîfi'ne mukāta'a-i kadîme-i ma'lûmelü etrâfı Arnabud Yûsuf ve Mehmed kalfa menzilleri Arabacı Rahmî hadîkası ve taraf-ı râbi'-i tarîk-ı 'âmm ile mahdûd ve ma'lûmü'l-müştemilât ebniyesi mülk bir bâb menzil bâ-sened-i Hākānî müstekıllen yedimde mülküm olmakla ben bundan akdem lüzûmuna mebnî mahrûse-i mezbûre Eytâm Sandığı'ndan istidâne eylediğim beş yüz kuruş mukâbilinde menzil-i mahdûd-ı mezkûru rehn vaz' ve teslîm itmişdim el-hâleti hâzihi ma'a îcâr deynim olan meblag-ı mezkûr beş yüz kuruş Eytâm

Müdireyitine edâ ve teslîm ve menzil-i mezkûru rehninden ba‘de’l-fekk üç bin altı yüz kuruş semen medfû‘ ve makbûza merkūm Edhem Ağa’ya bey‘ ve temlîk ve teslîm ve me’mûru huzūrunda ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan ~~vekâlet~~ Tuz Bâzârında bağcı esnâfından Ebû Bekir Ağa’yı gıyâbında kabûlüne mevkūfe vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didikde ~~gıbbü~~ mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ve’l-‘ışrîn min şehri Ramazāni’l-mübârek sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, İsmâ‘îl Ağa ve gayruhum.

[Nümero 31, Vekâlet]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Molla Gürânî Mahallesi sâkinlerinden zâtî mahalle-i mezkûre muhtârı Hasan Ağa ibni ‘Ali ve Maksem Mahallesi ahâlîsinden Kasab Mahmûd Efendi ibni el-Hâcc Mes‘ûd Efendi Mes‘ûd ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Fâtıma Şerîfe Hanım ibneti ‘Ali bin ‘Abdullâh mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de tezkîre-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘anî’l-merâm idüb merhûm Topçubaşı el-Hâcc Mehmed Emîn Vakf-ı Şerîf-i müsakkafâtından Dersa‘âdet’de mahrûse-i Galata’ya muzāfe kasaba-i Tophâne Fîrûz Ağa Mahallesi’nde kâ’in ‘ınde’l-âhalî ve’l-cîran müteveffâ Topçukol ağalarından Hüseyin Ağa menzili dinmekle ‘arîf ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât şehriye yirmi iki buçuk akçe icâre-i mü’eccelelü kırk dört ve kırk altı nümerolarıyla murakkam tahtında bir bâb derzi dükkânını müştemil bir bâb menzilin nısf-ı şâyi‘i benim ve nısf-ı şâyi‘-i âharı dahi Dersa‘âdet’de sâkin müteveffâ-yı mezbûr Hüseyin Ağa kerîmesi Emîne İfâkat Hanım’ın bâ-temessük mütevelli vakf-ı mezkûr bi’l-icâreteyn taht-ı tasarrufumuzda olmakla ben ma‘a dükkân menzil-i mezkûrda olan nısf-ı hisse-i şâyi‘amı hemşîrezâdem kasab esnâfından Ahmed Efendi ibni Mehmed’e bedel-i medfû‘ ve makbûza ferâg ve tefvîz ve teslîm ol dahi teferrug ve tefevvüz ve tesellüm ve kabûl idüb ferâg-ı mezkûremi mahallinde me’mûr ve mütevellîsi huzūrunda kat‘ıyyen ikrâr ve i‘tāsında ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile Dersa‘âdet’de Uzunçarşı’da sâkin hurdacı esnâfından Şükrü Ağa nâm ve Bekir Süleymân’ı kabûlüne mevkūfe vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didikde mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla İsmâ'îl, Molla Ramazān, Molla 'Ali ve gayruhum.

[Nümero 36, Vakfiye]

el-Hamdu li'llahi'l-lezî ea'zzu'l-hâvasi 'ıbâduhu bisarfi emvâlihim ilâ envâ'i'l-hayrâti fî i'ânihim 'alâ iktisâbi'l-mehâmidi ve'l-müberrâti ve's-selâtu ve's-selâmu 'ala rasûlihi ve nebiyyihi Muhammedin hayri'l-beriyyât ve 'alâ âlihi ve ashâbihi ilâ yevmi yestezıllü el-mer'ü tahte's-sadakâti, emmâ ba'du işbu vakfiyye-i celîlü'ş-şân ve cerîde-i bedî'ül-'unvânın tahrîri ve inşâsına bâdî oldur ki mahrûse-i Brusa nevâhîyesinden Cebel-i Atîk Nâhiyesi kurâsından Erenler Karyesi civârında Karaoran nâm mahalle teşkîl olunan Kādiriye Karyesi ahâlîsinden Selîmiye muhâcirlerinden sāhibu'l-hayrât ve'l-hasenât Murâd Ağa ibni Tāhir nâm kimesne mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de vakf-ı âtîyü'l- beyânın li-ecli't-tescîl ve'l-itmâm mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği Ahmed Ağa ibni Veliyüddîn mahzarında ikrâr-ı sahîh-i şer'î ve i'tirâf-ı sarîh-i mer'î idüb ben hasbeten li-llâhi'l-'azïm ve taleben li-merdâti'n-Na'îm mâlımdan beş yüz kuruş bi'l-ifrâz vakf ve habs ve mütevelli-i mezbûre teslîm ve tescîl-i şer'î idüb şöyle şart eyledim ki ben lâbis-i libâs hayât oldukça vakf-ı mezkûruma kendim mütevellî olub bi-emri'llâhi teâla dâr-ı fenâdan dâr-ı bekāya intikāl eylediğimde vakf-ı mezkûruma re'yü hâkimi'ş-şer' ile bir emîn kimesne mütevellî ola ve nukūd-ı mezkûra mesâg-ı şer'i üzre irbâh ve istirbâh olub hâsıl olan nemâsından mütevellî bulunan zâta senevî on kuruş verile ve bakiyesi karye-i mezbûre câmi'-i şerîfinde hatîb olan efendiye virile deyü meblag-ı merkūm beş yüz kuruş mütevelli-i merkūma teslîm eylediğimde ol dahi sâ'ir mütevelliyât-ı Evkāf gibi teslîm eyledi didikde gıbbü't-tasdîki'ş-şer'î vâkıf-ı mezbûr semt-i vakkāfdan cânib şikāka 'âzim ve mûmâileyh ile husūmet ve nizâ'a câzim vakf-ı mezkûr İmâm-ı A'zam ve hümâm akdem-i siraci'l-milleti ve'd-dîn hazretleri 'ındinde sahîh lâkin meblag-ı merkūm 'âriyet olub şeref-i lüzumu müstelzim ~~olmakla~~ olmamakla vakf-ı mezkûraden rucû' câ'iz ~~olmamakla~~ olmakla meblag-ı merkūm ke'l-evvel mülküme istirdâd iderim didikde mütevelli mûmâileyh Ahmed Ağa cevâba âgâz idüb gerçi İmâm-ı A'zam hazretleri 'ındinde kemâl-i bast u beyân olunan minvâl üzre idügi câ-yı işkâl değildir, lâkin 'Ârif Samedânî Ebû Yûsuf eş-Şehîd bi'l-İmâmi's-Sânî 'ındinde vâkıf mücerred "vakaftü" dimekle ve İmâm-ı Rabbânî Muhammed ibn Hasan eş-Şeybânî 'ındinde teslîm ~~ile'l vefât~~ ile'l-mütevelli ve te'bîye bi-şurût ile vakf lâzım olur deyü red ve teslîmden imtinâ' ve bu vechile husūmet ve nizâ' ve fasl ve hasma tālibân olmağın fî zâmâninâ beyne'l-'ulemâi'l-ı'zâm cârî olan vechi muhtâr üzre hâkim-i mevkı'-ı sadr-ı

küttâb tûbâlehu hüsn-me'âb efendi hazretleri 'âlimen bi'l-hılâfi'l-cârî beyne'l-e'immeti'l-eşrâf vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzumuna kazâ'en mer'î itmekle vakf-ı mezkûr sahîh ve lâzım olub min ba'di nakz ve ibtāli mümteni'u'l-ihtimâl oldu "femen beddelehü ba'de mâ semi'ahu feinnemâ ismühü 'ale'l-lezîne yübeddilûne inne'llâhe Semî'un 'Alîm"[304] ve icrâi'l-vâkıf 'ale'l-hayyi'l-cûdi'l-kerîm cerâ zâlike fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'ışrîn min şehri Ramazāni'l mübârek sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Hüseyin Ağa, 'Osmân Ağa, Sālih Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 14]

[Nümero 37, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Vakf-ı Susığırlık Karyesi sâkinlerinden zâtî Sermeli 'Osmân oğlu 'Ali Ağa ibni 'Osmân ve Nuʿmân Ağa ibni 'Abdullâh ta'rîfleriyle mu'arrefe Fâtıma Hatun ibneti 'Abdullâh Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de zevc-i sâbıkı Bayram 'Ali bin Velî mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mezbûr Bayram 'Ali ile bundan akdem hâl-i zevciyet beynimizde kā'im iken mezbûrun firâşından hâsıla ve benden mütevellide be-hakk-ı hidâne hâlâ hacr u terbiyemde olan tahmînen yedi yaşında Fâtıma nâm sagïrenin aslâ mâlı olmayıb nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmak ile sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası mezbûr Bayram üzerine kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf nafaka farz ve takdîr olunmak bi'l-hidâne matlûbumdur didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î kıbel-i şer'den dahi sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâsı ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası mezbûr Bayram 'Ali üzerine işbu târîh-i kitâbdan i'tibâren bi't-terâhî şehriye kırk kuruş nafaka farz ve takdir olunub mablag-ı mefrûz ve mezkûru sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyeye harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer babası mezbûr Bayram üzerine rucû'a vâlidesi ve hâdinesi mezbûre Fâtıma Hatun'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ışrîn min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla Emîn, Molla İsmâ'îl, Molla Ramazān ve gayruhum.

[304] Kur'an-ı Kerim 2/181.; "Her kim işittikten sonra vasiyeti değiştirirse, günahı ancak onu değiştirenlerin boynunadır. Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir."

[Nümero 38, İ‘lâm]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Reyhân Paşa Mahallesi ahâlîsinden el-Hâcc Feyzullâh Efendi ibni el-Hâcc İsmâ‘îl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-î Münîr’de mahrûse-i mezbûr Evkāf Muhâsebecisi ve zikr-i âtî vakfın kā’im-makām mütevellîsi Sa‘âdetlü Süleymân Edhem Bey tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘iyyesi ketebeden Kemâl Efendi hâzır olduğu hâlde Harameyn-i Muhteremeyn Hazîne-i Celîlesi’nden mazbûten idâre olunan Evkāfdan Cennet-mekân Sultān Yıldırım Hazretleri Vakf-ı Şerîf-i müsakkafâtından Câmi‘-i Kebîr civârında kâ’in bir tarafdan Şekerci Rızā Bey ve Koca Arap torunları dükkânları Rauf Bey fırını ve Hâcî Mehmed Ağa’nın kasab ve sa‘atçi dükkânları ve tarafeyn-i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd Şengel Hamâmı dinmekle ‘arîf ma’a dükkân bir bâb vakıf hamâm derûnunda müstakar Harameyn-i Muhteremeyn Evkāf-ı Şerîfî müstakıllâtından senevî on beş kuruş icâre-i mü’eccelelü kezâlik âlat-ı lâzimeden her birinin dört sehm iʿtibârıyla bir sehm-i şâyi‘î benim ve iki sehm-i şâyi‘î merkūm Râsim Efendi’nin ve bir sehm şâyi‘î dahi merkūm İsmâ‘îl Efendi’nin müştereken tefevvüzen bâ-sened-i Defter-i Hākānî taht-ı tasarrufumuzda olub lakin hamâm-ı mezkûru müşâ‘en tasarruf husūsunda su‘ûbet ~~husūsunda~~ ve beynimizde ihtilâf vukū‘ bulduğuna ve hamâm-ı mezkûr kâbil-i taksîm olmadığına binâ’en muhâyât olunmasıyçün huzūr-ı şer‘de da‘vâ ve ol vechile müdde‘i-i mûmâileyh el-Hâcc Feyzullâh Efendi’nin taleb ü ısrârına mebnî merkūmân Râsim ve İsmâ‘îl efendiler’in celbine kıyâm olundukda ma’zeret-i meşru‘ası olmadığı halde mahkeme-i mezkûreye gelmekden ve vekîl göndermekden imtinâ’ idüb celb ve ihzârları mümkün olmadığından yine müdde‘i-i mûmâileyhin taleb ü ısrârına binâ’en mahkeme-i mezkûreye mahsūs varaka-i da‘vâtiye ile ayru ayru günlerde üç defa’ irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyye ile da‘vet olunduklarında her birinde gelmekden ve vekîl göndermekden imtinâ‘ eyledikleri misillü üçüncü def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘yede yine gelmedikleri ve vekîl göndermedikleri hâlde Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye’nin bin sekiz yüz otuz dördüncü maddesine tevfîkan müdde‘i-i merkūmun talebiyle taraflarından vekîl-i musahhar ta‘yîniyle gıyâben rü’yet ve fasl ve hasem olunacağı iş‘âr ve ~~hıyar~~ ihtār olunmuşken yine gelmekden ve vekîl göndermeklerinden sūret -i istinkâf gösterdikleri mürâsele-i mezkûrenin zîrine tahrîren beyân olunub ol vechle merkūmân Râsim ve İsmâ‘îl efendiler bi’z-zât gelmek ve vekîl göndermekde ta‘annüd ve temerrüdü ‘ınde’ş-şer‘i’l-enver zāhir ve mutahakkık olmakla Mecelle-i mezkûrenin bend-i mezkûruna tevfîkan merkūmân Râsim ve İsmâ‘îl efendiler ’in Hukūklarını

muhâfazaya muktedir ve îfâ-yı vekâlete ehil olduğu ihbâr-ı ehl-i vukūf ile mütehakkık olan da‘vâ vekîllerinden Zarih Efendi ibni Kigork merkūmân Râsim ve İsmâ‘îl efendiler taraflarından vekîl-i musahhar ta‘yîn olundukda ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ba‘de’l-kabûl müdde‘i-i mûmâileyh el-Hâcc Feyzullâh Efendi tekrâr Meclis-i Şer‘-i Münîr’de vekîl-i musahhar merkūm Zarih Efendi muvâcehesinde da‘vâ-ı mezkûresini tafsil-i mezkûr üzerine tekrâr idüb merkūm Zarih Efendi dahi bi’l-vekâle cevâbında hamâm-ı mezkûr kâbil-i taksîm olmadığını beyân idüb mücerred hamâm mezkûru âhara îcar ve mâh be-mâh îcâresini beynlerinde taksîm itdik deyü eylediği kelâmı müdde‘ı-i mûmâileyhin ‘adem-i rızāsına mebni şâyân-ı iltifât olmadığı vekîl-i musahhar merkūm Zarih Efendi tefhîm olunmakla Mecelle Cem‘ıyyetinden verilen i‘lânda bi’l-icâreteyn tasarruf olunan musakkafât-ı merkūmeden taksîmi gayr-i kâbil ve yâhud taksîmi vakf hakkında muzır olan musakkafâtın şâyi‘an tasarrufları beyninde ~~tasarrufları~~ tasarrufça? münâza‘a vukū’unda bi’l-cümle şürekânın rızā ve muvâfakatlarına bakılmayarak hükkâm-ı şer‘iyye tarafından muhâyât icrâ kılınması muktezā-yı irâde-i seniyyeden olduğu i’lân olunur deyü bin iki yüz doksan altı senesi Rebî’ü’l-âhırın on üçüncü günü neşr olunan i’lân mûcebince mezkûr hamâm kâbil-i taksîm olmadığına binâ’en müdde‘i-i mûmâileyh Feyzullâh Efendi muhâyât olunması matlûbumdur didikde keşîde olunan kur’a-i şer‘iyede kâbil-i tasarruf evvelen müdde‘i-i mûmâileyh el-Hâcc Feyzullâh Efendi ismine ve sâniyen müvekkil-i merkūm Râsim Efendi ismine isâbet itmekle mûcebince işbu târîh-i i‘lâmdan i‘tibâren üç mâh müstakıllen müdde‘î mûmâileyh el-Hâcc Feyzullâh Efendi ve sâniyen altı mâh müvekkil-i merkūm Râsim Efendi ve sâlisen üç mâh müvekkil-i merkūm İsmâ‘îl Efendi zabt ve tasarruf itmek üzre her birine ba‘de’t-tenbîhi’ş-şer‘î tasarruflarına hâzır mûmâileyh Kemâl Efendi re’y eylediği tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi sâdis ve’l-‘ışrîn min şehri Ramazāni’l-mübârek sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 15]

[Nümero 39, Hüküm i‘lâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Reyhân Paşa Mahallesi sâkinlerinden zâtî Ahmed Ağa ibni Ahmed ve Ramazān Ağa ibni Mustafâ ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Hayriye Hatun ibneti Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevc-i sâbıkı Doğramacı Şerîf Ağa ibni Rüstem tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer‘iyesi ‘Âkif ibni Süleymân Efendi muvâcehesinde müvekkil-i mezbûr Şerîf Ağa üç

yüz otuz beş kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i i'lâmdan yirmi dört gün mukaddem beni bâ'inen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel alacak hakkım olan üç yüz otuş beş kuşruş ile nafaka-i 'iddet-i bakıyye-i ma'lûmem içün beynimizde bi't-terâhî ta'yîn olunan yüz yirmi kuruşla cem'an dört yüz elli beş kuruş müvekkile izāfetle vekîl-i mezbûr 'Âkif Efendi'den hâlen taleb iderim deyü da'vâ itdikde müvekkile izāfetle vekîl-i mezbûr 'Âkif Efendi dahi bi'l-vekâle cevâbında müdde'iye-i mezbûre ol mikdâr kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle müvekkil-i mezbûrun zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğu târîh-i mezkûrda tatlîkını ikrâr itmekle alâ mûceb ikrârihi üç yüz otuz beş kuruş mehr-i mü'eccel ile beynlerinde bi't-terâhî ta'yîn olunan nafaka-i 'iddet bakıye-i ma'lûmesi olan yüz yirmi kuruşla cem'an dört yüz elli beş kuruşun üç yüz otuz beş kuruş hâlen ve nafaka-i 'iddet bak'ıyye-i ma'lûmesi yüz yirmi kuruş hîne istihkākında müdde'ıye-i mezbûre Hayriye Hatun'a edâ ve teslîme müvekkile izāfetle vekîl-i mezbûr 'Âkif Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi'l-'âşir min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf. ā

[Nümero 40, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Reyhân Paşa Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe işbu bâ'isü'l-vesîka Hayriye Hatun ibneti Hüseyin Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de zevc-i sâbıkı Doğramacı Şerîf Ağa ibni Rüstem tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer'iyyesi 'Âkif Efendi ibni Süleymân mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb müvekkil-i mezbûr Şerîf Ağa ile bundan akdem hâl-i zevciyet beynimizde kā'ime iken mezbûr Şerîf Ağa'nın firâşından hâsıla ve benden mütevellide bi-hakkı'l-hidāne hâlen hacr ü terbiyemde olan işbu hâzıra bi'l-meclis tahmînen üç yaşında Pâkize nâm sagïrenin asla mâlı olmayub nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmakla sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası mezbûr Şerîf Ağa üzerine kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblag farz ve takdîr buyurulmak bi'l-hidāne matlûbumdur didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î kıbel-i şer'den dahi sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası merkūm Şerîf Ağa üzerine işbu târîh-i kitâbdan i'tibâren bi't-terâhî şehriye otuz kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer babası mezbûr Şerîf Ağa üzerine rucû'a vâlidesi ve hâdinesi mezbûre Hayriye Hatun'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb

olundu, fi'l-yevmi'l-'âşir min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, 'Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

41/15-16 [Da'vâ Verâset]

~~Tahakkuk-ı 'özr-i şer'iye binâ'en husūs-ı âtiyü'l-beyânın mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr içün savb-ı şer'i enverde bi'l-iltimâs me'zûnen bi'l-hükm irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtib-i Sânisi es-Seyyid İsmâ'îl Efendi ibni Ahmed ma'an meb'ûs-ı şer' ve Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk A'zâ Mülâzımı Hüseyin Efendi ile mahrûse-i Brusa mahallâtından Maksem Mahallesi'nde mutavattın 'İzzetlü 'Ali Haydar Bey Efendi'nin menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslîmin huzūrlarında 'akd-i meclis-i şer' i 'âlî itdikde Erzurum Vilâyeti dâhilinde Çıldır Sancağı'na muzâfe Posco (?) Kazâsı'nda sâkin iken güzerân iden Bin iki yüz altmış sekiz senesi hilâlinde vefât iden Ahmed Kemâl Bey ibni Posco Beyi Bey ibni 'Abdurrahmân Hammâne (?) zikr-i âtî verâset iddi'â iden mezkûr Maksem Mahallesi'nde sâkin zâtî Melekzâde Ahmed Efendi ibni 'Osmân ve Mehmed Dervîş Bey ibni Ahmed ta'rîfleriyle mu'arrefe mûmâileyh Haydar Bey'in zevce-i menkûhası Hamîde Hanım ibneti el-müteveffâ el-mezbûr Ahmed Kemâl Bey meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda müteveffâ-i mezbûrun medyûnu Feyzullâh Efendi ibni Ahmed Efendi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-i mezbûrun mezbûr Feyzullâh Efendi zimmetinde cihet-i karzdan alacak hakkı olan kırk kuruş kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât idüb yine mütevvefâ-i mezbûr Ahmed Kemâl Bey'in firâşından hâsıla ve zevce-i menkûhası İhsân Hanım ibneti Selîm Paşa'dan mütevellide sulbî kebîre kızı olmamla ol vechile babam müteveffâ-i mezbûrun verâseti benimle li-ebeveyn karındaşlarım Erzurum Vilâyeti dâhilinde Bayburd Kazâsı'nda sâkineler Cevâhir ve Penbe ve Esmâ hanımlara ve Rusya Devleti memâlikinde sâkinler Şâkir Bey ve Güneş (Selîme)[305] hanımlara münhasıra olub terekesine bizden gayri müstehak vâris-i âharı olmamakla meblag-ı merkūm kırk kuruş bize mevrûs olmakla meblag-ı merkūm kırk kuruşdan hisse-i irsiyyem olan beş kuruşu mezbur Feyzullâh Efendi'den bi'l-verâse taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Feyzullâh Efendi dahi cevâbında müteveffâ-i mûmâileyh cihet-i mezkûreden ol mikdâr kuruş zimmetinde deyni olduğunu ikrâr müdde'iye-i mûmâileyhâ Hamîde Hanım'ın ber-vech-i muharrer verâseti ma'lûmum değildir deyü inkâr itmekle~~

[305] Metin yer almamış ama siyak ve sibaktan eksik kaldığı belli oluyor.

müdde‘iye-i mûmâileyhâ Hamîde ber-minvâl-i muharrer tasaddî eylediği verâset-i mezkûre müdde‘asını mübeyyin beyyine taleb olundukda her biri mahrûse-i mezbûre mahallâtından İbrâhîm Paşa Mahallesi’nde mütemekkin mutavattın Mehmed Rüşdü Bey ibni Hüsnü Bey ve el-Hâcc Sādık Bey ibni el-merhûm Mehmed Tayfûr Bey ibni el-Hâcc Sādık Bey li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzirân olub istişhâd olunduklarında fi’l- hakïka zâtî ma‘lûmumuz olan işbu müdde‘iye-i mezbûre Hamîde Hanım müteveffâ-yı mezbûr Ahmed Kemâl Bey ibni Posco Beyi Sādık Bey ibni ‘Abdurrahmân’ın firâşından hâsıl ve zevce-i menkûhası müteveffiye İhsân Hanım ibneti Selîm Paşa’dan mütevellide sulbiye kebîre kızı olub ol vechile müteveffâ-yı mezbûrun verâseti müdde‘iye-i mezbûre Hamîde Hanım ile mezbûr Bayburd Kazāsı’nda sâkine sulbî kibâr evlâdı Cevâhir ve Penbe ve Esmâ hanımlar ve Rusya Devleti memâlikinde sâkinler Şâkir Bey ve Güneş ve Selîme hanımlar ve Rusya Devleti memâlikinde sâkinler Şâkir Bey ve Güneş ve Selîme hanımlara münhasıra olub bunlardan gayr-ı müstehak vâris-i âharı olduğu ma‘lûmumuz değildir biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-ı mevdû‘ası vechile evvelen ba-varaka-i mestûre mârru’z-zikr İbrâhîm Paşa Mahallesi ahâlîsinden Muhâcir Komisyonu Re’is-i ‘İzzetlü Hasan Paşa ibni el-merhûm Hamîd Bey ve Mehmed Dervîş Bey ibni Ahmed Efendi ve Hasan Ağa ibni Ahmed ve Ramazān bin Mustafâ’dan sırren ve ba‘dehu yine mezbûrûn ile Reşâdetlü eş-Şeyh Âgâh Efendi ibni el-merhûm eş-Şeyh Hüseyin Efendi ve ‘Abdurrahmân Efendi ibni Ahmed ve İsma‘îl Ağa ibni Süleymân’dan bi’l-muvâcehe ‘alenen dahi lede’t-tezkiye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri bi’l-ihbâr mutahakkık olmağın mûcebince müdde‘iye-i mezbûre Hamîde Hanım’ın ber-vech-i muharrer verâsete ba‘de’l-hükm meblag-ı merkūm kırk kuruşdan hisse-i irsiyye olan beş kuruş müdde‘iye-i mezbûre Hamîde Hanım’a edâ ve teslîme mezbûr Feyzullâh Efendi’ye tenbîh eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ’ ve ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘alâ vuku’-i inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-‘âşir min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Ahmed Efendi ibn ‘Osmân ve Mehmed Dervîş Bey ibn Ahmed ve Molla Ramazān bin ‘Ali ve gayruhum.

[İşbu i‘lâm ibtāl olunub müveffern işbu sicilin yüz otuz üçüncü nümerosuna kayd olunmuşdur.]

[Sahîfe 16]

[Nümero 42, İbrâ]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kız Ya‘kūb Mahallesinde sâkin zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe ‘Ayşe Hatun ibneti ‘Ali tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve lede’l-iktizā sulh ve ibrâya husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘iyyesi ‘Ali Rızā Efendi ibni Nu‘mân mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-î Münîr’de mahalle-i mezkûre ahâlîsinden Şükrü bin ‘Ali muvâcehesinde müvekkilem mezbûre ‘Ayşe Hatun bundan akdem mezbûr Şükrü’nün kız karındaşı müteveffiye Fâtıma Hatun sağlığında bi-lâ-tesmiyeti’l-ücre on sene hizmet idüb karındaş-ı mezbûr bundan akdem vefât iderek verâseti karındaş-ı mezbûr Şükrü’ye münhasır olmuş ise de tereke-i müteveffiye-i mezbûre vâzi‘-u‘l-yed olmakla sebkat iden hizmeti içün mâhiye ellişer kuruşdan mârru’z-zikr on senede müctemi‘an ecr-i misli olan beş yüz kuruş müteveffiye-i mezbûrenin vâz‘-ı yed olduğu tereke-i vâfiyesinden ~~olmak~~ müvekkile-i mezbûre içün bana teslîm mezbûr Şükrü’ye tenbîh olunmak bi’l-vekâle matlûbumdur deyü ecr-i misli müdde‘ası muvâcehesinde isbât ve beyân esnâsında beynimizde muslihîn tavasutuyla ben mârru’z-zikr tasaddî eylediğim beş yüz kuruş ecr-i misli müdde‘âmdan müvekkilem mezbûreye izāfetle mezbûr Şükrü ile bi’l-vekâle iki yüz elli kuruş üzerine sulh olub bedel-i sulh mezkûrden mâ ‘adâ ziyâde ziyâde iki yüz elli kuruş müdde‘âma müteallıka bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu mezbûr Şükrü vicâhen tahkîk ve şifâhen tasdîk itmekle ibrâdan müstesna bedel-i sulh mezkûr iki yüz elli kuruş müdde‘ıye-i mezbûre ‘Ayşe Hatun’a izāfetle müvekkil-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi’ye edâsıyla mezbûr Şükrü ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ve’l-‘ışrin Cemaziye’l-ûla sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 43,Tevelliyet]

Mahrûse-i Brusa’da Değirmenci Mahallesi ahâlîsinden ve sikâtü sahîhatü’l-kelimâtdan Hasan Çavuş ibni Hüseyin ve Bahçıvân Mehmed Ağa ibni Halîl Dermeyâncı ‘Osmân Ağa ibni Mehmed ve Zencîr Hüseyin Ağa ibni ‘Osmân ve Mustafâ Ağa ibni Hüseyin ve Kürd Hasan Ağa ibni Hüseyin ve el-Hâcc İbrâhîm Ağa ibni Mehmed nâm kimesneler Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de her biri takrîr-i kelâm ve

ta‘bîr-i ‘an’il-merâm idüb mahalle-i mezbûrede vâkı‘ ashâb-ı hayrâtın câmi‘[306] câmi‘-i şerîfî mühimmâtını ve mahalle-i mezbûreye cârî mâ-ı lezîzin mecrâsı ta‘mîrine mevkūfe nukūdun senevî yüz kuruş vazifeli kıbel-i şer‘den mensûb mütevellîsi işbu hâzır bi’l-meclis Muhyiddîn Efendi vazïfe-i mezkûreyi isteyüb tevliyet-i mezkûreden isti’fâ itmekle yeri hālî ve umûr-ı vakf-ı mezkûr mu‘attele kalub yerine bir mütevellî nasb ve ta‘yîn olunması ehemm ve elzem olmakla mahalle-i mezbûre ahâlîsinden işbu bâ‘isü’l vesîka Bahçıvân Sa‘adeddîn Ağa ibni İbrâhîm emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsūf ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü’yeten muktedir olmakla vakf-ı mezkûra senevî yüz elli kuruş vazïfe ile taraf-ı şer‘-i şerîfden mütevellî nasb ve ta‘yîn buyurulması matlûbumdur deyü iltimâs itmeleriyle kıbel-i şer‘den dahi mezbûr Sa‘adeddîn Ağa vazife-i mersûmesiyle vakf-ı mezkûre mütevellî nasb ve ta‘yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı tevliyet-i mezkûru kemâ yenbagï idâre ve rü’yete ta‘ahhüd itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Şemseddîn Ağa ve gayruhum.

[Nümero 44, İ‘lâm]

Mahrûse-i Brusa’da Kara Kadi/Kara Kâdî Mahallesi ahâlîsinden olub Yaymacı esnâfı nukūd-ı mevkūfe mütevellîsi Ahmed Efendi ibni Mehmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i ~~Şer‘-i Şerîf-i Enver’de~~ Şer‘-i Münîr’de Timur Koyu Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Bakkāl Nikolaki veled-i Penayot muvâcehesinde merkūm Nikolaki zimmetinde nukūd-ı mevkūfe-i mezkûreden mütevellî-i sâbık Dağıstanî Yaymacı Mehmed Efendi bundan üç yüz iki senesi Muharremü’l-harâmın gurresi günü istidâne ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği bin sekiz yüz elli kuruş ve bir senelik bâ-devr-i şer‘î nemâsı olan iki yüz yetmiş yedi buçuk kuruş cem‘an iki bin yüz yirmi yedi buçuk kuruş mâl vakf-ı mezkûra deyni olmakla meblag-ı mecmû‘-ı merkūm iki bin yüz yirmi yedi buçuk kuruş merkūm Nikolaki’den bi’t-tevliye taleb iderim deyü da‘vâ itdikde merkūm Nikolaki dahi cevâbında ber-vech-i müdde‘â mâl vakf-ı mezkûrdan ol mikdâr kuruş deyni olduğunu bi-tamâmihi tâbi‘an ~~kat‘ıyyen~~ ikrâr ve i‘tirâf idüb lâkin deyn-i meblag-ı mecmû‘-ı merkūm iki bin yüz yedi buçuk kuruş işbu târîh-i i‘lâmdan on sene mukaddem Kazzâz Han boğazında kunduracı dükkânımda on ‘aded lira-i ‘Osmânîye sulh olub bedel-i sulh-

[306] İki kere yazılmış

ı merkūm on ‘aded lira-i ‘Osmânîyi mütevelli müteveffâ-i mezbûre te’ddiye ve teslîm itmemle deyn-i mezkûrdan zimmetim berî olmuşdur deyü inkâra mukārin tasaddî eylediği def’ını ba‘de’l-istimhâl ve’l-imhâl müddet-i mehl-i şer‘î asla şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb deyn-i meblag-ı mecmû’ mezkûr mu‘âmelâtı mütevellî-i lâhık müdde‘ı mezbûr Ahmed Efendi zamânı olmayub mütevellî-i sâbık müteveffâ-i mezbûr Mehmed Efendi yed ve ma‘rifetiyle ve icrâ olunduğuna binâ’en husūs-ı mezkûrda mütevellî-i lâhik Ahmed Efendi yemîn iktizā itmemekle mûcebince meblag-ı mecmû‘-ı merkūm iki bin yüz yirmi yedi buçuk kuruş müdde‘î-i mütevellî-i lâhık Efendi’ye edâ ve teslîme merkūm Nikolaki’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’râbi‘ ‘aşer min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 45, Vekâlet]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr içün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalem-i Kâtib-i Sânisi İsmâ‘îl Efendi ibni Ahmed ~~mahrûse-i~~ ma‘an meb‘ûs-I ümenâ-i şer‘ ile ve Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk’dan A‘zâ Mülâzımı Hüseyin Efendi ile mahrûse-i Brusa mahallâtından Şehâbeddîn Paşa Mahallesinde kâ’in müteveffâ ‘Attar Yorgaki vereselerinin misâfirhānesine varub zeyl-i rakîmde muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde mahrûse-i mezbûreye hem-civâr Mihalic mahallâtından Müzeyyen/Müzbere? Mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem vefât iden teb‘â-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Yorgi veled-i Kombalonos’un verâseti her biri teb‘â-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden zevce-i metrûkesi Marya binti Avram ile sulbî kebîr oğulları Yuvan ve Omiroz efendiler ve sulbî kebîre kızı Vesine’ye münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mirâsları kırk sehmden olub sehm-i mezkûreden beş sehmi zevce-i merkūme Marya’ya ve on dörder sehmden cem‘an yirmi sekiz sehmi ebnân-ı merkūmân Yuvan ve Omiroz efendilere ve yedi sehmi binti merkūme Vesine’ye isâbeti ba‘de’t-tahakkukı’ş-şer‘î muhzırı? mahalle-i mezkûre ahâlîsinden Bakkāl Hasköylü Ahmed Ağa ibni Sādık ve teb‘â-i saltanat-ı seniyyenin Rum milletinden Etmekçi[307] Tanaş veled-i Yorgi ta’rîfleriyle mu‘arrefe zevce-i merkūme Marya meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda ibni merkūm Omiroz Efendi hâzır olduğu hâlde tezkîre-i ‘Osmâniyelerini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i

[307] Yani ekmekçi

‘ani’l-merâm idüb mezkûr Mihalic kasabasında vâkı‘ her biri lede’l-ahâlî ve’l-cîrân Keryorgi emlâk ve arâzïsi dinmekle ‘arîf ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât ve’l-kıta‘ât menzil ve bahçe ve tarlalar mûrisimiz zevcem müteveffâ-i mezbûrun sağlığında ile’l-vefât yedinde mülk ve taht-ı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi emlâk-ı mezkûrlar benimle verese-i merkūmûna bir sehm mezkûra mevrûs ve tarla-yı mezkûrlar evlâd-ı merkūmûn Yuvan ve Omiroz efendiler ve Vesine’ye seviyyen ve ‘âdiyen ber-kânûn-i münîf intikāl itmekle ben emlâk-ı mezkûrlarda olan bir sehm-i mezkûre beşer sehm hissemi ve oğlum hâzır ibni merkūm Omiroz Efendi kezâlik emlâk-ı mezkûrlarda olan bir sehm mezkûre beş sehm hisse-i irsiyesiyle tarla-yı mezkûrlarda olan hisse-i muntekılesini mahallinde semen ve bedel-i misilleriyle tālibine bey’ ve ferâg ve tevfîz ve intikāl mu‘âmelâtı üzerincede ecr-i semen ve bedel-i mezkûru ahz u kabza ve makbûzundan mûrisimiz müteveffâ-i mezbûrun mahallî Zirâ’at Bânka şu‘be sandığına bâ-sened deyni bulunan mebâlig-ı ma‘lûmeyi bânka-i mezkûra me’mûruna edâya bâkı kalan emlâk ve ‘arazilerde olan hisselerimizi yeniden bânka-i mezkûre rehn vaz‘-ı vefâ’-ı ferâga tanzïm olunan senedde tarafımızdan vaz‘-ı imzāya bey‘-ı ferâg-ı mezkûreyn me’mûru huzūrunda ikrâra ve husūs-ı mezkûr müteferri‘ olduğu umûr ve mu‘âmelâtın küllîsini icrâya nefsimizden aslâ farkı olmamak üzre benimle oğlum hâzır-ı merkūmdan her birimiz vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iye ile mezkûr Mihalicde sâkin oğlum ibni merkūm Yuvan Efendi’yi tarafımızdan kabûlüne mevkūfe vekîl nasb ve ta‘yîn eyledik deyü mukirra zevce-i merkūme Marya kadının sādır olan bi’l-cümle takrîr-i meşrûhasını oğlum ibni hâzır merkūm Omiroz Efendi vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ’ ve ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘alâ vukū‘i inhâ ve takrîr itmeğin ba‘de’t-tenfîz mâ hüve bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hâdî ‘aşer min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Hasköylü Ahmed Ağa, Mehmed Ağa, Molla Ramazān ve gayruhum.

[Sahîfe 17]

[Nümero 46, Berât i‘lâmı]

Der-i Devlet-i ‘arzımız dâ‘i kemineleridir ki Nezāret Evkāf Hümâyûn Mûlükâneye mülhak Evkāfdan mahrûse-i Brusa’da vâkı‘ Hazret-i Emîr kuddise sırru’l-münîr dergâh-ı şerîfin vazife-i mu‘ayyeneyle meşîhat cihetine bâ-berât-ı şerîf-i ‘âlî-şân

ber-vech-i münâsefe mütâsarrıfân olan el-Hâcc Mehmed Emîn ve Tāhir efendiler ibni müteveffâ Ahmed Efendi'den mûmâileyh Tāhir Efendi bundan akdem sulbî kebîr evlâdı Mehmed Sa'îd ve 'Avni efendileri terkle vefât idüb nısf-ı meşihat-ı mezkûre mahlûle ve hizmet-i lâzimesi mu'attale kalmış deyü misillü mahlûl cihetin şerîkinde cem'i nizām-ı seniyye iktizāsından bulunmuş olmakla mahrûse-i mezbûre Evkāf Muhâsebecisi Sa'âdetlü Süleymân Vehar Bey Efendi hâzır olduğu halde nısf hisse-i meşîhat mûmâileyh Tāhir Efendi'nin mahlûlünden vazïfe-i mu'ayyenesiyle müşterîkî karındaş ehliyeti derkâr olan işbu bâ'isü'l -'arz 'ubudiyet mûmâileyh el-Hâcc Mehmed Emîn Efendi 'uhdesinde tevcîh ve yedine müceddeden berât-ı şerîf 'âlî-şân sadaka ve ihsân buyurulmak niyâz ile bi'l-iltimâs pâye-i serîr-i a'lâya i'lâm olundu, fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 47, Tahmîlü'ş-şehâde hücceti]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Reyhân Paşa Mahallesi ahâlîsinden olub zikr-i âtî husūsda şâhid-i asl olan Süvâri Zabtiyesi Bölük Emîni 'Ârif Efendi ibni İbrâhîm bin 'Ârif ve Fehmi Efendi ibni İbrâhîm bin 'Abdullâh nâm kimesneler mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de mahrûse-i mezbûre mahallâtından Kız Ya'kūb Mahallesi ahâlîsinden Aydın Vilâyeti dâhilinde Saruhan Sancağ'ına 'âzim bulunan Piyâde Zabtiyesi neferâtından Lofcalı Mehmed Ağa ibni Hüseyin ve Süleymân Ağa ibni Ahmed ve süvâri zabtiyesi neferâtından İshak Ağa bin Mûsâ mahzarlarında her biri ikrâr-ı tâm ve ~~takrîr-i kelâm~~ ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb Hüdâvendigâr Vilâyeti Merkez Zabt-ı Tâbûr Ağası işbu bâ'isü'l-vesîka Rif'atlu Tevfîk Bey ibni 'Abdullâh mezkûr Saruhan Sancağı'na tâbi' İhsâniye Karyesi ahâlîsinden müteveffâ Süleymân terekesinden sagïre kızı Nûriye'ye sîm Mecîdiye otuz kuruş hesâbıyla deyni olan mebâliga nemâ mukâbilinde mîr-i mûmâileyhin mâlı olub karye-i mezbûrede vâkı' tarladan hâsıl olan hubûbâtın sülüsü zirâ'ata ve sülüsân mîr-i mûmâileyhin olmak üzre mezbûr İhsaniye Karyesi ahâlîsinden Yûsuf'la 'akd-i şirket idüb hâsılât-ı olan sâfîyede mîr-i mûmâileyhin hissesine 'â'id olmak üzre ve senevî on iki kilo İstanbul hıntası sagïre-i mezbûrenin nafakasına mezbûr Yûsuf'dan havâle idüb mezkûr on iki kilo hınta sagïre-i mezbûrenin ma'a kisve nafakasına kifâyet itmediğini ve yedinde bulunan mîr-i mûmâileyhin on iki re's câmuslarının senevî üç re's sütlü manda ile bir çift öküzün kirâ ücretini ve mezkûr mandaların süt hâsılâtını mezkûr hıntanın üzerine nakd havâlesini mezbûr Yûsuf mîr-i mûmâileyh Tevfîk yeniden bizim yanımızda taleb idüb mûmâileyh Tevfîk Bey dahi mezbûr Yûsuf'un bu gibi talebi ileride hesâblarına halel

vereceğinden taleb ile yeni üç mandalardan ancak birinin hâsılâtı ya‘nî süt ve yağ ve yoğurt sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisvesine zamm ile sarf itmek üzre mahâl bihi mezkûr hınta ‘ilâve eylediğini şerîki mutālebe-i mezbûr Yûsuf’a emr idüb ol dahi ber-vech-i muharrer kabûl iderek bundan ~~akdem~~ başka mûmâileyh Tevfîk Bey mezbûr Yûsuf’a yazki gün dö kordona gel? çocuğun kisvesi içün bir mikdâr para ve bir mektûb vereyim çocuğa güzel bakınız didi biz bu husūsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz lâkin bizim içün müddet ba’îd olan mezkûr Saruhan Sancağı’na varup bi’z-zât edâ ve şehâdet eylemek müte‘azzir olmakla mezbûrûndan Mehmed ve Süleymân ve İshâk ağalar bizim lisânımızdan şâhid olub mahallinde vech-i şer‘î üzre edâ-i şehâdet itmek içün her birimiz şehâdetlerimizi mezbûrâna tahmîl eylediğimizde onlar dahi ber-vech-i muharrer tahammül ve kabûl ve mahallinde edâ-i şehâdet itmek üzre ta‘ahhüd eylediler didiklerinde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mahrûse-i mezbûre mahallâtından Alâ’addin mahallesi ahâlîsinden Süvârî Zabıtası Âgâh Bey ibni el-Hâcc İsmâ‘îl ibni İbrâhîm ve Piyâde Zabıtası neferâtından ‘Alâ’iyeli ‘Osmân ibni Mustafâ bin ‘Osmân meclis-i ma’zûr-ı ma‘kūdda mezbûrûn Mehmed ve Süleymân ve İshak ağalar mahzarında işbu târîh ve vesîkadan bir buçuk sene mukaddem mezkûr İhsâniye Karyesi ahâlîsinden Yûsuf ‘acemle kordonunda mûmâileyh Tevfîk Bey bizim yanımıza sagïre-i mezbûre Nûriye’nin nafaka ve kisvesine sarf itmek üzre mâlından ve yedinden on beş ‘aded Mecîdiye ile mu’ayyen Eytâm Müdüriyeti’ne hatâ’en mektûb virdi ol dahi kabûl eylediğini şâhitlerin şehâdet dahi ideriz lâkin bizim içün müddet-i sefer ba’îd olan Saruhân Sancağı’na varub bi’z-zât edâ-i şehâdet eylemek müte‘azzir olmakla mezbûrûn Mehmed ve Süleymân ve İshak ağalar bizim lisânımızdan şâhid olub mahallinde vech-i şer‘î üzre ~~şâ~~ edâ-i şehâdet itmek içün şehâdetlerimizi mezbûrûna tahmîl eylediğimizde onlar dahi tahammül ve kabûl ve ber-vech-i muharrer edâ-i şehâdet itmek üzre ta‘ahhüd eylediler didiklerinde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka’bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hâdî ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān, Molla Şemseddîn ve gayruhum.

[Sahîfe 18]

[Nümero 48, İbrâ]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Şeyh Konevî mahallesi sâkinlerinden zâtî İsmâ‘îl Ağa ibni Süleymân ve Ramazān Ağa ibni Mustafâ ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Fevziye Hatun

ibneti Mehmed Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de zevc-i muhâli’i işbu bâ‘isü’l-vesîka ‘Ali Ağa ibni İsmâ‘îl mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mezbûr ‘Ali Ağa altı yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘aşeretimiz olmamakla hul’a tālibe ve mufârakata râgıbe olduğum ecilden zevcim mezbûr zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkım olan altı yüz bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine me’ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzre zevcim mezbûr ile muhāla’a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul’ olduğumda ol dahi hul’-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl Hukūk-ı zevciyet ve ibtidâ-i zevciyetimizden işbu târîh-i vesîkaya gelinceye değin beynimizde cereyân eden cemî‘-i hukūk-ı şer‘iyeye müte’allika ‘âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i ‘âmm-ı sâhîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve yine tarafından her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü mukirre-i mezbûre Fevziye Hatun’un sādır olan bi’l-cümle kelimât-ı meşrûhasını mezbûr ‘Ali Ağa vicâhen tahkīk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hâdi ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān ve gayruhum.

[Nümero 49,İbrâ]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîriyçün savb-ı şer‘i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî ketebesinden Mehmed Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahallâtından Veled-i Vezir Mahallesi’nde Hazret-i Üftâde Türbedârî Halîl Efendi’nin menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikden zâtî Halîl Bey ibni Mehmed Rıf‘at Bey ve sarâc esnâfından İbrâhîm Ağa ibni Hüseyin ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Şerîfe Fâtıma Hatun ibneti Halîl Efendi meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda zevc-i muhâli’i işbu bâ‘isü’l-vesîka Hâfız ‘Ârif Efendi ibni el-Hâcc Mehmed Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Hâfız ‘Ârif Efendi bin bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu‘aşeretimiz olmamakla ve hul‘a tālibe ve mufârıkata râgıbe olduğum ecilden zevcim mezbûr zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkım olan bin bir kuruşun altı yüz kuruşu zevcim mezbûr yedinden ahz u kabz itmemle bâkısi olan dört yüz bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet mu‘ayyene ma‘lûmem

üzerlerine ve me'ünet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzre zevcim mezbûr Hâfız 'Ârif Efendi ile muhāla'â-i sahîha-i şer'iye ile hul' olduğumda ol dahi hul'-ı mezkûru ba'de'l-kabûl Hukūk-ı zevciyet ve ibtidâ-i zevciyetimizden işbu târîh-i vesîkaya gelinceye değin beynimizde cereyân eden cemî'-i hukūk-ı zevciyete mütallıka-i 'âmme-i da'vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'âm sahîh-i şer' ile ibrâ ve iskāt ve yine tarafından her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü mukirre-i mezbûre Şerîfe Fâtıma Hatun'un sādır olan bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhatını mezbûr Hâfız 'Ârif Efendi vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer' ile meclis-i şer'-i kavîme gelüb 'alâ vuku'-ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Attar İsmâ'îl Efendi, Mustafâ, Süleymân, İbrâhîm ve gayruhum.

[Nümero 50, Tevelliyet]

Mahrûse-i Brusa'da Simidci Mahallesi ahâlîsinden ve sikât-u sahîhâtü'l-kelimâtdan Ahmed Ağa ibni Sun'ullah ve Hâfız Hüseyin Efendi ibni 'Abdullâh ve Ahmed Ağa ibni İbrâhîm nâm kimesneler Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mahalle-i mezbûre de vâkı' ashâb-ı hayrâtın câmi'-i şerîfi mühimmâtına mevkūfe nukūdun senevî yüz kuruş vazïfe ile kıbel-i şer'den mensûb-ı mütevellîsi işbu hâzır bi'l-meclis 'Ali Çavuş ibni 'Abdullâh vazife-i mezkûreyi isteyüb tevliyet-i mezkûreden isti'fâ itmekle yeri hālî ve umûr-ı vakf-ı mezkûr mu'attale kalub yerine bir mütevellî nasb ve ta'yîn olunması ehemm ve elzem olmakla mahalle-i mezbûre ahâlîsinden işbu bâ'isü'l-vesîka Bahçıvân İbrâhîm Ağa ibni Mehmed Sâbit emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsūf ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü'yete muktedir olmakla vakf-ı mezkûra senevî yüz kuruş vazïfe ile taraf-ı şer'-i şerîfden mütevellî nasb ve ta'yîn buyurulması matlûbumuzdur deyü iltimâs etmeleriyle kıbel-i şer'den dahi mezbûr İbrâhîm Ağa mersûmesiyle vakf-ı mezkûra mütevellî nasb ve ta'yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı tevliyet-i mezkûru kemâ yenbagï idâre ve ve rü'yeten ta'ahhüd itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâmin min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, 'Ali Ağa, Şemseddîn Ağa ve gayruhum.

[Nümero 51, Men‘ i‘lâmı]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Susığırlık Karyesi’nde mütemekkin iken ~~bundan akdem vefât iden~~ işbu târîh-i i‘lâmdan sekiz mâh mukaddem vefât iden teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Küçük Yorgi veled-i Eşrabo veled-i Etam’ın verâseti her biri teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden sulbî kebîr oğlu Etşetaşi ve sulbiye kebîre kızları Parsone ve Panayotca münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mirâsları dört sehmden olub sehm-ı mezkûreden iki sehmi ibni merkūm Etşetaşi ve birer sehmden iki bintân-ı mezbûretân Parsone ve Panayotca isâbet-i ba‘de’t-tahakkukı’ş-şer‘î ibni merkūm Etşetaşi ve şahsî ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe binti merkūme Parsone her biri mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zikr-i âtî menzil ve bahçeye vaz‘ bedelleri beyyine-i şer‘iyeyle mütehakkık olan karye-i mezkûre mütemekkinlerinden ve teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Yorgaki veled-i Vaspalaki muvâcehesinde merkūm Yorgaki zevcesi binti merkūme Panayotca hâzıra olduğu hâlde ‘arsası merhûm Dani Efendi Vakf-ı Şerîfi’ne mukāta‘a-i fidye-i ma‘lûmelü karye-i mezkûre aşağı mahallede kâ’in etrâfı Deli Yani veled-i Konstanti ve Etşetaşi veled-i Açıkgöz Yani menzilleri ve tarîk-i ‘âmm ile mahdûd ma‘lûmu’l-müştemilât ebniyesi mülk bir bâb menzil ve karye-i mezkûre hudûdu dâhilinde Şehiryolu nâm mahalde etrâfı Lefez Corbacı veled-i Banto ve Yumin oğlu Etşetaşi veled-i Yumin ve Okunes oğlu Heci Yorgi veled-i Kastak ve müteveffâ-i merkūm Küçük Yorgi bahçeleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen iki dönüm mikdârı bir kıt‘a dut bahçesi mûrisimiz babamız müteveffâ-i merkūmun sağlığında ile’l-vefât müstekıllen yedinde mülk ve ~~tasarrufunda ve~~ taht-ı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi menzil ve bahçe-i mahdûde-i mezkûreler bizimle kız karındaşımız sagïre-i merkūme Panayotca her birimize ~~mevrûs~~ bir sehm-i mezkûre mevrûs olmuşiken menzil-i mahdûd-ı mezkûru merkūm Yorgaki ve bahçe-i mahdûde-i mezkûreyi zevcesi merkūme karındaşımız Panayotca fuzūlî zabt ve vaz‘-ı yed ider olmalarıyla su’âl olunub menzil ve bahçe-i mahdûde-i mezkûrelerde olan bir sehm-i mezkûre cem‘an üç sehm hisse-i irsiyye-i şâyi‘adan keff-i yed ve vech-i lâyıkıyla bize teslîm merkūmân Yorgaki ve Panayotca tenbîh olunmak bi’l-verâse matlûbumuzdur deyü da‘vâ itdiklerinde merkūm Yorgaki dahi cevâbında menzil ve bahçe-i mahdûde-i mezkûreler müteveffâ-i merkūm Küçük Yorgi sağlığında yedinde mülkü olduğunu ve hâlen kendisiyle zevcesi hâzıra mezbûrenin vaz‘-ı yedini ma‘an ikrâr idüb lâkin müteveffâ-i merkūm Yorgi sağlığında kemâl-i akl-ı sıhhatında vefâtından bir mâh mukaddem

menzil-i mahdûd-ı mezkûrun üç sehm i‘tibârıyla iki sehm hisse-i şâyi‘asını tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâten ve sahîhan iki bin kuruş semen-i medfû‘ ve makbûza bana ve bahçe-i mezkûreyi dahi iki bin kuruş semen-i medfû‘ ve makbûza kızı zevcem hâzıra merkūme Panayotca bey’ ve temlîk ve teslîm biz dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb ol vechile menzil-i mahdûd-ı mezkûrun iki sehm-i şâyi‘înı benim ve bahçe-i mahdûde-i mezkûre müstekıllen zevcem hâzıra binti merkūme Panayotca’nın mülkümüz olmakla bi-hakk-ı vaz‘-ı yed ve zabt ve tasarruf ideriz deyü inkârlarına mukārin hâzıra-i merkūmenin tasdîkıyle ma‘an tasaddî eylediği def‘-i mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahâlîsinden Halîl Onbaşı Ağa ibni Mehmed bin İsmâ‘îl ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyyenin Rum milletinden Todoraki Corbacı veled-i Yuvan veled-i Estodali nâm kimesnelere li-ecli’ş-şehâdet meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakīka mütevvefâ-i merkūm Küçük Yorgi veled-i Yorgi veled-i Yorgi veled-i Esterpo veled-i Etam sağlığında ve kemâl-i ‘aklü sıhhatında târîh vefâtından bir mâh mukaddem menzil-i mahdûd-ı mezkûrun üç sehm i‘tibârıyla iki sehm hisse-i şâyi‘ını dâmâdı merkūm Yorgi’ye iki bin kuruş semen medfû‘ ve makbûza ve bahçe-i mahdûde-i mezkûru dahi kızı hâzıra-i mezbûre Panayotca’ya iki bin kuruş semen medfû‘ ve makbûza bey’ ve temlîk ve teslîm onlar dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl iderek ol vechile menzil-i mahdûdun mezkûr iki sehm-i şâyi‘i merkūm Yorgaki ve bahçe-i mahdûde-i mezkûre kızı hazıra-i mezbûrenin târîh-i mezkûrda biz[308] ve şirâ-i bedellerinde mülkleri olduğu bizim ma‘lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahdîd-i hudûd iderek edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre i’lâm muhtâr-ı evveli Halîl bin ‘Ali ve muhtâr-ı sâni Yûsuf Ağa ibni Rasul ve Hosteban Foca Paşa Lülü Hâcî Kastanti veled-i Hristiyan Kocabaşı Löli Hâcî Kostanti veled-i Eşrati ve Kocabaşı nâ’ibi Elyostol veled-i Foni’den sırren ve ba‘dehu yine merkūmûn ile Bahrî Efendi ibni Süleymân ve Süleymân bin Mehmed ve Şeyh ‘Ali bin el-Hâcc Mehmed’den bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince müdde‘ıyân-ı merkūmân Etşetaşi ve Parsone menzil-i mahdûd-ı mezkûrun iki sehm-i şâyi‘iyle bahçe-i mahdûde-i mezkûrden hisse-i irsiyye da‘vâlarıyla merkūm Yorgaki ve zevce-i hazıra binti merkūme Panayotca’ya bî vech-i şer‘î mu‘arazdan ba‘de’l-men‘

[308] Metinde bey’ yazması gerekirken biz yazılı

zabt ve tasarruflarına hâvî cânib-i Defter-i Hakanî'den bedellerine başka başka sened iʿtāsı iktizā eylediği tescîl ve mahkeme-i mezbûreden iʻlâm olundu, fi'l-yevmi's-sâlis ʻaşer min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ʻaşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 19]

[Nümero 52, Tevfîzü'l-izn]

Dersaʻâdet'de mahrûse-i Galata'da Yıldız Hân'ında on iki numerolu odada mukïm tebʻa-i Devlet-i ʻAliyye'nin Rum milletinden olub mahrûse-i Brusa'da Sedbaşı'nda hotelde misafiretle mütemekkin Nikolaki Fivade veled-i Pandeli veled-i Mihal meclis-i şerʻ-i hatîr-i lâzimi't-tevfîrde ʻattâr esnâfından işbu hâmilü'r-rakîm Atnaş Mavridi veled-i Kasti muvâcehesinde tezkîre-i ʻOsmâniyesini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve taʻbîr-i ʻani'l-merâm idüb Hüdâvendigâr Vilâyeti dâhilinde Kütahya Sancağı'na muzâfe Eğrigöz nâm ve diğer Emet ve Tavşanlı nâhiyeleri kurâlarından Küçük ilest Kışla ve Tag Timurlu[309] karyeleri hudûdu dâhilında Orman ve Maʻâdin Nezâret-i ʻAliyyelerinden istihsâl eylediğim ruhsatnâme mûcebince krom ma'denlerimi Dersaʻâdet'de Sultân Hamâmı caddesine kırk iki nümerolu mağazada mukïm tebʻa-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden gā'ib ʻani'l-meclis Eczâcı Dimitraki Krali Efendi'ye bedel-i medfûʻ ve makbûza ferâg ve tefvîz itmemle ferâg-ı mezkûrumu Meclis-i İdâre-i Vilâyet'de me'mûru huzūrunda ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan merkūm Atnaş Mavridi'yi vekâlet-i ʻâmme-i mutlaka-i sahîha-i şerʻiye ile vekîl nasb ve taʻyîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini mahallinde kemâ yenbagï edâya taʻahhüd ve iltizâm eyledim didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şerʻî mâ hüve'l-vâkıʻ bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'r-râbiʻ ve'l-ʻışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse ʻaşer ve selâse mi'e ve elf

Şühûdü'l-hâl; Molla İsmâʻîl, Molla Ramazān, Molla Ali ve gayruhum.

[Nümero 53, Hüküm iʻlâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Sa'd-ı Kabza mahallesi sâkinlerinden zâtî taʻrîf-i şerʻiye ile muʻarrefe Sıddïka Hatun ibneti ʻAli Efendi tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i ʻâmme-i mutlaka-i sahîha-i şerʻiye ile vekîl-i müseccel-i şerʻîsi babası mezbûr el-Hâcc ʻAli Efendi ibni Halîl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şerʻ-i

[309] Günümüz dilinde Dağ Demir

Münîr'de müvekkile-i mezbûrenin hâlen zevci yorgancı esnâfından el-Hâcc Hamdî Efendi ibn Hüseyin tarafından kezâlik husūs-ı âtiyü'l-beyânda vekîl-i müseccel-i şer'iyyesi da'vâ vekîllerinden Hâfız 'Ârif Efendi ibn Ahmed muvâcehesinde müvekkil-i mezbûr Hamdî Efendi zimmetinde müvekkilem kızım mezbûrenin hîn-i 'akdde mukāvele olunan mu'accel eşyâlarından olub mecmû'u bin yüz yetmiş beş kuruş kıymetli bir aded dört gözlü konsol ve sekiz aded Üsküdar çatması yasdık ve bir mak'ad penbe mahlû şilte ve bir ot minder ve iki kilim ve bir yatak ve bir yastık örtüsü ve bir erkân şiltesi ve bir mak'ad örtüsü ve bir kumaş 'anterî ve dört perde ve bir sîm sâ'at ma'a köstek ve iki yazma yorgan çarşafı ve dört gömlek ve bir işlemeli şilte sofra yaygısı ve iki fanilya ve mecmû'u nuhâs bir tencere ma'a kabak ve bir leğen ma'a ibrik ve bâkır minkâlî henüz îfâ ve teslîm itmemekle su'âl olunub eşyâ-i muharrere-i mezkûre mevcûd ise a'yânını ve müstehlek ise ba'de's-sübût kıymet-i mezkûrelerini müvekkile izāfetle vekîl-i mezbûr Hâfız 'Ârif Efendi'den bi'l-vekâle taleb iderim deyü da'vâ itdikde müvekkile izāfetle vekîl-i mezbûr Hâfız 'Ârif Efendi bi'l-vekâle cevâbında kabza minvâl-i muharrer üzre olub eşyâ-i muharrere-i mezkûre el-yevm yedinde mevcûd olduğunu tābi'an ve kat'ıyyen ikrâr ve i'tirâf itmeğin 'alâ mûcebi ikrârihi eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi 'aynen müvekkile-i mezbûre Sıddïka Hatun içün babası vekîl-i mezbûr Ali Efendi'ye teslîm müvekkile izāfetle vekîl-i mezbûr Hâfız 'Ârif Efendi ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse 'aşer ve selâse mi'e elf.

[Sahîfe 20]

[Nümero 54, İtâ'at]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından 'Azeb Bey mahallesi ahâlîsinden Yorgancı el-Hâcc Hamdî Efendi tarafından zikr-i (âtî) husūsda vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'iyesi Hâfız 'Ârif Efendi ibn Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de müvekkil-i mezbûrun hâlen zevce-i menkûhası zâtî ta'rîf-i şer'ile mu'arrefe Sıddïka Hatun ibneti el-Hâcc 'Ali Efendi'nin babası tarafından kezâlik husūs-ı âtiyu'l-beyânın vekîl-i müseccel-i şer'iyesi el-Hâcc 'Ali Efendi muvâcehesinde mezbûr Sıddïka Hatun müvekkil-i mezbûr Hamdî Efendi'nin zevce-i medhūlehâsı olub lâkin müvekkilem mezbûrun menzilinde sâkin olmayub nâşizeten bederinin menzilinde sâkin olmakla müvekkilem mezbûrun 'Azeb Bey Mahallesinde tedârik ve müheyyâ idüb kıbeli'ş-şer'den lede'l-mu'âyene mesken-i

şer‘î olduğu tahakkuk iden menzilde itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmemek üzre müvekkilesi mezbûreye izāfetle vekîl-i mezbûr el-Hâcc ‘Ali Efendi ~~izāfetle~~ tenbîh olunmak bi’l-vekâle murâdımdır deyü da‘vâ itdikde vekîl-i mezbûr el-Hâcc ‘Ali Efendi dahi müvekkilesi mezbûreye izāfetle bi’l-vekâle cevâbında kabza minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi’l-vekâle ikrâr ve i‘tirâf itmekle ‘alâ mûcibi ikrârihi müvekkil-i mezbûr el-Hâcc Hamdî Efendi’ye itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre müvekkile-i mezbûre Sıddïka Hatun’a izāfetle vekîl-i mezbûr el-Hâcc Hamdî Efendi tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâlis ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 55, Tefvîzü’l-izn]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled-i Kazzaz Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem vefât iden ‘Ali Cevdet Efendi ibni Mehmed Ağa’nın verâsetî sulbî kebîr oğulları Ahmed ve ‘Abdülkādir sulbî kebîr kızları Ümmü Gülsüm ve Zekiyye ve Zeyneb hanımlara inhisārı ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları yedi sehmden olub sehm-i mezkûreden ikişer sehmden dört sehm ebnân-ı mezbûrân Ahmed ve ‘Abdülkādir’e ve birer sehmden üç sehm benât-ı mezbûrât Ümmü Gülsüm ve Zekiyye ve Zeyneb hanımlara isâbeti ba‘de’t-tahakkuki’ş-şer‘î zâtî Selîm Efendi ibni Mehmed ve el-Hâcc Ebû Bekir Ağa ibni ‘Ali ta‘rîfleriyle mu‘arrefe binti mezbûre Ümmü Gülsüm Hanım Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de kezâlik mu‘arrefân-ı mezbûrân ta‘rîfleriyle mu‘arrefe işbu bâ‘isü’l-vesîka Tesellî Hanım ibneti ‘Abdullâh mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezkûrede vâkı‘ bir tarafdan el-Hâcc Mehmed Ağa hānesi ve bir tarafdan Menzilci el-Hâcc Mehmed Ağa ve Rızā Efendi hāneleri ve bir tarafdan mahalle-i mezkûre kabristānı ve taraf-ı râbi’i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd vakf ile mahlût bir bâb mülk menzil ve Haffâflar Çarşısı’nda vâkı‘ bir tarafdan el-Hâcc Dervîş dükkānı ve bir tarafdan el-Hâcc ‘Abdullâh mağazası ve tarafeyni tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd fi’l-asl üç el-yevm bir bâb vakf köseleci dükkānı ve Câmi‘-i Kebîr civârında vâkı‘ bir tarafdan Hâşim Efendi Kahvehānesi ve bir tarafdan Fetvâhāne ve tarafeyni tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd vakf itmekçi dükkānı gediği ve Yeni Yol civârında Tanburacılar Çarşısı’nda vâkı‘ bir tarafdan Kâmil Efendi Hanı ve bir tarafdan el-Hâcc Emîn Ağa dükkānı ve tarafeyni tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd altı bâb vakf dükkānı ve Yiğid Köhne Câmi‘-i şerîfî civârında vâkı‘ bir tarafdan câmi‘-i mezkûr ve taraf-ı selâsesi tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd vakf ile mahlût bir bâb mülk hāne ile tahtında bir bâb kahvehānesi ve bir bâb bakkāl

dükkânı babam ve mûrisimiz mütevveffâ-i mezbûr ‘Ali Cevdet Efendi’nin ile’l-vefât müstekıllen yedinde mülk ve taht-ı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi emlâk-ı mezkûrları benimle karındaşlarım mezbûrûn Ahmed ve ‘Abülkâdir ile Zekiyye ve Zeynep hanımlar mevrûs ve vakf dükkânlarda olan bir sehm-i hisse-i irsiye-i müntekılelerimi be-sakfa-i vâhide yüz altmış altı ‘aded İngiliz altını semen ve bedel-i medfû’-ı makbûza mârru’z-zikr Veled-i Kazzaz mahallesi ahâlîsinden Süleymân Efendi ibn Mehmed’e bey’ ve temlîk ve ferâg ve tefvîz eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tefevvüz ve kabûl idüb bey’ ve ferâg-ı mezkûrumu me’mûr-ı mütevellîsi huzūrlarında ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mezbûre Tesellî Hanım’a vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iye ile vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān, Molla Emîn ve gayruhum.

[Nümero 56, Hüküm i‘lâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled-i Na‘lband Mahallesi ahâlîsinden Hancı ‘Ali Bey ibn Emîn Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Hâcılar Mahallesi ahâlîsinden Kazzâz Râşid Bey ibni Ahmed Bey muvâcehesinde mezbûr Râşid Bey mezbûr işbu târîh-i i‘lâmdan bir sene mukaddem mâlımdan ve yedimden ikrâz ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği dört ‘aded İngiliz lirâsı alacak hakkım olmakla sâlifü’z-zikr dört ‘aded İngiliz lirâsının emsâlini mezbûr Râşid Bey’den taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr Râşid Bey dahi cevâbında kabza-i minvâl-i muharrer üzre olub dört ‘aded İngiliz lirası cihet-i mezkûrdan müdde‘î-i mezbûre deyni olduğunu tābi‘an ikrâr ve i‘tirâf itmeğin ‘alâ mûcebi (ikrarihi) mârru’z-zikr dört ‘aded İngiliz lirasının emsâlini müdde‘î-i merkūm ‘Ali Bey’e edâ ve teslîm ile mezbûr Râşid Bey ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûrede i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 57, Men‘ i‘lâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Germenci Mahallesi Câmi’-i Şerîfi’nin mühimmâtından mevkūfe nukūdun sâbık mütevellîsi Muhyiddîn Efendi ibn ‘Ali

mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de mahalle-i mezkûre ahâlîsinden Sa’deddîn Ağa ibn İbrâhîm ve mahalle-i mezkûre Câmî’-i Şerîfi İmâmı İbrâhîm Efendi ibn Hüseyin ve ‘Ömer Çavuş ibn Yahyâ ve Halîl oğlu Mehmed ve Mustafâ Çavuş bin Hüseyin ve Köstendilli Eyyûb Ağa ibn Hüseyin ‘İmâretçi Halîl Ağa ibn ‘Ömer nâmûn kimesneler muvâcehelerinde işbu târîh-i i‘lâmdan beş buçuk sene mukaddem mezbûrûn mahalle-i mezbûre Câmî‘-i Şerîf’in nukūd-ı mevkūfe ve ahurlu ve havuzlu mescid âb-ı lezîzinin nukūd-ı mevkūfelerine senevî yüz kuruş vazïfe ile bâ-hamiyyet-i şer‘iye mütevellî nasb ve ta‘yîn olunub lâkin beynimizde ahâlî-i mezbûrûn ile târîh-i mezkûrûnda senevî üç yüz kuruş ücret mukāvele iderek beş sene dokuz mâh nukūd-ı mevkūfedende hakkı tevelliyetim olub her ne kadar hüccet-i mezkûreye senevî yüz kuruş ücret tevelliyet tahrîr olunmuş ise de mezbûrûn ile üçer yüz kuruş mukāvele ittiğim içün senevî ikişer yüz kuruştan bin iki yüz yirmi kuruş daha taleb iderim deyü da‘vâ itdikde onlar dahi cevâblarında ber-vech-i müdde‘â üçer yüz kuruş ücret mukāvelelerini külliyen inkâr itmeleriyle müdde‘î-i merkūmdan ziyâde müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda ba‘de’l-istimhlâl ve’l-imhâl müddet-i mehl-i şer‘î mezbûrunda isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb bi’t-taleb ancak İmâm İbrâhîm Efendi bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunub mâ adâsına tahlîfe tālib olmamakla mûcebince müdde‘î-i merkūm Muhyiddîn Efendi ziyâde müdde‘âsıyla mezbûrûna bi-lâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 21]

[Nümero 58, Hibe]

Mahrûse-i Brusa’da Cennet-mekân Firdevs-Âşiyân Sultān Hüdâvendigâr Gâzî tâbe serâhu Hazretlerinin nâm ‘âlîlerine mensûb Mahallesi ahâlîsinden tahrîr-i emlâk ma‘a Vergi Baş Kâtibi ‘İzzetlü İbrâhîm Edhem Efendi ibni el-Hâcc Mustafâ Ağa Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de işbu bâ‘isü’r-rakîm Sa‘âdetlü Simyonaki Efendi tarafından tasdîka vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Nikolaki Efendi veled ( )[310] muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i muşârunileyh fevkında cebelden neb‘ iden âb-ı lezîz mâlımdan kanavât bastıyla mahalle-i muşârunileyhde kâ’in etrâfı Seyyid ‘Ali Molla ve Edîbe Hanım ve Fahrî Efendi Hanı ve kendi ‘arsam ve tarîk-ı ‘âmm ile

[310] Metinde boşluk var

mahdûd ‘arsası müşârunileyh Hüdevendigâr Gâzi Vakf-ı Şerîfi’ne mukata‘alı ebniyesi mülk-i menzilimin şadırvanıyla diğer ‘arsam derûnunda bulunan havz ve çeşme ve hamâm ve matbah ve diğer çeşme ve cihet-i sâ’ireye cereyân ittirüb kanavât-ı müsennâtıma tabi‘atıyla mülküm olub deyü tasarrûfâtıma aslâ müdâhale idilmemek ve edildiği sûrette havâle-i sem‘ ve i‘tibâr olunmamak şartıyla âb-ı lezîz-i mezkûrun mahâlli mezkûrâta ba‘de’s-sarf mücerred fazla ve israfını birleştirerek mutasarrıfı olduğu Servinâz Hammâm’ına cereyân ittirmek üzre müvekkil-i mûmâileyh Simyonaki Efendi’ye meccânen hibe ve teslîm eylediğimde merkûm Nikolaki Efendi dahi bi’l-vekâle intihāb ve kabûl idüb ba‘de’l-yevm âb-ı mezkûrun fazlası müvekkil-i mûmâileyh Simyonaki Efendi’nin kanavât-ı müsennâtına taba‘iyetle mülk-i mevhûbu olmuşdur deyü mukirr-i mûmâileyh İbrâhîm Edhem Efendi’nin sādır olan kelimât-ı meşrûhasını müvekkile izāfetle vekîl-i mezbûr Nikolaki Efendi vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, za ve gayruhum.

[Nümero 59, İtâ‘at]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Tefsîrhân Mahallesi ahâlîsinden Turhal muhâcirlerinden Şa‘bân Nûrî Efendi ibni el-Hâcc Hasan mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevce-i menkûhası Turhal muhâcirlerinden Hadîce Hatun ibneti Hâcî Hüseyin Efendi’den itā‘at da‘vâlarının fasl ve hasmiyçün mezbûr Şa‘bân Nûrî Efendi’nin taleb ve ısrârına mebnî mahkeme-i mezkûreye mahsūs varaka-i da’vetiye ile ayru ayru üç def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyede her birinde gelmekden ve vekîl göndermekden imtinâ‘ eylediği misillü üçüncü def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyede yine gelmez ve vekîl-i şer‘î göndermediği hâlde Mecelle-i Ahkâm-ı ‘Adliyye’nin bin sekiz yüz otuz dördüncü mâddesine tevfîken müdde‘î-i mezbûrun talebiyle tarafından vekîl-i musahhar ta‘yîniyle gıyâben rü’yet ve fasl ve hasem olunacak iş‘âr ve ihtār olunmuşiken yine gelmekden ve vekîl-i şer‘i göndermekden sūret-i istinkâf gösterdiği mürâsele-i mezkûrenin zîrine tahrîren beyân idüb ol vechile mezbûre Hadîce Hatun’un bi’z-zât gelmek ve tarafından vekîl göndermekde ta‘annud ve temerrüdü ‘ınde’ş-şer‘i’l-enver zāhir ve mutahakkık olmağın Mecelle-i Celîle’nin mâdde-i mezkûresine tevfîkan mezbûre Hadîce Hatun’un Hukūkunu muhâfazaya muktedir ve ibkâ-i vekâleti ehil olduğu ehl-i vukūf ihbârlarıyla mütahakkık olan da‘vâ

vekîllerinden Mustafâ Efendi ibn Hasan mezbûre Hadîce Hanım tarafından vekîl-i musahhar ta‘yîn olunub ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl itmekle müdde‘î-i mezbûr Şa‘bân Nûrî Efendi tekrâr meclis-i şer‘imizde vekîl-i musahhar-ı mezbûr Mustafâ Efendi muvâcehesinde müvekkile-i mezbûre Hadîce Hanım beş yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehası olub lâkin bana ita‘ât ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete mürâ‘ât itmemek üzre zevcem müvekkile-i mezbûre Hadîce Hanım’a izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr Mustafâ Efendi’ye tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde müvekkilem mezbûre Hadîce Hanım’a izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr Mustafâ Efendi dahi cevâbında müvekkilem mezbûr Hadîce Hanım müdde‘î-i mezbûrun ol mikdâr mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehası olduğunu inkâr itmekle müdde‘î-i mezbûrdan ber-vech-i muharrer tasaddî eylediği da‘vâ-i mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda mahrûse-i mezbûre ahâlîsinden Sa’d-i Kabza mahallesi ahâlîsinden Turhal muhâcirlerinden ‘Ali Efendi ibn ‘Ali ibn Ahmed ve Manastır mahallesi ahâlîsinden Muhâcir bin merkūm İbrâhîm Efendi ibn Veysel bin Hasan nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka zâtî ma‘lûmumuz olan müvekkile-i mezbûre Hadîce Hanım ibneti Hoca Hüseyin Efendi müdde‘î-i mezbûr Şa‘bân Nûrî Efendi’nin otuz seneden beri beş yüz kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehası olduğu bizim ma‘lûmuzdur, biz bu husūsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûran usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre Sa’d-i Kabza mahallesi imâmı Hasan Efendi ibn ‘Abdullâh muhtâr-ı evveli Ahmed Ağa ibni Hüseyin ve muhtâr-ı sânisi ‘Ali bin Receb’den sırren ve ba‘dehu Mehmed Efendi ‘Ali ve Habîb Efendi ibn Nu’mân’dan bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince zevc-i mezbûre Şa‘bân Nûrî Efendi’ye ita‘ât ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmemek üzre müvekkile-i mezbûre Hadîce Hanım’a izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr Mustafâ Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin ‘aşer min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 60, Vekâlet]

Trabzon Vilâyeti dâhilinde Of Kazāsı kurâsından Harvel[311] Karyesi ahâlîsinden olub mahrûse-i Brusa kurâsından Sultān Orhan Gâzî Mahallesinde mutavattın Kara Hüseyin oğlu Hurşîd Efendi ibni ‘Ömer bin Hüseyin mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kûd Meclis-i Şer‘-i Şerîf- Enver’de mezkûr Harvel Karyesi ahâlîsinden Mustafâ Efendi ibni ‘Ali hâzır olduğu hâlde tezkîre-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l merâm idüb mezkûr Harvel Karyesi hudûdu dâhilinde vâkı‘ Hurşîd Efendi tarlaları dinmekle ‘ârîf lede’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd ve’d-dönüm dört kıt‘a tarlalar bâ-sened arazî müstekıllen taht-ı tasarrufumda olmakla ben tarla-yı mezkûreleri hâzır-ı mezbûr Mustafâ Efendi’ye iki bin kuruş bedel-i medfû‘ ve makbûza ferâg ve tevfîz ve mahallinde kabza taslît eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer teferrug ve tefevvüz ve tasallut ve kabûl idüb ferâg-ı mezkûrumu mahallinde takrîr-i resmini me’mûru huzūrunda kat‘ıyyen ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mezkûr Harvel Karyesi’nde sâkin Biraderzâdem ‘Ali bin İsmâ‘îl kabûlüne (mevkūfe) vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didikde mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi selhi Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān, Ali Bey ve gayruhum.

[Nümero 61, Da‘vu’d-deyn]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Abdâl Mehmed Mahallesi ahâlîsinden ‘Abdülkādir Efendi ibni ibni Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de mahrûse-i mezbûre mahallâtından Seyyid Nâsır Mahallesi’nde sâkini Seyyid Nâsır şeyhi Reşâdetlü ‘Abdussamed Efendi ibni Yoldaş muvâcehesinde mezbûr ‘Abdussamed Efendi işbu târîh-i i‘lâmdan sekiz buçuk mâh mukaddem tekkesinde mâlımdan ve yedimden iktirâz ve ahz u kabza ve umûruna sarfla istihlâk eylediği beş yüz yirmi kuruş alacak hakkım olub hattâ işbu târîh-i i‘lâmdan yirmi gün mukaddem Câmi‘-i Kebîr civârında Süleymân Ağa kahvehānesi önünde ikrâr dahi itmekle meblag-ı mezkûr beş yüz yirmi kuruş mezbûr ‘Abdussamed Efendi’den hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr ‘Abdussamed Efendi dahi cevâbında müdde‘î-i mezbûrun da‘vâ-i mezkûresini külliyen inkâr itmekle müdde‘î-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi’den da‘vâ-i mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda her biri usūl-i mevdū‘ası vechile

[311] Yeni adıyla Kireçli

evvelen bâ-varaka-i mestûre Hâcılar Mahallesi muhtâr-ı evveli el-Hâcc ‘İzzet Ağa ibni el-Hâcc Mehmed muhtâr-ı sânî Hasan Molla ibni Hâfız Mehmed Emîn Efendi’den sırren ve ba‘dehu yine mezbûrûn ile Kunduracı Mehmed Ağa ibni ‘Ali ve Bakkāl el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc ‘İzzet’ten dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde itdikleri ihbâr olunan Hacılar Mahallesi ahâlîsinden Mustafâ Efendi ibni el-Hâcc Mehmed bin el-Hâcc Hasan ve Şeyh Konevî Mahallesi ahâlîsinden Molla Yahyâ Ahmed Ağa ibni Mehmed bin ‘Abdullâh nâm kimesneler şehâdetleriyle ber-nehc-i şer‘î isbât itmeğin mûcebince meblag-ı merkūm beş yüz yirmi kuruş müdde‘î-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi’ye edâya mûmâileyh eş-Şeyh ‘Abdussamed Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 22]

[Nümero 62, Hidâyet]

Ma‘rûz dâ‘iyeleridir ki

An aslı Manastır Vilâyeti dâhilinde Nasaliç? Kazāsı kurâsından Şişan? Karyeli olub Gemlik Kazāsı kurâsından Dişkiya? Karyesi’nde sâkin ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden tahmînen kırk yaşında Banayut veled-i Nikola nâm hür ve ‘âkıl ve bâlig şeref-i İslâm ile müşerref olmak arzûsuyla bâ-istid‘â Meclis-i İdâre-i Vilâyet’e müraca‘at idüb meclis-i mezkûrda mu‘âmele-i nizāmiyesi bi’l-ikmâl ve Meclis-i Şer‘-i Münîr’de dahi kelimeteyn-i şehâdeteyni tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm’ı kabûl ve talebiyle ismi Mahmûd Nesîm tesmiye olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i‘lâm olundu, el-emrü li-men lehü’l-emr fi’l-yevmi’s-sâni’ min Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 63]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından ‘Îsâ Bey Fenârî Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe ‘Ayşe Hanım ibneti el-Hâcc İbrâhim mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de evvelen * Aşcı Mehmed Ağa ibni Halîl muvâcehesinde mahalle-i mezkûrede kâ’in etrâfı ‘Ömer Hoca ibni ‘Abdullâh ve Teymurcu Hüseyin bin Hüseyin menzilleri ve tarafeyni tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ma‘lûmü’l-müştemilât bâ-sened arâzî-i müstekılle-i mütesarrıfa olduğum bir bâb mülk menzilimde mezbûr Mehmed Ağa zevcesiyle ma‘an fuzūlî sâkin olub küllü yevm beni

iz'âc ve darb itmekde olduğundan kendilerinden emniyetim olmamakla mezbûr Mehmed Ağa zevcesiyle menzil-i mezkûremden ihrâc-ı birle menzil-i mahdûd-ı mezkûru tahliye ve bana teslîme mezbûr Mehmed Ağa yine tenbîh olunmak murâdımdır deyü da'vâ itdikde mezbûr Mehmed Ağa dahi cevâbında menzil-i mezkûr müdde'iye-i mezbûrenin müstekılleten mülkü olduğunu ve zevcesiyle ma'an menzil-i mezkûrda sâkin olduklarını bi-temâmihi tābi'anikrâr ve i'tirâf itmekle 'alâ mûcebi ikrârihi menzil-i mahdûd-ı mezkûru tahliye ve müdde'iye-i mezbûre 'Ayşe Hanım'a teslîm mezbûr Mehmed Ağa'ya tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Mühri mutābık ve netîce-i ilzâm-ı mezkûr hakkında usūlüne muvâfık idüği fî 24 Muharrem 1314, Mümeyyiz-i İ'lâm-ı Şer'i, Emînü'l-Fetvâ]

[Nümero 64, İtâ'at]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Selîmiye Mahallesi ahâlîsinden Ebâzer Ağa ibni Ali mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de hâlen zevce-i menkûhe-i medhūlehası zâtî Hüsrev Ağa ibni 'Osmân ve İsmâ'îl Ağa ibni Süleymân ta'rîfleriyle mu'arrefe Sıddïka Hatun ibneti Mehmed muvâcehesinde mezbûre Sıddïka Hatun yedi yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâm olub lâkin bana itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmeyüb nâşize ebeveyn menzilinde sâkin olmakla su'âl olunub mahalle-i mezkûrede vâkı' menzilimde bana itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmek üzre zevcem mezbûreye kıbel-i şer'den tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ itdikde mezbûre Sıddïka Hatun dahi cevâbında müdde'î-i mezbûrun ~~mestûr vechesini~~ bi-tamâmihâ tābi'aten ve kat'ıyyen ikrâr ve i'tirâf itmeğin 'alâ mûcebi ikrârihâ zevc-i mezbûrun mahalle-i mezkûrede vâkı' menzilinde itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmek üzre mezbûre Sıddïka Hâtun'a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi'r-râbi' min Zî'l-ka'de-i şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 65, İkrâr]

Tahakkuk-ı 'özr-i şer'iye binâ'en husūs-ı âtiyü'l-beyânın mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr içün savb-i şer'-i enverden me'zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le mahrûse-i ~~mezbûrede~~ Brusa'da Murâd-ı Sâni Mahallesi'nde kâ'in el-Hâcc Ahmed Efendi

menziline varub zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmî huzūrlarında 'akd-i meclis-i şer' i 'âlî itdikde mûmâileyh el-Hâcc Ahmed Efendi ibni Bahâ'eddîn Efendi meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda hâlen zevcesi zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe Edîbe Hanım ibneti 'Abdullâh mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahrûse-i mezbûrede Manastır Mahallesi'nde diğer menzilim derûnunda kâ'in el-hâleti hâzihi üzerime lâbis olduğum köhne libâsımdan mâ 'adâ mevcûd bana nisbet olunan bi'l-cümle melbûsât ve mefrûşât ve emvâl ve evânî nuhâs ve gayr-i nuhâsiye ve esâs-ı beyt ve işbu Manastır Mahallesi'nde menzil-i mezkûr derûnunda kâ'in kâffe-i emvâl ve eşyâ zevcem mezbûre Edîbe Hanım'ın müstekılleten malı ve mülküdür benim aslâ ve kat'an 'alâka ve müdâhalem yokdur deyü mukirr-i mûmâileyh el-Hâcc Ahmed Efendi'nin sādır olan bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu zevcem mezbûre Edîbe Hanım vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i kavîme gelüb alâ vukū'ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Sa'îd Ağa, Hâfız Sālih Efendi, Halîl Ağa ve gayruhum.

[Nümero 66, Vekâlet]

Mahrûse-i Brusa mahallâttından Selçuk Hâtun Mahallesi'nde sâkin zâtî ta'rîf-i şer'-î ile mu'arrefe müteveffâ Yenişehir Fener muhâcirlerinden Köse Hâfız Mahmûd Efendi zevcesi Şerîfe Hanım ibneti Sālih Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de Der-sa'âdet da'vâ vekîllerinden işbu bâ'isü'l-vesîka 'İzzetlü Ahmed Âgâh Efendi ibni el-Hâcc İsmâ'îl Hakkı Efendi mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mahrûse-i mezbûrede Sultān Orhan Gâzî ~~Mahallesinde~~ ve Selçuk Hatun mahallelerinde kâ'in tahdîd ve tavsïfden müstagni irsen ve şirâ'en mutasarrıfa olduğum iki bâb mülk menzil ile Mecnûn Dede Mahallesi'nde kâ'in ma'lûmu'l-hudûd bir bâb mülk hânın nısf-ı şâyi'ini ve zevcem müteveffâ Hâfız Mahmûd Efendi'nin tereke-i menkūlesi esmânını vâzi'u'l-yed olanlardan hisse-i irsiyesi taleb ve da'vâ ve ahz u kabza bundan akdem tarafımdan da'vâ vekîllerinden Mes'ûd Efendi'yi vekîl itmişidim mûmâileyh Mes'ûd Efendi'yi Bin üç yüz on iki senesi şehri Recebü'l-müreccebinin on dokuzuncu günü vekâletden 'azl itmemle bana hāne-i mezkûrda olan nısf hisse-i şâyi'am ile menzil-i mezkûrları ve zevcem müteveffâ-i mezbûrun tereke-i menkūlesi esmânını vâzı'u'l-yed olanlarıyla huzūru lâzım gelenlerden ve vekîl-i sâbıkım mezbûr Mes'ûd Efendi'den

taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana ~~irsâl~~ îsâle ve teslîme ve emlâk-ı mezkûrlara müteferri’ muâmelât-ı şer‘iye ve kânûniyeyi bidâyeten ve istînâfen i‘tirâzen ve temyîzen ve tashîhan i‘âdeten ve redden ve naklen müddde’î ve müdde‘â ‘aleyh sıfatıyla muhâkeme-i şer‘iye ve nizāmiyenin her kısmında ve son derecesine kadar muhâkemeye ve ahz u kabza ve husūmet ve redd-i cevâba ve kendi imzāsıyla istid‘â ve lâyiha tanzïm ve takdîmine ve iştikâ ‘ani’l-hükkâm ve’l-gayrihi ve te‘ât-i evrâka ve teblîg ve tebelluga ve istihlâfa ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine vekâlet-i ‘amme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘ ile tarafımdan mûmâileyh Ahmed Âgâh Efendi’yi vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didik de gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi gurreti Zi’l-ka‘ideti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, İsmâ‘îl Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 23]

[Nümero 67, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Şeyh Sünbüllü Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-i ile işbu bâ‘isetü’l-hâmiş Emîne Hatun ibneti el-Hâcc Mustafâ tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer‘isi kezâlik zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe vâlidesi Edîbe Hatun ibneti Sa‘îd Ali Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de kezâlik derûn-ı hüccet-i şer‘iyyede mezkûru’l-ism Katırcı Şa‘bân Ağa ibni Sâlim tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘îsi li-ebeveyn er karındaş İlyâs mahzarında bi’l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb müvekkilem kızım mezbûre müvekkil-i mezbûr Şa‘bân ile mukaddemen zevciyet beynlerinde kā’im iken müvekkil-i mezbûr Şaban’ın firâşından hâsıla kızım ve müvekkilem mezbûreden mütevellide bi-hakkı’l-hidāne hacr ve terbiyesinde olan Hûriye nâm Hanım-ı sagïreye işbu nafaka-i hacz derûnunda muharrer olduğu üzre babası mezbûr Şa‘bân üzerine şehriye otuz kuruş farz ve takdîr olunub lâkin meblag-ı mefrûz-ı mezkûr kadr-i ma’rû(f) olub meblag-ı mefrûz-ı mezkûr üzerine zamm ve ilâve olunmak bi’l-vekâle matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi sagïre-i mezbûrenin nafaka-i mefrûza-i mezkûresi üzerine işbu târîh-i hâmişden i‘tibâren bi’t-terâhî yedi buçuk kuruş daha zammla otuz yedi buçuk kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûrunu otuz yedi buçuk kuruş sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede’l

hâce istidâneye ve vakt-i zaferde babası müvekkilimiz mezbûr Şa‘bân üzerine rucû‘a vâlidesi ve hâdinesi müvekkile-i mezbûre Emîne Hatun’a izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sânî min Zî’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[İşbu hâmişin aslı Mehmed Kâmil sicilinde ve zimmetinde fî 8 Zi’l-hicce sene 1322 târîh ve 336 ‘adedlü hüccetdir.]

Şühûdü’l-hâl; Hâzirûn

[Nümero 68, Vekâlet]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Şehâbeddîn Mahallesi ahâlîsinden Hasköy muhâcirlerinden Râsim Efendi ibni el-Hâcc İbrâhîm ve İsmâ‘îl Efendi ibni Molla Veliyüddîn Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de da‘vâ vekîllerinden Mehmed Ziyâ Bey ibni Sâlim mahzarında her biri takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb muhâcirîn-i merkūmeden el-Hâcc Feyzullâh Ağa’nın bizden hamâm muheyyâsını da‘vâsı olmakla mahkeme-i şer‘iye ve mahkeme-i nizāmiyenin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve i‘tirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mûmâileyh Mehmed Ziyâ Bey’i vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didiklerinde ~~gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka‘a~~ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis min şehri Ramazāni’l-mübârek sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, İsmâ‘îl Ağa ve gayruhum.

[Nümero 69, Vekâlet]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından İbrâhîm Paşa Mahallesinde mütevattın Posho ümerâsından Rif‘atlü el-Hâcc Sādık Bey ibni Tayfûr Bey ibni Sādık mahrûse-i mezbûrede Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de mahalle-i mezbûrede mütevattın ‘Abdülfeyyâz Efendi ibni Ahmed Efendi muvâcehesinde Erzurum Vilâyeti dâhilinde Bayburd Kazāsı Mal Sandığı’nda müterâkim bin kırk iki kuruş yurtluk ve ocaklık ma‘âşım sandık-ı mezkûreden ve zimem-i nâsda olan bâ-sened ve bi-lâ sened eşhâs zimmetlerinde alacağı mahallinde ve ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen

ve temyîzen talebü'd-da'vâ ve ahz u kabza ve lede'l-iktizā sulh ve ibrâya ve icrâ muâmelâtını icrâya ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine âharı tevkîle me'zûn olduğu hâlde tarafımdan vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile mûmâileyh 'Abdülfeyyâz Efendi'yi vekîl nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî selhi Şevvâli'l-mükerrem sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, Ramazān Ağa, 'Ali Ağa ve gayruhum.

[Nümero 70, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hacılar Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta'rîf-i şer'-î ile mu'arrefe işbu bâ'isetü'l-vesîka 'Ayşe Hatun ibneti Kaya Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de zevc-i sâbıkı Havlıcı Kâmil Ağa ibni 'Osmân mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mezbûr Kâmil Ağa ile bundan akdem hâl-i zevciyet beynimizde kā'im iken mezbûrun firâşından hâsıl ve batnımda müstebîn-i hılka üç aylık hamlim olmakla 'iddetim münkaziye oluncaya değin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyem içün mezbûr Kâmil Ağa'ya kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblag farz ve takdîr olunmak bi'l-hidāne matlûbumdur didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î kıbel-i şer'den dahi mezbûre 'Ayşe Hatun vaz'-ı haml ile 'iddeti münkaziye oluncaya değin mezbûr Kâmil Ağa üzerine işbu târîh-i kitâbdan i'tibâren bi't-terâhî şehriye altmış kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz ve mezkûru kendi nafaka-i zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer mezbûr Kâmil Ağa üzerine rucû'a mezbûre 'Ayşe Hatun'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sânî min Zi'l-ka'ideti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla Emîn, Molla Ali, Molla Ramazān ve gayruhum.

[Nümero 71, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Babag Mahallesi sâkinelerinden zâtî Sālih Ağa ibni Ahmed ve İsmâ'îl Ağa ibni İbrâhîm ta'rîfleriyle mu'arrefe işbu bâ'isü'l-vesîka Tevhîde Hatun ibneti 'Osmân Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de zevc-i muhâli'i Fahri Ağa ibni Râşid mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mezbûr Fahri Ağa beş yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu'âşeretimiz olmamakla ben hul'a tālibe ve mufârakata râgıbe

olduğum ecilden zevcim mezbûr zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkım olan beş yüz bir kuruş ile nafaka-i iddet-i mu’ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine ve mü’ennet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzre zevcem mezbûr Fahri ile muhāla’-i sahîha-i şer‘iyye ile hul’ olduğumda ol dahi hul‘-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl Hukūk-ı zevciyetine ve ibtidâ-i zevciyetimizden işbu târîh-i vesîkaya gelinceye değin beynimizde cereyân iden cemî‘-i hukūk-ı şer‘iyeye muteallıka ‘âmme-i da‘vâdan tarafeynden her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i ‘âmm-ı sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ve yine tarafından her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü mukirra-i mezbûre Tevhîde Hatun’u sādır olan bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu mezbûr Fahrî Ağa’ya vicâhen tahkik ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin min Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 24]

[Nümero 72, Tefvîzü’l-izin]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Susığırlık Karyesi’nde mütemekkin teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyyenin Rum milletinden Yanyalı Dimitri veled-i Nikola veled-i Nikola mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd-ı Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mezkûr Yanya Vilâyeti dâhilinde Zagor Nâhiyesi kurâsından Mavradon Karyesi hudûdu dâhilinde her biri Dimitri arâzisini dinmekle ‘arîf lede’l-âhalî ve’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd ve’d-dönüm Bağıda nâm mahalde iki kıt‘a Livâdbe nâm mahalde bir kıt‘a ve Dari nâm mahalde bir kıt‘a ve Ediye’de bir kıt’a ve Mezidi’de koru ile mahdûd bir kıt‘a ve Harman yerinde bir kıt‘a cem‘an yedi kıt‘a arazinin nısf şâyi‘ benim ve nısf şâyi‘ âharı mezkûr Mavradon Karyesi’nde mütemekkin teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin millet-i merkūmesinden Yorgi veled-i Nikola’nın taht-ı tasarrufumuzda olmakla tarla-i mezkûrlarda olan nısf-ı hisse-i şâyi‘am ile karye-i mezkûre hudûdu dâhilinde Katokasto nâm mahalde vâkı‘ lede’l-ahâlî ve’l-cîrân müstekıllen mutasarrıf olduğum bir kıt‘a tarlamı beş bin kuruş bedel-i medfû‘ ve makbûza ve be-safka-i vâhide karye-i mezkûre mütemekkinlerinden ve teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūme nisvâtından Nikola ve Dimitri zevcesi Virjoka kızı Henaya Kadın’a ferâg ve tefvîz ve teslîm idüb ferâg-ı mezkûrumu mahallinde me’mûru huzūrunda kat‘ıyyen ferâg ve

takrîre ve tarafımdan karye-i mezkûrede mütemekkin teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Manto veled-i Hristo’yu kabûlüne mevkūfe vekîl nasb ve ta‘yîn eyledim didik de mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ‘aşer min Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, Ramazān Ağa, ‘Ali Ağa ve gayruhum.

[Nümero 73]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iyye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ’ ve ketb ve tahrîr içün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahrûse-i Brusa’da Hüdâvendigâr Mahallesi’nde kâ’in Miralay ‘İzzetli ‘Ali Bey Efendi’nin müste’ciren sâkin oldukları menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde mûmâileyh ‘Ali Bey Efendi ibni Ahmed meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda halîlesi zâtî zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn ta‘rîfleriyle mu‘arrefe işbu ba’îsetü’l-vesîka Sıddïka Hanım ibneti Ahmed Sâbit Efendi mahzarı’nda bi-tav‘ıhi ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb işbu derûnunda ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî olunan menzil-i mezkûr derûnunda el-hâleti hâzihi üzerime lâbis olduğum libâs ve …..? elbisemden mâ ‘adâ mevcûd bana nisbet olunan bi’l-cümle melbûsât ve mefrûşât ve emvâl evânî nuhâs ve gayr-i nühâsiye esâs-ı beyt ve işbu menzil derûnunda kâ’in kâffe-i emvâl ve eşyâ halîlem mûmâileyhâ Sıddïka Hanım’ın müstekılleten mâlı ve mülküdür benim aslâ ve kat’an ‘al(a)ka ve medhalim yokdur deyü mukirr-i mûmâileyh ‘Ali Bey Efendi’nin sādır olan bi’l-cümle takrîr-i meşrûhunu halîlesi mûmâileyhâ Sıddïka Hanım vicâhen tahkïk ve şifahen tasdîk eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb alâ vukū‘ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-‘âşir min Zî’l-ka’de-i şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 74, Vasiyyet, Harc 100]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîriyçün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahrûse-i Brusa’da Hüdâvendigâr Mahallesi’nde kâ’in Miralay ‘İzzetlü ‘Ali Bey Efendi’nin müste’ciren sâkin oldukları menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-

esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde mûmâileyh ‘Ali Bey Efendi ibni Ahmed meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda dâmâdı işbu bâ‘isü’l-vesîka ‘Osmân Râgıb Efendi ibni Mehmed mahzarında bi tav‘ıhi ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb ben bi-emrillâhi te’âlâ irtihâl-i dâr-ı bekâ eylediğimde İzmir Sancağı’nda kâ’in Miralay ‘Ali Bey hānesi dinmekle ‘arîf ınde’l-âhali ve’l-cîrân kemâl-i şöhretine binâ’en tahdîd ve tavsïfden müstagnî bir bâb mülk-i menzil ve bir kıt‘a bahçem bâ-ma’rifet-i şer‘-i şerîf veresem ma‘rifetiyle lede’l-müzâyede bey’ ve îcâr hâsılasından vech-i mesnûn üzre kadr-i ma‘rûf meblag ile techîz ve tekfinîm ve levâzım-ı defnim görüldükten sonra duyûn-ı müsbitem zuhûr ider ise ba‘de’l-edâ bâkiye mülk-i sülüsü ifrâz olunub sülüs-i mezkûrdan altı bin kuruş ve de’b-i müslimîn üzre iskāt-ı salâtım ve kefâret-i savm ve yemînim ve tezevvürât? sâ’irem içün ber-nehc-i şer‘î ba‘de’d-devr-i fukâra-i müslimîne tasadduk oluna veçend nefer hâfız efendiler cem‘ olunub hatm-i Kur’ân-ı ‘azïmü’ş-şân kırâ’at rûhuma ihdâ oluna ve sülüs-i mezkûrdan üç yüz kuruş sarfla lahm ve pirinç ve şeker bi’l-iştirâ tabh olunub kâri’ bulunan efendiler ile du’âda bulunan fukarâ ve sâ’ir it’âm ve ikrâm oluna ve sülüs-i mezkûrdan bir mevlûd-i şerîf kırâ’at olunub ruhuma ihdâ oluna ve sülüs-i mezkûrdan etyab malımdan benim içün bedelen edâ-yı hacc-ı şerîf itmek üzre ehil ve erbâbına altı bin kuruş i’tâ ve teslîm ola sülüs-i mezkûrem her ne fazla kalır ise fazla-i mezkûr dâmâdım ‘Osmân Râgıb kendi umûruna harc u sarf ile deyü vasiyyet ve vesâyâ-i mezkûremî tenfîze dâmâdım mûmâileyh ‘Osmân Râgıb Efendi’yi vasî muhtâr nasb ve ta‘yîn eylediğimde mûmâileyh dahi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd eyledi didik de gıbbü’t-tasdîk’ş-şer‘î kâtib-i mûmâileyh mahallinde ketb ve tahrîr ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb alâ vukū‘ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-‘âşir min Zî’l-ka’deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 75, Vekâlet]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr-i içün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahrûse-i Brusa’da Hüdâvendigâr Mahallesi’nde kâ’in Miralay ‘İzzetli Ali Bey Efendi’nin müste’ciren sâkin oldukları menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i âlî itdikde mûmâileyh Ali Bey Efendi ibni Ahmed meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda dâmâdı işbu bâ‘isü’l-vesîka ‘Osmân Râgıb Efendi ibni Mehmed mahzarında tezkîre-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile ikrâr-ı tâm ve

takrîr-i kelâm idüb Evkāf-ı Hümâyûn Hazîne-i Celîlesi'nden mazbût Evkāfdan Mehmed Bey Vakf-ı Şerîfi müsakkafâtından İzmid Sancağı'nda Odalılar Çarşısı'nda kâ'in bir tarafdan Limoncuzâde İbrâhîm Efendi dükkânı ve bir tarafdan Sekbas oğlu Mekfut dükkânı ve iki tarafı tarîk ile mahdûd bir bâb bakkāl dükkânımı sulbî kebîre kızım Hurisdem Hanım'a işbu târîh-i vesîkadan dört sene mukaddem on bi? kuruş bedel-i medfû' ve makbûza ferâg ve tefvîz eylediğimde ol dahi ber-minvâl-i muharrer teferrug ve tefevvüz ve kabûl itmekle ferâg-ı mezkûremi mahallinde me'mûr ve tevellîsi huzūrunda ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan damadım mûmâileyh 'Osmân Râgıb Efendi'yi vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi gıbbü't-tasdîkı~~'ş şer'î mâ vaka'a bi't taleb ketb olundu~~ 'ş-şer'î kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i kavîme gelüb 'alâ vuku'-i inhâ ve takrîr etmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-'âşir min Zî'l-ka'deti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 25]

[Nümero 76, Hüküm i'lâmı, Harc 12]

Mahrûse-i Brusa mahallâtında Hacılar Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta'rîf-i şer'-î ile mu'arrefe 'Ayşe Hatun ibneti Kaya mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de zevc-i sâbıkı Havlucu Kâmil Ağa ibni 'Osmân muvâcehesinde mezbûr Kâmil Ağa beş yüz kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i i'lâmdan kırk iki gün mukaddem beni bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkım olan beş yüz bir kuruş mezbûr Kâmil Ağa'dan hâlen taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl ve'l-ikrâr 'alâ mûcebi ikrarihi meblag-ı mezkûr beş yüz kuruş müdde'iye-i mezbûre 'Ayşe Hatun'a edâsıyla mezbûr Kâmil Ağa ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâni min Zî'l-ka'deti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 77, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Fidyekızık Karyesi sâkinlerinden zâtî ta'rîf-i şer'-î ile mu'arrefe işbu bâ'isü'l-vesîka Emîne Hâtun ibneti Hasan mahrûse-i mezbûre

mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de kain[312]pederi Mustafâ bin İbrâhîm mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mezbûr Mustafâ Ağa’nın sulbî kebîr oğlu Mehmed’in hâlen zevce-i medhūlehâsı olmamla zevcem mezbûr Mehmed bundan akdem beni bi-lâ-nafaka ve münfık-ı şer‘î terk ve asâkir-i şâhane ile ordusu cânibine azîmet idüb gā’ib olduğu ecilden nafakaya muhtâc olmamla zevcem gā’ib-i mezbûrun babası mezbûr Mustafâ üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi mezbûre Emîne Hatun’un nafakası içün mezbûr Mustafâ üzerine işbu târîh-i vesîkadan i‘tibâren bi’t-terâhî şehriye otuz kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru nafakasına harc u sarfa ve lede’l-iktizā istidâneye ve ‘ınde’z-zafer mezbûr Mustafâ üzerine rucû‘a mezbûre Emîne Hatun’a izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ min Zî’l-ka’deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 76, Hul‘, Harc 15]

Ruscuk Kazāsı’nın Koşarna Karyesi muhâcirlerinden olub mahrûse-i Brusa’da Ruscuk Mahallesinde sâkin zâtî mahalle-i mezkûre ahâlîsinden Ruscuk muhâcirlerinden Veysel Ağa ibni Hasan ve Hüseyin Ağa ibni Hasan ta’rîfleriyle mu‘arrefe ‘Ömer Ağa ibni Sālih Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mârru’z-zikr Ruscuk Kazāsı kurâsından Karvana Karyesi’nde sâkin gā’ibe ‘ani’l-beled Nezîde Hatun ibneti Yüzağıcı? ‘Osmân beş yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i medhūlehâm olub lâkin ben el-yevm mahrûse-i mezbûrede mukïm olduğum ecilden zevcem mezbûre Nerîde Hatun işbu sene-i mübârek Şevvâli’l-mükerremin ikinci günü bir talâk-ı bâyin ile tatlîk eylediğini mukirr ve mu‘terif olduğunu ve târîh-i mezkûreden berü beynlerinde hukūk-ı zevciyete müte‘allık bir ‘alaka kalmadıgını takrîr ve ifâde itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hâdi ‘aşer min Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān ve gayruhum.

[Nümero 79, Hüküm i‘lâmı, Harc 12]

[312] kayın

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Bilecik Mahallesi sâkinlerinden zâtî Rızā Efendi ibni Mehmed Efendi ve Bahrî Efendi ibni Süleymân ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Fâtıma Hatun ibneti Hasan tarafından zikr-i âtî husūsda talebü’d-da‘vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Mustafâ Efendi ibni Ebû Bekir Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de mahrûse-i mezbûre mahallâtından Ebî Şahme Mahallesi ahâlîsinden Yorgancı Zühdü Efendi ibni Ebû Bekir Efendi tarafından zikr-i âtî husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Mehmed Şükrü Efendi ibni Mustafâ Efendi muvâcehesinde mezbûr Zühdü Efendi işbu târîh-i i‘lâmdan dört sene mukaddem müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun’un mâlından ve yedinden iktirâz ve ahz u kabza ve umûruna istihlâk eylediği beş yüz kuruş alacak hakkı olmakla meblag-ı merkūm beş yüz kuruş müvekkil-i merkūm Zühdü Efendi’ye izāfetle vekîl-i mezbûr Şükrü Efendi’den bi’l-vekâle taleb ederim deyü da‘vâ itdikde vekîl-i mezbûr Şükrü Efendi dahi bi’l-vekâle cevâbında müvekkile-i mezbûrenin Kirmasti Kasabası Eytâm Sandığı’nda alacak hakkı olub müvekkilem mezbûrdan sandık-ı mezkûrdan ahz u kabza vekîl eyleyüb ol dahi meblag-ı merkūm beş yüz kuruş sandıkdan bi’l-vekâle ahz u kabz iderek tamâmen müvekkile-i mezbûreye edâ ve teslîm iderek zimmetî berî olmuşdur deyü inkâra mukārin eylediği def’ini aslâ şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunmağın mûcebince mezbûr Zühdü Efendi def‘-i müdde‘asıyla bi-lâ-beyyine mu’arazaden ba‘de’l-men‘ mukirr ve mu’terif olduğu meblag-ı mezkûr beş yüz kuruş müvekkile-i mezbûre içün vekîl-i mezbûr Mustafâ Efendi’ye edâ ve teslîm müvekkile izāfetle vekîl-i mezbûr Şükrü Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’r-râbî‘ Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 80, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Gölcük Karyesi sâkinlerinden zâtî tarîf-i şer‘î ile işbu bâ‘isetü’l-vesîka Sâbire Hatun ibneti Emîn Efendi Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de Ali ‘Osmân Ağa ibni Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb ben Ali ‘Osmân’ın sulbî kebîr oğlu Mustafâ’nın hâlen zevce-i medhūlehâsı işbu hâzır bi’l-meclis hacr u terbiyemde olan tahmînen dört yaşında Ahmed nâm sagïr dahi mezbûr Mustafâ’nın firâşından hâsıl ve benden mütevellid sulbî sagïr oğlu olub zevcem mezbûr Mustafâ bundan akdem beni ve sagïr-i mezbûru bi-lâ nafaka ve lâ münfik-ı şer‘î terk ve ‘asâkir-i şâhâne ile ordu cânibine azîmet idüb gā’ib olduğu ecilden ben ve sagïr-

i mezbûr hâzır mezbûr nafakaya muhtâc olmamızla zevcem gā'ib-i mezbûrun babası mezbûr Ali 'Osmân Ağa üzerine kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf mablag farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î kıbel-i şer'den dahi mezbûre Sâbire Hatun ile sagïr-i mezbûrun nafakalarıyiçün mezbûr Ali 'Osmân Ağa üzerine işbu târîh-i kitâbdan i'tibâren bi't-terâhî şehriye elli kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûr kendi ve hâzır sagïr-i mezbûr Ahmed'in nafakalarına harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye 'ınde'z-zafer mezbûr Ali 'Osmân Ağa üzerine rucû'a mezbûre Sâbire Hatun'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'r-râbi'aşer min Zi'l-ka'ideti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla Emîn, Molla İsmâ'îl, Molla Ramazān ve gayruhum.

[Kâtib Mehmed Efendi'ye teslîm]

[Sahîfe 26]

[Nümero 81, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hazret-i Emîr Mahallesi sâkinlerinden zâtî Hâfız Mehmed Vechi Efendi ibni 'Ali ve Edhem Ağa ibni Mehmed ta'rîfleriyle mu'arrefe işbu bâ'isetü'l-vesîka Refî'a Hatun ibneti Mustafâ Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de 'Abdülkādir Ağa ibni Mustafâ mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mezbûr 'Abdülkādir Ağa'nın sulbî kebîr oğlu Nûreddîn hâlen zevce-i medhūlehâm ve işbu hâzır bi'l-meclis hacr u terbiyemde olan tahmînen iki buçuk yaşında nâm sagïr dahi mezbûr Nûreddîn firâşından hâsıl ve benden mütevellide sulbî sagïr oğlu olub zevcem mezbûr Nûreddîn bundan akdem beni ve sagïr-i mezbûru bi-lâ nafaka ve lâ münfık-ı şer'î terk ve 'asâkir-i şâhâne ile ordu cânibine 'azîmet idüb gā'ib olduğu ecilden ben ve sagïr -i hâzır-ı mezbûr nafakaya muhtâc olmamla zevcem mezbûrun babası mezbûr 'Abdülkādir Ağa üzerine kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblag farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbüt't-tasdîki'ş-şer'î kıbel-i şer'den dahi mezbûre Refî'a Hatun ile sagïr -i mezbûrun nafakaları içün mezbûr 'Abdülkādir Ağa üzerine işbu târîh-i kitâbdan i'tibâren bi't-terâhî şehriye elli kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru kendi ve hâzır sagïr-i mezbûr İsmâ'îl'in nafakalarına harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer mezbûr 'Abdülkādir Ağa üzerine rucû'a mezbûre Refî'a Hatun'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'sâbi' ve'l-'ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla İsmâ'îl, Molla Emîn, Molla Ramazān ve gayruhum.

[Nümero 82, İ'lâm, Harc 30]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Sa'di Fakîh Mahallesi ahâlîsinden Mustafâ Efendi ibni Hüseyin Efendi tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ü da'vâ ve ahz u kabza vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden Şevket Efendi ibni Mahmûd Hamdî mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de zikr-i âtî eşyâya vâzi'atü'l-yed olan müvekkil-i mezkûreye zevce-i mutallakası 'İffet Hanım'ın celbine kıyâm olundukda mahkeme-i mezbûruna mahsūs varaka-i da'vetiye ile ayru ayru günlerde üç defa' irsâl olunan murâsele-i şer'de her birine gelmekden ve vekîl göndermekden imtinâ' eylediği misillü üçüncü def'a irsâl olunan mürâsele-i şer'iyyede gelmediği ve vekîl göndermediği hâlde Mecelle-i Ahkâmı 'Adliyye'nin bin sekiz yüz otuz dördüncü maddesine tevfîkan müdde'î-i vekîl-i mezbûrun talebiyle tarafından vekîl-i musahhar ta'yîniyle gıyâben rü'yet fasl ve hasm olunacağı iş'âr ve ihbâr olunmuş iken yine gelmekden ve vekîl göndermekden sūret-i istinkâf gösterdiği mürâsele-i mezkûrenin zîrine beyân idüb ol vechile mezbûr İffet Hanım bi'z-zât gelmek ve vekîl göndermekde ta'annüd ve temerrüdü 'ınde'ş-şer'i'l-enver zāhir ve mutahakkık olmağın Mecelle-i celîlenin mâdde-i mezkûresine tevfîkan mezbûre İffet Hanım'ın Hukūkunu muhâfazaya muktedir ve îfâ-i vekâlete ehil olduğu ihbâr-ı ehl-i vukūf ile mütahakkık olan da'vâ vekîllerinden Ali Bey ibni Hasan mezbûre İffet Hanım tarafından vekîl-i musahhar ta'yîn olunub ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ba'de'l-kabûl ba'dehu müdde'î-i vekîl-i mezbûr Şevket Efendi Meclis-i Şer'-i Münîr'de vekîl-i musahhar-ı mezbûr Ali Bey muvâcehesinde müvekkilim mezbûr Mustafâ Efendi'nin mâlı olub zevce-i sâbikası müvekkile-i mezbûr İffet Hanım yedinde mevcûd mecmû' bin dört yüz kuruş kıymetli üç 'aded kazmir pantolon ve iki kazmir palto ma'a ceket ve bir kere kaplı samur kürk ve iki kazmir yelek ve biry harîrli yelek ve bir top Hamâ kumaşı ve bir çift cedîd potin ma'a kundura ve bir canfes şemsiyesi fuzūlî zabt ve vaz' yed itmekle su'âl olunub esyâ-i muharrer-i mezkûreyi 'aynen müvekkilim mezbûr Mustafâ Efendi içün bana teslîme müvekkile-i mezbûreye izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr Ali Bey'e tenbîh olunmak bi'l-vekâle murâdımdır deyü da'vâ itdikde müvekkilesi mezbûreye izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr 'Ali dahi cevâbında müdde'î vekîl-i mezbûrun ber-vech-i muharrer da'vâ-i mezkûresini külliyen inkâr itmekle müvekkile izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi'den eşyâ-i mezkûre müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda bade'l-istimhâl ve'l-imhâl müddet-i

mehl-i şer‘î murûrunda aslâ şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb bi’t-taleb mevkūfen ‘ala’n-nükūl ‘an yemîni’l-müvekkilesi eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi müvekkil-i mezbûr Mustafâ Efendi’ye ‘aynen teslîme müvekkile-i mezbûre İffet Hanım’a izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr ‘Ali Bey’e tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ‘aşer min Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 83, Vekâlet, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Timurtaş Karyesi’nde mütevattın Manastır Vilâyeti dâhilinde Külikesereli? olub teb’a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Meniko oğlu Konstanti veled-i Panayot mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımi’t-tevfîrde mezkûr Külikesere Kazāsı kurâsından Cereşina? Karyesi mütemekkinlerinden kezâlik teb’a-i salatanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Yorgi veled-i Tanaşcuka hâzır olduğu hâlde yedinde olan tezkîre-i ‘Osmâniyyesîni ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mezkûr Cereşina? Karyesi hudûdu dâhilinde Döbnelü nâm mahallede vâkı‘ etrâfı Nemban İzmer ve Kozo veled-i Yani bağları ve Nemban Baba Yorgi ve Baba Kozma Nemban Benaki tarlaları ve dere ile mahdûd tahmînen yedi dönüm bir kıt‘a tarlanın üç sehm i‘tibârıyla bir sehmi benim birer sehmden iki sehmi mezkûr Cereşina Karyesi’nde mütemekkinler Yorgi oğlu Apostol oğlu Kozma oğlu Kozmanın müstekıllen ve şâyi‘an taht-ı tasarrufumuzda olmakla ben tarla-i mezkûrda olan bir sehm hisse-i şâyi‘-i müntekılemi yirmi bir aded lira-i ‘Osmânî bedel-i medfû‘ ve makbûz mukâbelesine hâzır merkūm Yorgi’ye ferâg ve tefvîz ve mahallinde kabza taslît eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer teferrug ve tefevvüz ve tesallut ve kabûl idüb ferâg-ı mezkûrumu mahallinde me’mûru huzūrunda kat‘ıyyen takrîre husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mezkûr Cereşina Karyesi muhtârı kezâlik teb’a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Dimitri veled-i Yanaki kabûlüne mevkūfe vekîl nasb ve ta‘yîn eyledim didikde mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sânî ve’l-‘ışrîn min Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, İsmâ‘îl Ağa, Mustafâ Ağa ve gayruhum.

[Nümero 84, Hüküm i‘lâm, Harc 1210]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Atlaslı Karyesi ahâlîsinden Mustafâ Ağa ibni ‘Ali mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de mahrûse-i mezbûre kurâsından Kayaba? Karyesi ahalisinden Hasan Ağa ibni ‘Ali yine karye-i mezkûre ahâlîsinden Ferhâd Ağa ibni İsmâ‘îl ve karye-i mezbûr ahâlîsinden ‘Osmân Ağa ibni Şa‘bân yine ol karye-i mezkûr ahâlîsinden Hüseyin Çavuş ibni ‘Abdullâh muvâcehelerinde işbu târîh-i i‘lâmdan üç sene mukaddem merhûm Hasan Ağa Vakf-ı Şerîfin kā’im-makām ta‘yîni içün evvela bu vakfın Brusa’da me’kûlât mesārifiyçün merkūmûnun emirleriyle evlâdı murâkıfa dört yüz doksan kuruş mesārifim olmakla masrûfum olan meblağ-ı merkūm dört yüz doksan kuruşu merkūmûn Hasan Ağa ve Ferhâd Ağa ve ‘Osmân Ağa ve Hüseyin Çâvuş’dan hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde merkūmûn dahi cevâblarında müdde‘î-i mezbûrun da‘vâ-i mezkûresini bi-tav‘ihim ikrâr ve i‘tirâf itmeğin ‘alâ mucibi ikrârihim meblag-ı merkūm dört yüz doksan kuruş müdde‘î-i mezbûr Mustafâ Ağa’ya edâlarıyla merkūmûn Hasan Ağa ve Ferhâd Ağa ve ‘Osmân Ağa ve Hüseyin Çavuş’dan her biri ilzâm olundukları tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ‘aşer min Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 27]

[Nümero 85, Hüküm i‘lâmı, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Duhter-i Şeref Mahallesi’nde mukïm ‘Asâkir-i Redîfe Hazret-i Şâhâne’nin Çekirge Taburu Binbaşısı Rif‘atlü Rızā Bey ibni merhûm Râşid Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevce-i sâbıkası mu‘arrefetü’z-zât Sıddïka Hanım ibneti Halîl Efendi tarafından zikr-i âti husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden ‘Abdülkādir Efendi ibni Hüseyin muvâcehesinde müvekkile-i mezbûre Sıddïka Hanım ile mukaddemen zevciyet beynimizde kā’im iken firâşından hâsıl ve müvekkile-i mezbûreden mütevellid hâlen bi-hakkı’l-hidāne hacr u terbiyesinde olan işbu hâzır bi’l-meclis sulbî oğlum Tal‘at Bey yedi yaşını tekmîl idüb bizzât ekl ü şürbe kâdir ve âharın i’ânesinden müstagnî olub hakk-ı hidāneden sâkıt olmakla müvekkilesine izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi su’âl olunub sagïr-i mezbûr Tal‘at Bey’i bana teslîme müvekkile-i mezbûre Sıddïka Hanım’a izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi’ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ itdikde sagïr-i hâzır merkūma nazar olundukta sinnen ve

cüsseten ekl ü şürbe kâdir ve âharın i‘ânesinden müstagnî olduğu mu‘âyene ve müşâhede ~~olunmakla vekîl-i mezbûr tasdîk~~ itmekle mûcebince sagïr-i mezbûr Tal‘at Bey babası ve velîsi mûmâileyh Rızā Bey’e teslîme müvekkile-i mezbûre Sıddïka Hanım’a izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûrede i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ‘aşer min Zi’l-ka’ideti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 86, Hüküm i‘lâmı, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kız Ya‘kūb Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem müteveffâ olan Zekiye Hatun ibneti ‘Abdullâh bin ‘Abdurrahîm Ağa’ya zikr-i âtî verâset iddi‘â eden mahalle-yi mezbûre ahâlîsinden el-Hâcc İbrâhîm Ağa ibni el-müteveffâ İbrâhîm bin ‘Abdullâh mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘i Münîr’de müteveffâ-i mûmâileyhâ Zekiye Hatun’un medyûnu Ramazān Ağa ibni Mustafâ muvâcehesinde üzerine da‘va ve takrîr-i kelâm idüb ben mutevaffâ-yı mezbûr İbrâhîm Ağa’nın firâşından hâsıl ve zevcesi müteveffiye mûmâileyhâ Zekiye Hatun ibneti ‘Abdullâh’dan mütevellid sulbî kebîr oğlu olmamla ol vechile müteveffiye-i mezbûre Zekiye Hatun verâseti ancak bana munhasira olub terekesine benden gayri vâris-i âharı olmamakla mûrisem vâlidem mütevaffiye-i mûmâileyhânın mezbûr Ramazān Ağa zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘îden alacak hakkı olan yirmi kuruş kable’l-ahz ve’l-isti‘fâ vefâti vukū‘uyla meblag-ı mezkûr ancak bana mevrûs olmakla meblag-ı merkūm yirmi kuruş mezbûr Ramazān Ağa’dan bi’l-verâse hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr Ramazān Ağa dahi cevâbında mûmâileyhâ Zekiye Hatun cihet-i mezkûreden ol mikdâr kuruş zimmetinde deyni olduğunu ikrâr lâkin ber-vech-i muharrer verâset müdde‘âsı ma‘lûmum değildir deyü inkâr itmekle müdde‘î-i merkūm el-Hâcc İbrâhîm Ağa’dan ber-vech-i muharrer tasaddî eylediği verâset-i mezkûre müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda her biri ‘udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslimînden ve Kayganzâde Mahallesi ahâlîsinden Sirâc Mehmed Efendi ibn ‘Abdullâh bin ‘Abdurrahîm ve Ahmed Dâ’î Mahallesi ahâlîsinden Kasabzâde Ahmed Efendi ibni Hâcî Hasan bin Mûsâ nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka işbu müdde‘î-i merkūm el-Hâcc İbrâhîm Ağa mütevaffâ-yı mezbûr İbrâhîm Ağa ibni ‘Abdullâh’ın firâşından hâsıl ve zevce-i müteveffiye-i mûmâileyhâ Zekiye Hatun ibneti ‘Abdullâh bin ‘Abdurrahîm’den mütevellid sadrî kebîr oğlu olub ol vechile müteveffiye-i mezbûre Zekiye Hatun’un verâseti ancak sadrî kebîr oğlu mezbûr Hâcı İbrâhîm’e münhasıra olub terekesine

bundan başka müstehak vâris-i âharı olduğu ma‘lûmumuz değildir biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz ve şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile olan ba-varaka-ı mestûre sâlifü’z-zikr Kayganzâde Mahallesi muhtâr-ı evveli Sa‘îd Ağa ibni Mustafâ ve muhtâr-ı sânî Berber Rıf‘at Ağa ibni Sālih ve Ahmed Da‘î Mahallesi muhtâr-ı evveli Mehmed Efendi ibni ‘Ali ve İmâm Mehmed Efendi ibni Ahmed’den sırren ve ba‘dehu yine mezbûrun ile İsmâ‘îl Ağa ibni Süleymân ve ‘Ali Bey ibni Hasan Ağa’dan dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ve ‘adl ü makbûlü’ş-şehâde itdikleri bi’l-ihbâr mutahakkık olmağın mûcibince ~~müteveffâ~~ müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc İbrâhîm Ağa’nın verâsetine ba‘de’l-hükm mezkûr yirmi kuruş müdde‘î-i merkūm el-Hâcc İbrâhîm Ağa’ya edâ ve teslîm mezbûr Ramazān Ağa’ya tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ min Şa‘bâni’l-mu‘azzam sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 87, Tevfîzü’l-izin, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa’da Dâ’ire-i ‘Askeriye’de misâfireten mukïm Varna muhâcirlerinden olub İkinci Ordu-yı Hümâyun On Beşinci Alâyı’nın Üçüncü Taburu’nun Yedinci Bölük Mülâzim-i Sânisi Ali Rızā Efendi ibni ‘Abdullâh mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de tezkîre-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Bulgaristan Emâreti dâhilinde Varna Kazāsı kurâsından Göklice Karyesi hudûdu dâhilinde kâ’in Sâ’ime Hatun hāne ve tarlaları dinmekle ‘arîf ‘ınde’l-ahâlî ve’l-cîrân kemâl-i şöhretine binâ’en tahdîd ve tavsïfden müstagnî ma‘lûmü’l-kıt‘a ve’d-dönüm tarlalar ve bir bâb mülk menzil vâlidem Sâ’ime Hatun ibneti Tenzîl Ağa’nın yedinde mülk ve taht-ı tasarrufunda iken vâlidem mezbûre bundan akdem Der‘aliyye’de sâkin iken vefât idüb menzil-i mezkûr ile mezkûr tarlalar benimle li-ebeveyn er karındaşım Mustafâ Efendi’ye münâsefeten ve ‘âdiyen intikāl itmekle ben mezkûr menzil ile tarlahâ-i mezkûrelerde nısf hisse-i ‘irsiyye-i müntekilemi âhara îcâra ve müste’cirlerinden icârlarını ahz u kabza ve tālibi zuhûrunda bedel ve semen misilleriyle ferâg ve tefvîze semen ve bedellerini ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve me’mûru huzūrunda ikrâra ve tarlahâ-i mezkûreyi taraf-ı âhardan müdâhale vukū‘ bulur ise husūmet ve redd-i cevâba ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine ve âharı tevkîl ve ‘azle me’zûn olduğu hâlde tarafımdan Der‘aliyye’de Unkapanı civârında Atlama Taşı Mahallesi’nde müste’ciren

ikāmet eden li-ebeveyn er karındaşım mezbûr Mustafâ Efendi'yi kabûlüne mevkūfe vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'ışrîn min Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān Molla İsmâ'îl ve gayruhum.

[Nümero 88, Tevelliyet, Harc 20]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Panayır Karyesi ahâlîsinden ve her biri sikâtü sahîhatü'l-kelimâtdan karye-i mezkûre İmâmı Hasan Efendi ibni Sālih ve Emîr oğlu 'Abdülkādir ibni Hüseyin ve Ali bin Süleymân ve Mehmed Ali ibni Hüseyin ve Emîn bin 'Osmân nâm kimesneler Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb karye-i mezkûrede vâkı' mescid-i şerîfî nukūd-ı mevkūfesinin senevî yüz kuruş vazïfe ile taraf-ı şer'den mensûb mütevellisî Dağlı Mehmed ibni 'Abdullâh bundan akdem vefât idüb yeri hālî ve umûr-ı vakf-ı mezkûr mu'attala kalmakla karye-i mezkûre ahâlîsinden işbu bâ'isü'l-vesîka İmâm oğlu Ahmed Ağa ibni Hüseyin emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsūf ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü'yete muktedir olmakla taraf-ı şer'-i şerîfden mütevellî nasb ve ta'yîn buyurulması matlûbumdur deyü iltimâs itmeleriyle mezbûr Ahmed Ağa taraf-ı şer'den vazïfe-i merkūme ile vakf-ı mezkûra mütevellî nasb ve ta'yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü'yete ta'ahhüd itmeğin mâ vaka'a bi'taleb ketb olundu, fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla İsmâ'îl, Molla Mustafâ, Molla Ali ve gayruhum.

[Sahîfe 28]

[Nümero 89, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Elmalık Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta'rîf-i şer'-î ile mu'arrefe işbu bâ'isetü'l-vesîka Hadîce Hatun ibneti 'Abdül'azîz tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer'îsi babası mezbûr 'Abdül'azîz Ağa ibni Halîl Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de müvekkile-i mezbûrenin hâlen zevci Hâfız 'Osmân Efendi ibni 'Abdullâh tarafından kezâlik zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden el-Hâcc Mustafâ Efendi ibni el-Hâcc Mehmed mahzarında bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mezbûr Hâfız 'Osmân Efendi müvekkilem

kızım mezbûrenin bin bir kuruş mehr-i mü'eccel ve bin beş yüz kuruş kıymetli mu'accel eşyâ tesmiyesiyle zevc-i dâhili olub ikmâline el-hâleti hâzihi mahrûse-i mezbûre mahallâtından Hazret-i Emîr Mahallesi'nde sâkin olmakla temellük ve murâfıkı başka bir menzil tedârikiyle müvekkilem kızım mezbûreyi infâk ve iksâ idinceye değin zevc-i mezbûr üzerine kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblag farz ve takdîr olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î zevcesi müvekkile-i mezbûrenin mu'accel eşyâsını ifâ ve bir mesken-i şer'î tedârikiyle infâk ve iksâ idinceye değin zevci mezbûr Hâfız 'Osmân Efendi üzerine işbu târîh-i kitâbdan i'tibâren bi't-terâhî yevmiye ikişer kuruş nafaka ve farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru zevcesî mezbûre kendi nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer zevci müvekkil-i mezbûr Hâfız 'Osmân Efendi üzerine rucû'a müvekkile-i mezbûre Hadîce Hatun'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min Şa'bâni'l-mu'azzam sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Ramazān Ağa, Şemseddîn Ağa, 'Ali Ağa ve gayruhum.

[Nümero 90, Men' i'lâmı, Harc 68]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Reyhân Paşa Mahallesi sâkinlerinden zâtî Hâfız 'Ali Efendi ibni Şükür ve Hâcî Hüseyin Ağa ibni İsmâ'îl ta'rîfleriyle mu'arrefe 'Ayşe Hatun ibneti el-Hâcc 'Ali mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de hâlen zevci Çukur Mahallesi ahâlîsinden el-Hâcc Habîb Ahmed Ağa ibni 'Abdullâh muvâcehesinde yedimde mâlım olub boynuma ta'lîk eylediğim beş birlik Mecîdiye altını ve üzerinde bir elmas taşlı ve iki yakut taşlı ve bir zümrüt taşlı bir altın ve altı dizide merbût inci ve bir yüzük taş ve bir sîm hümâyil ve dört 'aded sîm bilezik ve bir sa'at ma'a köstek ve bir gümüş köstek ve bir gümüş kemer ve bir Yemen-kârî küpe ma'a göğüs ektesi ve bir Yemen taşlı küpe ve üç çift küpe ve beş 'aded gümüş ekte ve beş 'aded inci ile murassa' bir yüzüğümü mezbûr Habîbullâh işbu târîh-i i'lâmdan on sekiz gün mukaddem fuzūlî bi-gayr-i hak ahz u kabz itmekle mezkûr altınlar ve inci ve hamâyil ve dört 'aded sîm bilezik ve sîm köstek ve sîm kemerin emsâlini mârru'z-zikr sa'at ve küpeler mevcûd ise a'yânını ve müstehlek ise ba'de's-sübût kıymetini zevcem mezbûr Habîbullâh Ağa'dan hâlen taleb ederim deyü da'vâ itdikde mezbûr Habîbullâh Ağa dahi cevâbında müdde'iye-i mezbûrenin da'vâ-i mezkûresini külliyen inkâr itmekle müdde'ıyye-i mezbûre 'Ayşe Hatun'dan da'vâ-i mezkûresine mutābık beyyine

taleb olundukda aslâ şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb bi’t-taleb zevci mezbûr Habîbullâh Ağa’ya bi’l-muvâcahe ber-nehc-i şer‘ tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘iye-i mezbûre ‘Ayşe Hatun’a da‘vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Habîbullâh Ağa’ya bi-lâ-beyyine men‘ olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yemvi’s-sâdis ve’l-‘ışrîn min Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 91, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Zağferânlık Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe işbu ba’isetü’l-vesîka Subhiye Hatun ibneti ‘Ali tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer‘îsî da‘vâ vekîllerinden ‘Abdülkādir Efendi ibni Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de müvekkile-i mezbûrenin hâlen zevci Havlucu Hasan Ağa ibni ([313]) mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mezbûr Hasan Ağa müvekkilem mezbûrenin yedi yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhili olub müvekkilem mezbûreyi infâk ve iksâ itmeyerek vâlidesi menzilinde sâkin olmakla halk-ı murâfıkı başka bir mesken-i şer‘î tedârikiyle müvekkilem mezbûreyi infâk ve iksâ idinceye değin zevc-i mezbûr üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunmak bi’l-vekâle matlûbumdur didikte gıbbü’t-tasdîki’ş-şer‘î mezbûr Hasan Ağa bir mesken-i şer‘î tedârikiyle infak ve iksâ idinceye değin zevci mezbûr Hasan Ağa üzerine işbu târîh-i kitâbdan i‘tibâren yevmiye altmış para nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru kendi nafaka ve kisvesine harc u sarfa ve lede’l-hâce istidâneye ve ‘ınde’z-zafer zevc-i mezbûr Hasan Ağa üzerine rucû‘a zevcesi müvekkile-i mezbûre Subhiye Hatun’a izin virilmeğin mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi tâsi’ ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene salâse ‘aşer salâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 92, Nafaka]

[313] Metinde babasının ismine yer verilmemiş

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled Sarayı Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe işbu ba’isetü’l-vesîka Hasîbe Hatun ibneti ‘Abdullâh Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de sulbî kebîr oğlu olub mûsir idüği bi’l-ihbâr mutehakkık olan Kahveci Süleymân Ağa ibni Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb ben fakîre ve ‘alîle olub kâr ve kesbe ‘adem-i iktidârıma mebnî nafaka ve kisve-i zarûriyem içün oğlum mûsir-i mezbûr Süleymân Ağa üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunub ve lede’l-hâce istidâneye dahi izin virilmek matlûbumdur didikte kıbbe’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi mezbûre Hasîbe Hatun’un nafaka ve kisve-bahâsıyçün bi’t-terâhî oğlum mûsir-i mezbûr Süleymân üzerine işbu târîh-i kitâbdan i‘tibâren bi’t-terâhî şehriye otuz kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru kendi nafaka ve kisve ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede’l-iktizā istidâneye ve ‘ınde’z-zafer oğlu mûsir-i mezbûr Süleymân Ağa üzerine rucu’a mezbûre Hasîbe Hatun’a izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, İsmâ‘îl Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 29]

[Nümero 93, Da‘vâ mülkiyet, Harc 1500]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Ebî Şahme Mahallesi ahâlîsinden Cizye-dârzâde el-Hâcc Hüseyin Ağa Vakf-ı Şerîfi’nin bâ-berâtı şerîf âşiyân mütevellîsî Mekremetlü Süleymân Cânib Efendi ibni ‘İzzet Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Fransa Devleti teb‘ası nisvânından şahsî Katolik Murahhasası Rütbetli Artin Efendi veled-i Bedros ve Tercümân Aleksandri veled-i Brut ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Râhibe Adel binti Lamartin muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mütevellîsi olduğum Nakşibendî-i Cedîd Vakf-ı Şerîfi müsakkafâtından mahrûse-i mezbûrede İbrâhîm Paşa Mahallesi’nde kâ’in etrâfı ‘Atîk Urbânzâde Konağı ve Hacî Ya‘kūb bahçesi ve Kömürcüoğlu hānesi ‘arsası ve taraf-ı selâsesi tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd senevî altı kuruş icâre-i mü’ecceleli tûlen ve arzen bi-hesâb-ı terbî‘i iki bin dokuz yüz yetmiş metrekare sekiz santim vakıf konak bin iki yüz yetmiş üç senesi Rebî‘ü’l-âhirin yirmi ikinci günü târîhiyle müverrah Defter-i Hākānî senedi mûcebince Latin tâifesi nisvâtından gā’ib ‘ani’l-beled Rahibe Sör Marya binti Lasibure taht-ı tasarrufunda olub konak-ı mezkûr murûr-ı ezmineyle müşerref harâb ve mâ’il-i turâb olarak münhedim olub konak-ı mezkûrun nakzı binâya sarf olunmak mümkün

olmayarak üzerinde eser-i binâ kalmayub râhibe-i gā'ibe-i merkūme Sör Marya Fransa Devleti teb'asından Sör Dişarine râhibelerin mülkü olmak üzre kendi mâlından 'arsa-i mezkûrenin tarîk-ı 'âmm ile tarafından yüz seksen altı metre kırk santim mahalline bir kenîsa ve iki yüz doksan sekiz metre mahalline dahi leylî ve nehârî iki bâb mekteb binâ ve inşâ ve yine 'arsa-i mezkûrenin seksen sekiz metre kırk beş santim mahalline dahi râhibe-i merkūmelerden merkūme Adel hastahāne-i mezkûreye 'ilâve ve ilhâk ile üzerine kendi mâlıyla râhibelerin mülkü olmak üzre binâ ve inşâ itmek murâd itmekle râhibe-i gâibe-i merkūme Sör Marya'nın ve râhibe-i merkūme Adel binâ ve inşâsı vakf-ı mezkûr hakkında her vechile enfa' ve evlâ olduğuna binâ'en râhibe-i merkūme Adel senevî altmış kuruş mukātâ'a takdîriyle 'arsa-i mezkûre üzerine kendi mâlıyla râhibelerin mülkü olmak üzre binâ ve inşâsı içün bi't-tevliye izin virmekliğine taraf-ı şer'den bana izin verilmek murâdımdır didikde kıbel-i şer'den irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ve mahrûse-i mezbûre Evkāf Muhâsebecisi Sa'adetlü Süleymân Bey tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsî Evkāf Baş Kâtibi İzzetlü Mahmûd Hamdî Efendi cânib-i belediyeden Mürsel Hâcî Bedyandalaki Kalfa ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le mahall-i mezkûre varub tersîm olunan harîtada gösterildiği vechile keşf ü mu'âyene ettiklerinde mütevelli-i mezbûrun kelimât-ı meşrûhası vâkı'a mutābık ve nefsü'l-emre muvâfık olduğu cerîde-i şer'de muharrerü'l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla mütahakkık olmakla taraf-ı şer'den dahi mütevelli-i mezbûre ber-vech-i muharrer izin verilip mütevellî mezbûr dahi iki bin dokuz dokuz yüz yetmiş metre yirmi sekiz santim konak arsasına senevî altmış kuruş mukatâ'a takdîr olunarak râhibe-i merkūme Adel'e kenîsa ve hasthāne ve mekteb inşâsına izin virmekliğe merkūme râhibe Adel dahi ber-vech-i muharrer kabûl eyledi deyü makarr-ı mütevelli-i mezbûrun sādır olan kelimât-ı meşrûhası mezbûr Adel vicâhen ve şifâhen tasdîk eylediği tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 94, Hüküm i'lâmı, Harc 10]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Ahmed Dâ'î Mahallesi ahâlîsinden ve mahalle-i mezkûre Mescid-i Şerîfî Vakfı'nın bâ-hüccet-i şer'iyye mütevellîsi Nu'mânzâde Habîb Efendi ibni el-merhûm el-Hâcc Hâfız

Nu‘mân Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zikr-i âtî yüz yetmiş üç zirâ‘ ‘arsa mahalline vaz‘-ı yedi beyyine-i şer‘iyye ile mütehakkık olan Cânbâz el-Hâcc Şükrü ibni Hasan muvâcehesinde mahrûse-i mezbûre Evkāf Muhâsebecisi Sa‘âdetlü Süleymân Vehbî Beyefendi tarafından mürsel vekîl-i şer‘îsi Evkāf Kalemi ketebesinden el-Hâcc Ahmed Efendi hâzır olduğu hâlde mahalle-i mezkûrede kâ’in etrâfı mescid-i şerîf ve mezbûr el-Hâcc Şükrü menzili ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd yüz yetmiş üç zira’ vakf nâbûdluk ‘arsasını mezbûr el-Hâcc Şükrü fuzūlî zabt ve ittisālinde kâ’in menziline halt ve ‘ilâve itmekle su’âl olunub yüz yetmiş üç zira‘ mahalden keff-i yed mescid-i şerîf-i mezkûrun nâbûd vaz‘ına mahsūs mahal olmak üzre bi’t-tevliye bana teslîm mezbûr el-Hâcc Şükrü’ye tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûr el-Hâcc Şükrü dahi cevâbında ‘arsa-i mahdûde-i mezkûreye vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin ‘arsa-i mahdûde-i mezkûreye bâ-sened ârazî mutasarrıf olduğum menzilim mülhâkâtından olmakla bi-hakkı vaz‘-ı yed iderim deyü müdde‘î-i mütevellî-i mezbûrun ber-vech-i muharrer da‘vâ-i mezkûresini külliyen inkâr itmekle müdde‘î mütevellî mezbûrun ber-vech-i muharrer da‘vâsı beyâna ba‘de’l-havâle istimâ‘-ı şuhûd ve zımnında savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Baş Kâtib-i Sânisi İsmâ‘îl Efendi’nin mahallinde ‘akd eylediği meclisde Evkāf Muhâsebecisi vekîl-i mûmâ ileyh el-Hâcc Ahmed Efendi hâzır olduğu hâlde müdde‘î-i mütevellî-i mûmâileyh Habîb Efendi bi’t-tevliye tasaddî eylediği da‘vâ-î mezkûresini mahalle-i mezkûre ahâlîsinden Hamâmcı el-Hâcc İbrâhîm ibni Kemâl bin Muhyiddîn ve Kayganzâde Mahallesi ahâlîsinden Sirâc Mehmed Efendi ibni ‘Abdullâh bin ‘Abdurrahmân ve Na‘leynci ‘Ali Ağa ibni Mehmed bin Ali nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırûn olub istişhâd olunduklarında işbu derûnunda ‘akd-ı meclis-i şer‘-i ‘âlî olunan yüz yetmiş üç zirâ‘ mahal mine’l-kadîm câmi‘-i şerîf-i mezkûrun nâbûd vaz‘a mahsūs vakıf mahalli olduğu bizim ma‘lûmumuzdur ve böyle müştehirdir biz bu husūsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahdîd-i hudûd ve îrâ’e-i sınır iderek edâ-i şehâdet-i şer‘iye eylediklerini kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ve tarafeyn mûmâileyh Ahmed Efendi hâzır oldukları

hâlde ‘alâ vukū’-i inhâ takrîr itmekle şâhidûn-ı mezbûrûn usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mârû’z-zikr Kayganzâde Mahallesi muhtâr-ı evveli Cânbâz Sa‘îd bin el-Hâcc Mustafâ ve muhtâr-ı sânîsî Rıf‘at bin Sālih ve mârru’l-beyân Ahmed Dâ’î Mahallesi muhtâr-ı evveli Ahmed Efendi ibni Hâfız Hasan Efendi ve muhtâr-ı sânîsî Mehmed’den sırren ve ba‘dehü yine mezbûrûn ile Berber ‘Ârif Ağa ibni ‘Ali Molla ve Hâfız Hasan Efendi ibni Mustafâ ve ‘Ali Bey ibni Hasan’dan bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiyye ‘adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince yüz yetmiş üç zirâ‘ ‘arsa-i mahdûde-i mezkûreden keff-i yed birle nâbûd vaz‘ına mahsūs vakıf mahall olmak üzre müdde‘î-i mütevellî-i mezbûr Habîb Efendi’ye teslîme ve mezbûr el-Hâcc Şükrü’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ve’l-‘ışrîn min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 95, İtâ‘at, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Pâzar-ı Esb Mahallesi ahâlîsinden Sālih bin Mustafâ mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de hâlen zevce-i menkûha-i medhūlehâsı zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Hediye Hatun ibneti Mehmed muvâcehesinde mezbûre Hediye Hatun yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûhe-i medhūlehâm olub lâkin bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmeyip nâşizeten ‘ammîsî menzilinde sâkine olmakla su’âl olunub mahalle-i mezbûrede kâ’in menzilde bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre zevcem mezbûre Hediye Hatun’a tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûre Hediye Hatun dahi cevâbında kabza-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi-tamâmihâ tābi‘aten ikrâr ve i‘tirâf itmeğin mûcebince zevc-i mezbûr Sālih’in menzilinde itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre mezbûre Hediye Hatun tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-‘ışrîn min Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 30]

[Nümero 96, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kiremitçi Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe işbu bâ‘isetü’l-vesîkâ Nazïre Hatun ibneti Emîn Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de hâlen zevci Nûrî Ağa ibni Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm ve

ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mezbûr Nûrî Ağa zevc-i dâhilim olub beynimizde hüsn-i mu’âşeretimiz olmamakla mezbûr Nûrî Ağa’ya mutāva‘atdan ebâ ve imtinâ’ iderek nâşize olmamla mezbûrun firâşından hâsıla ve benden mütevellide hâlen bi-hakkı’l-hidāne hacr u terbiyemde olan tahmînen üç yaşında Rukkiye nâm sagïrenin aslâ mâlı olmayub benim dahi infâk ve iksâya ‘adem-i iktidârım mebni kızım sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası mezbûr Nûrî üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunmak bi’l-hidāne matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası mezbûr Nûrî Ağa üzerine işbu târîh-i kitâbdan i‘tibâren bi’t- terâhî şehriye yirmi beş kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede’l-hâce istidâneye ve ‘ınde’z-zafer babası mezbûr Nûrî Ağa üzerine rucû‘a vâlidesi ve hâdinesi mezbûre Nazïre Hatun’a izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-‘ışrîn min Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Fransa Devlet-i Konsolos Vekîli Fermanı]

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizāmü’l-âlem müdebbir-i umûri’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâkıb mütemmim-i enâm bi’r-re’yi’s-sâ’ib mümehhid-i bünyânü’d-devle ve müşeyyid-i erkânü’sa‘âdeti ve’l-iclâli’l-mahfûf bi-sunûfi avâtıfi’l-meliki’l-a‘lâ vüzerâ-i ‘izâm-ı saltanat-ı seniyyemden Hüdâvendigâr Vilâyeti vâlisi olub murassa‘ ‘Osmânî ve Mecidî nişânî zîşânlarını hâ’iz ve hâmil olan Vezîr-i dirâyet semîrim Münîr Paşa edâmallahi te’âla iclâlehü ve akdâ’l-kudâti’l-müslimîn evlâ vülâti’l-muvahhidîn ma‘deni’l-fazli ve’l-yakîn râfi‘ i‘lâmu’ş-şerî‘ati ve’d-dîn vârisü’l-‘ulûmi’l-enbiyâ-i ve’l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi ‘inâyeti’l-mülki’l-mu‘în Brusa Nâ’ibi mevlânâ zîde fezâ’ilehu tevki‘-i refî‘-i hümâyûnu vâsıl olacak ma‘lûm ola ki Fransa Devleti mahmiyesi tüccâr ve teb‘asından Brusa’ya gelüb gidenlerin umûr ve husūsāt-ı vâkı‘a-i ticâretlerini rü’yet eylemek üzre konsol vekîli bulunan Mösyö Bsrilli’nin vukū‘-ı infisâline mebnî yerine Mösyö Rakom ta‘yîn kılınmış olduğundan bahisle ol bâbda me’mûriyeti hâvî emr-i şerîfin iʿtāsı devlet-i muşârun ileyhânın Der-sa‘âdet’im sefâreti cânibinden bâ-takrîr istid‘â olunmuş ve vekîl-i sâbıka me’mûriyetini tazammun üç yüz on senesi Zi’l-ka‘desinin birinci günü târîhiyle vekâlet emr-i şerîfim verildiği kuyûdun ve mûmâileyh Mösyö Rakom devlet-i muşârunileyhâ teb‘asından olduğu Tâb‘iyyeti Kalemi’nin tasdîk ve işârâtından müstebân olmuş olmakla sâbıkı vechile ve

‘ahid-nâme-i hümâyûn şurûtu mûcebince ‘amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vâli-i muşâr ve nâ’ib-i mûmâileyhimâsız keyfiyyet ma‘lûmunuz oldukda mûmâileyh Mösyö Rakom devlet-i muşârunileyhâ tarafından Brusa’da konsolos vekîli olub Oltrana Emed Şedayden Fransa tüccârı ve teb’asının umûr ve husūsāt-ı vâkı’a-ı ticâretleri rü’yet ve konsoluna resmin ahz u kabz idüb ber-mûceb-i ‘ahid-nâme-i hümâyûn himâyet ve sıyâneti esbâbını istihsāle mübâderet eyleyesiz tahrîren fi’l-yevmi’l-hāmis ‘aşer min şehri Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Mahrûse-i Kostantiniye

[Îrân Devleti’nin Şehmender Fermanı]

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizāmü’l-âlem müdebbir-i umûri’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâkıb mütemmim-i enâm bi’r-re’yi’s-sâ’ib mümehhid-i bünyânü’d-devle ve müşeyyid-i erkânü’sa‘âdeti ve’l-iclâli’l-mahfûf bi-sunûfi avâtıfi’l-meliki’l-a‘lâ vüzerâ-i ‘izâm-ı saltanat-ı seniyyemden Hüdâvendigâr Vilâyeti vâlisi olub murassa’ ‘Osmânî ve Mecidî nişânî zîşânlarını hâ’iz ve hâmil olan Vezîr-i dirâyet semîrim Münîr Paşa edâmallahu te‘âla iclâlehü ve akdâ’l-kudâti’l-müslimîn evlâ vülâti’l-muvahhidîn ma’deni’l-fazli ve’l-yakîn râfi‘ i’lâmu’ş-şerî‘ati ve’d-dîn vârisü’l-‘ulûmi’l-enbiyâ-i ve’l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîdi ‘inâyeti’l-mülki’l-mu’în Brusa Kâdïsı Nâ’ibi Mevlânâ zîde fezâ’ilehu tevkî‘-i refî‘-i hümâyunum vâsıl olacak ma‘lûm ola ki Îrân Devleti tarafından Brusa’da şehbender bulunan ‘Ömer Bey’in ‘azliyle yerine bu kere kıdvetü’l-emâcid ve’l-ekârim Cevâd Bey zîde mecdehu ta‘yîn kılındığından bahisle yerine berât-ı ‘âlî-şân zabt emr-i şerîfimin iʿtāsını devlet-i muşârunileyhânın Dersa‘âdet’imde mukïm sefâreti cânibinden bâ-takrîr istid‘â olunmuş ve mûmâileyh Sa‘îd Cevâd Bey’in devlet-i muşârunileyhâ teb’asından olduğu Tâbi‘yyeti Kalemi’nin tasdîk ve işârâtı üzerine şehbenderliğini mübeyyin berât-ı ‘âlişânım i‘tâ olunduğu misillu işbu zabt emr-i şerîfimdeki tasdîr kılınmış olmakla senki vâli muşârun nâ’ib-i mûmâileyhimâsız keyfiyyete ma‘lûmunuz oldukda zikr olunan berât-ı ‘âlişânım mûcebince şehbenderlik mezkûr mûmâileyh zabt ittirilüb ber-mûceb-i ‘ahid-nâme-yi hümâyûn hamiyet ve sıyâneti esbâbını istihsāle sarf-ı rü’yet eyleyesiz tahrîren fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ve’l-‘ışrîn min şehri Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Mahrûse-i Kostantiniye

[Sahîfe 31]

[Îrân Devleti Şehbender Berâtı]

Îrân Devleti tarafından Brusa'da şehbender bulunan 'Ömer Bey'in 'azliyle yerine bu kere râfi'-i tevkî'-i refî'ü'ş-şân-ı Hākānî kıdvetü'l-emâcid ve'l-ekârim Seyyid Cevâd Bey zîde mecdehu ta'yîn kılınmış olduğu beyânıyla ol bâbda berât-i 'âlî-şân ve zabt emr-i şerîfim iʿtāsı devlet-i muşârun ileyhânın Dersa'âdetimde mukïm sefâreti cânibinden bâ-takdîr istid'â olunmuş olduğunda ve şehbender-i sâbık-ı mûmâileyhe me'mûriyete? mütezammin Bin üç yüz yedi senesi Rebî'ü'l-âhirinin yirmi üçüncü günü târîhiyle berât 'âlî-şân ~~iʿtāsı devlet-i muşârun ileyhânın Der-sa'âdetimde~~ ve zabt emr-i şerîfim virildiği kuyûdun ve mûmâileyh Seyyid Cevâd Bey devlet-i muşârunileyhâ teb'asından olduğu tâbi'iyyet kılınmak tasdîk ve işâretinden müstebân olmuş idüğüne mebnî mûcibince mûmâileyhin şehbenderliğini mübeyyin müceddeden işbu berât-ı hümâyûn-ı mevhibet-makrûnu virdim ve buyurdum ki mûmâileyh Seyyid Cevâd Bey ve devlet-i muşârun ileyhâ cânibinden Brusa'da şehbender olub hakkında hürmet ve ri'âyet-i lâyıka îfâsına i'tinâ oluna gerek şehbender-i mûmâileyh tarafından ve gerek mahallî me'mûrları cânibinden devleteyn beyninde mün'akid 'ahidnâme hilâfına hâl ve hareket vukū'a gelmemesine dâ'imen ve müstemirren i'tinâ ve dikkat kılına ve şehbender-i mûmâileyh ba'zı mârrında bir yere gitmek istediğinde gidişde ve gelişde ve karada ve deryâda ve menâzil ve merâhında kendüye ve sahîh İranlı olarak yanında bulunan teb'a ve onlarına kimesne tarafından bî-vech ve hall ve ta'arruz olunmayub her kangı mahalle dâhil olur ise hakkında hürmet-i lâyıka icrâ oluna ve'l-hâsıl her bir husūsları şer'-i şerîf müktezāsı ve bâlâda muharrer takyidât iktizāsı ve 'ahid-nâme-i hümâyûn me'âli ve mü'eddâsı üzre görile ol bâbda hîç ahad mâni' olmaya; tahrîren fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Mahrûse-i Kostantiniye

[Nümero 97, Harc 2]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Orancık Karyesi ahâlîsinden Mehmed bin el-Hâcc Mustafâ mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de Reyhân Paşa Mahallesi ahâlîsinden Havlucu Nûrî bin Hüseyin muvâcehesinde merkūm Nûrî zimmetinde hāne îcârından bâkı seksen kuruş alacak hakkım olmakla meblag-ı bâkı-i merkūm seksen kuruş merkūm Nûrî'den hâlen taleb iderim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl ve'l-ikrâr 'alâ mûcebi ikrârihi mablag-ı bâkı-i merkūm seksen kuruş müdde'î-i mezbûr Mehmed'e edâsıyla mezbûr Nûrî ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i

mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-‘ışrîn min Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 98, Harc 60]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Çelebi Sultān Mahallesi ahâlîsinden Havlucu Hasan Ağa ibni Mehmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de hâlen zevce-i menkûhası mu‘arrefeti’z-zât Subhiye Hatun ibneti Ali tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer‘îsî da‘vâ vekîllerinden ‘Abdülkādir Efendi ibni ‘Abdullâh muvâcehesinde müvekkile-i mezbûre Subhiye Hatun yedi yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i medhūlehâm olub lâkin bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmeyip fuzūlî bi-gayr-i hakk vâlidesi menzilinde sâkine olmakla su’âl olunub mahalle-i mezkûrede kâ’in tedârik ve müheyyâ idüb kıbel-i şer‘den lede’l-mu‘âyene mesken-i şer‘î olduğu tahakkuk iden bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre müvekkilesi mezbûreye izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi’ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ itdikde vekîl-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi dahi müvekkilesi mezbûreye izāfetle bi’l-vekâle cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi’l-vekâle ikrâr ve i‘tirâf itmeğin mûcebince zevci mezbûr Hasan’a menzilinde itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre müvekkile-i mezbûre Subhiye Hatun’a izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi aşer min ~~Zi’l-ka’idet~~ Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf

[Nümero 97, Mühtedi i’lâmı]

Ma‘rûz-ı dâ‘îliridir ki

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Çoban Bey Mahallesi mütemekkinelerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Ermeni milleti nisvâtından tahmînen on yedi yaşında Serbik binti Hactor nâm hür ve ‘âkıle ve bâliga şeref-i İslâm ile müşerrefe olmak arzûsuyla bâ-istid‘â Meclis-i İdâre-i Vilâyet’e müraca‘at idüb meclis-i mezkûrda mu‘âmele-i nizāmiyesi bi’l-ikmâl ve meclis-i münîrde dahi kelimeteyn-i şehâdeteyni tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm’ı kabûl ve talebiyle ismi Hûriye tesmiye olunduğu

tescîl ve bi'l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i'lâm olundu, el-emrü li-men lehü'l-emr fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min Zi'l-hicceti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 32]

[Nümero 100, Da'vâ verâset, Harc 100]

Husūs-ı âtiyü'l-beyânın mahallinde bi'l-mu'âyene keşf ve ifrâz ve taksîmi içün savb-i şer'-i enverden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî ketebesinden Mehmed Efendi ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le Haremeyn-i Muhteremeyn Hazîne-i Celîlesi'nden mazbûten idâre olunan Evkāfdan merhûm ve mağfûr Cennet-mekân Sultān Hüdâvendigâr Gâzî tâbe serâhu hazretleri Evkāf-ı şerîfelerinden mahrûse-i Brusa kurâsından Balatı Yûnus Karyesi kurb ve civârında kâ'in zikr-i âtî tarlalar üzerine varub mahrûse-i mezbûre Defter-i Hākānî me'mûru 'İzzetli Sırrı Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer'îsi ketebeden Eyyûb Efendi ibni Hüseyin Efendi zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî bi-garaz kimesneler huzūrunda 'akd-i meclis-i şer'-i 'âlî itdikde mârru'z-zikr Balatı? Yûnus Karyesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Rum milletinden Taksarili oğlu Todori veled-i Yani'nin sulbî sagïr oğlu Fotin'in tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den mensûbe vasîsî anası şahsî Hâcî Prişkova veled-i Yuvan ve Çobancı oğlu Apostol veled-i Yorgi ta'rîfleriyle mu'arrefe Panalyotca binti Petraki meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda sagïr-i mezbûrun li-eb karındaş Yani mahzarında bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb işbu mu'âyene olunan karye-i mezkûre kurb ve civârında kâ'in Evkāf-ı mezkûre dâhilinde mecmû' kırk bir dönüm on altı kıt'a tarlalar müteveffâ-i merkūm Todori ile'l-vefât taht-ı tasarrufunda olub ve ba'de vefâtihi tarlahâ-yı mezkûrelerin nısf-ı şâyi'i sulbî kebîr oğlu Yani'ye ve nısf-ı şâyi'i subî sagïr oğlu Foti'ye intikāl ederek taht-ı tasarruflarında olub ol vechile tarlaları mezkûre merkūmân Yani ile sagïr-i mezbûrun ber-vech-i münâsefe bi'l-iştirâk 'uhdelerinde ise tarlaları mezkûre meşâ' ve müşterek terk olunduğu hâlde sagïr-i merkūm hakkında nef'-i ekall olub sagïr-i mezbûrun nısf hissesi bi'l-ifrâz âhara icâr olunduğu sūretde nef'-i kesîr hâsıl olacağı bi-dîdâr olmakla bi-garaz erbâb-ı vukūfdan lede'l-istihbâr sagïr-i merkūmun tarlalarda mezkûrlarda olan nısf hisse-i müntekıleleri ber-vech-i hakkaniyet taksîm ve ifrâz olunub sagïr-i merkūmun nısf hissesinden ta'yîn ve tahsïs olunan tarlaların bana teslîmi bi'l-vesâye murâdımdır didikde hakïkat-i hâl vâsï-i merkūmenin takrîr-i meşrûhu üzre olub ber-vech-i âtî taksîm sagïr-i merkūm hakkında her vechile enfa' ve evlâ idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-

esâmî kesân ihbârlarıyla lede'ş-şer'i'l-enver zāhir ve sagïr-i mezbûr ile karındaşı Yani'nin kâbil-i taksîm olan arâzinin vasîsî ma'rifetiyle taksîm olunması câ'iz idüğü Arâzî Kânûnnâme-i Hümâyûn'un on sekizinci bendinde musarrah olduğuna binâ'en vasî-i mezbûre Panalyotça ma'rifeti ve vesâ'ir cerîde-i şer'iyede anılur mestûr bi-garazi erbâb-ı vukūf ma'rifetiyle tarlahâyı mezkûrenin her biri lede'l-keşf ve'l-mu'âyene tarlahâyı mezkûrelerden karye-i mezkûre hudûdu dâhilinde Kerpiçlik nâm mahalde vâkı' bir tarafdan Erkiroz oğlu Dimitri ve bir tarafdan Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati tarlaları ve taraf-ı râbi' tarîk 'âmm ile mahdûd tahmînen iki dönüm mikdârı tarla ve yine Ortayol'da vâkı' bir tarafdan Hatîb oğlu Mehmed Ali ve bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Çobancı oğlu Praşkova tarlaları ve taraf-ı râbi' Mito oğlu Estrati tarlasıyla mahdûd iki dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine mahall-i mezkûrda vâkı' bir tarafdan Hâcî İstor veled-i Yorgi ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve bir tarafdan Andon oğlu Lazari tarlaları ve taraf-ı râbi' Kara Tati oğlu Foti tarlasıyla mahdûd tahmînen iki dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Çukurlar nâm mahalde vâkı' bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve bir tarafdan Arnabut 'Abdülkādir Ağa ve bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti tarlaları ve taraf-ı râbi' tarîk-ı 'âmm ile mahdûd tahmînen dört dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Göktaşı nâm mahalde vâkı' bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve tarafeyni tarîk-ı 'âmm ile mahdûd tahmînen iki dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine mahall-i mezkûrda vâkı' bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Panto oğlu Tanaşaki ve bir tarafdan Panku oğlu Estoraki tarlaları ve taraf-ı râbi' tarîk-ı 'âmm ile mahdûd tahmînen bir buçuk dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Ortayol nâm mahalde vâkı' ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve bir tarafdan Panku oğlu Tanaşaki ve bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti tarlaları ve taraf-ı râbi' Doktor Svaydilis Efendi tarlasıyla mahdûd tahmînen iki evlek mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Öteyaka nâm mahalde vâkı' bir tarafdan Mustafâ oğlu Râşid ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve taraf-ı râbi' Kara Tati oğlu Foti tarlalarıyla mahdûd tahmînen iki buçuk dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Çila nâm mahalde vâkı' bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Güllü oğlu Dimitraki ve bir tarafdan Hâci Süleymân oğlu Kâmil tarlaları ve taraf-ı râbi' tarîk-ı 'âmm ile mahdûd tahmînen üç dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine mahall-i mezkûrda vâkı' bir tarafdan merkūm Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Hâcî Yorgi oğlu Hâcî Astor ve bir tarafdan Petraki oğlu Zferi tarlaları ve taraf-ı râbi' tarîk-ı 'âmm ile mahdûd tahmînen bir buçuk dönüm mikdârı bir kıt'a tarla yine Bahçe Erleri mahalde vâkı' bir tarafdan merkūm Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Yuvan oğlu Preşkova ve bir tarafdan Çobancı oğlu

Preşkova tarlaları ve taraf-ı râbi' Ayvaz bahçeleri hendeği ile mahdûd tahmînen üç evlek mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Ormanbaşı nâm mahalde vâkı' ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve bir tarafdan merkūm Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Tati oğlu Pandel tarlaları ve taraf-ı râbi' Hatîb oğlu Mehmed 'Ali Ağa tarlasıyla mahdûd tahmînen iki dönüm üç evlek mikdârı bir kıt'a tarla ve Küçük Yalak nâm mahalde vâkı' bir tarafdan merkūm Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Arnabût 'Abdülkādir Ağa ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve taraf-ı râbi' Hâcî Dimitraki oğlu Panto tarlalarıyla mahdûd tahmînen on üç dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Eğrekbaşı nâm mahalde vâkı' bir tarafdan Çobancı oğlu Peraşkova ve bir tarafdan Erkeroz oğlu Dimitro ve bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti ve taraf-ı râbi' Mito oğlu Estrati tarlalarıyla mahdûd tahmînen üç dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Masuri nâm mahalde vâkı' bir tarafdan Topal Mihal oğlu Nikol ve bir tarafdan merkūm Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve taraf-ı râbi'i Hasan kızı[314] Fâtıma tarlalarıyla mahdûd tahmînen bir dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Körkuyu civârında bir tarafdan Mito oğlu Estrati bir tarafdan Panako kızı Vasilki ve bir tarafdan Kara Tati oğlu Ergiroz tarlaları ve taraf-ı râbi'i tarîk-ı 'âmm ile mahdûd tahmînen bir buçuk dönüm mikdârı tarlaları cem'an ol altı kıt'a kırk bir dönüm mikdârı tarlanın Hüdâvendigâr Gâzî Hazretleri'nin 'imâret-i 'âmirelerine senevî maktû'u olarak on keyl hınta ve yedi buçuk keyl şa'îr ve yedi buçuk keyl 'alef kendi elleriyle teslîm itmek şartıyla babaları merkūm Todori veled-i Yani 'uhdeten tasarrufunda iken bundan akdem vefât iden merkūm Todori tarlahâ-yı mezkûrelerden Kerpiçlik nâm mahalde vâkı' iki dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Orta Yol nâm mahalde vâkı' iki kıt'ada dört dönüm mikdârı tarla ve yine Çukurlar nâm mahalde vâkı' dört dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Çila nâm mahalde vâkı' üç dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine mahall-i mezkûrda vâkı' bir buçuk dönüm mikdârı bir kıt'a tarla ve yine Ormanbaşı nâm mahalde vâkı' bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Kara Tati oğlu Pandel tarlaları ve taraf-ı râbi'-i Yani veled-i Todori'nin müfrez tarlasıyla mahdûd tahminen iki dönüm üç evlekden müfrez bir dönüm bir buçuk evlek mikdârı tarla ve yine Küçük Yalak nâm mahalde vâkı' bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Hâcî Dimitraki oğlu Panto ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve taraf-ı râbi'-i Yani veled-i Todori'nin müfrez tarlasıyla mahdûd on üç dönümden müfrez altı buçuk dönüm mikdârı tarla ve yine Eğrekbaşı nâm mahalde vâkı' bir tarafdan Ergroz oğlu Dimitri ve bir tarafdan Çobancı

[314] İlk defa böyle kullandı

oğlu Peraşkova ve bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti ve taraf-ı râbi‘-i Yani veled-i Todori’nin müfrez tarlasıyla mahdûd üç dönümden müfrez bir buçuk dönüm mikdârı bir kıt‘a tarla ve yine Masuri mahalde vâkı‘ bir tarafdan Yani veled-i Todori’nin müfrez tarlası ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati tarlası ve bir tarafdan Mihal oğlu Nikol tarlaları ve taraf-ı râbi‘-i Kara Tati oğlu Foti tarlasıyla mahdûd bir dönümden müfrez yarım dönüm mikdârı tarlaları bi’l-ifrâz ve ‘alâmet-i fâsıla vaz‘ıyla ba‘de’l-emtile maktû‘ vazïfenin nısfı olan beş keyl hınta ve üç keyl üç şinik şa‘îr ve üç keyl üç şeynin ‘alef ‘imâret-i mezkûreye senevî teslîm olunmak üzre sagïr-i merkūm Foti’nin nısf hissesine ve yine Gök Taşı nâm mahalde vâkı‘ iki dönüm mikdârı tarla ve yine mahall-i mezkûrda vâkı‘ bir buçuk dönüm mikdârı bir kıt‘a tarla ve yine Ortayol nâm mahalde vâkı‘ yarım dönüm mikdârı tarla ve yine Öte Yaka nâm mahalde vâkı‘ iki buçuk dönüm mikdârı bir kıt‘a tarla ve yine Bahçeerdi nâm mahalde vâkı‘ üç evlek mikdârı bir kıt‘a tarla ve Kör Kuyu civârında vâkı‘ mukaddemen tarla el-yevm bir buçuk dönüm mikdârı tût bahçesi ve yine Ormanbaşı nâm mahalde vâkı‘ bir tarafdan Hatîb Mehmed ‘Ali Ağa ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve bir tarafdan Tati oğlu Pandel tarlaları ve taraf-ı râbi‘i Foti veled-i Todori’nin müfrez tarlasıyla mahdûd tahmînen bir dönüm bir buçuk evlek mikdârı tarla ve yine Küçük Yalak nâm mahalde vâkı‘ bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti ve bir tarafdan Arnabud ‘Abdülkadîr Ağa ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve taraf-ı râbi‘i Foti veled-i Todori’nin müfrez tarlasıyla mahdûd on üç dönüm müfrez altı buçuk dönüm mikdârı bir kıt‘a tarla ve yine Eğrekbaşı nâm mahalde vâkı‘ bir tarafdan Ergiroz oğlu Dimitro ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti ve taraf-ı râbi‘i Foti veled-i Todori’nin müfrez tarlasıyla mahdûd üç dönümden müfrez bir buçuk dönüm mikdârı bir kıt‘a müfrez tarla ve yine Masuri nâm mahalde vâkı‘ bir Hacî Süleyman oğlu Kâmil ve bir tarafdan Mito oğlu Estrati ve bir tarafdan Kara Tati oğlu Foti tarlaları ve taraf-ı râbi‘i Foti oğlu Todori’nin müfrez tarlasıyla mahdûd yarım dönüm mikdârı tarlaların ‘imâret-i mezkûreye kezâlik beş keyl hınta üç keyl üç şinik şa‘îr ve üç keyl üç şinik ‘alef maktû‘an kendi yediyle senevî teslîm olunmak üzre merkūm Pani’nin nısf hisse-i müntekılesine ta‘yîn ve tahsïs olundukda sağîr-i merkūm Foti’nin ta‘yîn ve tahsïs olunan mârru’z-zikr tarlalar kıymete ve rağbete nısf hisse-i müntekılesinden evfer ve ezyed olduğunu dahi karye-i mezbûre ahâlîsinden zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmi kesân ‘alâ tarîkı’ş-şehâde ba‘de’l-ihbâr vasî-i merkūm Panalyotca mâra’z-zikr on üç kıt‘a yirmi dört dönüm bir buçuk evlek mikdârı tarlaları sağîr-i merkūm içün ta‘yînen ve tahsïsen bi’l-vesâye kabûl ve mâra’z-zikr on kıt‘ada on dokuz dönüm mikdârı tarlalar dahi merkūm Yani’nin kezâlik nısf hissesine ta‘yînen

ve tahsïsen bi’t-terâhî kabûl eylediklerini kâtib-i mûmâ ileyh mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavime gelüb ‘ala vukū’ihi inhâ ve takrîr itmeğin ba‘de’t-tenfîz mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu fi’l-yevmi’s-sâbi‘ min Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mie ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Hâcî Yusufaki ve Mihalaki oğlu Yorgi ve Preşkova ve Elgostalaki ve Ersteri Subadi ve gayruhum.

[Sahîfe 33]

[Nümero 101, Vekâlet, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hacılar Mahallesi’nde sâkin ‘asâkir-i hazret-i şâhânelerinin Muğla Redif Taburu Binbaşısı Rif‘atlü Mehmed Münşî Bey ibni el-merhûm Mustafâ Nâtık Efendi Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de tezkîre-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb Harameyn-i Muhteremeyn Vakf-ı Şerîfî musakkafâtından mahalle-i mezkûrede kâ’in Münşî Bey menzili dinmekle ‘arîf lede’l-ahâlî ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât bir bâb vakıf menzil bâ-sened arâzî bi’l-icâreteyn taht-ı tasarrufunda olmakla ben menzil-i mahdûd-ı mezkûru âharâ îcâra ve tālibi zuhûrunda bedel-i misliyle tālibine ferâg ve tefvîze îcâr ve bedelini ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve ferâg-ı mezkûrunu me’mûr-ı mütevellîsi huzūrunda kat‘ıyyen ikrâra husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine âharı dahi tevkîle me’zûn olduğu hâlde tarafımdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile Brusa Mekteb-i İ’dâdî-i Şâhâne mu‘allimlerinden Kulağası Fütüvetlü Nûrî Efendi’yi kabûlüne mevkūfe vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didikde mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ve’l-‘ışrîn min Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Ramazān Ağa

[Nümero 101, Da‘vâ deyn, Harc 324]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Mücellidi Mahallesi sâkinelerinden zâtî el-Hâcc Beytullâh bin Hasan ve Hâfız Mehmed Efendi ibni Sa‘îd ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Zeyneb Hatun ibneti el-Hâcc Mahmûd mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevc-i dâhilî Şefba Karyesi ahâlîsinden Durmuş Ağa ibni İbrâhîm muvâcehesinde mezbûr Durmuş Ağa üç yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i i‘lâmdan dört mâh mukaddem mahalle-i mezkûrede

mahzar-ı şuhûdda irâden elinde olsun deyü beni bâ'inen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkım olan üç yüz bir kuruş mezbûr Durmuş Ağa'dan hâlen taleb iderim deyü inkâra mukārin ber-vech-i muharrer tasaddî eylediği müdde'âsına asla şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı 'acz idüb bi't-taleb mezbûr Durmuş Ağa bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î tahlîf olunmağın mûcebince müdde'iyye-i mezbûre Zeyneb Hatun ber-vech-i muharrer talâk da'vâsıyla zevc-i mezbûr Durmuş Ağa'ya bi-lâ-beyyine mu'ârazadan ba'de'l-men' zevci mezbûr Durmuş Ağa'ya itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmek üzre mezbûre Zeyneb Hatun'a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi'l-'ışrîn min Zi'l-hicceti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 103, Vekâlet, Harc 40]

Hüdâvendigâr Vilâyeti dâhilinde Ertuğrul Sancağı'na muzāfe Nefs-i Sükûr Kasabası'nda sâkin iken bundan akdem vefât iden Leblebici Köse Halîl bin Mehmed'in verâseti sulbî kebîr oğulları Mustafâ ve Hüseyin ve Şerîf ile kebîre kızım 'Ayşe'ye inhisārı ba'de't-tahakkukı'ş-şer'î zâtî Mehmed Ağa ibni Ali ve Mehmed Çavuş ibni Ebû Bekir ta'rîfleriyle mu'arrefe binti mezbûre 'Ayşe Hatun mahrûse-i Brusa'da Hükûmet Konağı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de sadrî kebîr oğlu işbu bâ'isü'l-vesîka 'Osmân Ağa ibni Hüseyin mahzarında tezkîre-i 'Osmâniyesini ibrâz ile ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mârru'z-zikr Sükûr Kasabası'nda Orta Cami' Mahallesi'nde kâ'in Leblebici Köse Halîl menzil bağı ve bahçesi dinmekle 'arîf 'ınde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-kıt'a tahdîd ve tavsïfden müstagnî bir bâb mülk menzil bağ ve bahçe babam ve mûrisimiz müteveffâ-i mezbûrun ile'l-vefât yedinde mülkü ve taht-ı tasarrufunda olub ba'de vefâtihi emlâk-ı mezkûre benimle karındaşlarım mezbûrûna mes'ele-i mîrâsımız vechile mevrûs olmakla ben emlâk-ı mezkûrede olan hisse-i irsiyyemi mahallinde ifrâz ve taksîm ve tālibi zuhûrunda semen-i misilleriyle âhara bey'a ve semenini ahz u kabza ve bey'-i mezkûrunu mahallinde me'mûru huzūrunda ikrâra ve semenlerini bana irsâl ve îsâle ve emlâk-ı mezkûreye taraf-ı âhardan müdâhele ve vukū' bulurise husūmet ve redd-i cevâba ve lede'l-iktizā sulh ve ibrâya ve emlâk ve mezkûreye müteferri' kâffe-i mu'âmelât-ı şer'iye kânûniye-yi şer'an ve bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve i'tirâzen ve i'âdeten ve redden ve naklen mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar muhâkeme ve muhāsamaya ve dâ'ire-i icrâca olan mu'âmelâtı rü'yete ve isbâtı verâsete ve âharı tevkîl ve 'azle me'zûn olduğu hâlde tarafımdan oğlum mezbûr

‘Osmân Ağa’yı vekâlet-i ‘amme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi bi’l-kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrîn min Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla İsmâ‘îl ve gayruhum.

[Sahîfe 34]

[Nümero 104, Men‘ ilâmı, Harc 3]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Babadağ Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Fâtıma Hatun ibneti ‘Osmân tarafından zikr-i âtî husūsda talebü’d-da‘vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Edhem Efendi ibni Hâfız ‘Îsâ mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Çerkes İbrâhîm bin Ahmed muvâcehesinde işbu târîh-i i‘lâmdan altı sene mukaddem müvekkilem mezbûrenin zevc-i sâbıkı gā’ib ‘ani’l-meclis Hasan bin ‘Abdullâh zimmetinde alacak hakkı olan beş yüz kuruş mehrini müvekkilem mezbûrenin emriyle zevc-i gā’ib-i mezbûrdan bi’l-ahz meblag-ı merkūm beş yüz kuruşun üç yüz elli kuruşunu müvekkilem mezbûreye def’ ve teslîm idüb bâkısi olan yüz elli kuruş zimmetinde kalmakla meblag-ı bâkı-i merkūm yüz elli kuruşu mezbûr İbrâhîm Ağa’dan bi’l-vekâle hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr İbrâhîm dahi cevâbında müvekkile-i mezbûrenin emriyle târîh-i mezkûrda zevc-i gā’ib-i mezbûrdan ol mikdâr kuruşu ahz u kabz eylediğini ikrâr lâkin me’cûzum olana beş yüz kuruş müdde‘ıyye-i müvekkile-i mezbûreye tamâmen edâ ve teslîm iderek zimmetim berî olmuşidi deyü def‘ını isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb mezbûr İbrâhîm yemînle tasdîk olunur ümenâdan olmakla müdde‘î vekîl-i mezbûrun talebiyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahallüf olunmağın mûcebince müdde‘î vekîl-i mezbûr Edhem Efendi bi’l-vekâle tasaddî eylediği yüz elli kuruş da‘vâsıyla mezbûr İbrâhîm Ağa’ya bi-vechi şer‘î mu’ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-‘ışrîn min Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 105, Vekâlet, Harc 18]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Misi Karyesi ahâlîsinden el-Hâcc ‘Ali Ağa ibni el-Hâcc Sa‘deddîn mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de mahrûse-

i mezbûre mahallâtından ‘Attar Hüssâm Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Marangoz Filib veled-i Yorgi muvâcehesinde merkūm Filib zimmetinde yedimde bulunan BİN üç yüz on senesi Nisan’ın onuncu günü târîhiyle müverrah mührüyle mehmûr bir kıt‘a sened mûcibince bir bâb münhedim menzil ‘arsası semeninden altı yüz kuruş vâz‘-ı gayr-ı sened iktirâzı ve ahz u kabz eylediği yüz kırk bir kuruşuna cem‘an yedi yüz kırk bir kuruş alacak hakkım olmakla mablag-ı merkūm yedi yüz kırk bir kuruş merkūm Filib’den hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde merkūm Filib dahi cevâbında müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc ‘Ali Ağa’ya ‘arsa semeninden bâkı altı yüz kuruş zimmetinde deyni olduğunu ve sened-i mezkûru iʿtāsını ikrâr ez-vâz‘ gayr-ı sened ber-vech-i muharrer yüz kırk bir kuruş ikrâz da‘vâsını inkâr itmekle müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc ‘Ali Ağa’dan ber-vech-i muharrer yüz kırk bir kuruş da‘vâsını mübeyyin beyyine taleb olundukda isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb merkūm Filib tahlîf esnâsında mahkeme-i şer‘iyyeden gaybûbet idüb da‘vâ-yı mezkûrelerinin fasl ve hasmı içün müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc ‘Ali Ağa’nın taleb ve ısrârına mebnî merkūm Filib celbine kıyâm olunduk da mahkeme-yi mezkûreye mahsūs varaka-i da‘vetiye ile ayrû ayrû günlerde üç def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyyede her birinde gelmekden ve vekîl göndermekden imtinâ‘ eylediği misillü üçüncü def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyyede yine gelmez ve vekîl-i şer‘î göndermediği hâlde Mecelle-i Ahkâm-ı Adliyye’nin bin sekiz yüz otuz dördüncü maddesine tevfîkan müdde‘î-i merkūmun talebiyle tarafından vekîl-i musahhar ta‘yîniyle gıyâben fasl ve rü’yet olunacağı iş’âr ve ihtār olunmuşken yine gelmekden ve vekîl göndermekden sūret-i istinkâf gösterdiği mürâsele-i mezkûrenin zîrine tahrîren beyân idüb ol vechile merkūm Filib’in bi’z-zât gelmek ve vekîl göndermekde ta‘annüd ve temerrüdü ‘ınde’ş-şer‘i’l-enver zāhir ve mutahakkık olmağın Mecelle-i mezkûrenin mâdde-i mezkûresine tevfîkan merkūm Filib’in Hukūkunu muhâfazaya muktedir ve îfâ-i vekâlete ehil olduğu ihbâr-ı ehl-i vukūf ile mütahakkık olan da‘vâ vekîllerinden Ali Bey ibni Hasan merkūm Filib tarafından vekîl-i musahhar ta‘yîn olunub ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ba‘de’l-kabûl itmekle müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc ‘Ali Ağa Meclis-i Şer‘-i Münîr’de vekîl-i musahhar-ı mezbûr Ali Bey muvâcehesinde da‘vâ-i mezkûresini tafsïl-i mezkûr üzre tekrâr idüb vekîl-i musahhar-ı mezbûr Ali Bey dahi cevâbında külliyen inkâr itmekle müdde‘î-i mezbûr tasaddî eylediği da‘vâsını isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb arsa-i mezkûre semeninden bâkı altı yüz kuruş hâlen ve yüz kırk bir kuruş mevkūfen âle’n-nukūl ‘an yemîni’l-müvekkil müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc ‘Ali Ağa’ya edâ ve teslîme müvekkil-i merkūm Filib’e izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr Ali Bey’e tenbîh olunduğu tescîl ve

mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-‘ışrîn min Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 35]

[Nümero 106, Vekâlet, Harc 90]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Şehre Küstü Mahallesi sâkinelerinden zâtî Köstendilli Şeyh Hasan Efendi ibni el-Hâcc Mehmed Efendi ve Şeyh Mehmed Efendi ibni Şeyh Mehmed Efendi ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Fâtıma Hanım ibneti Âgûş Ağa mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’den Elmalık Mahallesi ahâlîsinden ve Köstendil muhâcirlerinden işbu bâ‘isü’l-vesîka el-Hâcc Ali Efendi ibni Mustafâ Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb merhûm Pars Bey Vakf-ı Şerîfî musakkafâtından mahalle-i mezkûreden kâ’in etrâfı Elif Hanım ibneti el-Hâcc Ali Efendi ve bir tarafı na’lband el-Hâcc Hüseyin Ağa ibni ‘Abdullâh ve bir tarafı Arabacı Sarı Mehmed bin Ali menzilleri ve taraf-ı râbi’ tarîki ‘âmm ile mahdûd ve iki beyt ‘ulvî ve bir sofa ve bir beyt suflî ve bir sofa ve bir metbah ve bir hâibe-i mâi cârî ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb menzilimi âhara îcâresini ahz u kabza ve tālibesi zuhûrunda âhara ferâga ve mütevellîsi huzūrunda ikrâra ve zevcim müteveffâ Hâfız ‘Ârif Efendi’nin Veled-i Kazzaz Mahallesi’nde kâ’in bir bâb mülk menzilinde olan hisse-i irsiyyemi terk mütevvefâ-i mezbûre vâzi’u’l-yed olanlardan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve lede’l-iktizā sulh ve ibrâya ve âharı tevkîle ve ‘azle me’zûn olduğu hâlde tarafımdan mûmâileyh el-Hâcc Ali Efendi’yi vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabül ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ve’l-‘ışrîn min Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 107, İtâ‘at, Harc 20]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Araba Yatağı Mahallesi ahâlîsinden Necîb bin Hasan tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Halîl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de müvekkil-i mezbûrun hâlen zevce-i menkûhası zâtî ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe Fâtıma Hatun ibneti Mürtezâ muvâcehesinde

mezbûre Fâtıma Hatun iki yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle müvekkilim mezbûrun zevce-i medhūlehâsı olub lâkin müvekkilim mezbûrun menzilinde sâkinesi olmayub bundan akdem nâşizeten ebeveyninin menzilinde sâkin olmakla müvekkilim mezbûrun menzilinde müvekkilem mezbûrenin itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmek üzre zevcesi mezbûre Fâtıma Hatun'a tenbîh olunmak bi'l-vekâle murâdımdır deyü da'vâ itdikde mezbûr Fâtıma Hatun dahi cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi-temâmihâ tābi'aten ikrâr ve i'tirâf itmeğin mûcibince zevci müvekkil-i mezbûr Necîb Ağa'ya itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmek üzre mezbûre Fâtıma Hatun'a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâlis min Zi'l-hicceti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 108, Men'i'lâmı, Harc 30]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Baba Zâkir Mahallesi sâkinlerinden zâtî İbrâhîm Bey ibni 'Osmân Bey ve Seyyid Hasan Ağa ibni Hüseyin ta'rîfleriyle mu'arrefe Hadîce Hatun ibneti Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de zevc-i sâbıkı Mahmûd Ağa ibni Mustafâ muvâcehesinde mezbûr Mahmûd Ağa beş yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub işbu sene-i mübâreke Şevvâlin on beşinci günü beni bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkım olan beş yüz bir kuruş ile mu'accel eşyâlarımdan olub mecmû'u yedi yüz otuz kuruş kıymetli eşyâmdan iki yorgan ve iki döşek ve iki baş yasdığı ve sekiz aded ot memlû dâmızka? yasdık ve iki mak'ad ve iki hassa yaygı ve iki yasdık örtüsü ve bir orta keçesi ve bir tahta masa ve iki lamba ve dokuz 'aded pencere perdesi ve birisi yünlü basma ve birisi şâl basma iki hırka ve dört 'aded gurab ve bir çift terlik ve bir sâ'at ve yirmi kuruşluk bir altın ve on kuruşluk bir altın ve bir anterî ve bir eski sandık ve mecmû'u nuhâs iki tencere ve beş aded sahan ve bir minkâlemi zevcem mezbûr Mahmûd Ağa fuzūlî ve bi-gayr-i hakk vaz'u'l-yed ider olmakla su'âl olunub eşyâ-i muharrere-i mezkûre mevcûd ise a'yânını ve müstehlek ise ba'de's-sübût kıymet-i mezkûresi olan yedi yüz otuz kuruş ile mezkûr altınların emsâlini zevcem mezbûr Mahmûd Ağa'dan taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Mahmûd Ağa dahi cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olub ol mikdâr kuruş

mehr-i mü'eccel ve mu'accel eşyâ tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ve târîh-i mezkûrda bâyinen tatlîk eylediğini ikrâr lâkin mehr-i mezkûru olan meblag-ı merkūm beş yüz bir kuruş ile eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi mezbûre Hadîce Hatun'a tamâmen edâ ve teslîm itmişidim deyü def'ını her biri usūl-i mevzū'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre Hacılar Mahallesi muhtâr-ı evveli Molla Hasan bin 'Abdullâh ve İmâmı el-Hâcc Rızā Efendi ibni 'Abdurrahmân ve Selçuk Hatun Mahallesi muhtâr-ı evveli Hâfız Hüseyin Efendi ve İmâm Hâfız Rızā Efendi'den sırren ve ba'dehu yine mezbûrûn ile Mora Yenişehir muhâcirlerinden Hüsâmeddîn Efendi ibni 'Ârif ve Orhan Gâzî Mahallesi ahâlîsinden Çerkes Hamza Efendi ibni Hasan'dan bi'l-muvâcehe 'alenen lede't-tezkîye 'adl u makbûlü'ş-şehâde etdikleri iş'âr ve ihbâr olunan mârru'z-zikr Hacılar Mahallesi ahâlîsinden el-Hâcc 'İzzet Ağa ibni el-Hâcc Mehmed bin 'Abdullâh ve Selçuk Hatun Mahallesi ahâlîsinden ve Mora Yenişehir muhâcirlerinden 'İzzet Efendi ibni 'Abdullâh bin 'Abdussamed nâm kimesneleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î isbât itmeğin mûcebince müdde'ıyye-i mezbûre Hadîce Hatun mehr ve eşyâ-i mezkûre da'vâsıyla mezbûr Mahmûd Ağa'ya bi-vech-i şer'î mu'ârazadan men' olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-'ışrîn min Zi'l-hicceti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 109, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa 'Ali Paşa Mahallesi sâkinlerinden zâtî tarif-i şer'î ile mu'arrefe işbu bâ'isü'l-vesîka Emîne Hatun ibneti 'Abdullâh Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de zevc-i sâbıkı Ahmed Nûrî Efendi ibni Eyyûb Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ahmed Nûrî Efendi ile hâl-i zevciyet beynimizde kā'ime iken mezbûrun firâşından hâsıl ve benden mütevellide bi-hakkı'l-hidāne hâlen hacr u terbiyemde olan işbu hâzıra bi'l-meclis tahmînen üç yaşında Hayriye nâm sagïrenin aslâ malı olmayub nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâce olmakla sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası mezbûr Ahmed Nûrî Efendi üzerine kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblâg farz ve takdîr olunmak bi'l-hidāne matlûbumdur didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î kıbel-i şer'den sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zaruriye içün babası mezbûr Ahmed Nûrî Efendi üzerine işbu târîh-i kitâbdan i'tibâren şehriye otuz kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûr sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer babası mezbûr Ahmed Nûrî Efendi üzerine rucû'a vâlidesi ve hâdinesi mezbûre Emîne

Hatun'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-'ışrîn min Zi'l-hicceti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, 'Ali Ağa ve Ramazān Ağa.

[Sahîfe 36]

[Nümero 110, Nafaka, Harc 11]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hoşkadem Makramevî Mahallesi sâkinlerinden zâtî Süleymân Hamdî Efendi ibni Mehmed ve 'Osmân Ağa ibni Sa'îd ta'rîfleriyle mu'arrefe Hüsniye Hatun ibneti Halîl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de zevc-i sâbıkı Na'lband Mehmed Ağa ibni Ahmed muvâcehesinde mezbûr Mehmed Ağa bundan akdem yedi yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i i'lâmdan bir mâh mukaddem beni bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkım olan yedi yüz bir kuruş ile nafaka-i 'iddet-i bakıyye-i ma'lûmem içün beynimizde bi't-terâhî ta'yîn olunan yüz elli kuruşla cem'an sekiz yüz elli bir kuruş mezbûr Mehmed Ağa'dan hâlen taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Mehmed Ağa dahi cevâbında müdde'ıyye-i mezbûre Hüsniye Hatun ancak üç yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ve târîh-i mezkûrda bâyinen tatlîk eylediğini ve nafaka-i 'iddet-i bakıyye-i ma'lûmesi içün beynlerinde bi't- terâhî yüz elli kuruş ta'yîn olunduğunu ikrâr lâkin mehr-i mezkûr olan üç yüz bir kuruş dahi tatlîkımdan akdem müdde'iye-i mezbûreye edâ ve teslîm ol dahi ahz u kabz ederek zimmetim berî olmuşdu deyü ziyâde dört yüz kuruş müdde'âsını müdde'ıyye-i mezbûre üç yüz bir kuruş ahzını tarafından her biri inkâr itmeleriyle müdde'iyye-i mezbûre Hüsniye Hatun mârru'z-zikr dört yüz kuruş mehr-i mü'eccel hakkında ve mezbûr dahi üç yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel def'î hakkında tasaddî eyledikleri da'vâ-i mezkûrelerini ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl müddet-i mehl-i şer'î mürûrunda aslâ şâhidimiz yokdur deyü her biri isbâtdan izhâr-ı 'acz idüb mezbûr Mehmed Ağa bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î tahlîf olunmağın mûcebince müdde'ıyye-i mezbûre ziyâde dört yüz kuruş da'vâsıyla mezbûr Mehmed Ağa'ya bi-lâ-beyyine mu'ârazadan ba'de'l-men' mezbûr Mehmed Ağa müdde'ıyye-i mezbûreyi tahlîfe tālib olamamakla mezbûr Mehmed Ağa'nın sâlifü'l-beyân ikrâr ve i'tirâfıyla lâzım gelen dört yüz elli bir kuruşun üç yüz kuruşunu hâlen ve nafaka-i 'iddet-i bakıyye-i ma'lûmesi içün bi't- terâhî ta'yîn olunan yüz elli kuruş hîne istihkākında müdde'iyye-i mezbûre Hüsniye Hatun'a edâ ve

teslîmiyle mezbûr Mehmed Ağa ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrîn min Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 111, Hüküm i‘lâmı, Harc 66]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Eşrefîler Mahallesi ahâlîsinden olub Seyyidler Mahallesi Câmi‘-i Şerîfi’nin bâ-hüccet-i şer‘iyye nukūd-ı mevkūfe mütevellîsi el-Hâcc Bayram Ağa ibni Mehmed Ağa tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Cemîl Efendi ibni ‘Ömer mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de mahalle-i mezbûre câmi’-i şerîfinin sâbık nukūd-ı mevkūfe mütevellîsi Hüseyin Ağa ibni Halîl tarafından husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden el-Hâcc Mustafâ Efendi ibni el-Hâcc Mehmed muvâcehesinde Serpınar Mahallesi ahâlîsinden gā’ib ‘ani’l-meclis Dağıstanî Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Ca‘fer’e nukūd-ı mevkūfe-i mezkûreden ve mütevellî sâbık müvekkil-i mezbûr Hüseyin Ağa bundan üç yüz on iki senesi Muharremü’l-harâm ibtidâsından bir sene ibtidâsından tamâmına değin istidâne ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği iki bin altı yüz elli kuruş deyni mukâbili mezbûr Mehmed Efendi mârru’z-zikr Serpınar Mahallesi’nde kâ’in etrâfı ‘Osmân Ağa ve hemşîresi Cemîle Hatun ve Fâtıma Hatun ve Mustafâ Ağa hāneleri ve Hanîfe Hatun ibneti Hasan hānesi ve taraf-ı râbi’i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ve bir bâb mülk menzilini müvekkil mütevelli-i sâbık Hüseyin Ağa’ya rehn vaz‘ ve teslîm ol dahi irtihân ve tesellüm ve kabûl idüb da‘vâsı tamâmında edâ-i deyn ile fekk-i rehn müyesser olmaz ise menzil-i mezkûru otuz bir gün lede’l-müzâyede ve inkıtâ‘ı’r-rağbe otuz ikinci günü bey’a ve semenini ahz u kabza ve makbûzundan deyn-i mezkûrunu ahz u kabza ve fazla kalır ise kendüye telîme küllemâ ‘azaltüke feente vekîl-i mazmûnu üzre ‘azl ve in‘izâlden masûne ve sulb-i ‘akd-i rehnde meşrûta vekâlet-i devriye ile müvekkil mütevellî-i sâbık Hüseyin Ağa’yı vekîl nasb ve ta‘yîn eylediğinde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl idüb ecel-i mezkûr hulûl itmiş iken müvekkil mütevellî-i sâbık mezbûr Hüseyin Ağa menzil-i mezkûru bi’l-vekâle âhara bey’ ile semeninden gā’ib-i mezbûr Mehmed Efendi’den nukūd-ı mevkūfe deyni olan ol mikdâr kuruş müvekkil mütevellî lâhiki Hâcî Bayram Ağa’ya teslîm itmemekle menzil-i mezkûr bi’l-vekâle âhara bey’ ve semeninden gā’ib-i mezbûr Mehmed Efendi’nin mâlı vakf-ı mezkûra deyni olan ol mikdâr kuruş müvekkil mütevelli lâhika edâ ve teslîm ile deynine takâsı ve mahsûbe bâkı kalır ise medyûna mezbûr Mehmed Efendi’ye teslîm itmek üzre Eytâm Sandığı’na teslîm müvekkil

mütevellî-i sâbık Hüseyin Ağa'ya izāfetle vekîl-i mezbûr el-Hâcc Mustafâ Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü da'vâ itdikde vekîl-i mezbûr el-Hâcc Mustafâ Efendi dahi bi'l-vekâle cevâbında müvekkil-i mezbûr nukūd-ı mevkūfe-i mezkûreden gā'ib-i merkūm Mehmed Efendi ol mikdâr kuruş ikrâzını ve gā'ib-i merkūm dahi menzil-i mezkûrunu rehn iderek müvekkil-i mezbûru vekâlet-i devriye ile vekîl eylediğini bi'l-vekâle külliyen inkâr itmekle müdde'î vekîl-i mezbûrûn da'vâ-yı mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda her bir usūl-i mevdû'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre Hâce Yûnus Mahallesi muhtâr-ı evveli 'Ali Molla ibni İbrâhîm ve muhtâr-ı sânî İbiş Ağa ibni Hasan ve Bedreddîn Mahallesi İmâmı Yorgancı Nazïf Efendi ibni Mehmed ve muhtâr-ı sânî 'Ali Ağa ibni 'Abdullâh Ağa'dan sırren ve ba'dehu yine mezbûrûn ile Meydancık Mahallesi ahâlîsinden Hasan Ağa ibni Mustafâ ve Mustafâ Ağa ibni Mehmed'den dahi 'alenen lede't-tezkiye 'adl u makbûlü'ş-şehâde itdikleri iş'âr ve ihbâr olunan Bedreddîn Mahallesi ahâlîsinden Kâmil Efendi ibni Edhem Efendi ibni Hâfız 'Îsâ ve Hâce Yûnus Mahallesi ahâlîsinden Halîl Efendi ibni Ali 'Osmân bin 'Abdullâh nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î isbât etmeğin mûcebince rehin olan menzil-i mezkûru bi'l-vekâle âhara bey' ile semeninden nukūd-ı mevkūfe-i mezkûreye deyni olan meblag-ı merkūm iki bin altı yüz elli dört kuruş müvekkil mütevellî-i lâhık el-Hâcc Bayram Ağa'ya te'ddiye ve îfâ itmek ve fazlasını gā'ib-i mezbûr Dağıstanlı Mehmed Efendi'ye teslîm olunmak üzre Eytâm Sandığı'na tevdi'a müvekkili mütevellî-i sâbıka izāfetle vekîl-i mezbûr el-Hâcc Mustafâ Efendiye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Zi'l-hicceti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 37]

[Nümero 112 Vekâlet, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kavaklı Mahallesi ahâlîsinden Mahkeme-i Şer'iyye Bâb-ı Kalemî Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ile merhûm Feyzullâh Efendi Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de da'vâ vekîllerinden işbu bâ'isü'l-vesîka Hâcî Râşid Ağazâde Emîn Su'ûd Efendi ibni el-Hâcc Râşid Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahrûse-i mezbûrede kâ'in ma'lûmu'l-hudûd mutasarrıf olduğum bir bâb kasab dükkânımı üç yüz on bir senesi rûz-ı hızır ibtidâsından üç yüz on üç senesi rûz-ı hızırına değin üç seneliğini altmış 'aded lirâ-i 'Osmâni ve altmış kıyye kuyruk üç re's kuzu bedel-i îcâre ile Ebî Şehme Mahallesi

ahâlîsinden Cizyedârzâde Cânib Efendi'ye beher sene rûz-ı hızır ibtidâsında yirmi 'aded lira ve yirmi kıyye kuyruk ve bir re's kuzu peşînen te'eddi itmek üzre îcâr ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer istîcâr ve teslîm ve kabûl idüb üç yüz on bir senesinin bedel-i îcârından yirmi 'aded lira-i 'Osmânî ve bir re's kuzu ve on bir kıyye kuyruk ahz u kabz itmekle üç yüz on bir senesinden bâkı dokuz kıyye kuyruk ile işbu üç yüz on iki senesinin bedel-i îcârı olan yirmi 'aded lira-i 'Osmânî ile yirmi kıyye kuyruk ve bir re's kuzunun emsalinin istihsāli ile üç yüz on üç senesinin bedel-i îcârının kefâlet-i kavîye rabtını müste'ciren mezbûr Cânib Efendi'den 'â'id olduğu mehâkimin her kısmında ma'a fâiz ve masārif muhâkeme müdde'î ve müdde'â 'aleyh sıfatıyla bidâyeten ve gıyâben ve vicâhen ve i'tirâzen ve istînâfen ve redden ve naklen ve temyîzen ve i'âdeten muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve ikāme-i beyyine ve istimâ'â redd-i yemîn ve redd-i şuhûda teblîg ve tebellüga tahlîf ve tahallüfe ve ehl-i hıbre ta'yînine ve istikâya ve hacz ve protesto ve fekke ve zât mührüyle her nev'i evrâkın temehhür ve takdîmine ve îcâb hâlinde âharı dahi tevkîle me'zûn olmakla vekîl eylediği kimesneyi 'azle ve yine bi'l-vekâle rü'yete ve ahz u kabza ve lede'l-iktizā sulh ve ibrâya ve'l-hâsıl husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine son derecesine kadar ta'kîbe ve dâ'ire-i icrâca nefsimden bi-lâ-fark me'zûnen îcâb edecek bi'l-cümle mu'âmelâtda tahsïl olunan altın ve kuyruk ve kuzunun hums ücreti vekâletle mûmâileyh Emîn Su'ûd Efendi'yi tarafımdan vekâlet-i amme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-'ışrîn min Zi'l-hicceti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, 'Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 113, Vekâlet, Harc 40]

Sivas Vilâyeti ahâlîsinden olub bundan akdem vefât iden el-Hâcc Halîl Ağa ibni İsmâ'îl'in verâseti zevce-i metrûkesi Hadîce Hatun ibneti Hüseyin ile sulbî kebîr oğulları Mehmed Efendi ve Ahmed'e inhisārı ba'de't-tahakkukı şer'î mahrûse-i Brusa Mekteb-i İ'dâdî talebelerinden ibni mezbûr Mehmed Efendi mahrûse-i mezbûrede Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de tezkîre-i 'Osmâniyesini ibrâz ile ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mârru'z-zikr Sivas Vilâyeti dâhilinde Kayseri Kapusu Mahallesi'nde kâ'in bir tarafı Ahmed

Çavuş hānesi ve bir tarafı Hasan Ağa bahçesi ve tarafeyni tarîk-ı ‘âmm ve hâs ile mahdûd ma‘lûmu’l-müştemilât bir bâb mülk menzil babam müteveffâ-i mezbûrun ile’l-vefât yedinde mülkü olub ba‘de vefâtihi menzil-i mezkûr benimle vâlidem mezbûre Hadîce ve karındaşım mezbûr Ahmed Ağa’ya mes’ele-i mîrâsımız vechile mevrûs olmakla ben menzil-i mezkûrda olan hisse-i irsiyemi karındaşım mezbûr Ahmed kendi hisse-i irsiyesiyle ma‘an semeni misliyle âhara bey’a ve semenini ahz u kabza ve makbûzunu bana îsâl ve teslîme ve me’mûru huzūrunda ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan karındaşım gā’ib-i mezbûr Ahmed Ağa’yı gıyâbında kabûlüne mevkūfe vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didikde mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis Muharremi'l- harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 114, Da‘vâ zevciyet, Harc 80]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Kestel Karyesi ahâlîsinden ‘Ali Ağa ibni Nu‘mân mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de hâlen zevce-i menkûha-i medhūlehâsı zâtî ta‘rîf-i şer‘-i ile mu‘arrefe Ferîde Hatun ibneti Ramazān tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi li-ebeveyn er karındaş ‘Ârif Ağa ibni Ramazān muvâcehesinde müvekkile-i mezbûre Ferîde Hatun yedi yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâm olub lâkin bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmeyüb fuzūlî bi-gayr-i hak karındaşı vekîl-i mezbûr ‘Ârif Ağa’nın menzilinde sâkin olmakla su’âl olunub karye-i mezkûrede tedârik ve müheyyâ idüb kıbel-i şer‘den lede’l-mu‘âyene mesken-i şer‘î olduğu tahakkuk iden menzilde bana itā‘at ve inkıyâd ve Hukūku zevciyete mürâ’at itmek üzre müvekkilesi karındaş mezbûreye izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ârif Ağa’ya tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde vekîl-i mezbûr ‘Ârif müvekkilesi mezbûreye izāfetle cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi’l-vekâle ikrâr ve i‘tirâf itmeğin mûcebince zevci mezbûr ‘Ali Ağa’nın karye-i mezkûrede tedârik ve müheyyâ idüb mesken-i şer‘î olduğu tahakkuk eden menzilinde itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete mürâ’at itmek üzre müvekkile-i mezbûre Feride Hatun’a izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ârif Ağa tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’sâni Muharremi'l- harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 115, Nafaka]

Mahrûse-i Brusa'da Çardak Mahallesi'nde sakine ve zâtî ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe işbu ba’isetü’l-vesîka Şevkiye Hanım ibneti İsmâ‘îl Efendi tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi li-ebeveyn karındaşı Hüseyin Hüsnü Efendi Meclis-i Şerîf-i Enver’de müvekkile-i mezbûrenin zevc-i sâbıkı Sabri Efendi ibni Eşref Efendi mahzarında bi’l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb müvekkilem mezbûre mezbûr Sabri Efendi ile mukaddemen beynlerinde zevciyet kā’im iken mezbûrun firâşından hâsıl müvekkilem mezbûreden mütevellide bi-hakkı’l-hidāne hâlen hacr u terbiyesinde olan tahmînen beş yaşında Ahmed Hayri nâm sagïrin aslâ mâlı olmayub nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmak ile sagïr-i mezbûrun nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası mezbûr Sabri Efendi üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunmak bi’l-vekâle matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîk’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi sagïr-i mezbûrun nafaka ve kisve-bahâsı ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası mezbûr Sabri Efendi üzerine işbu târîh-i kitâbdan i‘tibâren bi’t-terâhî şehriye altmış yedi buçuk kuruş farz ve takdîr olunub mablag-ı mefrûz ve mezkûru sagïr-i mezbûrun nafaka ve kisve ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede’l-iktizā istidâneye ve ‘ınde’z-zafer babası mezbûr Sabri Efendi üzerine rucû‘a vâlidesi ve hâdinesi müvekkile-i mezbûre Şevkiye Hanım’a izin virilmeğin mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis min Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, İsmâ‘îl Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 38]

[Nümero 116, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa’da Ser Pınar Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Bosnevî Filibelizâde el-Hâcc Hüseyin Bey ibni Mehmed Bey’in verâseti li-ebeveyn er karındaş Dervîş Bey ve kız karındaşı ‘Ârife Hanım ba‘de’t-tahakkukı’ş-şer‘î ah-ı mezbûr Dervîş Bey mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de sulbî kebîr oğlu işbu bâ‘isü’l-vesîka Sālih Bey mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l merâm idüb Bosna Vilâyeti’nin Hersek Sancağı’nın Foça Kaza’sının Mecûdine Karye’sinde kâ’in Filibelizâde el-Hâcc Hüseyin Bey çiftlik ve arâzî ve bahçesi dinmekle ‘arîf ‘ınde’l-ahâlî

ve'l-cîrân kemâl-i şöhretine binâ'en tahdîd ve tavsîfden müstagnî dört bâb çiftlik ve ma'lûmu'l-kıt'a arâzî ve bahçe ve yine kazâ-i mezkûre Bofobca Karye'sinde kâ'in bir bâb çiftlik ve Nevesin Kaza'sında Lokova Karye'sinde kâ'in ma'lûmu'l-hudûd bi'l-cümle ebniye ve arâzî ve emlâk mûrisimiz karındaşımız müteveffâ-i mezbûr el-Hâcc Hüseyin Bey'in ile'l-vefât müstakıllen yedinde ve taht-ı tasarrufunda olub ba'dehu vefâtihi emlâk-ı mezkûrlar benimle kız karındaşım mezbûre 'Ârife Hanım'a mevrûs ve 'arazi-i mezkûrlar ancak bana intikāl itmekle ben emlâk-ı mezkûrlardan olan hisse-i irsiyyemi hemşîrem mezbûre ile ifrâz ve taksîm ve arâzî-i mezkûreleri üzerime intikāl ve tālibi zuhûrunda âhara bey'a ve ferâga ve semen ve bedellerini ahz u kabza ve bey' ve ferâg-ı mezkûrlarını mahallinde me'mûru huzūrunda ikrâra ve makbûzunu bana îsâl ve teslîme emlâk ve arâzî-i mezkûrelere taraf-ı âhardan müdâhele vukū' bulur ise onlarla emlâk ve arâzî-i mezkûrelere müteferrig kâffe-i mu'âmelât-ı şer'iyye ve kânûniyeyi bidâyeten ve temyîzen ve istînâfen ve i'tirâzen ve i'âdeten muhâkemeye ve lede'l-iktizā sulh ve ibrâya tarafımdan âhara tevkîle me'zûn olduğu hâlde oğlum mezbûr Sālih Bey'i vekîl nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi't-tâsi' min Muharremi'l-harâm sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 117, Harc 50]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Şükrü Hâce Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe Fâtıma Hatun ibneti el-Hâcc Şâkir tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da'vâ ve ahz u kabza vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden Zarenc Efendi veled-i Kigork mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de müvekkile-i mezbûrenin zevci el-Hâcc İsmâ'îl Efendi ibni Seydi tarafından kezâlik zikr-i âtî husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden Şevket Efendi ibni Mahmûd Hamdî muvâcehesinde müvekkilem mezbûr Fâtıma Hatun müvekkil-i mezbûr el-Hâcc İsmâ'îl Efendi'nin bin bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub güzerân iden Bin üç yüz on üç senesi Şevvâli'l-mükerreminin on üçüncü Cum'a günü müvekkilem mezbûreyi bâyinen tatlîk idüb hattâ yevm-i mezkûrda Câmi'-i Kebîr civârında Fetvâhāne Kuyusu önünde şuhûd muvâcehesinde zevcem müvekkile-i mezbûreyi boşadım tatlîk eyledim deyü şuhûd muvâcehesinde ikrâr dahi itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i

mü’eccel-i mezkûr alacak hakkı olan bin bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i bakıyyesini müvekkil-i mezbûre izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi’den bi’l-vekâle taleb iderim deyü da‘vâ itdikde vekîl-i mezbûr Şevket Efendi dahi bi’l- vekâle cevâbında müdde‘ıyye-i müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun müvekkil-i mezbûr el-Hâcc İsmâ‘îl Efendi’nin ol mikdâr kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ikrâr idüb mâ‘adâ müdde‘âsını inkâr itmekle müvekkilesi mezbûre Fâtıma Hatun’a izāfetle vekîl-i merkūm Zarenc Efendi’den ber-vech-i muharrer tasaddî talâk müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olunduk da ba‘de’l-istimhâl ve’l-imhâl kirâren ve mirâren müddet-i mehl-i şer‘î mürûrunda isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb müvekkil-i mezbûr el-Hâcc İsmâ‘îl Efendi’yi tahlîf esnâsında müdde‘î vekîl-i mezbûr Zarenc Efendi meclis-i hükümden gaybûbet idüb hîne talebinde yemîn hakkı bâkı kalmak üzre müvekkilesi mezbûre Fâtıma Hatun’a izāfetle vekîl-i merkūm Zarenc Efendi bi’l-vekâle tasaddî eylediği da‘vâ-yı mezkûresiyle müvekkil-i mezbûr el-Hâcc İsmâ‘îl Efendi’ye izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi’ye bi-lâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin min Muharremi’l-harâm sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf

[Nümero 118, Harc 80]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Şehre Küstü Mahallesi sâkinelerinden zâtî Narlı Dergâhı Post Nişînî eş-Şeyh Mehmed Bahâ’eddîn Efendi ibni eş-Şeyh Rızā Efendi ve Şemseddîn Ağa ibni ‘Abdullâh ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Sa‘îde Hanım ibneti Ahmed Efendi tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsî da‘vâ vekîllerinden İbrâhîm Efendi ibni Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de müvekkile-i mezbûrenin zevc-i dâhili Havlucu İbrâhîm Ağa ibni el-Hâcc Mehmed tarafından zikr-i câ’î husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsî da‘vâ vekîllerinden Ali Rızā Efendi ibni Nu‘mân muvâcehesinde müvekkil-i mezbûr İbrâhîm Ağa müvekkilem mezbûrenin bin bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhili olub işbu sene-i mübâreke Zi’l-hicceti’ş-şerîfesinin on üçüncü Salı günü hükûmet konağı civârında Şeyh Vehbî Efendi’nin mutasarrıf olduğu kahvehānesinde müvekkilem mezbûrenin gıyâbında dîn ve îmân ve ağzına ve yüzüne sîn-kâf lafzıyla sebb idüb ol vechile müvekkilem mezbûre Sa‘îde Hanım zevci müvekkil-i mezbûrdan boş olmakla zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkı olan meblag-ı merkūm bin bir kuruş ile nafaka-i bakıyyesini müvekkile

izāfetle vekîl-i mezbûrdan bi'l-vekâle taleb iderim deyû inkâra mukārin ber-vech-i muharrer tasaddî eylediği müdde'âsını aslâ şâhidim yokdur deyû isbâtdan izhâr-ı 'acz idüb talebiyle müvekkil-i mezbûr İbrâhîm Ağa bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î tahlîf olunmağın mûcebince müdde'iyye-i müvekkile-i mezbûre Sa'îde Hatun'a izāfetle vekîl-i mezbûr İbrâhîm Efendi bi'l-vekâle ber-vech-i muharrer tasaddî eylediği da'vâ-yı mezkûresiyle zevci müvekkil-i mezbûr Havlucu İbrâhîm Ağa'ya bi-lâ-beyyine mu'ârazadan ba'de'l-men' zevc-i mezbûr Havlucu İbrâhîm itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmek üzre müvekkilesi mezbûre Sa'îde Hanım'a izāfetle vekîl-i mezbûr İbrâhîm Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi'l-'ışrîn min Zi'l-hicceti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 119, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Ahmed Dâ'î Mahallesi sâkinlerinden olub muhtellü'd-dimâg idüğü erbâb-ı vukūf ihbârlarıyla mutahakkık olan 'Ayşe Hatun ibneti el-Hâcc Mehmed nâm hatunun tesviye-i umûruna kıbel-i şer'den bâ-hüccet-i şer'iyye vasî mubassırı sadrî kebîr oğlu Mehmed bin Hüseyin Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de işbu bâ'isü'l-vesîka Mes'ûd Efendi ibni Ahmed Efendi mahzarında bi'l-vesâye takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb vasîsi olduğum vâlidem mecnûne-i mezbûrenin mahalle-i mezbûrede kâ'in ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzilin nısf-ı şâyi'i vâlidem mecnûne-i mezbûrenin ve nısf-ı şâyi'-i âharı dahi li-ebeveyn kız karındaş gā'ibe 'ani'l-meclis Hadîce Hatun'un yedlerinde mülkleri olub lâkin menzil-i mezkûr müşâ' olduğu içün ta'mîrâtda su'ûbet olub yevmen fe-yevmen müşrif-i harâb olmakdan nâşi bekâsı mecnûne-i mezbûre hakkında mudirr ve nafakaya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâce olub ben dahi mu'sir-i infâk ve iksâya 'adem-i iktidârıma mebnî menzil-i mezkûrda olan nısf-ı hisse-i şâyi'ası bi'l-izni'ş-şer'î lede'l-müzâyede âhara bey'le semeni nafakasına sarf olunmak üzre bana izin verilmek matlûbumdur didikde hakikat-i hâl vasî-i mezbûrun takrîr-i meşrûhuna mutābık olduğu ehl-i vukūf ihbârıyla mutahakkık olmakla ol vechile mecnûne-i mezbûrenin menzil-i mezkûrda olan nısf-ı hisse-i şâyi'asını âhara bey'le nafakasına sarfa taraf-ı şer'den izin virilmek ben dahi menzil-i mezkûrda olan nısf hissesini âhara bey'e ve semenini ahz u kabza makbûzunu bana îsâl ve teslîme ve bey'-i mezkûrunu me'mûru huzūrunda ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile mûmâileyh Mes'ûd Efendi'yi bi'l-vesâye vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve

ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin ‘aşer min Zi’l-ka‘deti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa ve gayruhum, ‘Ali Ağa.

[Sahîfe 39]

[Nümero 120]

Huzūr-ı Sâmî-i Cenâb-ı Vilâyet Penâhî’ye

Ma‘rûz-ı bendeleridir ki

Ma‘rûz-ı bendeleri İkinci Ordu-yı Hümâyün Süvâri İkinci Fırkası’nın Dördüncü Livâsına mülhak Sekizinci Alay’ın Üçüncü Bölüğü Mülâzim-i Sânîsi olub ‘arz ve beyândan müstagnî olduğu üzre mâh-ı hâl-i rûminin onuncu günü ‘Abdülvâhid bin ‘Ali önündeki mühr-i zâtımı kazâ’en zâyi’ ve telef itmiş isemde mahkeme-i şer‘iyyede ve ticâret mahkemesinde mîrâs da‘vâmız olduğundan mühr-i mezkûrun târîh-i mezbûrdan sonra mu’teber tutulmaması husūsunun lütfen dâ’ire mezkûrelere emr ve havâlesi husūsuna müsâ’ade-i Cenâb Vilâyet Penâhîleri erzân buyurulmak bâbında emr ü fermân hazret-i men lehü’l-emrindir, fî 18 Haziran 1312

Alay 8 Süvâri Bölügü 3 Edirne Mülâzim-i Sânî

Es-Seyyid ‘Abdülvâhid bin ‘Ali(aynı ibareli mühür belgede yer almaktadır.)

[Nümero 121, Harc 11]

Hüdâvendigâr Vilâyeti dâhilinde Ertuğrul Sancâğı’na muzāfe İnegöl Kasabası mahallâtından Sinân Bey Mahallesi ahâlîsinden olub cunûn-ı mutbık ile mecnûn olan Hocazâde İsmâ‘îl Efendi ibni İdrîs Efendi’nin mahrûse-i Brusa’da Tahıl Hânı’nda ma‘rifet-i şer‘le fürûht olunan zahiresi esmânıdır ki ber-vech-i âtî zikri beyân olunur fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ‘aşer min Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Mısır keyl 23 Şinik * Yekûn

520 6 22 520

Muhâsebetü’l-âhar?

Mecnûn-ı mezbûrun Hancı Hüsnü'ye bârgîr mesārifi zahirenin füruht resmi mecnûn-ı mezbûrun zevcesi olub bâ sened makbûzu verilen

40

Hancıya verilen	Melek Hatun'a verilen yol ücreti	Resm-i defter
19	23	11

Yol Para	Fidye	Mahzariye	Posta ücreti ve mesārifi müteferrika
30	1	3	20

Yekûn	Sahh
120	400

Bâlâ-yı defterde muharrer ez-gayr-i mesārif sahu'l- bâkı sîm Mecîdî yirmi kuruş hesâbıyla ber-vech-i bâlâ dört yüz kuruş te'mînât ile 'â'ilesine virilmek üzre postaya teslîmen İnegöl Kazāsı Niyâbet-i şer'iyesine irsâl olunduğu işbu mahalle şerh virildi.

[Nümero 123, Harc 20]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Molla Arab Mahallesi sâkinlerinden ma'rifetü'z-zât Hadîce Hatun ibneti Mürtezâ mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de zevc-i sâbıkı işbu bâ'isü'l-vesîka İlyâs Efendi ibni 'Ömer tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i 'amme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi 'Ali Rızā Efendi ibni Nu'mân mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkil-i mezbûr İlyâs ile bundan akdem hâl-i zevciyet beynimizde kā'ime iken firâşından hâsıl ve benden mütevellid işbu hâzır bi'l-meclis tahmînen üç yaşında Hasan nâm sagïrin aslâ mâlı olmayub nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası müvekkil-i mezbûr İlyâs üzerine bundan akdem kıbel-i şer'den bi't-terâhî şehriye otuz kuruş nafaka farz ve takdîr olunmuşdur lâkin babası müvekkil-i mezbûr İlyâs'ın bu esnâda hâline za'f tareyânıyla fakîrü'l hâl olub nafaka-i mefrûze-i mukaddereyi virmeğe gayr-i muktedir olmakla ben sagïr-i mezbûr Hasan'ı yedi yaşını tekmîl edinceye değin kendi mâlımdan infâk ve iksâ itmeğe ta'ahhüd eyledim deyü mukirr-i mezbûre Hadîce Hatun'un sādır olan bi'l-cümle takrîr-i meşrûhasını müvekkil-i mezbûr İlyâs'a izāfetle vekîl-i mezbûr 'Ali Rızā Efendi vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâlis min Muharremi'l-harâm sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Emîn Ağa, 'Ali Ağa ve gayruhum, İsmâ'îl Ağa.

[Nümero 123, Harc 20]

Mahrûse-i Brusa'da Şeyh Sünbül Mahallesi ahâlîsinden ve sikâtu sahîhâtü'l-kelimâtdan Mustafâ Efendi ve Hâfız Mehmed Efendi ibni el-Hâcc İsmâ'îl ve Çeşmeci Mehmed Ağa ibni Halîl ve Ahmed Ağa ibni el-Hâcc Süleymân ve Râ'if Ağa ibni Mustafâ nâm kimesneler Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb ashâb-ı hayrâtın mahalle-i mezbûreye ve mahall-i sâ'ire cârî mahrûse-i mezbûre fevkında havuzlar başında Bayraktepe'den tebe'ân den Akçağlayan suyundan müfrez Ayakolu ta'bîr-i olunur âb-ı lezîzin mecrâsı ta'mîrine mevkūfe nukūdun ber-vech-i hasbî kıbel-i şer'den mensûb mütevellîsi el-Hâcc Ebû Bekir Ağa bundan akdem vefât itmekle yeri hâli ve umûr-ı vakf-ı mezkûr mu'attale kalub yerine mütevellî nasb ve ta'yîn olunması ehemm ve elzem olmakla Çelebi Sultān Mahallesi ahâlîsinden berber esnâfından işbu bâ'isü'l-vesîka Hüseyin Ağa ibni Mehmed emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsūfe ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü'yete muktedir müntehib-i ahâlî olmakla vakf-ı mezkûra kıbel-i şer'den ber-vech-i hasbî mütevellî nasb ve ta'yîn buyurulması matlûbumdur deyü iltimâs itmeleriyle kıbel-i şer'den dahi ber-vech-i hasbî mezbûr Hüseyin Ağa mütevellî nasb ve ta'yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı tevliyyet-i mezkûru kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min Muharremi'l-harâm sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, 'Ali Ağa, İsmâ'îl Ağa.

[Sahîfe 40]

[Nümero 124, Harc 32]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Canbazlar Karyesi ahâlîsinden Halîl oğlu Mustafâ bin Halîl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de babası mezbûr Halîl bin Mehmed hâzır olduğu hâlde zikr-i âtî menzile müstekıllen vaz'ı yedî beyyine-i şer'iyye ile mutahakkık olan karye-i mezkûrede mütevattın Gölcüklü İsmâ'îl bin Mehmed 'Ali muvâcehesinde karye-i mezbûrede kâ'in 'arsası Mahmûd Çelebi ibni İbrâhîm Paşa Vakfı'na senevî bir kuruş mukāta'a-i kadîme-i ma'lûmelü tarafı Veli Mehmed bin 'Abdullâh ve Dervîşe Zeyneb binti İbrâhîm Efendi ve Murâd oğlu Hasan bin Sālih menzilleri ve tarîk-ı 'âmm ile mahdûd ve ma'lûmu'l-müştemilât ebniyyesi

mülk bir bâb menzil yedimde olub Bin üç yüz on bir senesi Kânûn-ı evvelinin on altıncı günü târîhiyle müverrah bir kıt‘a sened mûcebince gā’ib ‘ani’l-meclis Dervîşe Zeyneb Hatun’dan semen-i medfû‘ ve makbûza iştirâ iderek müstekıllen şirâ-i yedimde mülküm iken mezbûr İsmâ‘îl menzil-i mezkûru iki mâhdan berû fuzūlî ve bi-gayr-i hak zabt ve derûnunda sâkin olmakla su’âl olunub menzil-i mahdûd-ı mezkûrûn keff-i yed ve bana teslîme mezbûr İsmâ‘îl’e tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûr İsmâ‘îl dahi cevâbında menzil-i mahdûd-ı mezkûre vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin işbu târîh-i i‘lâmdan iki mâh mukaddem menzil-i mezkûru babası hâzır-ı mezbûr Halîl kendi mâlı olmak üzre bin üç yüz yetmiş beş kuruşa bana bey’ ve temlîk ve teslîm ben dahi iştirâ ve tesellüm ve kabûl itmemle ol vechile menzil-i mezkûr şirâ-i mülküm olmak üzre bi-hakkı vaz‘-ı yed iderim deyü müdde‘î-i mezbûrun mülkü olduğunu inkâr itmekle müdde‘î-i mezbûr Mustafâ’dan tasaddî eylediği da‘vâ-yı mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda her biri karye-i mezkûre ahâlîsinden Yanbolu muhâcirlerinden Kahveci Ahmed Râyî ibni Hüseyin bin ‘Abdullâh ve Kürd ‘Ömer oğlu Mehmed bin ‘Ömer bin ‘Abdullâh nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka müdde‘î-i mezbûr Mustafâ târîh-i mezkûrda menzil-i mahdûd-ı mezkûru karye-i mezkûre sâkinelerinden gā’ibe ‘ani’l-meclis Dervîşe Zeyneb Hatun ibneti İbrâhîm Efendi’den semen-i medfû‘ ve makbûzuna iştirâ idüb târîh-i mezkûrdan berû bâ-sened mütevellî şirâ-i yedinde müstekıllen mülkü olduğu bizim ma‘lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ tahdîd-i hudûd iderek bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrûn usūl-i mevzū‘ası vechile bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre muhtâr-ı evveli Halîl ibni Mehmed ve muhtâr-ı sânisi Ahmed bin ‘Abdullâh’dan sırren ve ba‘dehu yine mezbûrûn ile Tāhir Onbaşı ibni Ahmed ve İbrâhîm bin Halîl’den bi’l-muvâcehe ‘alenen dahi lede’t-tezkiyye ‘adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince mezbûr İsmâ‘îl’in vaz‘-ı makāmında ibrâ eylediği kelâmı mesmû’a ve iltifâta şâyân olmamakla menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan keff-i yed vech-i lâyıkıyla müdde‘î-i mezbûr Mustafâ’ya teslîme mezbûr İsmâ‘îl’e tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘min Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 125, Harc 40]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîriyçün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtib-i Sânîsi İsmâ‘îl Efendi ibni Ahmed ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahrûse-i Brusa mahallâtından Reyhân Paşa Mahallesi ahâlîsinden ‘İzzetli Muhyiddîn Bey’in menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde mûmâileyh Muhyiddîn Bey’in zevcesi zâtî el-Hâcc Râ’if Bey ibni Ata Bey ve İslâm Efendi ibni ‘Abdullâh ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Fitnat Hanım ibneti merhûm ‘Atâ Bey meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda sadrî kebîr mahdûmu işbu bâ‘isü’l-vesîka Mehmed Kâmil Bey ibni el-mezbûr Muhyiddîn Bey mahzarında tezkîre-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mahrûse-i mezbûre kurâsından Kübliye Karyesi’nde vâkı‘ merhûm Fesci ‘Atâ Bey arâzïsi dinmekle ‘arîf her biri lede’l-ahâlî ve’l-cîrân ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-kıt’ât ve dönüm bi’l-cümle arâzilerin nısf-ı şâyi‘î benim ve nısf-ı şâyi -i âharı gā’ib ‘ani’l-meclis ‘Ali’ni müntekılen ve tefevvüden bâ-sened arâzî taht-ı tasarrufumuzda olmakla ben arâzî-i mezkûrlarda olan nısf hisse-i müntekılemi bedel-i misliyle tālibine ferâg ve tefvîz ve teslîm ve bedelini ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve ferâg-ı mezkûrunu me’mûru huzūrunda takrîre ve müşterikim ile ifrâz ve taksîm ve arâzî-i mezkûrlara taraf-ı âhardan müdâhele vukū’ bulursa ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve i‘tirâzen ve temyîzen muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine âharı tevkîl ve ‘azle me’zûn olduğu hâlde tarafımdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mahdûmum mûmâileyh Mehmed Kâmil Bey’i vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve ilzâm eyledi didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î vâkı‘-i hâlî kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ’ ve ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘ala vukū‘ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâni ‘aşer min Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa ve gayruhum, Ramazān Ağa.

[Nümero 126, Harc 40]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîri içün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı

Kalemî Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahrûse-i Brusa’da Şeker Hoca Mahallesi’nde kâ’in Reşâd Bey’in menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde mûmâileyh Reşâd Bey’in halîle-i muhteremeleri zâtları ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe Neyyire Hanım ve Danyâl Bey ibni Fahri Bey ve vâlideleri Veliyye Hanım ibneti Şükrü meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda da‘vâ vekîllerinden işbu bâ‘isü’l-vesîka Yûsuf Ziyâ’eddîn Efendi ibni Reşîd ve Karabet Donalyan Efendi ibni Artin mahzarlarında her biri ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Timurkapu Mahallesi ahâlîsinden olub Hüdâvendigâr Gâzî Mahallesi’nde kâ’in ma‘lûmu’l-hudûd mutasarrıf olduğumuz ma’a hamâm ve hānemizin müste’ciri gā’ib ‘ani’l-meclis Bakkāl Pavel veled-i ( ) zimmetine hân ve hamâm îcârından müctemi‘an ma‘lûmu’l-mikdâr alacağımızın hesâbını bi’r-rü’ye gā’ib-i merkūmdan taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve lede’l-iktizā sulh ve ibrâya îcâbı takdirinde kefîl bulunan Kehye oğlu Dimitri’den taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve müste’ciren merkūmu hân-ı mezkûrdan ihrâcıyla tarafımıza teslîme ve gā’ib-i merkūm tarafından da‘vâ vukū’ bulur ise husūmet ve redd-i cevâba ve ber-mûceb-i mukāvele konturato hıtâmından sonra sâkin olur ise yevmiyye birer lira îcârı dahi müste’cir mezbûr ile kefîlinden ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında muhâkeme ve müdde‘î ve müdde‘â ‘aleyh sıfatıyla şer‘an ve bidâyeten ve temyîzen ve istînâfen ve i‘âdeten ve naklen ve i‘tirâzen ve tashîhan ve gıyâben ve vicâhen da‘vâya ve hatt ve hānem tedkîkıne ve ehl-i hıbre ve mümeyyiz ve hakem ta‘yînine ve ‘azline ve îcâbı takdîrinde âharı tevkîle ve ‘azle me’zûn oldukları hâlde müttefikan ve münferiden da‘vâya ve şerâ’it-i muharrere vechile kefîlinden dahi da‘vâya istid‘â [ve te‘âtî-i evraka protesto ve ihtārnâme ve evrâkı sâ’ireyi tanzïm ve kendi taraflarından vaz‘-ı imzâya] ve lâyiha tanzïm ve takdîmine ve hacz ve fekke ve icrâca olan mu‘âmelâtı îfâya mezbûrân tenfîz-i i’lâm talebine ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan mezbûrânı vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimizde onlar dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eylediler didik de gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ’ ve ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘alâ vukū‘ihi inhâ ve takrîr etmegin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâni ve’l-‘ışrîn min Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, Ramazān Ağa, İsmâ‘îl Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 41]

[Nümero 127, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa'da Babu's-sicn Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Dursunlu karyeli Muhtâr Ağa kerîmesi Emetullâh Hatun muhtârın verâseti sadrî kebîr oğlu Ahmed ve sadriyye-i sagïre kızı Fâtıma ibni Mehmed ba'de'l-sagïrân-ı mezbûrânın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mensûb vasïleri dâ'îleri Mustafâ Ağa ibni Ahmed mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konağı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de tezkîre-i 'Osmâniyesini ibrâz ile bi'l-vesâye ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Bulgaristan Emâreti dâhilinde Selimiye Kazāsı'nın Dursunlu Karyesi'nde vâkı' Muhtâr Ağa kerîmesi Emetullâh Hatun çayırı dinmekle 'arîf tahdîd ve tavsïfden müstagnî lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd tahmînen otuz dönüm mikdârı bir kıt'a çayır müteveffiye-i mezbûrenin ile'l-vefât müstekılleten yedinde mülkü olub ba'de vefâtihâ mezkûr çayır sagïrân-ı mezbûrân Ahmed ve Fâtıma'ya mevrûs olmakla ben mârru'z-zikr çayırı bi'l-vesâye mahallinde semen-i misliyle âhara bey'a ve semenini ahz u kabza ve makbûzunu Brusa Eytam Sandığı'na irsâl ve teslîme ve bey'-i mezkûrunu mahallinde me'mûru huzūrunda ikrâra mezkûr çayıra taraf-ı âhardan müdâhele vukū' bulur ise husūmet ve redd-i cevâba ve mezkûr çayırın müste'cirlerinden müterâkim îcârlarını taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu mezkûr Eytâm Sandığı'na irsâl ve teslîme ve 'â'id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar muhâkeme ve muhāsamaya ve dâ'ire-i icrâca olan mu'âmelâtı rü'yete ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine ve âharı tevkîl ve 'azle me'zûn olduğu hâlde sâlifü'l-beyân Selîmiye Kazāsı mahallâtından Hacî Hasan Mahallesi'nde dayım Hacî Hasan Ağa oğlu Mehmed Ağa'yı kabûlüne mevkūfe vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile bi'l-vesâye vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min Muharremi'l-harâm sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla İsmâ'îl ve gayruhum.

[Nümero 128, Harc 60]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Timurcu Karyesi ahâlîsinden ve sikâtu sahîhati'l-kelimâtdan Mustafâ Ağa ibni el-Hâcc Mehmed ve Mehmed Ağa ibni Mustafâ ve el-Hâcc İbrâhîm Ağa ibni Mehmed ve Ahmed Ağa ibni Mustafâ Meclis-i Şer'-i Şerîf-i

Enver'de her biri takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb karye-i mezbûrede kâ'in ashâb-ı hayrâtın câmi'-i şerîfî mühimmâtına ve câmi'-i şerîf pîşgâhında kâ'in çeşmeye ve mahâll-i sâ'ireye cereyân iden âb-ı lezîzin mecrâsı ta'mîrine mevkūfe nukūdun mütevellîsi olmayub bir mütevellî nasb ve ta'yîn olunması ehemm ve elzem olmakla karye-i mezbûre ahâlîsinden işbu bâ'isü'l-vesîka Edhem oğlu Mehmed Ağa ibni İbrâhîm emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsūfe ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü'yete muktedir müntehib-i ahâlî olmakla vakfeyn-i mezkûreyne senevî iki yüz kuruş vazïfe ile kıbel-i şer'den mütevellî nasb ve ta'yîn buyurulması matlûbumuzdur deyü iltimâs itmeleriyle kıbel-i şer'de dahi mezbûr Mehmed Ağa vazife-i mersûmesiyle vakfeyn-i mezkûreyne mütevellî nasb ve ta'yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı tevliyyeteyn-i mezkûreteyni kemâ yenbagï idâre ve rü'yete ta'ahhüd etmegin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'ışrîn min Muharremi'l-harâm sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 129, Harc 7)

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Reyhân Paşa Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta'rîf-i şer'-i ile mu'arrefe 'Ayşe Hatun ibneti el-Hâcc 'Ali mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de zevc-i sâbıkı el-Hâcc Habîbullâh Ağa ibni 'Abdullâh muvâcehesinde mezbûr Habîbullâh Ağa beş yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i i'lâmdan üç gün mukaddem beni bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkım olan beş yüz bir kuruş ile nafaka-i 'iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmemi mezbûr el-Hâcc Habîbullâh Ağa'dan hâlen taleb iderim deyü inkâra mukārin beynimizde muslihîn tavassutuyla ben mârru'z-zikr tasaddî eylediğim mehr ve nafaka müdde'âmdan mezbûr Habîbullâh ile bi't- terâhî üç yüz kuruş üzerine sulh olub ziyâde müdde'âma müte'allıka da'vâdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskāt ve yine tarafeynden her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl etmemizle ibrâdan müstagnî bedel-i sulh merkūm üç yüz kuruş mezbûr Habîbullâh Ağa'dan hâlen taleb ederim deyü ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl ve'l-ikrâr 'alâ mûcebi ikrârihi bedel-i sulh merkūm üç yüz kuruşu müdde'iyye-i mezbûre 'Ayşe Hatun'a edâ ve teslîmiyle mezbûr el-Hâcc Habîbullâh Ağa ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'ışrîn min Muharremi'l-harâm sene erbâ'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 42]

[Nümero 130, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa'da Timur Kayu Mahallesi ahâlîsinden ve teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Rum milletinden olub bundan akdem vefât iden Tohumcu Nikolaki veled-i Yorgobos'un verâseti kezâlik her bir teb'a-i saltanat-ı seniyenin millet-i merkūmesi nisvâtından şahısları 'Arabacı Omeros veled-i Yevakim ve Bakırcı Tanaş veled-i Dimitri ta'rîfleriyle mu'arrefe anası Sofice binti Fotaki ile zevce-i metrûkesi Yeşare binti Elyaye isâbeti ba'de't-tahakkukı'ş-şer'î merkūmetân Sofice ve Yeşare her biri mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd meclis-i şer'-i hatîrde kezâlik teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden işbu hâmilü'r-rakîm Pereidos veled-i Koco muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz müteveffâ-i merkūmun Enes Kazāsı'na tâbi' Foçalı Karyesi'nde sâkin kezâlik teb'a-i ve millet-i merkūmesinden Tohumcu Dimitri veled-i Kasti zimmetinde yüz dört paket burçak tohumu ve üç bin beş yüz 'aded tut semenlerinden alacağı olan mebâlig-i ma'lûmeyi kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât idüb mebâlig-i merkūme mes'ele-i mîrâsımız vechile bize mevrûs olmakla biz mârû'z-zikr burçak tohumu ve tut fidanı semenlerini gā'ib-i merkūm Dimitri'den taleb ü da'vâ ve ahz u kabza ve lede'l-iktizā sulh ve ibrâya ve makbûzunu bize îsâl ve teslîme ve bunlara müteferri' kâffe-i mu'âmelât-ı şer'iyye ve kânûniyeyi şer'an ve bidâyeten ve kânûnen ve istînâfen ve temyîzen rü'yete ve husūmet ve redd-i cevâba ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine âharı tevkîle dahi me'zûn olduğu hâlde merkūm Paraidos vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl nasb ve ta'yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim didiklerinde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'ışrîn min Muharremi'l-harâm sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, 'Ali Ağa, İsmâ'îl Ağa ve gayruhum.

[Nümero 131, Mühtedi i'lâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Şehâbeddîn Paşa Mahallesi sâkinelerinden ve teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Rum milleti nisvâtından tahmînen on sekiz yaşında Sofice binti Kastan nâm hür ve 'âkıle bâliga şeref-i İslâm ile müşerrefe olmak arzûsuyla bâ-istid'â Meclis-i İdâre-i Vilâyet'e müraca'at idüb meclis-i mezkûrda mu'âmele-i

nizāmiyesi bi'l-ikmâl ve Meclis-i Şer'-i Münîr'de dahi kelimeteyn-i şehâdeteyni tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm'ı kabûl ve talebiyle ismi Safiye tesmiye olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i'lâm olundu, el-emrü li men lehü'l-emr, fi'l-yevmi's-sânî min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 132, Mühtedi i'lâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kuru Çeşme Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Yahûdi milletinden tahmînen otuz dört yaşında Yasef veled-i Avram nâm hür 'âkıl ve bâlig şeref-i İslâm ile müşerref olmak arzûsuyla bâ-istid'â Meclis-i İdâre-i Vilâyet'e müraca'at idüb meclis-i mezkûrda mu'âmele-i nizāmiyesi bi'l-ikmâl ve meclis-i münîrde dahi kelimeteyn-i şehâdeteyni tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm'ı kabûl ve talebiyle ismi 'Ali Kâmil tesmiye olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i'lâm olundu, el-emrü li men lehü'l-emr, fi'l-yevmi's-sâlis min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 133, Harc, 40]

Tahakkuk-ı 'özr-i şer'îye binâ'en husūs-ı âtiyü'l-beyânın mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîriyçün savb-i şer'-i enverde bi'l-iltimâs me'zûnen bi'l-hakem irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtib-i Sânisi es-Seyyid İsmâ'îl Efendi ibni Ahmed ma'an meb'us-ı ümena-i şer' ve Mahkeme-i İstînâf-ı Hukūk'dan a'zâ mülâzimi Hüseyin Efendi ile mahrûse-i Brusa mahallâtından Maksem Mahallesi'nde mütavattın 'İzzetlü 'Ali Haydar Bey Efendi'nin menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzūrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i 'âlî itdikde Erzurum Vilâyeti dâhilinde Çıldır Sancağı'na muzâfe Bosho? Kazāsı'nda sâkin iken bundan akdem vefât iden Ahmed Kemâl Bey ibni Bosho? Beyi Sādık Bey ibni 'Abdurrahmân zikr-i âtî verâset iddi'â iden mezkûr Maksem Mahallesi'nde sâkin zâtî Melekzâde Ahmed Efendi ibni 'Osmân ve Mehmed Dervîş Bey ibni Ahmed ta'rîfleriyle mu'arrefe mûmâileyh Haydar Bey'in zevce-i menkûhası Hamîde Hanım ibneti el-müteveffâ el-mezbûr Ahmed Kemâl Bey meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda müteveffâ-i mezbûrun medyûnu Feyzullâh Efendi ibni Ahmed Efendi mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-i mezbûrun mezbûr Feyzullâh Efendi zimmetinde cihet-i karzdan alacak hakkı olan kırk kuruş kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât idüb ben müteveffâ-i mezbûr Ahmed Kemâl Bey'in firâşından hâsıla ve zevce-i menkûhası müteveffiye İhsâne Hanım ibneti Selîm Paşa'dan mütevellide sülbiyye kebîre kızı olmamla ol vechile babam müteveffâ-i

mezbûrun verâseti benimle li-ebeveyn karındaşlarım mezkûr Erzurum Vilâyeti dâhilinde Bayburd Kazāsı'nda sâkinler Cevâhir ve Penbe ve Esmâ hanımlar ve Rusya Devleti memâlikinde sâkinler Şâkir Bey ve Güneş ve Selîme hanımlara münhasıra olub terekesine bizden gayri müstehak vâris-i âharı olmamakla meblag-ı merkūm kırk kuruş bize mevrûs olmakla meblag-ı merkūm kırk kuruşdan hisse-i irsiyyem olan beş kuruşu mezbûr Feyzullâh Efendi'den bi'l-verâse taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Feyzullâh Efendi dahi cevâbında müteveffâ-i mûmâileyhe cihet-i mezkûreden ol mikdâr kuruş zimmetinde deyni olduğunu ikrâr müdde'iyye-i mûmâileyhâ Hamîde Hanım'ın ber-vech-i muharrer verâseti ma'lûmum değildir deyü inkâr itmekle müdde'iyye-i mûmâileyhâ Hamîde Hanım'dan ber-minvâl-i muharrer tasaddî eylediği verâset-i mezkûre müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda her biri mahrûse-i mezbûre mahallâtından İbrâhîm Paşa Mahallesi'nde mütevattın Ardahan muhâcirlerinden ve Muhâcir Komisyonu a'zāsından Mehmed Reşîd Bey ibni Hüsnü Bey ibni 'Ali Bey ve el-Hâcc Sādık Bey ibni el-merhûm Mehmed Tayfûr Bey ibni el-Hâcc Sādık Bey li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzirân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakïka zâtî ma'lûmumuz olan işbu müdde'iyye-i mezbûre Hamîde Hanım mütevvefâ-i mezbûr Ahmed Kemâl Bey ibni Bosho? Bey'i Sādık Bey ibni 'Abdurrahmân'ın firâşından hâsıla ve zevce-i menkûhası müteveffiye İhsâne Hanım ibneti Selîm Paşa'dan mütevellide sulbiye kebîre kızı olub ol vechile müteveffâ-i mezbûrun verâseti müdde'ıyye-i mezbûre Hamîde Hanım ile mezkûr Bayburd Kazāsı'nda sâkin sulbî kibâr evladı Cevâhir ve Penbe ve Esmâ ve Rusya Devleti memâlikinde sâkinler Şâkir Bey ve Güneş ve Selîme hanımlara münhasıra olub bunlardan gayrı müstahak vâris-i âharı olduğu ma'lûmumuz değildir biz bu husūsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'iye etmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevdû'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mârru'z-zikr İbrâhîm Paşa Mahallesi ahâlîsinden Batum muhâcirlerinden Muhâcir Komisyonu Re'isi 'İzzetlü Hasan Paşa ibni el-merhûm Hamîd Bey ibni Sefer Bey ve muhâcirîn-i merkūmeden Mehmed Dervîş Bey ibni Ahmed Efendi ibni 'Ali ve Hasan Ağa ibni Ahmed bin Mehmed ve Ramazān bin Mustafâ bin Hüsnüden sırren ve ba'dehu yine mezbûrûn ile Reşâdetlü eş-Şeyh Âgâh Efendi ibni el-merhûm eş-Şeyh Hüseyin Efendi ibni 'Abdullâh ve 'Abdurrahmân Efendi ibni Ahmed bin 'Ali ve İsmâ'îl Ağa ibni Süleymân bin Hasan'dan bi'l-muvâcehe 'alenen dahi lede't-tezkiyye 'adl u makbûlü'ş-şehâde idükleri bi'l-ihbâr mütehakkık olmağın mûcebince müdde'iyye-i mezbûre Hamîde Hanım'ın ber-vech-i

muharrer verâsetine ba‘de’l-hükm meblag-ı merkūm kırk kuruşdan hisse-i irsiyyesi olan beş kuruş müdde‘iyye-i mezbûre Hamîde Hanım’a edâ ve teslîm mezbûr Feyzullâh Efendi’ye tenbîh eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahallinde istima‘ ve ketb ve tahrîr ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘alâ vuku‘i inhâ ve takrîr itmeğin ba‘de’t-tenfîz mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-‘âşir min Şevvâli’l-mükerrem sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Ahmed Efendi ibni ‘Osmân ve Mehmed Dervîş Bey ibni Ahmed ve Molla Ramazān ibni ‘Ali ve gayruhum.

[Sahîfe 43]

[Nümero 134, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa’da Kavaklı Mahallesi’nde mukïm mevâlî ‘izâmdan hasîb ve nesîb Fazïletlü Hasan Sâ’ib Efendi ibni Hamdullâh Efendi tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer‘îsi el-Hâcc Mustafâ Efendi ibni el-Hâcc Mehmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de müvekkil-i mûmâileyhin sulbîye kebîre kızı gā’ibe ‘ani’l-meclis Şefîka Ni‘met Hanım’ı müvekkilim mûmâileyhin rızāsı yok iken yedi yüz elli bir kuruş mehr-i mü’eccel ve yedi yüz elli iki kuruş mehr-i mu‘accel tesmiyesiyle tezevvüc ve duhûl iden Bağdâdlı ‘Ali bin Mahmûd muvâcehesinde işbu i‘lâmdan dört gün mukaddem müvekkilim mûmâileyhin izin ve rızāsı yok iken mechûlü’n-neseb ve fâsık ve mehr-i mu‘accelini îfâya ve mezbûreyi infâk ve iksâya gayr-i muktedir müvekkilim mûmâileyhin kızı gā’ibe-i mezbûre küfvü olmayub merkūm ‘Ali’nin müvekkilim mûmâileyhe dâmad olmaklığı müvekkilim mûmâileyhe ‘âr lâhık olmakla bi’l-velâye nikâh-ı mezbûr fesh ve tefrîkle mehr-i mü’eccel ve mu‘accel müsemmâsı olan ber-vech-i muharrer bin beş yüz üç kuruşu bana edâ ve teslîme mezbûr ‘Ali’ye tenbîh olunmak bi’l-vekâle matlûbumdur didikde gıbbü’s-su’âl mezbûr ‘Ali dahi cevâbında mezbûrenin velîsi müvekkil-i mûmâileyhin izin ve icâzeti olmaksızın Alaca Hırka Mahallesi’nden * ‘ilm ü haber tanzïmiyle izinnâme ahz u kabz eylediğini ve yedi yüz elli iki kuruş mehr-i mu‘accel ve yedi yüz elli bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyeleriyle ‘akd ve tezevvüc ve duhûl eylediğini tābi‘anikrâr idüb mezbûr ‘Ali gā’ibe-i mezbûre hasîbe ve nesîbe olduğu cihetle küfvü olmayub mechûlü’n-neseb ve şâribü hamr ve fâsık olduğu dahi cer’îde-i şer‘iyyede muharrerü’l-esâmî mahalle-i mezbûre ahâlîsinden muvakkıt el-Hâcc Muhyiddîn Efendi ibni Eyyûb Efendi ve Halîl Ağa ibni Süleymân ihbârlarıyla

tahakkuk itmekle mezbûre Şefîka Ni‘met Hanım’ın beynlerinde kā’im olan nikâhları fesh ve tefrîk ile ba‘de’l-hükm mukirr ve mu’terif olduğu mehreyn-i meblagayn-i mezkûreyn bin beş yüz üç kuruş müdde‘î vekîl-i mûmâileyh el-Hâcc Mustafâ Efendi’ye edâ ve teslîme mezbûr ‘Ali’ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ve’l-‘ışrîn min Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[İşbu Fetvâhāne’den mührü mutābık ve me’âli tenbîh-i mezkûru beyândan ‘ibâret idüği deyü fî 14 Rebî‘ü’l-âhir târîhine fetvâhāne-i celîleden tasdîk olundu.]

[Nümero 135]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Dâye Hatun Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîfleriyle mu‘arrefe ‘Azïme Hatun ibneti ‘Ali mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevc-i sâbıkı Varnalı Kolcu Hüseyin Ağa ibni Hüseyin muvâcehesinde mezbûr Hüseyin iki yüz elli bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i i‘lâmdan bir hafta mukaddem beni bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel alacak hakkım olan iki yüz elli bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem içün beynimizde bi’t-terâhî ta‘yîn olunan yüz elli kuruşki cem‘an dört yüz bir kuruş mezbûr Hüseyin Ağa’dan hâlen taleb iderim deyü da‘vâ eylediğimde mezbûr Hüseyin dahi cevâbında ol mikdâr kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ve târîh-i mezkûrda bâyinen tatlîkınî ve bi’t-terâhî yüz elli kuruş nafaka takdîrini ikrâr lâkin meblag-ı ~~mecmû~~‘merkūm dört yüz bir kuruş hâlen bana te’ddiye ve teslîme ‘adem-i iktidârına mebnî te’cîle tālib olmakla ben dahi mârru’z-zikr dört yüz bir kuruş mâh be mâh te’ddiye itmek üzre rızāmla te’cîl idüb ol dahi ecel-i mezkûru kabûl ber-vech-i muharrer mü’eccelen bana edâya ta‘ahhüd eyledi deyü mukirre-i mezbûre ‘Azïme Hatun’un sādıra olan bi’l-cümle takrîr-i meşrûhasını mezbûr Hüseyin Ağa vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk eylediği tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’sâni min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 136, Harc 60]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Murâd-ı Sâni Mahallesi ahâlîsinden Hâfız Mustafâ Efendi ibni Mustafâ tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Şevket Efendi ibni Mahmûd Hamdî Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de müvekkil-i

mezbûrun hâlen zevce-i menkûhası zâtî ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe Nazïre Hatun ibneti Mustafâ muvâcehesinde mezbûre Nazïre Hatun yedi yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle müvekkilim mezbûrun menzilinde sâkine olmayub bundan akdem nâşizeten hemşîresi menzilinde sâkine olmakla su’âl olunub mahalle-i mezkûrede kâ’in tedârik ve müheyyâ idüb kıbeli’ş-şer‘den lede’l-mu‘âyene mesken-i şer‘î olduğu tahakkuk iden menzilinde müvekkilim mezbûre itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre zevcesi mezbûre Nazïre Hatun’a tenbîh olunmak bi’l-vekâle murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûre Nazïre Hatun’un dahi cevâbında kaziye-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi-tamâmihâ tābi‘aten ikrâr ve i‘tirâf itmeğin mûcebince zevci müvekkil-i mezbûr Hâfız Mustafâ Efendi’ye itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre mezbûre Nazïre Hatun’a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ve’l-‘ışrîn min Zi’l-hicceti’ş-şerîfe sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 44]

[Nümero 137, İhtidâ i’lâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kayabaşı Mahallesi ~~mütemekkinlerinden~~ mütemekkinelerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milleti nisvâtından tahmînen on altı yaşında Sofice binti Yuvan nâm hür ‘âkıle ve bâliga şeref-i İslâm ile müşerrefe olmak arzûsuyla bâ-istid‘â Meclis-i İdâre-i Vilâyet’e müraca‘at idüb meclis-i mezkûrda mu‘âmele-i nizāmiyesi bi’l-ikmâl ve Meclis-i Şer‘-i Münîr’de dahi kelimeteyn-i şehâdeteyn tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm’ı kabûl ve talebiyle ismi İfâkat tesmiye olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i‘lâm olundu, el-emrü li men lehü’l-emr, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 138, İhtidâ i’lâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kuru Çeşme Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Yahûdi milletinden tahmînen yirmi yaşında Sefayene veled-i David nâm hür ‘âkıl ve bâlig şeref-i İslâm ile müşerref olmak arzûsuyla bâ-istid‘â Meclis-i İdâre-i Vilâyet’e müraca‘at idüb meclis-i mezkûrda mu‘âmele-i nizāmiyesi bi’l-ikmâl ve Meclis-i Şer‘-i Münîr’de dahi kelimeteyn-i şehâdeteyn tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm’ı kabûl ve talebiyle ismi Hüsnü tesmiye olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i‘lâm olundu, el-emrü li men lehü’l-emr, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 139, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled-i Habîb Mahallesi ahâlîsinden olub bundan akdem irtihâl-i dâr-ı bekâ iden eş-Şeyh Bahâ'uddîn Efendi ibni el-merhûm eş-Şeyh el-Hâcc Mehmed Emîn Efendi ibni Ahmed Efendi'nin verâsetini zevce-i menkûha-i medhūlehası Remziye Hanım ibneti el-merhûm Tāhir Paşa ile sulbî kebîr mahdûmları Mehmed Nihâd ve Emîn efendiler ve sulbî kebîre kerîmesi Fâtımatu'z-Zehrâ Hanım inhisārı ba'de't-tahakkukı'ş-şer'î kendi nefsinden vekîl ve zevce-i mûmâileyhâ Remziye Hanım ve ibni mûmâileyh Mehmed Nihâd Efendi ve binti mûmâileyhâ Fâtımatu'z-Zehrâ Hanım taraflarından âharı tevkîle me'zûn olduğu hâlde yedinde olub Bin üç yüz on üç senesi Şa'bâni'l-mu'azzamının on üçüncü günü târîhiyle muverrah bir kıt'a hüccet-i şer'iyye mûcebince zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer'îleri ibni mûmâileyh Emîn Efendi mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de da'vâ vekîllerinden işbu ba'isü'l-vesîka el-Hâcc Mustafâ Efendi ibni el-Hâcc Mehmed mahzarında bi'l-isâle ve bi'l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mahrûse-i mezbûrede Mudanya Kazāsı'nda vâkı' her biri Şeyh Bahâ'uddin Efendi emlâkı dinmekle 'arîf 'inde'l-ahâlî ve'l-cîrân kemâl-i şöhretine binâ'en tahdîd ve tavsïfden müstagnî bir bâb hamâm ve 'arsa ve bir bâb yağhāne ve zeytünlük ve bir bâb dükkân mûrisimiz babam müteveffâ-i mûmâileyh eş-Şeyh Bahâ'uddîn Efendi ile vâlidem müvekkilem zevce-i mûmâileyhâ Remziye Hanım'ın ber-vech-i münâsefe yedlerinde mülk ve taht-ı tasarruflarında ve Brusa'da Tahıl Hân'ında vâkı' fevkânî ve tahtânî yirmi bâb oda ve dükkânlar mûrisimiz müteveffâ-i mûmâileyhin müstekıllen yedinde mülkü ve taht-ı tasarrufunda olub ba'de vefâtihi emlâk-ı mezkûrelerde olan nısf hissesi benimle müvekkillerim verese-i mezbûrûna mes'ele-i mîrâsımız vechile mevrûs ve vakf mahalleri dahi benimle karındaşlarım ve müvekkilerim mûmâileyhimâ Mehmed Nihâd Efendi ve Fâtımatu'z-Zehrâ Hanım ber kânûn-i münîf 'âriyen intikāl itmekle emlâk ve dekkâkîn ve hadâ'ik ve 'akâr ve arâzî-i mezkûrelere mahallinde vâdi'u'l-yed olanlardan 'â'id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve i'tirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve husūmet ve redd-i cevâba ~~ve icrâca~~ ve müste'cirleri ihrâca ve icrâca olan mu'âmelâtı rü'yete te'âtî-i evrâkı ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine bi'l-isâle ve bi'l-vekâle tarafımdan mûmâileyh el-Hâcc Mustafâ Efendi'yi vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn

eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini mahallinde kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ min Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla İsmâ‘îl ve gayruhum.

[Nümero 140, Harc 40]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîri içün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtib-i Sânîsî İsmâ‘îl Efendi ibni Ahmed ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahrûse-i Brusa mahallâtından Hoca Mehmed Karamanî Mahallesi’nde kâ’in Cruyşi oğlu Hâcî Kakor Ağa’nın menziline varub zeyl-i rakîmde muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde mahrûse-i mezbûre mahallâtından Kara Ağaç Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet ‘Aliyye’nin Ermeni milleti nisvâtından şahsî Suyolcu Akman Ağa oğlu el-Hâcc Mustafâ Ağa ibni İsmâ‘îl ve Süleymân bin diğer İsmâ‘îl ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Balban oğlu Esteban Ağa zevcesi Hsnek Hanım binti Artin meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda işbu bâ‘isü’l-vesîka ‘Arzuhâlcı Yûsuf Ziyâ’eddîn Efendi ibni Reşîd mahzarında tezkîre-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mahrûse-i mezbûre Uzun Çarşı’da kâ’in her biri Bodor oğlu Hâcî Artin Ağa dükkânları dinmekle ‘arîf lede’l-ahâlî ma‘lûmu’l-hudûd üç bâb bezzâz dükkânı on sekiz sehm i‘tibârıyla bir sehm hissemi sadriyye-i kebîre kızlarım kezâlik teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesi nisvâtından Eguni ve Norik hanımlara ‘ale’l-iştirâki’s-seviyy bedel-i medfû‘ ve makbûza ferâg idüb ferâg-ı mezkûremi me’mûr ve mütevellîsi huzūrunda kat‘ıyyen ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i ‘amme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mûmâileyh Yûsuf Ziyâ’eddîn Efendi’yi vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini mahallinde kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didik de gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î vâkı‘-i hâli kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ’ ve ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘alâ vuku‘ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-‘âşir min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; el-Hâcc Mustafâ Ağa, Süleymân Ağa, ‘Ali Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 45]

[Nümero 141, Harc 7]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Yıldırım Mahallesi ahâlîsinden ‘Osmân Ağa ibni Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Veled-i Harîri Mahallesi ahâlîsinden Mustafâ Ağa ibni Mustafâ muvâcehesinde mezbûr Mustafâ zimmetinde cihet-i karzdan bâ-temessük üç yüz kuruşu alacak hakkım olmakla meblag-ı merkūm üç yüz kuruş merkūm Mustafâ Ağa’dan hâlen taleb iderim deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’s-su’âl ve’l-ikrâr ‘alâ mûceb-i ikrârihi meblag-ı merkūm üç yüz kuruşu müdde‘i merkūm ‘Osmân Ağa’ya edâ ve teslîmiyle merkūm Mustafâ ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sânî min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 142, Harc 38]

Mahrûse-i mezbûre mahallâtından Reyhân Paşa Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Sıddïka Hatun ibneti ‘Ali zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer‘îsi ‘Osmân Ağa ibni Ahmed Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de zevc-i sâbıkı Hasan Efendi ibni ‘Abdülhalîm muvâcehesinde müvekkilem mezbûre mezbûr Hasan Efendi’nin altı yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i medhūlehâsı olub işbu târîh-i i‘lâmdan altı gün mukaddem müvekkilem mezbûreyi tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel mezbûr alacak hakkı olan altı yüz bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmesini ve mu‘accel eşyâlarından olub mecmû‘u altı yüz seksen kuruş kıymetli bir kât gelîn elbisesi ve bir sîm sâ’at ve bir çift küpesini mezbûr Hasan Efendi müvekkilem mezbûreye edâ ve teslîm itmeyüb[315] fuzūlî zabt ve vaz‘ itmekle su’âl olunub eşyâ-i muharrere-i mezkûre mevcûd ise a‘yânını ve müstehlek ise ba‘de’s-subût kıymet-i mezkûresi olan altı yüz seksen kuruş mezbûr Hüseyin Efendi’den bi’l-vekâle taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr Hasan Efendi dahi cevâbında müvekkile-i mezbûre ol mikdâr kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ve târîh-i mezkûrda tatlîkını ikrâr lâkin mehr-i mü’eccel-i mezkûru olan altı yüz bir kuruş ile eşyâ-i muharrere-i mezkûrelerini şuhûd muvâcehesinde kendüye teslîm idüb ol dahi tamâmen ahz u kabzını ikrâr dahi itmekle ol vechile zimmetim berî

[315] Metinde itmeyom yazıyor.

olmuşidi deyü inkâra mukārin def'ini her biri usūl-i mevdû'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre Kayganzâde Mahallesi muhtâr-ı evveli Sa'îd Ağa ibni 'Abdullâh ve muhtâr-ı sânîsi Rıf'at Ağa ibni Mehmed ve Ahmed Dâ'i Mahallesi muhtâr-ı evveli Ahmed Efendi ibni Hâfız Hasan ve muhtâr-ı sânîsi Mehmed Efendi sırren ve ba'dehu Hasan Efendi ibni Mehmed Nûrî ve Ahmed Ağa ibni Murâd Ağa'dan dahi 'alene lede't-tezkiye 'adl u makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Ahmed Dâ'i Mahallesi ahâlîsinden her biri Şumnu muhâcirlerinden Simidci Hasan Efendi ibni Mehmed Efendi Kayganzâde Mahallesi ahâlîsinden Bakkāl Mustafâ ibni Hasan nâm kimesneler bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'iye itmeleriyle mûcebince müvekkilesi mezbûre Sıddïka Hatun'a izāfetle vekîl-i mezbûr 'Osmân Ağa'nın ber-vech-i muharrer tasaddî eylediği da'vâ-i mezkûresiyle mezbûr Hasan Efendi'ye bi-vech-i şer'î mu'arâzadan men' olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sânî min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 143, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Fazlullâh Paşa Mahallesi ahâlîsinden 'Abdullâh Ağa ibni Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de zevce-i sâbıkası 'Âdile Hatun ibneti İbrâhîm muvâcehesinde mezbûre 'Âdile Hatun ile bundan akdem zevciyet beynimizde kā'im iken firâşından hâsıla ve mezbûreden mütevellide hâlen bi-hakkı'l-hidāne hacr u terbiyesinde olan işbu hâzira bi'l-meclis sulbiye sagïre kızım Şükriye dokuz yaşını tekmîl idüb bi'z-zât ekl ü şurba kâdire ve âharı i'ânesinden müstagnî olub hakk-ı hidāneden sâkıt bana râci' olmakla su'âl olunub sagïre-i mezbûre Şükriye'yi bana teslîme mezbûre 'Âdile Hatun tenbîh olunmak murâdımdır deyü ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl ve'l-ikrâr 'alâ mûcebi ikrârihâ sagïre-i mezbûre Şükriye'yi babası ve velîsi 'Abdullâh Ağa'ya teslîme mezbûre 'Âdile Hatun'a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sânî min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 144]

Brusa Der Si'amlarından Mekremetlü 'Osmân Zeki Efendi inhâ olunur ki,

Brusa mahallâtından Molla Fenârî Mahallesi Câmi'-i Şerîfi'nin bâ-berât-ı şerîf-i 'âlî-şân hitâbet cihetine mutasarrıf olan Tekçeli Dervîş 'Ali Efendi ibni 'Abdullâh bundan akdem vefât idüb cihet-i mezkûre mahlûl ve hizmet-i lâzimesi mu'attala kalub zâtınızın cihet-i mezkûre ehil ve erbâb olduğunuz lede'l-imtihân zāhir ve nümâyân

olduğuna binâ'en ve cihet-i mezkûre müteveffâ-i mezbûr mahlûlündan 'uhdenize tevcîh olunmak üzre mazbatası ve Evkāf-ı Hümâyûn Nezāret-i Celîlesi'ne takdîm kılınmakla 'uhdenize tevcîh ve berât-ı 'âlî-şânın vürûduna değin câmi'-i şerîf-i mezkûrda salât-ı Cum'a ve 'ıydeyn hizmetini edâ eylemeniz zımnında işbu mürâsele-i şer'iyye i'tâ kılındı, fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 143, Harc 90]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Mantıcı Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta'rîfleriyle mu'arrefe Râ'ife Hatun ibneti Kâmil Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de zevc-i muhâli'i işbu bâ'isü'l-vesîka Kunduracı Sālih Efendi ibni 'Abdullâh tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Halîl mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mezbûr Sālih Efendi bin bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu'âşeretimiz olmamakla ben hul'a tālibe ve mufârakata râgibe olduğum ecilden zevcem müvekkil-i mezbûr Sālih Efendi zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkım olan bin bir kuruş ile nafaka-i 'iddet-i mu'âyyene-i ma'lûmem üzerlerine mezbûrun firâşından hâsıla ve benden mütevellide tahmînen üç aylık Fâtıma Meşhûre nâm sagïre dokuz yaşını tekmîl edinceye değin kendi mâlımdan infâk ve iksâ itmek ve eğer sagïre-i mezbûre kable tamâmi'l-müddet vefât ider ise nafaka-i mukayyedesinden zimmetim berî olmak üzre zevcem müvekkil-i mezbûr Sālih Efendi ile muhāla'a-i sahîha-i şer'iyye ile hul' olduğumda ol dahi müvekkiline izāfetle hul'-ı mezkûru ba'de'l- kabûl hukūk-ı zevciyete ibtidâ-i zevciyetimizden işbu târîh-i vesîkaya gelinceye değin beynimizde cereyân eden bi'l-cümle Hukūk-ı şer'iyyeye müte'allık 'âmme-i da'vâdan tarafından her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı sahîhâ-i şer'iyye ile ibrâ ve iskāt ve tarafından her birimiz ber-vech-i muharrer bi'l-isâle ve bi'l-vekâle âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü mukirre-i mezbûre Hadîce Râ'ife Hatun'un sādıre olan bi'l-cümle kelimât-ı meşrûhasını vekîl-i mezbûr Mehmed Efendi vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, İsmâ'îl Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 46]

[Nümero 146, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Timurcu Karyesi Câmi‘-i Şerîfi ve câmi‘-i mezkûr pîşgâhında cârî âb-ı lezîzin bâ-hüccet-i şer‘iyye nukūd-ı mevkūfeleri mütevellîsi karye-i mezbûre ahâlîsinden Mehmed Ağa ibni İbrâhîm mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de karye-i mezbûre ahâlîsinden Ehl-i keyf Ahmed bin ‘Ali muvâcehesinde nukūd-ı mevkūfe-i mezkûreden ve mütevellî-i sâbık Mehmed Ağa yedinde Bin üç yüz dört senesi Muharremü’l-harâm gurresinde istidâne ve kabza ve umûruna sarfla istihlâk eylediği bin kuruş ve on senelik bâ-devr-i şer‘i nemâsının medfû‘ât ve me’hûzât muhâsebesini bi’r-rü’ye sahha’l- bâkı beş yüz altmış dokuz kuruş nemâsını cem‘an bin beş yüz altmış dokuz kuruş mâl vakf-ı mezkûra deyni zuhûr idüb ikrâr dahi itmekle meblag-ı mecmû‘-ı merkūm bin beş yüz altmış dokuz kuruş mezbûr Ehl-i keyf Ahmed’den bi’t-tevliye taleb iderim deyü da‘vâ ittükde mezbûr Ehl-i keyf Ahmed dahi cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olub ol mikdâr kuruş deyni olduğunu bi-tamâmihi ikrâr ve i‘tirâf itmeğin ‘alâ mûcebi ikrârihi meblag-ı mecmû‘-ı merkūm bin beş yüz altmış dokuz kuruş müdde‘î mütevellî-i mezbûra edâsıyla mezbûr Ehl-i keyf Ahmed ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sânî min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 147, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa Kavaklı Mahallesi’nde mukïm Bilâd-ı Hamse mevâlisinden Fazïletlü Hasan Tâ’ib Efendi ibni el-merhûm el-Hâcc Mehmed Hamdî Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de da‘vâ vekîllerinden işbu bâ‘isü’l-vesîka el-Hâcc Mustafâ Efendi ibni el-Hâcc Mehmed Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb gā’ib ‘ani’l-meclis Alaca Hırka Mahallesi’nde sâkin Bağdadlı belediye hademesinden ‘Ali’nin zevcesi Ganîme sulbiye kızım Şefîka Ni‘metî Hanım’ı bi’l-igfâl hānemizde olan eşyâlarımızı dahi ahz eylediğinden kendi hānesine tedrîci tedrîci kaçırub kerîmem mezbûreyi getirdiği esnâda dahi hānemden bir tākım eşyâlarımızı dahi ahz eylediğinden kaçırmış olduğu eşyâları taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve sırkat ve sâ’ire zuhûr ider ise lâzım gelen makāmâta müraca‘ata mezbûr ‘Ali ve zevcesi Ganîme ile bi’l-cümle mehâkim-i şer‘iyye ve nizāmiyyenin her kısmında bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba te’âtî-i evraka istid‘â ve levâyihi tanzïm ve takdîmine ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile tarafımdan mûmâileyh el-Hâcc Mustafâ Efendi’yi vekîl

ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis ve’l-‘ışrîn min Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa ve gayruhum, İsmâ‘îl Ağa.

[Nümero 148, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından ‘Ali Paşa Mahallesi mütevattınlarından Âdem ve Süleymân ibni Habîb Kethüda ibni ‘Ubeydullâh’dan her biri mahrûse-i Brusa’da Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînaf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de li-ebeveyn er karındaşları işbu bâ‘isü’l-vesîka Hüseyin Kethüda mahzarında tezkîre-i ‘Osmâniyyelerini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb Prizren Sancağı’nda Kurıla Mahallesi’nde kâ’in lede’l-ahâlî ma‘lûmu’l-hudûd ve’l-müştemilât Habîb Kethüda evlâdı Hüseyin ve Âdem ve Süleymân menzili dinmekle ‘arîf bir bâb mülk menzil bizimle karındaşımız mezbûr Hüseyin Kethüda şirâ-i ale’l-iştirâki’s-seviyy bâ-sened Defter-i Hākānî yedimizde mülkümüz olmakla tālibine bey’a ve semenini ahz u kabza ve makbûzunu bize irsâl ve îsâle bey’-i mezkûrunu me’mûru huzūrunda ikrâra ve menzil-i mezkûr taraf-ı âhardan müdâhale vukū’ bulur ise mahallinde ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan âharı tevkîle me’zûn olduğu hâlde vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile karındaşımız ve müşterekimiz mezbûr Hüseyin Kethüda’yı vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini mahallinde kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didiklerinde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ‘aşer min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, İsmâ‘îl Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 47]

[Nümero 149]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Egür Karyesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe işbu bâ‘isü’l-vesîka Emîne Hatun ibneti Mehmed Çavuş Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de kâ’inpederi el-Hâcc Hüseyin ibni el-Hâcc Ahmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb ben mezbûr el-Hâcc Hüseyin’in sulbî kebîr oğlu işbu hâzır bi’l-meclis Ferhâd’ın hâlen zevce-i medhūlehâsı ve işbu hâzirûn bi’l-meclis hacr u terbiyemde olan tahmînen yedi yaşında Rıf‘at ve beş yaşında Ahmed ve iki yaşında nâm sagïreler dahi mezbûr Ferhâd’ın firâşından hâsıllar ve benden mütevellidler sulbî sagïr evlâdı olub zevcem mezbûr Ferhâd fakîr ve mu’sir ve ’alîl olub kâr u kisbe ‘adem-i iktidârına mebnî ben ve sagïrûn-ı hâzirûn-ı mezbûrûn nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmamızla zevcem hâzır-ı mezbûrun aslâ malı dahi olmayub işbu hâzır-ı mezbûrun babası mezbûr el-Hâcc Hüseyin üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunmak matlûbumuzdur didikde mezbûre Emîne Hatun’un takrîr-i meşrûhu vâkı’a mutābık ve nefsü’l-emre muvâfık ve zikr-i âtî meblag tarafeynin hâline nazaran kadr-i ma‘rûf idüğü karye-i mezkûre ahâlîsinden ‘Ali Onbaşı oğlu İsmâ‘îl Ağa ibni ‘Ali Onbaşı ve Mehmed oğlu Mustafâ Çavuş ibni Mehmed Onbaşı ihbârlarıyla lede’ş-şer‘i’l-enver zāhir ve nefsü’l-emre muvâfık olmağın kıbel-i şer‘den dahi sagïrûn-ı mezbûrun Rıf‘at ve Ahmed ve Nazïre’nin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyyeleri içün cedleri mezbûr el-Hâcc Hüseyin üzerine işbu târîh-i vesikâdan i‘tibâren şehriye her biri içün otuz kuruşdan doksan kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru sagïrûn-ı mezbûrûnun nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyelerine harc u sarfa ve lede’l-hâce istidâneye ve ‘ınde’z-zafer cedleri mezbûr el-Hâcc Hüseyin üzerine rucû‘a vâlideleri ve hâdineleri mezbûre Emîne Hatuna izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fî gurre-i Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān, Molla ‘Ali ve gayruhum.

[Sagïre nafakası olmakla hasbîdir.]

[Nümero 150, Harc 37]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled-i Mîzân Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Sıddïka Hatun ibneti Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevc-i sâbıkı mahalle-i mezkûre ahâlîsinden ‘Abdülmecîd Efendi ibni Mehmed Sa‘îd Efendi muvâcehesi mezbûr ‘Abdülmecîd Efendi sekiz yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub işbu târîh-

i i‘lâmdan beş sene mukaddem beni bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkım olan sekiz yüz bir kuruş ile mu‘accel eşyâlarımdan olub menzilinde mevcûd bir elmas yüzük ve bir kürk ve Üsküdar çatması altı ‘aded yastık ve bir gelin ‘anterisi ve bir minder ve mecmû’an nuhâs bir tencere ve bir sahan ma’a kabak ve bir lenger ve bir şurba tasımı mezbûr ‘Abdülmecîd Efendi’den hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr ‘Abdülmecîd Efendi dahi cevâbında müdde‘ıyye-i mezbûr ol mikdâr kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehası olduğunu ve târîh-i mezkûrda bâyinen tatlîkını ikrâr eşyâ-i muharrere-i mezkûre müdde‘âsı inkâr itmekle ben da‘vâ-yı mezkûremi bi’l-muvâcehe isbât ve beyân esnasında ben vesâtet-i muslihîn-i mütesaddiye olduğum eşyâ ve da‘vâmdan mezbûr ‘Abdülmecîd Efendi ile bi’t-terâhî on ‘aded lirâ-i ‘Osmânî üzerine sulh olub ziyâde müdde‘âma müte’allıka da‘vâdan ben mezbûr ‘Abdülmecîd Efendi’nin zimmetini ibrâ ve iskāt eylediğimde ol dahi sulh ve ibrâ-i mezkûremî ba‘de’l-kabûl ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh olan meblag-ı merkūmun beş ‘aded lira-i ‘Osmânîsinin bana def’ ve teslîm ben dahi ahz u kabz idüb bâkısî olan beş ‘aded lira-i ‘Osmânîyi dahi işbu târîh-i i‘lâmdan otuz bir gün tamâmında bana def’ ve teslîm itmek üzre te’cîl idüb ol dahi ecl-i mezkûru kabûl ve ecl-i mezkûr hulûlunda mârru’z-zikr beş ‘aded lira-i ‘Osmâninin emsâlini bana def’ ve teslîme ta‘ahhüd eyledi deyü mukirr-i mezbûre Sıddïka Hatun’un sādıra olan bi’l-cümle takrîr-i meşrûhasını mezbûr Abdülmecîd Efendi vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk eylediği tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 151, Harc 40]

Sivas Vilâyeti dâhilinde Tokat Sancağ’ına muzāfe nefs-i Zile Kasabası’nda mütemekkin iken bundan akdem vefât iden teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Yaveri oğlu Eneştaş veled-i Yorgi’nin verâseti kezâlik her bir teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden zevce-i metrûkesi Kalyopi binti Kasti ile sulbî sagïr oğulları Estrati ve Dimitri ve Foti ve Eneştaş ve sulbî sagïre kızı Joruı’ye inhisārı ba‘de’t-tahakkukı’ş-şer‘î sagïrûn-ı merkūmunun tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den mensûbe vasïleri anaları şahsî Meltyari veled-i Kasti ve Millet Kahyâsı Yanko veled-i Mihal ta‘rîfleriyle mu‘arrefe zevce-i merkūme Kalyopi binti Kasti mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd meclis-i şer‘i hatîrde tezkîre-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile bi’l-vesâye ve bi’l-isâle

ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mârru'z-zikr Zile Kasabası'nda vâkı' Yavri oğlu Eneştaş emlâk ve arâzïsi dinmekle 'arîf emlâk ve arâzî müteveffâ-i merkūm Eneştaş'ın ile'l-vefât müstekıllen yedinde mülk ve taht-ı tasarrufunda olub ba'de vefâtihi benimle ve vasïleri olduğum sagïrûn-ı merkūmûna mevrûs ve arâzî-i mezkûreler sagïrûn-ı merkūmûna intikāl itmekle ben mes'ele-i mîrâsımız vechile emlâk-ı mezkûrelerde olan hisse-i irsiyyem ile sagïrûn-ı merkūmûnun hisse-i irsiyye-i müntekılelerini ve eşyâ-i menkūle ve gayr-i menkūleleriyle vasïleri olduğum sagïrûn-ı merkūmûnun 'ammîleri müteveffâ Nikola'dan mevrûs bi'l-cümle emlâk ve arâzî eşyâlarını semen ve bedel-i misilleriyle âhara bey' ve ferâg ve tefvîze semen ve bedellerini ahz u kabza bey' ve ferâg-ı mezkûrlarını mahallinde me'mûru huzūrunda ikrâra ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve sagïrûn-ı merkūmûnun hisselerini mahrûse-i Brusa Eytâm Sandığı'na teslîm ve emlâk ve arâzî ve eşyâ-i mezkûrelere taraf-ı âhardan müdâhele vukū' bulur ise emlâk ve arâzi ve eşyâ-yı müteferri' kâffe-i mu'âmelât-ı şer'iyye ve kânûniyeyi şer'an ve bidâyeten ve temyîzen ve istînâfen ve i'tirâzen muhâkeme ve muhāsamaya te'âtî-i evraka istid'â ve levâyıh tanzïm ve takdîmine ve dâ'ire-i icrâca olan mu'âmelâtı rü'yete ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine âharı tevkîl ve 'azle me'zûn olduğu hâlde sâlifü'l-beyân nefs-i Zîle'de mütemekkin teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin millet-i merkūmesinden Na'lband Nikola'yı kabûlüne mevkūfe vekîl nasb ve ta'yîn eyledim didikde mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâdis 'aşer min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla 'Ali ve gayruhum.

[Nümero 152, Harc 9]

Mahrûse-i Brusa mahallâtında Hamza Bey Mahallesi sâkinelerinden ve Varna muhâcirlerinden mecnûne ve umûrunu idâre ve rü'yete gayr-i muktedire olduğu memleket tabâbeti tarafından lede'l-mu'âyene tanzïm olunan rapor ile ve cerîdede muharerrerü'l-esâmî kesân ihbârlarında mutahakkık olan Fâtıma binti Hasan'ın kıbel-i şer'den mensûbe vasîsi vâlidesi zâtî İsmâ'îl Ağa ibni Hasan ve Sâkin ibni Hasan ta'rîfleriyle mu'arrefe Ümmü Gülsüm Hatun binti Halîl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de mahrûse-i mezbûre kurâsından Nilüfer Karyesi ahâlîsinden sâbık dâmâdı 'Ali ibni Hasan tarafından vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden 'Ali Rızā Efendi ibni Nu'mân muvâcehesinde müvekkil-i mezbûr 'Ali üç yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel ve altı yüz kuruş mehr-i mu'accel tesmiyeleriyle

vasîsî olduğum sadrî kebîre kızım Fâtıma'nın zevc-i dâhili olub işbu târîh-i i'lâmdan kırk gün mukaddem bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel ve mu'accel mezkûr alacak hakkı olan cem'an dokuz yüz kuruş ile nafaka-i 'iddet-i bakıyye-i ma'lûmesi içün beynlerinde bi't-terâhî ta'yîn olan yetmiş beş kuruşla cem'an dokuz yüz yetmiş beş kuruş müvekkil-i mezbûr 'Ali'ye izāfetle vekîl-i mezbûr 'Ali Rızā Efendi'den bi'l-vesâye ve bi'l-velâye hâlen taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr 'Ali Rızā Efendi dahi bi'l-vekâle cevâbında mecnûne-i mezbûre Fâtıma Hatun müvekkilim mezbûr 'Ali'nin ol mikdâr kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ikrâr lâkin mecnûne-i mezbûre Fâtıma Hatun mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkı olan üç yüz bir kuruşdan fâriga olub mehr-i mezkûresine mahviyyen müvekkilim mezbûr 'Ali altı yüz bir kuruşla i'tâ iderek muhāla'a olmuşlardı deyü altı yüz bir kuruş mehr-i mu'accel mukāvelesini inkâr müdde'iyye-i vasiyye-i mezbûre Ümmü Gülsüm tasaddî eylediği altı yüz kuruş mehr-i mu'accel mukāvele müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl müddet-i mehl-i şer'i mürûrunda isbâtdan izhâr-ı 'acz idüb bi't-taleb müvekkil-i mezbûr 'Ali bi'l-muvâhece ber-nehc-i şer'î tahlîf olunmağın mu'ârazadan ba'de'l-men' mukirr ve mu'terif olduğu üç yüz yetmiş beş kuruşunu mehr-i mü'eccel olan üç yüz kuruşunu hâlen ve nafaka-i bakiyyesi olan yetmiş beş kuruşunu hîne istihkākında mecnûne-i mezbûre Fâtıma içün vasîsî vâlidesi mezbûre Ümmü Gülsüm Hatun'a edâ ve teslîme müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr 'Ali Rızā Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 48]

[Nümero 153, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hamîdiye Mahallesi sâkinlerinden Ahyolu Burgazı muhâcirlerinden zâtî ~~ta'rîf~~ Halîl Efendi ibni 'Osmân ve Sâkin Ağa ibni Hasan ta'rîfleriyle mu'arrefe 'Ayşe Hatun ibneti İsmâ'îl ile sadrî kebîr oğlu Hasan Ağa ibni İsmâ'îl mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de muhâcirîn-i merkūmeden işbu bâ'isü'l-vesîka Mustafâ Ağa ibni Hasan mahzarında tezkîre-i 'Osmâniyyelerini ibrâz ile ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Bulgaristan Emâreti dâhilinde mezkûr Ahyolu Burgazı Kazāsı'nın Gökanlı Karyesi hudûdu dâhilinde kâ'in

Çakır oğlu Hasan ve Vâlide ‘Ayşe Hatun emlâk ve arâzïsi dinmekle ‘arîf lede’l-ahâlî ve’l-ceyl kemâl-i şöhretine binâ’en tahdîd ve tavsïfden müstagnî bir bâb mülk menzil ile tahmînen bir dönüm mikdârı bağ ve altı kıt‘ada elli dönüm mikdârı tarlalarımız mahallinde semen ü bedel misilleriyle âhara bey‘ ve ferâga bedel ve semenlerini ahz u kabza ve makbûzunu bize irsâl ve îsâle ve mahallinde me’mûru huzūrunda ikrâra bağ ve hāne ve tarlahâ-i mezkûreye taraf-ı âhardan müdâhele vukū’ bulur ise ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında son derecesine kadar şer‘an ve bidâyeten ve istînâfen ve i‘tirâzen ve temyîzen ve i‘âdeten ve redden ve naklen muhâkeme ve muhāsamaya te’atî-i evraka istid‘â ve levâyih tanzïm ve takdîmîne ve dâ’ire-i icrâca olan mu‘âmelâtı rü’yete husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine âharı tevkîl ve ‘azle me’zûn olduğu hâlde tarafımızdan vekâlet-i ’amme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mezbûr Mustafâ Ağa’yı vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis ‘aşer min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla İsmâ‘îl ve gayruhum.

[Nümero 154, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa’da Murâd-ı Sânî Mahallesi sâkinelerinden zâtî ‘Ömer Fârûk ibni el-Hâcc Sa‘îd Efendi ve Mustafâ Efendi ibni İsmâ‘îl ta‘rîfleriyle mu‘arrefe işbu bâ‘isü’l-vesîka Fâtımatu’z-Zehrâ ibneti Memiş Efendi nâm bikr-i bâliga Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Bulgaristan Emâreti dâhilinde Kızan’da sâkin zevc-i gayr-i medhūlehâm gā’ib ‘ani’l-beled Mehmed Efendi ibni Hasan bin bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i gayr-i dâhilim olub lâkin mezbûr Mehmed Efendi Kızan’da sâkin olduğu içün ‘adem-i hüsn-i mu’âşeret ihtimâline binâ’en zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûrum olan bin bir kuruşdan zevc-i gayr-i medhūlehâ olduğu ecilden nısf olan beş yüz kuruş üzerine zevcem mezbûr Mehmed Efendi ile muhāla’a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ ve ibrâya hüccet ahzına şâyed hul‘-ı mezkûru kabûl itmez ise üzerime kadr-i ma‘rûf nafaka-i mefrûzemi huzur-ı hâkimde takdîr ile hüccete rabta ve hüccet-i mezkûrelerini ba‘de’l-ahz bana irsâl ve îsâle ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine mârru’z-zikr Kızan ahâlîsinden Hâfız Hüseyin Efendizâde Rıf‘at Efendi’yi tarafımdan kabûlüne mevkūfe vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didikde mâ hüve’l-

vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis ‘aşer min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 155, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Samanlı Karyesi mütevattınlarından Filibe Pazarcığı muhâcirlerinden ‘Osmân oğlu ‘Abdi Ağa ibni ‘Osmân Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de muhâcirîn-i merkūmeden işbu bâ‘isü’l-vesîka Mustafâ Ağa ibni Âdem mahzarında tezkîre-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb karye-i mezkûrede kâ’in ‘Abdi Ağa emlâk ve arâzïsi dinmekle ‘arîf tahdîd ve tavsïfden müstagnî bir bâb mülk menzil ile tarlalarımın husūle gelen hubûbâtını menzil ve tarla-yı mezkûrelerimi semen ve bedel-i misilleriyle âhara bey‘ ve ferâg ve tefvîze ve semen ve bedellerini ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle bey‘ ve ferâg-ı mezkûrunu me’mûru huzūrunda ikrâra hāne ve tarlahâ-yı mezkûreye ve taraf-ı âhardan vukū’ bulur ise ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mezbûr Mustafâ Ağa’yı vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis ‘aşer min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān ve gayruhum.

[Sahîfe 49]

[Nümero 156, Harc 35]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Bedreddîn Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe Rahîme Hanım ibneti el-merhûm Hâfız Mehmed Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevc-i sâbıkı ‘Asâkir-i Şâhâne Miralaylığı’ndan mütekâ‘id ‘İzzetlü Şükrü Bey ibni Mehmed Kadri tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i ‘amme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Şevket Efendi ibni Mahmûd ve Hamdî muvâcehesinde müvekkil-i mûmâileyh Şükrü Bey ile bundan akdem zevciyet beynimizde kā’ime iken işbu târîh-i i‘lâmdan bir sene mukaddem beni hîne tatlîkında eşyâlarım olub el-hâleti hâzihi

yedinde mevcûd mecmû‘u üç bin dört yüz yirmi yedi kuruş kıymetli beş kıyye pamuk ve iki ‘aded patiska yorgan çarşafı ve iki fildekoz fanila ve iki yün fanila ve üç kara kalem basma şilte yüzü ve üç vişne rengi yazma yasdık yüzü ve iki makine kayışı ve bir makine kulpu ve bir mürekkeb hokkası ve bir mikrâs ve dört yatak çarşafı ve dört tente iskemle örtüsü ve beş nisâya mahsūs iç toni ve bir yorgan ‘anbârı ve iki keten örtü ve dört namâz örtüsü ve dört mermerşâhî örtü ve iki kahvealtı sufre ve sekiz patiska yasdık sargısı ve altı kılabndanlı abdest havlusu ve dört düz başlı havlu ve iki harîr başlı havlu ve üç renkli havlu ve altı yemek havlusu ve üç helâlî gömlek ve iki sürâhi bardak ve iki elmas tıraşlı bardak ve iki yatak bağı ve dört sof hamâm giyisisi ve üç hamâm lifi ve bir cedîd hamâm na’lını ve bir hamâm tası ve iki fil dişi tarak ve kırk altı zirâ’ örme tente ve altı küçük havlu ve on ‘amelikan torba ve bir dikiş çantası ve on ütü ve bir hurma dâlından tabak ve dört peçe ve iki kara kalem boğça ve iki basma büyük boğça çorab ve dört oyalı kırâb ve iki yük çorab ve üç cerîr tûl kırâb ve dört kurdela kuşak ve bir makine kılıfı ve yelpâze ve bir atlas iskarpin ve bir kazmir iskaprin ma’a lastik ve iki tahta papucu ve iki başmak ve altı telîne ve bir dikiş sepeti ve bir dikiş mikrâsı ve bir sandalye ve bir battāliye ve dört kurdele kuşak ve bir çocuk yorganı ve beniz boncukdan ma‘mûl bardak kapağı ve iki sîm dikiş yüzüğü ve bir sîm halka ve bir duhān giyisisi ve iki kahve kâsesi ve beş tabak ve beş kâse ve bir lamba ve bir sagïr ayna ve bir ispirto takımı ve bir pirinç fener ve bir nuhâs ibrik ve bir el tası ve bir süzgeç ve bir leğen ve bir ma‘den kapaklı sahan ve bir ma’den süzgeç ve bir top tel ve bir salıngeç ve iki bağ ve bir kasnak ve on sigara tabağı ve işlemeli atlas yelpâze ve bir kebîr ayna ve bir pirinç kalburu müşemma‘ enbarı ve bir minkâl ve bir ceviz sigara iskemlesi ve bir lamba iskemlesi ve on zira‘ patiska ve altı zirâ’ salaşpur ve bir tob fesdol? ve iki sandık örtüsü ve yedi karyola tahtası ve üç kitâb ve bir parça sof ve bir altun kaplu sa‘ât ve bir sîm sigara tabakası ve bir tavus kuşu tüyünden yelpâzemi fuzūlî zabt ve vaz‘-ı yed eder olmakla su’âl olunub eşyâ-i muharrere-i mezkûreler mevcûde ise a‘yânını ve müstehlek ise ba‘de’s-subût kıymet-i mezkûreleri olan üç bin dört yüz yirmi kuruş mevekkil-i mûmâileyh Şükrü Bey’e izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi dahi bi’l-vekâle cevâbında müdde‘ıyye-i mezbûre Rahîme Hanım’ın ber-vech-i muharrer eşyâ-i muharrere-i mezkûresini külliyen inkâr itmekle müdde‘ıyye-i mezbûre Rahîme Hanım’dan ber-vech-i muharrer tasaddî eylediği eşyâ-i muharrere-i mezkûre müdde‘âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda müvekkil-i mûmâileyh Şükrü Bey bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘iyye-i mezbûre tasaddî eylediği ber-vech-i muharrer eşyâ-i muharrere-i mezkûre da‘vâsıyla mûmâileyh Şükrü

Bey'e izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi'ye bi-lâ-beyyine mu'ârazadan men' olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâmin min Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 157, Harc 15]

Hüdâvendigâr Vilâyeti merkez mahkeme-i şer'iyyesinden i'tâ olunan Bin üç yüz on üç senesi Muharremü'l-harâmının sekizinci günü târîhlü i'lâm-ı şer'iyyenin hükmüne 'adem-i kanâ'atle temyîzi istid'âsına dâ'ir Ebû Bekir imzāsıyla mümzâ melfûf lâyihâ-i i'tirâza zikr olunan i'lâm ile ma'an Fetvâhāne'ye lede'l-havâle i'lâm-ı mezkûr Fetvâhāne'den tasdîk olunub Meclis-İ Tedkîkât-ı Şer'iyye'den dahi i'lâm-ı mezkûr Fetvâhāne'den musaddık ise de lâyiha-i i'tirâziyyede muhtâc-ı tedkîk ifâdât görülmekle işbu hâlde lâyiha-i i'tirâziyye mündericâtı nazar-ı tedkîka olunarak ber-nehc-i şer'î îfâ-i muktezāsı husūsu Bin üç yüz on üç senesi Cemâyize'l-âhiresinin yirmi beş ve üç yüz on bir senesi Teşrin-i sânî otuzuncu günü târîhlü ve beş yüz kırk 'adedlü Emîrnâme-i Sâmî-i Hazret-i Meşîhat-penâhîde emr ü fermân buyurulmuş imtisâlen li'l-emri'l-'âlî usūlen teşkîl tarafeyn olundukda mahrûse-i Brusa kurâsından Balıklı Sagïr Karyesi ahâlîsinden Cebeci oğlu 'Osmân bin İsmâ'îl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de Sa'îd Fakih Mahallesi ahâlîsinden Germenci Ebû Bekir bin Emîn muvâcehesinde işbu târîh-i i'lâmdan altı sene mukaddem yedimde mâlım olan iki re's bargîrımı mezbûr Ebû Bekir be-safka-i vâhide altı yüz kuruşa bey' ve teslîm ol dahi iştirâ ve tesellüm kabûl idüb semenleri olan meblag-ı merkūm altı yüz kuruş mezbûr Ebû Bekir'den hâlen taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Ebû Bekir dahi cevâbında târîh-i mezkûrda ber-vech-i müdde'â iki re's bargîrımı ol mikdâr kuruşa iştirâsını ikrâr idüb lâkin semeni olan meblag-ı merkūm altı yüz kuruşun dört yüz elli dokuz kuruşunu kendisine def' ve teslîm ederek ancak yüz kırk bir kuruş zimmetimde deynim kalmışdır deyü inkârına mukārin mezbûr Ebû Bekir tasaddî eylediği dört yüz elli dokuz kuruş medfû' müdde'âsını isbât ve beyân esnâsında müdde'î-i mezbûr 'Osmân hakkı münkariz i'lâm târîhinden bir hafta sonra mezbûr Ebû Bekir Hükûmet Konağı'nda şuhûd muvâcehesinde semen-i meblag-ı merkūm altı yüz kuruşu el-hâleti hâzihi zimmetinde deyni olduğunu ikrâr iderek üç yüz kuruşunu def'aten ve üç yüz kuruşunu dahi sened virmek üzre te'cîle dahi taleb olmuşdu deyü mezbûr Ebu Bekir'in inkârına mukārin müdde'î-i mezbûr 'Osmân tasaddî eylediği def' 'alâ def' müdde'âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahâlîsinden Bahrî bin Süleymân bin 'Abdullâh ve Eskişehirli oğlu Ahmed bin 'Ömer bin 'Ali nâm kimesneleri ikāme

idüb istişhâd olunduklarında fi'l-hakïka i'lâm-ı münkariz târîhinden bir hafta sonra mezbûr Ebû Bekir Hükûmet Konağı'nda semen-i meblag-ı merkūm altı yüz kuruş mezbûr 'Osmân'a zimmetinde deyni olduğunu ikrâr idüb meblag-ı merkūmun üç yüz kuruşunu mezbûr 'Osmân'a def'aten ve üç yüz kuruşunu dahi seneden vermek üzre te'cîle tālib olduğu bizim ma'lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri muttafıku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevdû'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre imâmı 'Ali Rızā Efendi ibni Hasan ve muhtâr-ı sânîsi Ahmed bin İsmâ'îl'den sırren ve ba'dehu yine mezbûrân ile Hacî Ahmed oğlu Hasan bin el-Hâcc Ahmed ve 'Ali bin İsmâ'îl'den bi'l-muvâcehe 'alenen lede't-tezkiye 'adl u makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr olunmağın mûcebince semen-i meblag-ı merkūm altı yüz kuruş müdde'î-i mezbûr 'Osmân'a edâ ve teslîme mezbûr Ebû Bekir tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 50]

[Nümero 158, Harc 40]

Der'aliyyeli olub mahrûse-i Brusa'da Blevneli Otelinde müsâfireten sâkin Mühendis Fevzi Efendi ibni Hâşim Bey mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de tezkire-i 'Osmâniyesini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb Dersa'âdet'de Cerrâhpaşa kuru sebîlde Muharrem Ağa'nın hânesinde müste'cireten sâkin gā'ibe 'ani'l-beled Hüsnüye Güldalı Hanım ibneti Halîl İbrâhîm Efendi beş yüz elli bir kuruş mehr-i mü'eccel ve yedi yüz elli bir kuruş mehr-i mu'accel tesmiyeleriyle zevce-i medhūlehâm olub zimmetimde mütekarrir ve ma'kūdun 'aleyh mehreyn-i mezkûreyn alacak hakkı olan cem'an bin üç yüz iki kuruş ile nafaka-i 'iddet-i mu'ayyene-i ma'lûmesini zevcem mezbûreye edâ ve teslîm iderim tatlîka ve firâşımdan hâsılân ve mezbûreden mütevellidân sulbiye sagïre kızım Latîfe ve sulbî sagïr oğlum tahmînen bir yaşında Nûrî nâm sagïrânın nafakalarını virmek üzre ve zevcem mezbûrenin benden da'vâsı olur ise husūmet ve redd-i cevâba ve lede'l-iktizā sulh ve ibrâya ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye Der'aliyye'de Tophâne'de Defterdâr Yokuşu'nda Hüsnü Paşa'nın konağında Tophane 'Âmire Birinci Dâ'iresi Hisâbiye Baş Kâtibi

pederim ‘İzzetlü Hâşim Bey Efendi’yi dahi âharı tevkîl ve ‘azle me’zûn olduğu hâlde kabûlüne mevkūfe vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didikde mâ hüve’l-vâkı‘ bit’-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ‘aşer min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla İsmâ‘îl ve gayruhum.

[Nümero 159, Harc 10]

Mahrûse-i Brusa’da Yeni Yol’da ‘Acem ‘Abdullâh’ın kahvehānesinde müsâfireten mukïm Siverekli Kürd Halîl ‘Ali mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Harbûtî Kürd Yûsuf bin Hasan muvâcehesinde mezbûr Yûsuf zimmetinde cihet-i karzdan bâ-temessük yedi yüz kuruş alacak hakkımın iki yüz seksen kuruşunu ahz u kabz itmemle bâkısî olan dört yüz yirmi kuruş mezbûr Yûsuf’dan hâlen taleb iderim deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’s-su’âl ve’l-ikrâr ‘alâ mûcebi ikrârihi meblag-ı bâkı mezkûr dört yüz yirmi kuruşu müdde‘î-i mezbûr Kürd Halîl Ağa’ya edâ ve teslîmiyle merkūm Yûsuf ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hâdî ve’l-‘ışrîn min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 160, Harc i‘lâm 15]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından ‘Îsâ Molla Fenârî Mahallesi ahâlîsinden Halîl Ağa ibni İbrâhîm tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘îsî da‘vâ vekîllerinden ‘Abdülkādir Efendi ibni Hüseyin mahrûse-i mezkûre muhâkemesinde Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Münîr’de mahrûse-i mezbûre mahallâtından Namazgâh Mahallesi ahâlîsinden Pire oğlu ‘Ali bin Mustafâ muvâcehesinde müvekkilim mezbûrun mezbûr ‘Ali Ağa zimmetinde cihet-i karzdan bâ-temessük yedi ‘aded lira-i ‘Osmânî alacak hakkı olmakla meblag-ı merkūm yedi ‘aded lira-i ‘Osmânîye emsâlini mezbûr ‘Ali Ağa’dan bi’l-vekâle hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr ‘Ali Ağa dahi cevâbında müdde‘î-i mezbûre ancak altı yüz kuruş deynim olub altı yüz kuruşa temessük i’tâ itmişidüm deyü ziyâde yüz elli altı kuruş müdde‘âsını inkâr itmekle müdde‘î vekîl-i mezbûrdan ziyâde müdde‘âsına mutābık beyyine taleb olunduk da aslâ şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb bi’t-taleb mezbûr ‘Ali Ağa bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunmağın mûcebince ziyâde yüz elli altı kuruş da‘vâsıyla mezbûr ‘Ali Ağa’ya bi-lâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de’l-men‘ mezbûr ‘Ali Ağa’nın mukirr ve mu’terif olduğu altı yüz kuruş müvekkil-i mezbûr içün vekîl-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi edâ ve teslîmiyle

mezbûr ‘Ali Ağa ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ‘aşer min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 51]

[Nümero 161, Harc 41]

Mahrûse-i Brusa’da Yeniyol’da Hacı Mûsâ oğlu Mehmed Ağa kümesinde sâkin Kürd ‘Ali Dâi ibni Halîl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de mahrûse-i mezbûre mahallâtından Kara ‘Abdürrezzâk Mahallesi ahâlîsinden na’lband ‘Âkif Ağa ibni Ebû Bekir zimmetinde bel ve çapa gündeliği ücretimden dokuz yüz yirmi dört kuruşu ve revgan-ı zeyt semeninden dört kuruşu ve pırasa semeninden makbûzu olub nısf hissem olan üç yüz on iki kuruşu ve yirmi keyl mısr semeninden iki yüz kuruşu ve pırhasa ~~semeninden~~ ve ma‘donoz semeninden yüz elli kuruşu ve emriyle pazarcıdan aldığı pırhasa ve bedincan ve domates otuz kuruşuna cem‘an bin altı yüz altmış sekiz kuruş hakkımızı fasl-ı hasmıyiçün müdde‘î-i mezbûr Kürd ‘Ali Dâ’i’nin taleb ve ısrârına mebnî mezbûr ‘Âkif Ağa’nın celbine kıyâm olunduk da mahkeme-i mezkûre’ye mahsûs varaka-i da‘vetiye ile ayru ayru günlerde üç defa’ irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyyede her birinde mahkeme-i mezbûreye gelmekden ve vekîl-i şer‘îsini göndermekden imtinâ‘ eylediği misillü üçüncü defa’ irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyyede gelmediği ve vekîl göndermediği hâlde Mecelle-i Ahkâm-ı ‘Adliyye’nin bin sekiz yüz otuz dördüncü maddesine tevfîkan müdde‘î-i mezbûrun talebiyle tarafından vekîl-i musahhar ta‘yîniyle gıyâben rü’yet ve fasl ve hasm olunacağı iş’âr ve ihtâr olunmuş iken yine gelmekden vekîl-i şer‘î göndermekden sûret-i istinkâf gösterdiği mürâsele-i mezkûre zîrine tahrîren beyân olunub ol vechile mezbûr ‘Âkif’in bi’z-zât gelmek ve tarafından vekîl-i şer‘î göndermekde ta‘annüd ve temerrüd ‘ınde’ş-şer‘i enver zâhir mütahakkık olamağın Mecelle-i mezkûrenin mâdde-i mezkûresine tevfîkan mezbûr ‘Âkif Ağa’nın Hukūkunu muhâfazaya muktedir ve îfâ-yı vekâlete ehil olduğu ihbâr-ı ehl-i vukūf ile mutahakkık olan da‘vâ vekîllerinden ‘Abdülkādir Efendi ibni Hüseyn mezbûr ‘Âkif Ağa tarafından vekîl-i musahhar ta‘yîn olunmakla ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ba‘de’l-kabûl müdde‘î-i mezbûr ‘Ali Râgıb tekrâr Meclis-i Şer‘-i Münîr’den vekîl-i musahhar-ı mezbûr ‘Abdülkādir Efendi muvâcehesinde da‘vâ -i mezkûresini tafsïl-i mezkûr üzre tekrâr idüb vekîl-i musahhar-ı mezbûr dahi cevâbında müdde‘î-i mezbûrun da‘vâ-i mezkûresini külliyen inkâr itmekle müdde‘î-i mezbûrdan ber-vech-i muharrer da‘vâ-i mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda ba‘de’l-istimhâl ve’l-

imhâl müddet-i mehl-i şer‘î mürûrunda asla şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb mevkūfen ‘alâ’n-nükūl ‘an yemîni’l-müvekkil meblag-ı mecmû‘-ı merkūm bin sekiz yüz altmış sekiz kuruş müdde‘î-i mezbûr ‘Ali Dâ’i’ye edâ ve teslîme müvekkil-i mezbûr ‘Âkif Ağa’ya izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr ‘Abdülkādir Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ‘aşer min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 162]

Hüdâvendigâr Vilâyeti merkez mahkeme-i şer‘iyyesinden ‘aleyhlerine sādır olan Bin üç yüz on senesi şehri Rebî’ü’l-âhirının altıncı günü târîhiyle i’lâm şer‘î hükmüne ‘adem-i kanâ’atla istînâfen tedkîkî istid‘âsına dâ’ir Halîl ve Nazïf imzâ ve mühürlerini hâvî melfûf lâyiha-i i’tirâziyye zikr olunan i’lâm Fetvâhane’ye lede’l-hâvele i’lâm-ı mezkûrun me’âlî mezbûr Hacî ‘Ömer’in verâseti müdde‘î-i mezbûra munhasıra ise men‘ ve ilzâm-ı mezkûrları hakkında usūlüne muvâfık olub lâyiha-i mezkûre mündericâtına nazaran îfâ-yı müktezāsı zımmında Meclis-i Tedkîkât-ı Şer‘iyye’ye havâle deyü cânib-i celîl-i Fetvâhane’den Bin üç yüz on iki senesi Saferü’l-hayrının yirmi yedinci günü târîhinde i’lâm-ı mezkûr zahrına tahşiye ve tahtîm olub Meclis-i Tedkîkât-ı Şer‘iyye’den dahi kayd-ı mezkûr i’lâmda celbiyle mutāla’a olunan zabt-ı da‘vâ sūret-i musaddikasından dahi anlaşılmadığına binâ’en şu hâlde usūlüne tevfîkan Fetvâhāne tahşiyesi nazar-ı dikkate alınarak bi’l-muhâkeme muktezā-yı şerhîsi icrâsı Meclis-i Tedkîkât-ı Şer‘iyye’den Bin üç yüz on iki senesi Cemaziyü’l-âhiresinin üçüncü günü i’lâm-ı mezkûr mührüne tahşiye ve temhîr olunub ber-mûceb tahşiye îfâ-î muktezāsı husūsu Bin üç yüz on iki senesi Cemaziyü’l-âhiresinin on birinci ve üç yüz on senesi Teşrin-i sânisinin yirmi yedinci günleri târîhlü ve dört yüz otuz bir ‘adedlü Emirnâme-i Sâmî-i Hazret-i Meşîhatpenâhî’de emr ü fermân buyurulmuş imtisâlen li’l-emr teşkîl-i tarafeyn olundukda mahrûse-i Brusa mahallâtından İncirlice Mahallesi ahâlîsinden olub bundan akdem vefât iden Rencber Hâcî ‘Ömer ibni İbrâhîm bin ‘Abdullâh’ın verâseti sulbî kebîr oğlu ‘Ömer ve sulbiye kebîre kızları Fâtıma ve Sıddïka münhasıra ba‘dehu binti mezbûre Sıddïka dahi müteveffâ olub verâseti sadriye kebîre kızı ‘Ayşe ve li-ebeveyn er karındaşı mezbûr ‘Ömer ve li-ebeveyn kız karındaşı Fâtıma’ya münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları yirmi dört sehmden ibâret olub sihâm-ı mezkûreden on dört sehmi ibni mezbûr ‘Ömer’e ve yedi sehmi binti mezbûre Fâtıma ve üç sehmi mezbûre ‘Ayşe’ye isâbeti ba‘de’t-tahakkukı’ş-şer‘î ibni mezbûr ‘Ömer ve zâtları ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe mezbûretân Fâtıma ve ‘Ayşe taraflarından

zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekâlet-i ‘amme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îleri da‘vâ vekîllerinden ‘Ali Bey ibni Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zikr-i âtî bahceye müstekıllen vaz‘-ı yedleri seniyye-i şer‘iyye ile mütehakkık olan mahrûse-i mezbûre kurâsından Değirmenli Kızık Karyesi ahâlîsinden Halîl Nazïf ibni el-müteveffâ el-Hâcc Hasan taraflarından kezâlik zikr-i âtî husūsda vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îleri da‘vâ vekîllerinden ‘Ali Rızā Efendi ibni Nu‘mân muvâcehesinde ‘arsa-yı İshak Paşa Vakf-ı Şerîfi’ne mukāta‘a-i kadîme-i ma‘lûmelü mezkûr Değirmenli Kızık Karyesi hudûdu dâhilinde kâ’in beher hafta pazar günleri tulû’u’ş-şemsden vakt-i zuhra değin kabûl Kaya nehrinden hakk-ı saky olan etrâfı Köse Ahmed oğlu Halîl bin Ahmed ve mezbûrân Halîl ve Nazïf ve na’lband ‘Âkif bin Ebû Bekir bahceleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen dört dönüm mikdârı eşcârı mülk bir kıt‘a tût bahcesi müvekkilelerim merkūmânın mûrislerî müteveffâ-i evvel mezbûr el-Hâcc ‘Ömer bin İbrâhîm bin ‘Abdullâh’ın hayâtında ile’l-vefât müstekıllen yedinde mülkü ve taht-ı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi bahçe-i mahdûde-i mezkûre bir sihâm-ı mezkûre müvekkilelerim merkūmûna mevrûs olmuş iken müvekkilân merkūmân Halîl ve Nazïf bahce-i mahdûde-i mezkûreyi fuzūlî zabta ve tasarruf ider olmalarıyla su’âl olunub bahçe-i mahdûde-i mezkûreden keff-i yed müvekkillerin merkūmûn içün bana teslîm müvekkilleri mezbûrân Halîl ve Nazïf ağalara izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi’ye tenbîh olunmak bi’l-vekâle murâdımdır deyü da‘vâ itdikde vekîl-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi dahi bi’l-vekâle cevâbında bahçe-i mahdûde-i mezbûre mukaddimen müdde‘ûn-ı müvekkilûn-ı merkūmunun mûrisleri müteveffâ-i evvel mezbûr el-Hâcc ‘Ömer’in hayâtında müstekıllen yedinde mülkü olduğunu ve hâlen müvekkillerî mezbûrân Nazïf ve Halîl ağaların vaz‘-ı yedlerini bi’l-vekâle ikrâr idüb lâkin müteveffâ-i evvel mezbûr el-Hâcc ‘Ömer bin İbrâhîm bin ‘Abdullâh hayâtında işbu târîh-i i‘lâmdan yirmi beş sene mukaddem bahçe-i mahdûde-i mezkûreyi tarafından bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâten ve sahîhan üç bin kuruş semen-i medfû‘ ve makbûza müvekkillerim mezbûrânın babaları müteveffâ-i mezbûr el-Hâcc Hasan’a hayâtında bey‘ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb ba‘dehu babaları mezbûr dahi vefât itmekle bahce-i mahdûde-i mezkûre evlâdı müvekkillerim merkūmân Halîl ve Nazïf ağalar mevrûs olmakla bi-hakk-ı vaz‘ıyye ve zabta ve tassaruf iderler deyü inkâra mukārin tasaddî eylediği def‘-i mezkûrunu mübeyyin beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahâlîsinden Hacî Halîl oğlu Hâcî Ahmed Ağa ibni el-Hâcc Halîl bin Emîn ve Hâcî

Hamzaoğlu İsmâ‘îl Ağa ibni el-Hâcc Hamza bin ‘Abdullâh nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka işbu târîh-i i‘lâmdan yirmi beş sene mukaddem müdde‘ûn-ı mezbûrenin mûrisleri müteveffâ-i evvel mezbûr el-Hâcc ‘Ömer bin İbrâhîm bin ‘Abdullâh hayâtında karye-i mezkûrede kâ’in etrâfı Köse Ahmed oğlu Halîl bin Ahmed müvekkilân-ı mezbûrân Halîl ve Nazïf ağalar ve na’lband ‘Âkif bin Ebû Bekir bahceleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ‘arsası İshak Paşa Vakfı’na mukata’alu tahmînen dört dönüm mikdârı beher hafta pazar günleri tulû’ş-şemsden vakt-i zuhra değin kabûl Kaya Nehrinden hakk-ı sakyiyi müştemil eşcârı mülk bir kıt‘a tût hadîkasını müvekkilân merkūmân Halîl ve Nazïf ağaların babaları müteveffâ-i mezbûr el-Hâcc Hasan’a hayâtında üç bin kuruşa bey’ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl iderek mezbûr Hacî Hasan dahi vefât idüb bahce-i mezkûr oğulları müvekkilân-ı mezbûrân mevrûs olub târîh-i mezkûrdan bahçe-i mezkûra müvekkilân merkūmânın yedlerinde mülk mevrûsları olduğu bizim ma‘lûmumuz olub lâkin semenî olan meblag-ı merkūmu edâ ve teslîm eylediği ma‘lûmumuz değildir biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahdîd-i hudûd iderek edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevdû‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre imâmı Mehmed Efendi ibni İbrâhîm ve muhtâr-ı evveli İzzet Ağa ibni ‘Ali ve muhtâr-ı sânîsi ‘Ali bin Cum‘a’dan sırren ve ba‘dehu yine mezbûrûn ile Mustafâ bin Sālih ve Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Halîl’den bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiyye ‘adl ve makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince bey’-i mezkûrun ‘akdine ba‘de’l-hükm müteveffâ-i merkūm Hacî Hasan semeni meblag-ı merkūm üç bin kuruş müteveffâ-i mezbûr Hacî ‘Ömer’e def’ ve teslîminî mübeyyin beyyine taleb olundukda ba‘de’l-istimhâl müddet-i mehl-i şer‘î mürûrunda aslâ şâhidimiz yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb müvekkilûn-ı merkūmûn ‘Ömer ve Fâtıma ve ‘Ayşe’yi tahlîfe dahi tālib olmadıklarını vekîl-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi beyân iderek müvekkilleri merkūmânın semen-i mezkûr üç bin kuruşu müvekkilûn-ı mezbûrâna hâlen zimmetlerinde deynleri olduğunu bi’l-vekâle ikrâr ve i‘tirâf îtmekle ‘alâ mûcebi ikrârihi semeni meblag-ı merkūm üç bin kuruş müvekkilleri merkūmûn ‘Ömer ve Fâtıma ve ‘Ayşe Hatunlar içün vekîl müdde‘î-i mezbûr ‘Ali Bey’e edâsıyla müvekkilleri merkūmân Halîl ve Nazïf ağalara izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi ilzâm olundıgı tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-‘ışrîn min Muharemi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 52]

[Nümero 163, Harc 40]

Niş Kazāsı'nda Şarköy muhâcirlerinden olub mahrûse-i Brusa mahallâtından Bedreddîn Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe Şeyh Mustafâ Efendi kerîmesi Dervîşe Fâtıma Hanım ibneti el-mezbûr eş-Şeyh Mustafâ Efendi ibni el-Hâcc Mehmed Dervîş mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konâğı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de tezkire-i 'Osmâniyesini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mezkûr Şehriköy Kazāsı kurâsından Rakoviçe Karyesi'nde vâkı' her biri lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-kıta'ât ve'd-dönüm Mehmed Sipâhi emlâk ve arâzïsi dinmekle 'arîf bi'l-cümle arazilerin dört sehm i'tibâriyle üç sehm hissesini bundan akdem âhara fârig olmuşidim bâkı kalan bir sehm hissemi dahi mahallinde misliyle âhara ferâg ve tefvîze ve bedelini ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve ferâg-ı mezkûrunu me'mûru huzūrunda kat'ıyyen ikrâra ve arâzî-i mezkûrlara taraf-ı âhardan müdâhale vukū' bulur ise mahallinde 'â'id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve husūs-ı mezkûra müteferri' kâffe-i mu'âmelât-ı kânûniyeyi icrâya tarafımdan âharı tevkîl ve 'azle me'zûn olduğu halde vekâlet-i 'amme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile mezkûr Şarköy nâçâr nîkini kabûlüne mevkūfe vekîl nasb ve ta'yîn eyledim didik de mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'r-râbi' ve'l-'ışrîn min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla İsmâ'îl, Molla Emîn, Molla Ramazān ve gayruhum

[Nümero 163, Harc 20]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hüdâvendigâr Mahallesi ahâlîsinden ve sikâtü sahîhâti'l-kelimâtdan Rif'atlü 'Ali Rızā Efendi ibni el-merhûm Hüseyin Hüsnü Efendi Ekderli Mehmed Ağa ibni Mehmed ve Sālih Efendi ibni Rızā Efendi ve Aşçıbaşı Hâfız Hasan Efendi ibni 'Ali ve İmâm Hâfız Hilâleddîn Efendi ibni 'Ali ve Necîb Ağa ibni diğer 'Ali nâm kimesneler Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb ashâb-ı hayrâtın mahalle-i mezkûrede vâkı' Hançerli Fâtıma Sultān Mescid-i Şerîfî'nin mühimmâtına mevkūfe nukūdun mütevellîsî olmayub bir mütevelli kā'im-makām nasb ve ta'yîn olunması ehemm ve elzem olmakla mahalle-i mezkûre ahâlîsinden işbu bâ'isü'l-vesîka Kaba Ali Efendi ibni Ahmed emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsūfe ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü'yete muktedir müntehib-i

ahâlî olmakla vakf-ı mezkûre senevî iki yüz kuruş vazïfe ile taraf-ı şer‘den mütevellî nasb ve ta‘yîn olunması matlûbumuzdur deyü iltimâs itmeleriyle kıbel-i şer‘den dahi mezbûr Kaba Ali Efendi vazife-i merkūme ile vakf-ı mezkûre mütevelli kā’im-makām nasb ve ta‘yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı vakf-ı mezkûru kemâ yenbagï edâ ve rü’yete ta‘ahhüd itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-sâbi’ ‘aşer min Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān, Molla ‘Ali ve gayruhum.

[Nümero 165, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Bâb-ı Zemîn Mahallesi sâkinlerinden zâtî Fazïletlü Mehmed Hālid Efendi ibni el-merhûm Hüseyin Efendi ve el-Hâcc Hâfız Mehmed Tāhir Efendi ibni el- merhûm Ahmed Bey ta’rîfleriyle mu‘arrefe müteveffâ Fişenkçi ‘Ali Bey kerîmesi Zehrâ Hanım ibneti el-merhûm ‘Ali Bey mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada heyet-i mahkeme hâzır oldukları hâlde ma‘kūd-ı Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de mahalle-i mezkûre ahâlîsinden işbu bâ‘isü’l-vesîka Zeynüddîn bin İsmâ‘îl ve ‘Arabacı İbrâhîm Ağa ibni Halîl mahzarlarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb Aydın Vilâyeti’nde imâmetlik ile sâkin Dağıstanlı ‘Ali Efendi ibni İsmâ‘îl bin bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim iken işbu târîh-i vesîkadan on sene mukaddem benimle firâşımdan hâsılân ve benden mütevellidân İsmâ‘îl ve ‘İsmet nâm sagïrânı bi-lâ-nafaka terkle el-hâleti hâzihi Aydın Vilâyeti celîlesinde imâmetlik ile sâkin olmakla bu tarafa i’zâmını ve tatlîk ider ise mehr-i mü’eccel ve nafaka-i ‘iddetimi mahallinde mehâkimin her kısmında taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve evrâkı takdîm ve kabûle ve icrâ mu‘âmelâtını icrâya ve nafaka takdîr ittirmeğe ve lede’l-iktizā mehrimden ve nafakamdan fâriga olarak muhâle‘a ve sulh ve ibrâya ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan âhar-ı tevkîl ve ‘azle me’zûn oldukları hâlde ve münferiden ve müctemi‘an icrâ-i vekâlet itmekle üzre mezbûrân Zeynüddîn ve İbrâhîm ağaları vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde onlar dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini mahallinde kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eylediler didikde gıbbü’t- ~~teSādıkı~~ tasdîk’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fî gurreti şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān, Molla ‘Ali ve gayruhum.

[Sahîfe 53]

[Nümero 166, Harc 5]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Susığırlık Karyesi ahâlîsinden Kürd Zülfî bin Yûsuf mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de karye-i mezkûre mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Yorgi veled-i Todori muvâcehesinde işbu târîh-i i‘lâmdan üç sene mukaddem merkūm Yorgi’ye ikrâz ve teslîm ol dahi iktirâz ve ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği iki ‘aded lira-i ‘Osmânî alacak hakkım olmakla sâlifu’z-zikr iki ‘aded lira-i ‘Osmânînin emsâlini merkūm Yorgi’den hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde merkūm Yorgi dahi cevâbında ber-vech-i müdde‘â iki ‘aded lira-i ‘Osmânî iktirâzını ikrâr lâkin târîh-i i‘lâmdan kırk bir gün önce mukaddem ‘asâkir-i şâhâne gider iken deynim olan iki ‘aded lira-i ‘Osmâniyyî emriyle ‘Îsâ Bey karyeli Kürd Mehmed’e edâ ve teslîm itmemle ol vechile zimmetim berî olmuşdu deyü inkâra mukārin eylediği def’ini asla şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb müdde‘î-i merkūm Zülfî’yü tahlîfe dahi tālib olmakla mûcebince merkūm Yorgi medfû‘-ı müdde‘âsıyla bi-lâ-beyyine mu‘arazadan ba‘de’l-men‘ mukirr ve mu’terif olduğu mârru’z-zikr iki ‘aded lira-i ‘Osmânînin emsâlini müdde‘î-i merkūm Zülfî’ye edâsıyla merkūm Yorgi ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ‘aşer min Saferi’l-hayr erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 167, Harc 56]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Şeyh Konevî Mahallesi câmi’ şerîfi mühimmâtından mevkūfe nukūdun bâ-hüccet-i şer‘iyye mütevellîsi mahalle-i mezkûre ahâlîsinden el-Hâcc Ahmed Ağa ibni el-Hâcc Hasan tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekâlet-i ‘amme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Yorgancı ‘Osmân Ağa ibni Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de nukūd-ı mevkūfe-i mezkûrenin ber-vech-i hasbî mütevellî-i sâbıkı Halîl Efendi ibni Mehmed Durmuş tarafından zikr-i âtî husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsî da‘vâ vekîllerinden Şevket Efendi ibni Mahmûd Hamdî muvâcehesinde ashâb-ı hayr tarafından câmi’-i şerîfin ta‘mîryçün müvekkil-i mezbûr Halîl Efendi’ye i’tâ olunan ma‘lûmu’l-‘aded agnâm derisini âhara bey’ ile semeni olub makbûzu olan iki bin sekiz yüz kırk üç kuruş ve nukūd-ı mevkūfeden istidâne iden ma‘lûmu’l-esâmî kesân zimmetlerinde olan mebâligın nemâsı olub makbûzu olan dört

bin yüz doksan yedi kuruşki cem‘an yedi bin kırk kuruş makbûzdan deri esmânı olarak da yedi yüz otuz bir kuruşunu edâ bâkısi olan altı bin üç yüz dokuz kuruş müvekkil-i mezbûr Halîl Efendi’ye izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi’den vakf-ı mezkûr içün bi’l-vekâle taleb iderim deyü da‘vâ itdikde vekîl-i mezbûr Şevket Efendi dahi cevâbında müvekkil-i mezbûrun deri semeninden içün makbûzu olan yedi yüz otuz bir kuruş ber-vech-i müdde‘â nemâdan dört bin yüz doksan yedi kuruşunu cem‘an dört bin dokuz yüz yirmi sekiz kuruşu ahz u kabza ikrâr idüb ve makbûzu olan meblag-ı mecmû‘-ı merkūm dört bin dokuz yüz yirmi sekiz kuruşunda mukirr ve mu’terif oldığı yedi yüz otuz bir kuruşdan mâ ‘adâ bin dokuz yüz kırk yedi kuruşunu câmi‘-i şerîf-i mezkûrun ta‘mîr ve termîm ve levâzım-ı sâ’iresine harc u sarf idüb bâkısî olan iki bin iki yüz elli kuruş dahi senevî iki yüz elli şer kuruşdan dokuz senelik hakk-ı tevliyeti olan ol mikdâr kuruşa mahsûb itmişidi deyü müdde‘î vekîl mezkûr ‘Osmân Ağa ziyâde iki bin yüz on kuruş deri semen-i müdde‘âsını ve vekîli mezbûr Şevket Efendi’nin bin dokuz yüz kırk yedi kuruş masruf-ı da‘vâsını tarafeyndan her biri inkâr itmeleriyle müdde‘î vekîl-i mezbûr ‘Osmân Ağa ceride-i şer‘iyyeye kayd itdirdiği şâhidleri ikāmeden ve vekîl-i mezbûr Şevket Efendi bi’l-vekâle tasaddî eylediği mesārif-i mezkûre müdde‘âsını ba‘de’l-istimhâl ve’l-imhâl müddet-i mehl-i şer‘î mürûrunda ikāme ve isbâtdan izhâr-ı ‘acz itmeleriyle bi’t-taleb müvekkil-i mezbûr Halîl Efendi bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘î vekîl mezbûr ‘Osmân Ağa tasaddî eylediği ziyâde dört bin elli dokuz kuruş da‘vâsıyla müvekkil-i mezbûr Halîl Efendi’ye bi-lâ-beyyine vâkı‘ olan mesārifeden ba‘de’l-men‘ mezbûr Halîl Efendi’nin tevliyet-i mezkûre ber-vech-i hasbî olduğu yedinde olan hüccet-i şer‘iyyeden müstebân olub müvekkil-i mezbûr ikrâr itmekle ‘alâ mûcebi ikrârihi meblag-ı merkūm iki bin iki yüz elli kuruş vakf-ı mezkûr içün müdde‘î vekîl-i mezbûr ‘Osmân’a Ağa’ya edâsıyla müvekkil-i mezbûr Halîl Efendi ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hâdi ‘aşer min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 168, Harc 1000]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kara Şeyh Mahallesi ahâlîsinden Tuhâfiyeci Hâfız ‘Ali ve karındaşı Mehmed efendiler ibni el-merhûm Şükrü Molla’dan her biri Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de Dersa‘âdet’de Avusturya Devleti teb‘asından tuhâfiye tüccarından Enabizman Oruzriyak Kumapanyası’nın kumpanya nâmına zikr-i âtî bey‘i tasdîk vekîl-i şer‘îsi ‘Osmân Lütfi Bey ibni el-merhûm Ahmed Efendi mahzarında

ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bey‘-i âtî’z-zikrin sudûruna değin her biri yedimizde malımız ve mülkümüz olan mahrûse-i mezbûrede belediye bahçesi karşusında bir nümerolu dükkân ile çârşû-i kebîrde bal mumcular dükkânı ittisālinde kezâlik müste’ciren sâkin olduğumuz yirmi altı nümerolu me’cûr mağazalarımızda mevcûd yirmi düzine fanila ve on bir düzine harîr fanila ve yirmi bir düzine frenk gömleği ve kırk düzine fanila frenk gömleği ve yüz on düzine yün ve pembe çorab ve on düzine yaz çantası ve on beş düzine duhān tabakası ve on ‘aded bavul sandık ve bir sagïr ayna ve bir kebîr ayna ve seksen düzine harîr boyun bağı ve beş düzine basdon ve şemsiyye ve on düzine levanta ve dökme yelpâze ve yirmi düzine göğüslük ve kolluk ve yakalık ve on düzine harîr kemer ve beş düzine yün eteklik ve on ‘aded karyola örtüsü ve otuz ‘aded çocuk örtüsü ve otuz ‘aded çocuk elbisesi ve yirmi ‘aded çarşılık ve bir kasa ve dükkân-ı mezkûrlerde mevcûd ma‘lûmu’l-‘aded camekân ve dolaplar ve kurdela ve dantela ve korse ve hurc makara ve dükkân-ı mezkûrlarda olan ma‘lûmu’l-cinsi ve’l-mikdâr cemî’ emvâli ve eşyâ-i zâtiyemizî tarafından îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfside ve mevâdi‘ ’âri bey’-i bât-ı sahîh-i şer‘ ile lira-i ‘‘Osmânî yüz kuruş hesâbıyla kırk dokûz bin dört yüz doksan kuruş mezkûr kumpanya nâmına vekîl-i mûmâileyh ‘Osmân Mustafâ Efendi’ye bey’ ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabûl idüb semeni olan meblag-ı merkūm kırk dokuz bin dört yüz doksan kuruş mezkûr kumpanyaya zimmetimizde deynimiz olan lira-i ‘Osmânî yüz kuruş hesâbıyla kırk yedi bin kırk yedi kuruşun ol mikdârına takâs ve mahsûb eylediğimizde ol dahi mukâssa ve kabûl idüb ziyâde semeni olan yirmi dört lira kırk üç kuruş dahi vekîl-i mûmâileyh bize edâ ve teslîm ve biz dahi tamâmen ve kâmilen ahz u kabz idüb bey’-i mezkûrun gabn ve takrîrine müte‘allika da‘vâdan kumpanyaya izāfetle vekîl-i mûmâileyhin kabûlüne hâvi zimmetini ibrâ-i ‘âmm-i sahih-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt idüb fîmâba’d eşyâ-i muharrere-i mezkûrelerde bizim aslâ ve kat’an ‘alaka ve müdâhalemiz kalmayub mezkûr kumpanyanın müşterâsı olmuşdur deyü mukirrân-ı mezbûrân Hâfız ‘Ali ve Mahmed efendilerin sādır olan bi’l-cümle takrîr-i meşrûhlarını vekîl-i mûmâileyh ‘Osmân Lütfi Efendi vicâhen tahkkîk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâlis min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Mehmed Tefvîk Efendi, Hazîne-i Evkāf-ı Hümâyûn da‘vâ vekîllerinden Neş’et Efendi, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 54]

[Nümero 169, Harc 00]

Mahrûse-i Brusa'da Murâd-ı Sânî Mahallesî ahâlîsinden ve sikâtü sahîhatü'l-kelimâtdan Bükücü Ahmed Ağa ibni Mehmed ve Süleymân Ağa ibni Şerîf Mehmed ve Ahmed Ağa ibni Mustafâ mahzarında Şer'-i Şerîf-i Enver'de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb Bükücüyân esnâfı nukūd-ı mevkūfesinin bâ-hüccet-i şer'îsine mütevellîsî Hasan Ağa bundan akdem vefât itmekle yeri hālî ve umûr-ı vakf-ı mezkûr mu'attala kalub yerine bir mütevellî nasb ve ta'yîn olunması ehemm ve elzem olmakla esnâf-ı mezkûrdan işbu bâ'isü'l-vesîka Edhem Ağa ibni Mustafâ emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsūfe ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü'yeten muktedir olmakla vakf mezkûra ber-vech-i hasbî taraf-ı şer'-i şerîfden mütevellî nasb ve ta'yîn buyurulması matlûbumuzdur deyü iltimâs itmeleriyle kıbel-i şer'den dahi mezbûr Edhem Ağa ber vechi hasbî vakf-ı mezkûre mütevellî nasb ve ta'yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı tevliyet-i mezkûru kemâ yenbagï idâre ve rü'yete ta'ahhüd itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn fî Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Ramazān Ağa, 'Ali Ağa, Emîn Ağa ve gayruhum

[Nümero 170, Harc 54]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Susığırlık Karyesi mütemekkinlerinden ve teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Rum milleti nisvâtından şahsî ta'rîf-i şer'-î ile mu'arrefe Küplülü Panayot kızı Magdalene binti Panayot mahrûse-i mezbûre mahkemesinde meclis-i şer'-i hatîrde zikr-i âtî bahçe vaz'-ı yed beyyine-i şer'iyye ile mutahakkık olan Ziştovi muhâcirlerinden Şa'bân Ağa ibni Mehmed tarafından zikr-i âtî husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekâlet-i 'amme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsî da'vâ vekîllerinden 'Abdülkādir Efendi ibni Hasan muvâcehesinde 'arsası Hüdâvedigâr tâbe serâhu hazretlerî Evkāf-ı Şerîfi'ne mukata'a-i kadîme-i ma'lûmelü mahrûse-i mezbûre zeylinde Paşa Çiftliği civârında orman bahçeleri nâm mahalde vâkı' etrâfı müvekkil-i mezbûr Şa'bân Ağa ve Çolak 'Ali Bey ve Çalgıcı Sotraki veled-i Vasil ve Kayeş oğlu Sa'deddîn bin Halîl bahçeleri ve tarîk-ı 'âmm ile mahdûd tahmînen dört dönüm mikdârı bir kıt'a eşcârı mülk tût bahçesi müstekılleten bâ-sened arâzî yedimde mülküm olub müvekkil-i mezbûr Şa'bân Ağa bahçe-i muhdûde-i mezkûreyi iki senedir fuzūlî zabt ve hâlen vaz'-ı yed itmekle su'âl olunub bahçe-i mahdûde-i mezkûreden keff-i yed ve bana teslîme müvekkil-i mezbûr Şa'bân Ağa'ya izāfetle vekîl-i mezbûr

‘Abdülkādir Efendi’ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ itdikde vekîl-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi dahi cevâbında bahçe-i mahdûde-i mezkûre müdde‘ıyye-i mezbûrenin mâlı olduğunu ve müvekkil-i mezbûr Şa‘bân Ağa’nın vaz‘-ı yedini ikrâr ve i‘tirâf idüb lâkin bahçe-i mahdûde-i mezkûreyi müdde‘ıyye-i merkūme Magdalene işbu târîh-i i‘lâmdan iki sene mukaddem tarafından bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâten ve sahîhen beş yüz elli kuruş semen-i medfû‘ ve makbûza müvekkilim merkūma bey’ ve temlîk ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb ol vechile târîh-i mezkûreden berü bahçe-i mezkûre müvekkilim mezbûrun şirâ-i yedinde mülkü olmakla bi-hakkı vaz‘-ı yed ve tasarruf ider deyü müdde‘ıyye-i mezbûrenin inkârına mukārin tasaddî eylediği def‘-i mezkûrunu mübeyyin beyyine taleb olunduk da mahrûse-i mezbûre mahallâtından her biri Murâd-ı Sânî Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Kunduracı Hıristo veled-i Kasti veled-i Yani ve Rençber Ayvaz oğlu Yuvan veled-i Ostedoli veled-i Yani nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hazîrân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakīka mezbûre Magdalene binti Panayot işbu târîh-i i‘lâmdan iki sene mukaddem orman bahçelerinde kâ’in etrâfı müvekkil-i mezbûr Şa‘bân Ağa ve Çolak ‘Ali bin Dervîş Ahmed ve Çalgıcı Sotraki veled-i Vasil ve Kayeş oğlu Sa‘deddîn bin Halîl bahçeleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd mutasarrıf olduğu tahmînen dört dönüm mikdârı bahçesini müvekkil-i mezbûr Şa‘bân Ağa’ya bizler hâzır olduğumuz hâlde beş yüz elli kuruş semen-i medfû‘ ve makbûza bey’ ve temlîk ve teslîm ol dahi ber-minvâl-i iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl eyledi biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz dahi her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘îye etmeleriyle şâhidân-ı merkūmân usūl-i mevdû‘ası vechile evvele bâ-varaka-i mestûre mârru’z-zikr Murâd-ı Sânî Mahallesi muhtâr-ı evveli Hribri teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Sotraki veled-i Yuvan ve muhtâr-ı sânîsi Halko veled-i Dimitraki’den sırren ba‘dehu yine merkūmân ile İsmâ‘îl bin Süleymân ve Ramazān bin Ahmed’den dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiyye makbûlü’ş-şehâde idükleri iş’ar olunmağın mûcebince müdde‘ıyye-i merkūme Magdalene da‘vâ-i mezkûresiyle müvekkil-i mezbûr Şa‘bân Ağa’ya izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi’ye bi-vech-i şer‘î vâkı‘ olan mu‘ârazadan ba‘de’l-men‘ mezkûr bahçe hakkında mezbûr Şa‘bân Ağa’nın temellük ve tasarrufunu hâvî cânib-i Defter-i Hākānî’den sened i’tâsî iktizā eylediği tescîl ve bi’l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrin min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 55]

[Nümero 171, Harc 45]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Kilisan Karyesi mütemekkinlerinden olub bundan akdem vefât iden teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Dimitri veled-i Hâcî Estrati veled-i Etam’ın verâsetî her biri teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden zevce-i metrûkesi Evdokiye binti Hâcî Yuvan ile sulbî kebîr oğulları Ebred ve Hâcî Yorgi ve sulbiye kebîre kızları Hnaştaşıya ve Erkiye’ye münhasıra ba‘dehu binti merkūme Erkiye dahi müteveffiye olub verâseti anası merkūme Evdokiye ile li-ebeveyn er karındaşları merkūmân Ebred ve Hâcî Yorgi ve li-ebeveyn kız karındaşı merkūme Anaştaşya münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları bi-tarîkı’l-münâsahati’ş-şer‘îyye iki yüz seksen sekiz sehmden olub sihâm mezkûreden kırk üç sehmi zevce-i merkūme Evdokiye ve doksan sekiz sehmden cem‘an yüz doksan altı sehmi ebnân-ı merkūmân Ebred ve Hâcî Yorgi ve kırk dokuz sehmi binti merkūme Anaşyaya’ya isâbeti ba‘de’t-tahakkukı’ş-şer‘î şahsî her biri karye-i mezkûre mütemekkinlerinde ve teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Sava veled-i Petraki ve Muhtâr Sava veled-i Hâcî Sava ta‘rîfleriyle mu‘arrefe binti merkūme Anaştaşya tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden ‘Osmân Nâ’il Efendi ibni ‘Ali mahrûse-i Brusa mahkemesinde meclis-i şer‘-i hatirde zikr-i âtî menzil ve bahçeleri vaz‘-ı yed beyyine-i şer‘iyele mütehakkık olan müvekkile-i merkūmenin üvey babası karye-i mezkûre mütemekkinlerinden kezâlik teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Küplülü Kostanti veled-i Yani muvâcehesinde karye-i mezkûrede kâ’in etrâfı Komet oğlu Hâcî Vangel veled-i Komet veled-i Hâcî Estrati ve Yostol veled-i Hâcî Estrati ve Kemanci Yanaki karındaşı Tanaş menzilleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ~~tahminen dört dönüm mikdârı eşcârı mülk bir kıt‘a tût bahçesi~~ ma‘lûmü’l-müştemilât ebniyesi mülk bir bâb menzil ve karye-i mezkûre hudûdu dâhilinde Harnanlar nâm mahalde vâkı‘ etrâfı Apostol veled-i Hâcî Estrati ve bir tarafı Ebustol veled-i Hâcî Estrati ve bir tarafdan Vangel veled-i Hâcî Estrati ve Hâcî Dimitri Rode veled-i Yorgi bahçeleri tarîk-ı ‘âmm ile tahmînen dört dönüm mikdârî eşcârı mülk bir kıt‘a tût bahçesi ve Kaşkoval’da vâkı‘ etrâfı Hâcî Estadi oğlu Hâcî Nikola ve Yaden oğlu Anaştaş veled-i Mihal ve Hâcî Estadi oğlu Vangel bahçeleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd üç dönüm mikdârî eşcârı mülk bir kıt‘a tût bahçesi ve Ayazma nâm mahalde vâkı‘ etrâfı Hâcî Estrati oğlu Hâcî Nikola veled-i Hâcî Estrati ve tarafeyni tarîk-ı ‘âmm

ile mahdûd bir dönüm mikdârî eşcârı mülk bir kıt‘a tût bahçesini cem‘an bir bâb menzil ve üç kıt‘a tût bahçesi müvekkilim merkūmenin babası müteveffâ-i evvel merkūm Dimitri veled-i Hâcî Estrati veled-i Etam’ın ile’l-vefât müstekıllen yedinde mülkü olub ba‘de vefâtihi menzil ve bahçe-i mahdûde-i mezkûreler müvekkilim merkūme ile anaları merkūme Ebred ve karındaşları Ebred ve Hâcî Yorgi’yi tashîh-i mezkûr-ı mevrûs olmuşiken üvey babası merkūm Kostanti menzil ve bahçe-i mahdûde-i mezkûrelerde olan müvekkilem mezbûrenin bi-sihâmi mezkûre kırk dokuz sehm hissesini veresiyye-i merkūmûn ile bi’r-rızā ifrâz iderek müfrez mahall-i mezkûrları fuzūlî zabt ve vaz‘-ı yed ider olmakla su’âl olunub müvekkilem merkūmenin emlâk-ı mezkûrelerde olan bi-sihâm-ı mezkûre kırk dokuz sehm hisse-i müfrezesinden keff-i yed ve vechi lâyıkıyla müvekkilem merkūme içün bana teslîme merkūm Kostanti’ye tenbîh olunmak bi’l-vekâle murâdımdır deyü da‘vâ itdikde merkūm Kostanti dahi cevâbında menzil ve bahçe-i mahdûde-i mezkûreler müvekkile-i merkūmenin babası ve mûrisi müteveffâ-i merkūm Dimitri’nin sağlığında ile’l-vefât müstekıllen yedinde mülkü ve ba‘de vefâtihi emlâk-ı mezkûreler verâset-i merkūmuna mevrûs olduğunu ve müvekkile-i merkūmenin hisse-i irsiyyesine müfrezen vaz‘-ı yedini ikrâr idüb lâkin müvekkile-i merkūme Anaştaşya işbu târîh-i i‘lâmdan beş mâh mukaddem menzil ve bahçe-i mahdûde-i mezkûrlarda olan hisse-i irsiyye-i müfrezesini şuhûd muvâcehesinde tarafeynden bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâten ve sahîhan be-safka-i vâhide on sekiz ‘aded lira-i ‘Osmânî semen medfû‘ ve makbûza bana bey’ ve temlîk ve teslîm ben dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb ol vechile târîh-i mezkûrdan beru yedimde şirâ’-i mülküm olmakla bi-hakk-ı vaz‘-ı yed iderim deyü vekîl-i merkūmun inkârına mukārin merkūm Kostanti tasaddî eylediği def’-i mezkûrunu beyyine taleb olundukda ikāme eylediği şâhidler edâ-i şehâdet-i şer‘iye idemeyüb bunlardan başka aslâ şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb tālibu tahlîf olmakla tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘e binâ’en icrâ-i tahlîf zımnında savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen bi’l-hükm irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtib-i Sânîsî İsmâ‘îl Efendi ibni Ahmed ma‘an meb’ûs-ı ümenâ-i şer‘ile karye-i mezkûrede kâ’in Eslan oğlu Etoraki menzillerine varub isimleri cerîde-i zabda muharrer kesân hâzır oldukları hâlde müvekkile-i merkūme Anaştaşya’ya bi-lâ-beyyine vâkı‘ olan mu‘ârazadan ba‘de’l-men‘ emlâk-ı mezkûrelerde olan müdde‘ıyye-i müvekkile-i mezbûrenin bir sihâm-ı mezkûre kırk dokuz sehm hisse-i müfrezesinden keff-i yed ve vech-i lâyıkıyla merkūme Anaştaşya teslîme merkūm Kostanti’ye tenbîh eylediğini kâtib-i mûmâileyh meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘alâ vuku‘ihi inhâ ve takrîr itmeğin

ba‘de’ tenfîz tescîl ve bi’l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf .

[Sahîfe 56]

[Nümero 172, Harc 30]

Husūsu âtîyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr ve fasl ve hasbiyçün savb-ı şer‘i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen bi’l-hükm irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtib-i Sânîsî İsmâ‘îl Efendi ibni Ahmed ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i belediyeden mürsel mi’mâr Hâcî Pandalaki Kalfa ile mahrûse-i Brusa mahallâtından Manastır Mahallesi’nde kâ’in münâza‘un fîh olan dîvâr üzerine varub isimleri cerîde-i şer‘iyyede muharrer müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i âlî itdikde mahalle-i mezkûrede mütevattın Batum muhâcirlerinden el-Hâcc İbrâhîm bin el-Hâcc Süleymân meclis-i ma‘kūd-i mezkûrda zikr-i âtî dîvârı vaz‘-ı yed beyyine-i şer‘iyye ile mütehakkık olan mahrûse-i mezbûre Gurabâ hastahānesi müdîri zikr-i âtî husūsāt-ı re’y olunan Rif‘atlü Cânib Efendi ibni el-merhûm Ahmed Mümtâz Efendi tarafından kezâlik zikr-i câî husūsda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Şevket Efendi ibni Mahmûd Hamdî muvâcehesinde işbu derûnunda ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî olunan bir bâb mülk menzilimin cenûb cihetinde vâkı‘ tûlen ve ‘arzen bi-hesâb-ı terbî’î kırk üç zirâ‘ sekiz parmak dîvâr mine’l-kadîm menzilim mülhâkatından olub dîvâr-ı mezkûr bundan akdem münhedim oldukda işbu târîh-i i‘lâmdan yirmi beş sene mukaddem mutasarrıf-ı evvel Tâbûr Kâtibi Mustafâ Efendi kendi mâlından inşâ idüb kimesne tarafından müdâhale iktizā itmeziken câr-ı mülâsıkı hastahāne mâlı olan hānenin dîvârıdır deyü fuzūlî ve bi-gayr-i hak dîvâr-ı mezkûruma müvekkil-i mûmâileyh bi’l-me’mûriyet müdâhale itmekle vekîl-i merkūmdan su’âl olunub deyü mezkûre vâkı‘ olan müdâhalesi men‘ olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ itdikde merkūm Şevket Efendi bi’l-vekâle cevâbında işbu münâza’un fîh olan dîvârın gerek sâhib-i evveli Sıddïka Hanım ve evlâdı İbrâhîm ve Nûrî ağalar ve ‘Ömer Ağa âhîren sâhibi merhûm Ahmed Vefîk Paşa tarafından ve gerek şimdiki hâlde mutasarrıfı hastahāne tarafından yirmi sene müddetden berü divâr-ı mezkûr hastahāne mâlı olan hānenin mülhakâtından olmak üzre bi-hakk-ı müdâhale ve mülkiyet üzre tasarruf ider olduklarında da‘vâda murûr-ı zamân vardır hükkâm istimâ‘ından memnû’lardır deyü müdde‘î-i mezbûrun menzil dîvârı yirmi beş sene mukaddem inşâ olduğu inkâr itmekle mezkûr dîvâr müdde‘î mezbûr el-Hâcc İbrâhîm Ağa menzili mülhakâtından olduğunu mezbûr Hâcî Pandalaki Kalfa dahi

cevâbında fennen ihbâr itmekle müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc İbrâhîm Ağa menzil-i mülhâkatından da‘vâ-i mezkûresine mutābık beyyine taleb olundukda mahalle-i mezkûre ahâlîsinden Suyolcu Mustafâ Ağa ibni el-Hâcc Rasûl ibni ‘Abdullâh ve Hâfız Muhyiddîn Efendi ibni ‘Abdurrahmân ve Çarpık oğlu İsmâ‘îl Ağa ibni Mehmed bin ‘Abdullâh li-ecli’ş-şehâde meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka işbu münâza‘un fîh olan dîvâr mine’l-kadîm müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc İbrâhîm Ağa’nın mutasarrıfı olduğu menzili dîvâr-ı olub hatta menzil-i mezkûrun mutasarrıf olduğu bizim ma‘lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iyye itmeleriyle şâhidûn-ı mezbûrûn usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mahalline mezkûre muhtâr-ı evveli olan Eşkelizâde Mustafâ Efendi ibni ‘Ali Bey ve muhtâr-ı sânîsî Rızā Bey ibni el-Hâcc sırren ve ba‘dehu yine mezbûrân ile Süleymân Ağa ibni İsmâ‘îl ibni Süleymân’dan bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiyye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş’âr olunmağın mûcebince mârru’z-zikr dîvâr-ı mezkûre müvekkil müdîr-i mûmâileyh tarafından vâkı‘ olan müdâhalesinin men‘ı müvekkil-i mûmâileyh Cânib Efendi’ye izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi’ye tefhîm eylediğini kâtib-i mûmâileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le tarafeyn hâzır oldukları hâlde ‘alâ vukū’ihi inhâ ve takrîr ve tefhim-i mezkûr dahi kıbel-i şer‘den tenfîz olduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâlis min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Mührî mutābık ve me’âl-i tefhim-i mezkûr hakkında usūlüne muvâfık idüğü fî 12 Rebî‘ü’l-evvel sene 1314, Mümeyyiz-i İ‘lâm-ı Şer‘i, Emînü’l-Fetvâ, Fetvahāne-i celîleden musaddık olarak * kılındı.]

[Nümero 173]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Bâyezid Paşa Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe işbu bâ‘isü’l-vesîka Şerîfe ‘Ayşe Hatun ibneti Ahmed Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de sadrî kebîr oğlu mûsir idüğü bi’l-ihbâr mütehakkık olan Berber İbrâhîm ibni el-Hâcc Hasan mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb fakîre ve mu’sire ve ‘alîle olub kâr ve kesbe ‘adem-i iktidârıma mebnî nafaka ve kisve-i zarûriyyem içün oğlum mûsir-i mezbûr İbrâhîm üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didik de gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î

kıbel-i şer‘den dahi mezbûre Şerîfe ‘Ayşe Hatun’un nafaka ve kisve-bahâsı içün bi’t-terâhî oğlu mûsir-i mezbûr İbrâhîm Efendi’ye işbu târîh-i kitâbdan i’tabâren şehriye otuz kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru kendi nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarf ve lede’l-hâce istidâneye ve ‘ınde’z-zafer oğlu mûsir-i mezbûr İbrâhîm üzerine rucû‘a vâlidesi mezbûre ‘Ayşe Hatun’a izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrîn min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Ramazān Ağa, İsmâ‘îl Ağa, Emîn Ağa ve gayruhum.

[Nümero 174, Harc 40]

Sekiz seneden berü Brusa’da el-yevm Kavaklı Mahallesi’nde şerîf mukïm Bilâd-ı Hamse mevâlîsinden Divriki Hamdî Efendizâde Şâm-ı Şerîf Mollası Esbak Fazïletlü es-Seyyid Hasan Tâ’ib ibni el-merhûm el-Hâcc Mahmed Hamdî Efendi mahrûse-i mezbûrede Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada hey’eti muhâkeme hâzır olduğu hâlde ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de tezkîre-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Sultān Mehmed kerîmesî Hadîce Sultān Vakfı’ndan Medîne-i Üsküdâr-ı emniyet-i asârda İhsâniye Mahallesi’nde Fısdıklı Caddesi’nde vâkı‘ bir nümero ile murakkam şehriye altı yüz akçe icâre-i mü’eccelü üç kıt‘a mütevellî senedî mûcebince el-Hâcc Hasan Nâ’ib Efendi Konağı dinmekle ‘arîf ‘ınde’l-ahâlî ve’l-cîrân kemâl-i şöhretine binâ’en ve karşusında kebîr bahçe ve ahûr ve arabalık fevkânî ve tahtânî ma‘lûmü’l-müştemilâ’t hâriciyye ve dâhiliyyelü yedi yüz otuz bir ‘aded lira-i ‘Osmânî bedel ile tefevvüzen ve tasarruf olduğum bir bâb süknâ hānem müşrif-i harâb virgüsü dahi beş seneden berü terâkim idüb i’mârına ‘adem-i kudretime mebnî medyûn bulunmam hasebiyle mezkûr hāneyi sûk-i Sultānî ve mecma’-i nâs olan mahallerde lede’l-muzâyede ve inkıtâ‘i’r-rağabât-ı münkatı’ oldukdan sonra Meclis-i Erâmil-i Eytâm Tekâ‘udiye Sandığı’na ba‘de’t-teslîm deynim olan sekiz bin kuruş ve mukaddemen ‘ilmiye sarrâfı teb’a-i saltanat-ı seniyyenin Katolik milletinden Küzl oğlu Artin oğlu Agob Efendi’ye sulhen ba‘de’t-teslîm bâ-sened sekiz bin kuruş deynim ile müterâkim virgü icâre-i ma‘lûmeyî îfâya bahçe-i mezkûresi müfrezen ve müstekıllen ve hāne-i mezkûru tālibine kat‘ıyyen ferâg ve tefvîze ve bedelini ahz u kabza ba‘de’l-garaz mârru’z-zikr duyûnâtımı îfâya ve fazlasını tarafıma irsâl ve teslîme ve me’mûru huzūrunda ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i ‘amme-i mutlaka-i sahîha şer‘iyye ile

sudûr-i ‘izâm-ı zevi’l-ihtirâmdan Meclis-i İdâre-i Emvâl-i Eytâm Riyâset’i Celîlesi’ne revnak-bahş-ı ikbâl üstâd-ı ekrem Semâhetlü Kasîdecizâde Süleymân Sırrı Efendi Hazretlerini tensîb buyuracakları âharı tevkîle me’zûne oldukları hâlde kabûllerine mevkūfe vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didikde mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin ve’l-‘ışrîn min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Ramazān Ağa, ‘Ali Ağa, Emîn Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 57]

[Nümero 175, Harc 100]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Burak Fakîh Karyesi ahâlîsinden İbrâhîm Ağa ibni Sālih tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve lede’l-iktizā sulh ve ibrâya vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden ‘Abdülkādir Efendi ibni Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de karye-i mezbûre ahâlîsinden câr-ı mülâsıkî Hamsunlu Emîn oğlu İbrâhîm bin Emîn muvâcehesinde mezbûr Hamsunlu İbrâhîm karye-i mezkûrede kâ’in müvekkilim mezbûrun menziliyle kendi menzili beyninde olan dîvârını hedm ile kapu küşâd ve müvekkilim mezbûrun müstekıllen mülkü olan su kuyusuna müdâhale ve mukirr nisvân olan oda ve ahûr ve samânlık ve havlusuna Nezāretle zarar bîn olmakla küşâd itmiş olduğu kapunun sed ve bendî ve Nezāretine kat’ıyla bi’r-i mezkûre vâkı‘ olan müdâhalesinin menba’ına mezbûr Hamsunlu İbrâhîm tenbîh olunmak bi’l-vekâle murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûr Hamsunlu İbrâhîm dahi cevâbında zikr olunan dîvârînı hedmiyle kapu küşâdını ve bi’r-i mezkûre müdâhalesini ve müvekkil-i mezbûrun menzilinin makarr-ı nisvân olan mevâzi’ine havâlesi olarak ol vechile zarar bîn olduğunu bi-tamâmihi tābi‘anikrâr ve i‘tirâf idüb lâkin bi’r-i mezkûr müşterek olub öteden berü bi’r-i mezkûrdan su ahz idegeliklerimizden dîvâr-ı mezkûru hedm ile bi’r-i mezkûrdan su ahz itmek içün kapu küşâd itmişdim deyü müdde‘î vekîl-i mezbûrun inkârına mukārin eylediği def’ını zabt u da‘vâ cerîdesîne tahrîr itdirüb dört şâhidden başka şâhidim yokdur deyü temhîr etdigi şâhidleri ikāmeden izhâr-ı ‘acz idüb bi’t-taleb müdde‘î müvekkil-i mezbûr İbrâhîm Ağa bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olmağın mûcebince mezbûr Hamsunlu İbrâhîm Bey’in bi’r-i mezkûra iştirâk da‘vâ-i def-i’ mezkûruyla müvekkil-i mezbûre bîvech-i şer‘i müdâhalesinin men‘iyle fuzūlî hedm itmiş olduğunu dîvâr-ı mezkûrun kemâ fi’s-sâbık inşâsıyla kapu-i mezkûru sedd-i bendiyle bi’r-i mezkûre müdâhale itmemek üzre

mezbûr Hamsunlu İbrâhîm'e tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezkûreden i'lâm olundı, fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ışrîn min Saferi'l-hayr sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 176, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Bulgarlar Mahallesi'nde mütemekkin iken işbu târîh-i vesîkadan iki buçuk sene mukaddem vefât iden teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Rum milletinden Kuyumcu Kastaki veled-i Haralambos veled-i Etam'e zikr-i âtî verâset iddi'â iden mahalle-i mezkûre mütemekkinlerinden ve teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Kuyumcu Timuztoklu meclis-i şer'-i hatîr-i lâzimi't-tevkîrde mütevveffâ-i merkūmun medyûnu kezâlik teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Kuyumcu Kasti veled-i Lokad muvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-i merkūm Kasti zimmetinde cihet-i karzdan alacak hakkı olan kırk kuruş kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât idüb ben müteveffâ-i merkūmun firâşından hâsıl ve zevce-i müteveffiyesî Maryonda binti Estraki'den mütevellid sulbî kebîr oğlu olmamla ol vechile babam müteveffâ-i merkūmun verâseti benimle li-ebeveyn kız karındaşlarım işbu hazırân bi'l-meclis her biri teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesi nisvâtından şahısları ta'rîf -i şer'î ile mu'arrefe Elifer ve Kadina ve Eleni'ye münhasıra olub bizden başka verâseti ve terekesine müstehak âharı olmamakla meblag-ı merkūm kırk kuruş benimle kız karındaşlarım hâzırât-ı mezbûrât mevrûs olmakla meblag-ı merkūm kırk kuruş merkūm Kasti'den hâlen taleb iderim deyü hâzırât-ı mezbûrâtın tasdîkleriyle ma'an da'vâ itdikde merkūm dahi cevâbında müteveffâ-i merkūm Kuyumcu Kastaki veled-i Haralambos veled-i Etam cihet-i mezkûreden ol mikdâr kuruş zimmetinde deyni olduğunu ikrâr idüb müdde'î-i merkūm Timuztoklu ve hâzırât-ı mezbûrâtın ber-vech-i muharrer verâsetleri inkâr itmekle müdde'î-i merkūm Timuztoklu tasaddî eylediği verâseti müdde'âsını mahrûse-i mezbûre mahallâtından Veled-i Kazzâz Mahallesi mütemekkinlerinden her biri teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Boyacı Avram veled-i Nikola veled-i Etam ve Kayabaşı Mahallesi mütemekkinlerinden Çarkacı Corci veled-i Kemeryagu veled-i Kastaki nâm kimesneleri ikāme idüb istişhâd olunduklarında fi'l-hakïka işbu müdde'i-i merkūm Timuztoklu ile hâzırât merkūmât Elifer ve Kadina ve Eleni müteveffâ-i merkūm Kuyumcu Kastaki veled-i Haralambos veled-i Etam'ın firâşından hâsilûn ve zevce-i müteveffiye-i Maryonda binti Estoraki'den mütevellidûn sulbî kebîr evlâdı olub ol vechile müteveffâ-i merkūmun bunlara münhasıra olub bunlardan başka verâseti ve

terekesine müstehak âharı olduğu ma‘lûmumuz değildir biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı merkūmân usūl-i mevzū‘ası vechle evvelen bâ-varaka-i mestûre mahalle-i mezbûre muhtâr-ı evveli teb‘a-i muşârunileyhânın millet-i merkūmesinden Çarklacı Hristo veled-i Yorgi ve kezâlik teb‘a-i muşârunileyhânın millet-i merkūmesinden muhtâr-ı sânî Anaştaş veled-i Yani’den yine merkūmân ile her biri teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin millet-i merkūmeden Apostol veled-i Kanstanti ve Tanaş veled-i Dimitri’den bi’l-muvâcehe ‘alenen dahi lede’t-tezkiyye makbûlü’ş-şehâde idüklerî iş’âr olunmağın mûcebince merkūmûn Timuztoklu Elifer ve Kadina ve Eleni’nin ber-vech-i muharrer verâsetlerini ba‘de’l-hükm ve’t-tenbîhi’ş-şer‘î şahısları mu‘arrefe benât-ı merkūmât Elifer ve Kadina ve Eleni’den her biri meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzimi’t-tevkîrde li-ebeveyn er karındaşları işbu hâsılu’r-rakîm ibni merkūm Timuztoklu muvâcehesinde tezkire-i ‘Osmâniyye ibrâz ile bi’l-verâse takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mahrûse-i mezbûre mahallâtından Şehâbeddîn Paşa Mahallesi’nde kâ’in ma‘lûmu’l-hudûd müteveffâ Rençber Dimitri vereseleriyle müştereken mutasarrıf olduğumuz bir bâb menzil ve bir bakkāl dükkânında olan hisse-i irsiyye ve müntekıle-i ma‘lûmemizi semen ve bedel-i misliyle tālibine bey‘ ve ferâg ve tefvîz ve teslîme ve semen ve bedelini ahz u kabza ve makbûzunu bize irsâl ve îsâle bey’ ve ferâg-ı mezkûrunu me’mûru ve mütevellîsi huzūrunda kat‘ıyyen ikrâra menzil ve dükkân-ı mezkûra müdâhale vukū’unda ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve redden ve naklen muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve âhara îcâra ve müste’cirlerini ihrâca ve te’âtî evrâka ve kabûle ve icrâ mu‘âmelâtını rü’yete ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsîne tarafımızdan âharı tevkîl ve ‘azle me’zûn olduğu hâlde karındaşımız müşterikimiz ibni merkūm Timur Toklı‘yı vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl nasb ve ta‘yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didiklerinde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ve’l-‘ışrîn min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Ramazān, Molla İsmâ‘îl, Molla ‘Ali ve gayruhum

[Sahîfe 58]

[Nümero 177]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled-i Bevvâb Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe işbu bâ‘isü’l-vesîka Hadîce Hatun ibneti Râşid Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de Cânib ve Mustafâ ibni Ahmed karındaşlar mahzarlarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mezbûrân Cânib ve Mustafâ li-ebeveyn karındaşları Mehmed ile hâl-i zevciyet beynimizde kā’ime iken mezbûr Mehmed’in firâşından hâsıllar ve benden mütevellidler hâlen hacr u terbiyemde olan tahmînen altı yaşında Seydi ve beş yaşında Emîne’yi bi-lâ-nafaka bırakarak ‘Asâkir-i Redîfe-i Şâhâne’ye dâhil ve ordu cânibine ‘azîmet idüb gā’ib olduğu ecilden sagïrân-ı mezbûrân dahi nafakaya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmalarıyla gā’ib-i mezbûrun karındaşları merkūmân Cânib ve Mustafâ nâm mûsir üzerlerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr buyurulmak bi’l-hidāne matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi sagïrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyeleri içün gā’ib-i mezbûr Mehmed’e rücû’ itmek üzre bi’t-terâhî işbu târîh-i vesîkadan i‘tibâren her birine şehriye yirmi ikişer buçuk kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru sagïrân-ı mezbûrânın nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyelerine harc u sarfa ve lede’l-hâce istidâneye ve ‘ınde’z-zafer ‘ammîlerî merkūmân Cânib ve Mustafâ üzerlerine rucû‘a vâlideleri ve hâdineleri mezbûre Hadîce Hatun’a izin virilmeğin mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrîn min Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 178, Mühtedi i‘lâmı]

Fi’l-asl Niğde Sancağı kurâsından ‘Aravân Karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milleti nisvâtından tahmînen on yedi yaşında Anaştaşya binti Hresto nâm hür ‘âkıle ve bâliga şeref-i İslâm ile müşerrefe olmak arzûsuyla bâ-istid‘â Meclis-i İdâre-i Vilâyet’e müraca‘at idüb meclis-i mezkûrda mu‘âmele-i nizāmiyesi bi’l-ikmâl ve Meclis-i Şer‘-i Münîr’de dahi kelimeteyn-i şehâdeteyni tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm’ı kabûl ve talebiyle ismi Fâtıma Makbûle tesmiye olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i‘lâm olundu, el-emrü li men lehü’l-emr, fi’l-yevmi’l-hâdi’ ‘aşer min şehri Rebî’ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 179,Harc 13]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hüdâvendigâr Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Zehrâ Hatun ibneti ‘Ali mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de hâlen zevci berber esnâfından ‘Ali Ağa ibni ‘Ali muvâcehesinde zevcem mezbûr yedinde mevcûd mu‘accel ve gayr-i mu‘accel eşyâlarımdan olub mecmû‘u yedi yüz kırk iki kuruş kıymetlü üç ‘aded pencere berdesi ve üç yasdık örtüsü ve bir mak’ad örtüsü ve bir konsol örtüsü ve bir kına örtüsü ve iki ‘aded yüz yasdıkı ve bir yün memlû şilte ve bir yemeni yorgan ve dokuz ‘aded yasdık ve bir tomar ipekli mak’ad ve iki ot minder ve bir döşek ve bir pamuk şilte ve bir kilim ve bir tahta sandık ve bir konsol ve iki karpuz lamba ve bir kına ve bir yün memlû döşek ve bir baş yasdıkı ve bir yorgan ve dört ‘aded su bardağı ve bir lamba ve yedi fincân tabağı ve üç sigâra tabağı ve bir kahve kâsesi mecmû‘u nuhâs üç tencere ve iki şorba tası ve bir yumurta tâbesi ve yedi ‘aded sahan ve bir kadâyıf sepeti ve bir yemek sepeti ve bir hamâm tası ve bir tarak ve üç kanon tebsi ve bir aynamı zevcem mezbûr fuzūlî habs ve vaz‘-ı yed ider olmakla su’âl olunub eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi ‘aynen bana teslîme zevcem mezbûr ‘Ali Ağa’ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü inkârına mukārin da‘vâyı isbât ve beyân esnâsında beynimizde muslihîn tevassutuyla beynimizde ıslâh ve tanzïm ben ber-vech-i muharrer tasaddî eylediğim da‘vâdan zevcem mezbûr ile bi’t- terâhî beş ‘aded lira-i ‘Osmânî üzerine sulh olduğumdan ol dahi sulh-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl bedel-i sulh-ı mezkûrdan mâ ‘adâ ziyâde müdde‘âma müte’allıka da‘vâdan ben zevcem mezbûr ‘Ali Ağa’nın zimmetini kabûlüne hâvî ibrâ-i ‘âmm-i sahîh-i şer‘î ile ibrâ ve iskāt ol dahi ibrâ-i mezkûru kabûl idüb ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh olan beş ‘aded lira-i ‘Osmânînin emsâlini mezbûr ‘Ali Ağa’dan hâlen taleb iderim deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’s-su’âl ve’l-ikrâr ‘alâ mûcebi ikrârihi bedel-i sulh merkūm beş ‘aded lira-i ‘Osmânînin emsâlini müdde‘iyye-i mezbûre Zehrâ Hatun’a edâ ve teslîmiyle zevc-i mezbûr ‘Ali Ağa ilzâm ve bi’l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis fî şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 59]

[Nümero 180, Harc 50]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Bilâdı Yûnus Karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin Rum milletinden Yorgi oğlu Dimitri veled-i Yorgi Meclis-i Şer‘-i Münîr’de lâzimi’t-tevkîrde karye-i mezkûre mütemekkinlerinden teb‘a-i saltanat-ı

seniyyenin millet-i merkūmesinden ve zürra‘dan Yuvan oğlu İraşko veled-i Yuvan muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb karye-i mezkûre hudûdu dâhilinde Hüdâvendigâr Gâzî Hazretleri’nin çiftlik ârâzileri dinmekle ‘arîf Çukurlar’da vâkı‘ etrâfı Banto oğlu Tanaşaki ve Es‘ad oğlu Hamdî ve diğer Bako ve Topal Mihal oğlu Nikola ve Mito oğlu Estrati ve Bandel oğlu Tanaşaki ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd üç dönüm bir kıt‘a tarla ve yine Ormanbaşı’nda vâkı‘ etrâfı Agusni oğlu Kalyo ve Kürd Mehmed ve Çakır Dimitri ve Mihal oğlu Nikola ~~Haci Yorgi oğlu Hristo~~ ile mahdûd üç dönüm bir kıt‘a tarla ve yine Ortayol’da tarafları Hrolam oğlu Estrati ve Mihal oğlu Nikola ve Hâcî Yorgi oğlu Hresto ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd dört dönüm bir kıt‘a tarla ve yine mahall-i mezkûrda etrafî Kürd Mehmed ve Arnabut ‘Abdülkādir ve Doktor Svaydilis Efendi ve Çakır Dimitri tarlaları ile mahdûd bir buçuk dönüm bir kıt‘a tarla ve yine mahall-i mezkûrda kâ’in etrâfı Hâcî Kaya oğlu Abustol ve Mihal oğlu Nikolaki ve Çakır oğlu Yani ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd iki buçuk dönüm bir kıt‘a tarla ve yine Kavalık’da Eğreküstü’nde vâkı‘ etrâfı Hâcî Preşko ve Mihal oğlu Nikola Hrosavalı Menolaki ve tarîk-ı ‘amm ile mahdûd bir dönüm tarla ve yine Pobzetre dinmekle ‘arîf etrâfı Relco oğlu Hrestodali ve Mihal oğlu Nikola ve Kürd Mehmed ve Rabor oğlu Kastanti ile mahdûd dört dönüm mikdârı tarla ve yine Prozavegze etrâfı Arnabut ‘Abdülkādir Ağa ve Mihal oğlu Nikola ve Mito oğlu Estrati ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd bir buçuk dönüm bir kıt‘a tarla ve yine Orta Yaka’da etrâfı Kürd Mehmed ve Mihal oğlu Nikola ve Çobancı Praşko ve Hâcî Sefaki ile mahdûd iki buçuk dönüm bir kıt‘a tarla ve yine Bayır nâm mahalde vâkî etrâfı Mihal oğlu Nikola ve Hâcî Praşkova ve değirmen deresi ve Kablan oğlu Apostol ile mahdûd beş dönüm bir kıt‘a tarla ve yine Kavalık civârında etrâfı Mihal oğlu Nikola ve Hâci Praşkova ve değirmen harkı ve göl hendeği ile mahdûd beş evlek bir kıt‘a tût bahçesi ve yine Orman civârında etrâfı göl hendeği ve değirmen deresi ve Boli oğlu Kastanti ve Mihal oğlu Nikola ile mahdûd üç buçuk dönüm bir kıt‘a tût bahçesine cem‘an on bir kıt‘a da otuz bir dönüm tarla ve iki kıt‘a da dört dönüm üç evlek bahçe senevî Cennet-mekân Sultān Hüdâvendigâr Gâzî tâbe serâhu hazretlerinin ‘ımâret-i ‘âmirelerine maktû’ olarak on beş timurlu hınta ve on iki timurlu şa‘ir ve on iki timurlu ‘alef virmek üzre müste’ciren tahte zira’âtımda olmakla ben tarlahâ-yı mezkûrlardan Çötertarla Yorozönü ve Öteyaka ve Bayırki cem‘an dört kıt‘a on üç dönüm tarlalarıyla bahçeleri yedimde ibkâ bâkı Çukurlar ve Göktaş’da ve Ormanbaşı’nda ve Ortayolda üç kıt‘a ve Eğreküstü’ndeki yedi kıt‘a da on sekiz dönüm tarlaları senevî Hüdâvendigâr Gâzî Hazretleri’nin ‘ımaret-i ’âmirlerine maktû’ olarak sâlifü’z-zikr on beş timurlu hınta ve on iki timurlu şa‘ir ve on iki timurlu

‘alef nısfı olan yedi buçuk timurlu hınta ve altı timurlu şa‘ir va altı timurlu ‘alef virmek üzre merkūm Praşko’ya îcâr ve rızāmla teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer isti’câr ve tesellüm ve kabûl itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fî gurreti Saferi’l-hayr sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān ve gayruhum.

[Nümero 181, Harc 40]

Der‘aliyye’de Ârâzî-i Hâliye Taharrî Komisyonu a‘zāsından Halkalı Zirâ’at Mektebi müdîr-i sânîsî olub mahrûse-i Brusa’da Nûrî Bey Oteli’nde mukïm ‘İzzetlü İsmâ‘îl Rıfkı Bey Efendi ibni ‘Ömer Şevki Paşa mahrûse-i mezbûre Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb Der‘aliyye’de Hazîne-i Hâssa-i Şâhâne me’mûrînundan Ziyâ’eddîn Bey’in kerîme-i muhteremeleri Vecîbe Hanım beynlerinde takrîr idecek mehr-i mu‘accel ve mehr-i mü’eccel tesmiyeleriyle benim içün mahzar-ı şuhûdda mûmâileyhâ Vecîbe Hanım ‘akd ve tezvîce tarafımdan Der‘aliyye’de sâkin erkân-ı harb kā’im-makāmlarından birâderim ‘İzzetlü ‘Osmân Nûrî Bey’i kabûlüne mevkūfe vekâlet-i ‘âmme mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye-i ile vekîl nâ’ib-i menâb nasb ta‘yîn eyledim didikde mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâlis ‘aşer min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla İsmâ‘îl ve gayruhum.

[Nümero 182, Harc 60]

Mahrûse-i Brusa ‘ya muzāfe Gemlik Kazāsı kurâsından Umur Bey Karyesi ahâlîsinden Halîl Ağa ibni Mehmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de mahrûse-i mezbûre mahallâtından İncirlice Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘î ile mû’arrefe Zehrâ Hatun ibneti ‘Abdülkerîm tarafından zikr-i âtî husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Laz ‘Ali Bey ibni Hasan muvâcehesinde müvekkile-i mezbûre Zehrâ Hatun üç yüz kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâm olub lâkin bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmeyüb nâşizeten vâlidesi menzilinde sâkin olmakla su’âl olunub karye-i mezkûrede kâ’in menzilimde bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre zevcem müvekkile-i mezbûre Zehrâ Hatun’a izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ali Bey’e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ

itdikde vekîl-i mezbûr ‘Ali Bey dahi bi’l-vekâle cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer tābi‘an ve kat‘ıyyen ikrâr îtmekle ‘alâ mûcebi ikrârihâ zevci mezbûre menzilinde itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre müvekkile-i mezbûreye izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ali Bey tenbîh olduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i’lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 60]

[Nümero 183]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Alaca Mescid Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe bâ‘iseti hâzihi’l-kitâbi’l-müstetâb Yemîne Hanım ibneti Ahmed Mümtâz Bey tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi babası mûmâileyh Ahmed Mümtâz Bey ibni el-merhûm Mehmed Edîb Efendi Meclis-i Şer‘i Şerîf-i Enver’de müvekkile-i mezbûrenin zevc-i sâbıkı mahrûse-i mezbûre Telgraf-ı Muhābere me’mûrlarından Hüseyin Efendi ibni ‘Abdülkādir Efendi tarafından zikri câ’î husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi babası mûmâileyh ‘Abdülkādir Efendi ibni el-Hâcc Hüseyin mahzarında bi’l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb müvekkilem kızım mezbûre ile müvekkil-i mezbûr Hüseyin Efendi’nin bundan akdem hâl-i zevciyet beynlerinde kā’ime iken müvekkil-i mezbûrun firâşından hâsıl ve kızım müvekkil-i mezbûrenin batnında müstebînü’l-halfe dört aylık hamli olmakla vaz‘-ı hamli ile ‘iddeti münkaziye oluncaya değin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesi içün müvekkil-i mezbûr Hüseyin Efendi üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr buyurulmak bi’l-vekâle matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi müvekkile-i mezbûre Hüseyin Efendi üzerine işbu târîh-i vesîkadan i‘tibâren bi’t-terâhî şehriye seksen kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzim-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede’l-iktizā istidâneye ve ‘ınde’z-zafer müvekkil-i mezbûr Hüseyin Efendi üzerine rucû‘a müvekkile-i mezbûre Yemîne Hanım’a izāfetle babası vekîl-i mûmâileyh Ahmed Mümtâz Bey’e izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Ramazān, Molla İsmâ‘îl, Molla ‘Ali ve gayruhum.

[Nümero 184, Harc 62]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Alaca Mescid Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Yemîne Hanım ibneti Ahmed Mümtâz Bey tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi babası mûmâileyh Ahmed Mümtâz Bey ibni el-merhûm Mehmed Edîb Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de müvekkile-i mezbûrenin zevc-i sâbıkı mahrûse-i mezbûre Telgraf-ı Muhābere me’mûrlarından Hüseyin Efendi ibni ‘Abdülkādir Efendi tarafından zikri câ’î husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi babası mûmâileyh ‘Abdülkādir Efendi ibni el-Hâcc Hüseyin muvâcehesinde müvekkil-i mûmâileyh Hüseyin Efendi bin beş yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel ve bin kuruş mehr-i mu‘accel tesmiyeleriyle kızım müvekkile-i mûmâileyhânın zevc-i dâhili olub işbu târîh-i i‘lâmdan bir hafta mukaddem Yeniyol’da Plevneli Mustafâ Ağa kahvehānesinde şuhûd muvâcehesinde zevcemi terk itdim bırakdım irâdesi elinde olsun deyü tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehreyn-i mezkûreyn alacak hakkı olan cem‘an iki bin beş yüz bir kuruş mezbûr Hüseyin Efendi’ye izāfetle babası vekîl-i mûmâileyh ‘Abdülkādir Efendi’den bi’l-vekâle hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde vekîl-i mûmâileyh ‘Abdülkādir Efendi dahi cevâbında müvekkile-i mezbûre Yemîne Hanım ol mikdâr kuruş mehreyn-i mezkûreyn tesmiyesiyle oğlu müvekkil-i mûmâileyh Hüseyin Efendi’nin zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ikrâr ve i‘tirâf idüb müdde‘î vekîl-i mûmâileyhin ber-vech-i muharrer tatlîk müdde‘âsını inkâr itmekle müdde‘î vekîl-i mûmâileyh Ahmed Mümtâz Bey kasd eylediği ber-minvâl-i meşrûh tatlîk da‘vâsını mahrûse-i mezbûre mahallâtından mezkûr Alaca Mescid Mahallesi ahâlîsinden Hâncî Plevneli Mustafâ Ağa ibni İsmâ‘îl ve Ahmed Dâ’î Mahallesi ahâlîsinden Ma arif Sandık Emîni Hasan Efendi ibni Mehmed bin ‘Abdullâh nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzirân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka işbu târîh-i i‘lâmdan bir hafta mukaddem müvekkil-i mezbûr Hüseyin Efendi ibni ‘Abdülkādir Efendi’yi Yeniyol’da bulunan Mustafâ Ağa kahvehānesinde ben zevcemi terk itdim irâdesi elinde olsun deyü tatlîk eyledi biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l- muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mârru’z-zikr Alaca Mescid Mahallesi İmâmı Mehmed Efendi ibni ‘Abdullâh ve muhtâr-ı evveli Sa‘îd Ağa ibni el-Hâcc Mustafâ ve muhtâr sânisî Ahmed Ağa ibni ‘Abdullâh ve mârru’l-beyân Ahmed Dâ‘î Mahallesi muhtâr-ı evveli Ahmed Efendi ibni

Hâfız Hasan Efendi ve muhtâr-ı sânîsi Mehmed Efendi ibni el-Hâcc ‘Ali’den sırren ve ba‘dehu yine mezbûrûn ile Edhem Efendi ibni Süleymân ve Yûsuf Efendi ibni Mahmûd ve İsmâ‘îl bin Süleymân’dan bi’l-muvâcehe ‘alenen dahi lede’t-tezkiyye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince mehreyn-i mezkûreyni iki bin beş yüz bir kuruş müdde‘î vekîl-i mûmâileyh Ahmed Mümtâz Bey’e edâ ve teslîme müvekkil-i mezbûr Hüseyin Efendi’ye izâfetle babası vekîl-i mûmâileyh ‘Abdülkādir Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 61]

[Nümero 185, Harc 10]

Mahrûse Brusa mahallâtından Şehre Küstü Mahallesi ahâlîsinden her biri sikâtü sahîhatü’l-kelimâtdan Berber ‘Abdülkādir Ağa ibni el-Hâcc Mustafâ Ağa ibni Mustafâ ve Mustafâ ve Zühdî efendiler ibney el-Hâcc Ebû Bekir Efendi ve Yûnus Efendi ibni Mustafâ nâm kimesneler Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb Pınarbaşın’dan müfrez mezkûr Şehre Küstü Mahallesine cârî Çömlek Hamâmı Suyu dinmekle ‘arîf âb-ı lezîzin mecrâsı ta‘mîrî nukūd-ı mevkūfesinin ber-vech-i hasbî taraf-ı şer‘den mensûb mütevellîsi el-Hâcc İsmâ‘îl Ağa ibni ‘Abdullâh bundan akdem vefât idüb yeri hālî ve umûr-ı vakf-ı mezkûr mu’attal kalmakla vakf-ı mezkûre bir mütevellî nasb ve ta‘yîn buyurulması ehemm ve elzem olmakla mahalle-i mezkûre ahâlîsinden işbu bâ‘isü’l-vesîka Rızā Bey ibni Tāhir emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsūfe ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü’yete muktedir müntehib-i ahâlî olmakla vakf-ı mezkûra ber-vech-i hasbî vakf-ı mezkûra mütevellî nasb ve ta‘yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı tevliyet-i mezkûru kemâ yenbagï idâre ve rü’yete ta‘ahhüd itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ‘aşer min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Ramazān, Molla İsmâ‘îl, Molla ‘Ali ve gayruhum.

[Nümero 186, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Yiğid Köhne Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-i ile mua’rrefe Fâtıma Melek Hatun ibneti Mustafâ tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i

müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden el-Hâcc ‘Ali Rızā Efendi ibni Mehmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de müvekkile-i mezbûrenin zevc-i sâbıkı Hancı Kırşehirli Mehmed Ağa ibni Ebû Bekir müvâcehesinde mezbûr Mehmed Ağa müvekkilem mezbûrenin altı yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhili olub işbu târîh-i i‘lâmdan yedi mâh mukaddem müvekkilem mezbûreyi bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkı olan altı yüz bir kuruş ile işbu târîhden iki sene mukaddem hâl-i zevciyet beynlerinde kā’ime iken müvekkilem mezbûrenin mâlından ve yedinden iktirâz ve ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği iki ‘aded beş birlik lira-i ‘Osmânî ve beş ‘aded sîm Mecîd ve yine müvekkilem mezbûrenin gā’ib ‘ani’l-meclis Eşekçi Hasan yedinde olub müvekkilem mezbûreye virmek üzre emriyle ahz u kabz eylediği beş birlik bir lira-i ‘Osmânînin cem‘an üç ‘aded beş birlik lira-i ‘Osmânî ve beş ‘aded sim Mecîdi ve mehr-i mezkûru olan altı yüz kuruş ile beş ‘aded sîm Mecîdiye ve iki ‘aded beş birlik lira-i ‘Osmânînin emsâlini mezbûr Mehmed Ağa’dan bi’l-vekâle taleb iderim deyü da‘vâ itdikde mezbûr Mehmed Ağa dahi cevâbında müdde‘ıyye-i müvekkile-i mezbûre ancak dört yüz kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ve târîh-i mezkûrda bâyinen tatlîkını ikrâr idüb ziyâde mehre bi-vech-i muharrer lira ve sîm Mecîdiye deyni oldıuğunu inkâr idüb lâkin târîh-i mezkûrede ya’nî târîh-i tatlîkında mehr-i mü’eccel olan dört yüz kuruş bir ile nafaka-i ‘iddet-i mu’ayyene-i ma‘lûmesi içün bi’t-terâhî beynimizde ta‘yîn olunan iki yüz kuruşla cem‘an altı yüz bir kuruş şuhûd muvâcehesinde tamâmen ve kâmilen müdde‘ıyye-i müvekkile-i mezbûre yedine edâ ve teslîm ol dahi ahz u kabz idüb aslâ zimmetimde bir vecih alacak hakkı kalmadığını ikrâr dahi itmişidi deyü inkâra mukārin mezbûr Mehmed Ağa dahi tasaddî eylediği da‘vâ-yı def’-i mezkûrunu mebnî beyyine taleb olundukda mahrûse-i mezbûre mahallâtından Abdal Mehmed Mahallesi ahâlîsinden Şerîf Mehmed Ağa ibni Halîl bin Ahmed ve Eskici Mehmed Sa‘îd Ağa ibni Mehmed bin Mustafâ nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka zâtı ma‘lûmumuz olan müvekkile-i mezbûre Fâtıma Melek Hatun ibneti Mustafâ’yı zevc-i mezbûr Mehmed Ağa işbu târîh-i i‘lâmdan yedi mâh mukaddem tatlîk idüb mehr-i mü’ecceli olan dört yüz bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i mu’ayyene-i ma‘lûmesi içün bi’t-terâhî beynlerinde ta‘yîn olunan iki yüz kuruşki cem‘an altı yüz kuruş bizim yanımızda mezbûr Mehmed Ağa müvekkile-i mezbûr Fâtıma Melek Hatun def‘ ve teslîm ol dahi ahz u kabz idüb Mehmed Ağa zimmetinde bir vecih alacağım yokdur deyü ikrâr eyledi biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet

dahi ideriz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l- muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mârru'z-zikr Abdal Mehmed Mahallesi İmâmı Hâfız Ahmed Efendi ibni Sālih ve muhtâr-ı sânîsî Necîb Ağa ibni Mehmed'den sırren ve ba'dehu yine mezbûrân ile Ahmed Ağa ibni Hüseyin ve 'Ali Ağa ibni Mehmed'den bi'l-muvâcehe 'alenen dahi lede't-tezkiyye 'adl u makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağın mûcebince müdde'î vekîli mûmâileyh 'Ali Rızā Efendi müvekkilesi mezbûre Fâtıma Melek Hatun'a izāfetle bi'l-vekâle tasaddî eylediği da'vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Mehmed Ağa'ya bîvech-i şer'i vâkı' olan mu'ârazadan men' olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-Hākānî min Saferi'l-hayr sene erba 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 187, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Alaca Mescid Mahallesi sâkinlerinden zâtî Rif'atlü 'Abdülhalîm Bey ibni el-merhûm Necât Bey ve Vâsıf Efendi ibni el-Hâcc Mustafâ ta'rîfleriyle mu'arrefe Vezîr-i A'zam-ı Esbak Maktûl Mustafâ Paşa Evkāf-ı Şerîfesi mütevelliyesî Şerîfe 'Adviye Hanım ibneti el-müteveffâ Zekeriyyâ Paşa mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd meclis-i şer'de Telgraf ve Posta Nezāret-i 'Aliyyesi Meclis-i İdâre Kalemi hulefâsından işbu bâ'isü'l-vesîka Mehmed 'Ali Efendi ibni Mehmed Nûreddîn Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Evkāf-ı Hümâyûn Nezāret-i Celîlesi'nde mahfûz[316] hakk-ı tevliyyetime 'â'id olan husūsu Evkāf-ı Hümâyûn Hazînesi'nden ahz u kabza ve Nezāret-i muşârunileyhâda olacak mu'âmelâtın kâffesini rü'yete ve tevliyyet hissedârları tarafından müdâhale vukū' bulur ise şer'an ve bidâyeten ve istînâfen ve redden ve naklen muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mûmâileyh Mehmed 'Ali Efendi'yi vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-'ışrîn min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Ramazān Ağa, Emîn Ağa, 'Ali Ağa.

[316] Dat ile yazılmış

[Sahîfe 62]

[Nümero 188, Harc 45]

~~Mahrûse-i Brusa mahallâtından Namazgah Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Bedros veled-i Mardros tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Bağcı oğlu Dâmâdı Ohanes veled-i Menas mahrûse-i mezbûre mahkemesinde meclis-i şer‘i hatîrde mahrûse-i mezbûrede İshak Şah Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘aî saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesi nisvâtından şahsî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe İşçi Serkez zevcesi Manek binti Agob muvâcehesinde müvekkilim mezbûrun mezbûre mâlın zimmetinde cihet-i karz-ı şer‘den bâ-sened bin sekiz yüz kuruş alacak hakkı olmakla meblag-ı merkūm Manek’e bin sekiz yüz kuruş bana edâ ve teslîm merkūme tenbîh olunmak bi’l-vekâle matlûbumdur deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’s-su’âl ve’l-ikrâr ‘alâ mûcebi ikrârihâ meblag-ı merkūm bin sekiz yüz kuruş müdde‘î vekîl-i mezbûr Ohanes’e edâsıyla merkūm Manek’e ilzâm olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sânî min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.~~

[İşbu i‘lâm noksân kayd olunduğu cihetle ibtāl edilüb zîrden yüz doksan beşinci nümeroya kayd icrâ olundu.]

[Nümero 189, Harc 50]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Meydancık Mahallesi ahâlîsinden İsmâ‘îl Ağa ibni el-Hâcc Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de mahrûse-i mezbûre kûrasından Cumalı Kızık Karyesi ahâlîsinden İskilipli el-Hâcc ‘Ömer Ağa ibni Ali muvâcehesinde mezbûr el-Hâcc ‘Ömer Ağa zimmetinde bârgîr semeninden âtî iki yüz seksen iki kuruş alacak hakkım olmakla meblag-ı bâkı-i merkūm iki yüz seksen iki kuruş mezbûr el-Hâcc ‘Ömer Ağa’dan hâlen taleb iderim deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’s-su’âl ve’l-ikrâr ‘alâ mûcebi ikrârihi meblag-ı merkūm iki yüz seksen iki kuruş müdde‘î-i merkūm İsmâ‘îl Ağa’ya edâsıyla merkūm el-Hâcc ‘Ömer Ağa ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-‘ışrin min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 190]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından İncirlice Mahallesi'nde sâkin Arnabut İlyâs Ağa ibni Ya'kûb mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de Şeyh Şiblî Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta'rîf-i şer'-i ile mu'arrefe Edîbe Hatun ibneti Seyyid 'Ali muvâcehesinde işbu târîh-i i'lâmdan yedi mâh mukaddem mezbûre Edîbe Hatun kızı gā'ibe 'ani'l-meclis Emîne'yi bana tezvîc itmek üzre mukāvele idüb 'örf ve 'âdet-i belde üzre ağırlık nâmıyla beş yüz kırk kuruş mezbûreye def' ve teslîm ol dahi ahz u kabz idüb kızı gā'ibe-i mezbûreyi âhara tezvîc itmekle medfû'um olan meblag-ı merkūm beş yüz kırk kuruş bana red ve teslîm itmek üzre mezbûre Edîbe Hatun tenbîh olunmak matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve's-su'âl ve 'alâ mûcebi ikrârihâ meblag-ı merkūm beş yüz kırk kuruş müdde'î-i mezbûr İlyâs Ağa'ya redd ve teslîmiyle mezbûre Edîbe Hatun ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 191]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hoca Hasan Mahallesi'nde sâkine zikr-i âtî sagïrenin vâlidesi zâtî Mehmed Ağa ibni Ahmed ve 'Ali Ağa ibni Mustafâ ta'rîfleriyle mu'arrefe Ruscuk muhâcirlerinden Sebîle Hatun ibneti Ahmed Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de Hüdâvendigâr Vilâyeti Zabtiye Alay Beyi 'İzzetlü Mehmed Dervîş Bey'in halîlesini fahru'l-muhadderât bâ'isetü haza'l-kitâbi'l-müstetâb 'Ayşe Hanım ibneti 'Abdullâh tarafından zikr-i âtî husūsda tasdîk ve kabûle vekîl-i şer'îsi Zabtiye Mehmed Ağa ibni Hüseyin mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb zevcem müteveffâ Mahmûd bin 'Abdullâh'ın firâşından hâsıla ve benden mütevellide işbu hâzıra bi'l-meclis tahmînen dokuz yaşında 'Âdile nâm sagïrenin aslâ mâlı ve benden başka münfik-i şer'îsi olmayub sagïre-i mezbûreyi infâk ve iksâya iktidârım olmamakla ben kızım hâzira-i mezbûreyi müvekkile-i mûmâileyhâ 'Ayşe Hanım'a ber-mu'tâd hizmet itmek üzre 'aded-i şuhûr ve eyyâm beyân olunmaksızın işbu târîh-i vesîkadan i'tibâren şehriye yirmi beş kuruş ücret tesmiyesiyle ve ücret-i mezkûrenin mâh be-mâh yirmi iki kuruşu kızım sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarf ile bâkı üç kuruşunu vakt-i rüşd sedâdına değin yedinde hıfz ve ibkâya ta'ahhüd eyledi mukirre-i mezbûre Sebîle Hatun'un sādır olan bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu vekîl-i mezbûr Mehmed Ağa bi'l-vekâle vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla İsmâ'îl, Molla 'Ali ve gayruhum.

[Sahîfe 63]

[Nümero 192, Harc 50]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hoca Hasan Mahallesi ahâlîsinden Râyif Ağa ibni 'Ali tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da'vâya vekâlet-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Halîl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de hâlen zevce-i menkûha-i medhūlehâsı zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe Düriye Hatun ibneti Sādık tarafından kezâlik zikri câ'î husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi Cemîl Efendi ibni 'Ömer muvâcehesinde müvekkile-i mezbûre Düriye Hatun müvekkilim mezbûrun yedi yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olub lâkin müvekkilim mezbûre itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmeyüb nâşizeten ebeveyni menzilinde sâkine olmakla su'âl olunub mahalle-i mezkûre kâ'in tedârik ve müheyyâ idüb kıbel-i şer'den lede'l-mu'âyene mesken-i şer'î olduğu tahakkuk iden menzilinde itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete mürâ'ât itmek üzre müvekkilem mezbûre Düriyye Hatun'a izāfetle vekîl-i mezbûr Cemîl Efendi'ye kıbel-i şer'den tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü da'vâ itdikte vekîl-i mezbûr Cemîl Efendi dahi müvekkilesi mezbûre Düriye Hatun'a izāfetle bi'l-vekâle cevâbında kaziyye minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi-temâmihâ tābi'anikrâr ve i'tirâf itmekle 'alâ mûcebi ikrârihi müvekkil-i mezbûr Râyif Ağa'ya itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmek üzre müvekkilesi mezbûre Düriye Hatun'a izāfetle vekîl-i mezbûr Cemîl Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi'l-'ışrîn min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 193, Harc 50]

Tahakkuk-ı 'özr-i şer'iye binâ'en husūs-ı âtiyü'l-beyânın mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîriyçün savb-i şer'-i enverden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer' ve Mahkeme-i İstînâf Hukūk A'zâ Mülâzımı Mehmed Bey ibni Nûrî Bey ile mahrûse-i Brusa'da Kiremidçi Mahallesinde kâ'in İsmâ'îl Efendi'nin menziline varub zeyl-i

vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzūrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i 'âlî itdikde zâtî mezbûr İsmâ'îl Efendi ibni Hasan ve 'Ali bin Mehmed ta'rîfleriyle mu'arrefe Kızanlık muhâcirlerinden ve Kara Hisâr-ı Sâhib'de Marulcu Mahallesi sâkinlerinden müteveffâ Tâbûr Kâtibi Hamza Efendi'nin haremi olub mezkûr menzilinde müsâfireten sâkine Hâce Emîne Hanım ibneti 'Abdullâh meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda işbu bâ'isü'l-vesîka Kara Hisârlı Mürselzâde Mürsel Efendi ibni Ahmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mârru'z-zikr Kara Hisarda Marulcu Mahallesi'nde kâ'in bir tarafdan Bağcı el-Hâcc Hasan bin 'Abdullâh ve bir tarafdan Timurcu ağaların Hâcî hāneleri ve bir tarafdan Hâcî Hamza oğlu ve taraf-ı râbi' tarîk-ı 'âmm ile mahdûd ma'lûmu'l-müştemilât bir bâb mülk menzilim ile menzil-i mezkûr derûnunda mevcûd eşyâlarımı semeni misilleriyle âhara bey'a ve semenlerini ahz u kabza ve Timurcu ağaların Hâcî zimmetinde cihet-i karzdan bâ-temessük bin kuruş alacağım kezâlik taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve lede'l-iktizā sulh ve ibrâya ve zevcem müteveffâ-i mezbûr Hamza Zekâ'î Efendi'nin vuku'-ı vefâtına mebnî ma'âşından bâ-irâde-i seniyye ve bâ-berât-ı şerîf-i 'âlî-şân tahsïs kılınan ma'âşından Kara Hisar Mâl Sandığı'nda müterâkim işbu târîhe gelinceye değin Mâl Sandığı'ndan ma'âşımı ve mâliyeden berâtımı ahz u kabza ve yine kerîmem müteveffiye Hâcî Sıddïka Hanım'ın zevci müteveffâ Hâcî Mehmed'den mevrûs eşyâ ve dükkân ve tahtında diğer üç bâb dükkânı hâvî kahvehāne ve oda ve değirmen ve tarla ma'lûmu'r-re's agnâm ve manda ma'a tay kısrâkda olan rub' hissesini kable'l-ahz ve'l-istîfâ vefât idüb emlâk ve eşyâ ve hayvânatda olan rub' hissesi mes'ele-i mîrâsımız vechile bana mevrûs olmakla tereke-i müteveffâ-i mezbûre vâzı'u'l-yed olanlardan taleb ve da'vâ ve ahz u kabza semen-i misilleriyle ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve me'mûru huzūrunda ikrâr emlâk ve eşyâ ve hayvânâta taraf-ı âhardan müdâhale vukū' bulur ise emlâk ve eşyâ ve hayvânâta müteferri' kâffe-i mu'âmelât-ı şer'iyye ve kânûniyeyi şer'an ve bidâyeten ve temyîzen ve istînâfen ve i'tirâzen ve i'âdeten muhâkeme ve muhāsama ve hacz ve fekke ve icrâca olan mu'âmelâtı rü'yete husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mûmâileyh Mürsel Efendizâde Mürsel Efendi'yi âhar-ı tevkîl ve 'azle me'zûn olduğu hâlde vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'ile meclis-i şer'-i kavîme gelüb 'alâ vukū'ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şuhûdu'l-hal; Emîn Ağa, İsmâ'îl Ağa, 'Ali Ağa ve gayruhum.

[Nümero 194]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Fodra Karyesi ahâlîsinden Mehmed Ağa ibni el-Hâcc 'Ali tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve makbûzunu Balık Bâzârı'nda kâ'in Timurtaş Paşa Câmi'-i Şerîfi'nin ta'mîr ve termîmine sarf vekîl-i müseccel-i şer'îsi el-Hâcc Ebû Bekir Efendi ibni Mustafâ Ağa mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de Yaylacık Karyesi ahâlîsinden Kâdî oğlu Mahmûd Ağa ibni Ahmed muvâcehesinde yedimde olub Bin üç yüz sekiz senesi Teşrîn-i sânînin on dördüncü günü târîhiyle müverrah mezbûr Mahmûd Ağa'nin imzâ ve hatmini hâvî bir kıt'a deyn tahvîli mantûkunca müvekkilim mezbûr mezbûr[317] Mahmûd'a ikrâz ve teslîm ol dahi istikrâz ve ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği on üç 'aded lira-i 'Osmânî alacak hakkı olub hatta mezbûr Mahmûd on üç 'aded lira-i 'Osmânî deyn olduğunu işbu gün Bâlık Bâzârı'nda Helvâcı Hâcî Hüseyin Ağa dükkânında ikrâr dahi itmekle sâlifü'z-zikr on üç 'aded lira-i 'Osmânînin emsâlini mezbûr Mahmûd Ağa'dan bi'l-vekâle taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Mahmûd Ağa dahi cevâbında ol mikdâr lira iktirâzını ve ikrârını inkâr itmekle müdde'î vekîl-i mezbûr mezkûresini her biri usūl-i mevzū'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre Harancana Mahallesi muhtâr-ı evveli 'Abdül'azîz Efendi ibni İsmâ'îl ve muhtâr-ı sânîsî 'Abdullatïf Efendi Hüsnü Bey'den sırren ve ba'dehu mezbûrân ile Ahmed Efendi ibni Hasan Efendi ve Süleymân Ağa ibni Ahmed'den 'alenen lede't-tezkiyye 'adl u makbûlü'ş-şehâde idükleri ihbâr olan mârru'z-zikr Harancana Mahallesi ahâlîsinden Helvâcı el-Hâcc Hüseyin Ağa ibni Hüseyin ve İsmâ'îl Ağa ibni Hüseyin Ağa şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î isbât itmekle mûcebince sâlifü'z-zikr on üç 'aded lira-i 'Osmânînin emsâlini müdde'î vekîl-i mezbûr el-Hâcc Ebû Bekir Efendi'ye edâya mezbûr Mahmûd Ağa'ya tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 64]

[Nümero 195, Harc 15]

[317] Tekrar yazılmış

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Namâzgâh Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliye’nin Ermeni milletinden Petros veled-i Mardros tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Yağcı oğlu Dâmâdı Ohanis veled-i Menas mahrûse-i mezbûre mahkemesinde meclis-i şer‘-î hatîrde mahrûse-i mezbûrede İshak Şah Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i muşârunileyhânın millet-i merkūmesi nisvâtından şahsi ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Aşçı Serkez zevcesi Manek binti Agob muvâcehesinde işbu yedimde bulunan üç yüz dokuz sene-i mâliye şubatın yirmi yedinci günü ve üç yüz on sene-i mâliye temmuzun yirmi sekizinci günleri târîhli merkūmenin imzâ ve hatmini muhtevî iki kıt‘a sened mûcebince cihet-i karzdan bin sekiz yüz kuruş müvekkilim merkūm merkūme Manek’e mâlından ve yedinden ikrâz ve teslîm ol dahi ikrâz ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği bin sekiz yüz kuruş deyni mukâbelesinde merkūme Manek ve Yenilitaş nâm mahalde kâ’in etrafı Korkor Ahmed ve Tabancacı Halîl bahçeleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd bir kıt‘a kestaneliğin vaz‘ ve teslîm ol dahi irtihân ve kabûl itmekle müvekkilim merkūmun alacağı olan meblag-ı merkūm bin sekiz yüz kuruş bana edâ ile kestanelik-i mezkûru rehninden fekk itmek üzre merkūme Manek’e tenbîh olunmak bi’l-vekâle murâdımdır deyü da‘vâ itdikde merkūme Manek dahi cevâbında kaziye minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi-tamâmihâ tābi‘aten ikrâr ve itirâf itmekle ‘alâ mûcebi ikrârihâ meblag-ı merkūm bin sekiz yüz kuruş müdde‘î vekîl-i mezbûr Ohanes’e edâ ve teslîme merkūme Manek tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu. fi’l-yevmi’s-sânî min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 196, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled-i Habîb Mahallesi ahâlîsinden sâbık Kirmasti Kazāsı Mâl Müdîri Belgradî ‘Ali Şevki Efendi ibni İbrâhîm Efendi mahrûse-i mezbûre mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Münîr’de kazâ-i mezkûr ahâlîsinden Arnabud İbrâhîm Ağa ibni İsmâ‘îl mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb [kasaba-i mezbûre ahâlisinden] gā’ib ‘ani’l-meclis Arnabud ‘Ömer Ağa ve Ermeni Nasïb ve ‘Abdülkerîm Efendi ve sâ’ir kesân zimmetlerinde bâ-sened ve bi-lâ-sened alacak hakkımı mahallinde ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve itirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve sulh ve ibrâya ve te’âtî-i evrâka ve kabûle ve kendi imzāsıyla istid‘â ve levâihi tanzïm ve takdîme ve icrâ mu‘âmelâtını rü’yete ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve husūs-ı mezkûr mütevakkıf

olduğu umûrun küllîsine tarafımdan âharı tevkîl ve ‘azle me’zûn olduğu hâlde vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mezbûr İbrâhîm Ağa’yı vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde mezbûr İbrâhîm Ağa dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbegî edâya ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 197, İhtidâ i‘lâmı]

Mahrûse-i Brusa’ya muzāf Mihalic Kazāsı kurâsından Keremgir Karyesi mütemekkinelerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden tahmînen on altı yaşında Fetrina binti Vasil nâm hür ‘âkıle ve bâliga şeref-i İslâm ile müşerref olmak arzûsuyla bâ-istid‘â Meclis-i İdâre-i Vilâyet’e müraca‘at idüb meclis-i mezkûrda mu‘âmele-i nizāmiyesi bi’l-ikmâl ve Meclis-i Şer‘-i Münîr’de dahi kelimeteyn-i şehâdeteyni tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm’ı kabûl ve talebiyle ismi Fâtıma Fevziye tesmiye olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs mahrûse-i mezbûre mahkemesinden huzūr-ı âsafânelerine i‘lâm olundu el-emrü li men lehü’l-emr, fi’l-yevmi’l-hāmis ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 65]

Dersa‘âdet’de Saraçhâne kurbunda Haydarhâne Mahallesi’nde mütevattın Filibeli Hattât Fazïletlü el-Hâcc ‘Ârif Efendi ibni el-Hâcc Süleymân Efendi mahrûse-i Brusa mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de zikr-i âtî vakfına li-ecli’t-tescîl mütevellî nasb ve ta‘yîn eyledikleri Câmi‘-i Kebîr Hâfız-ı Kütübü Hilmî Efendi ibni Rızā Efendi mahzarında kendi hatt-ı destimle muharrer bir ‘aded hilye-i sa‘âdetimi vakf-ı sahih-i mü’eyyed ve habs-i sarih-i memlû ile vakf ve habs idüb hılye-i sa‘âdeti Câmi‘-i Kebîr-i Şerîf’in şadırvanı civârında taş kürsü direğine ta‘lîk olunub Câmi‘-i Şerîf-i mezkûrda Hâfız-ı kütüb olan zât-ı Nezāret eyle deyü hilye-i sa‘âdeti mûmâileyh Hilmî Efendi’ye teslîm eylediğimde dahi kabûl eylediği kayd şüd.

[fî 25 Ağustos sene 1312]

[Nümero 198]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Meydancık Mahallesi sâkinlerinden ve Plevne muhâcirlerinden zâtî hâncı ‘Osmân Ağa ibni Ahmed ve Laz ‘Ali Bey ibni Hasan ta‘rîfleriyle mu‘arrefe işbu bâ‘isü’l-vesîka ‘Ayşe Hatun ibneti el-Hâcc Mehmed

Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb hâlen zevc-i dâhilim Plevneli Hocâ oğlu Ahmed Ağa ibni ‘Ali Hoca bundan akdem beni bi-lâ-nafaka ve lâ münfik-i şer‘î terk ve diyâr-ı âhara ‘azimet itdikden sonra cinsi nafakadan bir nesne dahi irsâl itmeyüb nafakaya eşed ihtiyâc ile muhtâc olmamla zevcem gā’ib-i mezbûr üzerine kıbel-i şer‘den mikdârı kifâye meblag farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde mezbûr ‘Ayşe Hatun’un takrîr-i meşrûhu vâkı’a mutābık ve nefsi’l-emre muvâfık zikr-i âtî meblag kadri ma‘rûf idüğü ihbâr-ı erbâb-ı vukūf ile lede’ş-şer‘i’l-enver zāhir ve mütekarrir olmağın kıbel-i şer‘den dahi mezbûre ‘Ayşe Hatun ba‘de’t-tahlîfi’ş-şer‘î zevci gā’ib-i mezbûr Ahmed Ağa üzerine işbu târîh-i kitâbdan i‘tibâren şehriye yüz elli kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesi içün harc u sarf ve lede’l-hâce istidâneye ve ‘ınde’z-zafer zevci gā’ib-i mezbûr Ahmed Ağa üzerine rucû‘a mezbûre ‘Ayşe Hatun’a izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hâdî ‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān ve gayruhum.

[Nümero 199, Harc 100]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Panayır Karyesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Sıddïka Hatun ibneti Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Sadrî kebîr oğlu Mehmed bin Veliyüddîn muvâcehesinde emvâlim olub karye-i mezkûrede vâkı‘ bir tarafdan Ahmed Çavuş ve bir tarafdan İbrâhîm dâmâdı Emîn hāneleri ve bir tarafdan mezbûr Emîn bahçesi ve taraf-ı râbi‘ tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd bir bâb mülk menzil Bağır tarafında vâkı‘ bir tarafdan Mehmed bin Süleymân tarlâsı ve bir tarafdan Çömlekçi Nikola tarlâsı ve bir tarafdan Çakır Ahmed tarlâsı ve taraf-ı râbi’ Mehmed ‘Ali tarlâsıyla mahdûd üç dönüm mikdârı bir kıt‘a tarlâ ve yine Çamaşurluk nâm mahalde vâkı‘ bir tarafdan mezbûr Çakır Ahmed tarlâsı ve iki tarafdan çiftlik tarlâsı ve taraf-ı râbi’de dere ile mahdûd beş dönüm mikdârı ve bir kıt‘a tarlâ ve yine mahall-i mezkûrda vâkı‘ bir tarafdan Çömlekçi oğlu Nikola ve bir tarafdan mezkûr çiftlik tarlâsı ve bir tarafdan mezbûr Çakır Ahmed tarlâsı ve tarafı rabi’ mezkûr çiftlik tarlâsıyla mahdûd altı dönüm mikdârı bir kıt‘a Çakır ve Emîr oğlu tarlâları nâm mahalde vaki’ tarafı selâsesi mezkûr çiftlik tarlâları ve tarafı rabi’ mezbûr Çakır Ahmed tarlâsıyla mahdûd beş dönüm mikdârı bir kıt‘a Yoncalık ve yine Emiroğlu tarlâları nâm mahalde vakı’ etrafı rabi’ası mezkûr çiftlik tarlâlarıyla mahdûd bir buçuk dönüm

mikdârı bir kıt‘a tût bahçesi ve Veznedâr oğlu bahçesi dinmekle ‘arîf etrafı erba‘ası mezkûr çiftlik tarlâlarıyla mahdûd iki dönüm bir evlek mikdârı bir kıta dut bahçesi ve Bigar Ahmed bahçeleri dinmekle ‘arîf bir tarafdan Emîn Efendi tarlâsı ve bir tarafdan mezbûr Bakîr Ahmed tarlâsı ve bir tarafdan mezkûr çiftlik tarlâsı ve taraf-ı rabi’ Kuru Dere ile mahdûd yarım dönüm mikdârı bir kıt‘a tarlâki cem‘an bir bâb menzil ve üç kıt‘a tarlâ ve iki kıt‘a bahçe ve bir çayır ve bir yoncalık ve bir re’s camus ineğimi karyeyi mezkûrede şirâ-ı mülk ve taht-ı tasarrufumda olan bir tarafdan kendi hânem ve bir tarafdan Ahmed Çavuş ve bir tarafdan Emîn Ağa ve taraf-ı rabi’-i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd menzil ‘arsamı oğlum mezbûr Mehmed fuzūlî bi-gayr-i hak zabt ve vaziyyet iderek olmakla su’âl olunub hâne bahçe ve yoncalık ve çayır ve tarlâhâ-i mezkûreleri bana teslîme oğlum mezbûr Mehmed’e tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde ol dahi cevâbında vâlidesi müdde‘iyeyi mezbûrenin da‘vâ-ı mezkûresini bi-tamâmihi tabi‘an ikrâr ve i‘tirâf itmekle ‘alâ mûceb-i ikrârihi menzil-i mezkûru ba‘de tahliye ve bahçe ve tarlâ ve çayır ve yoncalık ve câmûs inekden keff-i yed birle vâlidesi müdde‘îne mezbûre Sıddïka Hatun’a def’ ve teslîmiyle mezbûr ilzâm olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs mahkemeyi mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene selâse ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 200, Harc 40]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr içün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtib-i Sânîsî İsmâ‘îl Efendi Mahkeme-i İstînâf’ın a‘zâ mülâzımı Hüseyin Efendi ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahrûse-i Brusa mahallâtından Hacılar Mahallesi’nde kâ’in Hüdâvendigâr Vilâyeti Jandarma Binbaşısı Rif‘atlü Mehmed Tevfîk Bey Efendi’nin sâkini olduğu menziline varub zeyl-i zabtda muharrerü’l-esâmî müslîmîn huzūrlarında ‘akd-ı meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde mîr-i mûmâileyh Mehmed Tevfîk Bey ibni ‘Abdullâh ve zâtî Ramazān bin Mehmed ve Nûrî Ağa ibni ‘Osmân ta‘rîfleriyle mu‘arrefe ‘İsmet Hanım ibneti Hasan nâm zevcândan her biri meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb Aydın Vilâyeti dâhilinde Manîğsa Sancağı’nda hınta loncasında mukïm tüccârândan Sarrâf oğlu Yuvan veznedârı ve Çavuş Çerkes İbrâhîm ve Bağçivan Lazari ve Marmaralı Bakkāl Mihalaki imzâ ve mühürlerini muhtevî merkūm Mihalaki’den müdevver otuz beş ‘aded sîm Mecîdiye hakkında mezkûr Manîğsa Sancağı Ticâret Mahkemesi’nden merkūm Yuvân istihsāl eylediği Bin üç yüz on iki sene-i rûmiyye Hazîrân’ın on iki târîhlü ve on

sekiz nûmarolı i‘lâm-ı gıyâbi hakkında mahallinde ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında ya‘nî ticâret ve Hukūk ve cezâ mahkemelerinde bidâyeten ve istînâfen ve i‘tirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen ve iştikâ’-i merkūmûn Yuvân ve Çerkes İbrâhîm Bağçıvan Lazari ve Mihalaki ve sâ’ir huzūru lâzım gelenleriyle ba‘de mâ ‘aleyhimizde vukū‘ bulan da‘vâda muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve teblîg ve tebelluga ve tahlîf ve tahallufa ve redd-i yemîn ve şuhûd ve ikāme-i beyyine ve istimâ‘ ve keşf ve mu‘âyene ve tedkîk ve hatt-ı hâtem ve ehl-i hıbre ve vukūf ta‘yîn ve ‘azline ve sulh ve ibrâya ve ahz u kabza ve hacz ve fekke ve protesto keşîdesine ve her nev‘i evrâk ve levâyih tanzïme ve kendi mührüyle takdîme ve mu‘âmelâtı icrâ’iyeyi rü’yete ve evrâk ahzına ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan âharı tevkîl ve ‘azle me’zûn oldukları hâlde mezkûr Manîğsa’da İhsâniye Karyesi’nde mukïm ümerâ-i Abazadan Hasan Bey ibni ‘Abdurrahîm ile Kara Köy Mahallesi’nde müteveffâ Cerrâh Mustafâ dâmadî Ebû Bekir efendileri münferiden ve müctemi‘an ve ma‘ân meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘alâ vukū‘ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Ramazān, Nûrî Ağa, Nâ’ili ve gayruhum.

[Sahîfe 66]

[Nümero 201, Harc 22]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Gülbasan Karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Estefani veled-i Karti veled-i Mihal mahrûse-i mezbûre mahkemesinde meclis-i şer‘-i hatîrde mahrûse-i mezbûre kurâsından Tepecik Karyesi mütemekkinlerinden ve her biri teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden sulbiye kebîre kızı Ohoksiya ile zevci Gürekleli Estrati oğlu Yuvan veled-i Estrati’den eşyâ da‘vâsının fasl ve hasmı içün merkūm Estefani’nin taleb ve ısrârına mebnî merkūmân Ohoksiya ile zevci Yuvanın celbine kıyâm olundukları mahkeme-i mezbûreye mahsūs varaka-i da‘vetiye ile ayru ayru günlerde üç def‘a irsâl olunan murâsele-i şer‘iyyede bi’z-zât gelmedikleri ve vekîl dahi göndermedikleri hâlde Mecelle-i Ahkâmı ‘Adliyye’nin bin sekiz yüz otuz dördüncü maddesine tevfîkan müdde‘î merkūmun talebiyle taraflarından vekîl-i musahhar ta‘yîniyle gıyâben rü’yet ve fasl ve hasm olunacağı iş‘âr ve ihtār olunmuş iken yine gelmekden ve vekîl göndermekden suret-i istinkâf gösterdikleri mürâsele-i mezkûrenin zîrine tahrîren

beyân olunub ol vechile merkūmân Ohosikiya ve Yuva'nın bi'z-zât gelmek ve tarafından vekîl-i şer'î göndermekde ta'annüd ve temerrüdleri lede'ş-şer'i'l-enver zāhir ve mütehakkık olmağın müdde'î merkūmun talebiyle Mecelle-i mezkûrenin mâdde-i mezkûresine tevfîkan merkūmânın Hukūklarını taraflarından vekîl-i musahhar ta'yîn olunmakla merkūm Estefani meclis-i şer'-i hatîrde vekîl-i musahhar-ı mezbûr 'Ali Bey muvâcehesinde müstekıllen emvâlim olub mecmû'u sekiz yüz seksen kuruş kıymetli iki yorgan ve altı 'aded yasdık ve bir 'aded yasdık örtüsü ve bir boğca ve bir baş şalı ve on keyl hınta ve bir kürk ve on beş baket tütün ve üç arşun dokûmamı müvekkilân-ı merkūmân Ohoksiya ile zevci merkūm Yuvan ma'an fuzūlî zabt ve hâlen vaz'-ı yed ider olmalarıyla su'âl olunub eşyâ-i muharrere-i mezkûrenin a'yânını ve mezkûr on keyl hıntanın emsâlini bana teslîme ve müvekkillerî merkūmâna izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr 'Ali Bey'e tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ itdikde vekîl-i musahhar 'Ali dahi cevâbında müdde'î merkūmun da'vâ-i mezkûresini inkâr itmekle müdde'î merkūmdan da'vâ-i mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl ve müddet-i mehl-i şer'î mürûrunda isbâtdan izhâr-ı 'acz idüb mevkūfen 'ale'n-nukūl 'an yemîni'l- müvekkilân eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi 'aynen ve mezkûr on keyl hıntanın emsâlini müdde'î-i merkūm Estefani'ye edâ ve teslîme müvekkillerine izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr 'Ali Bey'e tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ışrîn min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 202]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Maksem Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta'rîf-i şer'-î ile mu'arrefe işbu bâ'isetü'l-vesîka 'Aliyye Hatun ibneti Mehmed 'Ali Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de hâlen zevci İsmâ'îl Ağa ibni Mehmed mahzarında takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb zevcem mezbûr İsmâ'îl Ağa beni infâk ve iksâ itmeyüb zevce-i uhrâsı menzilinde sâkin olmakla beni infâk ve iksâ edinceye değin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyem içün kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblag farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î kıbel-i şer'den dahi zevcesi mezbûre 'Aliyye Hatun'u infâk ve iksâ edinceye değin zevci mezbûr İsmâ'îl üzerine işbu târîh-i kitâbdan i'tibâren bi't-terâhî şehriye otuz kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer zevci mezbûr İsmâ'îl üzerine rucû'a

mezbûre ‘Aliyye Hatun’a izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, İsmâ‘îl Ağa , Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 67]

[Nümero 203, Harc 100]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından İmaret ‘Îsâ Bey Mahallesi ahâlîsinden Filibeli Mehmed Ağa ibni Süleymân Vakfı’nın bâ-hüccet-i şer‘iyye mütevellîsî olan Mehmed Ağa ibni Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zikr-i âtî bir bâb hāne vaz‘ı yedi beyyine-i şer‘iyye ile mutahakkık olan Feldâr Karyesi ahâlîsinden Kenîsâ Vakfı Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Yorgi veled-i Hristo tarafından zikr-i âtî husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin Ermeni milletinden Zarih veled-i Kigork muvâcehesinde Evkāf Muhâsebecisi Sa‘âdetlü Süleymân ve Himmeti Bey Efendi tarafından mürsel vekîl-i şer‘iyyesi Tevfîk Efendi hâzır olduğu hâlde ‘arsası Orhan Gâzî Vakfı’na mukatâ‘alu karye-i mezkûrede kâ’in etrâfı Bakkāl Foti veresesi menzil mağazası ve bir tarafdan Kenîsâ Vakfı’ndan samânlık ve el-yevm kahve ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ma‘lûmu’l-müştemilât ebniyyesi mülk bir bâb hāne ceddim merhûm Mehmed Ağa ibni Süleymân’ın yedinde mülkü iken hāne-i mezkûrun ebniyyesini güzerân iden Bin iki yüz on altı senesi vakf-ı sahih-i müeyyed ve habs-i sarih-i muhalled ile vakf ve habs idüb şöyle şart ve ta‘yîn idüb vakf-ı mezkûrun mütevellîsini evvelen kendüsi hayâtda oldukça kendüsüne ve ba‘de’l-vefâti evlâdi evlâdi zükûrunun batn evvelde evvelini mütevellî ola hāne-i mezkûr bâ-ma‘rifet-i mütevellî âhara îcâr olunub hâsıl olan îcârı karye-i mezkûrede kâ’in câmi‘-i şerîfin mühimmâtından va‘îd-i idmâda efkaru fukarâya it‘âm-ı ta‘âm oluna ve fazla-i îcârı evlâdım beyninde taksîm eylediler deyü vakf ve habs ve fâriga ‘ani’ş-şevâgil mütevelliye teslîm itmiş ise de hāne-i mezkûr yirmi beş seneden berü merkūm Yorgi fuzūli zabt ve lâ vaz‘-ı yed itmekle su’âl olunub hāne mezkûrdan keff-i yed ve bana teslîme müvekkil-i merkūm Yorgi’ye izāfetle vekîl-i merkūm Zarih Efendi’ye tenbîh olunmak bi’t-tevliye ve bi’l-meşrûta murâdımdır deyü da‘vâ itdikde vekîl-i merkūm Zarih Efendi bi’l-vekâle cevâbında hāne-i mezkûr mukaddimen samânlık olduğu hâlde mülkiyet üzre mutasarrıfı müdde‘î-i mezbûrun ceddî el-Hâcc Mustafâ Ağa ibni Süleymân tarafından vekîl şer‘îsi sulbî kebîr oğlu Süleymân Ağa güzerân iden Bin iki yüz seksen senesi Zi’l-ka‘deti’ş-

şerîfesinin sekizinci günü karye-i mezkûre mütemekkinlerinden ve her biri teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Babas oğlu Tanaş veled-i Vangel ve Kurşunlu oğlu Yenaki veled-i Kastanti’ye ‘ala’l-iştirâki’s-sevîyy me’mûru huzūrunda bin iki yüz kuruş semen-i medfû‘ ve makbûza kat‘ıyyen bey‘ ve temlîk ve teslîm onlar dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb yedlerinde mülkleri iken merkūmân Tanaş ve Kostanti’nin vukū‘-i vefâtlarıyla samânlık-ı mezkûr müteveffiyân-ı merkūmânın verese-i münhasıra veledine ba‘de’l-mevrûs verese-i münhasıraları dahi samânlık-ı mezkûr Kenîsâ mâlı olmak üzre semen-i medfû‘-ı ma‘lûm-ı makbûza müvekkilim merkūma bey‘ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb müvekkilim merkūm dahi müceddeden üzerine ebniyye inşâ ve ihdâsıyla hāne mâlına vaz‘ ve el-hâleti hâzihi mülk olmak üzre bi-hakkı vaz‘-ı yed ider deyü müdde‘î-i merkūm Mehmed Ağa mülkiyet üzre tasarruf olduğunu vekîl-i merkūm vakfiyetini inkâr itmekle müdde‘î-i mezbûr Mehmed Ağa yedinde mezkûr hānenin ber-vech-i meşrûh vakfiyetine dâ’ir vakfiyye-i ma‘lûmulün bihâ ibrâz idemeyüb vakf müdde‘âsını dahi isbâtdan izhâr-ı ‘acz itmekle vekîl-i merkūm Zahir Efendi tasaddî eylediği mülkiyet da‘vâsını her biri mahrûse-i mezbûre kurâsından Ova Akçe Karyesi ahâlîsinden Pehlivân oğlu Halîl Ağa ibni Hüseyin bin ‘Abdullâh ve Dere Çavuş Karyesi ahâlîsinden Pehlivân Mehmed bin Ahmed bin ‘Abdurrahmân nâm kimesneleri ikāme idüb istişhâd olunduklarında fî’l-hakīka Fledar Karyesi’nde vâkı‘ etrâfı Bakkāl Foti veresesi menzil ve mağazası ve bir tarafdan Kenîsâ Vakfı’ndan samânlık ve el-yevm kahve ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd mine’l-kadîm samânlık el-yevm hāne müdde‘î-i mezbûr Mehmed Ağa’nın ceddi el-Hâcc Mustafâ Ağa ibni Süleymân’ın mülkiyet üzre taht-ı tasarrufunda olub mezbûr el-Hâcc Mustafâ Ağa tarafından vekîli sulbî kebîr oğlu Süleymân Ağa bi’l-vekâle samânlık olduğu hâlde güzerân iden Bin iki yüz seksen senesi hilâlinde bin iki yüz kuruş semen-i medfû‘ ve makbûza Fledar Karyesi mütemekkinlerinden Babas oğlu Tanaş veled-i Vangel ve Kurşunlu oğlu Yenaki veled-i Kanstanti’ye mülkiyet üzre bey‘ ve temlîk ve teslîm onlar dahi ber-vech-i muharrer ba‘de’l-iştirâ ve’t-tesellüm ve’l-kabûl birbirini müte‘âkıb vukū‘-ı vefâtlarına mebni merkūmânın vereseleri tarafından mülkiyet üzre Kenîsâ Vakfı mütevellîsî Yorgi’ye semen-i medfû‘ ve makbûza ma‘lûmeye bey‘ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb hāne-i mezkûr merkūm Yorgi’nin şirâ-i mülki olduğu ma‘lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i

mestûre mârru'z-zikr Dere Çavuş Karyesi imâmı Mehmed Tevfîk Efendi ibni 'Ali muhtâr-ı evveli İbrâhim bin el-Hâcc Süleymân ve muhtârı sânîsî Halîl bin İbrâhîm ve mârru'l-beyân Akçe Karyesi imâmı Mehmed Efendi ibni 'Ali muhtâr-ı evveli el-Hâcc Hasan bin el-Hâcc Ahmed'den sırren ve ba'dehu yine mezbûrûn ile 'Ömer Çavuş ibni Yahyâ ve Süleymân bin el-Hâcc Ahmed ve Hasan bin 'Ali'den bi'l-muvâcehe lede't-tezkiyye 'adl u makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr olunmağın mûcebincemüdde'î-i mezbûr Mehmed Ağa tasaddî eylediği vakf hâne da'vâsıyla müvekkilim merkūm Yorgi'ye izāfetle vekîl-i merkūm Zarih Efendi'ye bi-vech-i şer'î vâkı' olan mu'ârazadan men' olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâni min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 204, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa 'ya muzāfe Kirmastı Kasabası mahallâtından Lala Şâhîn Paşa Mahallesi'nde mütemekkin iken bundan akdem vefât iden teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Ermeni milletinden Mıcık oğlu Serkiz veled-i Karabet veled-i Etam'ın verâseti zevce-i metrûkesi her biri teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesi nisvâtından Ena ibneti Agob ve Canik ve Artin ve sulbiye kebîre kızları Kadın ve Nazeke ve Maneke'ye münhasıra tashîh ve mes'ele-i mirâsları yetmiş iki sehmden olub sihâm-ı mezkûreden dokuz sehmi zevce-i merkūme Ene'ye ve on dörder sihâmdan cem'an kırk iki sehmi benûn-ı merkūmûn Agob ve Canik ve Artin'e yedişer sehimden cem'an yirmi bir sehm benât-ı mezbûrât Kadın ve Nazeke ve Maneke'ye isâbeti ba'de't-tahakkukı'ş-şer'î mahrûse-i mezbûre mahallâtından Hoca Tayyib Mahallesi'nde mütemekkin ibni merkūm Artin mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konağı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd meclis-i şer'-i hatîrde lâzimü't-tevkîrde tezkire-i 'Osmânîsinî ibrâz ile bi'l-verâse takrîr kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mevrûsumuz müteveffâ-i mezbûrun mevrûs ve müntekıl mezkûr Kirmastı Kasabası'nda kâ'in Mıcık oğlu Serkiz emlâk ve arâzïsi dinmekle 'arîf her biri lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât ve'l-kıta'ât ve'd-dönüm menzil ve dekkâkîn ve bağ ve bahçe ve tarlalarda olan bir sehm-i mezkûre on dört dönüm sehm hisse-i irsiyye-i müntekıle-i ma'lûmemi ve müstekıllen bâ-sened arâzî mutasarrıf olduğum bir bâb mülk menzil ve bir bâb münhedim menzil 'arsası ve bir kıt'a tût bahçesi ve bir kıt'a sebze bahçesi mahallinde semen ve bedel-i misilleriyle âhara bey' ve ferâg ve tefvîze ve semen ve bedellerini ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve

îsâle ve emlâk ve arâzî-i mezkûrlara tarafı âhardan müdâhale vukū‘ bulur ise mahallinde ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve temyîzen ve redden ve naklen muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve ifrâz ve taksîme ve muhâyâta ve âhara îcara ve müste’cîrini ihrâca ve ferâg-ı mezkûrunu huzūrunda kat‘iyyen ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mezkûr Kirmasti Kasabası’nda mütemekkin teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden mâlfatûracı Avaf oğlu Nekor Ağa’yı kabûlüne mevkūfe vekîl nasb ve ta‘yîn eyledim didik de mâ hüve’l-vâkı‘ bi’t-taleb ketb olundu, fi gurre-i min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 68]

[Nümero 205, Harc 300]

Mahrûse-i Brusa ‘da medfûn Molla Fenârî ‘aleyhi rahmetü’l-bârî hazretlerinin Vakf-ı Şerîfi’nin bâ-berât-ı ‘âlî-şân mütevellîsî ‘Ali Bey ibni el-merhûm el-Hâcc Mustafâ tarafından zikr-i âtî husūsda bâ-hüccet-i şer‘iyye vekîli sulbî kebîr mahdûmu ‘Abdülvâhid Bey mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zikr-i âtî bahçeye vaz‘-ı yedi beyyine-i şer‘iyye ile mütehakkık olan mahrûse-i mezbûre mahallâtından Anarlı Mahallesi ahâlîsinden ‘Attâr Hâfız Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Seyyid ‘Ali Molla muvâcehesinde mahrûse-i mezbûre Evkāf Muhâsebecisi ve zikr-i âtî vakfa kıbel-i şer‘den kā’im-makām mütevellîsî ta‘yîn olunan Sa‘âdetlü Süleymân Vehbî Bey Efendi ibni el-merhûm Mehmed Bey tarafından vekîl-i şer‘îsi Evkāf Kalemi Bâş Kâtibi ‘İzzetlü Mahmûd Hamdî Efendi hâzır olduğu hâlde Molla Fenârî Vakf-ı Şerîfi müstekıllâtından mahrûse-i mezbûre kurâsından Balıklı Sagïr Karyesi hudûdu dâhilinde Taşlı Pâre nâm mahalde vâkı‘ etrâfı mukaddemen Hâcî Pehlivanoğlu el-yevm Derzizâde Kâmil Efendi ibni Mehmed Ağa ve bir tarafdan mukaddimen Hâcî Halîl ve el-yevm Sirâc Ahmed bin el-Hâcc Süleymân ve bir tarafdan mukaddemen el-Hâcc Seyyid Ahmed ve el-yevm Koca Ağa torunu Sâbit Ağa ibni Emrullâh Ağa bahçeleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen kırk dönüm mikdârı bir kıt‘a vakf tût bahçesi Sa’âdeddîn Efendi ibni ‘Abdullâh’ın hayâtında ile’l-vefât bi’l-icâreteyn ve bâ-temessük mütevellî vakf-ı mezkûrlar müstekıllen taht-ı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi bahçe-i mahdûde-i mezkûrede evlâdı el-Hâcc Ahmed ve Ziyâ’eddîn efendiler ile Hâcce Nâ’ile

Hanım'a selâsen ve 'âriyen ba'de'l-intikāl ibni mezbûr el-Hâcc Ahmed Efendi dahi bi-lâ-veled-i vefât idüb bahçe-i mahdûde-i mezkûrede olan sülüs hisse-i şâyi'ası cânib-i vakfa mahlûlen 'â'id ve râci' olub ba'dehu ibni mezbûr Ziyâ'eddîn Efendi dahi vefât idüb bahçe-i mahdûde-i mezkûrede olan sülüs hisse-i muntakıle-i şâyi'ası sulbî kebîr oğlu Râsih Efendi ve sulbî kebîre kızları Seyyidiye ve Rüveyde hanımlara ba'de'l-intikāl ibni mûmâileyh Râsih Efendi dahi bi-lâ-veled vefât idüb bahçe-i mahdûde-i mezkûrede olan hisse-i muntekılesi cânib-i vakfa mahlûlen 'â'id ve râci'olub ol vechile mecmû'-ı bahçe-i mahdûde-i mezkûrede dokuz sehm i'tibârıyla dört sehm hisse-i mahlûlemi mezbûr Hâfız Mehmed Efendi fuzūlî zabt ve tasarruf ider olmakla su'âl olunub bahçe-i mahdûde-i mezkûrenin bir sihâm mezkûre dört sehm hisse-i mahlûlundan keff-i yed cânib vakf içün bana teslîme mezbûr Hâfız Mehmed Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur deyü hâzır kā'im-makām vekîl-i mûmâileyhin tadîkıyla ma'an da'vâ itdikde mezbûr Hâfız Mehmed Efendi dahi cevâbında bahçe-i mahdûde-i mezkûre 'Ali Paşa ibni Hayreddîn Paşa Vakf-ı Şerîfi'ne mukatâ'a-i kadîme-i ma'lûmelü tahmînen otuz dönüm mikdârı eşcârı mülk bir kıt'a bahçe yedimde olub ibrâz eylediğim bin iki yüz on yedi senesi Zi'l-ka'deti'ş-şerîfesinin selhî târîhiyle müverrâh ve ol tarîhde mahrûse-i mezbûre kâdïsî Kütahyalı 'Ömer Efendi'nin mührüyle memhûr bir kıt'a sened mûcebince mûmâileyh Sa'âddîn Efendi'nin yedinde mülkü iken mûmâileyh Sa'âddîn Efendi'nin vukū'-ı vefâtıyla bahçe-i mahdûde-i mezkûre sulbî kebîr oğulları mezbûrân Ahmed ve Ziyâ'eddîn efendiler ve sulbiye kebîre kızı mûmâileyhâ Hâcce Nâ'ile Hanım mevrûs olub ba'dehu ibni mezbûr el-Hâcc Ahmed Efendi dahi iki yüz yetmiş dokuz senesi hilâlinde vefât idüb bahçe-i mahdûde mezkûrede olan hisse-i irsiyyesi zevce-i menkûhası Behiyye Hanım ibneti 'Abdullâh ile li-ebeveyn er karındaş mûmâileyh Ziyâ'eddîn Efendi ve li-ebeveyn kız karındaş Hâcce Nâ'ile Hanım'a mevrûs olub ba'dehu ibni mûmâileyh Ziyâ'eddîn Efendi dahi vefât idüb bahçe-i mahdûde-i mezkûrede olan hisse-i irsiyye ma'lûmesi zevce-i menkûhası Hâcce Fâtıma Hanım ibneti 'Abdurrahmân ile sulbî kebîr mahdûmu Râsih Efendi ve sulbiye kebîre kızları Seyyidiye ve Rüveyde hanımlara mevrûs olub zevcât-ı mezbûrât Behiyye ve Hâce Fâtıma hanımlar ile ibni mûmâileyh Râsih Efendi ve binti mezbûre Seyyidiye hanımlarda her biri güzerân iden Bin iki yüz seksen dört senesi hilâlinde bahçe-i mahdûde-i mezkûrede olan hisse-i irsiyye-i ma'lûmelerine her biri tarafından bi'l-îcâb ve'l-kabûl bâten ve sahîhan semeni ma'lûm ve medfû' ve makbûza mukâbilî şuhûd muvâcehesinde bana bey' ve temlîk ve teslîm ve ben dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb ol vechile mecmû' hadîka-i

mahdûde-i mezkûre târîh-i mezkûrdan berü benimle zevcem binti mezbûre Rüveyde Hanım ve mûmâileyhâ Hâcce Nâ'ile Hanım'ın irsen ve şirâ'en yedimizde mülkümüz olmakla bi-hakkı vaz'-ı yed ideriz deyü müdde'î vekîl-i mûmâileyhin ber-vech-i muharrer vakf da'vâsını inkâr itmekle müdde'î vekîl 'Abdülvâhid benden bi'l-vekâle tasaddî eylediği vakf da'vâsını mübeyyin beyyine taleb olundukda her biri mahrûse-i mezbûre kurâsından Balıklı Sagïr Karyesi ahâlîsinden muhtâr-ı evveli Laz 'Ömer Ağa ibni Mehmed bin 'Ömer ve muhtâr-ı sânî Çümez oğlu Ahmed Ağa ibni İsmâ'îl bin Mehmed nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olduklarında fi'l-hakïka Balıklı Karyesi hudûdu dâhilinde Taşlı Pâre nâm mahalde vâkı' etrâfı Terzizâde Kâmil Efendi ibni Mehmed Ağa ve Sirac Ahmed bin el-Hâcc Süleymân ve Sâbit Ağa ibni Emrullâh Ağa bahçeleri ve tarîk-ı 'âmm ile mahdûd tahmînen kırk dönüm mikdârî bir kıt'a bahçe Molla Fenârî Vakf-ı Şerîfi müstekıllâtından olduğu bizim ma'lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku'l-lafz ve'l-ma'nâ bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î edâ-i şehâdet-i şer'iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre İmâmı 'Ali Rızā Efendi ibni Hasan ve ihtiyâr meclisi a'zāsından Molla Mehmed bin el-Hâcc Ahmed ve Balıkçı oğlu Ahmed bin Mehmed ve Hasan Ağa ibni el-Hâcc Ahmed'den sırren ve ba'dehu yine mezbûrûn ile Hüseyin Ağa ibni Mehmed ve 'Ali bin İsmâ'îl'den bi'l-muvâcehe 'alenen lede't-tezkiyye 'adl u makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunmağın mûcebince bahçe-i mahdûde-i mezkûrenin bir sehm-i mezkûre dört sehm hisse-i şâyi'ından keff-i yed ve vakf-ı mezkûr içün mahlûlen müdde'î vekîl-i mezbûr 'Abdülvâhid Bey'e teslîme mezbûr Hâfız Mehmed Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'ışrîn min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 69]

[Nümero 206, Harc 20]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Molla 'Arab Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta'rîf-i şer'-î ile mu'arrefe Hanîfe Hatun ibneti Hüseyin Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de zevc-i muhâli'i işbu bâ'isü'l-vesîka Şâkir bin Mustafâ mahzarında bi-tav'ihâ ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Şâkir üç yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu'âşeretimiz olmamakla ben hul'a tālibe

mufârakata râgibe olduğum ecilden zevcem mezbûr zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkım olan üç yüz bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmem üzerlerine ve mü’ennet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzre ve zevcem mezbûrun firâşından hâsıla ve benden mütevellide hâlen bi-hakk-ı hidâne hacr u terbiyemde olan tahmînen dört aylık Züleyha nâm sagïre dokuz yaşını tekmîl edinceye değin kendi mâlımdan infâk ve iksâ itmek ve eğer sagïre-i mezbûre kable tamâmi’l-müdde vefât iderse nafaka-i bakıyyesinden zimmetim beri’ olmak üzre zevcem mezbûr Şâkir ile muhāla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile hul‘ olduğumdan ol dahi hul‘-ı mezkûru ba‘de’l-kabûl hukūk-ı zevciyete ve ibtidâ-i zevciyetimizden işbu târîh-i vesîkaya gelinceye değin beynimizde cereyân iden cemi‘-i Hukūk-ı şer‘iyyeye müte‘allika ‘âmme-i da‘vâdan tarafından her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i ‘âmm-i sahîh ile ibrâ ve iskāt ve yine tarafından her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü mukirre-i mezbûre Hanîfe Hatun’un sādıra olan bi’l-cümle kelimâtı meşrûhasını mezbûr Şâkir vicâhen tahkïk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fî selhi min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Ramazān Ağa, İsmâ‘îl Ağa, Emîn Ağa ve gayruhum.

[Nümero 207, Harc 21]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Ebî Şahme Mahallesi ahâlîsinden Münâdî İbrâhîm Kavvâs ibni Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Şükrü Hoca Mahallesi ahâlîsinden Hâfız Mustafâ Hilmi Efendi ibni Mehmed Rızā Efendi muvâcehesinde işbu târîh-i i‘lâmdan üç sene mukaddem âhara bey‘ itmek üzre mezbûr Mustafâ Hilmi Efendi Koca Nâ’ib Mahallesi’nde sâkine iken bundan akdem vefât iden Hurşîde Hatun ibneti Mehmed’in bir çift elmâs küpe ve bir sîm aynasını Sipâhî Çarşısına götürüb müzâyede içün bana teslîm ben dahi lede’l-müzâyede ve inkıtâ’ı’r-ragbe mezkûr küpe altı yüz kırk kuruşda ve sîm ayna iki yüz dokuz kuruşda gā’ibân ‘ani’l-meclis kuyumcu Karahan oğlu Parnik ile Simon oğlu Tisni üzerlerine karâr idüb ben dahi mezbûr Mustafâ Hilmi Efendi’nin emriyle küpe ve aynayı gā’ibân-ı merkūmân sekiz yüz kırk dokuz kuruşa bey‘ idüb semeni olan meblag-ı merkūm sekiz yüz kırk dokuz kuruşu mezbûr Mustafâ Efendi’ye teslîm ve def‘ ol dahi yedimde ahz u kabz itdikden sonra müteveffiye-i mezbûrenin verâseti Mustafâ Reşîd zuhûruyla mezkûr elmâs küpe ve sîm aynayı merkūm Mustafâ Hilmi Efendi hâzır olduğu hâlde müşteriyân-ı gā’ibân-ı merkūmândan bi-hesabi’l-verâse da‘vâ verâsetini bi’l-muvâcehe

ba‘de’l-isbât hükm-i şer‘i lâhik olarak mezkûr elmas küpe ve sîm aynayı ‘aynen verâseti mezbûr merkūmân Parnik ve Tisni’den ahz u kabz idüb müşteriyân-ı merkūmân Parnik ve Tişriden dahi semen-i tâmıyla bana medfû‘ları olan mârru’z-zikr bin sekiz yüz kırk mikdâr kuruş mezbûr Mustafâ Hilmi Efendi hâzır olduğu hâlde benden huzur-ı şer‘de da‘vâ ve hükmü şer‘î lâhik olub istirdâd itmekle ben dahi mezbûr Mustafâ Hilmi Efendi’ye semen-i tamâmıyla medfû‘um olan meblag-ı merkūm sekiz yüz kırk dokuz kuruş mûmâileyh Mustafâ Hilmi Efendi’den bi’l-mürâca‘a taleb iderim deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’s-su’âl ve’l-ikrâr ‘alâ mûcebi ikrârihi meblag-ı merkūm sekiz yüz kırk dokuz kuruş müdde‘î-i mezbûr Münâdî İbrâhîm Ağa’ya red ve teslîmiyle mezbûr Mustafâ Hilmi Efendi ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 70]

[Nümero 208, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa’da Hacı Baba Mahallesi’nde sâkin Hüdâvengâr Vilâyetî ser-mühendisi teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden ‘İzzetlü Yorgaki Efendi veled-i Aristidi mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konâğı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Cezâ Kısmına mahsūs odada ma‘kūd meclis-i şer‘-i hatîrde lâzimü’t-tevkîrde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Kudüs Şerîf’de kâ’in Yorgaki Efendi emlâk ve arâzïsi dinmekle ‘arîf ‘ınde’l-ahâlî ve’l-cîrân kemâl-i şöhretine binâ’en her biri tahdîd ve tavsïfden müstagnî bâ-sened mutasarrıf olduğum ma‘lûmu’l-kıta‘ât bi’l-cümle emlâk ve arâzilerimi semen ve bedel-i misilleriyle âhara bey‘ ve ferâg ve tefvîze ve semen ve bedellerini ahz u kabza ve makbûzunu bana îsâle ve teslîme ve bey‘ ve ferâgı mezkûrların mahallinde me’mûr mütevellîsî huzūrunda ikrâra ve emlâk ve arâzi mezkûrlara taraf-ı âhardan müdâhale vukū‘ bulur ise emlâk ve arâzî-i mezkûrlara müteferrı‘ kâffe-i mu‘âmelât-ı şer‘iyyeyi ve kânûniyeyi şer‘an ve bidâyeten ve temyîzen ve istînâfen ve i‘tirâzen rü’yete ve ikāme-i da‘vâ ve muhâkeme ve muhāsamaya istid‘â ve lâyiha ve evrâk ve sâ’ir tanzïm ve takdîm ve vaz‘-ı imzâya ve teblîg ve tebellüga ve i‘lâmatın icrâ-i ahkâmını taleb ve ahz u kabza ve tarafımdan âharı tevkîle me’zûn olduğu hâlde Kudüs Şerîf’de mukïm teb‘a-i saltanatı seniyyesinin millet-i merkūme nisvâtından zevcem Eznard Hanım’ı kabûlüne mevkūfe vekîl nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didikde

mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, İsmâ'îl Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 209, Harc 40]

Fi'l-asl Ankara Vilâyeti dâhilinde Yaban Âbâd Kazāsı kurâsından Şeyhler Karyesi mahallâtından Bağlar Mahallesi ahâlîsinden olub mahrûse-i Brusa mahallâtından Şeyh Paşa Mahallesi'nde mütevattın Kırca oğlu Hasan bin Ahmed mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konâğı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd Meclis-i Şer'-i Münîr'de tezkîre-i 'Osmânîyesini ibrâz ile takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb mezkûr Şeyhler Karyesi hudûdu dâhilinde Göktaş nâm mahalde vâk'ı Kırca oğlu Ahmed tarlası dinmekle 'arîf 'ınde'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd bir kıt'a tarla babam müteveffî Kırca oğlu Ahmed bin Mustafâ'nın ile'l-vefât müstekıllen taht-ı tasarrufunda olub ba'de vefâtihi tarlâ-yı mezkûr benimle mezkûr Şeyhler Karyesi'nde sâkinler li-ebeveyn karındaşlarım Emîn ve 'Ali ve Mustafâ ve Fâtıma ahmâsen ve 'âdiyen ba'de'l-intikāl ben tarlâ-yı mezkûrda olan hums hisse-i şâyi'a-i müntekılemi dört yüz elli kuruş bedel-i medfû' ve makbûza işbu hâzır bi'l-meclis Rasûl oğlu 'Ali'ye ferâg ve tefvîze ve mahallinde kabza teslît eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer tefevvüz ve tasallut ve kabûl idüb ferâg-ı mezkûrumu mahallinde me'mûru huzūrunda kat'ıyyen ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i 'amme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile mezkûr Şeyhler Karyesi ahâlîsinden Mehmed oğlu Durmuş Efendi ibni Mehmed'i kabûlüne mevkūfe vekîl nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, İsmâ'îl Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum

[Nümero 210, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Timurtaş Karyesi mütemekkinlerinden ve teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Rum milletinden Kahveci Kasti 'aleyhine Brusa Merkez Mahkeme-i Şer'iyyesinden Bin üç yüz on üç senesi Cemâzîye'l-evvelinin yirmi ikinci günü târîhlü 'aleyhine sādır olan i'lâmın tedkîkını müsted'î i'lâm-ı mezkûr hüküm

gıyâbıyı mütedammin olmakla Mecelle-i Ahkâmı ‘Adliyye’nin bin sekiz yüz otuz altıncı mâddesi mûcebince îfâ-i mu’âmele olunmuş husūsu Bin üç yüz on dört senesi Muharremü’l-harâm on yedi ve Bin üç yüz on iki senesi Hazîrân on yedinci günü târîhlü ve iki yüz altmış sekiz ‘adedlü Emîrnâme-i Sâmî-i Hazreti Meşîhat-penâhî’de emr ü fermân buyurulmuş merkūm Kasti veled-i Estrati tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Mikail Neşriciyan Efendi veled-i Erakil mahrûse-i mezbûre mahkemesinde meclis-i şer‘-i hatîrde mahrûse-i mezbûre mahallâtından Veli Şemseddîn Mahallesi’nde kâ’in Mısrî Dergâhî post-nişîni ve vakfının bi’l-meşrût mütevellîsi Reşâdetlü eş-Şeyh Mustafâ Efendi ibni el-merhûm eş-Şeyh ‘Ali Efendi muvâcehesinde mahrûse-i mezbûre Evkāf Muhâsebecisi vakf-ı mezbûrun kā’im-makām mütevellîsi Sa‘âdetlü Süleymân Bey Efendi tarafından mürsel vekîl-i şer‘îsi Evkāf Kalemî Baş Kâtibî Mahmûd Hamdî hâzır olduğu hâlde ‘arsası Timurtaş Paşa Vakf-ı Şerîfi’ne mukāta‘a-i kadîme-i ma‘lûmelü karye-i mezkûre hudûdu dâhilinde ‘Ömer Dikmesi nâm mahalde kâ’in etrâfı Tîmurcu oğlu Yani veled-i Foti ve Abustol veled-i Nikola ve Babas oğlu Vasilkoz veled-i Yorgi bahçeleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd senevî on kuruş icâre-i mü’eccelelü birbirine muttasıl altı dönüm mikdârı iki kıt‘a tût bahçesinin eşcârı dergâh-ı mezbûrun post neşîni olanlara gallesi meşrûta vakf olduğu hâlde karye-i mezbûre mütemekkinlerinden ve her biri teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Feldari oğlu Banti veled-i Estrati ve zevcesi Letarbe binti Yorgi nâm zevcânın bâ-temessük mütevellî vakf-ı mezkûr ‘ala’l-iştirâki’s-seviyy bi’l-icâreteyn taht-ı tasarruflarında iken zevcân-ı merkūmân târîh-i i‘lâmdan on sene mukaddem birbirini müte‘âkıb bi-lâ-veled vefât itmeleriyle bahçe-i mahdûde-i mezkûreler cânib-i vakfa mahlûlen ‘â’id ve râci‘olub bahçe-i mahdûde-i mezkûreleri Şeyh mûmâileyh senevî iki buçuk ‘aded lira-i ‘Osmânîye müvekkilim merkūm Kasti’ye icâr itmekde ise de iki seneden berü müvekkilim merkūm bahçe-i mezkûrelerden keff-i yed bi’t-tevliyye tarafından teslîmini Bin iki yüz yetmiş senesi târîhlü vakfiyye ibrâzıyla da‘vâ idüb taraf-ı şer‘den üç def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyyede ‘adem-i icâbetden nâşi tarafından vekîl-i musahhar ta‘yîn olunan ‘Ali Bey ibni Hasan muvâcehesinde da‘vâ idüb vekîl-i musahhar-ı mezbûrun inkârına mukārin mütevellî Şeyh mûmâileyh Mustafâ Efendi tasaddî eylediği da‘vâsını şâhideyn-i mu‘addileyn şehâdetleriyle isbât iderek ba‘de’t-tezkiyye bahçe-i mahdûde-i mezkûrelerden keff-i yed müdde‘î-i mütevellî mûmâileyh eş-Şeyh Mustafâ Efendi’ye mahallinde teslîme vekîl-i musahhar-ı mezbûr ‘Ali Bey’e tenbîh olunduğum nâtık müvekkilim merkūm Kasti ‘aleyhine i‘lâm-ı şer‘î sādır olmuş

ise müvekkilim merkūm Kasti bahçe-i mezkûru mütevellî-i mûmâileyhden otuz beş ‘aded lira-i ‘Osmânîye şirâya tālib olduğunu zabt cerîdesini temhîr itmekle bahçe-i mezkûru merkūme tefvîz itsün deyü ber-minvâl-i muharrer takrîr-i meşrûhu üzre bi’l-vekâle tasaddî eylediği da‘vâsı mütevellîsi mûmâileyhin rızāsına mütevakkıf olmakla mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmadığı müvekkilî merkūm Kasti’ye izāfetle vekîl-i merkūm Mikail Efendi’ye tefhîm ve da‘vâ-i mezkûresiyle mütevellî-i mûmâileyh eş-Şeyh Mustafâ Efendi ‘ye beyyine sened-i Hākānî i’tâsı iktizā eylediği tescîl ve bi’l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 71]

[Nümero 211, Harc 20]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Mürekkebci Mahallesi ahâlîsinden Bükücüyân esnâfı nukūd-ı mevkūfe mütevellisî Edhem Ağa ibni Mustafâ mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Elvan Bey Mahallesi ahâlîsinden Timurcu Mustafâ Ağa ibni el-Müteveffâ İbrâhîm muvâcehesinde mezbûr Mustafâ Ağa’nın babası müteveffâ-i mezbûr İbrâhîm Ağa hayâtında nukūd-ı mevkūfe-i mezkûreden istidâne ve ahz u kabz ve umûruna sarf ile istihlâk eylediği sekiz yüz kuruş deyni mukâbelesinde mâlik ve mutasarrıf olduğu Kara Ağaç bâğlarında kâ’in ‘arsası Cennet-mekân Hüdâvendigâr Vakf-ı Şerîfi’ne mukāta‘a-i kadîme-i ma‘lûmelü etrâfı Bağcı Hâfız ve İbrâhîm Ağa ve Ahmed Ağa bâğları ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen beş evlek mikdârî bâğını bi-tarîk-ı istiğlâl rehn vaz‘ ve teslîm idüb meblag-ı merkūm sekiz yüz kuruş kable’l-edâ ve’l-îfâ vefât itmekle verâseti ancak hasran oğlu mezbûr Mustafa’ya münhasıra olmakla meblag-ı merkūm sekiz yüz kuruşu vâzi‘u’l-yed olduğu babası müteveffâ-i mezbûrun tereke-i vâfiyesinden te’diye ve bâğ-ı mezkûru rehninden fekk itmek üzre mezbûr Mustafâ Ağa’ya tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ itdikde mezbûr Mustafâ Ağa dahi cevâbında babası müteveffâ-i mezbûrun vakf-ı mezkûre ol mikdâr kuruş deyni olduğunu ve bâğ-ı mahdûd mezkûru rehn vaz‘ ve teslîm eylediğini ikrâr itmekle ‘alâ mûceb ikrârihi meblag-ı merkūm sekiz yüz kuruş babası müteveffâ-i mezbûrun vâzi‘u’l-yed olduğu terekesinden müdde‘î mütevellî mezbûr Edhem Ağa’ya edâsıyla mezbûr Mustafâ Ağa ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 212, Harc 35]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Orhan Gâzî Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Fâtıma Ulviye Hatun ibneti Mehmed Seyyid Muharrem tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Çerkes Hamza Efendi ibni İsmâ‘îl mahrûse-i mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de müvekkile-i mezbûrenin zevci sâbıkı Hüdâvendigâr Gâzî Mahallesi ahâlîsinden Fes kalıbçısı ‘Ali Bey ibni Mehmed Râgıb Efendi tarafından kezâlik husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Der’aliyye da‘vâ vekîllerinden ‘Ali Rızā Efendi ibni Hüseyin Hüsnü Efendi muvâcehesinde müvekkil-i mezbûr ‘Ali Bey müvekkilem mezbûrenin bin bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhili olub işbu târîh-i i‘lâmdan beş mâh mukaddem bâyinen tatlîk itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma‘kūdun ‘aleyh mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkı olan bin bir kuruş müvekkil-i mezbûre izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi’den bi’l-vekâle hâlen talebi derim deyü da‘vâ itdikde vekîl-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi dahi bi’l-vekâle cevâbında müvekkile-i mezbûre müvekkil-i mezbûrun ol mikdâr kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ve târîh-i mezkûrda bâyinen tatlîk eylediğini ikrâr lâkin müvekkile-i mezbûre Fâtıma Ulviye Hatun mehr-i mü’eccel-i mezkûr alacak hakkı olan bin bir kuruş müvekkilim mezbûre hîbe itmişidi deyü inkâra mukārin eylediği def‘înî huzur-ı şer‘a ikāme eylediği şâhidleri edâ-i şehâdet-i şer‘iyyede ide mahalleriyle bi’t-taleb müvekkile-i mezbûrenin icrâ-î tahlîfi içün tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen bi’l-hükm irsâl olunan Bâb-ı Kalemî ketebesinden Mehmed Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le müvekkile-i mezbûrenin sâlifü’l-beyân Orhan Gâzî Mahallesi’nde sâkine olduğu menziline varub zeyl-i zabtda isimleri muharrer kimesneler huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde müvekkile-i mezbûre Fâtıma Ulviyye Hatun meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunmağın mûcebince vekîl-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi tasaddî eylediği ber-vech-i muharrer def‘-i mezkûruyla müvekkilesi mezbûreye izāfetle vekîl-i mezbûr Hamza Efendi’ye bi-lâ-beyyine mu‘ârazadan ba‘de’l-men‘ ‘alâ mûcebi ikrârihi meblag-ı merkūm bin bir kuruş müvekkile-i mezbûreye izāfetle vekîl-i mezbûr Hamza Efendi’ye edâ ve teslîme müvekkil-i mezbûr ‘Ali Bey’e izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi’ye tenbîh eylediğinin kâtib-i mûmâileyh mahallinde ketb ve tahrîre ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer kavîme gelüb ‘alâ vukū‘-i inhâ ve takrîr eylediği

ba‘de’t-tenfîz li-tescîl ve bi’l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis min Muharremi’l-harâm sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf

[Sahîfe 72]

[Nümero 213, Harc 35]

Der Sa‘âdet’de Kara Gümrüğü kurbunda Muhtesib İskender Mahallesi sâkin iken bundan akdem vefât iden İsmâ‘îl Ağa ibni Emîr oğlu Hüseyin’in sulbiye kebîre kızları olub kendi nefsinden asïl ve li-ebeveyn kız karındaşları Lütfiye ve Râ’ika ‘Adeviyye hanımlar tarafından işbu sene-i mübâreke Saferü’l-hayrın yirminci günü târîhiyle müverraha Rumeli Kaz‘askeri Semâhetlü Dürrizâde es-Seyyid Mehmed Dürri Efendi Hazretleri’nin imzāsıyla mümzât ve hatemleriyle mahtûm ve Fetvâhāne-i ‘Aliyye’den musaddak usūlüne muvâfık şübhe-i tasnî‘ tezvîrden sâlim bi-lâ-beyyine mâzmûnuyla ‘ameli câ’iz olur hüccet-i şer‘iyye mûcebince vekîl-i şer‘îleri li-ebeveyn kız karındaşı Fâtıma Hanım Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de zikr-i âtî bir bâb menzil vaz‘-ı yed bi’l-beyyine-i şer‘iyye mütehakkık olan mahrûse-i Brusa’da İncirlice Mahallesi ahâlîsinden ‘Ali Bey ibni Mehmed Emîn muvâcehesinde mârru’z-zikr İncirlice Mahallesi’nde kâ’in etrâfı Döğüncü Hâşim Ağa ibni ‘Abdullâh ve bir tarafdan tekye ve bir tarafdan Dağıstanlı Mustafâ Ağa ibni ‘Abdurrahmân hānelerî ve tarîk-ı hâss ile mahdûd bir bâb mülk menzilin üç sehm i‘tibârıyla bir sehm hisse-i şâyi‘î benimle müvekkillerim karındaşlarım mezbûretân Lütfiye ve Râ’ika Hanımlar ve iki sehm-i şâyi‘i mezbûr ‘Ali Bey’in irsen yedimizde mülkümüz olmakla mezbûr ‘Ali Bey kendünün sülüsân hissesine ‘adem-i kanâ‘atle bizim sülüs hisse-i şâyi‘amızdan keff-i yed ve bana teslîme mezbûr ‘Ali Bey’e tenbîh olunmak bi’l-isâle ve bi’l-vekâle murâdımdır deyü ben bundan akdem mezbûr ‘Ali Bey’den da‘vâya tasaddî eylediğimde ol mezbûr ‘Ali Bey dahi cevâbında mecmû‘ menzil-i mezkûre vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin menzil-i mezkûrda olan sülüs hisse müdde‘âmı inkâr itmekle beynimizde münâza‘ât kesîre cereyân itmişidi el-hâleti hâzihi beynimizde muslîhîn tevassutuyla ben mârru’z-zikr tasaddî eylediğim sülüs menzil hisse-i şâyi‘a da‘vâmdan mezbûr ‘Ali Bey ile bi’t-terâhî bin kuruş üzerine ba‘de ‘akdi’l-musâlaha ve’l-kabûl ziyâde müdde‘âma müte‘allıka da‘vâdan ben mezbûr ‘Ali Bey’in zimmetini ibrâ ve iskāt eylediğimde ol dahi sulh ve ibrâ-i mezkûru kabûl eyledi deyü mukirre-i mezbûrenin bi’l-cümle sādır olan takrîr-i meşrûhunu mezbûr ‘Ali Bey vicâhen ve şifâhen ba‘de’t- tahkïk ve’t-tasdîk ibrâdan müstesnâ bedel-i sulh merkūm bin kuruş mezbûr ‘Ali Bey’den bi’l-isâle ve bi’l-vekâle

hâlen taleb iderim deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’s-su’âl ve’l-ikrâr ‘alâ mûcebi ikrârihi bedel-i sulh ve meblag-ı merkūm bin kuruş müdde‘ıyye-i mezbûre Fâtıma Hanım’a edâ ve teslîmiyle mezbûr ‘Ali Bey’e tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin min şehri Rebî’ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 73]

[Nümero 214, Harc 11]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hoca Hasan Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Müzeyyen Hatun ibneti ‘Abdullâh tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden ‘Abdülkādir Efendi ibni Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de müvekkile-i mezbûrenin hâlen zevci ‘Arabacı İsmâ‘îl bin Mustafâ muvâcehesinde müvekkilem mezbûrenin zevci mezbûr İsmâ‘îl yedinde mevcûd mecmû‘u dört yüz elli üç kuruş kıymetle bir atlas ‘anterî ve bir kadîfe balto ve bir basma ‘anterî ve bir def‘a basma ‘anterî ve bir kuşak ve bir * ve bir gömlek üç boğça ve iki yorgan çarşabı ve bir döşek çarşabı ve bir tura iblik ve iki atlas boğça ve bir seccâde ve altı peşkîr * ve sandıkdan ahz itdiği otuz kuruş mezbûr İsmâ‘îl fuzūlî zabt itmekle su’âl olunub mezkûr otuz kuruş ile eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi ‘aynen müvekkilem mezbûre içün bana teslîme mezbûr İsmâ‘îl tenbîh olunmak bi’l-vekâle murâdımdır deyü ba‘de’d-da‘vâ ve’s-su’âl ve’l-ikrâr ‘alâ mûcebi ikrârihi eşyâ-i muharrere-i mezkûre ile otuz kuruş müvekkile-i mezbûre Müzeyyen Hatun’a izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Abdülkādir Efendi’ye ‘aynen teslîmiyle mezbûr İsmâ‘îl ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fî gurreti min şehri Rebî’ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 215, Mühtedi i ‘lâmı]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Pazarmahı Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden tahmînen yirmi iki yaşında Aneştaşya binti Etmekçi Anaştaş nâm hür ve ‘âkıle ve bâliga şeref-i İslâm ile müşerref olmak arzûsuyla bâ-istid‘â Meclis-i İdâre-i Vilâyet’e müraca‘at idüb meclis-i mezkûrda mu‘âmele-i nizāmiyesi bi’l-ikmâl ve Meclis-i Şer‘-i Münîr’de dahi kelimeteyn-i şehâdeteyni tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm’ı kabûl ve talebiyle ismi Nâciye tesmiye olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i‘lâm olundu, el-emrü li men

lehü'l-emr, fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 216, Mühtedi i 'lâmı]

Fi'l-asl Aydın Vilâyeti dâhilinde Manîğsa Sancağı kurâsından Horoz Karyesi mütemekkinlerinden olub mahrûse-i Brusa kurâsından Dere Kızık Karyesi'nde sâkin teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Rum milletinden tahmînen kırk yaşında Atnaş veled-i Andriye nâm hür 'âkıl bâlig şeref-i İslâm ile müşerref olmak arzûsuyla bâ-istid'â Meclis-i İdâre-i Vilâyet'e müraca'at idüb meclis-i mezkûrda mu'âmele-i nizāmiyesi bi'l-ikmâl ve Meclis-i Şer'-i Münîr'de dahi kelimeteyn-i şehâdeteyn tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm'ı kabûl ve talebiyle ismi İbrâhîm tesmiye olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i'lâm olundu, el-emrü li-men lehü'l-emr, fi'l-yevmi's-sâdis min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 217, Mühtedi i 'lâmı]

Fi'l-asl Erzurumlu olub mahrûse-i Brusa'da Çoban Bey Mahallesi'nde mütemekkin teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Ermeni milletinden tahmînen kırk yaşında Artin veled-i Serkiz nâm hür 'âkıl bâlig şeref-i İslâm ile müşerref olmak üzre vesîle bâ-istid'â Meclis-i İdâre-i Vilâyet'e müraca'at idüb meclis-i mezkûrda mu'âmele-i nizāmiyesi bi'l-ikmâl ve Meclis-i Şer'-i Münîr'de dahi kelimeteyn-i şehâdeteyn tekellüm ve dîn-i mübîn-i İslâm'ı kabûl ve talebiyle ismi İbrâhîm tesmiye olunduğu tescîl ve bi'l-iltimâs huzūr-ı âsafânelerine i'lâm olundu, el-emrü li-men lehü'l-emr, fi'l-yevmi's-sâdis 'aşer min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 218, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa'da Yahşi Bey Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Rum milletinden Andon veled-i Dimitri meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımi't-tevfîrde işbu hâmilü'r-rakîm Bakkāl Yani veled-i Konstanti muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Cennet-mekân Sultān Mahmûd Sânî kâtibinden? mahrûse-i mezbûrede Tuz bazârında kâ'in etrâfı erba'dan tarafeyni Tuz Hân kapusu ve Tuz Hânî bir tarafı eş-Şeyh el-Hâcc Âgâh Efendi dükkânı ve tarîk-ı 'âmm ile mahdûd ve bir bâb bakkāl dükkânının dokuz sehm i'tibâriyle bir sehm şâyi'i benim ve altı sehmi bakkāl Estrati'nin ve bir sehmi Edanine'nin taht-ı tasarrufumuzda olmakla ben dükkân-ı mezkûrda olan bir sehm hisse-i şâyi'amı bedel-i misliyle tālibine ferâg-ı mezkûr

mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan merkūm bakkāl Yani'yi vekîl nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşer min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, 'Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 74]

[Nümero 219, Harc 7]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Pazar-ı Esb Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta'rîf-i şer'-î ile mu'arrefe Kıbtiye Ümmühân binti 'Ârif mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de zevci sâbık Kıbtî Hüseyin bin 'Ârif muvâcehesinde mezbûr Hüseyin üç yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub işbu târîh-i i'lâmdan üç mâh mukaddem bir dahi 'usret ider isem benden boş ol deyü ba'dehu mezbûr Hüseyin târîh-i mezkûrda yine 'usret idüb ol vechile mutallaka olub 'iddetim içünde bana müraca'at itmemekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkım olan üç yüz bir kuruş mezbûr Hüseyin'den hâlen taleb iderim deyü da'vâ itdikde mezbûr Hüseyin dahi cevâbında müdde'ıyye-i mezbûre ol mikdâr kuruş ile zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olduğunu ikrâr lâkin şart-ı mezkûr müdde'âsını külliyen inkâr itmekle müdde'ıyye mezbûreden da'vâ-yı mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda her biri usūl-i mevzū'ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre 'Aziz Çavuş bin 'Abdullâh ve Mustafâ bin Mehmed ve İbrâhîm bin Hüseyin'den sırren ve ba'dehu yine mezbûrûn ile Mehmed Ağa ibni 'Ali ve Ramazān Ağa ibni Mustafâ'dan dahi 'alenen lede't-tezkiyye 'adl u makbûlü'ş-şehâde idükleri iş'âr ve ihbâr olunan Zabtiyye Veliyüddîn Çavuş ibni 'Abdullâh bin 'Abdurrahmân Zabtiye Sālih Ağa ibni 'Abdullâh bin 'Abdussamed nâm kimesneler şehâdetleriyle bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î isbât itmeğin mûcebince talâkına ba'de'l-hükm mehr-i mü'eccel meblag-ı merkūm üç yüz bir kuruş müdde'ıyye-i mezbûre Ümmühân Hatun'a edâ ve teslîme merkūm Hüseyin'e tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 220]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Pazar-ı Esb Mahallesi sâkinelerinden zâtî Ahmed Ağa ibni Ferdi Efendi ve Rızā Efendi ibni Nu‘mân ta‘rîfleriyle mu‘arrefe işbu bâ‘isü’l-vesîka Emîne Hatun ibneti Râşid Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de Kıbtî Mehmed bin Hasan mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb ben mezbûr Mehmed’in sulbî kebîr oğlu ‘Ali’nin hâlen zevce-i medhūlehâsı olub zevcem mezbûr ‘Ali bundan akdem beni bi-lâ-nafaka ve lâ-münfik-i şer‘î terk ve ‘Asâkir-i Şâhâne ile ordusu cânibine ‘azîmet idüb gā’ib olduğu ecilden nafakaya eşedd ihtiyâc ile muhtâc olmamla zevcem gā’ib-i mezbûrun babası mezbûr Mehmed üzerine kıbel-i şer‘den dahi mezbûre kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi mezbûre Emîne’nin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesi içün mezbûr Mehmed üzerine işbu târîh-i vesîkadan i‘tibâren kadr-i ma‘rûf idüğü bi’l-ihbâr mutahakkık olan şehriye otuz kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru kendi nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede’l-hâce istidâneye ‘ınde’z-zafer mezbûr Mehmed üzerine rucû‘a mezbûre Emîne Hatun’a izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hâdî ‘aşer min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla ‘Ali ve gayruhum.

[Nümero 221]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Selîmiye Mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Braveri muhâcirlerinden ‘Ömer bin ‘Abdullâh’ın sulbî sagïr oğlu hâzır bi’l-meclis tahmînen on bir yaşında Halîl’in aslâ mâlı ve velîsî ve münfik-i şer‘îsî ve îcâre muktedir kimesneler olmadığı zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn ihbârlarıyla müttefik olub işbu bâ‘isü’l-vesîka ‘Asâkir-i Redîfe-i Şâhâne Yüzbaşısı Fütüvvetlü Süleymân Efendi ibni ‘Abdullâh sagïr-i mezbûru isticâre taleb olmakla velâyet-i ‘âmme cihetiyle kıbel-i şer‘-i şerîfden sagïr-i hâzır-ı mezbûr Halîl mûmâileyh Süleymân Efendi’ye mü‘tâd vechile hizmet itmek üzre ‘adedi şuhûr beyân olunmaksızın işbu târîh-i kitâbdan i‘tibâren şehriye yirmi beş kuruş ücret tesmiyesiyle mûmâileyh Süleymân Efendi’ye bi’l-velâye îcâr ve teslîm ve ücreti müsemmâ-i mezkûreden yirmi kuruş sagïr-i mezbûrun nafaka ve kisvesine harc u sarfa bâkısî olan beş kuruş dahi sagïr-i mezbûrun vakt-i rüşd ve sedâdına değin yedinde hıfz mûmâileyh Süleymân Efendi’ye emr tenbîh olundukda ol dahi ber-vech-i muharrer kabûl ve ücreti müsemmâ-i mezkûrenin yirmi kuruşunu sagïr-i mezbûrun nafaka ve kisvesine harc u sarfa ve bâkı

beş kuruşu dahi yedinde hıfza ta‘ahhüd itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sânî ‘aşer min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, Şemseddîn Ağa, ‘Ali Ağa ve gayruhum.

[Nümero 222, Harc 5]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Anarlı Mahallesi ahâlîsinden Bahçıvân ‘Osmân Ağa ibni Mehmed muvâcehesinde işbu târîhden iki gün mukaddem mâlım olan bir re’s bargîrimi gā’ib ‘ani’l-meclis Susığırlık Karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Yorgi’ye iki yüz on kuruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb semeni olan meblag-ı merkūm iki yüz on kuruşun edâsına mezbûr ‘Osmân Ağa tarafından bi’l-mâl ve zâmin olmakla mekfûl bih merkūm iki yüz on kuruşu kefâlet mahkiyesine binâ’en merkūm ‘Osmân Ağa’dan taleb iderim deyü da‘vâ itdikde merkūm ‘Osmân Ağa dahi cevâbında müdde‘î-i mezbûrun mezbûr Yorgi zimmetinde bargîr semeninden alacak hakkı olan iki yüz on kuruşun edâsına gā’ib merkūmun emriyle kefîl ve zâmin olduğunu ikrâr lâkin hayvân-ı mezkûr ot ve yem yemez ise on gün kadar mücbir olub mezkûr hayvânda ot ve yem yemediği içün târîh-i i‘lâmdan on beş gün mukaddem bargîr-i mezkûru merkūm bey‘a ‘arz idüb münâdi vâsıtasıyla altmış beş kuruşda karâr itmekle bargîr-i mezkûru redd murâdımdır deyü da‘vâsı mesmû‘a ve iltifâta şâyân olmamakla mezkûr bargîr bey’a ‘arz eylediğini mukirr ve mutasarrıf olmakla meblag-ı mekfûl bih merkūm iki yüz on kuruş müdde‘î-i mezbûr Ahmed Ağa’ya bi-hükmi’l-kefâle edâ ve teslîme merkūm ‘Osmân Ağa’ya tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sânî min şehri Rebî’ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 75]

[Nümero 223, Harc 87]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Ada Karyesi ahâlîsinden Halîl bin ‘Osmân tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Laz ‘Ali Bey ibni Hasan mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zikr-i âtî bahçeye vaz‘-ı yedi beyyine-i şer‘iyye ile mütahakkık olan karye-i mezkûre ahâlîsinden eniştesi ‘Osmân bin Mustafâ tarafından kezâlik zikr-i âtî husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Şevket Efendi ibni Mahmûd Hamdî muvâcehesinde karye-i

mezkûrede Kocaalan nâm mahalde vâkı‘ bir tarafdan Köse oğlu Ahmed tarlaları ve tarafeyni tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen altı dönüm mikdârı bir kıt‘a tût bahçemi eniştem müvekkil-i mezbûr ‘Osmân Ağa’ya üç bin beş yüz yüz kuruş bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb semeni olan meblag-ı merkūm üç bin beş yüz kuruş el-ân edâ ve îfâ itmemekle semeni olan meblag-ı merkūm üç bin beş yüz kuruş müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi’den hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi bi’l-vekâle cevâbında müvekkil-i mezbûr ‘Osmân Ağa hadîka-i mahdûde-i mezkûreyi üç bin beş yüz kuruşa iştirâsını ikrâr lâkin semeni olan meblag-ı merkūm üç bin beş yüz kuruş zimmetindeki cihet-i deyn-i şer‘den alacak hakkı olan ol mikdâr kuruşa takâs ve mahsûb eyledikde sen dahi mukâssa ve kabûl iderek zimmetim berî olmuşdur deyü eylediği def‘îni karye-i mezkûr ahâlîsinden Koca Mehmed bin ‘Ali bin ‘Abdullâh ve ‘Alâ’iyeli Ahmed bin Ahmed bin ‘Abdullâh nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzirân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakîka mezbûr Halîl bin ‘Osmân işbu târîh-i i‘lâmdan on iki sene mukaddem karye-i mezkûrede Koca Alan nâm mahalde vâkı‘ bir tarafdan Kürd Hüseyin bin ‘Abdullâh ve ba‘zen Hâcî Feyzullâh bin Hâcî Sālih ve bir tarafdan Küçük ‘Ali bin ‘Abdullâh ve ba‘zen ‘Abdullatïf bin Ahmed ve bir tarafdan Köse oğlu Ahmed tarlaları ve tarafeyni tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd altı dönüm mikdârı bir kıt‘a tût bahçesini tarafından bi’l-îcâb ve’l-kabûl bâten ve sahîhen üç bin beş yüz kuruş mezbûr ‘Osmân zimmetinde deynî olan ol mikdâr kuruşa takas ve mahsûb eylediğinde ol dahi mukâssa ve kabûl idüb ol vechile bahçe-i mahdûde-i mezkûre târîh-i mezkûrundan berü mezbûr ‘Osmân’ın mülk müşterisidir biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı merkūmân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre imâmî Hâfız Hüseyin Efendi ibni ‘Abdullâh’ın sırren ve ba‘dehu yine mezbûrûn ile karye-i mezkûrenin sâbık imâmî Mehmed Efendi ibni Mustafâ ve karye-i mezkûreden Mahmûd bin Hüseyin’den dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiyye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ali Bey semen-i mezkûr da‘vâsıyla müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi’ye bi-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 224, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled-i Helvâyî Mahallesi'nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Laz Mahmûd Ağa ibni 'Ali bin 'Abdullâh'ın verâseti sulbî kebîr oğulları Ahmed ve Mehmed ve Mustafâ ve sulbiye kebîre kızı Şerîfe Havvâ'ya inhisārî ba'de't-tahakkukı'ş-şer'î kendi nefsinden ecel ve li-ebeveyn karındaşları mezbûrân Mehmed ve Şerîf Havvâ taraflarından zikr-i âtî husūsda taleb ve da'vâ ve ahz u kabza vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye vekîl-i müseccel-i şer'îleri ibni mezbûr Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de ibni mezbûr Mustafâ hâzır olduğu hâlde İsmâ'îl Hakkı kuddise sırruhu'l-'âlî Hazretleri'nin Dergâh-ı Şerîfesi fukarâsı ta'âmiyesine mevkūfe nukūdun mütevellî-i lâhikı Şeyh Fâ'ik Efendi'nin vekîli el-Hâcc Mustafâ Efendi ibni el-Hâcc Mehmed muvâcehesinde babam ve mûrisimiz müteveffâ-i mezbûr Mahmûd Ağa hayâtında nukūd-ı mevkūfe-i mezkûreden ve mütevellî-i sâbık Fazïletlü İbrâhîm Hakkı Efendi yedinden Bin iki yüz seksen iki senesi hilâlinde istidâne ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk iderek zimmetinde deyni olan ma'a nemâ mahkûmun bih altı bin dokuz yüz kuruş deyni mukâbelesinde mahalle-i mezkûrede kâ'in etrâfı mukaddemen Hâcî 'Ömer oğlu Ahmed veresesi ve el-yevm Mehmed bin 'Osmân bin 'Abdullâh ve Tırhalalı Mustafâ zevcesi Fâtıma Hanım ibneti 'Abdullâh menzilleri ve tarîk-ı 'âmm ile mahdûd ma'lûmü'l-müştemilât bir bâb mülk menzilini târîh-i mezkûrda mütevellî-i sâbıkı mûmâileyh İbrâhîm Hakkı Efendi'ye rehn vaz' ve teslîm ve mûmâileyh dahi ber-vech-i muharrer irtihân ve tesellüm ve kabûl eyledikden sonra babam ve mûrisimiz müteveffâ-i mezbûre i'âre ve teslîm eylediğinde ol dahi isti'âre ve tesellüm ve kabûl idüb menzil-i mezkûr babam ve mûrisimiz mezbûrun 'âriye-i yedinde iken babamız ve mûrisimiz müteveffâ -i mezbûr hayâtında menzil-i mezkûrun bir mikdâr mahallini mütevellî-i mezbûrun irsiyle ifrâz iderek Tırhala muhâcirlerinden Mustafâ Ağa'ya bey' eylediği müfrez menzil semeninden bâkı mezbûr Mustafâ Ağa zimmetinde alacağı olan kırk bir 'aded lira-i 'Osmânîyi babamız mûrisimiz müteveffâ-i kable'l-ahz vefâtından sonra vakf-ı mezkûrun mütevellî-i lâhikı eş-Şeyh Fâ'ik Efendi'nin vekîl-i müseccel-i şer'îsi mezbûr el-Hâcc Mustafâ Efendi meblag-ı bâkı-i merkūm kırk bir 'aded lira-i 'Osmânîyi hacz idüb mezbûr Mustafâ Ağa'dan bi'l-vekâle ahz u kabz iderek me'hûzu olan kırk bir 'aded lira-i 'Osmânî deyn-i mezkûrun ol mikdârına takâs ve mahsûb olunub ancak vakfı-ı mezkûra iki bin dört yüz yetmiş iki kuruş deynimiz kalmış iken vekîl-i mezbûr el- Hâc Mustafâ müteveffâ-i mezbûr Mahmûd Ağa deyn-i mezkûru olan altı bin dokuz yüz kuruş kable'l-edâ ve ve'l-îfâ vefât itmekle meblag-ı merkūm altı bin dokuz yüz kuruş vakf-ı mezkûr içün bi'l-vekâle taleb iderim deyü me'hûzazeti deyn-i

mezkûre takâs ve mahsûb itmeyerek hılâf vâkı‘ menzil-i mezkûru hacz ve kendi üzerine kayd ittirmekle su’âl olunub meblag-ı bâkı-i merkūm iki bin dört yüz yetmiş kuruş yedimizden ahzıyla menzil-i mezkûrun üzerinden kaydının terkîniyle vâkı‘ olan müdâhalesi men‘ olunmak bi’l-isâle ve bi’l-verâse ve bi’l-vekâle matlûbumuzdur deyü hâzır-ı mezbûrun tasdîkıyle ma‘an da‘vâ itdiklerinde gıbbü’s-su’âl mûmâileyh el-Hâcc Mustafâ Efendi dahi cevâbında târîh-i mezkûrda babaları müteveffâ-i mezbûr Mahmûd Ağa nukūd-ı mevkūfe-i mezkûre mütevellîsi müvekkilim eş-Şeyh Fâ’ik Efendi’den istidâneye ve kabz ve umûruna sarfla istihlâk eylediği meblag-ı mecmû‘-ı merkūm altı bin dokuz yüz kuruş ben güzerân iden Bin iki yüz doksân dokuz senesi Zî’l-ka‘deti’ş-şerîfesinin onuncu günü ol târîhde mahrûse-i mezbûrede nâ’ibi’ş-şer‘i’ş-şerîfde bulunan Mustafâ Fâ’ik Efendi merhûmun zimmetinde müteveffâ-i mezbûr Mahmûd Ağa’dan hayâtında bi’l-vekâle da‘vâ ve hükm-i şer‘-i lâhık olub târîh-i mezkûr ile muverrah istihsāl eylediğim i‘lâm-ı şer‘î sūretî ‘ale’l-asl Mahmûd Ağa’ya eyleyerek i‘lâm-ı mezkûr * temyîz iken ber-mûcebi i‘lâm icrâ me’mûrluğu mübâşeretiyle deyn-i mezkûru îfâ içün bir rehn itmiş olduğu menzil-i mahdûd-ı mezkûr icrâ mu‘arrefetiyle lede’l-müzâyede üzerimde karâr idüb karâr dâ’iresi olan ma‘a mesārif icrâ yedi bin altı yüz kuruşa Bidâyet Mahkemesi Riyâseti’nden yazılan tezkîre üzerine Defter-i Hākānî me’mûrluğundan üzerime kaydıyla sened-i Hākānî i‘tâ olunub ol vechile menzil-i mahdûd-ı mezkûr şirâ-i yedimde mülküm olmakla bi-hakkı müdâhale iderim deyü ba‘de’l-hükm mezbûr Tırhalalı Mustafâ’dan menzil semeninden bâkı deyni mezkûra mahsûben kırk bir ‘aded lira-i ‘Osmânî ahz u kabzını inkâr itmekle müdde‘î asïl ve vekîl-i mezbûr Ahmed hâzır ibni mezbûr Mustafâ’dan ber-vech-i muharrer tasaddî eyledikleri ba‘de’l-hükm kırk bir lirâ medfû‘ müdde‘âlarına mutābık beyyine taleb olundukda mahrûse-i mezbûre mahallâtından Bahadır Ağa Mahallesi ahâlîsinden Laz ‘Ârif Ağa ibni İsmâ‘îl bin ‘Abdullâh ve Sa‘d Fakîh Mahallesi ahâlîsinden Tırhala muhâcirlerinden ‘Ali Efendi ibni ‘Ali bin Ahmed nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘e hâzirân olub istişhâd olunduklarında fî’l-hakïka mezbûrân Ahmed ve Mustafâ’nın babaları ve mûrisleri mezbûr Laz Mahmûd Ağa ibni ‘Ali ibni ‘Abdullâh’ın Tırhala muhâcirlerinden Mustafâ Ağa zimmetinde menzil semeninden bâkı alacağı olan kırk bir ‘aded lira-i ‘Osmânî’yi İsmâ‘îl Hakkı Hazretleri Dergâhı it‘âmiyesine mevkūfe nukūddan mahkûbe? deyni olan altı bin dokuz yüz kuruşa mahsûben vakf-ı mezkûrun mütevellîsî eş-Şeyh Mehmed Fâ’ik Efendi’nin vekîli mûmâileyh el-Hâcc Mustafâ Efendi ba‘de’l-hükm ahz u kabznı bize ikrâr eyledi biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i

şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iyye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mârru’z-zikr Bahadır Ağa Mahallesi imâmî Hâfız Ahmed Efendi ibni ‘Osmân ve muhtâr-ı evveli Mustafâ bin İbrâhîm ve muhtâr-ı sânîsî Mustafâ Ağa ibni Mehmed ve mârru’l-beyân Sa‘d Fakîh Mahallesi imâmî Hâfız ‘Abdül‘azîz Efendi ibni el-Hâcc ‘Ali Efendi ve muhtâr-ı sânîsî Tevfîk bin ‘Osmân’dan sırren ve ba‘dehu Hasan Efendi ibni Veysel ve Hüseyin Çavuş ibni Mehmed’den bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince meblag-ı bâkı-i merkūm iki bin dört yüz yetmiş iki kuruş müdde‘î asïl ve vekîl-i mezbûr Ahmed ve hâzır mezbûr Mustafâ’dan ahzıyla menzil-i mahdûd mezkûra vâkı‘ olan müdâhalesinin men‘î mûmâileyh el-Hâcc Mustafâ Efendi’ye ba‘de’t-tenbîh menzil-i mezkûrun mûmâileyh el-Hâcc Mustafâ Efendi ‘uhdesinden kaydı terkîn asïl ve müvekkilûn ve mezbûrûn Ahmed ve Mehmed ve Mustafâ ve Şerîfe Havvâ’nın yedlerinde tasarrufu hâvî cânib-i Defter-i Hākānîden sened iʿtāsı iktizā eylediği tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâlis ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 76]

[Nümero 225, Harc 5]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Çeltik Karyesi ahâlîsinden İbrâhîm bin Mehmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de karye-i mezbûre sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Nebhiyye Hatun ibneti ‘Ali Bey muvâcehesinde mezbûre Nebhiyye Hatun işbu târîh-i i‘lâmdan yedi sene mukaddem karye-i mezkûrede kâ’in etrâfı Abdi bin ‘Ali ve Süleymân bin ‘Abdullâh ve Nâmık Paşa tarlaları ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen iki dönüm bir kıt‘a tarlasını beş ‘aded lira-î ‘Osmânî bedelî mukâbilî yarı sâhibi arz fâriga olmak üzre mezbûre Nebhiyye Hatun ile mukāvele idüb bedelî olan beş ‘aded lira-î ‘Osmânîyi vâlidem işbu hâzira bi’l-meclis Fâtıma Hatun yediyle mezbûre Nebhiyye Hatun’a teslîm itmişisemde tarla-î mezkûrun huzūr sâhib arzda ikrârî icrâ olunmadıgı içün medfû’um olan beş ‘aded lira-i ‘Osmânînin emsâlini bana red ve temsil itmek üzre mezbûre Nebhiyye Hatun tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûre Nebhiyye Hatun dahi cevâbında tarla-i mezkûru ol mikdâr kuruş fâriga olmak üzre mukāvele eylediklerini ve bedelinden ancak yirmi beş kuruş ahzını ikrâr ziyâde kabzını inkâr itmekle müdde‘î-i mezbûr İbrâhîm’den ziyâde medfû’ müdd’âsını mübeyyin beyyine taleb olundukda ba‘de’l-

istimhâl ve'l-imhâl müddet-i mehli şer'î mürurunda isbâtdan izhâr-ı 'acz idüb bi't-taleb mezbûre Nebhiyye Hâtun bi'l-muvâcehe ber-nehc-i şer'î tahlîf olunmağın mûcebince müdde'î-i mezbûr İbrâhîm ziyâde medfû'-ı müdde'âsıyla mezbûre Nebhiyye Hatun'a bi-lâ-beyyine mu'ârazadan ba'de'l-men' kabzını mukirre ve mu'terife olduğu yirmi beş kuruşu müdde'î-i mezbûr İbrâhîm edâsıyla mezbûre Nebhiyye Hatun'a ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi't-tâsi' min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 77]

[Nümero 226, Harc 30]

Mahrûse-i Brusa'da Alaca Hırka Mahallesi ahâlîsinden ve's-sikât sahîha-i kelimâtdan 'Osmân Usta ibni Halîl ve Seydi Usta ibni Mehmed ve Ahmed Usta ibni el-Hâcc Yakub ve Süleymân Usta ibni Halîl meclis-i şer'-i şerîf enverde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb Dikmeciyân esnâfı nukūd-ı mevkūfesinin ber vechi hasebî kıbel-i şer'den mensûb mütevellîsî Hasan Ağa ibni Halîl bundan akdem vefât itmekle yeri hālî ve umûr-ı vakf-ı mezkûr mu'attala kalub yerine bir mütevellî nasb ve ta'yîn olunması ehemm ve elzem olmakla esnâf-ı mezkûreden işbu bâ'isü'l-vesîka Râ'if Ağa ibni el-Hâcc Mehmed Refî' emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsūfe umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü'yete muktedir ve muntehib ahâlî olmakla vakf-ı mezkûre taraf-ı şer'den dahi mezbûr Râ'if Ağa vakf-ı mezkûra ber-vech-i hasbî mütevellî nasb ve ta'yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı vakf-ı mezkûru kemâ yenbagï idâre ve rü'yete ta'ahhüd itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâmin min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, İsmâ'îl Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 227]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Mücellidî Mahallesi sâkinlerinden zâtî ta'rîf mu'arrefe Emîne Hatun ibneti 'Osmân Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de zevc-i sâbıkı Rıf'at Ağa ibni el-Hâcc Receb mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Rıf'at Ağa ile bundan akdem hâl-i zevciyet beynimizde kā'im iken mezbûrun firâşından hâsıletân ve benden mütevellidetân bi-hakkı hidāne hâlen hacr u terbiyemde olan işbu hâziratân bi'l-meclis tahmînen yedi buçuk yaşında ve sânîhi beş yaşında Sıddîka nâm sagïretânın aslâ mâlları olmayub nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc

olmalarıyla sagïretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyeleri içün babaları mezbûr Rıf'at Ağa üzerine kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblag farz ve takdîr olunmak bi'l-hidâne matlûbumdur didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î kıbel-i şer'den dahi sagïretân-ı mezbûretânın nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyeleri içün babaları mezbûr Rıf'at Ağa üzerine işbu târîh-i kitâbdan i'tibâren kadr-i ma'rûf idüğü Şumnu muhâcirlerinden Yûsuf Efendi el-Hâcc Hüseyin Ağa ve Hasan Efendi ibni Abdülhakîm Efendi ihbârlarıyla mutahakkık olan her birine altmışar kuruşdan yüz yirmi kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru sagïretân mezbûretânın nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyelerine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer babaları mezbûr Rıf'at Ağa üzerine rucû'a vâlideleri ve hâdineleri mezbûre Emîne Hatun'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-hāmis 'aşer min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, 'Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum

[Nümero 228, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Sa'id Âbâd Karyesi ahâlîsinden ve Batum muhâcirlerinden Şu'ayb Ağa ibni Mehmed Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de hâlen zevce-i medhūlehâsı zâtî 'Ali Ağa ibni Mustafâ ve diğer 'Ali Ağa ibni Ahmed ta'rîfleriyle mu'arrefe 'Ayşe Hatun ibneti Hüseyin muvâcehesinde mezbûre 'Ayşe Hatun bin beş yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâm olub lâkin bana itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmeyüb nâşizeten ebeveyni menzilinde sâkine olmakla su'âl olunub karye-i mezkûrede kâ'in menzilimde bana itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmek üzre zevcem mezbûre 'Ayşe Hatun'a tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da'vâ itdikde mezbûre 'Ayşe Hatun dahi cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu tābi'aten ve kat'ıyyen ikrâr ve i'tirâf itmeğin mûcebince zevci mezbûr Şuayb Ağa'ya karye-i mezkûrda vâkı' menzilinde itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmek üzre zevcesi mezbûre 'Ayşe Hatun'a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sâmin 'aşer min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Sahîfe 78]

[Nümero 229, Harc 50]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hoca Taşkın Mahallesi ahâlîsinden Sālih bin Mehmed ‘Ali mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de hâlen zevce-i medhūlehâsı zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe ‘Ayşe Hatun ibneti Ahmed muvâcehesinde mezbûre ‘Ayşe Hâtun altı yüz kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i medhūlehâm olub lâkin bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmeyüb nâşizeten ebeveyni menzilinde sâkine olmakla su’âl olunub Abdal Mehmed Mahallesi’nde kâ’in mutasarrıf olduğum menzilimde bana itā‘at ve inkıyâd ve Hukūk-ı zevciyyete murâ‘ât itmek üzre zevcem mezbûre ‘Ayşe Hatun tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûre ‘Ayşe Hatun dahi cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi-tamâmihâ tābi‘aten ikrâr ve i‘tirâf itmeğin mûcebince zevci mezbûrun mutasarrıf olduğu hānesinde itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre mezbûre ‘Ayşe Hatun’a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ‘aşer min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 230, Harc 23]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Eğdir Karyesi ahâlîsinden Balcı Hâcî Hüseyin Ağa ibni el-Hâcc Ahmed tarafından vekîl-i müseccel-i şer‘îsî da‘vâ vekîllerinden Yûsuf Efendi ibni Reşîd mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Câmi‘li Kızık karyesi ahâlîsinden Hâcî Behlivân’ın birâderi Şa‘bân İsmâ‘îl bin ‘Abdullâh zimmetinde agnâm esmânından bâkı müvekkilim mezbûr Balcı Hâcî Hüseyin’in bin üç yüz yirmi iki kuruş alacak da‘vâsının fasl ve hasmı içün müvekkil-i mezbûr Hacî Hüseyin’e izāfetle vekîl-i mezbûr Yûsuf Efendi’nin taleb ve ısrârına mebnî mezbûr Şa‘bân İsmâ‘îl’in celbine kıyâm olundukda mahkeme-i mezbûreye mahsūs varaka-i da‘vetiye ile ayru ayru günlerde üç def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyyede her birinde gelmekden ve vekîl göndermekden imtinâ‘ eylediği misillü üçüncü def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyyede gelmediği ve vekîl dahi göndermediği hâlde Mecelle-i Ahkâm-ı ‘Adliyye’nin bin sekiz yüz otuz dördüncü maddesine tevfîkan müdde‘î vekîl-i mezbûrun talebiyle tarafından bir vekîl-i musahhar ta‘yîn olunub gıyâben rü’yet ve fasl ve hasm olunacağı iş‘âr ve ihtār olunmuş iken yine gelmekden ve vekîl göndermekden sūret-i istinkâf gösterdiği mürâsele-i mezkûrenin zîrine tahrîren beyân olunub ol vechile mezbûr Şa‘bân İsmâ‘îl’in bi’z-zât gelmek ve tarafından bir vekîl göndemekde ta‘annüd ve temerrüdü ‘ınde’ş-şer‘i’l-enver zāhir ve mütehakkık olmağın Mecelle-i mezkûrenin mâdde-i mezkûresine tevfîkan mezbûr Şa‘bân İsmâ‘îl’in Hukūkunu muhâfazaya

muktedir ve îfâ-î vekâlete ehil olduğu ihbâr ve ehli vukūf ile mütehakkık olan Laz ‘Ali Bey ibni Hasan vekîl-i musahhar ta‘yîn olunmakla vekîl-i mezbûr Yûsuf Efendi Meclis-i Şer‘-i Münîr’de vekîl musahhara mezbûr Laz ‘Ali Bey muvâcehesinde müvekkilim mezbûrun müvekkil-i mezbûr Şa‘bân İsmâ‘îl zimmetinde on re’s agnâm esmânından bâkı bin üç yüz yirmi iki kuruş alacak hakkı olmakla meblag-ı bâkı-i merkūm bin üç yirmi iki kuruş müvekkiline izāfetle vekîl-i musahhar Laz ‘Ali Bey’den hâlen bi’l-vekâle taleb iderim deyü da‘vâ itdikde vekîl-i musahhar Laz ‘Ali dahi cevâbında müdde‘î-i mezbûrun da‘vâsı mezkûresini külliyen inkâr itmekle müdde‘î vekîl-i mezbûrdan da‘vâ-i mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda mârru’z-zikr Eğdir Karyesi ahâlîsinden Yûsuf Ağa ibni ‘Abdullâh bin Hüseyin ve Bayram oğlu Hasan Ağa ibni ‘Abdullâh nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzirân olub istişhâd olundukarında fî’l-hakîka müvekkil-i mezbûr el-Hâcc Hüseyin’in mezbûr Şa‘bân İsmâ‘îl zimmetinde agnâm esmânından bâkı bin üç yüz yirmi iki kuruş deyni olduğu bizim ma‘lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre karye-i mezkûre ahâlîsinden Mehmed bin ‘Osmân ve Sādık oğlu Ahmed bin ‘Abdullâh ve Çuhudar oğlu Dervîş Ağa ibni ‘Abdurrahmân ve İmâm ‘Ali Efendi ibni Sālih’den sırren ve ba‘dehu yine mezbûrûn ile Ramazān Ağa ibni Mustafâ ve İsmâ‘îl Ağa ibni Süleymân’dan dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiyye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince meblag-ı merkūm bin üç yüz yirmi iki kuruş müvekkil-i mezbûr Balcı Hacî Hüseyin’e izāfetle vekîl-i mezbûr Yûsuf Efendi’ye edâ ve teslîme müvekkil-i mezbûr Şa‘bân İsmâ‘îl’e izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr ‘Ali Bey’e tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâmin min şehri Rebî’ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 79]

[Nümero 231, Harc 100]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Sultān Orhan Gâzî Mahallesi sâkinlerinden zâtlarî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Nebhiyye Hanım ibneti ‘Abdüsselâm Bey ve Mevhîbe Hanım ibneti Nûrî Bey ve Hacılar Mahallesi ahâlîsinden Ahmed Bey ve li-ebeveyn kız karındaş kezâlik zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Edîbe Hanım binti el-müteveffâ ‘Ali Bey tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-

i müseccel şer‘îlerî Rızā Efendi ibni el-Hâcc Ahmed Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de mahrûse-i mezbûre Evkāf Muhâsebecisi Sa‘âdetlü Süleymân Bey Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi el-Hâcc ‘Abdi Bey hâzır olduğu hâlde zikr-i âtî tevliyete vaz‘-ı yedi ber- nehc-i şer‘î mütehakkık olan İsmâ‘îl Bey ibni Kâmil Bey tarafından kezâlik zikr-i âtî husūsda husūmet ve reddi cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden ‘Abdülkādir Efendi ibni ‘Ali muvâcehesinde Nezāret-i Evkāf-ı Hümâyûn-ı mülûkâneye mülhak Evkāfdan Gene’de? vâkı‘ Bâlî Çavuş Vakfı’nın mahrûse-i mezbûrede Evkāf Sicili’nde mukayyed işbu meclis-i şer‘de mu‘âyene ve ibrâz olunan vâkıf-ı muşârunileyhin dokuz yüz elli üç senesi Şevvâli’l-mükerremin on ikinci günü târîhiyle müverrah mazmûnu tarafeynin tasdîkıyle sâbit vakfiye ma‘mûlün bihâsında mahrûse-i mezbûrede Tobi Karyesi civârında Karyağdı mezra‘ası dinmekle ‘arîf ‘ınde’l-ahâlî ve’l-cîrân kemâl-i şöhretine binâ’en tahdîd ve tavsïfden müstagnî arâzînin hâsılâtını ‘alâ nefsin’n-nefs mâ dâmet bi’l-hayâti’l-emniye sümme ‘alâ evlâdihi’l-med‘uvvin Ahmed Bey ve Senâ Hatun ve Şah-ı Hûbân Hatun bi-haysü tasarruf küllü minhum fî’l-mezra‘ati’l-mezbûre ‘ala’l-iştirâki’s-seviyy sümme ‘alâ evlâdi ibnetihi Ahmed Bey el-mezbûr sümme ‘alâ evlâdi evlâdihi mine’z-zükûr ve’l-inâs sümme ‘alâ evlâdı’z-zükûr evlâdi evlâdi evlâdihi sümme ve sümme neslen ba‘de neslin batnen ba‘de batnin sümme ‘alâ evlâdi inâsi evlâdi evlâdihi batnen ba‘de batnin karnen gıbbü karnin ve ba‘de inkırâzihim ‘alâ evlâdı ibnetey el-mersûmeteyn Senâ ve Şâh-ı Hûbân sümme ‘alâ evlâdi evlâdihimâ sümme ve sümme batnen ba‘de batnin ba‘de’l-inkırâz ‘ıtkâsına meşrût olub müvekkilelerim merkūmûndan mezbûre Nebhiyye Hanım vâkıf-ı mûmâileyh Bâlî Çavuş’un oğlu Ahmed Bey’in oğlu Hamza Bey’in oğlu Hüseyin Çavuş’un oğlu Ahmed Çavuş’un oğlu ‘Abdüsselâm Çavuş’un oğlu Ramazān Çavuş’un oğlu Hamza Ağa’nın oğlu ‘Ali Ağa’nın oğlu diğer ‘Abdüsselâm Ağa’nın oğlu Hamza Bey’in oğlu ‘Abdüsselâm Bey’in oğlu mütevellî-i esbak diğer ‘Abdüsselâm Bey’in kızı olub ve diğer müvekkillelerimden Mevhîbe Hanım mûmâileyh ‘Abdüsselâm Bey’in kızı müteveffiye Hadîce Hanım’ın kızı ve Ahmed Bey ve Edîbe Hanım dahi mûmâileyh ‘Abdüsselâm Bey’in diğer kızı müteveffiye Fakîhe Hanım’ın evlâdı olub ol vechile hâsılât-ı mezkûre ber-mûceb vakfiyye evlâda meşrûta olub müvekkilelerim mezbûrûn dahi evlâdı vâkıfdan ve müvekkil-i mezbûr İsmâ‘îl Bey dahi mûmâileyh Ahmed Bey’in oğlu Hamza Bey Hamza Bey’in oğlu Bâlî Çavuş’un oğlu Ahmed Çavuş’un oğlu ‘Abdüsselâm Çavuş’un oğlu Ramazān Çavuş’un oğlu Hamza Ağa’nın oğlu ‘Ali Ağa’nın oğlu diğer ‘Abdüsselâm Ağa’nın oğlu Hamza Bey’in oğlu ‘Atâ Bey’in oğlu

Kâmil Bey'in oğlu müvekkil-i mezbûr İsmâ'îl Bey sâlifü'z-zikr Bâlî Çavuş Vakfı arâzïsi hâsılâtı ber-mûcebi şart-ı vâkıf evlâdının zükûr ve inâsı beyninde taksîm olunması iktizā ideriken müvekkil-i mezbûr İsmâ'îl Bey'in vakf-ı mezkûr hâsılâtını hilâf-ı şart-ı vâkıf-ı hâssı bey'an vakfına ilhâkan bedeli nâmıyla hazîne-i celîleden olmakda olduğu on dört bin dört yüz kuruş bedel-i mahsūsadan hâssı bey'an vakfı hissesine isâbet iden mebâligı bi't-tefrîk meşrûtun lehâ olan mahallerde ba'de's-sarf Bâlî Çavuş vakfî hâsılâtını ber-mûceb şart vâkıf müvekkillerim evlâdı vâkıf-ı mezbûrûn 'alâ's-seviyye tevzî' ve taksîm itmek üzre müvekkil-i mezbûr İsmâ'îl Bey'e izāfetle vekîl-i mezbûr 'Abdülkādir Efendi'ye tenbîh olunmak bi'l-vekâle murâdımdır deyü da'vâ itdikde müvekkil-i mezbûr İsmâ'îl Bey'e izāfetle vekîl-i mezbûr 'Abdülkādir Efendi dahi cevâbında müdde'ıyyûn müvekkilûn merkūmunun evlâdı vâkıfdan müvekkilî ile derecede müsâvî olduklarını bi'l-vekâle ikrâr idüb vakf-ı mezkûrun meşrutun lehâsı olduklarını itmekle ibrâz olunan vakfiyye-i ma'mûlün bihâ münderecâtı hâsılât-ı vakf evlâdın zükûr ve inâsına meşrûta olduğu gibi müdde'ıyyûn mezbûrûn dahi evlâd vâkıfdan ve derecede müsâvî olduklarını ikrâr itmekle 'alâ mûcebi ikrârihi vâkıf mûmâileyh Bâlî Çavuş Vakfı olan Karyağdı mezra'ası hâsılâtı olub makbûzu olan mebâligden hisselerini müdde'ıyyûn mezbûrûn içün vekîl müdde'î-i mûmâileyh Rızā Efendi'ye evlâdiyet ve meşrûtiyet üzre edâ ve teslîm müvekkil-i mûmâileyh İsmâ'îl Bey'e izāfetle vekîl-i mezbûr 'Abdülkādir Efendi'ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi's-sânî ve'l-'ışrîn min Zi'l-ka'deti'ş-şerîfe sene selâse 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 232, Harc 25]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Değirmenli Kızık Karyesi ahâlîsinden 'Ali Bey ibni el-Hâcc Hüseyin mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de mahrûse-i mezbûre mahallâtından Zeynîler Mahallesi sâkinelerinden zâtî Zabtiye Mehmed Ağa ibni Ataullah ve Ahmed Ağa ibni Yûsuf ta'rîfleriyle mu'arrefe Sa'îde Hatun ibneti Mehmed muvâcehesinde mahalle-i mezkûrede kâ'in bir tarafdan Leblebici Rızā ve ba'zen Şeyh Rızā Efendi ve Kalaycı Hüseyin hāneleri ve tarafeyn-i tarîk-ı 'âmm ile mahdûd Hazret-i Emîr kuddise sırruhu el-hatîr hazretleri Vakfı'na mukāta'alu bir bâb menzil gā'ib 'ani'l-beled Çakır oğlu İbrâhîm oğlu Ahmed'in yedinde mülkü iken mezbûr Ahmed menzil-i mezkûru işbu târîh-i i'lâmdan on iki sene mukaddem benimle zevcem gā'ibe 'ani'l-meclis Fevziyye Hatun ile mezbûre Sa'îde Hatun'a iki bin dokuz yüz kuruş 'ala'l-iştirâki's-seviyy bey' ve temlîk ve teslîm idüb me'mûru huzūrunda

ikrâra tarafından Taşkakan oğlu ‘Ali’yi vekîl idüb vekîl-i mezbûr ‘Ali dahi menzil-i mezkûru bi’l-vekâle benimle zevcem gā’ibe-i mezbûre Fevziyye Hatun ile mezbûre Sa‘îde Hatunla ‘ala’l-iştirâki’s-seviyy iki bin dokuz yüz kuruş semen-i medfû‘ ve makbûza me’mûru huzūrunda bey‘ ve temlîk ve teslîm biz dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl itmemizle ol vechile menzil-i mezkûr üç sehm i‘tibârıyla bir sehm şâyi‘î benim bir sehm şâyi‘î zevcem gā’ibe-i mezbûre Fevziyye Hatun’un ve bir sehm şâyi‘i âharı dahi mezbûre Sa‘îde Hatun’un şirâ’en ‘ala’l-iştirâki’s-seviyy yedimizde mülk ve taht-ı tasarrufumuzda olub menzil-i mezkûr kâbil-i taksîm ve müşâ‘en tasarrufda su‘ûbet olub her birimiz hisselerimizle intifâ‘ mümkün olduğuna binâ’en ifrâz olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ itdikde mezbûre Sa‘îde Hatun dahi cevâbında işbu târîh-i i‘lâmdan on iki sene mukaddem mezbûr Çakır İbrâhîm oğlu Ahmed hāne-i mezkûreyi benimle kız karındaşım Fevziyye ile vâlidem Fâtıma Hatun iki bin dokuz yüz kuruş semen-i medfû‘ ve makbûza ‘ala’l-iştirâki’s-seviyy bey‘ ve temlîk ve teslîm biz dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve kabûl itmemizle bey’ mezkûresini me’mûru huzūrunda ikrâra tarafından mezbûr Taşkakan oğlu ‘Ali’yi vekîl idüb mezbûr ‘Ali bi’l-vekâle hāne-i mezkûreyi tasdîka tarafımızdan mezbûr ‘Ali Bey’i vekîl itmemizle mezbûr ‘Ali Bey dahi vâlidem müteveffiye-i mezbûrenin sülüs hisse-i şâyi‘asını kendi nâmına kayd itdürüb vâlidem mezbûrenin vukū‘-i vefâtıyla hāne-i mezkûrede olan sülüs hisse-i şâyi‘ası benimle kız karındaşım mezbûre Fevziyye Hatun’a mevrûs olmakla ol vechile hāne-i mezkûrenin nısf-ı şâyi‘î benim ve nısf-ı şâyi‘i âharı dahi kız karındaşım zevcen mezbûre Fevziyye’nin yedimizde mülkümüzdür deyü eylediği def‘ınî ba‘de’istimhâl ve’l-imhâl müddet-i mehl-i şer‘î mürûrunda aslâ şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb müdde‘î-i mezbûr ‘Ali Bey bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘-i tahlif olunmağın mûcebince mezbûre Sa‘îde Hatun def‘-i mezkûruyla müdde‘î mezbûr ‘Ali Bey’e bi-lâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 80]

[Nümero 233, Harc 70]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde ifrâz ve taksîm ve tahrîriyçün savb-ı şer‘i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı

Kalemî ketebesinden Mehmed Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i belediyeden mürsel Hâcî Bendelaki Kalfa ve Defter-i Hākānî me’mûru ‘İzzetlü Sırrı Efendi tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Mehmed Râgıb Bey ve ebniye ve sukûf usūlüne vukūf-ı tâmları olan bî-garaz kimesneler ile mahrûse-i Brusa mahallâtından Zeynîler Mahallesi’nde kâ’in zikr-i âtî bir bâb menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde Değirmenli Kızık Karyesi ahâlîsinden ‘Ali Bey ibni el-Hâcc Hüseyin ve zâtî Bahâ’uddîn bin Hüseyin ve Mehmed Ağa ibni ‘Abdullâh ta‘rîfleriyle mu‘arrefe zevcesi Fevziyye Hatun ibneti İbrâhîm meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda kezâlik zâtî mu‘arrefân-ı mezbûrân ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Sa‘îde Hatun ibneti Mehmed mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb işbu derûnunda ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî olunan bir tarafdan Şeyh Rızā Efendi ibni ‘Abdullâh ve ba‘zen Kalaycı Hüseyin bin ‘Abdurrahmân ve bir tarafdan Leblebici Rızā bin ‘Abdussamed hāneleri ve tarafeyni tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ‘arsası Hazret-i Emîr Vakfı’na mukāta‘alu ebniyesi mülk bir bâb menzilin üç sehm i‘tibârıyla iki sehm-i şâyi‘î bizim ve bir sehm-i şâyi‘î mezbûre Sa‘îde Hatun’un şirâ’en yedimizde mülk ve taht-ı tasarrufumuzda olub ancak menzil-i mahdûd-ı mezkûr kâbil-i taksîm ve her birimiz hisselerimiz ile intifâ‘ mümkün idüğüne binâ’en menzil-i mahdûd-ı mezkûr bâ-ma’rifet şer‘ ‘âlî kısmet-i ‘âdil ile ber-vech-i âtî taksîm olunmak murâdımızdır didiklerinde mezbûre Sa‘îde Hatun dahi cevâbında mahdûd-ı mezkûr bir sehm-i mezkûre şirâ’en taht-ı tasarruf-ı temellüklerinde olub ber-vech-i âtî taksîm arâzî olduğunu ikrâr ve tasdîk ve menzil-i mezkûr kâbil taksîm ve her biri hisseleriyle intifâ‘ mümkün olduğu erbâb-ı vukūf hâzirûn ihbârlarıyla mutahakkık oldukdan sonra menzil-i mezkûrları el-mu‘âyene fevkânî iki bâb oda ve bir sofa ve tahtânî iki bâb oda ve bir sofa ve bir fûrûn ve bir hâbiye-i mâ’-i cârî ve bir mikdâr havlû ve bir zokâk kapusunu müştemil menzil-i mahdûd-ı mezkûrun tarîk-ı ‘âmm taraflarında vâkı‘ tûlen ve ‘arzen bi-hesâbı terbî‘î altmış bir zirâ‘ fevkânî odanın beher zirâ‘î on beşer kuruşdan dokuz yüz on beş kuruş ve mezkûr oda önünde vâkı‘ tûlen ve ‘arzen bi-hesâbî terbî‘î otuz altı zirâ‘ sofanın beher zirâ‘î onar kuruşdan üç yüz altmış kuruş ve yine târîk-ı ‘âmm taraflarında vâkı‘ bi-hesâbı’t-terbî‘î altmış bir zirâ‘ tahtânî beher zirâ‘ı onar kuruşdan altı yüz on kuruş ve yine bi-hesâbi terbî‘î altı zirâ‘ tahtânî sofanın beher zirâ‘î sekizer kuruşdan kırk sekiz kuruş ve menzil-i mezkûrun mezbûr Şeyh Rızā Efendi ve ba‘zen Kalaycı Hüseyin ve Leblebici Rızā hāneleri taraflarında vâkı‘ tûlen ve ‘arzen bi-hesâbı terbî‘î altmış bir zirâ‘ fevkânî odanın beher zirâ‘î on birer kuruşdan altı yüz yetmiş bir kuruş yine mezbûrûn hāneleri taraflarında mezkûr oda önünde vâkı‘ tûlen ve ‘arzen bi-

hesâbı terbî'î otuz altı zirâ‘ fevkânî sofanın beher zirâ‘î onar kuruşdan üç yüz almış kuruş yine mezbûrûn taraflarında vâkı‘ tûlen ve ‘arzen bi-hesâbı terbî‘î altmış bir zirâ‘ tahtâtî odanın sekizer kuruşdan dört yüz seksen sekiz kuruş yine mezbûrûn hânelerî taraflarında vâkı‘ tûlen ve ‘arzen bi-hesâbı terbî‘î yirmi altı zirâ‘ odanın beher zirâ‘î onbir kuruşdan iki yüz altmış beş ve yine mezbûrûn hâneleri taraflarında vâkı‘ dört yüz bir zirâ‘ havlû ve bahçenin beher zirâ‘î birer kuruşdan dört yüz bir kuruş ve yine tarîk-ı ‘âmm taraflarında vâkı‘ tûlen ve ‘arzen b-ihesâbı terbî‘î otuz sekiz zirâ‘ furûnun beher zirâ‘î on beş kuruşdan beş yüz yetmiş kuruş bir merdiven kıymetî iki yüz kuruş ve bir hâbiye-i mâ'-i cârî kıymetî iki yüz elli kuruş ve bir zokâk kapûsu kıymetî yüz yetmiş iki kuruşa cem‘an altı bin beş yüz altmış kuruş kıymeti olduğunu merkūm Hâcî Petrelaki sâ'ir kesân ihbâr itmeleriyle menzil-i mezkûrun kıymet mahmiyesinden mezbûrân ‘Ali Bey ve zevcesi Fevziyye Hatun'un dört bin üç yüz yetmiş kuruş sülüsân hisse-i musïbelerini mu'âdil menzil-i mezkûrun tarîk-ı ‘âmm taraflarında kâ'in altmış bir zirâ‘ fevkânî oda ve mezkûr oda önünde kâ'in otuz altı zirâ‘ nısf hisse-i mezkûr oda tahtında altmış bir zirâ‘ oda ve bir merdiven ve bir hâbiye-i mâ'-i cârî ve bir zokâk kapûsu iki yüz doksan beş zirâ‘ havlû ve bahçe ve altı zirâ‘ tahtânî sofa ve otuz altı zirâ‘ havlûyu bi'l-ifrâz müstekıllen bir bâb menzil olmak üzre mezbûrân ‘Ali Bey ve zevcesi Fevziyye Hatun'un sülüsân hisselerine ta‘yîn ve tahsïs ve mezbûre Sa‘îde Hatun'un dahi kezâlik iki bin yüz seksen kuruş kıymetli sülüs hisse-i musibesine mu‘âdil mezbûr eş-Şeyh Rızā Efendi ve ba‘zen Kalaycı Hüseyin ve Leblebici Rızā hâneleri taraflarında vâkı‘ altmış bir zirâ‘ fevkânî bir bâb oda mezkûr oda önünde vâkı‘ otuz altı zirâ‘ nısf sofa ve yirmi altı zirâ‘ tahtânî oda mezkûr oda önünde vâkı‘ bir sofa önünde dört yüz bir zirâ‘ havlû ve bahçe mahallini dahi kezâlik bi'l-ifrâz müstekıllen bir bâb menzil olmak üzre mezbûre Sa‘îde Hatun'un sülüs hissesi içün ta‘yîn ve tahsïs ve her biri hises-i mahsūselerini kabz ve kabûl ve ziyâde ve hisse mutālebesine mütea'llıka da‘vâdan ahadihim âharın zimmetlerini kabûle hâvî ibrâ ve iskāt eylediklerini kâtib-i mûmâileyh mahallinde ketb ve tahrîr ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘alâ vukū‘ihi inhâ ve takrîr itmekle mûcebince her birerlerinin hisse-i müfrezelerini zabt ve temellüklerini nâtık cânib-i Defter-i Hākānî'den yedlerine sened iʿtāsı iktizā itmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi hâdî ‘aşer min şehri Rebî‘ü'l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; İbrâhîm Edhem, Bahû'ddîn, Sütçü Mehmed, Mehmed Emîn ve gayruhum.

[Sahîfe 81]

[Nümero 234]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr içün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen bi’l-hükm irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtib-i Sânîsî İsmâ‘îl Efendi ibni Ahmed ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le mahrûse-i Brusa mahallâtından Veled-i Habîb Mahallesi’nde kâ’in Sirâc Şevket Efendi’nin menziline varub zeyl-i vesîkada muharrerü’l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde menzil-i mezkûre sâkinlerinden zâtî sirâc esnâfından İsmâ‘îl Ağa ibni Mustafâ ve Ramazān Ağa ibni diğer Mustafâ ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Tırnova muhâcirlerinden işbu bâ‘isetü’l-vesîka Fâtıma Hanım ibneti Hâfız İsmâ‘îl Efendi tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza ve icrâ mu‘âmelâtını rü’yete vekîl-i müseccel-i şer‘îsi li-ebeveyn er karındaşı mûmâileyh Şevket Efendi meclis-i ma‘kūd-ı mezkûrda bi’l-vekâle takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb karındaşım ve müvekkilem mezbûrenin zevc-i dâhilî Ceryan muhâcirlerinden Ahmed Bey ibni el-Hâcc Mehmed Ağa işbu târîh-i vesîkadan üç sene mukaddem zevcesi müvekkilem mezbûre Fâtıma Hanım ile mezbûr Ahmed Bey’in firâşından hâsıla müvekkilem mezbûreden mütevellide tahmînen sekiz yaşında işbu hâzıra bi’l-meclis ‘Ayşe Rü’yet nâm sagïreyi bi-lâ-nafaka ve lâ-münfik-i şer‘î terkle Bulgaristan Emâreti’ne ‘azîmet itdikden sonra cins-i nafakadan bir nesne dahi irsâl itmeyüb gā’ib olduğu ecilden müvekkilem mezbûre ile kızî sagïre-i mezbûre nafakaya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmalarıyla zevci gā’ib-i mezbûrun mahrûse-i mezbûre kurâsından Karaman Karyesi’nde kâ’in li-ebeveyn kız karındaşı Hafîze Hanım ile ber-vech-i münâsefe mutasarrıf oldukları emlâk ve arâzïsî hâsılâtdan müvekkilem mezbûre ile sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyyeleri içün kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr buyurulmak bi’l-vekâle matlûbumdur didikde vekîl-i mezbûrun ber-vech-i muharrer takrîr-i meşrûhu vâkı‘a mutābık ve nefsü’l-emre muvâfık ve zikr-i âtî meblag tarafeynin hâline göre kadr-i ma‘rûf idüğü mahalle-i mezkûrede sâkin * me’mûru Kol Ağası Rif‘atlü el-Hâcc İsmâ‘îl Bey ibni el-merhûm İbrâhîm İbiş Paşa ve Rif‘atlü Mahmûd Nedîm Efendi ibni el-merhûm Mustafâ Efendi ihbârlarıyla lede’ş-şer‘-i’l-enver zāhir ve mütekarrir olmağın kıbel-i şer‘den dahi müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hanım ba‘de’t-tahlîfi’ş-şer‘î zevc-i gā’ib-i mezbûr Ahmed Bey üzerine işbu târîh-i vesîkadan i‘tibâren emlâk ve arâzïsî hâsılâtından müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun ile sagïre-i mezbûre ‘Ayşe Rü’yet’in nafaka ve

kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün şehriye üç yüz kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru kendüsiyle sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyelerine harc u sarf ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ınde'z-zafer zevci gā'ib-i mezbûrun emlâk ve arâzïsî hâsılâtına rucû'a müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hanım'a izāfetle vekîl-i mezbûr Şevket Efendi'ye izin verdigini kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i kavîme gelüb 'alâ vukū'ihi inhâ ve takrîr ve taraf-ı şer'den tenfîz olunmağın mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' min şehri Rebî'ü'l-âhir sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Sirâc İsmâ'îl Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum

[Sahîfe 82]

[Nümero 235, Harc 30]

el-Hamdu lillâhi'l-lezî e'azzu havâssi 'ibâdihi bi-sarfi emvâlihim ilâ enva'i'l-hayrâti ve i'ânihim 'alâ iktisâbi esnâfi'l-mehâmidi ve'l-müberrâti ve's-salâtu ve's-selâmu 'alâ rasûlihi ve nebiyyihi Muhammedin hayri'l-beriyyâti ve 'alâ âlihi ve ashâbihi ilâ yevmi yestezillü'l-mer'ü tahte's-sadakâti, emmâ ba'du; işbu vakfiyye-i celîlü'ş-şân ve cerîde-i bedî'ül-'unvânın tahrîr ve tastîr ve imlâsına bâdî oldur ki mahrûse-i Brusa mahallâtından 'İmâret-i 'Îsâ Bey Mahallesi ahâlîsinden el-Hâcc Mehmed Hamdî Bey ibni el-merhûm Sa'dullah Bey ve Veled-i Helvâyî Mahallesi ahâlîsinden Sahhaf Hâfız 'Osmân Nûrî Efendi ibni Mehmed 'Ali ve Tefsîr-hân Mahallesi ahâlîsinden Muytâb Ahmed Ağa ibni Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer'-i şerîf-i Ahmedî ve dîn-i münîf-i Muhammediyye'de zikr-i âtî vakıflarına li-ecli't-tescîl ve'l-itmâm mütevellî nasb ve ta'yîn eyledikleri 'Ömer Efendi ibni Halîl mahzarında her biri ikrâr-ı sahih-i şer'î ve i'tirâf-i sarih-i mer'î idüb mârru'z-zikr İmâret 'Îsâ Bey Mahallesi'nde kâ'in Lebsiye? Medresesi dinmekle 'arîf medrese-i mezkûre ittisālinde kâ'in bir tarafdan medrese ve tarefeyni tarîk-ı 'âmm ile mahdûd tûlen ve 'arzen be-hesâbi terbî'î altmış zirâ' vakf 'arsa üzerine müsevvig-i şer'îye binâ'en berâ-yı sarîh-i muhalled ile vakf-ı habs idüb şöyle şart ve ta'yîn eyledik ki dükkân-ı mezkûr bâ-ma'rîfet-i mütevellî be-her sene icâre-i vâhide-i şer'iye-i misliyeyle âhara îcâr olunub hâsıl olan îcârından dükkân-ı mezkûr ile medrese-i mezkûrenin muhtâc-ı ta'mîr olan mahallerine harc u sarfla ta'mîr ve termîm oluna ve biz lâbis-i hayât oldukça vakf-ı mezkûrumuza mütevellî olub bi-emrillâhi te'âlâ cümlemiz vefât eylediğimizde 'Îsâ Bey

ahâlîsinin intihābıyla taraf-ı şer‘-i şerîfden bir mütvelli ta’yîn oluna deyu ‘akâr-ı mezkûru fârigan ‘ani’ş-şevâgil mütevellî-i mûmâ ileyh ‘Ömer Efendi’ye teslîm eylediğimizde ol dahi sâ’ir mütevelliyân-ı Evkāf gibi tesellüm eyledi didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î vâkıfûn-ı mezbûrun semt-i vakkāfdan cânib-i şikâka ‘azïm ve mütevellî-i mûmâileyh husūmet ve nizâ‘a câzim olub vakf-ı gaffâr İmâm-ı A‘zam vel-akdem sirâci’l-milleti ve’d-diîn hazretlerî ‘ındinde sahîh lâkin dükkân-ı mezkûr ‘âriyet olub şeref-i lüzûmu müstelzim olmamakla vakf-ı mezkûrdan rucû‘ câ’iz olmakla dükkân-ı mezkûru ke’l-evvel mülkümüz istirdâd ideriz didiklerinde mütevellî-i mûmâileyh ‘Ömer Efendi cevâba âgaz idüb gerçi İmâm-ı A‘zam Hazretleri ‘ındinde vâkıf mücerred “vakaftu” dinmekle İmâm-ı Rabbânî Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî ‘indinde teslîm ile’l-mütevellî ve te’bîd-i zikr ile vakf lâzım olur deyü red ve teslîmden imtinâ‘ ve bu vechile husūmet ve nizâ‘ va fasl-ı hasma tālibân olmalarıyla beyne’l-‘ulemâ’i’l-‘izâm cârî olan vech-i muhtâr üzre hâkim-i mevki‘ sadr-i küttâb tûbâ lehu hüsn-i me’âb Efendi hazretleri dahi ‘alîmen bi’l-hılâfi’l-cârî beyne’l-e’immeti’l-eşrâf vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna kazâ-i mer’î idüb vakf-ı mezkûr sahîh ve lâzım olub nakzî ve nakîzî mümteni‘ü’l-ihtimâl olundu “femen beddelehu mâ semi’ahu feinnehâ ismün ‘ala’l-lezîne yübeddilûnehu innallâh’e Semî‘ün ‘Alîm”[318] ve icrâi’l-vâkıf ‘ala’l-hayyi cûdi’l-kerîm cerâ zalike hurrira; fi’l-yevmi’s-sâmin ‘aşer min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Halîl Efendi, Ramazān Ağa, Molla İsmâ‘îl ve gayruhum

[Nümero 236]

Karahisar-ı Sâhib Sancağı sâkinelerinden olub mahrûse-i Brusa’da ‘Osmân Ağa hânında müsâfireten sâkine zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe işbu bâ‘isetü’l-vesîka Havvâ Hatun ibneti Mustafâ Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de sâbık dâmâdı Memiş Efendi ibni Mustafâ mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb sadriye kebîre kızım hâzıra bi’l-meclis ‘Âkıle Hatun ibneti ‘Alişân mezbûr Memiş Efendi ile mukaddemen hâl-i zevciyet beynlerinde kā’im iken mezbûrun firâşından hâsıla ve kızım hâzıra mezbûreden mütevellide sulbiye sagïre kızı bir yaşında Bedriyye nâm sagïre kızım hâzira mezbûrenin bi-hakk-ı hidāne hacr u terbiyesinde iken kızım hâzıra-i mezbûre ‘Âkıle Hatun nefs-i sagïre-i mezbûreye ecnebi olan Bahâ Bey’e tezvîc idüb ol vechile

[318] Kur’an-ı Kerim 2/181.; “Her kim işittikten sonra vasiyeti değiştirirse, günahı ancak onu değiştirenlerin boynunadır. Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.”

hakkı hidāne kendüden sâkıt ve bana râci‘ olmakla sagïre-i mezbûrenin aslâ mâlî olmayub nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmakla sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâsı içün babası mezbûr Memiş Efendi üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunmak bi’l-hidāne matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası mezbûr Memiş Efendi üzerine bi’t-terâhî işbu târîh-i kitâbdan i‘tibâren şehriye otuz kuruş nafaka farz ve takdir olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûrun sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede’l-hâce istidâneye ve ‘ınde’z-zafer babası mezbûr Memiş Efendi üzerine rucû‘a ceddesi ve hâdinesi mezbûre Havva Hatun’a izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fî’l-yevmi’s-sânî min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Ramazān Ağa, İsmâ‘îl Ağa, Emîn Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 83]

[Nümero 237, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa’ya muzāfe Bazar Köy kasabası mahallâtından Cami‘-i Kebîr Mahallesi’nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Eskici oğlu ‘Ali Ağa ibni Mustafâ bin ‘Abdullâh’ın verâsetî zevce-i menkûha-i metrûkesi Hürmüz Hanım ibneti Sālih ile zevce-i ûlâ-i müteveffiyesî Nebiyye Hanım ibneti Tāhir Paşa’dan mütevellidan sulbî kebîr oğlu Râsim Bey ve sulbiye kebîre kızı Dervîşe Hadîce Hanım ve zevce-i mûmâileyhâdan mütevellidân sulbî kebire kızı Emîne ve sulbiye sagïre kızı Nebiyye hanımlara münhasıra ve tashîh-i mes’ele-i mîrâsları kırk sehmden olub sihâm-ı mezkûreden beş sehmi zevce-i mezbûre Hürmüz Hanım’a ve on dört sehmi ibni mezbûr Râsim Bey’e ve yedişer sehmden yirmi bir sehmi benât-ı mezbûrât Dervîşe Hadîce ve Emîne ve Nebiyye hanımlara isâbeti ba‘de’t-tahakkukı’ş-şer‘î mahrûse-i Brusa mahallâtından Alaca Mescid Mahallesi’nde sâkin zâtî Mustafâ Efendi ibni Hasan Efendi ve Na‘lband ‘Osmân bin el-Hâcc Mehmed ta‘rîfleriyle mu‘arrefe binti mezbûre Dervîşe Hadîce Hanım mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konâğı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de hâlen zevci işbu bâ‘isü’l-vesîka Na‘lband ‘Ali Bey ibni Sa‘îd Ağa mahzarında tezkire-i ‘Osmâniyesini ibrâz ile bi’l-verâse takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb babam ve mûrisimiz müteveffâ-i mezbûrdan mevrûs ve müntakıl Bazar Köy Kasabası hudûdu

dâhilinde Yeni Karyesi'nde vâkı' her biri Eskici oğlu 'Ali Ağa emlâk ve arâzïsi dinmekle 'arîf lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-kıta'ât ve'd-dönüm menzil ve oda ve bahçe ve zeytünlük ve vâlidem müteveffiye-i mezbûre Nebiyye Hanım'dan mevrûs ve müntekıl Yalak Âbâd Nâhiyesi hudûdu dâhilinde her biri lede'l-ahâlî ve'l-cîrân ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât ve'l-kıta'ât ve'd-dönüm Tâhir Paşa kerîmesi Nebiyye Hanım emlâk arâzïsî dinmekle 'arîf emlâk ve arâzïlerde olan hisse-i irsiyye ve müntekıle-i ma'lûmelerimi semen ve bedel-i misilleriyle âhara bey' ve ferâg ve tefvîze ve âhara îcâra ve îcâr ve semen ve bedellerini ahz u kabza ve makbûzunu bana irsâl ve îsâle ve emlâk ve arâzî-i mezkûrlara taraf-ı âhardan müdâhale vuku' bulurise mahallinde 'â'id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ifrâz ve taksîm ve bey' ve ferâg-ı mezkûrunu me'mûru huzūrunda kat'iyyen ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile zevcem mezbûr 'Ali Bey'i vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzimesini mahallinde kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sânî min Cemâziye'l-evvel sene erba'a 'aşer selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla İsmâ'îl, Molla Ramazān, Molla 'Ali ve gayruhum.

[Nümero 238, Harc 40]

Tahakkuk-ı 'özr-i şer'iye binâ'en husūs-ı âtiyü'l-beyânın mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr içün savbi şer'-i enverden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Kâtib-i Sânîsî İsmâ'îl Efendi ibni Ahmed ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le mahrûse-i Brusa mahallâtından Şeker Hoca Mahallesi ahâlîsinden müteveffâ el-Hâcc Rıf'at Efendi'nin ile'l-vefât sâkin olduğu menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzūrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i 'âlî itdikde Kurşunluzâdelerden Mekremetlü el-Hâcc Hâfız 'Abdülkādir ve Hâfız Mehmed Esad efendiler ibneyi'l-merhûm el-Hâcc Hâfız İsmâ'îl Efendi ve Hüsnü Efendi ibni Hasan ve Tevfîk Efendi ibni el-Hâcc 'Abdi Bey ve zâtlarî el-Hâcc 'Abdul'azîz Bey ve 'İzzetlü Nizāmeddîn Bey ibni el-merhûm Şükrü Bey ta'rîfleriyle mu'arrefe Hasîbe ve Hadîce hanımlar bintey Nazmi Efendi ve 'Ayşe ve Fâtıma hanımlar bintey 'Ârif Efendi ve diğer 'Ayşe Hanım ibneti el-Hâcc Hâfız İsmâ'îl Efendi'den her biri meclis-i ma'kūd-ı mezkûrda mahrûse-i mezbûre ıslâh-hāne işçisi işbu bâ'isü'l-vesîka Nûrî Ağa ibni Hasan mahzarında

tezkire-i ‘Osmâniyyelerini ibrâz ile her biri takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mahrûse-i mezbûrede vâkı‘ bâ-sened mütevellî müntekılen taht-ı tasarrufumuzda olan bi’l-cümle dekâkîn zemîn kirâlarımızı gerek mutasarrıflarında taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza tarafımızdan Mekremetlü Kutubzâde Mehmed Emîn Cennet Efendi’yi vekîl itmiş idik mûmâileyh Mehmed Emîn Cennet Efendi’yi vekâletten ‘azl eyledik dekâkîn-i mezkûrların müterâkim zemîn kirâlarını gerek mutasarrıflarından ‘â’id olduğu mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar bidâyeten ve istînâfen ve i’tîrâzen ve temyîzen ve redden ve naklen muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve te‘âtî evrâk ve kabûle ve lâyiha tanzïm ve kendi imzāsıyla takdîme ve sulh ve ibrâya ve tālib zuhûrunda bedel-i misilleriyle âhara ferâg ve tefvîze ve îcâr ve bedellerini ahz u kabza ve farâgı mezkûrunu me’mûr ve mütevellîsî huzūrunda kat‘ıyyen ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine âharı tevkîl ve ‘azl ile diğer vekîl nasb ve ta‘yîne me’zûn olduğu hâlde tarafımızdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mezbûr Nûrî Ağa’yı vekîl nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimizde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didiklerinde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î vâkı‘-i hâlî kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘alâ vukū‘ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu olundu, fi’l-yevmi’s-sânî min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Kazzaz el-Hâcc ‘Ali Bey, ‘İzzetlü Nizāmeddîn Bey, el-Hâcc Saadeddîn Efendi ve gayruhum

[Sahîfe 84]

[Nümero 239, Harc 75]

Mahrûse-i Brusa Mahallâtından Zağferânlık Mahallesi’nde sâkine iken bundan akdem müteveffiye olan ‘Ayşe Hatun ibneti ‘Abdullâh’ın zevc-i metrûku Dağistânî el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi ibni Hüseyin ibni ‘Abdurrahmân’dan gayrı zāhirde vâris-i ma‘rûf ve mu‘arref olmayub terekesinin nısfî zevc-i mezbûr el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi ve nısf-ı âharı cânib-i Defter-i Hākānî’ye ‘â’id ve râci’ olmakla emvâl-i gayr-i menkūlenin rü’yeti müteferri‘ât-ı me’mûriyetlerinden olub kıbel-i şer‘den dahi husūmetî re’y olunan Defter-i Hākānî Me’mûru ‘İzzetlü Sırrı Efendi tarafından husūsu âtiyü’l-beyânda taleb ve da‘vâya vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Tâpu Me’mûru Tevfîk Efendi ibni Şâkir Efendi mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de

zikr-i âtî bir bâb mülk menzile vaz‘-ı yedî bi’l-beyyineti’ş-şer‘iyye mütehakkık olan zevc-i mezbûr el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi muvâcehesinde bi’l-vekâle üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb ‘arsası Reyhân Paşa Vakfı Şerîfi’ne mukāta‘alı mahalle-i mezbûrede kâ’in etrâfı Hâfız Ahmed Efendi ibni ‘Ali ve Kabayaılı Edîbe Hatun ibneti Yûnus ve Mustafâ hāneleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ma‘lûmü’l-müştemilât ebniyesi mülk menzilin nısf-ı şâyi‘î mezbûr el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi’nin ve nısf-ı şâyi‘-i âharı müteveffiye-i mezbûre ‘Ayşe Hatun’un ile’l-vefât yedinde mülkü ve ba‘de vefâtihâ terekesinden menzil-i mezkûrda olan nısf hisse-i şâyi‘asının nısfı zevc-i mezbûr el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi’ye ve nısf hisse-i âharı cânib-i Defter-i Hākānî’ye ‘â’id ve râci‘ olmuş iken mezbûr el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi mecmû‘-ı menzil-i mezkûru fuzūlî zabt ve hâlen vaz‘-ı yed itmekle su’âl olunub menzil-i mahdûd-ı mezkûrun rub‘undan keff-i yed ve vechi lâyıkıyla cânib-i Defter-i Hākānî içün bana teslîme mezbûr el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi’ye tenbîh olunmak bi’l-vekâle murâdımdır didikde gıbbü’s-su’âl zevci mezbûr el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi dahi cevâbında mecmû‘-ı menzil-i mahdûd-ı mezkûra vaz‘-ı yedini ikrâr lâkin işbu târîh-i i‘lâmdan iki sene mukaddem zevcem müteveffiye-i mezbûre ‘Ayşe Hatun hâl-i hayât ve kemâl-i ‘akl-i sıhhatinde menzil-i mezkûrda olan nısf şâyi‘asını şurût-ı müfside ve mevâdi‘adan ‘ârî bâten ve sahîhan ve kat‘ıyyen üç bin kuruş semen medfû‘ ve makbûza bana bey‘ ve temlîk ve teslîm ve ben dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb ol vechile târîh-i mezkûrdan berü yedimde şirâ-i mülküm olmak üzre mecmû‘-ı menzil-i mezkûrda bi-hakk-ı vaz‘-ı yed ve zabt ve tasarruf iderim deyü vekîl-i mûmâileyhin inkârına mukārin eylediği def‘ini mahalle-i mezbûre ahâlîsinden bakkāl esnâfından el-Hâcc Mustafâ Ağa ibni el-Hâcc Mahmûd bin Tāhir ve yine mahalle-i mezbûre ahâlîsinden Münâdî Mehmed Ağa ibni ‘Ali Ağa li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzirân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka müteveffiye-i mezbûre ‘Ayşe Hatun işbu târîh-i i‘lâmdan iki sene mukaddem hâl-i hayât ve kemâl-i ‘akl-i sıhhatinde menzil-i mahdûd-ı mezkûrede olan nısf hisse-i şâyi‘asını şurût müfside ve mavâdi‘adan ‘ârî bâten ve sahîhen ve kat‘ıyyen üç bin kuruş semen medfû‘ ve makbûza zevci müdde‘î-i mezbûr el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi’ye bey‘ ve temlîk ve teslîm ve ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl idüb ol vechile menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi’nin mülk ve müşterâsı olduğu bizim ma‘lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l- muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevdû‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mârru’z-zikr

Zağferanlık Mahallesi imâmî Evliya Mehmed Efendi ibni ‘Ali ve İsmâ‘îl bin Süleymân’dan ‘alenen lede’t-tezkiyye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunmağın şehâdetleri ba‘de’l-kabûl mûcebince vekîl-i mûmâileyh Tevfîk Efendi’nin müvekkili mûmâileyhe izâfetle bi’l-vekâle tasaddî eylediği menzil-i mezkûrdan rub‘ hisse da‘vâsıyla zevci mezbûr el-Hâcc ‘Abdullâh Efendi’ye bi-vech-i şer‘î vâkı‘ olan mu‘ârazadan ba‘de’l-men‘ menzil-i mahdûd-ı mezkûrun zabt ve tasarrufunu nâtık cânib-i Defter-i Hākānî yedinde sened i’tâsı iktizā eylediği tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî’ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 240, Harc 120]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Ahmed Paşa Fenârî Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Şükriye Hatun ibneti Yûsuf mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Akça Karyesi sâkinlerinden mu‘arrefetü’z-zât Zekiyye binti ‘Ömer muvâcehesinde mezbûre Zekiyye Hatun zimmetinde cihet-i karzdan bâ-temessük doksan dört kuruş on bara alacak hakkımın kırk kuruşunu bundan akdem ahz u kabz itmemle meblag-ı bâkı-i merkūm elli dört kuruş on barayı mezbûre Zekiyye Hatun’dan hâlen taleb iderim ba‘de’d-da‘vâ ve’s-su’âl ve’l-ikrâr ‘alâ mûcebi ikrârihâ bâkı-i merkūm elli dört kuruş on barayı müdde‘îyye-i mezbûre Şükriye Hatun’a edâ ve teslîmiyle mezbûre Zekiyye Hatun’a ilzâm olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 85]

[Nümero 241, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa’da Abdal Mehmed Mahallesi ahâlîsinden ve sikâtü sahîhâti’l-kelimâtdan Cığrıkçı Necîb Ağa ibni Mehmed ve Çeşmeci Zeynel Ağa ibni Hüseyin ve bakkāl Yûsuf Ağa ibni Muslihiddin nâm kimesneler Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de her biri takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mahalle-i mezbûrede vâkı‘ ashâb-ı hayrâtın câmi‘-i şerîfî mühimmâtına mevkūfe nukūdun mütevellîsî Hâfız İsmâ‘îl Efendi bundan akdem tevliyet-i mezkûreden isti’fâ iderek Futra Karyesi’nde çiftliğinde rencberlik itmekde olub yeri hālî ve umûr-ı vakf-ı mezkûr mu‘attala kalub yerine bir mütevellî nasb ve ta‘yîn olunması ehemm ve elzem olmakla mahalle-i mezbûre ahâlîsinden işbu bâ‘isü’l-vesîka Eyyûb Ağa ibni Mustafâ emânet ile ma‘rûf ve istikāmet

ile mevsūfe ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü'yete muktedir müntehib-i ahâlî olmakla vakf-ı mezkûra senevî iki yüz kuruş vazïfe ile taraf-ı şer‘ şerîfden mütevellî nasb ve ta‘yîn buyurulması matlûbumuzdur deyü iltimâs itmeleriyle kıbel-i şer‘den dahi mezbûr Eyyûb Ağa vazife-i mersûmesiyle vakf-ı mezkûre mütevellî nasb ve ta‘yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı tevliyet-i mezkûru kemâ yenbagï idâre ve rü'yete ta‘ahhüd itmeğin mâ vaka‘a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-hāmis min Cemâziye'l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 242, Harc 40]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ'en husūs-ı âtiyü'l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr içün savb-i şer‘-i enverden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ibni Feyzullâh Efendi ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘ ve Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk A‘zâ Mülâzımı Mehmed Bey ibni Nûrî Bey ile mahrûse-i Brusa'da Hacılar Mahallesi'nde kâ'in Râsim Efendi'nin müste'ciren sâkin olduğu menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzūrlarında ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde zâtî Mora Yenişehirli Ahmed Efendi ibni Emîn Efendi ibni el-Hâcc Halîl ta‘rîfleriyle mu‘arrefe müteveffâ Hasîb Paşa hafîdesi Fâtıma Cemâl Hanım Efendi ibneti İsmâ‘îl Hakkı Bey meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda zevci işbu bâ‘isü'l-vesîka Hasan Hüsnü Bey Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahrûse-i Brusa hemcivârı Gemlik Kasabası kurâsından Umûr Bey Karyesi'nde Bazar ve Dibektaşı ve Panayot nâm mahallerde kâ'in Hasîb Paşa zeytünlükleri dinmekle ‘arîf tahdîd ve tavsïfden müstagnî ma‘lûmu'l-kıt‘a ve's-sâk zeytünlükler ile bir kıt‘a hāne ‘arsası ve nefs-i Gemlik'de Eski Balık Bazarı nâm mahalde kâ'in ma‘lûmu'l-hudûd bir kıt‘a mağaza ‘arsası ve İstanbul'da Üsküdar'a muzāfe Çengelköy'ünde Paşa Çiftliği dinmekle ‘arîf Hasîb Paşa mandırası ve müştemilâtı olan ma‘lûmu'l-hudûd ve'l-kıt‘a çiftliği âhara bey‘ ve ferâga semen ve bedelini ahz u kabza bey' ve ferâg-ı mezkûrunu mahallerinde me'mûru huzūrunda ikrâra zeytünlük ve ‘arsa ve çiftlikât ve husūsāt-ı sâ'irem hakkında taraf-ı âhardan müdâhale vukū‘ bulur ise onlar ile kâffe-i mu‘âmelât-ı şer‘iyye ve kânûniyeyî bidâyeten ve temyîzen ve istînâfen ve i‘tirâzen ve i‘âdeten ve redden ve naklen ve muhâkeme ve muhāsama ve redd-i cevâba ve te‘âtî evrâka ve takdîm ve kabûle ve levâyih ta'zïm ve takdîmine ve sulh ve ibrâya ve protesto ve sekstro tanzïmine ve husūs-ı mezkûr

mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan âharı tevkîl me'zûn olduğu hâlde zevcem mûmâileyh Hasan Hüsnü Bey Efendi'yi vekîl nasb ve ta'yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î kâtib-i mûmâileyh mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i kavîme gelüb 'alâ vukū'ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi Cemâziye'l-evvel sene erba'a aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Mora Yenişehirli Ahmed Efendi, Emîn Efendi ibni Halîl Efendi, Hâcı Sa'deddîn Efendi ve gayruhum.

[Nümero 243, Harc 40]

Tahakkuk-ı 'özr-i şer'iye binâ'en husūs-ı âtiyü'l-beyânın mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr içün savb-i şer'-i enverden bi'l-iltimâs me'zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî Baş Kâtibi Mekremetlü Ahmed Sâbit Efendi ibni Feyzullâh Efendi ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer' ve Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk A'zâ Mülâzımı Mehmed Bey ibni Nûrî Bey ile mahrûse-i Brusa'da Hacılar Mahallesi'nde kâ'in Râsim Efendi'nin müste'ciren sâkin olduğu menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müslimîn huzūrlarında 'akd-i meclis-i şer'-i 'âlî itdikde zâtî Mora Yenişehirli Ahmed Efendi ve Emîn Efendi ibni el-Hâcc Halîl ta'rîfleriyle mu'arrefe müteveffâ Hasîb Paşa hafîdesi Fâtıma Cemâl Hanım Efendi ibneti İsmâ'îl Hakkı Bey meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb Selanik Vilâyeti dâhilinde Vardar Nâhiyesi Sarıca Çiftliği dinmekle 'arîf 'ınde'l-ahâlî ve'l-cîrân kemâl-i şöhretine binâ'en tahdîd ve tavsïfden müstagnî bir bâb çiftlik müştemilâtından intikālen mutasarrıfa olduğum Manastır şimendüfer güzer-gâhında olub istemlâk idilen arâzînin huzur-ı sâhib-i arzda mezkûr şümendifer kumpanyası nâmına ferâg ve tefvîze ve bedel-i mükırresini ahz u kabza ve makbzûnu bana irsâl ve îsâle ve me'mûru huzūrunda ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mârru'z-zikr Selanik'de mukïm Hasîb Bey ibni Hakkı Bey'i kabûlüne mevkūfe vekîl nasb ve ta'yîn eyledim didiğini kâtib-i mûmâileyh mahallinde ketb ve tahrîr ve ma'an meb'ûs-ı ümenâ-i şer'le meclis-i şer'-i kavîme gelüb 'alâ vukū'ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi Cemâziye'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Mora Yenişehirli Ahmed Efendi, Emîn Efendi ibni Halîl Efendi, Hâcı Sa'deddîn Efendi ve gayruhum.

[Sahîfe 86]

[Nümero 244, Harc 48]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Süzen Kefen Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe Neziyye Hatun ibneti Râşid tarafından zikr-i âtî husūsda vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile vekîl-i müseccel-i şer'îsi da'vâ vekîllerinden 'Ali Rızā Efendi ibni Nu'mân mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de müvekkile-i mezbûrenin hâlen zevci Kâzım Ağa ibni Necîb tarafından kezâlik zikr-i âtî husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer'îsi Yûsuf Efendi ibni Reşîd muvâcehesinde müvekkilem mezbûrenin emvâlî olub zevci müvekkil-i mezbûrun menzilinde mevcûd mecmû'u bin dokuz yüz otuz beş kuruş kıymetli kûrşûnî bir gelin 'anterîsi ve bir sârı atlâs 'anterî ve mor ve elli hâre 'anterî ve bir lahoraki 'anterî ve altı 'aded basma 'anterî ve bir mâî elmâ kablu kürk ve bir müsta'mel kürk ve üç lahoraki hırka ve bir kilim ve bir hâlî seccâde ve yedi 'aded tiftik yasdık ve bir döşek ve üç 'aded yorgan ve üç 'aded bâmûk mahlû yasdık ve bir lahoraki câr ve iki sandık ve on beş gurab ve on beş 'aded yemenî ve bir hamâm tākımı ve bir atlâs 'anterî ve mecmû'u nuhas bir kebîr tebsî ve üç 'aded sahân ma'a kabâk ve bir tapa ve bir kefkîr ve üç 'aded tencere ma'a kabak ve bir hâvan ve bir gümüş kemer ve iki 'aded yirmilik altûn ve on 'aded beşlik altûnunu zevci mezbûr Kâzım Ağa'nın menzilinde mevcûd olduğu hâlde müvekkilim mezbûreye teslîm itmeyüb fuzūlî bi-gayri hak zabt ve vaz'-ı yed ider olmakla su'âl olunub eşyâ-i muharrere-i mezkûre mevcûde ise a'yânın ve müstehlek ise ba'de's-sübût kıymet-i mezkûresi olan bin sekiz yüz kırk beş kuruş ile mezkûr altûnların emsâlini müvekkil-i mezbûr Kâzım Ağa'ya izāfetle vekîl-i mezbûr Yûsuf Efendi'den bi'l-vekâle taleb iderim deyü da'vâ itdikde müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr Yûsuf Efendi dahi cevâbında müdde'î vekîl-i mezbûrun da'vâ-i mezkûresini külliyen inkâr itmekle müdde'î vekîl-i mezbûrun da'vâ-i mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda mahrûse-i mezbûre mahallâtından Sağrıcı Sungur Mahallesi ahâlîsinden Sâ'atçi 'Abdülvehhâb bin 'Abdülkādir bin 'Abdullâh ve mârru'z-zikr Süzen Kefen Mahallesi ahâlîsinden Kunduracı Hasan bin Hüseyin bin 'Osmân nâm kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakïka eşyâ-i muharrere-i mezkûre müvekkil-i mezbûr

Kâzım Ağa menzilinde mevcûd ve hîn-i ‘akde mukāvele olduğu bizim ma‘lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l- muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre sâlifü’l-beyân Süzen Kefen Mahallesi ahâlîsinden İsmâ‘îl Ağa ibni Molla Mustafâ ve Şerîf Ağa ibni Süleymân ve el-Hâcc İbrâhîm Ağa ibni Mehmed ve Mestân Ağa ibni Receb’den sırren ba‘dehu yine mezbûrûn ile ‘Arzıhâlci İbrâhîm Efendi ibni Halîl ve Mehmed Efendi ibni diğer Hacî Halîl’den dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiyye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince eşyâ-i muharrere-i mezkûreyi ‘aynen ve mezkûr altûnların emsâlini müvekkile-i mezbûre içün vekîl-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi’ye edâ ve teslîm müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr Yûsuf Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sânî ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 245, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Narlı Mahallesi ahâlîsinden ve’s-sikâtu sahîhati’l-kelimâtdan Hâfız Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Seyyid ‘Ali ve Feyzî oğlu Ahmed Ağa ibni Nu‘mân meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde takrîr kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mahalle-i mezkûrede vâkı‘ ashâb-ı hayrâtın câmi‘-i şerîfi mühimmâtına mevkūfe nukūdun senevî iki yüz kuruş vazïfe kıbel-i şer‘den mensûb mütevellîsî Molla Mustafâ bundan akdem vefât itmekle yeri hālî ve umûr-ı vakf-ı mezkûr mu‘attala kalub yerine bir mütevellî nasb ve ta‘yîn olunması ehemm ve elzem olmakla mahalle-i mezkûre ahâlîsinden işbu bâ‘isü’l-vesîka Çerezci ‘Osmân Ağa ibni el-Hâcc Musa emânet ile ma‘rûf ve istikāmet ile mevsūfe ve umûr-ı vakf-ı mezkûru idâre ve rü’yete muktedir ve muntehib ahâlî olmakla vakf-ı mezkûra taraf-ı şer‘den vazïfe-i mersûmesiyle dahi taraf-ı şer‘den mütevellî nasb ve ta‘yîn olunması matlûbumuzdur deyü iltimâs itmeleriyle kıbel-i şer‘den vazïfe-i mersûmesiyle vakf-ı mezkûra mütevellî nasb ve ta‘yîn olunub ol dahi kabûl ve umûr-ı vakf-ı mezkûru kemâ yenbagï idâre ve rü’yete ta‘ahhüd itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ min şehri Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, Ramazān, ‘Ali Ağa ve gayruhum.

[Nümero 246, Harc 35]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hazret-i Emîr Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘î ile mu‘arrefe Emîne Hatun ibneti İsmâ‘îl mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevc-i sâbıkî Natır ‘Abdullâh Çavuş ibni ‘Abdullatïf muvâcehesinde her biri mâlım olub mezbûr ‘Abdullah Çavuş yedinde mevcûd mecmû‘u bin kuruş kıymetli altûn üzerine masnû’ bir taşlı bir elmâs yüzük ve bir dikiş mâkinesi ve bir ot minder ve bir çift fotin ma‘a kundura ve bir çift iskarpin ve bir satır ve bir nacak ve bir koyun sa‘âtimi mezbûr ‘Abdullâh Çavuş fuzūlî zabt itmekle su’âl olunub eşyâ-i muharrere-i mezkûre mevcûd ise a‘yânını ve müstehlek ise ba‘de’s-subût kıymet-i mezkûreleri olan meblag-ı merkūm bin kuruş mezbûr ‘Abdullâh Çavuş’dan hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde gıbbü’s-su’âl mezbûr ‘Abdullâh Çavuş dahi cevâbında müdde‘iyye-i mezbûrenin da‘vâ-i mezkûresini külliyen inkâr itmekle müdde‘iyye-i mezbûre Emîne Hatun’dan eşyâ-i mezkûre da‘vâsını mübeyyin beyyine taleb olundukda ba‘de’l-istimhâl ve’l-imhâl müddeti mehl şer‘î mürûrunda aslâ şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb talebiyle mezbûr ‘Abdullâh Çavuş bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘ıyye-i mezbûre Emîne Hâtun eşyâ-i muharrere-i mezkûre da’vasıyla mezbûr ‘Abdullâh Çavuş’a bi-lâ-beyyine vâkı‘ olan mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 87]

[Nümero 247]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Hazret-i Emîr Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe işbu bâ‘isetü’l-vesîka Emîne Hatun ibneti İsmâ‘îl Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de zevc-i sâbıkı Nâtır ‘Abdullâh Çavuş ibni ‘Abdullatïf mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb mezbûr ‘Abdullâh Çavuş ile bundan akdem hâl-i zevciyet beynimizde kā’ime iken mezbûrun firâşından hâsıl ve batnımda müstebinü’l-hilka dört aylık hamlim olmakla vaz‘-ı haml ile ‘iddetim münkaziye oluncaya değin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzim-i zarûriyyem içün mezbûr ‘Abdullâh Çavuş üzerine kadr-i ma‘rûf[319] nafaka farz ve takdîr olunmak matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi mezbûre Emîne Hatun’a vaz‘-ı hamli ile ‘ıddetî münkaziye oluncaya değin işbu târîh-i vesîkadan i‘tibâren bi’t-terâhî şehriye

[319] Belgede mu‘arref olarak yazılmıştır.

otuz kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzim-i zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ında'z-zafer zevci mezbûr 'Abdullâh Çavuş üzerine rucû'a mezbûre Emîne Hatun'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ışrîn min şehri Rebî'ü'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla İsmâ'îl, Molla Ramazān, Molla Emîn ve gayruhum.

[Çeşmeci İbrahîm Ağa'ya teslîm resed]

[Nümero 248]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Bedreddîn Mahallesi sâkinelerinden zâtî Hâncı el-Hâcc Süleymân Ağa ibni Mehmed ve Rızā Efendi ibni Nu'mân ta'rîfleriyle mu'arrefe işbu bâ'isetü'l-vesîka Nûriye Hanım ibneti Mehmud Ağa Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb zevc-i dâhilim gā'ib 'ani'l-meclis Ahmed Tal'at Efendi ibni Emîn işbu târîh-i vesîkadan sekiz mâh mukaddem benî bi-lâ-nafaka ve lâ münfik-i şer'î terk iderek memleketi olan Konya Vilâyeti dâhilinde Niğde Sancağı'nda 'azîmet idüb cinsi nafakadan bir nesne dahi irsâl itmeyüb gā'ib olduğu ecilden ben nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmamla nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün zevcem gā'ib-i mezbûr üzerine kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf meblag farz ve takdîr buyurulmak bi'l-vekâle matlûbumdur didikde mezbûr Nûriye Hanım'ın takrîr-i meşrûhu vâkı'a mutābık ve nefsi'l-emre muvâfık ve zikr-i âtî takdîr olunacak meblag tarafeynin hâline göre kadr-i ma'rûf idüğü hâncî el-Hâcc Süleymân Ağa ibni Mehmed ve Rızā Molla ibni Nu'mân ve Hasan Ağa ibni 'Abdullâh ihbârlarıyla lede'ş-şer'i'l-enver zāhir ve mütekarrir olmağın mezbûre Nûriye Hanım ba'de't-tahlîfi'ş-şer'î kıbel-i şer'den dahi mezbûre Nûriye Hanım'ın nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'ir levâzım-ı zarûriyesi içün işbu târîh-i vesîkadan i'tibâren zevc-i gā'ib-i mezbûr Ahmed Tal'at Efendi üzerine şehriye doksan kuruş farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru nafaka ve kisve-bahâ ve sâ'iri levâzım-ı zarûriyesine harc u sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve 'ında'z-zafer zevci gā'ib-i mezbûr üzerine rucû'a mezbûre Nûriye Hanım'a izin virilmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sânî min şehri Cemâziye'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla 'Ali ve gayruhum

[Nümero 249, Harc 20]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Selîmiye Mahallesi'nde bi'l-müsâfire sâkine zâtî mahalle-i mezkûre İmâmı Hâfız İdrîs Efendi ibni Mustafâ ve Faytoncu 'Ârif Ağa ibni Halîl ta'rîfleriyle mu'arrefe ve Ruscuklu Zehrâ Hatun ibneti Tâhir Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de muhâli'i Ruscuk muhâcirlerinden işbu bâ'isü'l-vesîka Ahmed bin Süleymân mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Ahmed iki yüz kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhilim olub lâkin beynimizde hüsn-i mu'aşeretimiz olmamakla ben hul'a tâlibe ve mufârakata râgibe olduğum ecilden zevcem mezbûrun zimmetinde mütekarrer ve ma'kūdun 'aleyh mehr-i mü'eccel-i mezkûr alacak hakkım olan iki yüz bir kuruş ile nafaka-i 'iddet-i mu'ayyene ma'lûmem üzerlerine ve mü'ennet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzre zevcem mezbûr Ahmed muhāla'a-i sahîha-i şer'iyye ile hul' olduğumda ol dahi hul'ı mezkûru ba'de'l-kabûl hukūk-ı zevciyete ve ibtidâ'u'z-zevciyetimizden işbu târîh-i vesîkaya gelinceye değin beynimizde cereyân iden ancak hukūk-ı zevciyete müte'allıka 'âmme-i da'vâdan ben mezbûr Ahmed'in zimmetinini ibrâ-i 'âmm-ı sahîh-i şer'î ile ibrâ ve iskāt ol dahi kezâlik benim zimmetimi ibrâ ve iskāt idüb tarafeynden her birimiz ber-vech-i muharrer âharın ibrâsını kabûl eyledik deyü mukırre mezbûrenin sādır olan bi'l-cümle takrîr-i meşrûhunu mezbûr Ahmed Ağa vicâhen tahkĭk ve şifâhen tasdîk itmeğin mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâbi' min Cemâziye'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Hâfız İdrîs Efendi, 'Ârif Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 88]

[Nümero 250, Harc 50]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Anarlı Mahallesi ahâlîsinden Sâbit bin Saffet mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer'-i Münîr'de hâlen zevce-i medhūlehâsı zâtî Mehmed Şerîf bin Hālid ve Şemseddîn bin 'Ali ta'rîfleriyle mu'arrefe Lütfiyye Hatun ibneti Hālid muvâcehesinde mezbûre Lütfiyye Hatun yedi yüz bir kuruş mehr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevce-i medhūlehâm olub lâkin lâkin bana itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmeyüb nâşizeten birâderi Hālid menzilinde sâkine olmakla su'âl olunub Mahalle-i mezkûrede kâ'in müste'ciren sâkin olduğum menzilde bana itā'at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ'ât itmek üzre mezbûre Lütfiyye Hatun tenbîh olunmak murâdımdır deyü da'vâ itdikde mezbûre Lütfiyye Hatun dahi

cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi-tamâmihâ tâbi‘aten ikrâr ve i‘tirâf itmeğin mûcebince zevci mezbûr Sâbit’in menzilinde itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre mezbûre Lütfiyye Hatun’a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 251, Harc 80]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Istabl-ı Bâyezid Paşa Mahallesi’nde sâkin Hasköy muhâcirlerinden Mehmed bin ‘Ali tarafından zikr-i âtî husūsda da‘vâya vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile vekîl-i müseccel-i şer‘îsi ‘Ali Rızā Efendi ibni Nu‘mân mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de Hasköy muhâcirelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Nazïfe Hatun ibneti Mahmûd muvâcehesinde Zagra-i Atîk muhâcirlerinden İbrâhîm bin Sālih tarafından kezâlik zikr-i âtî husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi Mehmed Efendi ibni el-Hâcc Halîl hâzır olduğu hâlde mezbûre Nazïfe Hatun müvekkilim mezbûr Mehmed’in dört yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâsı olub mezbûre Nazïfe Hatun işbu târîh-i i‘lâmdan dokuz mâh mukaddem nefsini müvekkil-i mezbûr İbrâhîm fuzūlî bi-gayr-i hak tezvîc idüb ol dahi tezevvüc ve duhûl itmiş ise de nikâh-ı sânînin fesâdına binâ’en mezbûre Nazïfe Hatun nefsini müvekkilim mezbûr Mehmed’e teslîm ile itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre mezbûre Nazïfe Hatun’a tenbîh olunmak bi’l-vekâle murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûre Nazïfe Hatun dahi cevâbında müdde‘î müvekkil-i mezbûr Mehmed mukaddemen ol mikdâr kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevc-i dâhili olduğunu ikrâr idüb lâkin işbu târîh-i i‘lâmdan dört sene mukaddem müvekkil-i mezbûr Mehmed zevc-i dâhili olduğunu ikrâr idüb ba‘de-infikâ’i’l-‘iddet sekiz yüz kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle nefsimi müvekkil hâzır mezbûr İbrâhîm tezvîc ve tenkîh ol dahi tezevvüc ve tenekküh ve duhûl idüb hattâ müvekkil-i mezbûr Mehmed işbu târîhden on beş gün mukaddem mahrûse-i mezbûrede Selimiye Mahallesi’nde şuhûd muvâcehesinde bâyinen tatlîk eylediğini ikrâr dahi itmişidi deyü inkâra mukārin da‘vâ-i def‘a tasaddî mezbûre Nazïfe Hatun’dan tasaddî eylediğini da‘vâ-i mezkûrunu mübeyyin beyyine taleb olundukda her biri mezkûr Selîmiyye Mahallesi ahâlîsinden ve Ruscuk muhâcirlerinden Ahmed bin Sālih ve muhâcirîn merkūmeden Hüseyin ve Sa‘deddîn İsmâ‘îl nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzirân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka Hasköy muhâcirlerinden müvekkil-i mezbûr Kara Mehmed

bin ‘Ali işbu târîhden on beş gün mukaddem Selîmiyye Mahllesi’nde zevcesi mezbûre Nazîfe Hatun’u dört sene mukaddem tatlîk eylediğini bizim huzūrumuzda ikrâr eyledi biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l- muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mezkûre Selîmiyye Mahallesi imâmı İdrîs Efendi ibni ‘Abdullâh ve muhtâr-ı evveli Sa‘dullâh Ağa ibni Mehmed ve muhtâr-ı sânîsi Sālih Ağa ibni Mehmed’den sırren ve ba‘dehu yine mezbûrûn ile İsmâ‘îl Efendi ibni İbrâhîm ve Ahmed Efendi ibni ‘Ali’den bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş’âr olmağın mûcebince müvekkil-i mezbûr Mehmed’e izāfetle vekîl müdde‘î-i mezbûr ‘Ali Rızā Efendi bi’l-vekâle tasaddî eylediği ber-vech-i muharrer da‘vâ-i mezkûresiyle mezbûre Nazîfe Hatun’a bi-vech-i şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve bi’l-iltimâs mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâlis min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 89]

[Nümero 252, Harc 27]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Evciler Karyesi’nde sâkin iken bundan akdem vefât iden Karlova muhâcirlerinden İbrâhîm bin ‘Ali’nin verâseti zevce-i metrûkesi ‘Ayşe Hatun ibneti Hasan ile sulbî sagïr oğulları Süleymân ve Hasan’a ba‘de’l-inhisār kendi nefsinden ecel ve sadrî sagïr oğulları Süleymân ve Hasan’ın tesviye umûrlarına kıbel-i şer‘den mansûbe vasïleri vâlideleri zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe ‘Ayşe Hatun mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de karye-i mezkûre ahâlîsinden Mustafâ bin Hüseyin ve ‘Ali bin Süleymân taraflarından vekîl-i müseccel-i şer‘îleri da‘vâ vekîllerinden Ahmed Cemîl Efendi ibni ‘Ömer muvâcehesinde bin kuruş kıymetli bir çiftkara sığır öküzü ve yüz kuruş kıymetli bir ‘araba ve bir timur ve bir ‘araba kayışı zevcim mütevvefâ-i mezbûrun ile’l-vefât yedinde mâlı olub ba‘de vefâtihi öküz-i mezkûrlar ile ‘araba ve timur ve kayış-ı mezkûrlar benimle vasïleri olduğum sagïrân-ı mezbûrân Süleymân ve Hasan’a mevrûs oldukdan sonra ben öküz ve araba ve timur ve kayışı diğer zevcemden hâsıl sadrî kebîr oğlum müvekkil-i mezbûr ‘Ali’ye zirâ’at itmek benimle sagïrân-ı mezbûrânı beslemek üzre oğlum müvekkil-i mezbûr ‘Ali’ya emâneten teslîm itmişisem de öküz-i mezkûrları Kâ’in peder müvekkil-i mezbûr Mustafâ benim izin ve icâzetim olmaksızın fuzūlî bi-gayri hak Kara Koca

Karyesi mütemekkinlerinden ismi ma‘lûm olmayan gā’ib ‘ani’l-meclis bir Hristiyan’ın bir çift manda öküzüyle mübâdele itmekle manda öküzlerinin reddiyle benimle sagïrân-ı mezbûrânın öküzlerimi araba ve timur ve kayış-ı mezkûru ‘aynen ve müstehlek ise kıymet-i mezkûrelerini bana teslîme müvekkilleri mezbûrâna izāfetle vekîl-i mezbûr Ahmed Cemîl Efendi’ye tenbîh olunmak bi’l-isâle ve bi’l-vesâye matlûbumdur deyü da‘vâ itdikde müvekkilleri mezbûrâna izāfetle vekîl-i mezbûr Ahmed Cemîl Efendi dahi bi’l-vekâle cevâbında öküz-i mezkûrlardan bir re’s ile ‘arabayı ve timur ve kayış müvekkilim mezbûr ‘Ali’nin babası müteveffâ Süleymân bin ‘Ali’nin mâlı olub ba‘de’l-vefât seninle oğlun müvekkilim mezbûr mevrûs olmakla bir re’s öküz mezbûre ‘Ayşe oğlu müvekkil-i mezbûrun hisse-i irsiyyesine mukâbil def’ ve teslîm idüb bir re’sini dahi yine oğlu müvekkilim mezbûr ‘Ali’ye üç yüz altmış kuruş semen-i medfû‘ ve makbûza bey‘ ve teslîm ol dahi iştirâ ve tesellüm ve kabûl idüb ol vechile öküz-i mezkûrları şirâ’en yedinde mâlı olduğunu araba ve timur ve kayış yedinde olduğunu ikrâr lâkin ‘araba-i mezkûreyi Ayazma Karyesi ahâlîsinden ‘Arabacı Boşnak Mustafâ’ya ta‘mîr ittirmek üzre teslîm idüb el-ân Boşnak Mustafâ’nın yedindedir öküz mezkûrlarıyla araba ve timur ve kayış sagïrân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ-i mezbûr İbrâhîm’in mâlı olduğunu ba‘de’l-vefât müdde‘ıyye-i mezbûre ile sagïrân-ı mezbûrâna mevrûs olduğunu inkâr itmekle müdde‘ıyye-i mezbûreden da‘vâ-i mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda karye-i mezkûre ahâlîsinden İsmâ‘îl bin Hasan bin Halîl ve Mehmed bin Ahmed bin ‘Abdullâh nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzirân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka öküz mezkûrlar sagïrân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ-i mezbûr İbrâhîm’in hayvânı furu’âtından olarak mâlı olduğu araba ve timur ve kayış mezkûrlar dahi sagïrân-ı mezbûrânın babaları müteveffâ-i mezbûrun ile’l-vefât yedinde mâlı olub ba‘de’l-vefât zevcesi mezbûre ‘Ayşe Hatun ile sulbî sagïr oğulları Süleymân ve Hasan’a mevrûs olduğu öküz ve araba ve kayış mezkûrlarıyla kendüsiyle sagïrân-ı mezbûrânı beslemek üzre mezbûre ‘Ayşe Hatun oğlu müvekkil-i mezbûra teslîm eylediği bizim ma‘lûmumuzdur biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l- muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre Reyhân Paşa Mahallesi ahâlîsinden İmâm oğlu ‘Osmân bin Ahmed Efendi ve karye-i mezkûreden Hasan bin İbrâhîm bin ‘Abdullâh’dan sırren ve ba‘dehu yine mezbûrân ile Şeyh Konevî Mahallesi ahâlîsinden Mustafâ Çavuş ibni Nasuh bin ‘Abdullâh ve İsmâ‘îl Ağa ibni Süleymân bin ‘Abdullâh’dan dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde

idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince öküz-i mezkûrlar ile ‘araba ve timur ve kayış vasïleri vâlideleri mezbûr ‘Ayşe Hatun’a ‘aynen teslîm müvekkilleri mezbûrâna izāfetle vekîl-i mezbûr Cemîl Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 253, Harc 7]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Tahtalı Karyesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Yani veled-i Nikola mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de umûr-ı rü’yeti’l-mâlı rü’yete müteferri‘ât-ı me’mûriyetlerinden olub kıbel-i şer‘den dahi husūmeti re’y olunan Hüdâvendigâr Vilâyeti Defterdârı Mehmed Hālid Bey Efendi Hazretleri taraflarından zikr-i âtî husūsda vekîl-i şer‘lerî Beytü’l-Mâl Kâtibi ‘Osmân Efendi ibni Mustafâ muvâcehesinde şirâ’en mâlım olan altı yaşında bir re’s kır kısrâgımı işbu târîh-i i‘lâmdan yirmi bir gün mukaddem Kayapa Karyesi’nde dib-i değirmen bir takrîb zâyi‘ idüb mezkûr kısrâk lukata olmak üzre cânib-i beytü’l-mâla teslîm olunub cânib-i beytü’l-mâldan dahi lede’l-müzâyede karâr vâdesi olan iki yüz doksan beş kuruş gā’ib ‘ani’l-meclis Bademlizâde Hüsnü Efendi’ye bey‘ ve semenini ahz u kabz Mâl Sandığı’na vaz‘ ve teslîm itmekle semen-i meblag-ı merkūm iki yüz doksan beş kuruş mûmâileyh ‘Osmân Efendi’den hâlen taleb iderim deyü da‘vâ itdikde müvekkil-i muşârunileyh hazretlerine izāfetle vekîl-i mûmâileyh ‘Osmân Efendi dahi cevâbında kısrak-ı mezkûr lukata olmak üzre bi’l-me’mûriye ol mikdâr kuruşa bâ-izn-i şer‘î bey’îni ve semen-i mezkûru Mâl Sandığı’na teslîmini ikrâr idüb kısrâk mezkûr müdde‘î-i merkūmun mâlı olduğunu inkâr itmekle müdde‘î-i merkūm Yani’den tasaddî eylediği da‘vâ-yı mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda her biri usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varka-i mestûre Mahrûse-i Brusa’da Alâ‘addîn Mahallesi ahâlîsinden Mehmed Emîn bin Hasan ve Destereci Hüseyin bin Hüseyin ve el-Hâcc Mustafâ bin ‘Abdullâh ve İsmâ‘îl Hakkı bin ‘Ömer’den sırren ve ba‘dehu yine mezbûrûn ile Ramazān Ağa ibni Mustafâ ve ‘Ali Ağa ibni Ahmed’den dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri ihbâr olunan Sultān Alâ‘addîn Mahallesi ahâlîsinden Na’lband İbrâhîm bin ‘Abdullâh ve ‘Îsâ Bey Fenâri Mahallesi ahâlîsinden Semerci Kara Sa‘îd bin Hâfız Hüseyin bin ‘Abdullâh şehâdetleriyle bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î isbât itmeğin mûcebince mezkûr kısrakın semeni olan meblag-ı merkūm iki yüz doksan beş kuruşu müdde‘î-i merkūm Yani’ye

edâsıyla müvekkil muşârunileyh hazretlerine izâfetle vekîl-i mûmâileyh ‘Osmân Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 90]

[Nümero 254, Harc 65]

Mahrûse-i Brusa’da Bulgârlar Mahallesi mütemekkinlerinden ve teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milleti nisvâtından şahsî ta‘rîf-i şer‘-i ile mu‘arrefe Eleni binti el-müteveffâ Yani mahrûse-i mezbûre mahkemesinde meclis-i şer‘-i hatîrde li-ebeveyn kız karındaş kezâlik teb‘a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Derzi Tanaşaki tarafından zikr-i âtî husūsda husūmet ve redd-i cevâba ve lede’l-iktizā sulh ve ibrâya vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Nâ’il Efendi ibni ‘Ali muvâcehesinde mahrûse-i mezbûre Evkāf Muhâsebesi Sa‘adetlü Süleymân Bey tarafından mürsel vekîl-i müseccel-i şer‘îsi el-Hâcc Ahmed Efendi hâzır olduğu hâlde mahalle-i mezbûrede kâ’in etrâfı erba‘ası Havlucu Hristo veled-i Yani ve Kastaki veled-i Foti menzilleri ve Babasoğlu değirmeni bahçesi ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd ma‘lûmu’l-müştemilât bir bâb mülk menzil ve Sinân Bey Vakf-ı Şerîfi müstakıllâtından ulgarlı çınar kurbunda kâ’in etrâfı Hâcî Bozondo hekim oğlu Estelyanos bahçeleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen beş dönüm bir kıt‘a vakf tût bahçesi ve yine vakf-ı mezkûrdan Kiremidci Mahallesi civârında kâ’in etrafî Nikola veled-i Yorgi ve Bakkāl Andon ve Kasâb Mustafâ Bey bahçeleri ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen bir buçuk dönüm mikdârı bir kıt‘a tût bahçesi ve yine Cennet-mekân Sultān Mahmûd Hân Sânî tâbe serâhu hazretleri Vakf-ı Şerîfî musakkafâtından Tavuk bazarında vâkı‘ bir tarafdan Hâcî Beşe veresesi hânî ve bir tarafdan İnegöllü zâde el-Hâcc Mehmed Efendi ve bir tarafdan Balıklılı Hâcî Mehmed veresesi dükkânları ve taraf-ı râbi‘ tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd mukaddemen fırancılacı bir bâb na’lband dükkânıki cem‘an bir bâb menzil ve iki kıt‘a dan altı dönüm tût bahçesi ve bir na’lband dükkânı babamız mütevveffâ-i mezbûrun ile’l-vefât yedinde mülkü ve taht-ı tasarrufunda olub ba‘de vefâtihi mülk-i menzil-i mahdûd-ı mezkûr dört sehm i‘tibâriyle bir sehm-i şâyi‘î bana ve bir sehm şâyi‘î kız karındaşım Kadina’ya iki sehm şâyi‘î er karındaşım müvekkil-i merkūm Derzi Tanaşaki mevrûs olub ve vakf iki kıt‘a tût bahçesi ve bir bâb na’lband dükkânı benimle kız karındaşlarım merkūmân Kadina ve Tanaşaki’ye islâsen intikāl iderek ber-vech-i muharrer müşâ’an yedimizde mülk ve taht-ı tasarrufumuzda iken ben işbu târîh-i

i‘lâmdan üç buçuk sene mukaddem menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan bir sihâm-ı mezkûre bir sehm hisse-i irsiyyem ile mârru’z-zikr iki kıt‘a bahçe bir bâb dükkânda olan birer sehm hisse müntekılemi dahi biz ölünceye kadar bağcık ve menzil-i mezkûr derûnunda sâkine olmak benim içün terâzûma? virmek şartıyla beynimizde mukāvele idüb be-safka-i vâhide iki bin altı yüz kuruş semen ve bedel mukâbelesinde me’mûr-ı mütevellîsi huzūrunda kat‘ıyyen karındaşım müvekkil merkūme bey’ ve ferâg idüb semen ve bedel-i mezkûr olmaksızın deyü kâziben ikrâr itdim ise de semen ve bedel-i mezkûr iki bin altı yüz kuruş bana edâya müvekkil-i merkūme izāfetle vekîl-i mezbûr Nâ’il Efendi’ye tenbîh olunmak matlûbumuzdur deyü da‘vâ itdikde müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr Nâ’il Efendi dahi bi’l-vekâle cevâbında müdde‘ıyye-i mezbûre Eleni sâlifü’z-zikr menzil ve bahçe ve dükkânda olan birer sehm hisse-i irsiyye ve müntekılesini be-safka-i vâhide iki bin altı yüz kuruş semen ve bedel-i medfû‘ ve makbûza me’mûru huzūrunda kat‘ıyyen ikrâr idüb hattâ Bin üç yüz on üç senesi Şa‘bânü’l-mu‘azzamının yirmi ikinci günü karındaşı müvekkil merkūmeden da‘vâ idüb da‘vâ-i mezkûresiyle bi-lâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunmuşidi ol vechile müdde‘ıyye-i mezbûre ikrârında Sādıkdır didikde müdde‘ıyye-i mezbûre Eleni kavlinde Sādık olub kâzib olmadığına karındaşı müvekkil-i merkūm Tanaşaki bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunmagla mûcebince menzil ve bahçe ve dükkândan semen-i mezkûr da‘vâsıyla müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr Nâ’il Efendi’ye bivechi şer‘î mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hâdî ve’l-‘ışrîn min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 255, Harc 50]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Murâd-ı Sânî Mahallesi ahâlîsinden Kahveci ‘Ali Ağa ibni ‘Ali mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de hâlen zevce-i menkûhası zâtî Ramazān Ağa ibni Mustafâ ve İsmâ‘îl Ağa ibni Süleymân ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Zehrâ Hatun ibneti ‘Ali muvâcehesinde mezbûre Zehrâ Hatun sekiz yüz kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i medhūlehâm olub lâkin bana itā‘at ve inkıyâd itmeyüb babası menzilinde sâkine olmakla su’âl olunub Ahmed Paşa Fenârî Mahallesi’nde kâ’in menzilimde bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre zevcem mezbûre Zehrâ Hatun tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûre Zehrâ Hatun dahi cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu bi-tamâmihâ ikrâr ve i‘tirâf itmeğin ‘alâ mûcebi ikrârihâ zevci mezbûrun Ahmed Paşa Fenârî Mahallesi’nde vâkı‘ tedârik ve müheyyâ kıbel-i şer‘den dahi lede’l-

mu‘âyene mesken-i şer‘î olduğu tahakkuk iden menzilinde zevci mezbûr ‘Ali Ağa’ya itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre mezbûre Zehrâ Hatun’a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis’ min şehri Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 91]

[Nümero 256, Harc 50]

el-Hamdu lillâhi’l-lezî ea‘azzu havâsı ‘ıbâdihi bi-sarfi emvâlihim ilâ enva’i’l-hayrâti ve i‘ânihim ‘alâ iktisâbi esnâfi’l-mehâmidi ve’l-müberrâti ve’s-selâtu ve’s-selâmu ‘alâ rasûlihi ve nebiyyihi Muhammedin hayri’l-beriyyâti ve ‘alâ âlihi ve ashâbihi ilâ yevmi yestezillü’l-mer’ü tahte’s-sadakâti, emmâ ba‘du; işbu vakfiyye-i celîlü’ş-şân ve cerîde-i bedî‘ül-‘unvânın tahrîr ve inşâsına bâdî oldur ki mahrûse-i Brusa’ya muzāfe Cebel-i Atîk Nâhiyesi kurâsından Bağlı Karyesi civârında Sûk-ı Bî-kâr nâm mahalle teşkîl olunan Cihângîr Karyesi ismiyle müsemmâ karye ahâlîsinden Batum muhâcirlerinden sâhibu’l-hayrât ve’l-hasenât Memiş Ağa ibni ‘Osmân nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i Ahmedî ve mahfel-i dîn-i münîf-i Muhammediyye’de zikr-i âtî vakfa li-ecli’t-tescîl ve’l-itmâm mütevellî nasb ve ta‘yîn eylediği muhâcirîn-ı merkūmeden ‘Osmân ibni Ahmed mahzarında ikrâr-ı sahih-i şer‘î ve i‘tirâf-ı sarîh-i mer’î idüb ben hasbinâllahi’l-‘azïm ve talebe’l-cenneti’n-na’îm etyab mâlımdan bin kuruş bi’l-ifrâz vakf ve habs ve mütevellî-i mezbûre teslîm ve tescîl-i şer‘î idüb şöyle şart eyledim ki ben lâbis-i libâs-i hayât oldukça vakf-ı mezkûrumu kendim mütevellî olub bi-emrihi te’alâ dâr-i fenâdan dâr-i bekâya intikāl eylediğimde vakf-ı mezkûrumu re’y-i hâkimi’ş-şer‘le bir emîn kimesne mütevellî ola ve nukūd-i mezkûre mesâg-ı şer‘î üzre irbâh ve istirbâh olunub hâsıl olan gallesinden mütevellî bulunan zâta senevî on kuruş virile bâkısi mârru’z-zikr Cihângîr Karyesi Câmi‘-i Şerîfi’nde imâm ve hatîb olan efendiye virile deyü meblag-ı merkūm bin kuruşu mütevellî-i mezbûre teslîm eylediğimde ol dahi sâ’ir mütevelliyât-ı Evkāf gibi tesellüm eyledi didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î vâkıf-i mezbûr semt-i vakkāfdan cânib-i şikâka ‘âzim ve mütevellî-i mezbûr ile husūmet ve nizâ‘a câzim olub vakf-ı mezkûr İmâm-ı A‘zam ve hümâm akdem-i sirâci’l-milleti ve’d-dîn hazretlerî ‘ındinde sahîh lâkin meblag-ı merkūm ‘âriyet olub şeref-i lüzûmu müstelzim olmamakla vakf-ı mezkûrdan rucû‘ câ’iz olmakla meblag-ı merkūm ke’l-evvel mülküme istirdâd iderim didikde mütevellî-i mezbûr ‘Osmân Ağa cevâba âgaz idüb gerçi İmâm-ı A‘zam Hazretleri ‘ındinde vâkıf mücerred

vakaftü dimekle İmâm-ı Rabbânî Muhammed bin Hasan eş-Şeybânî ‘ındinde teslîm ile’l-mütevellî ve te’bîd-i şurût ile vakf lâzım olur deyü red ve teslîmden imtinâ‘ ve bu vechile husūmet ve nizâ‘ va fasl ve hasma tālibân olmağın fî zamânınâ beyne’l-‘ulemâi’l-‘izâm cârî olan vech-i muhtâr üzre hâkim-i mevki‘-i sadr-ı küttâb tûbâ lehu hüsn-i me’âb Efendi hazretleri dahi ‘âlimen bi’l-hilâfi’l-cârî beyne’l-e’immeti’l-eşrâf vakf-ı mezkûrun evvelen sıhhatine ve sâniyen lüzûmuna kazâ-i mer’î idüb vakf-ı mezbûr sahîh ve lâzım olub min ba‘di nakzî ve nakîzî mümteni‘ü’l-ihtimâl olundu “femen beddelehu mâ semi‘ahu fe-innemâ ismün ‘ala’l-lezîne yübeddilûnehu innallâh’e Semî‘ün ‘Alîm”[320] ve icrâ’i’l-vâkıf ‘ala’l-hayyi’l-cûdi’l-kerîm cerâ zâlike hurrira; fi’l-yevmi’l-hāmis ‘aşer min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene Erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, ‘Ali Ağa ve Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Nümero 257]

Mahrûse-i Brusa’da Fazlullah Paşa Mahallesi sâkinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe işbu bâ‘isetü’l-vesîka ‘Aliyye Hatun ibneti ‘İzzeddîn Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de zevc-i sâbıkı Uncu Şükrü Ağa ibni Halîl mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Şükrü Ağa ile mukaddemen zevciyet beynimizde kā’ime iken mezbûrun firâşından hâsıla ve benden mütevellide be-hakk-ı hidāne hacr u terbiyemde olan işbu hâzıra bi’l-meclis tahmînen beş yaşında Hacer nâm sagïrenin aslâ mâlı olmayub nafaka ve kisveye eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmakla sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve bahâ ve sâ’ir levâzımı zarûriyesi içün babası mezbûr Şükrü Ağa üzerine kıbel-i şer‘den kadr-i ma‘rûf meblag farz ve takdîr olunmak bi’l-hidāne matlûbumdur didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î kıbel-i şer‘den dahi sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’ir levâzım-ı zarûriyesi içün babası mezbûr Şükrü Ağa üzerine işbu târîh-i kitâbdan i‘tibâren şehriye kırk kuruş nafaka farz ve takdîr olunub meblag-ı mefrûz-ı mezkûru sagïre-i mezbûrenin nafaka ve kisve-bahâ ve sâ’iri levâzimi zarûriyesine harc u sarfa ve lede’l-hâce istidâneye ve ‘ınde’z-zaferde babası mezbûr üzerine rucû‘a vâlidesi ve hâdinesi mezbûre ‘Aliyye Hatun’a izin virilmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fî’l-yevmi’l-hâdî ‘aşer min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[320] Kur’an-ı Kerim 2/181.; “Her kim işittikten sonra vasiyeti değiştirirse, günahı ancak onu değiştirenlerin boynunadır. Şüphesiz Allah hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.”

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, 'Ali Ağa, Ramazān Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 92]

[Nümero 258]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Bilâd-ı Yûnus Karyesi mütemekkinlerinden olub bundan akdem vefât iden teb'a-i Devlet-i 'Aliyye'nin Rum milleti nisvâtından Varetmi kızı Katrina binti Varetmi'nin sadrî sigâr evlâdı Yuvan veled-i Yorgi ve Zubice binti Foti'nin mezkûrede vâkı' vâlideleri müteveffiye-i merkūmeden muntakıle bi'l-cümle emlâk ve arâzilerini zirâ'at ve harâset ve umûrlarını rü'yet itmek bir vasî nasbî ehemm ve elzem olmakla emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsūfe ve umûr -ı vesāyet-i mezkûreyi idâre ve rü'yete muktedir olduğu karye-i mezkûre mütemekkinlerinden ve her biri teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden Hrsori oğlu Nikolaki veled-i Hrsori ve Bakkāl Hristo veled-i Kasti ihbârlarıyla lede'ş-şer'i'l-enver mütehakkık olan karye-i mezkûre mütemekkinlerinden ve teb'a-i saltanat-ı seniyyenin millet-i merkūmesinden işbu hâmilü'r-rakîm Todori oğlu Esilaki veled-i Todori ve teb'a-i saltanat-ı (seniyyenin millet-i) sagïrân-ı merkūmân Zubice emlâk ve arâzïlerini zirâ'at ve harâset ve umûrlarını rü'yet itmek üzre taraf-ı şer'den dahi nasb ve ta'yîn olunub ol dahi vesāyeti mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï idâre ve rü'yete ta'ahhüd itmeğin mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sânî min Cemâziye'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Emîn Ağa, Ramazān Ağa, İsmâ'îl Ağave gayruhum.

[Nümero 259]

Mahrûse-i Brusa'da Veled-i Na'lband Mahallesi'nde sâkine iken bundan akdem vefât iden Hammâl Hâcî 'Ali Ağa ibni Halîl bin 'Abdullâh'ın sulbiye kebîre kızı bî-şu'ûr 'Ayşe ve sagïre Halîme'nin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn lâzım ve mühimm olamakla emânet ile ma'rûf ve istikāmet ile mevsūf ve umûr-ı vesāyeti her vechile rü'yete muktedire olduğu Fazlullâh Paşa Mahallesi ahâlîsinden Yûsuf Ağa ibni Hüseyin ve Hâcî Sevindik Mahallesi ahâlîsinden Dâvûd Ağa ibni Receb ihbârlarıyla zāhir ve nümâyân olan mezbûretânın vâlideleri zâtî muhbirân-ı mezbûrân ta'rîfleriyle mu'arrefe işbu bâ'isetü'l-vesîka Hadîce Hatun ibneti Halîl bî-şu'ûre mezbûrenin sahhu hâline ve sagïre-i mezbûrenin vakt-i rüşd ve sedâdına değin tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den vasî ta'yîn olunup ol dahi vesāyeti mezkûreyi kabûl ve

hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ min şehri Rebî‘ü’l-âhir sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Dâvûd Ağa, Yûsuf Ağa, ‘Ali Ağa ve gayruhum.

[Nümero 260, Harc 175]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kayganzâde Mahallesi ahâlîsinden ve Lofça muhâcirlerinden Bakkāl Mehmed Ağa ibni Mehmed tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Yûsuf Ziyâ’eddîn Efendi ibni Reşîd mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de müvekkil-i mezbûr Mehmed’in zevce-i sâbıkası Fâtıma Hatun ibneti İbrâhîm tarafından kezâlik zikri ati husūsda husūmet ve redd-i cevâba vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Laz ‘Ali Bey ibni Hasan muvâcehesinde müvekkilim mezbûr Mehmed Ağa müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun’u hîn-i tezvîcinde mezbûrenin zevc-i ûlâsının firâşından hâsılûn sadriye sagïre kızları Hadîce ve ‘Ayşe-i Sıddïka ile sadr-i sagïr oğulları Rızā ve ‘Ali benû molla Ahmed’in nafakalarına sarf itmek üzre mâhiye birer lira ‘Osmânîye mukāvele idip sagïrûn-ı mezbûrûnu geçen Bin üç yüz bir senesi Haziran ibtidâsından üç yüz üç senesi Mayıs nihayetine kadar iki sene müvekkile-i mezbûrenin emriyle infâk ve iksâ idüp iki senede müctemi’an yirmi dört aded lîrâ-yı ‘Osmânî ve mezkûr üç yüz üç senesi Haziran ibtidâsından üç yüz sekiz senesi Temmuz nihayetine kadar beş sene iki mâh sagïrûn-ı mezbûrun ‘Ali ve ‘Ayşe-i Sıddïka ve Rızā’nın nafakalarına * lira yüz kuruş hesâbıyla şehriye yetmiş beş kuruş kırk altı buçuk aded lîrâ-yı ‘Osmânî ve mezkûr üç yüz sekiz senesi Ağustos ibtidâsından üç yüz on bir senesi Kânûn-i sânî nihâyetine kadar mezbûrûndan mezbûre ‘Ayşe-i Sıddïka ile Rızā’nın nafakalarına üç sene altı mâhda şehriye elli kuruşdan yirmi bir lira lira-yı ‘Osmânînin cem‘an doksan bir buçuk ‘aded lîrâ-yı ‘Osmânî nafaka-yı müterâkime müvekkilim mezbûr Mehmed Ağa’nın müvekkile-i mezbûre zimmetinde alacak hakkı olub meblag-ı merkūmdan ceste ceste üç ‘aded lira-yı ‘Osmânî müvekkilim mezbûre edâ ve teslîm ol dahi ahz u kabz itmekle bâkisi olan seksen sekiz buçuk ‘aded lîrâ-yı ‘Osmânîyle müvekkilim mezbûr Mehmed Ağa ile müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatunu mahalleyi mezbûrede vâkı‘ ‘alâ iştirâki’s-seviyy mutasarrıf oldukları hāneyi müvekkile-i mezbûrenin emriyle ta‘mîr ve termîm idüb on beş lira sarf itmekle müvekkile-i mezbûrenin nısf hissesine isâbet iden yedi buçuk ‘aded lira-yı ‘Osmânî cem‘an doksan altı aded lîrâ-yı ‘Osmânî alacak hakkı olub

işbu târîh-i i‘lâmdan sekiz mâh mukaddem müvekkile-i mezbûrenin hānesinde mârru’z-zikr doksan altı ‘aded lira-yı ‘Osmânî alacak hakkını müvekkile-i mezbûreyle bi’t-terâhî altmış beş ‘aded lira-yı ‘Osmânî üzerine mahzarı şuhûdda sulh olub sâlifü’z-zikr bedel-i sulh olan altmış beş ‘aded lira-yı ‘Osmânînin emsâlini müvekkilim mezbûr içün bana teslîm müvekkile-i mezbûreye izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ali Bey’e tenbîh olunmak bi’l-vekâle matlûbumdur deyü da‘vâ itdikde müvekkilesine izāfetle müvekkil-i mezbûr Laz ‘Ali Bey dahi bi’l-vekâle cevâbında sagïrûn-ı mezbûrûnu infâk ve iksâ itmek üzre müvekkil-i mezbûr Mehmed Ağa ile şehriye bir lira mukâvalesini ikrâr lâkin müvekkil-i mezbûr Mehmed Ağa sagïrûn-ı mezbûrûnu ber-vech-i mukāvele ancak iki sene infâk ve iksâ idüp iki senede yirmi dört ‘aded lira-yı ‘Osmânîyi müvekkilem mezbûre Fâtıma Hatun müvekkil-i mezbûr Mehmed Ağa’ya edâ ve teslîm ol dahi ahz u kabz itmişidi mâ ‘adâ müdde‘âsını külliyen inkâr itmekle müdde‘î vekîl-i mezbûrun da‘vâ-yı mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olunduk da mahrûse-i mezbûrede Kız Ya‘kūb Mahallesi ahâlîsinden Filibe Pazarcığı muhâcirlerinden Şükrü Ağa ibni ‘Ali bin ‘Abdullâh ve Kızlar Mahallesi ahâlîsinden Rızā bin Nu‘mân bin ‘Ali nam kimesneleri li-ecli’ş-şehâde huzūr-ı şer‘e ikāme idüp istişhâd olunduklarında fi’l-hakïka işbu târîhden sekiz mâh mukaddem müvekkile-i mezbûre Fâtıma Hatun’un hānesine biz hazır olduğumuz halde mezbûre Fâtıma Hatun’a nafaka-i müterâkime ile hāne-i mezkûrenin ta‘mîr ve termîmine sarf eylediği yedi buçuk ‘aded lira-yı ‘Osmânîden bi’t-terâhî altmış beş ‘aded lira-yı ‘Osmânî üzerine sulh idüp bedel-i sulh merkūm altmış beş ‘aded lira-yı ‘Osmânî zimmetinde deyni olduğunu ikrâr eyledi biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre mârru’z-zikr Kız Ya‘kūb Mahallesi imâmı Mehmed Efendi ibni Mustafâ ve muhtâr-ı evveli Şükrü Ağa ibni ‘Ali’den sırren ve ba‘dehu yine mezbûrân ile Mehmed Ağa ibni ‘Ali ve Ahmed Ağa ibni Hüseyin’den dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince bedel-i sulh altmış beş ‘aded lira-yı ‘Osmânînin emsâlini müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr Yûsuf Efendi’ye edâ ve teslîme müvekkilesi mezbûre Fâtıma Hatun’a izāfetle vekîl-i mezbûr Laz ‘Ali Bey’e tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden ilam olundu, fi’l-yevmi’r-râbi‘ ‘aşer min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 93]

[Nümero 261]

Der-i Devlet-mekîne ‘arz-ı dâ‘i-i kemîneleridir ki mahrûse-i Brusa’ya muzāfe Cebel-i ‘Atîk Nâhiyesi kurâsından Bağlı Karyesi civârında Sufûf-ı Bîkar nâm mahalle Batum muhâcirlerinden teşkîl eyledikleri Cihângîr Karyesi ismiyle müsemma elli hāneyi mütecâviz karye ahâlîsinden cema‘ât-i müslimîn bâ-sırr-ı ehemm Meclis-i Şer‘-i Münîr’e gelüb her biri şöyle takrîr-i kelâm ve tavzih-i merâm iderler ki karyede vâkı‘ ahâlî karyenin binâ ve inşâ eyledikleri mescidi şerîfde edâ-i salât-i mefrûze ide gelmekde iseler de eyyâm-ı şitâ ve kesret-i bârân vukū‘unda semt ve civârımızda karîb edâ-yı salâti’l-cum‘a ve ‘ıydeyn olunur camî‘-i şerîf olmayub ba‘îd mahalde kâ’in cevâmi‘î şerîfeye edâ-yı salâti’l-cum‘a ve ‘ıydeyn içün mürûr ve ‘ubûrlarımızda ‘usret ve meşakkata dûçâr olmamızla mescid-i şerîf-i mezkûr dahi vâsï ve cemâ‘ati kesîr olub mısır hükmünde olduğu cihetle mescid-i şerîf-i mezkûre müceddeden minber vaz‘ ve ihdâsıyla edâ-i salâti’l-cum‘a ve ‘ıydeyn olunmasına izni Sultānî erzân ve ifâdeleri mukārin-i hakïkat olduğu lede’ş-şer‘i’l-enver zāhir ve mutehakkık olmağın şayân buyrularak ol bâbdan bir kıt‘a berât-ı şerîf-i âlî şân sadaka ve ihsân buyrulmak ricâsına istid‘â-i inâyet itmeleriyle ahâlî-i merkūmunun istid‘âları makrûn-ı merhâmet meşhûn cenâb-ı hilâfet-penâhi buyrulduğu hâlde ahâlî-i karyeden ve muhâcirîn-i merkūmeden Memiş Ağa ibni ‘Osmân da‘ileri hasbinallâhu Te‘âlâ kendi mâlından vakf ve haps eylediği bin kuruş mesâg-ı şer‘î vechile bi’l-irbâh hasıl olacak nemâsı mescid-i şerîf-i mezkûrda hatîb olanlara bâ-vakfiyye-nâme vazïfe ta‘yîn olunmakla mescid-i şerîf-i mezkûrda ikāmeti cum‘a ve ‘ıydeyn içün izn-i Sultānî şeref-sudûruyla hitâbet ve imâmet cihetinin el-yevm mescid-i şerîf-i mezkûrda bi-lâ-berât ber-vechi hasbî imâmet itmekde olub erbâb-ı istihkākdan olduğu hâlen mahrûse-i mezkûre Evkāf Muhâsebecisi Sa‘âdetlü Süleymân Bey tarafından Evkāf Bâş Kâtibi Rif‘atlü Mahmûd Efendi hazır olduğu hâlde lede’l-imtihân ehliyeti zāhir ve nümâyân olan işbu ba’is-i ‘arz-ı ‘ubûdiyyet İsmâ‘îl Efendi ibni Mehmed Emîn da‘îleri ‘uhdesine tevcîh ve yedine müceddeden bir kıt‘a berât-ı şerîf ‘âlî-şân sadaka ve ihsân buyrulmak niyâzıyla bi’l-iltimâs pâye-i serîr-i ‘alâya ‘arz ve i‘lâm olundu bâkı emru fermân hazreti men lehü’l-emrindir, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ‘aşer min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 262, Harc 40]

Tahakkuk-ı ‘özr-i şer‘iye binâ’en husūs-ı âtiyü’l-beyânın mahallinde istimâ‘ ve ketb ve tahrîr içün savb-i şer‘-i enverden bi’l-iltimâs me’zûnen irsâl olunan Bâb-ı Kalemî ketebesinden Fehmî Efendi ibni Mehmed Efendi ma‘an meb‘ûs-ı menâbı şer‘le mahrûse-i Brusa mahallâtından Nakkāş ‘Ali Paşa Mahallesi sâkinlerinden zâtî Ebubekir Ağa ibni Mehmed ve Hasan Tahsin Efendi ibni Süleymân ta‘rîfleriyle mu‘arrefe Emîne Hacer ibneti Hasan’ın menziline varub zeyl-i vesîkada muharreru’l-esâmî müslimîn huzūrunda ‘akd-i meclis-i şer‘-i ‘âlî itdikde mezbûre Emîne Hacer ile hâlen zevci Şerîf Mehmed Hoca ibni ‘Ali meclis-i ma‘kûd-ı mezkûrda mahalleyi mezkûrede vâkı‘ bir tarafdan Hamîde Hatun ibneti ‘Abdullâh hānesi ve tarafeyni bizim hāne ve ‘arsalarımız ve taraf-ı rabi’-i tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd yüz yirmi zira’ bir kıt‘a mülk ‘arsasını mezbûre Hamîde Hanım on iki ‘aded lîrâ-yı ‘Osmânî semen-i medfû‘ ve makbûza bize bey’ ve temlîk ve teslîm biz dahi iştirâ ve tesellüm ve kabûl idüb mezbûre Hamîde Hatun’a ‘arzına mezkûrenin memûru huzūrunda ikrâr resmîsini icrâ itmemekle mezbûreden mezkûr ‘arsanın bize ikrâr resmîni icrâsı husūsunu da‘vâya husūmet ve redd-i cevâba ve lede’l-iktizā sulh ve ibrâya ve yine mahalleyi mezkûrede bâkı bir tarafdan bizim hānelerimiz ve bir tarafdan mezbûre Hamîde Hanım’dan iştirâ olunan ‘arsa ve tarafeyni tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd yüz zirâ’ mikdârı ‘arsaya gā’ib ‘ani’l-meclis Fenerci Halîl Efendi süknâsı deyü fuzūlî bi-gayr-i hak müdâhale itmekle mezbûr Halîl Efendi’nin ‘arsa-yı mezkûreye vâki’ olan müdâhalesinin men‘ini da‘vâya şer‘an ve bidâyeten ve istînâfen ve i‘tirâzen ve temyîzen ve redden ve naklen ve i’âdeden muhâkeme ve muhāsamaya ve istid‘â ve levâyıh tanzïm ve takdîmine ve te‘âtî evrâka vaz‘-ı imzâya ve istimâ‘-ı şuhûda ve dâ’ire-yi icrâca olan mu‘âmelat-ı rü’yete ve husūs-ı mezkûr mutavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımızdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile da‘vâ vekîllerinden Şevket Efendi’yi kabûlüne mevkūfe vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledik didiklerinde kâtib-i mezbûr mahallinde ketb ve tahrîr ve ma‘an meb‘ûs-ı ümenâ-i şer‘ ile meclis-i şer‘-i kavîme gelüb ‘âla vuku‘ihi inhâ ve takrîr itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâbi‘ ‘aşer min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla İsmâ‘îl, Molla Ramazān ve gayruhum.

[Sahîfe 94]

[Nümero 263, Harc 7]

Mahrûse-i Brusa kurâsından Fledar Karyesi'nde sâkin Kürd Cafer bin Şâh Hüseyin tarafından zikr-i âtî husūsda taleb ve da‘vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Laz ‘Ali Bey ibni Hasan mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de karye-i mezkûre mutekkinlerinden teb‘a-i Devlet-i ‘Aliyye’nin Rum milletinden Estrati veled-i Tanaş zimmetinde bel ve çapa ücretinden bâ-sened iki yüz seksen kuruş alacak da‘vâsının fasl ve hasmı içün vekîli mezbûr ‘Ali Bey’in taleb ü ısrârına mebnî mezbûr Estrati’nin celbine kıyâm olundukda mahkeme-i mezbûreye mahsūs varaka-i da’vetiye ile ayru ayru günlerde üç def‘a irsâl olunan murâsele-i şer‘iyyede her birinde gelmekden ve vekîl göndermekden imtinâ‘ eylediği misüllü üçüncü def‘a irsâl olunan mürâsele-i şer‘iyyede gelmediği ve vekîl dahi göndermediği hâlde Mecelle-i Ahkâm-ı ‘Adliye’nin bin sekiz yüz otuz dördüncü mâddesine tevfîkan müdde‘î vekîl-i mezbûrun talebiyle tarafından vekîl-i musahhar ta‘yîniyle gıyâben rü’yeti fasl ve hasm olunacağı iş‘âr ve ihbâr olunmuş iken yine gelmekden ve vekîl göndermekden sūret-i istinkâf gösterdiği mürâsele-i mezkûrenin zîrine tahrîren beyân etmesinden ol vechile mezbûr Estrati’nin bizzât gelmek ve tarafından vekîl göndermekde ta‘annüd ve temerrüdü ‘ınde’ş-şer‘i’l-enver zāhir ve mütehakkık olunmağın Mecelle-i mezkûrenin mâddei mezkûresine tevfîkan mezbûr Estrati’nin Hukūkunu muhâfazaya muktedir ve ifâyı vekâlete ehil olduğu ehl-i vukūf ihbârıyla mütehakkık olan Mehmed Efendi ibni Hacı Halîl merkūm Estrati tarafından vekîl-i musahhar ta‘yîn olunmakla ol dahi vekâlet-i mezkûreyi ba‘de’l-kabûl müdde‘î vekîl-i mezbûr ‘Ali Bey meclis-i şer‘-i hatîr-i lazımü’t-tevkîrde vekîl-i musahhar-ı mezbûr Mehmed Efendi muvâcehesinde müvekkilim Kürd Cafer’in müvekkil-i merkūm Estrati zimmetinden bel ve çapa ile ‘amelenin ücretinden iki yüz seksen kuruş alacak hakkı olmakla meblag-ı merkūm iki yüz seksen kuruşu müvekkiline izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr Mehmed Efendi’den bi’l-vekâle taleb iderim deyü da‘vâ itdikde müvekkiline izāfetle vekîl-i musahhar-ı mezbûr Mehmed Efendi dahi müdde‘i vekîl-i mezbûrun da‘vâ-yı mezkûresini bi’l-vekâle külliyen inkâr itmekle müdde‘î vekîl-i mezbûrdan da‘vâ-yı mezkûresini mutābık beyyine taleb olundukda Mârgirenli Kürd Mehmed bin ‘Abdullâh ve Mustafâ bin Ferhâd bin ‘Abdullâh nâm kimesneler li-ecli’ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi’l-hakîka müdde‘î müvekkil-i mezbûr Kürd Ca‘fer bin Şâh Hüseyn’in merkūm Estrati zimmetinden bi’l-bel ve çapa ile ‘amelenin ücretinden bâ-sened iki yüz seksen kuruş deynidir biz bu husūsa bu vech üzre şâhidiz şehâdet dahi ideriz deyü her biri müttefiku’l-lafz ve’l-ma‘nâ bi’l- muvâcehe ber-nehc-i şer‘î edâ-i şehâdet-i şer‘iye itmeleriyle şâhidân-ı

mezbûrân usūl-i mevzū‘ası vechile evvelen bâ-varaka-i mestûre Yeni Yol’da Hancı ‘Ali ‘Osmân Ağa ibni ‘Abdullâh ve Hancı Kırşehirli Mehmed Ağa ibni ‘Abdullâh’dan sırren ve ba‘dehu yine mezbûrân ile Harputlu Kürd Yûsuf Dâ‘i ibni Mahmûd bin ‘Abdullâh ve Süleymân bin İbrâhîm bin ‘Abdullâh’dan dahi bi’l-muvâcehe ‘alenen lede’t-tezkiye ‘adl u makbûlü’ş-şehâde idükleri iş‘âr ve ihbâr olunmağın mûcebince meblag-ı merkūm iki yüz seksen kuruş müvekkiline izāfetle vekîl-i mezbûr ‘Ali Bey’e edâ ve teslîm müvekkiline izāfetle vekîl-i musahhar merkūm Mehmed Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 264, Harc 35]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Dâye Hatun Mahallesi sakinelerinden zâtî ta‘rîf-i şer‘-i mu‘arrefe ‘Azïme Hatun ibneti ‘Osmân mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de hâlen zevci Dağıstânlî Hüseyin Ağa ibni Ahmed muvâcahesinde işbu târîhten on iki sene mukaddem zevcem mezbûre ikrâz ve teslîm ol dahi iktirâz ve ahz u kabz ve umûruna sarfla istihlâk idüb zimmetinden alacak hakkım olan bin dört yüz kuruş edâ ve ifâdan imtinâ‘ ider olmakla su’âl olunub meblag-ı merkūm bin dört yüz kuruşu bana edâ ve teslîme mezbûr Hüseyin Ağa’ya tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûr Hüseyin Ağa dahi cevâbında müdde‘ıyye-i mezbûrenin da‘vâ-yı mezkûresini külliyen inkâr itmekle müdde‘ıyye-i mezbûreden da‘vâ-yı mezkûresini mübeyyin beyyine taleb olundukda ba‘de’l-istimhâl ve’l-imhâl müddet-i mehl-i şer‘î mürûrunda aslâ şâhidim yokdur deyü isbâtdan izhâr-ı ‘acz idüb bi’t-taleb mezbûr Hüseyin Ağa bi’l-muvâcehe ber-nehc-i şer‘î tahlîf olunmağın mûcebince müdde‘ıyye-i mezbûre ‘Azïme Hatun da‘vâ-yı mezkûresiyle mezbûr Hüseyin Ağa’ya bi-lâ-beyyine mu‘ârazadan men‘ olunduğu tescîl ve mahkemi mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Sahîfe 95]

[Nümero 265, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Alaca Mescid Mahallesi ahâlîsinden Telgraf ve Posta Merkez Müdîr Mu‘âvinî ‘Abdülkādir Efendi ibni el-Hâcc Hüseyin mahrûse-i mezbûre Hükûmet Konağı’nda Mahkeme-i İstînâf’ın Hukūk Kısmı’na mahsūs odada ma‘kūd Meclis-i Şer‘-i Şerîf-i Enver’de Der‘aliyye’de Rumeli Sadâret-i ‘Aliyyesi

Mahfel-i Şer‘iyyât Kalemi ketebesinden Mekremetlü Ahmed Muhtâr Efendi ibni ‘Ali Rızā Efendi mahzarında takrîr-i kelâm ve ta‘bîr-i ‘ani’l-merâm idüb Der ‘aliyye’de Şehremîni kurbunda Erkili Mahallesi’nde Salı Pazarı Caddesi’nde dokuz nümerolu menzilde sâkin hâlde Kıymet Hanım ibneti ‘Osmân Efendi altı yüz kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâm olub mehr-i mü’ecceli olan meblag-ı merkūm altı yüz bir kuruş ile nafaka-i ‘iddet-i mu‘ayyene-i ma‘lûmesi üzerine [mü’ennet süknâsı dahi kendi üzerine olmak üzre ve mukaddemen] bâ-hüccet-i şer‘iyye üzerime takdîr ittirdigi nafaka-i müterâkimden [fâriga olarak boşanmak ma‘nâsına nefsini tatlîk ve tefrîkine tālibe olub ziyâde müdde‘âsına ve husūs-ı mezkûra müte‘allıka ‘âmme-i da‘vâdan zimmetimi ibrâ ider ise tatlîk ve tefrîk ile] ~~beş yüz kuruş üzerine huzūru şer‘de sulh olarak hul‘a tālibe olubda ziyadeden ibrâ ider ise hul’ ve~~ ibrâ-i mezkûrunu kabûle ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan vekâlet-i ‘âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer‘iyye ile mûmâileyh Ahmed Muhtâr Efendi’yi vekîl nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eyledim didik de ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğin mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’l-hāmis ve’l-‘ışrîn Cemaziyi’l-evvel sene erba‘a ‘aşer selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla İsmâ‘îl ve gayruhum

[Nümero 266, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Selîmiye Mahallesi ahâlîsinden Ahmed bin Mustafâ mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de hâlen zevce-i menkûhası mu‘arrefetü’z-zât Nebhiyye Hatun ibneti Sālih muvâcehesinde mezbûre Nebîhe Hatun dört yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâm olub lâkin bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmeyüb fuzūlî ebeveyni menzilinde sâkine olmakla su’âl olunub mahalle-i mezbûrede vâkı‘ tedârik ve müheyyâ eylediğim mesken-i şer‘i olan menzilimde bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre zevcem mezbûre Nebîhe Hatun’a tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûre Nebîhe Hatun dahi cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu tābi‘aten ve kat‘ıyyen ikrâr ve i‘tirâf itmeğin mûcebince zevci mezbûrun mahalle-i mezbûrda vâkı‘ menzilinde zevci mezbûr Ahmed’e itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre mezbûre Nebîhe

Hatun'a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i'lâm olundu, fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min Cemâziye'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

[Nümero 267, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Kızlar Mahallesi sâkinelerinden zâtî Balıklı Sagïr Karyesi'nden Abdülhalîm bin 'Osmân ve Kasâb Mustafâ Ağa ibni Hüseyin ta'rîfleriyle mu'arrefe Seyyide Hatun ibneti Hacı Hüseyin mahrûse-i mezbûrede Hükûmet Konağı'nda Mahkeme-i İstînâf'ın Hukūk Kısmı'na mahsūs odada ma'kūd meclis-i şer'-i şerîf lâzimü't-tevkîrde hâlen zevci işbu bâ'isü'l-vesîka Mehmed bin 'Osmân muvâcehesinde takrîr-i kelâm ve ta'bîr-i 'ani'l-merâm idüb vâlidem müteveffiye Züleyha Hatun ibneti 'Abdullâh'ın Pazarköy Kasabası ahâlîsinden gā'ib 'ani'l-meclis 'Acem Mehmed zimmetinde bâ-i'lâm şer'î mahkûmun bih iki bin kuruş alacak hakkı olub meblag-ı merkūm kable'l-ahz ve'l-istifâ vefât idüb meblag-ı merkūm ancak bana mevrûs olmakla meblag-ı merkūm iki bin kuruşu gā'ib-i mezbûr Mehmed'den mahallinde taleb ve da'vâ ve ahz u kabza ve lede'l-iktizā sulh ve ibrâya ve husūmet ve redd-i cevâba bidâyeten ve istînâfen ve i'tirâzen ve temyîzen mehâkimin her kısmında ve son derecesine kadar muhâkeme ve muhāsamaya ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan zevcem mezbûr Mehmed Ağa'yı muvâceheten ve Gemlik Kazāsında da'vâ vekîllerinden Mehmed Efendi'yi kabûlüne mevkūfe gıyâben münferiden ve müctemi'an icrâ-i vekâlet itmek üzre âharı tevkîl ve 'azle me'zûn oldukları hâlde vekâlet-i 'âmme-i mutlaka-i sahîha-i şer'iyye ile her birini vekîl ve nâ'ib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde mezbûr Mehmed Ağa dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediği gıbbü't-tasdîkı'ş-şer'î mâ vaka'a bi't-taleb ketb olundu, fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ışrîn min Cemâziye'l-evvel sene erba'a 'aşer ve selâse mi'e ve elf.

Şühûdü'l-hâl; Molla Emîn, Molla Ramazān, Molla İsmâ'îl ve gayruhum.

[Nümero 268, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa'da Çelebi Sultān Mehmed Han Mahallesi ahâlîsinden Kâmil Efendi Hüseyin Meclis-i Şer'-i Şerîf-i Enver'de da'vâ vekîllerinden işbu bâ'isü'l-vesîka Edhem Efendi ibni 'Îsâ mahzarında karye-i mezbûre ahâlîsinden Bîkâr Emîn bin Eyyûb ve Manda oğlu Hüseyin Ağa ibni İbrâhîm Kiryako veled-i Tiro ve Nikola veled-i Yorgi hâzır oldukları hâlde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb Gene Kazāsı'na tâbi' Anahor Karyesi'nde Mantarlık nâm mahalde kâ'in etrâfı Balıklılı İsmâ'îl bin 'Abdullâh

ve Baba Kastanti ve Kaya oğlu Kastanti tarlaları ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen dört dönüm mikdârı bir kıt‘a ve yine mahall-i mezkûrda kâ’in etrâfı ‘Abdurrahmân oğlu Mustafa ve belaş tarlaları ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen beş dönüm bir kıt‘a tarla ve Kayaaltı nâm mahalde kâ’in etrâfı el-Hâcc Mehmed ve ‘Osmân ve Balıklılı İsmâ‘îl tarlaları ve köycek ile mahdûd tahmînen iki dönüm bir kıt‘a tarlâ ve Karaca Orman’da Mihaliç yolunda kâ’in etrâfı el-Hâcc Ahmed ve Balıklılı İsmâ‘îl tarlâları ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen on dönüm bir kıt‘a tarla ve Alandebe nâm mahalde kâ’in etrâfı Kerike ve Tranda ve oğlu Kaya ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen on beş dönüm bir kıt‘a tarlâ ve Kuru Altı nâm mahalde kâ’in etrâfı Preşkova ve Kara Mehmed oğlu Hüseyin ve Çorbacı oğlu Andon tarlaları ve dere ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen on beş dönüm bir kıt‘a tarlâ ve Nikola Bikari nâm mahalde kâ’in etrâfı Litorbe ve Mehmed veresesi tarlaları ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen üç dönüm bir kıt‘a tarlâ ve Yamanlar nâm mahalde kâ’in etrâfı Manda oğlu Hüseyin Ağa ve Kanstanti ve Yorgi ve Tiro oğlu Kiryako tarlaları ile mahdûd tahmînen iki dönüm mikdârı bir kıt‘a tarla ve Nikola Kenari nâm mahalde kâin tarafeyni dere ve tarîk-ı ‘amm ile mahdûd bir buçuk dönüm mikdârı bir kıt‘a tarlaki cem‘an dokuz kıt‘ada elli yedi buçuk dönüm tarlâlarımı hâzirûn-ı mezbûrûndan mezbûrûn Hüseyin Ağa ve Kirbolu ve Nikola’ya altmış dört ‘aded lira-i ‘Osmânî bedel-i medfû‘ ve makbûza ferâg ve tefvîz ve teslîm eylediğimde onlar dahi teferrü’ ve tefevvüz ve tesellüm ve kabûl ve yine karye-i mezbûreden Çalılar nâm mahalde kâ’in etrâfı Tulumcu Dimitri ve Çorbacı oğlu Nikola ve Zarafetelli ‘Ömer bin Hacı ‘Ömer ve Konstantî tarlaları ile mahdûd tahmînen beş timurlu hınta isti‘âb ider bir kıt‘a tarlâ ve Kadanalar nâm mahalde kâ’in etrâfı Andriya oğlu Estrati ve Kaya oğlu Nikola tarlâları ve tarîk-ı ‘âmm ile mahdûd tahmînen dört timurlu tohum bir kıt‘a tarlâki cem‘an iki kıt‘a da dokuz timurlu hınta istî‘âb ider tarlalarımı dahi hâzır mezbûr Bîkâr Emîn bin Eyyûb yedi yüz kuruş bedel-i medfû‘ ve makbûza ferâg ve tefvîz ve teslîm eylediğimde ol dahi teferrüg ve tefevvüz ve tesellüm ve kabûl itmekle ferâg-ı mezkûrlarımı huzūr mütevellîde ikrâra ve husūs-ı mezkûr mütavakkıf olduğu umûrun küllîsine tarafımdan mezbûr Edhem Efendi’yi vekîl ve nâ’ib-i menâb nasb ve ta‘yîn eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbagï edâya ta‘ahhüd ve iltizâm eyledi didikde gıbbü’t-tasdîkı’ş-şer‘î mâ vaka‘a bi’t-taleb ketb olundu, fi’l-yevmi’s-sâlis min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

Şühûdü’l-hâl; Emîn Ağa, Ramazān Ağa, ‘Ali Ağa ve gayruhum.

[Sahîfe 96]

[Nümero 269, Harc 40]

Mahrûse-i Brusa Veled-i Harir Mahallesi ahâlîsinden Defter-i Hâkānî Kalemî Kâtib-i Sânîsî Mehmed Râgıb Bey ibni el-merhûm ‘Ârif Ağa mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de zevce-i menkûha-i medhūlehâsı zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe Zübeyde Hanım ibneti Cânib Efendi tarafından zikr-i âtî husūsda vekîl-i müseccel-i şer‘îsi da‘vâ vekîllerinden Şevket Efendi ibni Mahmûd Hamdî muvâcehesinde müvekkile-i mezbûre Zübeyde Hanım beynimizde mukāvele olunub kendüsine def‘ ve teslîm eylediğim mehr-i mu‘accel ve bin beş yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyeleriyle zevce-i menkûha-i medhūlehâm olub bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmeyüb nâşizeten ebeveyni menzilinde sâkine olmakla su’âl olunub mahalle-i mezkûrede tedârik ve müheyyâ idüb taraf-ı şer‘den lede’l-mu‘âyene mesken-i şer‘î olduğu tahakkuk iden menzilde bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre zevcem müvekkile-i mûmâileyhâ’ya izāfetle vekîl-i mûmâileyh Şevket Efendi’ye tenbîh olunmak matlûbumdur deyü da‘vâ itdikde mûmâileyh Şevket Efendi dahi bi’l-vekâle cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olduğu bi temâmihâ tābi‘an ve kat‘ıyyen ikrâr ve i‘tirâf itmekle ‘alâ mûcebi ikrârihi zevci mûmâileyh Mehmed Râgıb Bey’e menzil-i mezkûrda itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre müvekkile-i mezbûre Zübeyde Hanım’a izāfetle vekîl-i mûmâileyh Şevket Efendi’ye tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’s-sâdis ve’l-‘ışrîn min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.

[Nümero 270, Harc 30]

Mahrûse-i Brusa mahallâtından Alaca Hırka Mahallesi ahâlîsinden Hüseyin Ağa ibni Ahmed mahrûse-i mezbûre mahkemesinde Meclis-i Şer‘-i Münîr’de hâlen zevcesi zâtî ta‘rîf-i şer‘-î ile mu‘arrefe ‘Azïme Hatun ibneti ‘Osmân muvâcehesinde mezbûre ‘Azïme Hatun iki yüz bir kuruş mehr-i mü’eccel tesmiyesiyle zevce-i menkûha-i medhūlehâm olub lâkin bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmeyüb nâşize kendi hānesinde sâkine olmakla su’âl olunub hānemde bana itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre zevcem mezbûre ‘Azïme Hatun’a tenbîh olunmak murâdımdır deyü da‘vâ itdikde mezbûre ‘Azïme Hatun dahi cevâbında kaziyye-i minvâl-i muharrer üzre olduğunu tābi‘aten ve kat‘ıyyen ikrâr ve i‘tirâf itmeğin

mûcebince zevci mezbûre hānesinde itā‘at ve inkıyâd ve hukūk-ı zevciyete murâ‘ât itmek üzre zevcesi mezbûre ‘Azïme Hatun’a tenbîh olunduğu tescîl ve mahkeme-i mezbûreden i‘lâm olundu, fi’l-yevmi’t-tâsi‘ ‘aşer min Cemâziye’l-evvel sene erba‘a ‘aşer ve selâse mi’e ve elf.